Εναγγελινός καταβασιών

Εναγγελινός καταβασιών

200
90
150
150
590
150
140
125
170
1125
150
140
160
140
80
200
1995
200
130
160
2485

2000.1.6

δὲν θαμβώνεται ἀπὸ ὁποιονδήποτε σκοταδισμόν. (1) Τίποτε δὲν εἶναι ἀληθέστερον τέλος πάντων ἀπὸ τὸ ὅτι οἱ λαοὶ τῆς Κίνας ὑπεραγαπῶσι τὰς ἐπιστήμας, τὴν ποίησιν, τὸ θέατρον καὶ τὴν ἱστορίαν, καὶ ὅτι ὁ πολιτισμός των ἦτο τοιοῦτος ὡς εἶναι τὴν σήμερον, καὶ καθ' ὃν καιρὸν ὅλη ἡ Εὐρώπη ἦτο καταβεβυθισμένη εἰς τὴν βαρβαρότητα.

Τὰ χρονικὰ τῆς Σινικῆς δὲν στεροῦνται ἐκείνην τὴν ἐντύπωσιν, ἥτις ἐφέλκει τοὺς ἀναγνώστας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς μακρὰν σειρὰν αἰώνων σπανίως παρουσιάζουσι, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μεταβολὰς τῆς δυναστείας, τὸν πίνακα ἐκείνων τῶν μεγάλων πολιτικῶν καταστροφῶν, αἵτινες ὀνομάζονται ἐ π α ν α σ τ ά σ ε ι ς· μήτε ἐκείνους τοὺς αἱματοσταγεῖς καὶ μακροὺς πολέμους, εἰς τὸ διάστημα τῶν ὁποίων δύο ἢ πολλοὶ λαοί, παροργιζόμενοι δ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου, ἔχουν ὡς καύχημά των τὸ νὰ ἐξολοθρεύωνται ἀμοιβαίως· μήτε ἐκείνας τὰς μεγάλας καὶ ἀξιομνημονεύτους ἀνακαλύψεις, αἵτινες ἐκτείνουν τὰ ὅρια τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, καὶ ἀπειλοῦσι ν' ἀφαρπάσωσιν ἀπὸ τὴν φύσιν τὸ τελευταῖον καὶ ἀξιολογώτατον μυστήριόν της. Ἀλλ' ὁποία ἀξιόλογος εἰκονογραφία εἶναι ἡ ἀπείρου τινος λαοῦ, ὅστις σχηματίζει μίαν καὶ μόνην οἰκογένειαν ὑπὸ ἕνα κυριάρχην, τοῦ ὁποίου τὰ πρὸς τοὺς ὑπηκόους αἰσθήματα εἶναι πατρικά! Ὁποῖα χαρακτηριστικὰ ἀρετῆς καλλωπίζουν τὴν ἱστορίαν τούτου τοῦ ἔθνους! Τί φαινόμενον εἶναι ἐκείνη ἡ ἀπαράβατος καθοσίωσις εἰς τὴν θρησκείαν, εἰς τὰ ἤθ-, εἰς τὰ ἔθιμα, εἰς τοὺς βασιλεῖς του! Ὁποία ἐκείνη ἡ ἀήττητος ἀντιπάθεια πρὸς πᾶν τὸ ἔξωθεν ἐρχόμενον! Ὁποία ἐκείνη ἡ γηραιὰ ἀδιαφορία πρὸς πάντα τὰ συμβαίνοντα ἐκτὸς τῶν ὁρίων του! ὁποία ἐκείνη ἡ ἀλαζονεία, ἥτις τὸ κάμνει νὰ θεωρῆται ὡς τὸ μέγιστον, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει

(1) Αἱ ἀπροσδιόριστοι καὶ ἀνάρμοστοι μυθώδεις χιλιάδες τῶν χρόνων, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται οἱ ἱστορικοὶ τῆς Κίνας, ἐξηγοῦνται καὶ διασαφίζονται τακτικῶς εἰς τὸ ὄγδοον κεφάλαιον παρὰ τοῦ ἰδίου Συγγραφέως. Σημ. τοῦ ἐκδότου.

ἐπὶ τῆς γῆς! ἆρά γε ἡ διάρκεια τῶν αὐτοκρατοριῶν ἐξήρτηται ἀπὸ τὴν μόνωσίν των, ὡς ἡ ἐκείνων τῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες δὲν ὑφίστανται κατ' ἄλλον τρόπον εἰ μὴ ἀποφεύγουσαι τὰ ἀνίσων καταστάσεων συνοικέσια;

Δὲν προσφέρομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἐντελῆ ἱστορίαν τῆς Κίνας, ἐπειδὴ ἐπελαβόμεθα τῆς γραφίδος· πρὸς διδασκαλιαν τῆς νεολαίας ἐπεχειρίσθημεν νὰ συνάξωμεν ἀπὸ τὰ κάλλιστα συγγράμματα τὰ περὶ ταύτης τῆς αὐτοκρατορίας συντεθειμένα ἀποσπάσματα, τὰ ὁποῖα ἐκρίναμεν ἁρμοδιώτατα εἰς τὸ νὰ τὴν ἐνδιαφέρωσιν.

Ἐξηντλήσαμεν ἀπὸ τὰς μὴ τόσον ὑπόπτους πηγὰς τὰς γνώσεις, καὶ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν· ὅθεν πρέπει νὰ στοχασθῶμεν ὅτι τὰ συγγράμματα τῶν ἱεραποστόλων δὲν μᾶς ἐχρησίμευσαν ὀλιγώτερον παρὰ τὰς διηγήσεις τῶν νεωτέρων περιηγητῶν.

Ἠρχίσαμεν διὰ γενικῆς τινος ἐπόψεως ἐπὶ τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας, διὰ νὰ προπαρασκευάσωμεν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας εἰς τὰς λεπτομερείας, εἰς τὰς ὁποίας εἰσήλθομεν περὶ ἀναφερομένων πολυαρίθμων ὑποκειμένων. Ἐὰν ὑπεπέσαμεν εἴς τινα λάθη, τοῦτο προῆλθεν ἐκ τοῦ διότι δὲν ἐδυνήθημεν νὰ κάμωμεν ἀλλέως, μολονότι ἀκολουθήσαμεν ἀξιοτίμους ὁδηγούς. Ὅθεν, ἐπειδὴ αὐτοὶ συγχωροῦνται, ἐλπίζομεν ὅτι μήτε ἡμεῖς θέλομεν χριθῆ ὑπεύθυνοι. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα ἀλλέως ὅταν πρόκηται λόγος περὶ τόσον μεμακρυσμένης χώρας, καὶ τὴν ὁποίαν οἱ νεώτεροι περιηγηταὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐπισκεφθῶσιν, εἰ μὴ κατὰ μέρος καὶ εἰς καιρὸν περιωρισμένον; Ἐὰν δυνάμεθα νὰ ἀπατηθῶμεν ὁμιλοῦντες περὶ τῆς Ἀγγλίας, πῶς δὲν ἠθέλαμεν ὑποπέσει εἴς τι σφάλμα ὁμιλοῦντες περὶ τῆς Κίνας, περὶ τῆς ὁποίας ἔχομεν τόσας ἐκθέσεις, αἵτινες διαφέρουσι μεταξύ των κατὰ πολλὰ ἀξιόλογα ἀντικείμενα.

Ἐλπίζομεν ὅτι τοῦτο τὸ σύγγραμμα, εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ ὁποίου κατεβάλομεν μεγίστην ἐπιμέλειαν, διὰ ν' ἀναμίξωμεν τὸ ὠφέλιμον μετὰ τοῦ ἡδέος, θέλει ἐγκριθῆ παρὰ τῶν ἤδη προβεβηκότων ὡς καὶ παρὰ τῆς νεολαίας, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι κατ' ἐξοχὴν προσδιωρισμένον.

Πρόλογος Τόμ. Α'

Ο Αἰθιοπικὸς σπάνιος χαρίδα ἐν ἀρόδῳ.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ,

ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΑ

ΤΗΣ

ΣΙΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

ΚΕΦ. ΠΡΩΤΟΝ.

Η ΚΙΝΑ. *Ἡ τοποθεσία· οἱ ποταμοὶ· αἱ λίμναι· ὁ οἰκισμός· Ἐπαρίθμησις τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν πόλεων καὶ τῶν φρουρίων· Τὰ στρατεύματα· τὰ μνημεῖα· καὶ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα αὐτῆς. κ.τ.λ.*

Ἡ Σινικὴ (Κίνα), συμπεριλαμβάνουσα καὶ τὴν Σινικὴν Ταρταρίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν χωρίζεται διά τινος μεγάλου τείχους, μακροτέρου ἀπὸ τετρακοσίας λεύγας, ἀλλ' εἰς κακὴν κατάστασιν τὴν σήμερον εὑρισκομένου, ἐκτείνεται μεταξὺ τῆς ἑκατοστῆς δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς ἑξηκοστῆς μοίρας τοῦ μήκους, καὶ μεταξὺ τῆς εἰκοστῆς καὶ τεσσαρακοστῆς πρώτης μοίρας τοῦ ἀρκτικοῦ πλάτους, συνιστῶσα σχεδὸν πεντακοσίας πεντήκοντα λεύγας (α) ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ πεντακοσίας ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον. Περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Θάλασσαν· πρὸς ἄρκτον ἀπὸ ἓν μέρος τῆς

(α) Ἡ λεύγα ἰσοδυναμεῖ μὲ διάστημα μιᾶς ὥρας. ΣΗΜ. τοῦ ἐκδότ.

Ῥωσσικῆς Ταρταρίας· πρὸς δυσμὰς ἀπὸ ὑψηλὰ βουνὰ καὶ ἐρήμους· πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τὸν Ὠκεανὸν, καὶ τὰ βασίλεια τοῦ Τονκουΐνου, τοῦ Λάου καὶ τῆς Κοχινχίνας.

Ἀπὸ τοὺς πλευστοὺς ποταμοὺς τῆς Σινικῆς, οἱ ὁποῖοι εἶναι πολυάριθμοι, οἱ δύο πρώτιστοι εἶναι· Α'. Ὁ *Κιὰγγ*, λέξις, ἥτις σημαίνει ὁ κατ' ἐξοχὴν ποταμὸς· ῥέει ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ διατρέχει τέσσαρας μεγάλας ἐπαρχίας· ἡ ῥοή του εἶναι ταχυτάτη ἕως εἰς τὴν πόλιν τῆς *Κιεοὺ-Κιὰγγ*, ὅπου ἐμποδιζόμενος ἀπὸ τὴν ῥοὴν τῆς θαλάσσης, ἀρχίζει νὰ τρέχῃ μὲ περισσοτέραν ἀργότητα. Διαβαίνει ἀκολούθως διὰ τοῦ Νανκὶγγ, καὶ εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Ὠκεανόν. Οὗτος ὁ ποταμὸς εἶναι πλατὺς, βαθὺς, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυώδης. Οἱ Σῖναι (Κινέζοι) λέγουν ὅτι ἡ θάλασσα εἶναι χωρὶς ἄκρας, καὶ ὁ Κιὰγγ χωρὶς πυθμένα. Β'. Ὁ *Χοὰγγ-Χὼ* ἢ κίτρινος ποταμὸς· ὠνομάσθη οὕτως ἐξ αἰτίας τοῦ χρώματος τῶν μὲ κιτρινωπόν τι χῶμα μεμιγμένων ὑδάτων του, τὸ ὁποῖον ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν κλιτύδα του διὰ τῆς ταχύτητος τῆς ῥοῆς του· λαμβάνει τὴν πηγήν του εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ταρταρίας, περὶ τὴν τριακοστὴν πέμπτην μοῖραν τοῦ πλάτους, δύο μοίρας ἀρκτικώτερον τοῦ *Κιὰγγ*. Ἀφοῦ ῥεύσῃ εἰς χρονικόν τι διάστημα κατὰ μῆκος τοῦ μεγάλου τείχους εἰσβάλλει εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Ταρτάρων Ὄρτων, καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν Σινικὴν μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ *Χὰν-Σὶ*, καὶ τοῦ Χὲν Σί. Ἀφοῦ διαβρέξῃ ἄλλας δύο ἐπαρχίας, καὶ διέλθῃ σχεδὸν ἑξακοσίας λεύγας, χύνεται εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θάλασσαν, ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ *Κιὰγγ*. Οὗτος ὁ ποταμὸς προξενεῖ ἐνίοτε μεγάλους λεηλατισμοὺς εἰς τὰς πεδιάδας, δι' ὧν διαβαίνει, καὶ καταποντίζει χωρία ὁλόκληρα καὶ αὐτὰς τὰς πόλεις.

Πολλοὶ συγγραφεῖς ἐπαριθμοῦσιν ἕως εἰς διακόσια ἑκατομμύρια κατοίκων τὸν οἰκισμὸν ταύτης τῆς Αὐτοκρατορίας, ἄλλοι εἰς ἑκατὸν ἑκατομμύρια, καὶ τελευταῖον ὁ Ἄγγλος Βάρ-

βοβ τὸν ὑψώνει εἰς τριακόσια τριάκοντα τρία ἑκατομμύρια. Οὗτος ὁ τελευταῖος ὑπολογισμὸς φαίνεται ὅτι ἀπομακρύνεται πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν πάρεξ ὁ πρῶτος. Ἂν παρατηρήσωμεν ὅτι τὰ ἀρκτικὰ εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον κατοικημένα ἀπὸ τὰ μεσημβρινά· ἐὰν θεωρήσωμεν ἐκείνας τὰς ἀπείρους πεδιάδας, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι σχεδὸν παντελῶς καλλιεργημέναι ἀπὸ μέρους τῆς Ταρταρίας· ἐκείνας τὰς εὐρυχώρους ἐρήμους, ἐκεῖνα τὰ ἀπρόσιτα καὶ διόλου ἀκατοίκητα ὄρη, καὶ ἐκεῖνα τὰ εὐρυχωρότατα δάση, θέλομεν κρίνει, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Σινικῆς δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ διακόσια ἑκατομμύρια κατοίκων. Ἡ Σινικὴ χωρὶς νὰ συμπεριλάβωμεν τὴν Ταρταρίαν, διαιρεῖται εἰς δεκαπέντε μεγάλας ἐπαρχίας, ἤγουν τὴν *Πετχελὶ*, τὴν *Χὰγγ-Τὸγγ*, τὴν *Χὰν-Σὶ*, τὴν *Κιὰγγ-Νὰν*, τὴν *Κουὰγγ-Σὶ*, τὴν *Χὲν Σὶ*, τὴν *Κουὰγγ-Τὸγγ*, τὴν *Χὸ-Νάγγ*, τὴν *Σὲ-Χουὲν*, τὴν *Χοὺ-Κουὰγγ*, τὴν *Κιὰγγ Σὶ*, τὴν *Χὲ-Κιὰγγ*, τὴν *Φὸ-Κιὲν*, τὴν *Κοεὶ-Χοὺ*, τὴν *Γοὺ-Νάν*. Ἐξ ἀπ' αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας εἶναι πρὸς ἄρκτον, καὶ αἱ ἄλλαι ἐννέα πρὸς μεσημβρίαν. Πρὸς τὰ ἀρκτικοανατολικὰ εὑρίσκεται τὸ βασίλειον τῆς Κορέας, μεγάλης Χερσονήσου τῆς Κιτρίνης θαλάσσης, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑποτελὲς τῆς Σινικῆς, καθὼς καὶ τὰ πρὸς μεσημβρίαν κείμενα βασίλεια τοῦ Τογγίνου καὶ τοῦ Λάου.

Εἶναι ἀκόμη πολλαὶ νῆσοι, αἵτινες ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν Σινικὴν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ κυριωτέρα εἶναι ἡ τοῦ Ταϊουαν, ὀνομαζομένη ὑπὸ τῶν Πορτογάλλων Φορμόσα.

Εἰς ταύτην τὴν εὐρύχωρον Αὐτοκρατορίαν ἐπαριθμοῦνται τέσσαρες χιλιάδες τετρακόσιαι δύο πόλεις περιτειχισμέναι. Μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκονται ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε τῆς πρώτης τάξεως, καὶ διακόσιαι ἑβδομήκοντα τέσσαρες τῆς δευτέρας. Πολεμικῶς δὲ θεωρουμένη ἡ Σινικὴ ἔχει ἑξακόσια εἰκοσιεννέα φρούρια τῆς πρώτης τάξεως, καὶ διακόσια ἑβδομήκοντα τέσσαρα τῆς δευτέρας, τόσον εἰς τὰ σύνορα, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν

τῆς αὐτοκρατορίας· πεντακόσια ἑξήκοντα τῆς δευτέρας, τριακόσια ἕνδεκα τῆς τρίτης, τριακόσια τῆς τετάρτης, ἑκατὸν πεντήκοντα τῆς πέμπτης, ἑκατὸν τῆς ἕκτης, καὶ τέλος πάντων τριακόσια τῆς ἑβδόμης, συμποσούμενα ὅλα ὁμοῦ εἰς δύο χιλιάδας πεντακόσια τριάκοντα ἑπτὰ φρούρια, τὰ ὁποῖα συμπεριλαμβανόμενα μὲ τὰς ἄλλας ἀφρουρήτους πόλεις, συνιστῶσι τὴν ποσότητα τῶν τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων δύο πόλεων περιτειχισμένων, χωρὶς νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς αὐτὰς καὶ ἄλλας πολυαρίθμους πόλεις χωρὶς ὑπεράσπισιν. Περιπλέον, ἐπαριθμοῦνται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ μεγάλου τείχους, τὸ ὁποῖον χωρίζει τὴν Σινικὴν ἀπὸ τὴν Ταρταρίαν, τρεῖς χιλιάδες πύργων φυλαττομένων στρατιωτικῶς.

Τὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα εἰς καιρὸν εἰρήνης φυλάττουν καὶ συνοδεύουν τοὺς μανδαρίνους, τοὺς πρέσβεις, καὶ ἀποτελοῦσι τὴν νυκτοφυλακὴν, συμποσοῦνται εἰς 767,970 ἄνδρας. Ἀφοῦ οὗτοι οἱ πρὸς φύλαξιν στρατιῶται κάμουν δρόμον μιᾶς ἡμέρας, ἐπιστρέφουν, καὶ ἄλλοι ἀντικαθιστῶνται ἀντ' αὐτῶν· ὁ ἀριθμὸς τῶν ἵππων, τοὺς ὁποίους ὁ Αὐτοκράτωρ διατηρεῖ μόνον διὰ τὰ στρατεύματά του εἰς μερικὰς θέσεις, εἶναι 565, 000. Οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἵπποι, πρέπει πάντοτε νὰ ἦναι ἕτοιμοι· εἰς καιρὸν πολέμου τὰ στρατεύματα εἶναι ἀναρίθμητα

Εἰς τὴν Σινικὴν ἐπαριθμοῦνται ἑξακόσια ὀγδοήκοντα ἑπτὰ μαυσωλεῖα (α) σημαντικὰ διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ μεγαλοπρέπειάν των. Τετρακόσιοι ὀγδοήκοντα ναοὶ εἰδώλων εἰς ἄκρον μεγαλοπρεπεῖς, ἐφημερεύονται ἀπὸ 35,000 Βόνζους (β) οἵτινες κατοικοῦν εἰς αὐτούς. Εἶναι πολλοὶ ἄλλοι ναοὶ ὀλιγώτερον περίφημοι·

(α) Οὕτως ὀνομάζονται τὰ μεγαλοπρεπέστατα μνήματα ἀπὸ Μαυσώλου, βασιλέως τῆς Καρίας, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ σύζυγός του Ἀρτεμισία ἀνήγειρε τὸ πρῶτον εἰς τὸν κόσμον φανὲν μεγαλοπρεπὲς μνῆμα. ΣΗΜ τοῦ ἐκδ.

(β) Οὕτως ὀνομάζονται οἱ ἱερεῖς τῶν Σινῶν καὶ, Ἰαπώνων.

καὶ ἑπτακόσια ἐννέα ἄλλα μνημεῖα τούτου τοῦ εἴδους, τὰ ὁποῖα οἱ Σῖναι ἔκτισαν εἰς διαφόρους καιροὺς, διὰ νὰ τιμήσωσι τὴν μνήμην τῶν προγόνων των, διαπρέπουσιν ὅλα κατὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ὡραιότητά των.

Οἱ ποταμοὶ, αἱ μεταλλικαὶ πηγαὶ, καὶ αἱ περίφημοι λίμναι εἶναι τὸν ἀριθμὸν τετρακόσιαι ἑβδομήκοντα δύο, καὶ δὲν ἐπαριθμοῦνται ὀλιγώτερα ἀπὸ τριακόσια βουνὰ περίφημα εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν διακοσίας ἑβδομήκοντα μεγάλας βιβλιοθήκας, τριάκοντα δύο παλάτια βασιλικὰ, καὶ δεκατρεῖς χιλιάδας ἑξακόσια τεσσαράκοντα ἑπτὰ παλάτια κριτῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν διωρύγων ἢ ποταμῶν, οἵτινες ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς βιομηχανίας τῶν Σινῶν, εἶναι σημαντικός. Θαυμάζεται πρὸ πάντων ἡ αὐτοκρατορικὴ διώρυξ, διὰ τῆς ὁποίας ἐμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ τις ἀπὸ τὸ Καντὼν εἰς τὸ Πεκῖνον, δηλ. νὰ διαπεράσῃ διάστημα τριακοσίων λευγῶν. Ἔχει ἀρχαιότητα τετρακοσίων ἑβδομήκοντα χρόνων. Ὁ Αὐτοκράτωρ Χὶ-Τσοὺ, ἀρχηγὸς τῶν δυτικῶν Ταρτάρων, καὶ θεμελιωτὴς τῆς εἰκοστῆς δυναστείας, ἐξετέλεσε τοῦτο τὸ μέγα ἔργον. Μετακομίζονται ἐκεῖ αἱ πρὸς ἄρκτον διευθυνόμεναι πραγματεῖαι τῆς μεσημβρίας. Κατώρθωσαν νὰ ἔχῃ συνήθως ἐννέα ποδῶν ὕδωρ διὰ νὰ εὐκολύνουν τὴν θαλασσοπλοΐαν· ἀλλ' ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ποταμῶν, οἱ ὁποῖοι χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ τὴν διατρέφωσι, τὴν κρατοῦν πάντοτε ἀρκετῶς γεμάτην. Κανὲν ἄλλο ἔργον δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὡραιότερον, μήτε τολμηρότερον ὡς πρὸς αὐτὴν· αἱ ὄχθαι της εἶναι λιθοκτισμέναι πανταχόθεν, ἔχουσαι δενδροφύτους καὶ λιθοστρώτους ὁδοὺς· διατέμνεται ὑπὸ πολλῶν ὡραίων γεφυρῶν, καὶ διατηροῦνται ἐκεῖ πολυάριθμοι καταῤῥάκται διὰ νὰ μετοχετεύωσιν εἰς τὴν πεδιάδα τὸ ὕδωρ, τοῦ ὁποίου ἔχει χρείαν πρὸς καλλιέργειαν τῆς ὀρύζης.

Ἀριθμοῦνται ἕως ἑκατὸν τριάκοντα μία γέφυραι σημαντικαί. Ἡ τῆς πόλεως *Χαρχέου* ὑψοῦται ἐπάνω εἰς ἑκατὸν

τριάκοντα πλοιάρια προσκολλημένα τὸ ἕν εἰς τὸ ἄλλο δι' ἀλύσου, ἥτις ἐκβάλλεται διὰ νὰ δώσῃ πέρασμα εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἀναβαίνουν ἢ καταβαίνουν τὸν ποταμόν. Εἰς τὸ *Τχὲ-Κιὰγγ* ὑπάρχει γέφυρα θαυμαστὴ μεταξὺ δύο βουνῶν καὶ ἐπάνωθεν κοιλάδος ἐπίσης πλατείας, ὅσον καὶ βαθείας. Εἰς τὸ Φοτχέου πρώτην πόλιν τῆς ἐπαρχίας Φο-Κιὲν, φαίνεται μία ἄλλη γέφυρα πέτρινος, ἡ ὁποία ἔχει μῆκος ἑκατὸν πεντήκοντα ὀργυιῶν, ἑκατὸν ἀψίδας, καὶ πολυαρίθμους καλλωπισμοὺς γεγλυμμένους κατὰ τὸν Σινικὸν τρόπον· εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν ἐπάνω εἰς τὸν ποταμὸν Λοϋάγγ, εἶναι ἀξία θαυμασμοῦ μία ἄλλη, ἥτις ἔχει μῆκος περισσότερον ἀπὸ τριακοσίας ἑξήκοντα ὀργυιάς.

Ἐπειδὴ οἱ Σῖναι εἶναι φιλόκαλοι ὡς πρὸς τὰ κτίρια, βλέπει τις εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις των ὡραίους λιθοκτίστους πύργους, στολισμένους μὲ πᾶν εἶδος ἀναγλυπτικῶν σχημάτων. Τὸ ἔργον τούτου τοῦ εἴδους, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται περισσοτέρα τέχνη καὶ πολυτέλεια, εἶναι ὁ ἀργιλλόπλαστος περίφημος πύργος τοῦ Νανκίγγ. Τὸ σχῆμά του εἶναι ὀκτάγωνον, καὶ παρασταίνει ἐννέα στοὰς, τὴν μίαν ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην, στολισμένας μὲ παράθυρα, μὲ κάγκελλα, μὲ ἀνθοστεφάνους εἰς εἶδος ἀναγλυμμάτων. Ἀναβαίνουν εἰς αὐτὸν δι' ἑκατὸν ὀγδοήκοντα βαθμῶν. Οὗτοι οἱ πύργοι εἶναι τὸν ἀριθμὸν χίλιοι ἑκατὸν πεντήκοντα ἐννέα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν θριαμβευτικῶν τόξων τῶν ἐγηγερμένων πρὸς τιμὴν μερικῶν περιφήμων ὑποκειμένων.

Ἀλλὰ τὸ ἐκπληκτικώτερον ἔργον, τὸ περιφημότερον καὶ ἐπιτηδειότερον εἰς τὸ νὰ μᾶς δώσῃ ὑψηλὴν ἰδέαν τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἀγχινοίας τοῦ Σινικοῦ ἔθνους, εἶναι ἐκεῖνο τὸ μεταξὺ τῆς Σινικῆς καὶ Ταρταρίας τεῖχος, ἐπίτηδες κτισμένον διὰ νὰ ἀναχαιτίζῃ τοὺς πλησιοχώρους βαρβάρους γείτονας τῆς Αὐτοκρατορίας. Τοῦτο διαβαίνει εἰς πολλὰ μέρη ἐπάνω εἰς βουνὰ ὑπερμέτρως ὑψηλὰ, καὶ στρέφεται κατὰ τὴν τοποθεσίαν

τῶν τόπων. Περιτειχίζεται κατὰ διαστήματα ἀπὸ χονδροὺς πύργους καὶ φρούρια· ἡ στερεότης του ἐξισοῦται μὲ τὸ πλάτος καὶ ὕψος του. Ἐν τοσούτῳ αὐτὸ πίπτει φθειρόμενον εἰς μέρη τινὰ, πολὺ περισσότερον ἀπὸ παλαιότητα, πάρεξ ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν Ταρτάρων. Τοῦτο τὸ ὑπέρμετρον περιτείχισμα, ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ ἀναρίθμητα στρατεύματα, δὲν ἤθελε περασθῇ ποτὲ, ἐὰν περὶ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος, οἱ Σῖναι, οἵτινες ἐφύλατταν, δὲν ἐδωροδοκοῦντο ἀπὸ τοὺς Ταρτάρους, καὶ δὲν ἐπωλοῦσαν τὴν πατρίδα των. Οἱ δορυκτήτορες δὲν ὑπερέβαιναν παντελῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν τριακοσίων χιλιάδων καὶ τὸ Σινικὸν στράτευμα ἐσυνίστατο ἀπὸ ἓν ἑκατομμύριον στρατιωτῶν. Ἡ βάσις τούτου τοῦ τείχους ἕως εἰς τὸ ὕψος ἑνὸς ποδὸς εἶναι ἀπὸ χονδρὰς πελεκητὰς πέτρας, ἀλλὰ τὰ ἀνώτερα μέρη του εἶναι σχηματισμένα ἀπὸ πλίνθους καὶ ἀπὸ ἀσβέστην ἀνακατωμένην μὲ ἄμμον (μονολεξεί, λιθοκόλλαν ἢ ψαμμωτόν)· τὸ ὕψος του εἶναι ἓξ ὀργυιῶν γεμάτων καὶ τὸ πλάτος του τεσσάρων· ἓξ ἱππεῖς ἐμποροῦν εὐκόλως νὰ περιέρχωνται εἰς τοῦτο ἐπὶ μιᾶς γραμμῆς. Σχεδὸν παντοῦ εἶναι εἰς τόσον καλὴν κατάστασιν, ὥστε φαίνεται ὅτι ἐκτίσθη μόνον πρὸ τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα ἐνιαυτῶν, καὶ ὅμως ἡ ἀρχαιότης του ἀναβαίνει εἰς δύο χιλιάδας χρόνων. Τὸ μῆκός του εἶναι περισσότερον ἀπὸ τετρακοσίας λεύγας. Ἐχρειάσθησαν πέντε ἔτη διὰ νὰ κτισθῇ, καὶ πολλάκις πεντακόσιαι χιλιάδες ἐργατῶν ἐλήφθησαν πρὸς ἐργασίαν τούτου. Ὁ Ἄγγλος Βάρροβ λέγει ὅτι ἡ ὕλη, ἐκ τῆς ὁποίας συνίσταται, εἶναι περισσοτέρα πάρεξ ἀρκετὴ πρὸς οἰκοδομὴν τείχους, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ κάμῃ δὶς τὸν κύκλον τῆς ὑδρογείου σφαίρας, καὶ νὰ ἔχῃ ἓξ πόδας ὕψους καὶ δύο πάχους.

Σχεδὸν ὅλαι αἱ πόλεις τῆς Σινικῆς ἔχουν μεταξύ των τόσον μεγάλην ὁμοιότητα, ὥστε, ὅταν ἰδῇ τις μίαν μόνην, δύναται νὰ λάβῃ ἀρκετὰ ἀκριβῆ ἰδέαν ὅλων τῶν ἄλλων. Τὸ σχῆμά των εἶναι σχεδὸν πάντοτε τετράγωνον, τοὐλάχιστον καθ' ὅσον τὸ

συγχωρεῖ ἡ φύσις τῶν τόπων, ὅπου κεῖνται· εἶναι περικυκλωμέναι ἀπὸ ὑψηλὰ τείχη, ἐκ διαλειμμάτων ὠχυρωμένα μὲ πύργους. Εἰς τὰ ἔνδον βλέπει τις πύργους ὀκτὼ ἢ ἐννέα ὀροφῶν (πατωμάτων), θριαμβευτικὰς ἀψίδας εἰς τὸ μέσον τῶν ὁδῶν, ναοὺς ἀρκετὰ ὡραίους, καὶ δημόσια οἰκοδομήματα πλέον εὐρύχωρα πάρεξ μεγαλοπρεπῆ· πολυαρίθμους ἀγορὰς, μακρὰς ὁδοὺς, περικυκλωμένας μὲ ἀποθήκας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἄλλαι μὲν εἶναι ἴσαι μὲ τὸ ἔδαφος· ἄλλαι δὲ ὑψώνονται ἕως εἰς μίαν μόνην ὀροφήν· ἐργαστήρια στολισμένα ἀπὸ ἀργιλλώδη ἀγγεῖα, ἀπὸ μεταξωτὰ ὑφάσματα, καὶ ἀπὸ ἐπικεχρισμένα χειροτεχνήματα. Ἔμπροσθεν πάσης θύρας ἀναγινώσκεται ἐπάνω εἰς σανίδα ἐζωγραφισμένην ἢ κεχρυσωμένην, τὸ ὄνομα τῶν πραγματειῶν ὁμοῦ καὶ τὸ τοῦ πραγματευτοῦ, καὶ αὗται αἱ δύο λέξεις *πού - χού*, αἱ ὁποῖαι σημαίνουν, *δὲν ἀπατᾷ*.

ΚΕΦ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Φυσιογνωμία, Χαρακτὴρ, Ἐνδυμασία, Τέχναι, Ἔθη τῶν Σινῶν. κτλ.

Ἡ ἐντελὴς ὡραιότης παρὰ τοῖς Σίναις συνίσταται εἰς μέγα μέτωπον, μύτην κοντὴν καὶ ὀλίγον σιμὴν, μικροὺς ὀφθαλμοὺς καλῶς πεπλασμένους, πρόσωπον πλατὺ καὶ τετράγωνον, μεγάλα αὐτία, στόμα μέτριον, καὶ πλοκάμους μαύρους. Νομίζουσιν ὅτι ἕνας ἄνθρωπος εἶναι εὐπρεπὴς καὶ εὐσχημάτιστος, ὅταν ἦναι χονδρὸς καὶ παχὺς, καὶ γεμίζῃ καλὰ τὴν καθέδραν του. Οἱ χωρικοὶ, καὶ ὅσοι ζῶσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἔχουσι τὸ χρῶμα μελανὸν καὶ ἐλαιῶδες, ἀλλ' οἱ περισσότεροι κάτοικοι τῶν πόλεων τὸ ἔχουν ὡραιότατον ἕως εἰς τὰ τριάκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας. Οἱ πεπαιδευμένοι καὶ διδάκτορες, πρὸ πάντων οἱ ἐξ εὐτελοῦς καταγωγῆς, δὲν κόπτουσι παντελῶς τοὺς ὄνυχάς των, διὰ νὰ γνωστοποιήσωσι μὲ τοῦτο ὅτι δὲν εἶναι ὑπόχρεοι νὰ κοπιάζωσι διὰ νὰ ζῶσιν. Αἱ γυναῖκες εἶναι ὡς ἐπὶ

τὸ πλεῖστον μεσαίου ἀναστήματος· ἔχουν τὴν μύτην κοντὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροὺς, τὴν κόμην μαύρην, τὰ αὐτία μακρὰ, τὸ δέρμα ἀρκετὰ τραχὺ, καὶ πόδας τόσον μικροὺς, ὥστε μόλις ἠμποροῦν νὰ κάμωσιν ἕν βῆμα.

Οὗτος ὁ λαὸς εἶναι βαρὺς, πεπολιτισμένος, καὶ καθ' ὑπερβολὴν μετριόφρων. Οἱ πεπαιδευμένοι δείχνονται πάντοτε μὲ ἦθος σεμνὸν, καὶ δὲν μεταχειρίζονται κἀμμίαν χειρονομίαν εἰς τοὺς λόγους των. Αἱ γυναῖκες ζῶσι πάντοτε εἰς τὴν μοναξίαν, καὶ εἶναι τόσον προσεκτικαὶ εἰς τὸ νὰ σκεπάζωνται, ὥστε δὲν ἀφήνουν νὰ φαίνεται μήτε ἡ ἄκρα τῶν ποδῶν των, ἢ τῶν χειρῶν των. Ὁ Σίνης φυσικὰ ἐκδικητικὸς κατέχει εἰς τόσον ὑψηλὸν βαθμὸν τὴν τέχνην τοῦ νὰ ὑποκρύπτῃ τὴν ἀγανάκτησίν του καὶ τὸ μῖσός του, ὥστε ἐμπορεῖ νὰ τὸν νομίσῃ τις ἀναίσθητον εἰς τὰς ὕβρεις, ἀλλ' ὅταν εὑρίσκῃ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν ἐχθρόν του, δράττεται αὐτῆς μὲ προθυμίαν. Ἐν γένει δὲν εἶναι τόσον ἀκριβὴς κατὰ τὴν καλοκἀγαθίαν. Δὲν κάμνει χάριν εἰς τὴν ξένην ἰδιοκτησίαν ἄλλοτε, πάρεξ μόνον ὅταν δὲν ἠμπορῇ νὰ τὴν σφετερισθῇ ἀτιμωρήτως, ὅθεν οἱ κλέπται εἶναι πολυάριθμοι εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας.

Οἱ Σῖναι ἔχουν ἐπιμονὴν καὶ ἐπιδεξιότητα εἰς τὰς πολιτικὰς διαπραγματεύσεις καὶ εἰς τὰ ἐμπορικὰ συναλλάγματα. Διαπραγματεύονται περὶ ἀσημάντων ὑποθέσεων μὲ παρομοίαν ἀκρίβειαν, καὶ περίσκεψιν, καθὼς ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κλείσωσι συνθήκην εἰρήνης, καὶ μὲ πολὺ περισσοτέραν ἐπιδεξιότητα ἀφ' ὅσην μετεχειρίσθησαν πολλάκις εἰς παρομοίους συμβιβασμούς. Ὑπόσχονται πάντοτε χωρὶς νὰ διστάζωσιν, ἀλλὰ σπανίως κρατοῦν τὸν λόγον των, ἐπειδὴ εὑρίσκουν σχεδὸν πάντοτε πρόφασιν διὰ νὰ ἀποποιηθῶσι. Δὲν αἰσθάνονται παντελῶς τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα ἐπιθέτει ἡ ἀλήθεια· καὶ τόσον ὀλίγον δυσκολεύονται ὡς ἐκ τῆς εὐσυνειδησίας των εἰς τὸ νὰ ψεύδωνται, ὥστε τὴν αὐτὴν στιγμὴν καὶ βεβαιώνουν πρᾶγμά τι καὶ τὸ ἀρνοῦνται χωρὶς νὰ ἐρυθριάσωσι, καθὼς τὸ συμφέρον των ἀπαιτήσει. Ἡ ὑψηλὴ ἰδέα,

τῆς ἐθνικῆς ὑπεροχῆς των καὶ τῆς προσωπικῆς ἐπισημότητός των, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν, εἶναι αἰτία τοῦ ὅτι προσποιοῦνται, ὅτι δὲν βλέπουν εἰς τοὺς ἄλλους πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐμποδισθοῦν ἀπὸ τὸ νὰ παρατηρήσωσι. Μολονότι καταντῶσιν εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζωνται ξένους πρὸς σύνθεσιν τοῦ μηνολογίου των, καὶ πρὸς συντήρησιν τῶν τῆς ὡρολογικῆς ἐργοχείρων των, καὶ ἐνῷ κατὰ πᾶν ἔτος λαμβάνουσιν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην διάφορα ἀριστουργήματα τεχνῶν, προσποιοῦνται ἰσχυρογνωμόνως ὅτι θεωροῦσιν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὡς βάρβαρα συγκρινόμενα μὲ τὸ ἰδικόν των.

Ἡ φιλαυτία τῶν Σινῶν προχωρεῖ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε κἀνὲν ἀφ' ὅσα ἐμβαίνουν εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν δὲν φυλάττει τὸ ἴδιόν του ὄνομα· δὲν εἶναι ἔθνος, ἄτομον, ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ λαμβάνῃ Σινικὴν ὀνομασίαν.

Ἐν τοσούτῳ αὐτὸ τὸ ἔθνος, ἂν καὶ ἔχῃ μερικὰ ἐλαττώματα, ἔχει ὅμως καὶ μεγάλα προτερήματα· δὲν εἶναι ἄλλο ἔθνος εἰς ὅλον τὸν κόσμον, τὸ ὁποῖον νὰ ἦναι πλέον ἔκδοτον εἰς τὴν ἐργασίαν. Σίνης τις, ὁποῖος δήποτε καὶ ἂν ἦναι, δὲν λείπει ποτὲ ἀπὸ τὸ νὰ δείχνῃ βαθύτατον σέβας εἰς τοὺς αἰτίους τῶν ἡμερῶν του, καὶ εἰς τοὺς ὅσοι ἔλαβαν φροντίδα τῆς ἀνατροφῆς του· σέβεται καὶ τιμᾷ τοὺς γέροντας, τοὺς ἄρχοντας, τοὺς πεπαιδευμένους· καὶ ὁ πλέον κακεντρεχὴς θαυμάζει τὴν ἀρετὴν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐξασκοῦσι.

Τὸ βερενίκειον (ἐπίχρισμα), ὁ ἄργιλλος καὶ τὰ ὡραῖα ὑφάσματα, τὰ ὁποῖα μεταφέρουν ἀπὸ ταύτην τὴν Αὐτοκρατορίαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀποδεικνύουν ἀρκετὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν Σινῶν· ἡ ἐπιτηδειότης των δεικνύει ἐπίσης εἰς τὰ ἔργα των, τὰ ὁποῖα εἶναι κατεσκευασμένα ἀπὸ ἔβενον, ἀπὸ ὄστρακον, ἀπὸ ἐλεφαντόδοντα, ἀπὸ ἤλεκτρον καὶ ἀπὸ κοράλλιον. Τὰ γλυπτά των καὶ τὰ δημόσια αὐτῶν οἰκοδομήματα, ὡς αἱ πύλαι τῶν μεγάλων πόλεων, αἱ θριαμβευτικαὶ ἀψίδες, αἱ γέφυραί των, καὶ οἱ πύργοί των, ἔχουν πολλὴν εὐγένειαν καὶ μέγεθος. Ἐὰν

ἀπέχωσιν ἀκόμη μακρὰν ἀπὸ τὴν ἐντέλειαν, ἥτις χαρακτηρίζει τὰ χειροτεχνήματα τῶν Εὐρωπαίων, πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἡ αἰτία τούτου εἰς τὴν ὑπεροψίαν (ἀκαταδεξίαν), τὴν ὁποίαν ἔχουν δι' ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ, καὶ εἰς τὴν πεποίθησιν, μὲ τὴν ὁποίαν πληροφοροῦν τὴν ἰδέαν των τοῦ ὅτι οὐδὲν ἄλλο Ἔθνος δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς ἀνακαλύψεις τῶν προγόνων των.

Ἀληθεύει ὅτι ἔχουν ὀλιγώτερον πνεῦμα ἐφευρετικὸν διὰ τὰς μηχανικὰς τέχνας παρ' ὅσον ἡμεῖς· ἀλλὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ ὄργανά των εἶναι ἁπλούστερα πάρεξ τὰ ἰδικά μας, καὶ εἶναι εὔκολοι εἰς τὸ νὰ μιμῶνται ὅ,τι βλέπουν. Ὅθεν κατὰ τὸ παρὸν κατασκευάζουν μικρὰ καὶ μεγάλα ὡρολόγια, καθρέπτας, πυραυλικοὺς σίφωνας (τὰ παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς τουφέκια). Ἡ ναυπηγία των εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα, καὶ δὲν ἐμπορεῖ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συγκριθῇ μὲ ὁποιανδήποτε ἄλλην.

Τὸ Σινικὸν ἔνδυμα εἶναι ἐσθὴς σηρικὴ ἢ βαμβάκινος, κατὰ τὰ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον θερμὰ κλίματα, καὶ κατὰ τὰς χρηματικὰς δυνάμεις ἑκάστου. Αὐτὸ τὸ ἔνδυμα προχωρεῖ μέχρι τῆς γῆς, καὶ ἡ μία ἀπὸ τὰς πτέρυγας συμπτύσσεται (διπλώνεται) ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην· αἱ χειρίδες αὐτοῦ εἶναι πλατεῖαι πρὸς τὸν ὦμον, καὶ στενεύουν ἕως εἰς τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς· ἡ ζώνη εἶναι πλατὺς ζωστὴρ ἀργυροῦς, σηρικὸς ἢ βαμβάκινος, τοῦ ὁποίου τὰ δύω ἄκρα καταβαίνουσιν ἕως εἰς τὰ γόνατα προσκολλῶσιν εἰς τοῦτον ἓν ἔλυτρον (θήκην) περιέχον μάχαιραν, καὶ δύο μικρὰς ῥάβδους, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται ὡς δίκρανα (πηρούνια). Εἰς καιρὸν χειμῶνος, ταῦτα τὰ ἐνδύματα εἶναι πεφραγμένα μὲ ὡραιοτάτας γοῦνας, (κατὰ τὴν παλαιὰν Ἑλληνικὴν, διφθέρας ἢ μηλωτάς)· ἀλλ' ὅλα τὰ χρώματα δὲν φοροῦνται ἀδιαφόρως· τὸ κίτρινον εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐναποτεταμιευμένον διὰ τὸν Αὐτοκράτορα, καὶ τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας του Ἡγεμόνων· τὸ ἐρυθροῦν ὁλοσηρικὸν ἀτλάζιον διόλου φυλάττεται διά τινα κλάσιν Μανδαρίνων (α)

(α) Μανδαρῖνος, ἀξιωματικὸς τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας. (Σημ. ἐκδότου)

εἰς ἡμέρας θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ παρατάξεων· οἱ ἄλλοι φοροῦν συνήθως τὸ μαῦρον, τὸ γαλάζιον, ἢ τὸ ἰοειδές. Τὸ χρῶμα τοῦ λαοῦ εἶναι πάντοτε ἢ τὸ γαλάζιον, ἢ τό μαῦρον.

Ἀφότου τὰ ταρταρικὰ ἔθιμα εἰσήχθησαν εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν, οἱ Σῖναι ξυρίζονται κατὰ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀφίνουν νὰ αὐξηθῇ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν μικρά τις κόμη, διὰ νὰ σχηματίζωσι πλοκάμους εἴτε βοστρύχους. Τὸν καιρὸν τοῦ καλοκαιρίου φοροῦν μικρὸν πῖλον εἰς σχῆμα χωνείου, τοῦ ὁποίου τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἐξειργασμένον μὲ πολλὴν κομψότητα, καὶ τὸ ἐπίβλημα εἶναι παρομοίως μεταξωτόν· ἀπὸ τὸ ὕψος τούτου τοῦ πίλου ἐξήρτηται μία χονδρὴ πλεξοῦδα ἀπὸ τρίχας, αἱ ὁποῖαι διασκορπίζονται ἕως εἰς τὰ ἄκρα. Οἱ Μανδαρῖνοι καὶ οἱ λόγιοι ἔχουσιν εἶδός τι καλύμματος τῆς κεφαλῆς, τὸ ὁποῖον ὁ λαὸς δὲν ἔχει τὸ ἐλεύθερον νὰ φορῇ.

Γίποτε δὲν παρομοιάζει μὲ τὰ ἀπὸ τοὺς νόμους διωρισμένα ἔθιμα, τὰ ὁποῖα διατηροῦνται εἰς τὰ Σινικὰ συμπόσια· τὸ νὰ παραβῇ τις παραμικρὸν ἔθιμον, ἐκλαμβάνεται ἢ ἀποδεικνύει ὅτι ἐξυβρίζει τὴν πολιτικὴν, τὴν εὐπρέπειαν, καὶ ἀτιμάζει ὅλους τοὺς συνδαιτυμόνας· αἱ ἁπλαῖ Ἐπιστολαί, τὰς ὁποίας οἱ ἰδιῶται γράφουν ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον, καθυποβάλλονται εἰς τόσους ἐκφραστικοὺς τύπους ἀπὸ τὸν νόμον ἐπιτηδες διωρισμένους, ὥστε συνεχῶς περιπλέκουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς λογίους. Δὲν ὑπάρχει κἀμμία αἴθουσα θεατηρίου καθ' ὅλην τὴν Σινικὴν· ἀλλὰ φαίνονται εἰς αὐτὴν συμμορίαι περιαγοραίων ὑποκριτῶν, οἱ ὁποῖοι μετακαλοῦνται εἰς τὰ συμπόσια, διὰ νὰ παραστήσωσι μουσικὰ ἢ θεατρικὰ δράματα ἔμπροσθεν τῶν συνδαιτυμόνων.

Ἐπειδὴ αἱ πλούσιαι γυναῖκες δὲν δεικνύονται ποτὲ εἰς τὰ βλέμματα τῶν ἀνδρῶν, τὰ συνοικέσια γίνονται μόνον διὰ τῆς ὑπουργίας τῶν γραιῶν, αἱ ὁποῖαι κάμουν λαμπροτάτην ἔκθεσιν τῆς ὡραιότητος, τῆς εὐφυΐας, καὶ τῶν προτερημάτων τῶν κορασίων, τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς των θέλουν νὰ ὑπανδρεύ-

σωσιν· ἐὰν ἡ ἔκθεσις ἀρέσῃ εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ νέου, δέχονται τὴν πρότασιν, καὶ κατὰ τὴν προσδιωρισμένην διὰ τοὺς γάμους ἡμέραν, ἡ νέα κόρη τίθεται εἰς φορεῖον κλειστὸν, συνωδευμένον ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες φέρουν τὴν προῖκά της· δοῦλός τις πιστὸς φυλάττει τὸ κλειδίον τοῦ φορείου, καὶ χρεωστεῖ νὰ τὸ δώσῃ μόνον εἰς τὸν σύζυγον, ὅστις προσμένει τὴν νέαν σύζυγόν του εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου του. Συμβαίνει ἐνίοτε, ὥστε σύζυγός τις μὴ εὐχαριστούμενος εἰς ὅ,τι κατὰ συγκυρίαν τὸν ἔλαχε, ἐξανακλείει ταχέως τὸν δίφρον, καὶ στέλλει ὀπίσω τὴν κόρην μὲ ὅλην τὴν συνοδίαν της· εἶναι ἐπίσης συγκεχωρημένον εἰς τοὺς Σίνας νὰ λάβωσι καὶ ἄλλας γυναῖκας, αἵτινες ἐπέχουσιν εἰς τὸν οἶκον τὰ δευτερεῖα μετὰ τὴν νόμιμον γυναῖκα, καὶ τῶν ὁποίων τὰ τέκνα ἐξαρτῶνται ἀπὸ ταύτην τὴν τελευταίαν.

Αἱ τελεταὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ εἶναι ἔτι μονοειδέστεραι ἀπὸ τὰ προρρηθέντα· εἰς αὐτὸν οἱ Σῖναι ἀναπτύσσουσιν ὅλην τὴν δυνατὴν πολυτέλειαν· ἐφάνησαν τέκνα ὅτι θυσιάζουσιν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά των, διὰ νὰ τιμήσωσι τὰ ὀστᾶ τοῦ πατρός των. Ὀλίγοι Σῖναι εἶναι, οἱ ὁποῖοι δὲν κάμνουν προλαβόντως τὸ νεκροφορεῖόν των ἀπὸ τὸ πολυτιμώτατον καὶ σπανιώτατον ξύλον· ἄλλοι οἰκοδομοῦσιν ὡραῖον μαυσωλεῖον, ὅταν δὲν ἦναι πλέον τόπος εἰς ἐκεῖνο τῶν προγόνων των. Ὁ ἐνταφιασμὸς πλουσίου εἶναι πομπωδέστατον θέαμα. Δι' ὅλους γενικῶς πένθιμον χρῶμα εἶναι τὸ λευκόν. Ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χαλκὸς εἶναι τὰ μόνα πολιτευόμενα νομίσματα εἰς τὴν Σινικήν· ὁ χρυσὸς εἶναι εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται οἱ πολύτιμοι λίθοι εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἀγοράζεται ὡς καὶ αἱ ἄλλαι πραγματεῖαι Τὸ εἰς νομίσματα κατεσκευασμένον ἀργύριον δὲν εἶναι κεχαραγμένον μὲ τὴν Αὐτοκρατορικὴν σφραγίδα, ἀλλ' εἶναι ἀναλελυμένον ἢ κεχωνευμένον εἰς κομμάτια ἀκατέργαστα ἢ ἄσημα, τῶν ὁποίων τὸ βάρος δεικνύει τὴν ἀξίαν, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον γίνεται αἴτιον, ὥστε τὸ ἐμπόριον δοκιμάζει μεγάλας περιπλοκὰς εἰς καιρὸν πληρωμῶν.

ΚΕΦ. ΤΡΙΤΟΝ.

Σοφία, Ἠθική, Γλῶσσα καὶ θρησκεία τῶν Σινῶν. Περὶ τοῦ ἀξιώματος τῶν Μανδαρίνων.

Αἱ ἐπιστῆμαι, τὰς ὁποίας οἱ Σῖναι ἐξασκοῦν μὲ ἐπιμέλειαν, εἶναι ἡ Ἀριθμητικὴ, ἡ Ἀστρονομία, ἡ Γεωγραφία, καὶ ἡ Φυσική. Φαίνεται ὅτι ἐλογαρίασαν τὰς ἐκλείψεις πρὸ πολλῶν αἰώνων· ἀλλὰ δὲν ἔδειξαν εἰς ταύτην τὴν ἐπιστήμην προόδους, ἐνῷ ἐδύναντο νὰ προοδεύσωσιν ἀρκετὰ καὶ νὰ μὴ μείνωσιν εἰς τὰς πρώτας ἀρχάς της. Κατὰ δὲ τὴν Γεωγραφίαν, ἐὰν ἔχουν γνώσεις περὶ τῆς Αὐτοκρατορίας των, τὰς χρεωστοῦν κατεξοχὴν εἰς τοὺς Ἱεραποστόλους (μισσιονναρίους)· περὶ δὲ ὅλων τῶν ἄλλων τόπων τῆς ὑδρογείου σφαίρας, εὑρίσκονται εἰς παχυλωτάτην ἄγνοιαν. Τὰ στοιχεῖα τῆς Μαθηματικῆς τοὺς ἦσαν ἄγνωστα πρὸ τοῦ ἐρχομοῦ τῶν ἱεραποστόλων, καὶ μόλις ἠξεύρουν σήμερον τόσην φυσικὴν, ὅσην ἐγνώριζαν οἱ Εὐρωπαῖοι πρὸ τριῶν αἰώνων.

Μολονότι ἡ ἰατρικὴ ἐτιμᾶτο πάντοτε ἀπ' αὐτὸ τὸ ἔθνος, εἶναι μολοντοῦτο ἀκόμη πεφορτισμένη ἀπὸ ὅλας τὰς προλήψεις τῶν βαρβάρων ἑκατονταετηρίδων μας. Πιστεύει ὅτι αὐτὴ ἔχει σχέσεις μὲ τὰ ἄστρα καὶ μὲ τὰ στοιχεῖα, καὶ εἰσάγει παρὰ πολὺ τὴν δεισιδαιμονίαν εἰς τὴν ἐξάσκησιν ταύτης τῆς ἐπιστήμης. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ ἰατροὶ τῶν Σινῶν κατέχουν καλήτερα ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας τὸ μυστήριον τοῦ νὰ γνωριζουν τας ἀῤῥωστίας· μὲ τὴν θεώρησιν τοῦ σφυγμοῦ δὲν ἔχουν χρείαν νὰ ἐρωτήσωσι τὸν ἄῤῥωστον διὰ νὰ τὸν εἰποῦν τί πρεπει νὰ ἐλπιζῃ, ἢ τὶ πρέπει νὰ φοβῆται· τὰ τῆς ἰατρικῆς βιβλία, τὰ ὁποῖα σπουδάζουν, δὲν εἶναι ἄλλο τι, πάρεξ ἁπλᾶ βοτανολόγια περιέχοντα τὰ ὀνόματα καὶ τὰς ποιότητας μερικῶν φυτῶν. Οἱ χειροῦργοι τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας ἐπιτυγχάνουσιν ἐνίοτε εἰς τὸ νὰ ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὴν προτέραν θέσιν κἀνὲν μέλος ἐξηρθρωμένον, καὶ εἰς τὸ νὰ θεραπεύσωσι κἀνὲν ῥῆγμα (σπάσιμον κοκκάλου), ἀλλ' εἰς περιστάσεις δυσκόλους καὶ περιπεπλεγμέ-

νας παραιτοῦν συνήθως τοὺς ἀῤῥώστους εἰς τὴν τύχην· ποτὲ δὲν κάμνουν ἀκρωτηριασμοὺς μήτε φλεβοτομίας.

Οἱ Σῖναι λέγονται ἐφευρεταὶ τῆς μουσικῆς, καὶ διϊσχυρίζονται ὅτι τὴν ἔφεραν πάλαι ποτὲ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τῆς ἐντελείας. Ἐν τοσούτῳ τίποτε δὲν εἶναι πλέον ἀξιοδάκρυτον ἀπὸ αὐτὴν τὴν μουσικήν· δὲν ἔχουν τὴν ἰδέαν τῆς ἁρμονίας, καὶ εἴκοσιν ὑπερκείμενα ψάλλουν τὸν ἴδιον ἦχον, λαμβάνοντα ὅλα τὸν αὐτὸν τόνον. Ἡ διὰ τῶν ὀργάνων μουσικὴ δὲν ἔκαμεν εἰς αὐτοὺς περιτσοτέρας προόδους ἀπὸ τὴν διὰ φωνῆς. Τὸ καλήτερον ὄργανόν των δὲν ἐξισοῦται ἴσως μὲ τὸ μετριώτατον τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ποίησις εἶναι μικρὸν πρᾶγμα εἰς τοῦτον τὸν σοβαρὸν καὶ σκεπτικὸν λαόν. Φαίνεται ὅτι ἡ ἀνατροφή, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἔχει πρὸς ὅ ὅρον τὸ νὰ σβύσῃ ἐκεῖνο τὸ θεῖον πῦρ, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ τοὺς ποιητάς. Σχεδὸν ὅλα τὰ διὰ στίχων τεμάχια περιέχουν μόνον ἀντιθέσεις, ἀλληγορίας, καί τινας ἠθικὰς διατριβάς. Ἐν τοσούτῳ οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται ἐνίοτε τὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα δίδουν θερμότητα καὶ δύναμιν εἰς τὸ ὕφος καὶ εἰς τὰς ἰδέας.

Ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν δὲ, εἶναι ὀλίγα ἔθνη, τὰ ὁποῖα κατέβαλαν περισσοτέραν ἐπιμέλειαν εἰς τὸ νὰ γράψωσι καὶ νὰ διαφυλάξωσι τὰ χρονικὰ τῆς Αὐτοκρατορίας των. Αὐτὰ εἶναι παρακαταθήκη ἱερὰ, ἥτις περιέχει τὰ ἔργα τῆς βασιλείας τῶν βασιλέων των. Εἰς αὐτὰ ἐπικρατεῖ εὐγενὴς ἐλευθεροστομία κατὰ τὰς ἐκφράσεις. Οἱ Ἱστοριογράφοι δὲν εἶναι μήτε χαμερπεῖς κόλακες, μήτε μικρόψυχοι συγγραφεῖς, οἵτινες ἀκριβοθεωροῦν τὸν κίνδυνον, ὅστις ἐνδέχεται νὰ τοὺς συμβῇ, ἐὰν εἰπῶσι τὴν ἀλήθειαν. Ἐκλέγονται μερικοὶ ἀφιλοκερδεῖς σοφοὶ, τῶν ὁποίων χρέος εἶναι νὰ παρατηρῶσιν ὅλους τοὺς λόγους καὶ ὅλας τὰς πράξεις τοῦ Αὐτοκράτορος. Καθεὶς ἀπ' αὐτοὺς γράφει κατὰ μέρος ὅ,τι εἶδεν ἢ ἤκουσε, χωρὶς νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ τοὺς ἄλλους. Βάλλουν ἀκολούθως τὰς παρατηρήσεις των εἰς δοχεῖόν τι προσδιωρισμένον δι' αὐτὴν τὴν χρῆσιν. Τοῦτο τὸ κουτίον

ἀνοίγεται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, καὶ τοιαῦτα ἀπομνημονεύματα ἀκολουθοῦντες ἄλλοι πεπαιδευμένοι, γράφουσι τὴν ἱστορίαν τῆς βασιλείας των.

Ἡ Ἠθικὴ τῶν Σινῶν συνίσταται εἰς πέντε κυριώτερα ἄρθρα· τὰ χρέη τῶν πατέρων καὶ τῶν τέκνων· τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ὑπηκόων· τοῦ συζύγου καὶ τῆς γυναικός· τοῦ πρωτοτόκου τῶν τέκνων καὶ τῶν ἀδελφῶν του· καὶ τὰ χρέη τῆς φιλίας καὶ κοινωνίας· ἴσως κατὰ τοῦτο ὑπερβαίνουσι κατὰ πολλὰ τὰ ἄλλα ἔθνη. Τὰ κλασικὰ βιβλία των περιέχουν τὴν ἠθικὴν, τοὺς νόμους, καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς θεμελιώσεώς της.

Ἀλλὰ τὸ κοπιαστικώτατον ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς εἶναι ἡ γνῶσις τῆς γλώσσης, καὶ ἡ τέχνη τοῦ γράφειν, καὶ εἰς τοῦτο συνίσταται ὅλη ἡ πολυμάθεια τῶν Σινῶν· ἐπειδὴ τὸ στάδιον τῶν δημοσίων ὑπουργημάτων εἶναι ἐλεύθερον διὰ καθένα· ὁ ἔσχατος ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ μανθάνει τὸ ἀναγινώσκειν καὶ τὸ γράφειν.

Ἡ Σινικὴ γλῶσσα δὲν ὁμοιάζει μὲ κἀμμίαν ἀπὸ τὰς παλαιὰς καὶ νέας γλώσσας. Ἔχει τόσους χαρακτῆρας καὶ σχήματα, ὅσαι ἐκφράσεις καὶ ἰδέαι εὑρίσκονται εἰς αὐτὴν, καὶ ὁ ἀριθμός των ἀναβαίνει μέχρι τῶν ὀκτὼ μυριάδων. Ἐν τοσούτῳ αἱ στοιχειώδεις λέξεις δὲν ὑπερβαίνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν τριακοσίων τριάκοντα· εἶναι δὲ αὗται μονοσύλλαβοι ἄκλιτοι, αἱ ὁποῖαι τελειώνουν σχεδὸν ὅλαι εἰς φωνῆεν ἢ εἰς τὰ σύμφωνα ν, νγ. Ἡ διαφορὰ τῶν τόνων, τῶν ἐνεργειῶν, τῶν πνευματισμῶν, καὶ τῶν ἄλλων μεταβολῶν τῆς φωνῆς μετατρέπει ἀπείρως τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν εἰς τὴν συναναστροφὴν, εἰς τρόπον ὥστε μία μόνη λέξις σημαίνει πλῆθος διαφόρων πραγμάτων, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον συνεχῶς προξενεῖ ἀσάφειαν εἰς τὸν λόγον ἀλλ αὕτη ἡ ἀσάφεια εὐκολύνεται εἰς τὴν γραφὴν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς θέσεως τῶν διαφόρων σημείων τῶν προστιθεμένων εἰς τὸν πρωτότυπον χαρακτῆρα. Τὸ ὕφος τῶν Σινικῶν

συγγραφέων εἶναι σύντομον, ἀλληγορικὸν, καὶ γίνεται σκοτεινὸν ἀπὸ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐννοιῶν, τὰς ὁποίας ἐμπορεῖ νὰ δώσῃ τις εἰς μίαν φράσιν, ὅταν δὲν ἦναι ἀρκετὰ γεγυμνασμένος εἰς τὴν χρῆσιν τῶν χαρακτήρων των. Ἐκφράζει πλῆθος πραγμάτων μὲ ὀλίγας λέξεις. Αἱ ἐκφράσεις εἶναι ζωηραὶ, ἔντονοι καὶ μεμιγμέναι μὲ τολμηρὰς συγκρίσεις καὶ μεταφοράς.

Ἡ Σινικὴ περιέχει τέσσαρας θρησκείας διαφόρους· α.ον τὴν αὐτόχθονα θρησκείαν, ἥτις εἶναι ἡ τῶν πεπαιδευμένων καὶ τῆς διοικήσεως· β.ον ἡ τοῦ φιλοσόφου Λαο-Κιοὺμ, ἥτις καταρχὰς δὲν ἦτο ἄλλο τι, εἰμὴ διαφθορὰ τοῦ φυτικοῦ νόμου, ἀνασυστηθεῖσα ἀπὸ τὸν Κομφύκιον· γ.ον ἡ τοῦ πλάνου Φοὲ, ἥτις συνίσταται εἰς ἀπειρόκαλον τινὰ εἰδωλολατρείαν, φερθεῖσαν ἀπὸ τὰς Ἰνδίας εἰς τὴν Σινικὴν· δ.ον ἡ τοῦ Ἴου-Κυαὺ, ἥτις φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἰδία πρώτη, ἀλλ' ὁπωσοῦν ἐπιτετηδευμένη εἶναι ἰδιάζουσα εἰς αἵρεσίν τινα πεπαιδευμένων.

Ἐμποροῦμεν νὰ ἑνώσωμεν μὲ αὐτὰ τὰ τέσσαρα εἴδη τῶν λατρειῶν τὸν ἰουδαϊσμὸν, τὸν μωαμεθισμὸν, καὶ τὸν χριστιανισμὸν, οἱ ὁποῖοι προώδευσαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν.

Τὸ κυριώτατον ἀντικείμενον τῆς λατρείας τῶν Σινῶν πεπαιδευμένων εἶναι τὸ Ὑπέρτατον ὄν, τὸ ὁποῖον λατρεύουν ὑπὸ ταῦτα τὰ δύο ὀνόματα τοῦ *Χὰγγ-Ἐὶ*, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὑπέρτατος Αὐτοκράτωρ, καὶ τοῦ *Τιὲρ*, δηλαδὴ τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον προεδρεύει εἰς τὸν οὐρανόν. Τιμῶσι παρομοίως, ἀλλὰ μὲ λατρείαν δευτεροβάθμιον, τὰ κατώτερα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ πρῶτον ὄν, καὶ τὰ ὁποῖα προεδρεύουν κατὰ τὴν ἰδίαν διδασκαλίαν, εἰς τὰς πόλεις, εἰς τοὺς ποταμοὺς, εἰς τὰ βουνὰ κτλ.

Οἱ Μανδαρῖνοι (1) εἶναι οἱ κυριώτατοι ὑπουργοὶ τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας. Συνιστῶσιν ἐννέα τάξεις ἢ κλάσεις. Οἱ κολασὶ ἢ λειτουργοὶ τῆς Ἐπικρατείας σχηματίζουν τὴν πρώτην τάξιν

(1) Αὐτὴ ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ πορτογαλλικὸν mandar σχηματισθὲν ἀπὸ τὸ λατινικὸν mandare.

ὁμοῦ μὲ τοὺς πρώτους προέδρους τῶν ὑπερτάτων κριτηρίων, καὶ τῶν πρωτίστων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατεύματος. Οὗτος ὁ βαθμὸς εἶναι ὁ ὑψηλότατος, τὸν ὁποῖον οἱ πεπαιδευμένοι ἐμποροῦν νὰ ἐπιθυμήσουν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κολαῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς πέντε ἢ ἕξ. Ὁ εἷς ἀπ' αὐτοὺς ἀπολαμβάνει συνήθως κάποιαν διάκρισιν ὑπεράνωθεν τῶν ἄλλων. Ἔχει ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς πρῶτος λειτουργός.

Οἱ Μανδαρῖνοι τῆς δευτέρας κλάσεως εἶναι τρόπον τινὰ οἱ βοηθοὶ τῶν τῆς πρώτης. Ἀπὸ τὴν τάξιν των ἐκλέγονται οἱ ἀντιβασιλεῖς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ οἱ πρόεδροι τῶν ἄλλων κριτηρίων. Φέρονται εἰς τὸ κριτήριόν των σχεδὸν ὅλαι αἱ μεγάλαι ὑποθεσεις, ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν συναθροίζῃ τὸ μέγα συμβούλιόν του.

Οἱ Μανδαρῖνοι τῆς τρίτης κλάσεως εἶναι οἱ μυστικοὶ τοῦ Αὐτοκράτορος· ἐκλέγονται ἀπὸ τὰς τάξεις τετάρτην, πέμπτην, καὶ ἕκτην.

Τὸ μανδαρινάτον εἶναι ἢ πολιτικὸν ἢ πολεμικόν· οἱ πολιτικοὶ μανδαρῖνοι εἶναι διεσκορπισμένοι εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς δέκα τρεῖς χιλιάδας ἑξακοσίας τεσσαράκοντα ἑπτά, καὶ ὁ τῶν πολεμικῶν μανδαρίνων εἶναι ὀκτὼ χιλιάδες πεντακόσιοι εἴκοσι.

Καθεὶς ἀπὸ τούτους τοὺς μανδαρίνους ἀπολαμβάνει ἐντελῆ πληρεξουσιότητα εἰς τὴν ἐπαρχίαν του· ἀλλ' ἐξαρτᾶται αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους μανδαρίνους ἰσχυροτέρους, οἵτινες ἀπὸ μέρους των εἶναι ὑποτεταγμένοι εἰς τοὺς τῆς πρώτης κλάσεως, ὑπέρτερος τῶν ὁποίων εἶναι ὁ Αὐτοκράτωρ. Ὅθεν, εἰς αὐτὴν τὴν ἰσχυρὰν ἱεραρχίαν, χρεωστεῖ τις νὰ ἐννοήσῃ μὲ ποίαν εὐκολίαν ἡ τάξις καὶ ἡ ἁρμονία χρεωστοῦν νὰ κατασταίνωνται εἰς αὐτὴν τὴν εὐρύχωρον μηχανήν.

Ἡ δύναμις ἑνὸς μανδαρίνου δὲν εἶναι πλέον περιωρισμένη πάρεξ ἡ τοῦ Ἡγεμόνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔχει τὴν ἐξουσίαν. Ἕνας τοιοῦτος ἀξιωματικός, ἐρχόμενος εἰς πόλιν τινὰ, βάλλει ὑπὸ φύλαξιν ὅποιον κρίνῃ εὔλογον, καὶ τὸν θανατώνει μὲ τοὺς ῥαβδισμοὺς,

χωρὶς νὰ δυνηθῇ κἀνεὶς νὰ τὸν ὑπερασπισθῇ. Πλῆθος δημίων εἰδοποιεῖ τὴν πλησίασίν του δὶ ἑνὸς εἴδους ὁλολυγμοῦ. Ἐκεῖνος ὅστις λησμονεῖ νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ τείχους, τυμπανίζεται εὐθὺς μὲ κτυπήματα ῥάβδου ἀπὸ τὸ δένδρον τὸ ὀνομαζόμενον (βαμβοῦ). Ἐν τοσούτῳ οὗτος ὁ ὑπερήφανος Μανδαρῖνος δὲν ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὸν ῥαβδισμὸν· ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν ξυλοκοπεῖ διὰ τὸ παραμικρότερον ἔγκλημα. Διὰ νὰ δείξωσι τὴν ὑποταγήν των, οἱ μανδαρῖνοι τῆς πρώτης κλάσεως φέρουν πάντοτε μαζῆ των τὰ ὄργανα τῆς τιμωρίας των· αὐτὰ εἶναι ἄλυσοι καὶ μία μεγάλη μάχαιρα, περικλεισμένα εἰς κιβώτιον σκεπασμένον μὲ πανὶ ζωγραφισμένον, καὶ φερόμενον ἀπὸ δύο ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι προηγοῦνται. Ὅταν μηνύωνται ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα, ὑποχρεώνονται νὰ σκεπασθῶσι μὲ αὐτὰς τὰς ἁλύσους, καὶ νὰ παρουσιασθῶσι μὲ τοιαύτην κατάστασιν διὰ νὰ τῷ ἀποδείξωσι τὴν ὑπακοήν των.

Οἱ Μανδαρῖνοι διακρίνονται δὶ ἐνδυμασίας ἰδιαιτέρας· φέρουν εἰς τὸν πῖλόν των κομβίον κόκκινον, καὶ πτερὰ παγωνίου. Τὰ τῆς τελετῆς φορέματά των ἔχουν εἰς τὸ ἔμπροσθεν καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν κέντημα τετράγωνον, τὸ ὁποῖον εἶναι πολυτιμώτατον καὶ παρασταίνει δράκοντα. Πολλοὶ ἔχουν ἔνδυμα κίτρινον, χρῶμα, τὸ ὁποῖον διακρίνει τὰ πρῶτα ὑποκείμενα τῆς ἐπικρατείας, καὶ τὸ ὁποῖον ἐμποροῦν νὰ φοροῦν μόνον δὶ ἰδιαιτέρας ἀδείας τοῦ βασιλέως. Εἶναι σπάνιον, ὥστε μανδαρῖνος ὑψηλοῦ βαθμοῦ νὰ περιπατῇ ἢ νὰ ἐκβαίνῃ ποτὲ ἀπὸ τὸν οἶκον του, χωρὶς συνοδίαν ἁρμοδίαν εἰς τὸ ἀξίωμά του.

ΚΕΦ. ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Διοίκησις, Ἄρχοντες, Ἐγκληματικὴ δικαιοδοσία τῶν Σινῶν.

Ἡ διοίκησις τῆς Σινικῆς εἶναι αὐτοκρατορικὴ καὶ δεσποτικὴ, ἂν καὶ πατρική. Τὸ μόνον θέσπισμα, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ περιορίσῃ τὴν δύναμιν, εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συγχωρεῖ εἰς τοὺς Μανδαρίνους καὶ εἰς τὰ κριτήρια νὰ διευθύνουν νουθεσίας εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ἀλλὰ μὲ ὑποκλινέστατον τρόπον διὰ τὰ λάθη τῆς διοικήσεώς του. Ὅταν ἦναι ἐνάρετος, αὐτὴ ἡ ἐλευθερία δύναται νὰ ἔχῃ ὠφέλιμα ἐπακόλουθα διὰ τὸν λαόν· ὁ Αὐτοκράτωρ λαμβάνει τὸν τίτλον ἱεροῦ υἱοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μόνου διοικητοῦ τῆς γῆς, πάππου τοῦ λαοῦ του. Ἔχει θρόνον, εἰς τὸν ὁποῖον φέρονται προσφοραί· λατρεύεται καὶ προσκυνεῖται γονυκλιτῶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὅλοι ὅσοι τὸν ἐπερικύκλωναν, συνεμερίζοντο μὲ αὐτὸν τοῦτο τὸ εἶδος τῆς εἰδωλολατρείας πρὸ τῆς ἐνεστώσης δυναστείας. Ὅταν ἐξέβαινεν, οἱ Σῖναι εἶχον προστα-γὴν νὰ κλείωνται εἰς τοὺς οἴκους των. Ἐκεῖνος, ὅστις εὑρίσκετο εἰς τὴν διάβασίν του, δὲν ἐδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὸν θάνατον κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ στρέφων τὰ νῶτα, καὶ προσκυνῶν κατὰ πρόσωπον ἐπὶ γῆς. Ἐκεῖνα τὰ ἐργαστήρια, ἔμπροσθεν τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ διαβῇ, ἐκλείοντο ἐπιμελῶς. Δὲν ἐπεριπάτει ποτὲ χωρὶς νὰ προηγῶνται δύο χιλιάδες ἀνθρώπων, οἵτινες ἔφερον ῥάβδους, πελέκεις καὶ διάφορα ἄλλα ὄργανα ἐπιτήδεια εἰς τὸ νὰ χαρακτηρίσωσι δύναμιν καθ' ὅλα δεσποτικήν· ὁ Αὐτοκράτωρ Κὰν-Χι, ὅστις ἀγαποῦσε νὰ περιηγῆται εἰς τὴν Ἐπικράτειάν του, εἶχε γλυκάνει κατὰ πολλὰ τὴν αὐστηρότητα ταύτης τῆς καθεστώσης νομίμου εὐταξίας.

Κἀμμία χώρα εἰς τὸν κόσμον δὲν περιέχει τόσον πολυαρίθμους κριτὰς ἐπιφορτισμένους τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πολιτικῆς ἢ ἐγκληματικῆς δικολογίας· οἱ κριταὶ πληρώνονται ἐξ ἀμφοτέρων

τῶν μερῶν· ἐπειδὴ ἡ χρηματικὴ ἀμοιβή των δὲν εἶναι προσδιωρισμένη, ἕπεται πιθανῶς ὥστε, ἐκεῖνος ὁ χρισολογούμενος, ὅστις δύναται νὰ δωροδοκήσῃ περισσότερον, ὑπερισχύει κατ' ἐκείνου, ὅστις δύναται νὰ δώσῃ ὀλιγώτερον.

Πᾶσα ἐπαρχία εἶναι ὑποδιηρημένη εἰς μερικὰς δικαιοδοσίας, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ἐκτεταμένας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἄλλας ὑπὸ τὴν ἐξάρτησίν των· ὅλα ταῦτα τὰ κριτήρια ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἕνα ἀντιβασιλέα, καὶ ἀπὸ τέσσαρας ἄλλους ὑπουργοὺς, οἱ ὁποῖοι τῷ χρησιμεύουν ὡς συμπάρεδροι κατὰ τὴν φύσιν τῶν ὑποθέσεων. Οὗτος ὁ ἀντιβασιλεὺς, ὅστις ἔχει ἐνίοτε δύο ἐπαρχίας ὑπὸ τὴν ἐξάρτησίν του, εἶναι μέγας Μανδαρῖνος.

Αἱ διαφοραὶ καὶ αἱ δικολογίαι τελειώνουν ὀγλίγωρα. Αἱ διατυπώσεις καὶ αἱ δικηγορίαι τῶν κριτηρίων δὲν εἶναι τόσον πολλαὶ εἰς τὴν Σινικὴν, ὅσον εἰς τὰς πλέον πολιτισμένας χώρας. Ἡ ἰδιοκτησία εἶναι καταστημένη ἐκεῖ μὲ τρόπον τόσον ἁπλοῦν, ὥστε τοῦτο τὸ δικαίωμα δίδει αἰτίαν μόνον εἰς οὐδαμινὰς φιλονεικίας ἐπὶ κριτηρίου.

Τὰ κριτήρια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν ἐγκληματικὴν δικολογίαν, τῆς ὁποίας αἱ διατυπώσεις εἶναι ἁπλαῖ, καὶ αἱ ἀποφάσεις της ἐκτελοῦνται ταχέως. Τιμωροῦν τὸν ἔνοχον διὰ τοῦ ῥαβδισμοῦ, τῆς μάστιγος, τοῦ κλοιοῦ ἢ κύφωνος, ἢ τῆς κεφαλικῆς τιμωρίας. Ὁ ῥαβδισμὸς καὶ ἡ μάστιξ εἶναι αἱ τιμωρίαι, αἵτινες ἐπιβάλλονται εἰς τὸν λαόν. Ἕνας μανδαρῖνος, ὁποιασδήποτε τάξεως καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἐμπορεῖ νὰ καταδικασθῇ μὲ αὐτάς. Μετὰ τὴν ξυλοκοπίαν καὶ τὴν μαστίγωσιν ἡ αὐστηροτέρα τιμωρία εἶναι ἡ τοῦ κλοιοῦ, σχηματιζομένη ἀπὸ δύο κομμάτια ξύλου, τὰ ὁποῖα διαφέρουν κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐγκλήματος. Ἐπειδὴ εἶναι κεκομμένα τοξοειδῶς εἰς τὴν μέσην, ἐμβιβάζεται εἰς τὸ κόψιμον ὁ λαιμὸς τοῦ ὑπευθύνου· ὕστερον σφίγγεται καὶ θέτεται ἐπάνω εἰς ἓν κομμάτιον χαρτίου ἡ σφραγὶς τοῦ κριτηρίου, ὁ καιρὸς, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ διαρκέσῃ ἡ τιμωρία, καὶ ἡ ποιότης τοῦ ἐγκλήματος.

Τὰ τρία εἴδη τῶν θανατηφόρων βασάνων εἶναι ἡ ἀγχόνη, ἡ ἀποτομὴ τῆς κεφαλῆς καὶ ἡ κατακερμάτισις. Τιμωροῦνται μὲ τοῦτο τὸ τελευταῖον εἶδος μόνον οἱ ἐπαναστάται, οἱ ἔνοχοι τῶν ἐγκλημάτων τῆς ἐσχάτης προδοσίας, οἱ δολοφόνοι τῶν κυρίων των, καὶ οἱ κλέπται, οἵτινες ἔπραξαν σκληρότητας· ἡ κοινωτέρα τιμωρία διὰ τὰ συνήθη ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξια θανάτου, εἶναι ἡ ἀγχόνη.

Ὁ ὑπεύθυνος, ὅστις κατεδικάσθη νὰ ἀποκεφαλισθῇ, δὲν ἐκτίθεται ἐπάνω εἰς φόνιον πῆγμα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς θανατώσεως. Βάλλεται γονυπετῶς εἰς τινα δημοσίαν ἀγορὰν, μὲ τὰς χεῖρας δεμένας ὄπισθεν εἰς τὴν ῥάχην. Ἕνας δήμιος τὸν κρατεῖ εἰς τρόπον, ὥστε δὲν ἐμπορεῖ νὰ σαλεύσῃ· ἔπειτα, ἄλλος, πιάνων αὐτὸν ὄπισθεν, τοῦ ἁρπάζει τὴν κεφαλὴν μὲ ἕν μόνον κτύπημα, καὶ τὸν ἀναποδογυρίζει παρευθὺς μὲ τοιαύτην ἐπιτηδειότητα, ὥστε δὲν πίπτει μήτε μία ῥανὶς αἵματος εἰς τὰ ἐνδύματά του. Στρατιῶται εἶναι συνήθως ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται εἰς αὐτὰς τὰς θανατώσεις, καὶ λογίζεται ἔντιμον τὸ νὰ τὰς ἐκτελῶσιν ἐπιδεξίως. Εἰς τὸ Πεκῖνον, ὁ δήμιος εἶναι ἐζωσμένος μὲ περίζωμα μεταξωτὸν κίτρινον, καὶ φέρει ξίφος περιτυλιγμένον ἀπὸ ὕφασμα τῆς αὐτῆς ὕλης, καὶ τοῦ αὐτοῦ χρώματος μὲ τὸ τοῦ Αὐτοκράτορος. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ δείξῃ εἰς τὸν λαὸν ὅτι εἶναι περιβεβλημένος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπουργημάτων του, μέρος τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας.

Ἡ ἀγχόνη εἶναι ὀλιγώτερον ἀτιμαστικὴ διὰ τοὺς Σίνας πάρεξ ὁ ἀποκεφαλισμός. Τὸ χάσιμον ἑνὸς μέρους τοῦ σώματος εἶναι δι' αὐτοὺς ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυσφημίας.

Εἶναι συνήθεια, ὥστε ὅλοι οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι ὑπεύθυνοι νὰ μεταφέρωνται εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αὐτοκρατορίας, ὅπου ἡ χρισολογία των ἐπιθεωρεῖται ἀπὸ τὸ μέγα κριτήριον τῶν ἐγκλημάτων, καὶ εἶναι σπάνιον, ὥστε μία ἀπόφασις θανάτου νὰ ἐκτελεσθῇ, χωρὶς νὰ ἐπικυρωθῇ ἀπὸ τὸν Αὐτο-

κράτορα· πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων θεωρεῖται ὡς μέγα τι εἰς ταύτην τὴν χώραν.

Ἔνοχός τις καταδεδικασμένος εἰς θάνατον δὲν θανατώνεται εὐθὺς, ὅτε ἡ ἀπόφασις ἐπικυρωθῇ ἀπὸ τὸν Βασιλέα. Ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μέλλουν νὰ καταδικασθοῦν εἰς θάνατον, προσμένουν συνήθως τὸν καιρὸν τοῦ φθινοπώρου. Τότε γίνεται ἡ γενικὴ θανάτωσις ὅλων τῶν καταδικασμένων.

ΚΕΦ. ΠΕΜΠΤΟΝ.

Στρατὸς Σινικός. Μίσθωσις τῶν στρατιωτῶν. Ἐνδυμασία καὶ ὅπλα αὐτῶν. Σημαῖαι.

Οἱ περιηγηταὶ, οἱ ὁποῖοι ἔγραψαν περὶ τῆς Σινικῆς, δὲν συμφωνοῦσιν ἀναμεταξύ των, τόσον περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρατευμάτων της, ὅσον καὶ περὶ τῆς πληθύος τῶν κατοίκων της. Μερικοὶ μὲν βεβαιώνουν ὅτι συμποσοῦνται ἕως εἰς ἓν ἑκατομμύριον πεζικοῦ, καὶ ἕως εἰς ὀκτακοσίας χιλιάδας ἱππικοῦ, ἄλλοι δὲ ἐπαριθμοῦν μόνον ἑξακοσίας χιλιάδας ἀπὸ τοὺς πρώτους, καὶ διακοσίας χιλιάδας ἀπὸ τοὺς δευτέρους. Μέγα μέρος τούτων τῶν στρατευμάτων, πρὸ πάντων τὸ ἱππικὸν, συνίσταται ἀπὸ Ταρτάρους. Οἱ κυριώτεροι στρατηγοί των εἶναι ἀπ' αὐτὸ τὸ ἔθνος. Ἡ διατήρησις τούτων τῶν δυνάμεων ἀπαιτεῖ κατ' ἔτος ἑπτακόσια ἐννενήκοντα δύο ἑκατομμύρια φράγκων τῆς Γαλλίας, ἰσοδυναμοῦντα μὲ γρ. Τουρκ. 3,168,000,000.

Οἱ στρατιῶται καταγράφονται εἰς τὰ μέρη τῆς γεννήσεώς των, καὶ προσκολλῶνται εἰς τὰ τάγματα, τὰ ὁποῖα καθεδρεύουσιν εἰς τὴν ἐπαρχίαν των. Ταῦτα τὰ σώματα, καθὼς καὶ τὰ τάγματα τῶν Αὐστριακῶν συνόρων ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Τουρκίας, δὲν μεταβάλλουν ποτὲ φρουράν.

Οἱ Ἱεραπόστολοι καὶ οἱ περιηγηταὶ δὲν συμφωνοῦσι μεταξύ των περὶ τοῦ μισθοῦ τῶν στρατευμάτων· αὐτὰ τὸν λαμβάνουν καθ' ἕκαστον μῆνα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς τροφῆς, κατὰ τὸν πιθανώτερον λογαριασμόν. Οἱ πεζοὶ λαμβάνουν δύο ταέλια ἢ δέκα φράγκα, καὶ οἱ ἱππεῖς τέσσαρα ταέλια ἢ εἴκοσι φράγκα.

Οἱ Τάρταροι πληρώνονται καλήτερα ἀπὸ τοὺς Σίνας. Ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ των καὶ τῶν σιτηρεσίων, τὰ ὁποῖα τοῖς χορηγοῦνται, οἱ στρατιῶται ἀπολαμβάνουν δωρεὰς ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα εἰς κάποιας περιστάσεις, καθὼς ὅταν νυμφεύωνται, ἢ ὅταν τοῖς γεννᾶται ἀρσενικὸν παιδίον.

Εἰς τὸν θάνατον τῶν γονέων των λαμβάνουν δῶρον παρηγορίας, καὶ ὅταν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀποθνήσκουν, παρόμοιον δῶρον δίδεται εἰς τὴν οἰκογένειάν των.

Ὅλοι οἱ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι δουλεύουν εἰς τὰ τάγματα τῆς φυλακῆς, εἰς τοὺς ποταμοὺς, εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς ἄλλους τόπους, ἔχουν προσέτι ὑποστατικὰ, τὰ ὁποῖα καλλιεργοῦν, καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα πληρώνουν χρονικὸν εἰσόδημα εἰς τὴν Ἐπικράτειαν· οἱ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν μόνον τὸν μισθόν των, δὲν καταγίνονται πάντοτε, καὶ ἐμποροῦν τότε νὰ ἐξασκῶσι κἀμμίαν ἐπικερδῆ τέχνην. Εἰς τὰς μικρὰς πόλεις, τὰς κώμας, καὶ τὰ ἀσήμαντα χωρία κάμνουν τὸ ὑπούργημα δεσμοφυλάκων, ἐπιστατῶν, χωροφυλάκων, συμπαρέδρων κριτῶν, ἀργυρολόγων, φυλάκων τῶν δημοσίων σιταποθηκῶν, κ.τ.λ. Εἰς καιρὸν πολέμου, τὰ στρατεύματα, ἐκτὸς τῆς συνήθους πληρωμῆς των, λαμβάνουν προπληρωμὴν ἐξαμηνιαίαν, καὶ αἱ οἰκογένειαί των λαμβάνουν διὰ ζωοτροφίαν των μέρος τοῦ μισθοῦ τῶν πολεμιστῶν, οἵτινες ταῖς ἀνήκουσι.

Ὅλοι οἱ Σινικοὶ στρατιῶται ἀπολαμβάνουν τὴν ἐλευθερίαν των, ἐκτὸς μόνον εἰς τοὺς καιροὺς τῶν γυμνάσεων. Αἱ ἔνοπλοι διαδρομαὶ ἢ στρατιωτικαὶ ἐξασκήσεις γίνονται κατὰ πᾶσαν νέαν σελήνην. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς διαρκείας των οἱ πολεμι-

κοὶ μανδαρῖνοι ἐπιθεωροῦν τὰ ὅπλα παντὸς στρατιώτου, καὶ τὸν προσδιορίζουν νὰ ἐξασκηθῇ ἐν εἴδει πολεμικῆς παρατάξεως. Ἐὰν ἔχῃ κἀνὲν ἔγκλημα, διὰ τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ παιδευθῇ, τιμωρεῖται μὲ τὸν ῥαβδισμὸν, ἐὰν ἦναι Σίνης, καὶ μαστιγώνεται, ἐὰν τύχῃ νὰ ἦναι Τάρταρος.

Τὸ πολεμικὸν φόρεμα ἀλλάζει κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἐπαρχίας τῆς αὐτοκρατορίας. Συνήθως συνίσταται εἰς χλαμύδα ἄσπρην ἢ κιτρίνην, μελαψὴν, ἢ γαλάζιαν, περικυκλωμένην ἀπὸ πλατεῖαν ταινίαν, καὶ ἥτις ἔχει χρῶμα, τὸ ὁποῖον ὅλως διόλου διαφέρει ἀπὸ τὸ τοῦ ἐνδύματος· τὰ ἄλλα μέρη τῆς ἐνδυματίας εἶναι χιτωνίσκος καὶ χιτώνια κεντημένα, καὶ ὑποδήματα μεταξωτὰ μὲ πέλματα (πατοῦνας), ἀπὸ χάρτην σχεδὸν τόσον δυνατὸν, ὅσον ὁ λεγόμενος παχὺς χάρτης (Γαλλιστὶ μὲν carton, Ὀθωμανιστὶ δὲ μουκαβᾶ;).

Εἰς μερικὰς ἐπαρχίας, οἱ στρατιῶται φέρουν θώρακας καὶ περικεφαλαίας· οἱ θώρακες συνίστανται ἀπὸ πολλὰ κομμάτια, εἰς τρόπον ὥστε φυλάττουν τὸ σῶμα χωρὶς νὰ χαλάσωσι τὰς κινήσεις αὐτοῦ. Αὐτοὶ εἶναι κατεσκευασμένοι ἔξωθεν μὲν ἀπὸ μελαψὸν πανίον, ὑποκάτωθεν δὲ εἶναι ἐπιβεβλημένοι μὲ ἄσπρον καὶ γαλάζιον πανίον· εἶναι μεταξὺ τοῦ ἐπάνωθεν καὶ τοῦ ὑποκάτωθεν πολλὰ διπλώματα, καὶ ἐκ διαλειμμάτων μικρὰ κομμάτια σιδηροῦ πετάλου, διὰ μέσου τῶν ὁποίων διαβαίνει ἓν καρφίον χάλκινον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἠμβλυμένον ἐπάνω εἰς ἓν σκύτινον (δερμάτινον) κομμάτιον.

Ἡ περικεφαλαία εἶναι ἀπὸ σκύτος ἢ ἀπὸ παχὺν χάρτην, καὶ τὰ πλάγιά της εἶναι καταβιβασμένα εἰς τὰς παρειὰς καὶ ἕως εἰς τοὺς ὤμους· ἔχει ἐπάνω της κόκκινον χροσσὸν ἢ θύσανον (φούνταν) ἀπὸ βόειον τρίχα προσκολλημένην εἰς τὸ κάτω μέρος ἑνὸς σιδήρου τῆς λόγχης. Οἱ ἀξιωματικοὶ φέρουν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἕνα λόφον κατεσκευασμένον μὲ δερμάτινα δέματα, τῶν ὁποίων ἡ λεπτότης καὶ ἡ ποιότης διακρίνουσι τὸν βαθμόν. Ἡ περικεφαλαία στηρίζεται ὑπὸ τὸν πώγωνα μὲ ταινίας· ὄπισθεν

βάλλεται ἕν κομμάτιον τῆς αὐτῆς ὕλης μὲ τὸν θώρακα διὰ νὰ προφυλάττῃ τὸν λαιμὸν καὶ τὰ αὐτία. Οἱ στρατιῶται δὲν φέρουν συνήθως τὴν περικεφαλαίαν, ἀλλὰ μόνον ἁπλοῦς πίλους.

Ἡ χλαμὺς τῶν πεζῶν εἶναι ὀλιγώτερον μακρὰ ἀπὸ τὴν τῶν ἱππέων καὶ δὲν ἔχει παραμηρίδια.

Τὰ ἐφίππια τοῦ ἱππικοῦ εἶναι ἐστολισμένα ἀπὸ ἐριοῦν ὕφασμα (ὀθωμανιστὶ τσόχαν), καὶ ὑψωμένα σχεδὸν καθὼς τὰ τῶν Ῥώσσων Κοσάκων, τοὺς ὁποίους εἴδαμεν εἰς Παρισίους· οἱ ἀναβολεῖς (αἱ σκάλαι τῶν σελλῶν) εἶναι πολλὰ κοντοί. Ὁ ἔφιππος τῆς Σινικῆς εἶναι ἀξιογέλαστον ἀντικείμενον διὰ τὸν Εὐρωπαῖον, ἐπειδὴ ὑποχρεώνεται νὰ ἀνυψώσῃ τὰ γόνατα σχεδὸν εἰς τὸ ὕψος τοῦ πώγωνος.

Τὸ ἱππικὸν εἶναι ὡπλισμένον μὲ τὸ τόξον. Τοῦτο τὸ ὅπλον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον οἱ Σίναι καὶ οἱ Τάρταροι μεταχειρίζονται μὲ μεγίστην ἐπιδεξιότητα. Σχεδὸν ὅλα τὰ ἐνδύματα τοῦ ἱππέως, καθὼς καὶ ἡ ἐνόπλισίς του, εἶναι κεντημένα καὶ στολισμένα ἀπὸ σίδηρον· αὕτη ἡ ὁμοιόσχημος στρατιωτικὴ ἐνδυμασία ἔχει τὰ ἄτοπα καὶ ὄχι τὰ πλεονεκτήματα τῆς ὁπλασίας.

Τὸ πεζικὸν ἔχει ὡς βλαπτικὰ ὅπλα τὸν ἀκινάκην, τὸ ξίφος, τὴν λόγχην, τὸ πυραυλικὸν ὄργανον (ὀθωμανιστὶ τουφέκιον) καὶ τὸ βέλος. Ὁ πύραυλος σίφων εἶναι ἀπὸ σίδηρον κτυπημένον, ἤγουν στερεὸν, ἔχων ἐνταυτῷ καὶ ξύλινον κοντάρι· ἡ καμπύλη ῥάβδος (τὸ τοῦ τουφεκιοῦ κοντάκι) εἶναι μικρὰ καὶ σχεδὸν ὀξεῖα, ἡ ῥάβδος εἶναι ἀπὸ σίδηρον, καθὼς καὶ ἡ σκαφὶς, τὴν ὁποίαν σκεπάζει κομμάτιον χαλκοῦ. Ὅταν ὁ στρατιώτης θέλῃ νὰ κτυπήσῃ, βιάζεται ν' ἀνοίξῃ τὴν σκαφίδα μὲ τὴν χεῖρα. Ὅθεν εἰς τὰς κακοκαιρίας, ἡ πυρῖτις μένει ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἀέρα, ἢ εἰς τὴν βροχὴν, ὁ πυρσογενὴς λίθος (ἡ τσακμακόπετρα) ὅστις χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ἀνάψῃ τὴν σκαφίδα εἶναι περικλεισμένος εἰς ἕν κομμάτιον σιδήρου, στολισμένον ἀπὸ μικρὰν χειρίδα διὰ νὰ τὸ ὑψώνῃ ἢ νὰ τὸ χαμηλώνῃ. Ἕκαστος στρατιώτης ἔχει πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς πυρσογενεῖς λίθους εἰς μι-

κρὸν σάκκον δερμάτινον προσκολλημένον εἰς τὸ ὅπλον του· ἡ πῆρα (παλάσκα) εἶναι εἶδος μαύρου πανίου, ζωγραφισμένου μὲ ἔλαιον, καὶ τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίζῃ τὰς βαλάνους (πάλλας). Οἱ στρατιῶται ἔχουν περιπλέον ἓν μέγα χωνεῖον κεράτιον διὰ νὰ βάλλωσι τὴν πυρίτιδά των, καὶ ἓν ἄλλο πολλὰ μικρότερον διὰ ἐκείνην, ἥτις χρησιμεύει ὡς δέλεαρ, καὶ ἡ ὁποία εἶναι συνήθως λεπτοτέρα.

Εἶναι στρατεύματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὡπλισμένα μόνον μὲ μίαν μακρὰν σπάθην, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ὁμοιόσχημον ἔνδυμα ὀνομάζεται ἡ ἐνδυμασία τοῦ τίγρεως. Τοῦτο τὸ ἔνδυμα προσηρμοσμένον κατὰ τὰ σχήματα τοῦ σώματος εἶναι κίτρυνον καὶ σημειωμένον μὲ σειρὰς, χρώματος μελαψοῦ βαθέος. Ὁ πῖλος σκεπάζει σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ πρόσωπον καὶ παριστάνει κεφαλὴν τίγρεως· φέρουν ἀσπίδα ἀπὸ τὸ ξύλον τοῦ δένδρου τοῦ λεγομένου βαμβοῦ (bambou) ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ζωγραφισμένη κεφαλὴ τίγρεως ἢ δράκοντος, μὲ λάρυγγα καὶ ὀδόντας ὑπερμεγέθεις. Αὐτὰ προσάπτουν πολλὴν ἀξιολογότητα εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ προάξῃ αὕτη ἡ δυσειδὴς μορφὴ εἰς τοὺς θεωροῦντας.

Ὅλαι αἱ μοῖραι τῶν στρατιωτῶν σύγκεινται ἀπὸ εἰκοσιπέντε ἀνθρώπους, ἑκάστη μοῖρα ἔχει τρίγωνον σημαίαν καὶ ἄλλην μικρὰν τοῦ αὐτοῦ σχήματος φερομένην ἀπὸ πέντε ἄνδρας, καὶ αἱ δύο αὗται σημαῖαι εἶναι διαφόρων χρωμάτων. Οἱ Τάρταροι διακρίνονται διὰ σημαιῶν κιτρίνων, ἄσπρων, κοκκίνων καὶ γαλαζίων. Τὸ πράσινον χρῶμα εἶναι τὸ τῶν Σινικῶν στρατευμάτων. Ἡ σημαία δύναται νὰ ἔχῃ σχεδὸν ἓξ ποδῶν μῆκος.

Ἐκτὸς τούτων τῶν σημαιῶν, αἱ ὁποῖαι διακρίνουν ἑκάστην μοῖραν, ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἔχουν μικρὸν μεταξωτὸν δέμα, προσκολλημένον εἰς τὸ ὄπισθεν τοῦ θώρακος· ἔχει τὸ χρῶμα τῆς μοίρας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν, καὶ φέρει γραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ στρατιώτου καὶ τὸ τῆς μοίρας του, καὶ ἂν ἦναι ἀξιωματικὸς, τὸ γένος του καὶ τὸν βαθμόν του.

ΚΕΦ. ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Σινικῆς, ζωτικῶν, φυτικῶν τε καὶ ὀρυκτῶν.

Ἡ Σινικὴ ἔχει, ἐκτὸς τῶν οἰκιακῶν ζώων μας, πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα εἰς ἡμᾶς δὲν εὑρίσκονται. Οἱ ἐλέφαντες εἶναι κοινοὶ εἰς τὰ μεσημβρινὰ ταύτης τῆς Αὐτοκρατορίας· εὑρίσκονται παρομοίως ἐδῶ ῥινόκεροι, οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν τὰς ἄκρας τῶν ἑλῶν. Ἀλλὰ τὰ πλέον ἀξιοσημείωτα ζῶα εἶναι εἶδός τι πιθήκου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουν *σινσὶν*, καὶ τὸ ὁποῖον διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλλα, εἴτε κατὰ τὸ μέγεθός του, τὸ ὁποῖον σχεδὸν ἐξισοῦται μὲ τὸ μεσαῖον ἀνάστημα τῶν ἀνθρώπων, εἴτε κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην ὁμοιότητα πράξεων σχεδὸν ἀνθρωπίνων, καὶ μεγίστην εὐκολίαν εἰς τὸ νὰ περιπατῶσιν ἐπάνω εἰς τὰς ὀπισινὰς κνήμας των· ἔλαφοι, αἱ ὁποῖαι δὲν φαίνονται σχεδὸν πούποτε ἀλλοῦ, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν γίνονται μήτε μεγαλήτεραι, μήτε χονδρότεραι ἀπὸ τοὺς συνήθεις σκύλους. Οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ μεγιστᾶνες τρέφουν ἀπ' αὐτὰς χάριν περ' ἐργείας εἰς τοὺς κήπους των.

Εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, καὶ εἰς τὰς πρὸς δυσμὰς τοῦ Πεκίνου, παρατηροῦνται δορκάδες φέρουσαι εὐωδίαν. Ταῦτα τὰ ζῶα δὲν ἔχουσι κέρατα, καὶ ἡ τρίχα των εἶναι βαθέος μελανοῦ χρώματος. Τὸ σακκούλιον, τὸ ὁποῖον περιέχει τὸν μόσχον των, συνίσταται ἀπὸ δερμάτιον λεπτότατον, σκεπασμένον ἀπὸ λεπτοτάτην τρίχα, καὶ ἡ σὰρξ τούτων τῶν ζώων εἶναι φαγώσιμος.

Εἰς ταύτας τὰς ἰδίας ἐπαρχίας φαίνονται ψιττακοὶ ὅλων τῶν εἰδῶν, καὶ καθ' ὅλα ὅμοιοι μὲ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους μᾶς φέρουν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, ἀλλὰ δὲν συγκρίνονται μὲ τὰ πουλία, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται *κίγκι* ἢ *ὄρνιθες χρυσαῖ*. Δὲν ἔχομεν εἰς τὴν Εὐρώπην κἀνὲν πουλίον, τὸ ὁποῖον νὰ ὁμοιάζῃ μὲ αὐτά· ἡ ζωηρότης τοῦ κοκκίνου καὶ τοῦ κιτρίνου τῶν πτερῶν των, ὁ λόφος τῆς κεφαλῆς των, οἱ χρωματισμοὶ τῆς οὐρᾶς των, καὶ ἀκρι-

βέσταται ἀναλογίαι παρατηροῦνται εἰς ὅλην τὴν συνάρμοσιν τοῦ σώματός των.

Αἱ πεταλοῦδες (α) ἑνὸς βουνοῦ τῆς ἐπαρχίας *Κο-ἀνγ-Τὸνγ* εἶναι πολλὰ ἀξιοτίμηται, ὥστε στέλλονται εἰς τὴν αὐλὴν αἱ σπανιώτεραι καὶ αἱ χονδρότεραι· ἐπειδὴ τὰ χρώματά των εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ποικίλα, καὶ ἐκπληκτικῶς ζωηρὰ· εἶναι εὔχρηστοι εἰς κάποια στολίσματα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται εἰς τὸ παλάτιον· εἶναι χονδρότεραι ἀπὸ τὰ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἔχουν τὰ πτερὰ πολὺ πλατύτερα. Μὴ κινούμεναι ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα εἰς καιρὸν ἡμέρας, ἀφινονται νὰ πιασθῶσι χωρὶς κόπον· καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας μόνον ἀρχίζουν νὰ περιφέρωνται.

Μεταξὺ τῶν πολυαριθμοτάτων ὀψαρίων, τὰ ὁποῖα τρέφουν οἱ ποταμοὶ τῆς Σινικῆς, εἶναι δύο, τὰ ὁποῖα ἀξίζουν νὰ ἀναφερθῶσι, μολονότι διαφέρουν καθ' ὑπερβολὴν τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται *κιν-νοὺ* ἤτοι *ὀψάριον χρυσοῦν*. Εἶναι ἓν εἶδος χρυσόφρυος, ὅστις στολίζει, καθὼς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, τὰ ὑδροδοχεῖα· ὅσον αὐτὰ τὰ μικρὰ ὀψάρια εἶναι εὐάρεστα εἰς τὴν θέαν, ἄλλο τόσον τὸ ὀνομαζόμενον *χαι-σὺνγ* εἶναι δύσμορφον· εἶναι μολοντοῦτο τὸ συνηθέστατον φαγητὸν τῶν Σινῶν. Δὲν ἔχει μήτε κόκκαλα, μήτε χόνδρους (τὰ κοινῶς λεγόμενα τραγανὰ) καὶ εὐθὺς ὅτε τὸ σφίξει τις ἀποθνήσκει. Διατηρεῖται εὐκόλως μὲ ὀλίγον ἅλας, καὶ ἁλατισμένον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μεταφέρεται εἰς ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν, ὡς φαγητὸν ἐπιζήτητον.

Ἡ γεωργία ἀπολαμβάνει μεγάλας τιμὰς εἰς τὴν Σινικήν. Κατὰ πᾶν ἔτος, τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν τῆς Σελήνης, ἥτις συνήθως συμπίπτει μὲ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαρτίου, ὁ

(α Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες ὠνόμαζαν τὴν παρ' ἡμῖν πεταλοῦδαν ψυχήν, ἐπειδὴ τὴν ἐμεταχειριζοντο ὡς σύμβολον τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς διὰ τὴν γνωστήν της ἀπὸ κάμπην μεταμόρφωσιν. Πλούτ. Συμποσ. Προβαλ. 2, 8, 2. Ἀριστ. Ἱστορ-ζ. 4, 7. ὁ Σοφὸς Κ, Μ. Κούμας, εἰς τὸ Λεξικόν του, λέξ. Ψυχή.

Αὐτοκράτωρ κάμνει προσωπικῶς τὴν τελετὴν τῆς ἀρχῆς τῆς γεωπονίας. Πηγαίνει μὲ μεγάλην παράταξιν εἰς τὴν πεδιάδα τὴν προσδιωρισμένην διὰ τὴν τελετήν. Οἱ ἡγεμόνες της αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, οἱ πρόεδροι τῶν πέντε μεγάλων κριτηρίων, καὶ ἄπειροι μανδαρῖνοι πάσης τάξεως τὸν συντροφεύουσι. Δύο πλάγια τῆς πεδιάδος εἶναι γεμάτα ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς στρατιώτας τῆς φρουρᾶς του. Τὸ τρίτον φυλάττεται δι' ὅλους τοὺς γεωργοὺς τῆς ἐπαρχίας, οἱ μανδαρῖνοι κατέχουν τὸ τέταρτον. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐμβαίνει μόνος εἰς τὸ χωράφιον, κύπτει ἕως κατὰ γῆς, καὶ κτυπᾷ ἐννέα φορὰς μὲ τὴν κεφαλήν του τὴν γῆν διὰ νὰ λατρεύσῃ τὸν Τινὲν, ἤγουν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἀποστοματίζει μεγαλοφώνως προσευχήν τινα συνθεμένην ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν θεσμοθεσιῶν, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν εὐλογίαν τοῦ μεγάλου ὄντος εἰς τοὺς κόπους τοὺς ἐδικούς του καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ του. Ἀκολούθως, ὡς πρῶτος ἀρχιερεὺς τῆς αὐτοκρατορίας, θυσιάζει ἕνα βόα, τὸν ὁποῖον προσφέρει εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς εἰς τὸν κύριον πάντων τῶν ἀγαθῶν. Ἐνῷ θυσιάζει τὸ θῦμα, καὶ τὸ θέτει εἰς ἓν θυσιαστήριον, φέρουσιν εἰς τὸν μονάρχην ἄροτρον ἐζευγμένον μὲ δύο βόας μεγαλοπρεπῶς ἐστολισμένους. Τότε ἐκδύεται τὰ αὐτοκρατορικά του ἐνδύματα, καὶ πιάνει τὴν χειρίδα τοῦ ἀρότρου, καὶ σχηματίζει πολλὰ αὐλακώματα εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ ἀγροῦ. Ἔπειτα μὲ φαιδρὰν φυσιογνωμιαν δίδει τὸ ἄροτρον εἰς τοὺς πρωτίστους μανδαρίνους, οἵτινες γεωργοῦν ἀλληλοδιαδόχως, καὶ προσβάλλονται ἀπὸ ζωηρὰν ἅμιλλαν ἀναμεταξύ των εἰς ταύτην τὴν εὐγενῆ ἐργασίαν. Ἡ τελετὴ τελειώνει μὲ διανομὴν χρημάτων καὶ ὑφασμάτων εἰς τοὺς παρόντας γεωργοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ ἐπιτηδειότεροι ἐκτελοῦν τὴν ἐπίλοιπον γεωργίαν μὲ ἐπιδεξιότητα καὶ ταχύτητα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ἀφοῦ δώσωσιν εἰς τὴν γῆν ὅλας τὰς ἀναγκαίας ἐργασίας, καὶ κοπρίσεις, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀρχίζει πάλιν τὸ σπάρσιμον τοῦ ἀγροῦ του, μὲ παράταξιν καὶ ἔμπροσθεν τῶν γεωργῶν. Ἡ

ἰδία τελετὴ ἐνεργεῖται τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοὺς Ἀντιβασιλεῖς, συμπαρεδρευόντων ὅλων τῶν κριτῶν ἑκάστου νομοῦ, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ παμπόλλων γεωργῶν.

Ὁ Διοικητὴς τῆς πόλεως τοῦ Πεκίνου ἐπισκέπτεται συνεχῶς τοῦτον τὸν ἀγρὸν, διὰ τὸν ὁποῖον κατὰ πολλὰ φροντίζουν· διατρέχει τὰ αὐλακώματα, ἐξετάζει ἐὰν εὑρίσκωνται εἰς αὐτὰ στάχυες ἀσυνήθεις καὶ καλὸν οἰωνὸν ἔχοντες. Οὗτος ὁ ἴδιος διοικητὴς προεδρεύει εἰς τὸν θερισμόν. Θέτουν τοὺς κόκκους εἰς σάκκους κιτρίνου χρώματος, καὶ οὗτοι οἱ σάκκοι ἐναποτίθενται εἰς ἀποθήκην ἐπίτηδες ᾠκοδομημένην. Ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ θυσιάζῃ εἰς τὸν Τιὲν, ἢ Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, τὸν προσφέρει ἀπ' αὐτὸν τὸν σῖτον· καὶ εἰς κἄποιας ἡμέρας τοῦ χρόνου, προσφέρει εἰς τοὺς προγόνους του, ὡς νὰ ἔζων ἀκόμη.

Μὲ ὅλας τὰς εἰς τὴν γεωργικὴν ἀποδιδομένας τιμὰς ἡ Σινικὴ βιομηχανία ὠπισθοδρόμησεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν, τῶν καρπίμων δένδρων, καὶ τῶν ἄλλων φυτῶν. Ἐὰν οἱ Σῖναι ἐφρόντιζαν διὰ τὰ καρποφόρα δένδρα παρομοίως μὲ τοὺς Εὐρωπαίους, ἤθελαν ἔχει συνάμα μὲ τοὺς καρποὺς, τοὺς ὁποίους δὲν ἔχομεν, καὶ ὅλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἔχομεν. Μολοντοῦτο καλῶς ἀποζημιώνονται ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τοὺς λείπουν, μὲ ἄλλους ἐξαιρέτους καρποὺς, ξένους εἰς τὰ κλίματά μας. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἔχουν ἕνα, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουν *τσὲ-τσὲ*· ὁμοιάζει μὲ χονδρὸν μῆλον, καὶ ὅταν ἦναι ξηρὸς, γίνεται ἀλευρώδης καὶ ζαχαρώδης ὡς τὰ σῦκα. Καθόσον ὡριμάζει, λαμβάνει χρῶμα χρυσοειδές. Τὸ δένδρον του εἶναι ὡραιότατον.

Ἀπὸ τὰ δένδρα, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ Εὐρωπαῖοι φθονοῦν, τὰ ἑξῆς τέσσαρα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἄξια φθόνου ὡς ἐκ μέρους τῶν ἄλλων.

Τὸ πρῶτον εἶναι τὸ δένδρον τοῦ βερενικείου. Τὸ φύλλον του ὁμοιάζει μὲ τὸ τῆς ἀγρίας κερασιᾶς. Τὸ κόμμι, τὸ ὁποῖον δί

ἐντομῆς ἐκβάλλεται κάμνει ἀξιοτίμητον βερενίκειον τὸ ὁποῖον λαμβάνει ὅ,τι χρῶμα θελήσει τις, καὶ δὲν χάνει παντελῶς τὴν λάμψιν του, μήτε ἀπὸ τὰς μεταβολὰς τοῦ ἀέρος, μήτε ἀπὸ τὴν παλαιότητα τοῦ ξύλου, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ προσάψουν.

Τὸ δεύτερον εἶναι τὸ δένδρον τοῦ ἀγαλλόχου (Ὀθωμανιστὶ, οὐδαγάττι)· περιέχει ὑπὸ τὸν φλοιόν του τρία εἴδη ξύλων. Τὸ πρῶτον εἶναι μαῦρον, εὐπαγὲς, καὶ βαρὺ· τὸ δεύτερον εἶναι ἐλαφρὸν ὡς τὸ σαπημένον ξύλον. Τὸ τρίτον εἶναι πρὸς τὴν καρδίαν. Πωλεῖται εἰς τὰς Ἰνδίας μὲ τὸ ζύγιον τοῦ χρυσοῦ· ἡ ὀσμή του εἶναι ἐξαίρετος. Εἶναι κάλλιστον ἰατρικὸν διὰ τὴν παράλυσιν. Μεταχειρίζονται τὰ φύλλα τούτου τοῦ δένδρου διὰ νὰ σκεπάζουν τοὺς οἴκους· δίδουν εἰς αὐτὰ καὶ τὸ σχῆμα τρυβλίων. Τὰ νεῦρα τούτων τῶν φύλλων δίδουν ἓν εἶδος κανάβεως, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κάμνουν τὰ λινόπανα ἢ στυππόπανα· αἱ ὀξεῖαι ἄκραι, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς τοὺς κλάδους του, χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ κατασκευάζουν καρφία, κοντάρια καὶ τρυπητήρια. Ἐὰν ἀποσπάσῃ τις τοὺς ὄζους τοῦ δένδρου, ἐκβαίνει ἓν ὑγρὸν οἰνῶδες καὶ ζαχαρῶδες, τὸ ὁποῖον ἐνίοτε μεταβάλλεται εἰς ἐξαίρετον ὄξος· τὸ ξύλον τῶν κλάδων ἔχει τὴν γεῦσιν τοῦ ζαχαρωμένου κίτρου, καὶ τρώγεται.

Τὸ τρίτον εἶναι τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον καρποφορεῖ τὸ στέαρ· ἔχει τὸ ὕψος μεγάλης κερασιᾶς· ὁ καρπός του περιέχεται εἰς φλοιὸν, ὅστις ἀνοίγεται ἀπὸ τὸ μέσον, ὅταν ἦναι ὥριμος, καθὼς ὁ τοῦ καστάνου. Συνίσταται ἀπὸ κόκκους ἄσπρους, χονδροὺς ὡς λεπτοκάρυον, καὶ τῶν ὁποίων ἡ σὰρξ ἔχει τὴν ποιότητα τοῦ στέατος. Κατασκευάζονται ἀπ' αὐτὸ κηρία, ἀφοῦ ἀναλυθῇ, καὶ ἀνακατωθῇ μὲ ὀλίγον κοινὸν ἔλαιον. Ἐμβάπτουν ἀκολούθως αὐτὰ τὰ κηρία εἰς τὸν κηρὸν, περὶ τοῦ ὁποίου μέλλομεν νὰ ὁμιλήσωμεν. Οὗτος ὁ κηρὸς σχηματίζει πέριξ τοῦ στέατος εἶδος δερμίδος, ἥτις τὸ ἐμποδίζει ἀπὸ τὸ νὰ ῥεύσῃ.

Τὸ τέταρτον δένδρον εἶναι τὸ σπανιώτατον. Φέρει κηρὸν λευκὸν προαγόμενον ἀπὸ μικροὺς σκώληκας, οἵτινες περιτυλλίσ-

σονται εἰς τὰ φύλλα του, τὰ ὁποῖα εἶναι περισσότερον μακρότερα πάρεξ πλατέα. Οὗτος ὁ κηρὸς, καλὰ ἡτοιμασμένος, εἶναι σκληρότατος καὶ φωτεινότατος, καὶ εἶναι πολὺ ἀκριβώτερος ἀπὸ τὸν κηρὸν τῶν μελισσῶν.

Μεταξὺ τῶν δένδρων, τῶν ὁποίων τὸ ξύλον μεταχειρίζονται οἱ τέκτονες καὶ οἱ ξυλουργοὶ, εἶναι ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὸ ξύλον ὀνομάζεται *νομοὺ*, καὶ *τιε-λυ-μού*. Μεταχειρίζονται τὸ πρῶτον διὰ τὰς στήλας τῶν οἰκημάτων, καὶ διὰ τὰς αἰθούσας (σάλλας) τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατίου. Οἱ Σῖναι λέγουν, ὅτι πρέπει νὰ τὸ μεταχειριζώμεθα, ὅταν θέλωμεν νὰ ἀνεγείρωμεν κτίριον, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ διαρκέσῃ πάντοτε. Αἱ ἄγκυραι τῶν πλοίων κατασκευάζονται ἀπὸ τοῦτο τὸ ξύλον. Τὸ τιε-λυ-μοὺ εἶναι εἶδος ξύλου ἀπὸ ῥόδον, χρώματος κοκκίνου βαθυτάτου, κεχαραγμένου καὶ διεσπαρμένου ἀπὸ φλέβας λεπτοτάτας. Εἶναι ἁρμόδιον εἰς τὰ λεπτότατα ἔργα τῆς ξυλουργικῆς· τὰ σκεύη, τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται ἀπὸ τοῦτο, τιμῶνται εἰς ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν.

Ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα τῆς Σινικῆς, τὸ βαμβοὺ πρέπει νὰ κατέχῃ τὸν πρῶτον βαθμόν. Τὸ βλάστημά του εἶναι ὑψωμένον ὡς ὁ στέλεχος τῶν περισσοτέρων δένδρων, καὶ μολονότι εἶναι γεμάτον μόνον εἰς τοὺς κόμβους, εἶναι πολλὰ σκληρὸν, καὶ ἱκανὸν νὰ φέρῃ μεγάλα φορτία, καὶ μάλιστα οἴκους ξυλίνους. Δύναται νὰ κοπῇ εἰς κλωστὰς λελυμένας, διὰ νὰ κάμουν ψάθας, κουτία καὶ ἄλλα ἐργόχειρα εὐπρεπῆ. Ὅταν βράζωνται τα κομμάτιά του εἰς τόσον βαθμὸν, ὥστε νὰ καταντήσουν ζυμάρι, κατασκευάζουν ἀπ' αὐτὰ χαρτίον λεπτὸν ἢ χονδροειδὲς, τὸ ὁποῖον πωλεῖται εἰς τὴν ληψοδοσίαν. Τὸ βαμβοὺ εἶναι προσετι εὔχρηστον εἰς τὰ ὑδραγωγεῖα, εἰς τοὺς σωλῆνας, καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις.

Τὸ Θὲ ἢ Θεῖον (τσάϊον) τὸ ὁποῖον τὰ μὲν Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη μεταχειρίζονται κατὰ πολλὰ, οἱ δὲ Σῖναι ἐκλαμβάνουσιν ὡς ποτὸν τῆς πρώτης ἀνάγκης, εἶναι φύλλον δενδριδίου, τὸ ὁποῖον

ὁμοιάζει μὲ κλῆμα ἀμπέλου, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ λευκὸν ἄνθος ἔχει τὸ σχῆμα ῥόδου πέντε ἢ ἓξ πετάλων. Τὸ ὄνομα τοῦ θείου παρήχθη ἀπὸ τὴν χυδαίαν διάλεκτον, ἥτις ὁμιλεῖται εἰς τὸ Τσουὲν - Τχεοὺ καὶ εἰς τὸ Τχανγ - Τχεοὺ φοῦ, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Φο - Κιέν. Εἰς τὰ ἐπίλοιπα μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας, τὸ ὀνομάζουν *τσιά*. Διακρίνονται δύο εἴδη τσαΐων, τὸ πράσινον τσάϊον, καὶ τὸ μαῦρον τσάϊον. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύο εἴδη, σχηματίζονται τὰ ἄλλα. Εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅπου δὲν εἶναι κοινὸν, κάθε τι, τὸ ὁποῖον ἔχει μικράν τινα σχέσιν μὲ τὴν γεῦσίν του, ἢ μὲ τὰ ἀποτελέσματά του εἶναι εὔχρηστον εἰς τὸν λαὸν, ὅστις δὲν θεωρεῖ τοῦτο τόσον ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον τὸ χονδροειδέστατον θὰ εἶναι ποτὸν ἐξαίρετον. Ἀπαραλλάκτως καθὼς εἰς τοὺς Παρισίους, ὁ χυδαῖος λαὸς φιλεύεται μὲ τὸν καφὲν τῆς κιχωρίας (πικραλίδων).

Τὰ ἄλλα πολύτιμα φυτὰ, τὰ ὁποῖα ἡ Σινικὴ παράγει, εἶναι μεταξὺ ἄλλων, ἡ ἰατρικὴ σμίλαξ (α), τὸ ἄκορον (β), τὸ ῥεῖον, ὁ στύραξ (μοσχολίβανον (γ), καὶ τὸ γινσέγ. Τοῦτο τὸ τελευταῖον φυτὸν, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα σημαίνει ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπωλήθη πολὺν καιρὸν εἰς τὴν Σινικὴν μὲ τὸ ζύγιον τοῦ χρυσοῦ. Εἰς ταῦτα τὰ φυτὰ πρέπει νὰ προσθέσωμεν τὴν νικοτιανὴν καὶ τὸ ὄπιον, τὸ ὁποῖον εἶναι πολλὰ εὔχρηστον εἰς τοὺς Σίνας.

Τὰ μεταλλεῖα τοῦ ἀργύρου εἶναι ἄφθονα εἰς αὐτὴν τὴν αὐτοκρατορίαν· ἀλλὰ δὲν ἔχουσι τόσην δραστηριότητα εἰς τὸ νὰ τὰ ἐκκαρπῶνται· ὁ χρυσὸς μεταλλεύεται κυρίως ἀπὸ τὴν ἄμμον τῶν ποταμῶν πρὸς τὰ σύνορα τοῦ Θιβετίου. Δὲν κόπτουν νομίσματα μήτε χρυσᾶ, μήτε ἀργυρᾶ.

Ὁ κίτρινος χαλκὸς μερικῶν ἐπαρχιῶν, χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ κατασκευάσουν τὸ μικρὸν νόμισμα, τὸ ὁποῖον πολιτεύεται εἰς ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν. Τὸ πλέον ἀξιοπαρατήρητον εἶναι τὸ ὀνομαζόμενον *πετούνγ*· εἶναι ἄσπρον, ὅταν τὸ ἐκβάλλουν ἀπὸ

(α) Ἐξωτικὸν φυτὸν χρήσιμον ὡ· ἰδρωτικόν. (β) Φυτὸν τῆς Ἰνδίας ἔχον ἀρωματικὰς τὰς ῥιζας. (γ) Βενζόϊνον, κόμμι ἀρωματικόν. Σημ. ἐκδ.

τὸ μεταλλεῖον, καὶ πολὺ ἀσπρότερον ἔσωθεν παρὰ ἔξωθεν, ὁμοιάζει ὅλως διόλου μὲ τὸν ἄργυρον, μὲ τὸν ὁποῖον συμμιγνύεται.

Εὑρίσκονται εἰς τὴν Σινικὴν τὸ λαζουλὶ, ὁ ἴασπις, ὁ κρύσταλλος τῆς ἀποτόμου πέτρας, ὁ μαγνήτης, ὁ συκύτης, ὁ πόρφυρος, καὶ διάφορα εἴδη μαρμάρου· τὰ μεταλλεῖα τοῦ ὀρυκτοῦ ἅλατος καὶ τοῦ νίτρου εἶναι ἀνεξάντλητα εἰς τὰ ἀρκτικὰ καὶ δυτικὰ μέρη τῆς Αὐτοκρατορίας.

ΚΕΦ. ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περιγραφὴ τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Σινικῆς.

Η' Σινικὴ περιέχει πολυαρίθμους πόλεις τῆς πρώτης τάξεως, καὶ πολλὰς, τῶν ὁποίων ἡ πολυανθρωπία ὑπερβαίνει κατὰ πολλὰ τὴν τῶν Παρισίων. Ἐπειδὴ ἡ περιγραφὴ ὅλων ἀπαιτεῖ μεγάλην ἀπεραντολογίαν, περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὰς πρωτοβαθμιαίας ὡς Πεκὶνγ, Ναγκὶνγ, Καντὼν κτλ.

Περιγραφὴ τοῦ Πεκὶνγ καὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ παλατίου.

Πεκὶνγ, ἡ πρωτίστη πόλις τῆς ἐπαρχίας Πετχέλι, εἶναι ἡ πρωτεύουσα ὅλης τῆς Σινικῆς. Αὕτη κεῖται εἰς καρποφορωτάτην πεδιάδα, ἀπέχουσα εἴκοσι λεύγας ἀπὸ τὸ μέγα τεῖχος. Τὸ ὄνομά της σημαίνει αὐλὴ τῆς ἄρκτου. Τὸ σχῆμά της εἶναι τετράγωνον ἐπίμηκες, καὶ διαιρεῖται εἰς πόλιν Σινικὴν, καὶ εἰς πόλιν Ταρταρικήν. Εἰς ταύτην εὑρίσκονται τὸ παλάτιον τοῦ Αὐτοκράτορος, ἡ αἴθουσα τῶν κριτηρίων καὶ τὰ γραφεῖα τῆς διοικήσεως. Αἱ δύο πόλεις συνάμα ἔχουν σχεδὸν περιφέρειαν δύο λευγῶν. Ἔξωθεν ἡ πόλις δὲν εἶναι ὁρατὴ ἐξ αἰτίας τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι τόσον πλατέα, ὥστε ἀναβαίνει τις ἔφιππος διά τινος ἀναβάθρας, ἥτις ἀρχίζει πολλὰ μακρόθεν. Ὅλη ἡ ὡραιότης τῶν πυλῶν, συνίσταται εἰς τὸ ὕψος, τὸ ὁποῖον σχε-

δὸν ἐξισοῦται μὲ τὰ τείχη. Εἶναι ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἔχουν διπλῆν σημαίαν στολισμένην ἀπὸ πυροβολικὰς μηχανάς· ἡ μεσαία φέρει εἰς τὴν ταρταρικὴν πόλιν, αἱ ὁδοὶ σχεδὸν ὅλαι διευθύνονται κατὰ στάθμην, μακραὶ μίαν λεύγαν, καὶ πολλαὶ ἔχουν πλάτος ἑκατὸν εἴκοσι ποδῶν. Τὰ ἐργαστήρια τῶν ἐμπόρων εἶναι ἀξιοπαρατήρητα διὰ τὰς ζωγραφίας των, τὸ ἐπίχρισμά των καὶ τὴν χρύσωσίν των. Διὰ νὰ προσβάλλουν αἰσθαντικώτερον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν διαβαινόντων, βάλλουν εἰς τὰ ἔμπροσθεν μέγαν πάσσαλον (παλοῦκι), ὁ ὁποῖος εἶναι στολισμένος ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω ἀπὸ μικρὰς σημαίας καὶ ταινίας (κορδέλλας) παντὸς χρώματος. Τὸ παραδοξώτερον εἶναι ὅτι, τὰ περισσότερα ἀντικείμενα τὰ ἐκτιθέμενα πρὸς ἐπίδειξιν μὲ μεγίστην λαμπρότητα, δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ μόνον νεκροφορεῖα καλῶς ἐστολισμένα, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι διπλασίως ὀγκωδέστερα ἀπὸ τὰ ἰδικά μας.

Ἐκπληκτικὸν εἶναι τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν κατοίκων, οἵτινες γεμίζουν τὰς ὁδοὺς· οἱ θόρυβοι οἱ προξενούμενοι ἀπὸ ὑπέρμετρον ποσότητα ἵππων, ἡμιόνων, ὄνων, καμήλων, ἁμαξῶν, φορείων, συναθροίσεων ἀπὸ ἑκατὸν ἢ διακόσια ὑποκείμενα συναθροιζόμενα εἰς διάφορα μέρη διὰ νὰ ἀκούουν ἐκείνους, οἵτινες προμαντεύουν τὰ μέλλοντα, τοὺς θαυματοποιοὺς, καὶ ἄλλους, οἵτινες διηγοῦνται τερπνὰς ἱστορίας. Τὰ σημαντικὰ ὑποκείμενα ἤθελαν ἐμποδίζεσθαι κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἐὰν δὲν εἶχαν ἐπίτηδες ἕνα ἔφιππον, ὅστις προπορευόμενος παρεκτρέπει τὸ πλῆθος, φωνάζων τὸ, κάμετε τόπον. Μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπερβολικὴν συρροὴν, σπανίως συμβαίνουν φιλονεικίαι εἰς τοὺς δρόμους. Ἐὰν δύο ἅμαξαι συγκρουσθῶσιν, οἱ ὁδηγοί των, πλέον πολιτισμένοι ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους ἁμαξηλάτας, ἀντὶ νὰ ὑβρίζωνται, προφθάνονται, καὶ συμβοηθοῦνται εἰρηνικῶς διὰ νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὴν σύγκρουσιν. Παρομοίως φέρονται καὶ οἱ ἁμαξηλάται τῶν μεγάλων δρόμων. Φαίνονται συνήθως πολλαὶ γυναῖκες εἰς τοὺς μεγάλους δρόμους τοῦ Πεκίνγ· ἄλλαι μὲν περιπατοῦσαι πεζαὶ, ἄλλαι δὲ ἔφιπποι, δὲν κάθηνται ὅμως ὡς αἱ Κυ-

ρίαι τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ ἀναβαίνουν ὡς οἱ ἄνδρες. Αὐταὶ αἱ γυναῖκες εἶναι ὅλαι ἐκ φυλῆς ταρταρικῆς, φοροῦν μακρὰ ἐνδύματα μεταξωτὰ, τὰ ὁποῖα φθάνουν ἕως εἰς τὰς πτέρνας. Ὅσον δὲ διὰ τὰς Σινικὰς Κυρίας, διαμένουν ἀκριβῶς κλεισμέναι εἰς τοὺς οἴκους των, εἴτε εἰς τὸ Πεκίνγ, εἴτε εἰς τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Σινικῆς.

Τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον εἶναι ὑπερμεγέθης σωρὸς μεγάλων κτιρίων, εὐρυχώρων αὐλῶν, καὶ ἀπεράντων κήπων. Εἶναι μικρὰ πόλις, κατοικουμένη ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνας, καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἔχει περιφέρειαν περισσότερον ἀπὸ μίαν λεύγαν· τὸ πρόσωπόν του λάμπει ἀπὸ ζωγραφίας, χρυσώσεις καὶ ἐπιχρίσματα· τὰ σκεύη καὶ τὰ καλλωπίσματα τοῦ ἐσωτερικοῦ παρουσιάζουν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ ὅ,τι πρᾶγμα ὡραιότατον καὶ ἐπιζήτητον ἔχει ἡ Σινικὴ, ἡ Ἰνδία καὶ ἡ Εὐρώπη.

Οἱ κῆποι τοῦ θερινοῦ οἴκου τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις κεῖται δύο λεύγας πρὸς ἄρκτον τοῦ Πεκίνγ, κατέχουν εὐρύχωρον τόπον γῆς, ὅπου ὑψώνονται εἰς ἁρμόδια διαστήματα, μικρὰ βουνὰ, χωρισμένα τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο διὰ μικρῶν κοιλάδων ποτιζομένων ἀπὸ διώρυγας. Ὅλα αὐτὰ τὰ νερὰ, ἑνωνόμενα, σχηματίζουν λίμνας πλεομένας ἀπὸ μεγαλοπρεπῆ πλοιάρια, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἄκρα στολίζονται ἀπὸ κτίρια ποικιλόμορφα καὶ τερπνότατα. Εἶναι εἰς πᾶσαν κοιλάδα οἶκος πρὸς τέρψιν ἀρκετὰ εὐρύχωρος, ὥστε δύναται νὰ κατοικήσῃ ὁ μέγιστος εὐγενὴς τῆς Εὐρώπης μὲ ὅλην τὴν συνοδίαν του. Ἐπαριθμοῦνται τοιοῦτοι οἶκοι περισσότεροι ἀπὸ διακοσίους. Εἰς τὸ μέσον λίμνης τινὸς διεγείρει τὸν θαυμασμὸν τοῦ θεατοῦ μία βραχώδης νῆσος, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἔκτισαν μεγαλοπρεπὲς παλάτιον, τὸ ὁποῖον ἔχει περισσότερα ἀπὸ ἑκατὸν οἰκήματα. Τὰ βουνὰ καὶ οἱ λόφοι εἶναι φυτευμένα ἀπὸ δένδρα, τὰ ὁποῖα φέρουν εὔοσμα ἄνθη. Αἱ διώρυγες εἶναι περιωρισμέναι ἀπὸ σκοπέλους, διατεταγμέναι μὲ τόσην τέχνην, ὥστε μιμοῦνται

ἐντελῶς τὴν φυσικὴν ἐρημίαν καὶ ἀγριότητα τοῦ τόπου. Εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ὑψηλοτάτων βουνῶν, σκηναὶ καὶ κιόσκια προσδιωρισμένα διὰ τὸν μονήρη βίον εἶναι περικυκλωμένα ἀπὸ μεγάλα δένδρα.

Εἷς ἓν ἀπὸ αὐτὰ τὰ οἰκημάτια συνέβη ἡ τρομερὰ σκηνὴ, ἥτις ἔσβυσε τὴν γενεὰν τῆς δυναστείας τῶν αὐτοκρατόρων, οἵτινες εἶχαν κτίσει τοῦτο τὸ παλάτιον. Κατὰ τὸ 1644, ἕνας ἀποστάτης ὀνομαζόμενος *Λι-τχίνγ* ἔγεινεν ἀρχηγὸς ἑνὸς στρατεύματος Σινῶν, καὶ ἐπροχώρησεν ἕως εἰς τὰς πύλας τοῦ Πεκίνγ, σκοπεύων νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν αὐτοκράτορα Τσονγ-Χίνγ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας κατέστη ἀρχηγὸς τριῶν χιλιάδων ἀνδρῶν. Ὁ δυστυχὴς μονάρχης ἦτο τότε κλεισμένος εἰς τὸ παλάτιόν του, ὅπου ἐνησχολεῖτο εἰς τὰς δεισιδαιμονίας τῶν Βόνζων. Ἀδύνατον ἦτο νὰ ἀγνοῇ πολὺν καιρὸν ὅ,τι συνέβαινεν εἰς τὰ ἔξω. Εὐθὺς ὅτε ἐνόησεν ὅτι ἐπροδόθη, ἠθέλησε νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸ παλάτιόν του μὲ ἑξακοσίους σωματοφύλακας· ἀλλὰ τὸν παρήτησαν ὡς χαῦνοι καὶ ἄνανδροι. Τότε, χάνων ὅλην τὴν ἐλπίδα του, καὶ προτιμῶν τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν αἰσχύνην τοῦ νὰ πέσῃ ζῶν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀποστατῶν, ἀπεχώρησεν εἰς ἓν οἰκημάτιον τοῦ κήπου του, καὶ ἀφοῦ ἔγραψε ταύτας τὰς λέξεις εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ἐνδύματός του· « Οἱ ὑπήκοοί μου ἀνάνδρως μὲ παρήτησαν, κάμε με ὅ,τι ἀγαπᾷς· ἀλλὰ φειδωλεύσου τὸν λαόν μου «· μὲ ἓν κτύπημα σπάθης ἔρριψε κατὰ γῆς νεκρὰν τὴν θυγατέρα του, καὶ ὑπῆγεν ἀκολούθως νὰ κρεμασθῇ εἰς ἓν δένδρον, ἔχων τριάκοντα ἕξ ἔτη ἐκ γενετῆς.

Ὁ πρῶτος ὑπουργὸς, αἱ βασίλισσαι, οἱ εὐνοῦχοι, ἐμιμήθησαν τοῦτο τὸ παράδειγμα· ἐζήτησαν τὸ πτῶμα τοῦ αὐτοκράτορος· ὅταν εὑρέθη, τὸ ἔβαλον ὑπ' ὄψιν τοῦ ἅρπαγος, καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἀ'φοῦ τὸ μετεχειρίσθη ἀναξίως, ἀπεκεφάλισε δύο τέκνα του, καὶ ὅλους τοὺς ὑπουργούς του.

Ὁ θρόνος τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸ Πεκίνγ εἶναι εἰς τὸ μέσον τινὸς αἰθούσης σχεδὸν τετραγώνου, ἥτις ἔχει μῆκος πε-

ρίπου 130 ποδῶν· συνίσταται εἰς ἕν βῆμα ὑψωμένον πολλὰ παστρικὸν, ἀλλὰ χωρὶς μεγαλοπρέπειαν. Ὅταν ὁ μονάρχης θέλῃ νὰ καθίσῃ εἰς αὐτὸν, διὰ νὰ δεχθῇ τὰς ὑποκλίσεις τῶν ἡγεμόνων, τῶν μεγιστάνων τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῶν ξένων πρέσβεων, φέρεται ἐκεῖ μέσα εἰς φορεῖον ἀπὸ ἀξιωματικοὺς ἐνδεδυμένους μὲ μακρὸν κόκκινον φόρεμα κεντημένον μὲ μετάξην, καὶ φοροῦντας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πῖλον λοφώδη.

Οἱ ναοὶ τοῦ Πεκίνγ δὲν εἶναι κτίρια τόσον ἀξιοπαρατήρητα· ἡ θρησκεία τοῦ μεγάλου Λάμα, τὴν ὁποίαν πρεσβεύει ὁ ἐνεστὼς Αὐτοκράτωρ, εἶναι νέα εἰς τὴν Σινικὴν, καὶ αἱ τελεταὶ αὐτῆς ἐνεργοῦνται αὐτοῦ μὲ πολὺ ὀλιγωτέραν πομπὴν πάρεξ εἰς τὴν Ταρταρίαν. Οἱ μανδαρῖνοι καὶ οἱ πεπαιδευμένοι συναθροίζονται διὰ νὰ τιμήσωσι τὴν μνήμην τοῦ Κομφυκίου, εἰς κτίρια καθαρώτατα, ἀλλ' ἁπλούστατα ᾠκοδομημένα. Ὅσον διὰ τὰς κατωτέρας κλάσεις, αὐταὶ εὐλαβοῦνται συνηθέστερον τοὺς οἰκιακοὺς θεούς των, καὶ ἕκαστος οἶκος ἔχει τὸ θυσιαστήριόν του καὶ τὰς θεότητάς του.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Πεκίνγ φοροῦν τὸν χειμῶνα γούνας καὶ βαμβακερινὸν πανίον κεντημένον. Δὲν εἶναι παντελῶς συνειθισμένοι νὰ βλέπουν τὸ πῦρ. Εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν ἄλλαι καπνοδόχαι ἐκτὸς τῶν μαγειρείων τῶν μεγάλων ξενοδοχείων. Εἶναι μολονταῦτο ὑπόκαυστα ἢ θερμῶνες (θερμάστραι) εἰς τοὺς πρωτίστους οἴκους, καὶ ζεσταίνονται ἔξωθεν τῶν οἰκημάτων, μὲ γαιάνθρακας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σημαντικὰ μεταλλεῖα εὑρίσκονται εἰς πολλὰς ἐπαρχίας.

Ἡ ἀστυνομία τοῦ Πεκίνγ εἶναι τόσον καλὰ κανονισμένη, ὥστε σπανιώτατα ταράττεται ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἡσυχία τῶν κατοίκων ταύτης τῆς μεγάλης πρωτευούσης. Εἰς τὸ ἄκρον, ἕως καὶ καθ' ὅλον τὸ μῆκος ἑκάστης ὁδοῦ, εἰς ἴσα διαστήματα, εἶναι περίφραγμα μὲ οἰκίδιον, ὅπου στέκεται στρατιώτης ἀγρυπνῶν, καὶ εἰς τὰ περισσότερα εὑρίσκεται ὁλόκληρον σῶμα φρουρᾶς. Οὗτοι οἱ στρατιῶται περιπολοῦσιν εἰς τὸν καιρὸν τῆς νυκτός.

Περὶ τοῦ Νανκίνγ.

Αὕτη ἡ πόλις κειμένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ *Κιὰνγ-Νὰν*, τῆς ὁποίας εἶναι πρωτεύουσα, εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλητέρας πόλεις τῆς Σινικῆς, καὶ λέγουν μάλιστα, ὅτι εἶναι τριπλασίως μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ Πεκίνγ. Ἦτο πόλις Αὐτοκρατορικὴ πρὸ τοῦ νὰ βιασθῶσιν οἱ Αὐτοκράτορες διὰ λόγους πολιτικοὺς νὰ ἦναι πλησιέστεροι εἰς τὴν Ταρταρίαν. Ὅθεν τὸ ὄνομά της σημαίνει αὐλὴ τῆς μεσημβρίας. Εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα ὀνομάζεται *Κιὰνγ Νὶνγ*. Σχεδὸν τὸ τρίτον τῆς περιοχῆς της εἶναι ὅλως διόλου ἔρημον· τὸ ἐπίλοιπον εἶναι καθ' ὑπερβολὴν κατοικημένον· Αἱ ὁδοί της, ἂν καὶ στενώτεραι ἀπὸ τὰς τοῦ *Πεκὶνγ*, εἶναι ἀρκετὰ ὡραῖαι, καλῶς λιθοστρωμέναι, καθαραὶ. καὶ πλουσίως ἐφωδιασμέναι ἀπὸ ὅλα τὰ πρὸς μεγαλοπρέπειαν συντείνοντα. Ἔχει περιφέρειαν δώδεκα λευγῶν, καὶ κατοίκους ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον. Δὲν ἔχει ἄλλα κτίρια, παρεκτὸς μόνον τὰς πύλας της, αἱ ὁποῖαι εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ὡραῖαι, καὶ μερικοὺς ναοὺς, ὡς ἐκεῖνον, ὅστις περιέχει τὸν περίφημον ἀργιλλώδη πύργον, ὑψηλὸν διακοσίων ποδῶν, μὲ ἐννέα ὀροφὰς καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἤδη ὠμιλήσαμεν. Εἰς κἀμμίαν ἄλλην πόλιν τῆς Σινικῆς, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ τέχναι δὲν καλλιεργοῦνται καλήτερα. Αὐτὴ δίδει περισσοτέρους σοφοὺς καὶ μεγάλους μανδαρίνους, ἀπὸ πολλὰς ἄλλας συνάμα. Αἱ βιβλιοθῆκαί της εἶναι πολυαριθμώτεραι· τὰ βιβλιοπωλεῖα καλήτερα ἐφωδιασμένα· ἡ τυπογραφία ὡραιοτέρα, καὶ τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον κατασκευάζεται ἐκεῖ, εἶναι τὸ ὡραιότερον ὅλης τῆς Αὐτοκρατορίας. Τὰ ὁλοσηρικά της, ὁμαλὰ ἢ διεσπαρμένα ἀπὸ ἄνθη, εἶναι τὰ καλήτερα καὶ τὰ πλέον ἀξιοτίμητα.

Τὸ Νανκὶνγ ἦτον ἄλλοτε ἐξαίρετος λιμὴν ἐξ αἰτίας τοῦ πλάτους καὶ βάθους τοῦ ποταμοῦ *Κιὰνγ* ἢ Ποταμοῦ *Κυανοῦ*, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπέχει μίαν μόνην λεύγαν· ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου τὰ μεγάλα πλοῖα δὲν ἐμβαίνουν πλέον εἰς αὐτόν. Κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον γίνεται εἰς τὸν ποταμὸν μεγάλη

ἁλίευσις ἐξαιρέτων ὀψαρίων, τὰ ὁποῖα στέλλονται εἰς τὴν αὐλήν. Εἶναι πλοιάρια προσδιωρισμένα διὰ μόνην αὐτὴν τὴν χρῆσιν. Μολονότι ἡ ἀπόστασις τοῦ *Νανκίνγ* ἀπὸ τὸ *Πεκίνγ* εἶναι διακοσίων μεγάλων λευγῶν, ταῦτα τὰ πλοιάρια κάμνουν τὴν διάβασιν εἰς ὀκτὼ ἢ δέκα ἡμέρας.

Περὶ τῆς πόλεως Σοὺ-Τχεοὺ-Φού.

Αὕτη ἡ πόλις, πρωτεύουσα τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νανκίνγ, εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὡραιοτάτας καὶ εὐαρεστοτάτας πόλεις τῆς Αὐτοκρατορίας. Δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν Βενετίαν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι, ἡ μὲν Βενετία κεῖται παρὰ τὴν θάλασσαν, αὐτὴ δὲ ἐπί τινος ποταμοῦ. Περιφέρονται εἰς τὰς ὁδούς της καὶ διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς. Κυρίως εἰπεῖν, εἶναι πόλις ἡδονικὴ· δὲν στερεῖται τίποτε ἀπ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα συμβάλλουν πρὸς τρυφήν. Αὕτη ἡ μεγάλη πόλις ἔχει ἓξ θύρας διὰ ξηρᾶς, καὶ ἄλλας τόσας διὰ θαλάσσης. Τὰ κεντήματα, καὶ τὰ χρυσοΰφαντα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν ἐδῶ, ζητοῦνται γενικῶς εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν, ἐπειδὴ εἶναι ὡραῖα κατὰ τὴν ἐργασίαν καὶ μέτρια κατὰ τὴν τιμήν.

Τὸ ἐνδοξότερον τῆς Σοὺ-Τχεοὺ-Φοὺ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι αὐτὴ εἶναι κατοικία τῶν πλουσιωτέρων ἐμπόρων, τὸ σχολεῖον τῶν μεγαλητέρων τεχνιτῶν, τῶν ἐπιτηδειοτέρων κωμῳδοποιῶν καὶ τῶν καλητέρων σχοινοβατῶν καὶ θαυματοποιῶν Περιπλέον, αὐτὴ εἶναι πατρὶς τῶν μικροπόδων γυναικῶν, καὶ ἡ νομοθέτρια τῆς Σινικῆς φιλοκαλίας, τοῦ νεωτερισμοῦ καὶ τῆς γλώσσης. Ὅθεν οἱ Σῖναι πρὸς ἔπαινόν της, λέγουν ὅτι ὁ παράδεισος εἶναι εἰς τοὺς Οὐρανούς, καὶ τὸ Σοὺ-Τχεοὺ Φοὺ εἰς τὴν Γῆν.

Περὶ τῆς πόλεως Χοεῖ-Τχέου, καὶ τῆς μελάνης ἡ ὁποία κατασκευάζεται εἰς αὐτήν.

Αὕτη ἡ πόλις εἶναι ἡ μεσημβρινωτέρα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νανκίνγ, καὶ μία ἀπὸ τὰς πλουσιωτάτας πόλεις τοῦ βασιλείου.

Οἱ κάτοικοι νομίζονται ὅτι εἶναι ἐπιδεξιώτατοι εἰς τὸ ἐμπόριον. Εἰς αὐτὴν κατασκευάζεται ἡ καλητέρα μελάνη τῆς Σινικῆς· αὕτη ἡ μελάνη δὲν εἶναι ὑγρὰ ὡς ἡ ἰδική μας, ἀλλὰ συνίσταται εἰς σχῆμα μικρῶν ὄγκων, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους οἱ ἐργάται χαράττουν σχήματα ἀνθέων, ζώων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἤθελε τοὺς ἐμπνεύσει ἡ φαντασία των.

Ἡ τέχνη τῆς μελανοποιΐας, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι, τιμᾶται εἰς τοῦτο τὸ βασίλειον, ὅπου αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τέχναι εἶναι βαθμίδες, διὰ τῶν ὁποίων ὑψώνονται εἰς τὰ ἀξιώματα. Προτιμῶνται ὡσαύτως ὅλα τὰ ἐξ ἐπιχρίσματος ἐργόχειρα, τὰ ὁποῖα γίνονται εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ ὕλη εἶναι ὡραιοτέρα ἐδῶ, καὶ ἠξεύρουν νὰ τὴν μεταχειρισθοῦν καλήτερα, πάρεξ ἄλλοῦ. Ὡσαύτως ἀπὸ τὰ περίχωρά της ἔρχεται εἰς τὸ Κινγ-Τε-Τχίνγ τὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει πρὸς κατασκευὴν τῆς ἀργίλλου.

Περὶ τῆς κωμοπόλεως Κινγ-Τε-Τχίνγ

Αὕτη ἡ κωμόπολις κεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κιάνγ-Σί, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἰαο-Τχέου-Φού. Κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς καλητέρους ἐργάτας τῶν ἀργιλλοπλάστων ἀγγείων, καὶ εἶναι ἐπίσης πολυάνθρωπος, καθὼς καὶ αἱ μεγαλήτεραι πόλεις τῆς Σινικῆς. Ἀριθμοῦνται εἰς αὐτὴν κάτοικοι περισσότεροι ἀπὸ ἓν ἑκατομμύριον. Καταναλίσκονται εἰς αὐτὴν πᾶσαν ἡμέραν περισσότερα ἀπὸ δέκα φορτώματα ὀρύζης, καὶ περισσότεροι ἀπὸ χιλίους χοίρους.

Τοῦτο τὸ χωρίον, κείμενον εἰς πεδιάδα περικυκλωμένην ἀπὸ ὑψηλὰ βουνά, ἔχει μῆκος μιᾶς καὶ ἡμισείας λεύγας ἐπί τινος ὡραίου ποταμοῦ. Αἱ ὁδοὶ εἶναι μικρόταται καὶ στενώταται· διαβαίνων τις αὐτὰς, νομίζει ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον ἀγορᾶς τινος καὶ κωφαίνει τις ἀπὸ τὰς κραυγὰς τῶν ἀχθοφόρων (βαστάζων) αἵτινες θέλουν νὰ κάμωσι τόπον πρὸς διάβασιν· εἶναι ἄσυλον ἀπείρων πτωχῶν οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐμποροῦν νὰ κερδίσουν τὰ πρὸς ζωάρκειαν εἰς τὰς γει-

τονικὰς πόλεις. Ὅταν ἐμβαίνῃ τις εἰς τὸν λιμένα, τὴν ἀρχὴν τῆς νυκτὸς, ἀπὸ ἕν στενὸν τῶν βουνῶν, νομίζει ὅτι βλέπει μεγάλην πόλιν κατακαιομένην ἀπὸ πυρκαϊὰν, ἢ εὐρύχωρον κάμινον, τῆς ὁποίας αἱ φλόγες ἐκφεύγουν διὰ πολλῶν φεγγιτῶν. Δὲν εἶναι παντελῶς συγχωρημένον εἰς τοὺς ξένους νὰ διαμείνωσι νύκτα εἰς τὸ Κινγ-Τε-Τχίνγ, ἔξω μόνον ἐὰν καταλύσωσιν εἰς κατοίκους, οἱ ὁποῖοι θέλουσιν ἐνοχοποιηθῆ περὶ τῆς διαγωγῆς των. Αὕτη ἡ ἀστυνομία, ἐνταυτῷ καὶ ἐκείνη, ἥτις φυλάττεται ἐδῶ ἡμέραν καὶ νύκτα, διατηρεῖ ὅλα εἰς εὐταξίαν, καὶ κατασταίνει ἐντελῆ ἀσφάλειαν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου τὰ πλούτη ἐμποροῦσαν νὰ διεγείρωσι τὴν αἰσχροκέρδειαν ἀπείρων κλεπτῶν.

Περὶ τῆς νήσου Φορμόσης, γείτονος μὲ τὴν ἐπαρχίαν Φοκιὲν. Στίξις τῶν αὐτοχθόνων ταύτης τῆς νήσου.

Ἡ νῆσος Φορμόσα κειμένη εἰς τὴν Ξανθὴν θάλασσαν, δὲν εἶναι ὅλη ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Σινῶν. Τὸ ἀνατολικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον χωρίζεται ἀπὸ τὸ δυτικὸν διὰ βουνῶν, κατοικεῖται ἀπὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον παντελῶς δὲν διαφέρει ἀπὸ τοὺς ἀγρίους τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ διοίκησις καὶ τὰ ἤθη τῶν Σινῶν οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν εἰς αὐτὴν, δὲν διαφέρουν εἰς τίποτε ἀπὸ τὰ ἤθη καὶ τὴν διοίκησιν τῆς Σινικῆς· Ἀλλ' οἱ αὐτόχθρνες, οἵτινες ὑποτάσσονται εἰς τοῦτο τὸ ἔθνος πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς μεσημβρίαν ἔχουν ἤθη καὶ ἔθιμα ἰδιαίτερα.

Οὗτοι οἱ λαοὶ εἶναι πολλὰ ῥυπαροὶ εἰς τὸ φαγητὸν· ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡτοίμασαν, βάλλεται ἐπάνω εἰς σανίδα ἢ ψάθαν καὶ τρώγουν μὲ τοὺς δακτύλους, ὡς οἱ πίθηκοι. Τρώγουν τὸ κρέας ἐξ ἡμισείας ἄψητον, καὶ ὅταν ὀλίγον τι βαλθῆ εἰς τὸ πῦρ, εἶναι δὶ αὐτοὺς ἐξαίρετον φαγητόν. Διὰ κραββάτιον μεταχειρίζονται φύλλα νεωστὶ συνηγμένα ἀπό τι δένδρον πολλὰ κοινὸν εἰς αὐτούς. Ὅλα των τὰ ἐνδύματα εἶναι πανίνα,

τὸ ὁποῖον τοὺς σκεπάζει ἀπὸ τὴν ζώνην ως εἰς τα γόνατα· ἡ στίξις εἶναι στολισμὸς, τὸν ὁποῖον λαμβάνουν, ἀφοῦ γένουν ἄξιοι τούτου. Χαράττουν ἐπὶ τοῦ δέρματός των σῦκα γελοιώδη. δένδρα, ζῶα, ἄνθη, καὶ καταδαπανῶσιν εἰς ταύτην τὴν ἐργασίαν πολλοὺς μῆνας, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁλόκληρον χρόνον. Ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀπεκατεστάθησαν ἄξιοι ταύτης τῆς μεγαλοπρεπείας, διότι ὑπερέβησαν τοὺς ἄλλους εἰς τὸν δρόμον ἢ εἰς τὸ κυνήγιον, καθυποβάλλονται πᾶσαν ἡμέραν, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, εἰς εἶδός τι βασάνου, τὴν ὁποίαν, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ διακριθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τοὺς κάμνει νὰ ὑποφέρουν μὲ πολλὴν ὑπομονήν.

Ἐὰν ὅλοι δὲν ἐμποροῦν νὰ ἀπολαύσουν ταύτην τὴν διάκρισιν τῆς τιμῆς, ὅλοι μολοντοῦτο δύνανται νὰ μαυρίσουν τοὺς ὀδόντας των, νὰ φοροῦν ἐνώτια, βραχιόλια ἐπάνωθεν τοῦ ἀγκῶνος καὶ τῶν καρπῶν, περιδέραια, καὶ στεφάνους ἀπὸ μικροὺς κόκκους διαφόρων χρωμάτων κατὰ πολλὰς θέσεις· τὸ διάδημα τελειώνει εἰς εἶδος λόφου ἀπὸ πτερὰ ἀλεκτόρων ἢ φασσιανῶν. Ἂς φαντασθῇ τις ταῦτα τὰ παράξενα στολίσματα ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα ἑνὸς ἀνθρώπου καλοῦ ἀναστήματος, χρώματος ἐλαιοειδοῦς, τοῦ ὁποίου οἱ ὁμαλοὶ πλόκαμοι πίπτουν ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους, ὅστις φέρει εἰς τὴν χεῖρα τόξον ἢ βέλος, καὶ φορεῖ καθ' ὅλον τὸ σῶμά του μόνον ἓν πανίον μακρὸν σχεδὸν τρεῖς πόδας, καὶ θέλει ἔχει τὴν εἰκονογραφίαν ἑνὸς ἀνδρείου τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῆς νήσου Φορμόσης.

Μολονότι οὗτοι οἱ λαοὶ νομίζονται ἀπὸ τοὺς Σίνας ὡς βάρβαροι, φαίνονται μολοντοῦτο ὀλιγώτερον ἀπομακρυσμένοι ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν σοφίαν, παρ' ὅσον οἱ περισσότεροι φιλόσοφοι τῆς Σινικῆς. Δὲν φαίνονται μεταξύ των μήτε δόλοι, μήτε κλοπαί, μήτε φιλονικίαι, μήτε χρισολογίαι· εἶναι δίκαιοι καὶ ἀγαπῶνται μεταξύ των. Κάνεις δὲν τολμᾷ νὰ ἐγγίξῃ ὅ,τι δίδεται εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτούς· ὁ μισθὸς τῆς ἐργασίας διαμοιράζεται ἐξ ἴσου εἰς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες ἐμέθεξαν ἀπ' αὐτήν.

Περὶ τῆς πόλεως τοῦ Καντωνίου, ὀνομαζομένης ἀπὸ τοὺς Σίνας Κουὰγ-Τχεὺ-Φού.

Αὕτη ἡ πόλις εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κουὰνγ-Τὸνγ, δωδεκάτης ἐπαρχίας τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας. Εἶναι ᾠκοδομημένη ἐπάνω εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ὡραιοτέρους ποταμοὺς τοῦ βασιλείου. Ἡ περιφέρειά της δὲν εἶναι πολὺ κατωτέρα ἀπὸ τὴν τῶν Παρισίων, καὶ οἱ κάτοικοί της εἶναι σχεδὸν ἓν ἑκατομμύριον. Ὁ λιμήν της, ὅσις εἶναι ὁ μόνος συχναζόμενος ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους, εἶναι γεμάτος ἀπὸ πλοῖα, τὰ ὁποῖα φέρουν ἐκεῖ τὰ πλούτη τῆς Εὐρώπης, τῶν Ἰνδιῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σινικῆς. Τὸ βλέμμα τοῦ ἐμβαίνοντος εἰς ταύτην τὴν πόλιν καθ' ὑπερβολὴν ἐμψυχώνεται, ἄπειρα πλοιάρια διατρέχουν τὸν ποταμὸν κατὰ πᾶσαν εὐθυβολίαν, χωρὶς νὰ συνωθῶνται. Τὰ γραφεῖα, τὰ ὁποῖα κατέχουν οἱ ξένοι, δὲν ἔχουν τίποτε ἀξιοσημείωτον διὰ τὸν Εὐρωπαῖον, εἰς τὴν ὄρασιν τοῦ ὁποίου δὲν προξενεῖ ἐντύπωσιν ἄλλο τίποτε, παρεκτὸς μόνον τὰ κατάρτια, τὰ ὁποῖα ὑψώνονται ἐπάνωθέν των, καὶ ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα κυματίζει ἡ σημαία ἑκάστου ἔθνους. Αἱ οἰκίαι τῶν ἐγχωρίων εἶναι χαμηλαί, καὶ ἔχουν γενικῶς ἕνα μόνον πάτωμα. Δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὴν πόλιν.

Αὕτη ἡ μεγάλη πρωτεύουσα τρόπον τινὰ συνίσταται ἀπὸ τρεῖς πόλεις διαφόρους χωριζομένας δι' ὑψηλῶν τειχῶν, τῶν ὁποίων αἱ θύραι ἔχουν συγκοινωνίαν ἀναμεταξύ των· τὸ ὅλον ἔχει σχεδὸν σχῆμα τετραγώνου. Αἱ ὁδοί, αἱ ὁποῖαι εἶναι μακραί, ἴσαι, καὶ στρωμέναι ἀπὸ πέτρας πελεκητὰς, εἶναι ὅλαι περιωρισμέναι ἀπὸ ἐργαστήρια καὶ ἐπικρατεῖ εἰς αὐτὰς μεγάλη καθαριότης. Οἱ μὲν εὐκατάστατοι φέρονται μὲ φορεῖα, ὁ δὲ κοινὸς λαὸς περιπατεῖ πεζὸς εἰς τὰς ὁδοὺς, πρὸ πάντων οἱ ἀχθοφόροι, οἱ περισσότεροι μὲ γυμνοὺς πόδας, μὲ γυμνὰς κνήμας, καὶ μὲ γυμνὴν κεφαλὴν ἢ σκεπασμένην μὲ πῖλον ἀχύρινον εὐ-

ρυχώρου περιφερείας, καὶ παραδόξου σχήματος· πρὸς μεταχομιδὴν τῶν πραγματειῶν μεταχειρίζονται ἐδῶ μόνον τοὺς ἀχθοφόρους.

Εἰς τὴν ἄκραν πάσης ὁδοῦ εὑρίσκεται ἕν περίφραγμα, τὸ ὁποῖον κλείεται κατὰ πᾶσαν ἑσπέραν ὀλίγον ἀργότερα ἀπὸ τὰς πύλας τῆς πόλεως· ὅθεν πρέπει, καθεὶς νὰ συμμαζώνεται εἰς τὴν γειτονίαν του, ἅμα ὅτε ἡ ἡμέρα ἀρχίσῃ νὰ ἐκλείπῃ. ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ περιτειχίσματα εἶναι βαλμένα εἰς ὅλας τὰς μεγίστας πόλεις τῆς Σινικῆς, ἕπεται εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς νὰ βασιλεύῃ ἄκρα γαλήνη καὶ ἡσυχία, ὡς νὰ συνίστατο ὅλον τὸ βασίλειον ἀπὸ μίαν καὶ μόνην οἰκογένειαν. Τί ἤθελαν εἰπεῖ οἱ Παρισινοὶ, ἐὰν πᾶσα μία ἀπὸ τὰς μεγάλας ὁδοὺς τῶν Παρισίων ἐκλείετο τὸ καλοκαίριον, κατὰ τὰς ἐννέα ὥρας τῆς ἑσπέρας, καὶ τὸν χειμῶνα κατὰ τὰς πέντε; Ὅλος ὁ λαὸς τοῦ Καντωνίου δὲν κατοικεῖ εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὰ προάστειά της. Ὁ ποταμὸς σκεπάζεται εἰς τὸ μάκρος τῶν δύο του ὀχθῶν ἀπὸ ὑπέρμετρον ποσότητα πλοιαρίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ μόνη κατοικία ἀναριθμήτου λαοῦ· ταῦτα τὰ πλοιάρια ἐγγίζονται πρὸς ἄλληλα, καὶ ἀποκατασταίνουν ὁδούς· εἰς καθὲν κατοικεῖ ὁλόκληρος οἰκογένεια. Οἱ κάτοικοι τούτων τῶν κυματιζόντων οἴκων ἐκβαίνουν περὶ τὰ ἐξημερώματα, διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ ὀψαρεύσουν, ἢ νὰ ἐργασθῶσι τὴν ὄρυζαν, τὴν ὁποίαν σπείρουν καὶ συνάγουν δὶς τοῦ ἔτους. Τὸ ἐμπόριον τῶν Σινῶν τοῦ Καντωνίου μὲ τοὺς ξένους, τοὺς ἔκαμε νὰ χάσουν ἐκείνην τὴν λαμπρότητα, ἥτις χαρακτηρίζει τοὺς κατοίκους τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας.

Περί τινος περιφήμου μοναστηρίου Βόνζων καὶ περὶ τοῦ θεμελιωτοῦ του.

Μίαν λεύγαν μακρὰν ἀπὸ τὸ Χαο-Τχεοὺ, δευτέραν πόλιν τῆς ἐπαρχίας τοῦ Κουάνγ-Τολγ, εἶναι ἓν περίφημον μοναστήριον Βόνζων, οἱ ὁποῖοι ἄλλοτε ἐσυμποσοῦντο, ὡς λέγουν, χίλιοι.

Κεῖται εἰς τοποθεσίαν τερπνοτάτην. Ἀπὸ τὸ μέσον μεγάλου τινὸς βουνοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι κτισμένον, ἀνακαλύπτεται θελκτική τις ἐρημία, ἥτις ἐκτείνεται εἰς εὐρύχωρον πεδιάδα, περικυκλωμένην ἀπὸ λόφους, ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ὁποίων ἐφύτευσαν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν δένδρα καρποφόρα, καὶ ἐκ διαλειμμάτων μικρὰ δάση ἀειθαλῆ. Ὅλη ἡ περιοχὴ ἀνήκει εἰς τοῦτο τὸ μοναστήριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ λογίζεται σχεδὸν πρὸ χιλίων ἐτῶν.

Διϊσχυρίζονται ὅτι ὁ θεμελιωτὴς ταύτης τῆς μεγαλοπρεποῦς κατοικίας τῶν Σινικῶν Μοναχῶν, τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα σεβάζεται ὡς τινος ἁγίου, ἐπέρασεν ἐδῶ τὴν ζωήν του εἰς σκληραγωγίαν, ἐπειδὴ ἡ σιδηρᾶ ἅλυσος, τὴν ὁποίαν ἐφόρει, τὸν ἐσάπισε τὴν σάρκα εἰς τόσον βαθμόν, ὥστε ἐγεννήθησαν σκώληκες· τόσον ἐπεθύμει νὰ παρατείνῃ τοὺς πόνους του, ὥστε ἐσύναγε πάλιν τοὺς σκώληκας, οἱ ὁποῖοι ἔπιπταν ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ τοὺς ἔβαλλεν εἰς τὸν τόπον των, λέγων ὅτι ἔχουν ἀκόμη νὰ φάγουν.

ΚΕΦ. ΟΓΔΟΟΝ.

Ἀρχαιολογία, ἀρχὴ τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐπαρίθμησις τῶν δυναστειῶν τῶν αὐτοκρατόρων.

Κατὰ τοὺς σοφούς, οἱ ὁποῖοι ἐπροσπάθησαν νὰ ἐρευνήσωσι κατὰ βάθος τὴν ἀρχὴν τούτου τοῦ βασιλείου, ἀφοῦ οἱ υἱοὶ τοῦ Νῶε διεσπάρησαν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, οἱ ἀπόγονοί του εἰσεχώρησαν εἰς τὴν Σινικὴν διακόσια ἔτη μετὰ τὸν κατακλυσμόν, καὶ οἱ πρῶτοι δυτικοὶ λαοὶ κατ' ἀρχὰς κατεστάθησαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κὲν-Σί. Ἀφοῦ αὕτη ἡ ἐπαρχία ἐκατοικήθη αἱ τοῦ Χονὰν, Πετχελὶ καὶ Χαντόνγ, ἔλαβον νέας ἀποι-

κίας, αἱ ὁποῖαι, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐσχημάτισαν συνάμα, ὑπὸ ἕνα μόνον βασιλέα, μίαν ἐπικράτειαν, ἥτις ἐκτείνεται μόνον πρὸς Ἄρκτον τοῦ Ποταμοῦ *Γὰγ-Τσὲ-Κιάγ*.

Εὐθὺς ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Αὐτοκράτορος Γοῦ, ἀρχηγοῦ τῆς πρώτης δυναστείας, ἔγειναν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ, νέαι ἀνακαλύψεις, διὰ τὰς ὁποίας, κατὰ προσταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐσχεδιάσθησαν καὶ γεωγραφικοὶ χάρται. Οἱ κάτοικοι τούτων τῶν ὀλιγανθρώπων χωρῶν δὲν ἐγνώριζαν ἀκόμη τὴν ἐξουσίαν του. Οἱ διάδοχοί του, ἀφοῦ ἐξησφάλισαν τὸ διάδημα εἰς τοὺς πρωτοτόκους υἱούς των, τὰς ἄφησαν εἰς τοὺς μικροτέρους, οἵτινες συνώχισαν τὰ εἰσέτι ἄγρια ἐθνάριά των. Οὕτως ἐσυστήθησαν πολλὰ μικρὰ βασίλεια, καὶ οἱ νέοι κάτοικοι, ἀνεπαισθήτως συνειθιζόμενοι εἰς τὴν ὑποταγὴν ἀπὸ σοφοὺς βασιλεῖς, ἀπέκτησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν γνῶσιν τῶν ἀναγκαιοτέρων τεχνῶν, καὶ πρὸ πάντων τῆς Γεωργίας. Αὗται αἱ ἐπαρχίαι, ἑνωθεῖσαι ἀκολούθως διὰ τῆς σοφίας ἢ δυνάμεως τῶν Αὐτοκρατόρων, ἐσχημάτισαν αὐτὴν τὴν εὐρύχωρον Αὐτοκρατορίαν τοιαύτην, ὁποία εἶναι τὴν σήμερον.

Οἱ ἀκριβέστεροι ἱστορικοὶ τῆς Σινικῆς συμφωνοῦν, ὅτι ὁ *Φὸ-Χὲ* κατέβαλε τὰ πρῶτα θεμέλια τῆς μοναρχίας των, τρεῖς χιλιάδας τετρακόσια ἑξήκοντα ἑπτὰ ἔτη, πρὸ τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, καὶ διακόσια πεντήκοντα πέντε ἔτη μετὰ τὸν κατακλυσμόν. Συμφωνοῦν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαδόχων τούτου τοῦ βασιλέως, ἐπαριθμοῦντες αὐτοὺς ἕξ μέχρι τοῦ αὐτοκράτορος Μαό. Ἀλλ' εἰς ποῖον καιρὸν ὁ Φὸ-Χί; Ὁποία ἦτον ἕως εἰς τὸν Μαὸ ἡ διάρκεια τῆς βασιλείας τούτων τῶν ἕξ Αὐτοκρατόρων; Τοῦτο δὲν ἀνιχνεύθη ἀπὸ τὴν χρονολογίαν, καὶ ἐπομένως ἔμεινε σκοτεινὸν καὶ ἀβέβαιον. Μόλις ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Μαὸ, τοῦ ὁποίου ἡ βασιλεία ἄρχησε δύο χιλιάδας τετρακόσια πεντήκοντα ἑπτὰ ἔτη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ χρονολογία τούτων τῶν ἱστοριογράφων εὑρίσκεται καλῶς τακτοποιημένη. Τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων, ἡ διάρκεια τῆς βασιλείας των, αἱ διχόνοιαι, αἱ

Μὲ ἕν ὀλόκληρα σοφάδικα ἔβγαζε ἀπὸ
δυσκολίες καὶ κάλαγε σπίτι.

Μὲ ἕν ὀλόκληρα σοφάδικα ἔβγαζε ἀπὸ
δυσκολίες καὶ κάλαγε σπίτι.

Προσκυνώ σέβομαι τον Θεόν και Δημιουργόν

Παναγί

πολιτικαὶ μεταβολαὶ, αἱ μεσοβασιλεῖαι, ὅλα αὐτὰ περιγράφονται ἀπὸ αὐτοὺς λεπτομερέστατα, χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς τὰς διηγήσεις των παραμικρὸν ἴχνος δόλου καὶ μηχανουργίας.

Ἐὰν αὐτὴ ἡ χρονολογία φαίνεται ἐναντία μὲ τὴν ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν τοῖς Δυτικοῖς μετάφρασιν τῆς ἁγίας Γραφῆς, ὀνομαζομένην Βουλγάταν, συμβιβάζεται ὅμως εὐκόλως μὲ τὴν μετάφρασιν τῶν ἑβδομήκοντα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εὐκολώτατα ἀποδεικνύεται. Κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα ἐπαριθμοῦνται τρεῖς χιλιάδες διακόσια πενῆντα ὀκτὼ ἔτη, ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν ἕως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. ὅθεν οἱ Σῖναι ἀναβαίνοντες εἰς τὴν πηγὴν τῆς αὐτοκρατορίας των, ἐξακολουθοῦν μὲ ἀσφαλεῖς πληροφορίας τὴν χρονολογίαν των, ἕως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Αὐτοκράτορος Γιαὸ, ὅστις ἐβασίλευε δύο χιλιάδας τριακόσια πενῆντα ἑπτὰ ἔτη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐννεακόσια ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν ἕως εἰς τὸν Γιαό. Ἐὰν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε εἰσῆλθον εἰς τὴν Σινικὴν, διακόσια ἢ τριακόσια ἔτη μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, δὲν ἔμενεν ἀκόμη καθ' ὑπερβολὴν ἀρκετὸς καιρὸς διὰ τῆς βασιλείας τοῦ Φὸ-Χὶ καὶ τῶν ἓξ αὐτοκρατόρων, οἵτινες ὑπῆρξαν πρὸ τοῦ Γιαό. Ἐπειδὴ ἡ ἔκλειψις ἡ συμβᾶσα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τχοὶγ-Καὶγ, τετάρτου αὐτοκράτορος (1) τῆς πρώτης δυναστείας, 2157 πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀποδεδειγμένη ἀπὸ τοὺς ἱεραποστόλους ἀστρονόμους, εἶναι βεβαιοτάτη ἀπόδειξις τῆς ἀρχαιότητος τῆς Σινικῆς χρονολογίας, ἕπεται φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ ἐρωτήσωμεν, διατὶ πρὸ τῆς βασιλείας τούτου τοῦ αὐτοκράτορος δὲν ἀναφέρεται κἀμμία ἔκλειψις εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Σινικῆς; Ἐσυμβουλεύθησαν περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως τοὺς σοφοὺς Σίνας, οἵτινες ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἰς ἐκείνους τοὺς πρώτους χρόνους, δὲν εἶχεν εἰσαχθῇ ἀκόμη ἡ συνήθεια τοῦ νὰ καταγράφωσι τὰς

(1) Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ μέχρι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ χρονολογία γέμει πολλῶν ἀβεβαιοτάτων. Σ. τοῦ ἐκδ.

ἐκλείψεις, καὶ ὅτι τότε δὲν ἀπέβλεπεν ὁ σκοπὸς τῶν πεπαι-δευμένων εἰς ἄλλο τι, πάρεξ εἰς τὸ νὰ διδάξωσι τοὺς μετα-γενεστέρους, σημειόνοντες τὰ οὐσιωδῶς ἀναγκαῖα εἰς τὴν διοί-κησιν καὶ εἰς τὸν λαὸν πράγματα, καθὼς τοὺς νόμους, τὰς προ-όδους τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, τὰς πολιτικὰς μετα-βολὰς καὶ τὰς αἰτίας των, τὰ μεγάλα παραδείγματα τῆς ἀρετῆς, τὰς εἰς τοὺς βασιλεῖς δοθείσας συμβουλὰς, καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν καλὰς ἢ κακὰς, ὥστε διὰ τούτου τοῦ μέσου νὰ μάθωσιν οἱ διάδοχοί των, τί πρέπει νὰ κάμωσι, καὶ τί πρέπει ν' ἀπο-φύγωσιν. Οἱ αὐτοκράτορες τῆς Σινικῆς, τῶν ὁποίων ἡ χρονολο-γία εἶναι ἀκριβὴς, περιλαμβάνονται εἰς εἴκοσι δύο δυναστείας, αἵ-τινες διέπρεψαν ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας πᾶσα μία ἔχει ἰδιαίτερον ὄνομα· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, συμ-περιλαμβανομένου καὶ τοῦ νῦν βασιλεύοντος, εἶναι διακόσιοι τριάκοντα δύο. Ἐὰν προσθέσωμεν εἰς αὐτοὺς τὸν Φὸ-Χὶ, καὶ τοὺς ἓξ διαδόχους του, τῶν ὁποίων ἡ βασιλεία ἔχει ἄδηλον διάρκειαν, καὶ τὰς τοῦ Υἱὸ καὶ Χοὺν, ἰδοὺ μία σειρὰ διακοσίων τεσσαράκοντα ἑνὸς μοναρχῶν, ἐπαριθμουμένης τῆς ἀρχῆς τοῦ βασιλείου μερικοὺς αἰῶνας μετὰ τὸν κατακλυσμόν. Πόσους λαοὺς, πόσους βασιλεῖς ἡ μοναρχία αὕτη εἶδεν, ὅτι παρῆλθον, καὶ θέλει ἰδεῖ ἀναμφιβόλως ἀκόμη ὅτι θέλουν παρέλθει πρὸ τοῦ νὰ κατα-βυθισθῇ εἰς τὴν ἄβυσσον, ἥτις κατέπιε τόσα ἰσχυρὰ βασίλεια καὶ τόσους βασιλεῖς!

ΚΕΦ. ΕΝΝΑΤΟΝ.

Συγκεφαλαίωσις τῶν πρώτων μοναρχῶν τῆς Σινικῆς ἕως εἰς τὸν Υἱό.

Ὁ Φὸ-Χὶ τὸν ὁποῖον οἱ Σῖναι θεωροῦν ὡς θεμελιωτὴν τῆς αὐτοκρατορίας των, ἐγεννήθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χὲν-Σί. Ἡ ὑπέροχος ἀρετή του ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τοὺς συμπατριώτας του

νὰ τὸν ἐκλέξουν διὰ νὰ τοὺς διοικῇ. Εἰς ταύτας τὰς πρώτας ἀρχὰς, οἱ ἄνθρωποι ὀλίγον διέφεραν ἀπὸ τὰ ζῶα κατὰ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς. Ἔτρωγαν μόνον, ὅταν ἡ πεῖνα τοὺς κατεστενοχώρει· κατέπιναν τὴν τρίχα τῶν ζώων, ἔπιναν τὸ αἷμά των, καὶ ἐνεδύοντο τὸ δέρμα των. Ὁ Φὸ-Χὶ τοὺς ἐδίδαξε νὰ κατασκευάζουν δίκτυα διὰ τὴν ἁλίευσιν, καὶ ἰξόβεργα ἢ βρόχους διὰ νὰ πιάνουν τὰ πτηνὰ· τοὺς ἐδίδαξεν ὡσαύτως νὰ ἀνατρέφουν ζῶα οἰκιακὰ, εἴτε πρὸς τροφὴν των εἴτε διὰ τὰς θυσίας. Ἐπειδὴ τὰ δύο φύλα, (ἤγουν τὸ ἀνδρεῖον καὶ γυναικεῖον) δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τὰ φορέματά των, καὶ συγχεόμενα ἔζων χωρὶς αἰδῶ καὶ χωρὶς κἀμμίαν γνῶσιν τῶν νόμων τοῦ συνοικεσίου, ἐπρόσταξε νὰ ἐνδύωνται αἱ γυναῖκες διαφορετικὰ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας· ἐθέσπισε νόμους διὰ τὸν ἔγγαμον βίον. Διὰ νὰ καθημερώσῃ τὸ ἄγριον φυσικὸν τῶν ὑπηκόων του, οὗτος ὁ μέγας ἀνὴρ ἐφεῦρε τὴν μουσικὴν, καὶ ἓν ὄργανον ὀνομαζόμενον Κὶν, τὸ ὁποῖον ἐπάνωθεν μὲν κατεσκευασεν εἰς σχῆμα καμπύλον διὰ νὰ παραστήσῃ τὸν οὐρανὸν, κάτωθεν δὲ εἰς σχῆμα ὁμαλὸν διὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν γῆν.

Βλέπων ὅτι τὰ δεμένα σχοινία, τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο διὰ νὰ διδάσκωσι τοὺς παῖδας τὴν ἀνάγκην, δὲν ἦσαν ἱκανὰ πρὸς δημοσίευσιν τῶν νόμων του, καὶ ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ τὰ μεταχειρισθῇ διὰ νὰ διαδώσῃ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὰς διδασκαλίας, τὰς ὁποίας ἐπροσδιώριζε δι' αὐτοὺς, ἐφαντάσθη τρεῖς γραμμὰς, αἱ ὁποῖαι συζευγνύμεναι κατὰ διαφόρους τρόπους σχηματίζουν ἑξήκοντα τέσσαρας, καὶ τὰς ἰχνογράφησεν ὡς τόσα σύμβολα διὰ νὰ ἐκφράζῃ τὸ σκοπούμενον. Πρὸς πρακτοποίησιν τῶν νόμων του κατέστησεν ἕνα πρῶτον ὑπουργὸν καὶ τέσσαρας μανδαρίνους, τὸν ἕνα πρὸς μεσημβρίαν, τὸν ἄλλον πρὸς ἄρκτον, καὶ τοὺς ἄλλους δύο πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμάς. Ἡ διάρκεια τῆς βασιλείας του ἀγνοεῖται ἐπίσης καὶ τῶν ἓξ διαδόχων του μέχρι τοῦ Γιαό.

Ὁ Χὶν-Νόνγ, ὅστις τὸν διεδέχθη ἀμέσως, ἐφεῦρε τὰ ὅρ-

γανα τῆς Γεωργίας, καὶ ἔμαθε τοὺς λαοὺς νὰ σπείρουν πέντε εἴδη κόκκων, καὶ νὰ ἐκβάλλουν ἅλας ἀπὸ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ. Ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ γνωρίζῃ τὰ ἰατρικὰ φυτὰ, ἐσύνθεσε βιβλία τῆς θεραπευτικῆς τέχνης. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔδωκε τὴν ἰδέαν τοῦ ἐμπορίου καταστήσαι δημοσίους ἀγοράς

Τὸν Χὶν-Νὸνγ διεδέχθη ὁ Χοὰνγ-Τὶ. Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔκοψε καὶ ἐξωμάλισε τὰ ὄρη, κατεσκεύασε μεγάλους δρόμους πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου, ἐξέτεινε τὰ ὅρια τοῦ βασιλείου του, κατεσκεύασε σφαῖραν καὶ ἡμερολόγιον, διέταξε τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰ μέτρα, ἐτελειοποίησε τὴν μουσικὴν, ἐφεῦρε τὸν πῖλον, τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ἄλλα βασιλικὰ στολίσματα, εὗρε τὸ μυστικὸν τῆς βαφῆς, ἔκτισε γεφύρας ἐπάνω εἰς τοὺς ποταμοὺς, οἴκους ἀντὶ τῶν καλυβῶν, πλοιάρια πρὸς θαλασσοπλοΐαν, καὶ ἔκοψε νόμισμα. Κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ ἡ βασίλισσα ἐδίδαξε τοὺς λαούς του τὸν τρόπον τοῦ νὰ τρέφουν μεταξοσκώληκας, νὰ γνέθουν τὰ βομβύκιά των (κουκούλια) καὶ νὰ κατασκευάζουν ἀπὸ αὐτὰ ὑφάσματα (στόφαις).

Αὐτὸς ὁ ἀκάματος βασιλεὺς κατεμέτρησε τὴν εὐρύχωρον ἐπικράτειάν του καὶ τὴν διῄρεσεν εἰς νομοὺς καὶ ἡγεμονίας ἀνὰ δέκα λεύγας μήκους, καὶ ἄλλας τόσας πλάτους, εἰς τὰς ὁποίας ἔκτισε πόλεις. Ἐντοσούτῳ, ἀφοῦ ἐδίδαξε τοὺς ὑπηκόους του νὰ οἰκοδομῶσιν οἴκους, καὶ ἔκτισεν ἓν παλάτιον διὰ τὸν ἑαυτόν του, δὲν ἔπαυσε παντελῶς ἀπὸ τὸ νὰ κατοικῇ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ νὰ συζῇ εἰς ἓν στρατόπεδον μὲ τοὺς στρατιώτας του. Ἀπέθανεν εἰς τὸ κατωφερὲς τοῦ βουνοῦ Κὶνγ-Χὰν καὶ ἐνταφιάσθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χαντόνγ. Ἐγέννησεν εἰκοσιπέντε υἱοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ εἷς ὀνομαζόμενος Χαὸ-Χαὸ τὸν διεδέχθη.

Ὁ Χαὸ-Χαὸ εἵλκυσε πρὸς ἑαυτὸν τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ ἔθνους του διὰ τῆς καλοκἀγαθίας τοῦ χαρακτῆρός του καὶ διὰ τῆς μεγάλης του γλυκύτητος. Ἐκυβέρνησε τὴν ἐπικράτειάν του μὲ πολλὴν δικαιοσύνην, καὶ ἐδείχθη ἐντελὴς μιμητὴς τοῦ Φὸ Χὶ μετερρύθμισε τὰ μέτρα τοῦ σίτου διὰ νὰ μὴ

δώσῃ παντελῶς χώραν εἰς τὴν ἀπάτην. Κατεσκεύασεν ἓν τύμπανον διὰ νὰ φανερώνῃ τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς, ἔκαμεν ἐλευθέραν τὴν ροὴν πολλῶν ποταμῶν, ἀπολύων αὐτοὺς ἀπὸ τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ἐμπόδιζαν τὴν θαλασσοπλοΐαν των, ἐξωμάλισε τοὺς δρόμους ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ, καὶ ἐφεῦρε νέαν μουσικήν. Αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἀπέθανε πολλὰ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ἀφήσας πέντε υἱοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τέσσαρες εἶχαν πολλὰ προτερήματα· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀνεψιός του Τχουὲν Χιὸ, ἔγγονος τοῦ Χοὰγ-Τὶ, εἶχε μεγαλητέρας ἀρετὰς, αὐτὸν διώρισε διαδοχόν του.

Ὁ Τχουὲν-Χιὸ, διὰ ν' ἀποζημιώσῃ τοὺς ἐξαδέλφους του ἀπὸ τὴν προτίμησιν, τὴν ὁποίαν ὁ πατήρ των τὸν ἔδωκε, τοὺς ἐδιώρισεν εἰς ὑπουργήματα σημαντικὰ, καὶ ὅμοια μὲ τὰ προτερήματά των. Ὁ ἕνας ὠνομάσθη γενικὸς ἐπιτηρητὴς τῶν μεταλείων, ὁ ἄλλος μέγας κύριος τῶν ὑδάτων καὶ δασῶν, παρομοίως καὶ οἱ ἄλλοι. Ὅταν ἐβεβαιώθη περὶ τῆς ἐμπιστοσύνης των, τοὺς ὕψωσεν εἰς ἀξιώματα πολὺ πλέον ἀξιοτίμητα καὶ πλέον ἁρμόδια εἰς τὴν βασιλικὴν καταγωγήν των.

Ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν ὁ ἀρχηγὸς ἐπρόσφερε θυσίας εἰς τὸ ὑπέρτατον ὄν, καὶ αὐτὴ ἡ ἁρπαγὴ τῆς ἱερωσύνης ἐπέφερε πολλὰς καταχρήσεις, ἤνωσεν αὐτὸ τὸ εὐγενὲς προνόμιον μὲ τὸ διάδημα, καὶ ἐπρόσταξεν, ὥστε εἰς τὸ ἑξῆς ὁ Αὐτοκράτωρ μόνος νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ. Αὕτη ἡ συνήθεια φυλάττεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὴν Σινικήν. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ μονάρχης ἦτο ἐμπειρότατος εἰς τὴν ἀστρονομίαν, μετέβαλε τὸν τρόπον τοῦ νὰ παρατηρῇ καὶ νὰ λογαριάζῃ τὰς κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων· καὶ ἐπειδὴ αὐταὶ αἱ κινήσεις φαίνονται εἰς διάστημα πολλὰ ἀπομεμακρυσμένον, ἐφεῦρε μηχανήν τινα ἱκανὴν νὰ δώσῃ καθαρωτέραν ἰδέαν περὶ τούτων ἀφ' ὅ,τι ἐνόμιζαν προλαβόντως. Μετερρύθμισεν ὡσαύτως τὸ ἡμερολόγιον, καὶ ἐπρόσταξεν, ὥστε ὁ χρόνος νὰ ἀρχίζῃ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ διατρέχῃ τὸ μέσον τοῦ Ὑδροχόου, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν τὴν

ἐποχὴν ἡ γῆ γεμίζει ἀπὸ φυτὰ καὶ ἄνθη, τὰ δένδρα ἀναλαμβάνουν τὰ φύλλα των, καὶ τὸ πᾶν φαίνεται ὅτι ἀναγεννᾶται εἰς τὴν φύσιν. Αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀπέθανεν ὑπέργηρος. Διάδοχός του ὑπῆρξεν ὁ Καὸ-Σὶν ἔγγονος τοῦ προκατόχου του. Οἱ ἀπόγονοί του, ὄντες πολυάριθμοι, ἔλαβαν ἀκολούθως, ὡς ἀπόμοιραν, μικρὰς ἐπικρατείας μὲ τίτλον Βασιλέων ἢ ὑποτελῶν ἡγεμόνων.

Ὁ Καὸ-Σὶν ἐδείχθη ἄξιος τοῦ μονάρχου, τοῦ ὁποίου τὸν τόπον ἔλαβεν· ἔβλεπεν ὅλα, ἐξέταζεν ὅλα ὁ ἴδιος, καὶ τὸ παραμικρὸν δὲν ἐξέφευγε τὴν ὑπερβολικὴν ἐγρήγορσίν του (ἄοκνον ἐπιμέλειαν). Χωρὶς νὰ σμικρύνῃ ἢ ἐξευτελίζῃ διόλου τὴν βασιλικὴν ἀξίαν, ἐγίνετο ἀξιαγάπητος διὰ τῶν εὐπροσηγόρων καὶ δημοτικῶν τρόπων του· ἀγαπῶν καθ' ὑπερβολὴν τοὺς λαούς του, ἐπεδαψίλευε παντοῦ τὰς εὐεργεσίας του. Προσέχων εἰς τὸν ἑαυτόν του δὲν συνεχώρει κἀνὲν ἐλάττωμα νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν καρδίαν του· γνωρίζων κατὰ βάθος τὸ μέγεθος τοῦ Κυρίου τοῦ οὐρανοῦ, δὲν παραμελοῦσε τίποτε ἀφ' ὅσα ἀπέβλεπαν εἰς τὴν λατρείαν του. Ἡ σοβαρὰ καὶ ἀξιοσέβαστος φυσιογνωμία του, τὸ μεγαλοπρεπές του ἀνάστημα, καὶ πρὸ πάντων ἡ ἔξοχος ἀρετή του, τὸν ἀπεκατέσταιναν ἀντικείμενον γενικοῦ σεβασμοῦ, καὶ εἵλκυαν τὴν ὑποταγὴν ἀπείρων ἐθνῶν.

Ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ὁ ἀσφαλέστερος ἐγγυητὴς τῆς ὑποδουλώσεως τῶν λαῶν, κατέστησε διδασκάλους διὰ νὰ διδάσκωσι τὴν ἠθικήν. Ἄλλοι μὲν εἶχαν ἐφεύρει τὴν δι' ὀργάνων μουσικὴν, αὐτὸς δὲ ἐφεῦρε τὴν διὰ φωνῆς, καὶ ἐσύνθεσε τραγῳδία, τῶν ὁποίων ἀποτέλεσμα ἦτο τὸ νὰ φέρωσι τὰς καρδίας εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἰς τὴν ἀρετήν. Οἱ μὲν προκάτοχοί του συνεζευγνύοντο μόνον μὲ μίαν γυναῖκα, αὐτὸς δὲ ἔδωκε τὸ παράδειγμα τῆς πολυγαμίας, λαμβάνων τέσσαρας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπέκτησε τέσσαρας υἱούς. Ἐπειδὴ ὁ μικρότερος ἔδιδεν ἐγκαίρως σημεῖα χρηστοηθεστέρας διαγωγῆς ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους, ἔκλεξεν αὐτὸν ὡς διάδοχόν του.

Οὗτος ὁ νέος Αὐτοκράτωρ, ὅστις ὠνομάζετο Τχί, δὲν ἀπέβη, ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς του, σύμφωνος μὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατρός του. Μόλις ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, καὶ εὐθὺς ἐθεώρησε τὴν ὑπερτάτην δύναμιν ὡς μέσον τοῦ νὰ γένῃ ἔκδοτος εἰς τὰ πάθη του καὶ εἰς τὰς ἡδυπαθείας μὲ νέους αὐλικοὺς ὁμοίους μὲ αὐτὸν κατὰ τὰ ἤθη. Ὅθεν οἱ ὑποτελεῖς ἡγεμόνες, οἵτινες ἕως τότε ὑπετάσσοντο χωρὶς δυσκολίαν εἰς ἐναρέτους αὐτοκράτορας, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ὑποφέρουν τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀταξιῶν του. Ἀ'φοῦ διεύθυναν εἰς αὐτὸν πολλάκις ἀνωφελεῖς νουθεσίας περὶ τῆς κακῆς διαγωγῆς του, τὸν κατεβίβασαν ἀπὸ τὸν θρόνον, τὸν ἔστειλαν εἰς ἐξορίαν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀντεκατέστησαν τὸν ἀδελφόν του Υἱαό.

Ἡ διάρκεια τούτων τῶν πρώτων βασιλειῶν εἶναι πολλὰ ἀβέβαιος· ἀλλὰ κατὰ πιθανὸν λόγον δὲν ὑπερέβαινε τὰ διακόσια πεντήκοντα ἔτη. Ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Υἱαὸ ἕως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἡ Σινικὴ χρονολογία εἶναι τακτοποιημένη καλῶς· ἐπειδὴ οἱ συγγραφεῖς της, ὡς προείπομεν, ἐσημείωσαν ὅλα μὲ ὑπερβολικὴν λεπτομέρειαν, σημειώνοντες ἐνταὐτῷ καὶ τὸ ἔτος, ἕως εἰς τὰ συμβάντα, τὰ ὁποῖα ἐτάραξαν τὴν αὐτοκρατορίαν, ἕως εἰς τὰς μεσοβασιλείας, συνάμα μὲ τὸν καιρὸν τῆς διαρκείας των.

Κατὰ τὰ σινικὰ χρονικὰ ὁ Αὐτοκράτωρ Υἱαὸ ἤρχισε τὴν βασιλείαν του, ἥτις ὑπῆρξε διεξοδικωτάτη, πρὸς τὸ ἔτος 2357 πρὸ τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Αὐτὸς ἐθέσπισε τὰ διάφορα κριτήρια τῆς αὐτοκρατορίας, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον. Ὅταν ἀπηύδησε τοῦ νὰ βασιλεύῃ, ἐσυμβουλεύθη τοὺς ὑπουργούς του περὶ τοῦ σκοποῦ του, τοῦ νὰ δώσῃ εἰς ἄλλον τὴν φροντίδα τῆς διοικήσεως, τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι ἄλλον καλήτερον δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκλέξῃ πάρεξ τὸν πρωτότοκον υἱόν του, ἡγεμόνα νουνεχῆ, προικισμένον μὲ καλὸν φυσικὸν, καὶ ὅστις ἔδιδε σημεῖα ἀξιολόγων προτερημάτων. Ὁ Υἱαὸ, ὅστις ἐγνώριζε καλήτερα ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς του τὸν πανοῦργον καὶ δόλιον χαρα-

κτῆρα τοῦ υἱοῦ του, ἐξέλαβε τὴν συμβουλήν των ὡς ἀποτέλεσμα τῆς εὐαρεσκείας των, καὶ ἀνέβαλε δι' ἄλλην ἡμέραν τὴν διάλυσιν ταύτης τῆς ὑποθέσεως.

Μετὰ μερικὸν καιρὸν, καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐτελείωνε τὸ ἑβδομηκοστὸν ἔτος τῆς βασιλείας του, ἐπροσκάλεσεν ἕναν ἀπὸ τοὺς πιστοτέρους ὑπουργούς του, καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ἀπέβλεπεν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν κάμῃ διάδοχον. Οὗτος ὁ ὑπουργὸς, ὅστις, ἂν καὶ εἶχε μεγάλα προτερήματα, ἔκρινεν ὅμως τὸν ἑαυτόν του ἀνάξιον τῆς τιμῆς, τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεύς του ἤθελε νὰ τὸν προσφέρῃ, ἀνέφερεν εὐθὺς τὸ ὄνομα ἑνὸς νέου γεωργοῦ, ὅστις δὲν εἶχε νυμφευθῇ ἀκόμη, καὶ τὸν ὁποῖον ἐπαίνεσε μεγαλοπρεπῶς. Ὁ Γιαὸ ἐγγιχθεὶς ἐξίσου ἀπὸ τὴν μετριοφροσύνην τοῦ ὑπουργοῦ του, ὅστις ἀπέβαλε τὸν θρόνον, καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐγκωμίαζεν ἐκεῖνον τὸν νέον, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸν προσκαλέσῃ.

Ὅταν οὗτος ὁ χωρικὸς ἦλθεν εἰς τὴν αὐλὴν, ὁ βασιλεὺς τὸν ὑπεχρέωσε νὰ κατοικήσῃ εἰς αὐτήν. Παρετήρησε πολλοὺς χρόνους τὴν διαγωγήν του καθ' ὅλα, καὶ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐκτελοῦσε τὰ ὑπουργήματα, τὰ ὁποῖα τὸν εἶχεν ἐμπιστευθῇ. Πρὸς ἀνταμοιβὴν τὸν ἔδωκε τὴν δευτέραν κόρην του εἰς σύζυγον. Τέλος, καταβεβαρυμένος ἀπὸ τὸ γηρατεῖον, μετὰ ἑκατονταετῆ βασιλείαν, τὸν ἐπροσκάλεσε καὶ τὸν εἶπε. Ἀφοῦ πολὺν καιρὸν σᾶς ἐδοκίμασα, ἔχω διδόμενα, τὰ ὁποῖα μὲ παρακινοῦν νὰ πιστεύσω ὅτι θέλετε διοικήσει τοὺς λαούς μου μὲ φρόνησιν. Νὰ ἦσθε περισσότερον πατήρ των, πάρεξ κύριός των, καὶ ἐνθυμεῖσθε ὅτι σᾶς κάμνω αὐτοκράτορα, ὄχι διὰ νὰ τοὺς ἔχετε ὡς ἀνδράποδα, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς ὑπερασπίζεσθε, νὰ τοὺς ἀγαπᾶτε, καὶ νὰ τοὺς βοηθῆτε εἰς τὰς ἀνάγκας των. « Ἡ ἐκλογὴ ἑνὸς αὐτοκράτορος ἐξελθόντος ἀπὸ τὸν ἀγρὸν ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς Σίνας μέγα σέβας διὰ τὴν γεωργίαν.

Ὁ Χοὺν διάδοχος τοῦ Γιαὸ, τῷ ὄντι ἀπέβη καθ' ὅλα ἄξιος τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν τὸν εἶχεν δώσει ὁ ἀπο-

θανῶν βασιλεὺς, λαβὼν δὶ αὐτὸν ὑψηλὰς ἰδέας. Ἐπαινέθη διὰ τὴν ὑπομονήν του, τὸ σέβας του καὶ τὴν ὑποταγήν του πρὸς τοὺς γονεῖς του. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ προκατόχου του, ἐτελείωσε τὴν ταχτοποίησιν τῶν τελετῶν, τὰς ὁποίας ἐχρεώστουν νὰ φυλάττουν εἰς τὰς θυσίας· διεμοίρασε τὸ βασίλειον εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, ἐπροσδιώρισε τοὺς φόρους, καὶ ἐδημοσίευσεν ἀναριθμήτους διατάξεις ὅλας ἐπιτηδείας εἰς τὸ νὰ κάμουν τοὺς ὑπηκόους του εὐδαίμονας, διευθυνούσας αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρετήν. Εἰς τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του ὁ Γίοὺ, διάδοχός του, εὗρε τὸ μέσον τοῦ νὰ ἐκρεύσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ νερὰ, τὰ ὁποῖα ἐπλημμυροῦσαν τοὺς ἀγρούς. Κατὰ μίμησιν τοῦ Γίαὸ, ἀντὶ νὰ διορίσῃ τὸν υἱόν του διάδοχον, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει ἀνίκανον νὰ βασιλεύῃ, ἄφησε τὴν διοίκησιν εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον Γίοὺ, ὅστις τὸν εἶχε κάμει, ὡς ὑπουργὸς, ἀξιολόγους ἐκδουλεύσεις διὰ τῶν συμβουλῶν του, καὶ τῆς δραστηριότητός του εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς Ἐπικρατείας.

ΚΕΦ. ΔΕΚΑΤΟΝ.

Συγκεφαλαίωσις τῆς βασιλείας τῶν περιφημοτέρων αὐτοκρατόρων τῆς Σινικῆς ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Γίὸ, καὶ ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς αὐτούς.

Ὁ Γίοὺ, πρῶτος αὐτοκράτωρ τῆς πρώτης δυναστείας, ὅστις ἐβασίλευε 2217 ἔτη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγαπᾶτο καθ' ὑπερβολὴν ἀπὸ τὸ ἔθνος του διὰ τὴν φυσικὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὰς ἀρετάς του· εὑηρεστεῖτο, ὅταν τὸν ἔδιδαν συμβουλὰς περὶ τῆς διαγωγῆς του· ἦτο εὐπρόσιτος κατὰ πᾶσαν στιγμήν· ἔθεσεν εἰς τὰς θύρας τοῦ παλατίου του κώδωνα, τύμπανον, καὶ τρεῖς τρα-

πέζας, τὴν μίαν σιδηρᾶν, τὴν ἄλλην λίθινον, καὶ τὴν ἄλλην μολύβδινον, καὶ ἐπροσκόλλησεν εἰς αὐτὰς διαταγὴν, διὰ τῆς ὁποίας διετάττοντο ὅλοι, ὅσοι εἶχαν νὰ τὸν ὁμιλήσουν νὰ κτυποῦν ἐπάνω εἰς τὰ ὄργανα ἢ εἰς τὰς τραπέζας, κατὰ τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἔμελλαν νὰ κοινοποιήσουν εἰς αὐτον. Ἀναφέρουν, ὅτι μίαν φορὰν ἐσηκώθη δύο φορὰς ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἀκούσας τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἐκβῆκε τρεῖς φορὰς ἀπὸ τὸν λουτρὸν διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰ παράπονα, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο νὰ τὸν εἰποῦν.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἕνας, ὀνομαζόμενος Γίτιὲ, ἐφεῦρε τὸν σινικὸν οἶνον. Τοῦτο τὸ ποτὸν γίνεται μὲ τὸ ὀρύζιον. Ὁ βασιλεὺς, ἅμα ὅτε τὸν ἐγεύθη, ἐδηλοποίησε τὴν θλῖψιν του. Προβλέπων τὰς ταραχὰς, τὰς ὁποίας τοῦτο τὸ ποτὸν ἤθελε προξενήσει εἰς τὸ βασίλειον, ἐξώρισε τὸν ἐφευρετήν του, καὶ ἀπηγόρευσεν ὑπὸ μεγάλας ποινὰς, νὰ μὴ τὸ κατασκευάζουν πλέον εἰς τὸ ἑξῆς. Αὕτη ἡ προφύλαξις ὑπῆρξεν ἀνωφελής. Τὸ μυστικὸν τοῦ Γίτιὲ διεφυλάχθη, καὶ ὁ ἐξ ὀρύζης οἶνος συνιστᾷ εἰσέτι καὶ τὴν σήμερον τὸ ἡδονικώτερον ἄρτυμα τῶν σινικῶν συμποσίων. Ὁ Γὶὸ ἐβασίλευσε δέκα χρόνους μὲ πολλὴν σοφίαν. Ὁ Γιαὸ, ὁ Χοὺν καὶ ὁ Γιοὺ εἶναι οἱ ἥρωες τοῦ σινικοῦ Ἔθνους.

Τχίνγ-Τάνγ, ἀρχηγὸς τῆς δευτέρας δυναστείας.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐβασίλευσεν 1776 ἔτη πρὸ τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ὁ αὐτοκράτωρ Κιὲ γενόμενος καθ' ὑπερβολὴν μισητὸς εἰς τοὺς λαούς του καὶ εἰς τοὺς μεγάλους διὰ τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῆς σκληρότητός του, καὶ ἐπειδὴ τὸ βασίλειον ἐκινδύνευε νὰ ἐξολοθρευθῇ ἐντὸς ὀλίγου, οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ ὑπουργοὶ παρεκάλεσαν τὸν Τχίνγ-Τάνγ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸν τυραννικὸν ζυγόν. Αὐτὸς, διωθούμενος συ-

νεχῶς ἀπὸ τὰς συμβουλάς των, ἔστερξε τέλος πάντων εἰς τοῦτο μὲ ὅλην τὴν ἀντιπάθειάν του. Ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ Κιὲ, τὸν ἐνίκησεν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς μίαν μάχην, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ ἐξορισθῇ μόνος του εἰς τὸ Νάνχαο, ὅπου μετὰ τρεῖς χρόνους καὶ ἀπέθανε.

Ὁ νέος αὐτοκράτωρ ὑπῆρξε σημαντικὸς διὰ τὴν εὐσέβειάν του καὶ διὰ τὴν πρὸς τοὺς λαοὺς ἀγάπην του. Αὐτὸς, μετὰ ἑπτὰ ἔτη κατὰ συνέχειαν γενικῆς ἀνομβρίας, ἥτις ἐξήρανεν ἕως καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς πηγὰς, καὶ μετὰ τὴν ὁποίαν ἦλθεν ἡ πανώλη καὶ ἡ πεῖνα, ἐπροσφέρθη θυσία διὰ τὸν λαόν του, καὶ ἐπαρακάλεσε τὸν οὐρανὸν νὰ παύσῃ τὴν δημοσίαν ἀθλιότητα στρέφων τὴν ὀργήν του κατ' αὐτοῦ μόνου. Ἀφοῦ ἐνήστευσε τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἐξυράφησε τὴν γενειάδα εἰς σημεῖον θλίψεως ἀνέβη εἰς φορεῖον συρόμενον ἀπὸ λευκοὺς ἵππους, ἐπειδὴ εἰς τὴν Σινικὴν τοῦτο τὸ χρῶμα φανερώνει πένθος, καὶ συνοδευόμενος ἀπὸ ὅλους τοὺς αὐλικούς του, ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς ἕνα λόφον. Ἐκεῖ, ἐκδυθεὶς τὸν βασιλικὸν ἐπενδύτην, καὶ σκεπασθεὶς μὲ δέρμα ἀρνίου, ἔχων τοὺς πόδας καὶ τὴν κεφαλὴν γυμνοὺς, ἐθεώρησε τὸν ἑαυτόν του, ὡς τὴν μόνην αἰτίαν τῶν δυστυχιῶν, αἱ ὁποῖαι κατέθλιβαν τὸν λαόν του, καὶ ὁμολογῶν ταπεινῶς τὰ σφάλματά του, ὕψωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν, τὸν ὥρκωσε νὰ τὸν δεχθῇ ὡς θῦμα, καὶ ἐπροσφέρθη εἰς τὸν θάνατον, διὰ νὰ φεισθῇ ὁ Θεὸς τὸν λαόν του. Μόλις ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του, καὶ εὐθὺς ὁ οὐρανὸς ἐγέμισεν ἀπὸ σύννεφα, γενικὴ βροχὴ κατέβρεξεν ὅλους τοὺς ἀγροὺς τοῦ βασιλείου, καὶ εἶχεν ἐπόμενον ἄφθονον εὐκαρπίαν. Πρὸς μνήμην ταύτης τῆς εὐεργεσίας ἐνομοθέτησεν ἕν εἶδος μουσικῆς, ὀνομαζόμενον Γα - χοὲ, λέξεις αἱ ὁποῖαι σημαίνουν Χάρις σημαντικὴ ἀπολημφθεῖσα ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Οἱ ἀπόγονοι τούτου τοῦ καλοῦ ἡγεμόνος ἐβασίλευσαν σχεδὸν ἑξακόσια ἔτη ἕως εἰς τὸν Τχεοὺ, ὅστις ἀνεγέννησε, διὰ τῆς τυραννίας καὶ σκληρότητός του, τὴν δύσφημον βασιλείαν τοῦ

Κιέ. Ὅθεν, ὅταν οἱ Σῖναι ὁμιλῶσι διὰ κακὸν ἄνθρωπον, λέγουν μεταφορικῶς ὅτι εἶναι Κιὲ, Τχεοὺ, καθὼς ἡμεῖς ὁμιλοῦντες διὰ κακὸν βασιλέα λέγομεν, αὐτὸς εἶναι *Καλιγούλας*, εἶναι *Νέρων*.

Ὁ Βουτίνγ, εἰκοστὸς αὐτοκράτωρ τῆς δευτέρας δυναστείας, ἐβασίλευε 1317 ἔτη Π. Χ. Ἐπειδὴ ἦτον ἀκόμη πολλὰ νέος, ὅταν ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἐνεπιστεύθη τὴν κυβέρνησιν τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τὸν πρῶτον ὑπουργόν του, ἀκολούθως ἐκλείσθη τρεῖς χρόνους εἰς οἶκόν τινα συνημμένον μὲ τὸν τάφον τοῦ πατρός του, διὰ νὰ κλαύσῃ τὸν θάνατόν του, καὶ νὰ παρακαλέσῃ ἐνθέρμως τὸν οὐρανὸν νὰ τὸν δώσῃ τὰς ἀρετὰς, αἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν, διὰ τὸν ὁποῖον τὸν ἐπροσδιώρισε.

Ἀ'φοῦ ἐτελείωσεν ὁ καιρὸς τοῦ πένθους του, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ παλάτιόν του. Μίαν νύκτα εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ὁ οὐρανὸς τῷ ἐπαρουσίαζε διὰ νὰ γένῃ πρῶτος ὑπουργός του· τὸν ἐθεώρησε προσεκτικῶς, καὶ οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του ἔμειναν τόσον δυνατὰ ἐντυπωμένοι εἰς τὴν μνήμην του, ὥστε ἐξυπνήσας τὸν ἐχνογράφησεν ἀκριβέστατα εἰς τοὺς ὑπουργούς του. Ἀκολούθως ἔστειλεν εἰς ὅλα τὰ μέρη πιστοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ ἀνακαλύψουν ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα εἶχαν πρὸ ὀφθαλμῶν. Εὑρέθη εἰς ἓν χωρίον, εἰς τὸ μέσον ἑνὸς πλήθους τεχνιτῶν. Ὠνομάζετο Φοὺ - Υἱουὲ, καὶ ἐκέρδιζε τὰ πρὸς ζωάρκειαν μὲ τὴν τέχνην τοῦ τέκτονος. Τὸν ἔφεραν παρευθὺς εἰς τὴν αὐλὴν, ὅπου τὸν ἔκαμαν πολλὰς ἐρωτήσεις περὶ τῆς πολιτικῆς, περὶ τῶν εἰς βασιλέα ἀνηκουσῶν ἀρετῶν, περὶ τῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους χρεῶν τῶν βασιλέων, καὶ τῶν ὑπηκόων πρὸς τοὺς βασιλεῖς, περὶ τῶν διαφόρων ὑπουργημάτων τῆς βασιλείας κτλ. Ὅλοι ἐχάρησαν διὰ τὰς καθαρὰς καὶ ἀκριβεῖς ἀποκρίσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμεν εἰς ὅλα.

Τότε ὁ αὐτοκράτωρ διευθύνων τὸν λόγον εἰς τοῦτον τὸν πτωχὸν τεχνίτην· « Σὺ εἶσαι ἀκριβὲ Φοὺ - Υἱουὲ, λέγει, τὸν » ὁποῖον ὁ οὐρανὸς ἔκλεξε διὰ νὰ μὲ δώσῃς σοφὰ μαθήματα,

» σὲ θεωρῶ ὡς κύριον μου, θεώρησόν με ὡς καθρέπτην ἀνώ-
» μαλον, τὸν ὁποῖον χρέος σου εἶναι νὰ διαμορφώσῃς, ἢ ὡς
» ἄνθρωπον ἀδύνατον καὶ κλονούμενον, τὸν ὁποῖον χρεωστεῖς
» νὰ ὁδηγήσῃς, ἢ ὡς ξηρὰν γῆν, τὴν ὁποίαν ἀνήκει εἰς ἐσὲ
» νὰ καλλιεργήσῃς. Μὴ μὲ κολακεύῃς, μὴ μὲ φείδεσαι εἰς τὰ
» ἐλαττώματά μου, ὥστε διὰ τῶν διδασκαλειῶν σου, καὶ τῶν
» ἄλλων ὑπουργῶν, νὰ ἐμπορέσω ν' ἀποκτήσω τὰς ἀρετὰς τοῦ
» πάππου μου ».

Ὁ Φοὺ - Γίουὲ ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ ἄρχησε παρευθὺς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν χρεῶν τοῦ ἐπαγγέλματός του. Α'κολουθῶν τὰς διδασκαλίας του ὁ Βουτίνγ ἔγεινε πρωτότυπον τῶν καλῶν αὐτοκρατόρων, καὶ διὰ τῆς ὑπολήψεώς του, ἥτις ἐκτάνθη καὶ ἕως εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα ἔθνη, τὰ ὑπεχρέωσε νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν κυριαρχίαν του. 'Ο Βουτίνγ ἐβασίλευσε πεντήκοντα ἐννέα ἔτη.

Λόγος τοῦ αὐτοκράτορος Κόα-Τσοὺγ εἰς τὸν πρῶτον ὑπουργόν του.

» Μὴ παύῃς ἀπὸ τοῦ νὰ μὲ νουθετῇς καθ' ἑκάστην καὶ νὰ
» μὲ ἐπιπλήττῃς συνεχῶς διὰ νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ ἀποκτήσω τὴν
» ἀληθῆ σοφίαν. Στοχάσου ὅτι εἶμαι ὡς κομμάτιον σιδήρου ἀ-
» κατεργάστου, σὺ χρεωστεῖς νὰ μὲ διαμορφώσῃς καὶ νὰ μὲ
» ἐξομαλύνῃς· συλλογίσου ὅτι μέλλω νὰ περάσω χείμαῤῥον
» πλατὺν καὶ κινδυνώδη· σὺ χρεωστεῖς νὰ μὲ χρησιμεύσῃς ὡς
» πλοιάριον καὶ κωπίον· στοχάσου ὅτι εἶμαι ὡς γῆ ξηρὰ καὶ
» ἄκαρπος· πρέπει νὰ ἦσθε ὡς γλυκαντικὴ βροχὴ, ἥτις νὰ τὴν
» ὁρσίσῃ καὶ νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ εὔκαρπον. Ἄνοιξον λοιπὸν
» τὴν καρδίαν σου, καὶ χῦσον εἰς τὴν ἰδικήν μου ὅλα τὰ πλούτη,
τὰ ὁποῖα εἶχες· Μὴ μὲ φειδευθῇς παντελῶς, ἐπειδὴ ἐὰν τὸ
» ἰατρικὸν δὲν εἶναι ὀλίγον ὁριμὺ, ὁ ἄῤῥωστος δὲν ἰατρεύεται.
» Λάβε συγκοινωνοὺς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες πλησιάζουν εἰς ἐμὲ,
» καὶ ἑνωθῆτε ὅλοι διὰ νὰ μὲ διορθώσητε, ὥστε ὅμοιος μὲ τοὺς

» παλαιοὺς βασιλεῖς, καὶ ἄξιος κληρονόμος τῶν ἀρετῶν τοῦ
» Τχίνγ-Τάνγ, νὰ δύναμαι, καθὼς αὐτὸς, νὰ ἀποκαταστα ίνω
» τοὺς λαούς μου εὐδαίμονας Ἐκτελέσατε πιστῶς ταύτην τὴν
» ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν σᾶς παραγγέλλω, καὶ ἐξακολουθήσατε
» ἕως ὅτου νὰ μὲ ἀποκαταστήσητε τοιοῦτον, ὁποῖος ἐπιθυμῶ
» νὰ ἦμαι.

Ὁ Τχεοὺ εἶναι ὁ εἰκοστὸς ὄγδοος αὐτοκράτωρ τῆς δευτέρας δυναστείας· ἐβασίλευσε σχεδὸν 1142 πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ κενοδοξία, ἡ πολυτέλεια, ἡ τρυφὴ καὶ ἡ τυραννία ἀνέβησαν εἰς τὸν θρόνον μὲ τοῦτον τὸν βασιλέα. Ἡ Αὐτοκρατόρισσα, ὀνόματι Ταχία, ἦτον ἡ ὡραιωτάτη γυνὴ τοῦ βασιλείου, καὶ ἐνταὐτῷ ἡ κακίστη. Ὅλα ἐχρεώστουν νὰ παραχωροῦν εἰς τὴν προστακτικὴν διάθεσίν της, καὶ νὰ τακτοποιῶνται κατὰ τὴν φαντασίαν της. Κατέπεισε τὸν σύζυγόν της ὅτι τότε μόνον θέλει εἶσθαι ἀπόλυτος κύριος τῶν ὑπηκόων του, ὅταν ἐμπνεύσῃ τὸν τρόμον εἰς ὅλα τὰ πνεύματα. Διὰ τοῦτο ἐφεῦρεν ἓν εἶδος τιμωρίας, τῆς ὁποίας ἡ μόνη κατασκευὴ ἔφερε φρίκην· ἐκοκκίνιζαν εἰς μέγα πῦρ στήλην χαλκῆν, ἡ ὁποία διὰ προσταγῆς της ἐστήθη· ἐβίαζαν ἀκολούθως τὸν ὑπεύθυνον νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ ἕως ὅτου ἡ σάρξ του καταδικπανηθῇ μέχρι τῶν κοκκάλων. Ἦτον εὐάρεστον θέαμα δὶ αὐτὴν τὴν σκληρὰν ἡγεμονίδα νὰ βλέπῃ πάσχοντα τοιουτοτρόπως τὰ δυστυχῆ θύματα τῆς μανίας της, καὶ ν' ἀκούῃ τὰς τρομερὰς φωνὰς, τὰς ὁποίας ὁ πόνος ἀπέσπα ἀπ' αὐτούς.

Λέγουν ὅτι τοῦτο τὸ τέρας τῆς σκληρότητος ἔγεινεν αἰτία τοῦ νὰ θεωρῆται ἡ μικρότης τῶν ποδῶν ὡς ἓν ἀπὸ τὰ μέγιστα θέλγητρα τοῦ γυναικείου φύλου, ἐπειδὴ ἔχουσα ἡ ἰδία αὐτοὺς μικροτάτους, τοὺς ἔσφιγγεν ἀκόμη μὲ ταινίας (κορδέλας), ὡς νὰ ἤθελε νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὸν ἑαυτόν της διὰ ταύτης τῆς ἀσχημίας ἔτι πλέον θέλγητρα. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἓν εἶδος ὡραιότητος, τὸ ὁποῖον ὅλαι αἱ γυναῖκες ἠθέλησαν νὰ πρακτοποιήσωσιν ἀκολου-

θοῦσαι τὸ παράδειγμά της. Οὗτος ὁ ἀξιογέλαστος τρόπος τοῦ λογίζεσθαι, καὶ αὐτὴ ἡ παράξενος συνήθεια διαιωνίσθησαν εἰς τόσον βαθμὸν, ὥστε μία γυνὴ Σινικὴ ἐκαταφρονεῖτο, ἐὰν εἶχε πόδας ἐκ φύσεως μεγάλους.

Νομίζουν παρομοίως ὅτι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν φώτων, μὲ τὰ ὁποῖα ἐφώτιζε τὸ παλάτιον κατὰ πᾶσαν νύκτα, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τοῦ Ἡλίου, ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν φανῶν, ἥτις πανηγυρίζεται κατὰ πᾶν ἔτος τὸν Μάρτιον μῆνα.

Ἐπειδὴ ὁ Τχεοὺ ἐμισήθη ἀπ' ὅλους τοὺς ὑπηκόους του, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς του, ὀνομαζόμενος Βου-Βὰνγ, ἐπαναστάτησε κατ' αὐτοῦ, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐνίκησε, τὸν ἐβίασε νὰ καῇ εἰς τὸ παλάτιόν του.

Ὁ Κὸνγ Βὰνγ τρίτος αὐτοκράτωρ τῆς τρίτης δυναστείας ἐβασίλευσε 1077 ἔτη π. Χ. Ἡ κυριωτέρα προσοχή του ἦτον τὸ νὰ προάξῃ εἰς ἀκμὴν τὴν γεωργίαν. Ἐσυνείθιζε νὰ κάθηται ἐπάνω εἰς τὸν στέλεχον μιᾶς παλαιᾶς ἰτέας διὰ νὰ κρίνῃ τὰς διαφορὰς, τὰς μεταξὺ τῶν γεωργῶν διεγειρομένας. Τοῦτο τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον χάριν σεβασμοῦ δὲν ἐτόλμησαν ποτὲ νὰ κόψουν μετὰ τὸν θάνατον τούτου τοῦ βασιλέως, ἔγεινε περίφημον εἰς τὴν σινικὴν ποίησιν.

Ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ φύλαξις τῶν ὑποσχέσεων τόσον αὐστηρῶς ἐφυλάττοντο ἐπὶ τῆς βασιλείας του, ὥστε ἐσυγχωρεῖτο εἰς τοὺς δεσμίους νὰ ἐκβαίνωσι πᾶσαν πρωΐαν διὰ νὰ πηγαίνωσι νὰ γεωργῶσι τοὺς ἀγροὺς, καὶ τὸ ἑσπέρας δὲν ἔλειπαν πάλιν νὰ ἐπιστρέφουν εἰς τὴν φυλακήν. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐβασίλευσεν εἰκοσιἑξ χρόνους.

Ὁ Χὶ-Χοὰνγ-Τὶ εἶναι ὁ δεύτερος αὐτοκράτωρ τῆς δευτέρας δυναστείας· ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 237 π. Χ.

Οὗτος ὁ ἡγεμὼν ἐξέτεινε διὰ τῶν δορυκτήσεών του τὰ σύνορα τῆς βασιλείας του, καὶ δι' ἀποικιῶν ἐκατοίκησε τὰς Ἰαπωνικὰς νήσους.

Ἀφοῦ ἐνίκησε καὶ ἀπεδίωξε τοὺς Ταρτάρους πολλὰ μακρὰ ἀπὸ τὰ ἀρκτικὰ σύνορα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἔκτισε τεῖχος ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἕως εἰς τὰς ἄκρας τῆς ἐπαρχίας τοῦ Χὲν-Σὶ. Ἐβύθισαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν θάλασσαν πολλὰ πλοῖα φορτωμένα ἀπὸ σίδηρον διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὰ θεμέλιά του. Τὸ τριτημόριον τῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὀπωσοῦν ἡλικιωμένοι, ἐνηχολήθη εἰς ταύτην τὴν ἐργασίαν· αἱ πέτραι ἔμελλαν νὰ συνδεθῶσι τόσον καλὰ διὰ τῆς ἀσβέστου, ὥστε ἤθελε κινδυνεύσει τὴν ζωὴν ὁ ἀρχιτέκτων, ἐὰν ἐδύνατό τις νὰ ἐμβάσῃ μετὰ βίας καρφίον εἰς τὰς συναφείας των. Κατεσκευάσθησαν πλατεῖς θόλοι διὰ τὴν διάβασιν τῶν ποταμῶν. Ἐκτίσθησαν ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὸ μῆκος τοῦ τείχους χονδροὶ πῦργοι, καὶ ὑψώθησαν θύραι εἰς τὰ εὐχρηστότατα μέρη, εἴτε διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὸ ἐμπόριον, εἴτε διὰ νὰ δίδωσι χώραν διαβάσεως εἰς τὰ στρατεύματα, ὅταν γένῃ χρεία νὰ σταλθῶσιν εἰς τὴν Ταρταρίαν. Τοῦτο τὸ τεῖχος, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀκόμη σχεδὸν παντοῦ, ἦτο τόσον πυκνόν, ὥστε ἑπτὰ ἕως ὀκτὼ ἔφιπποι ἐδύναντο νὰ περιπατήσωσι κατὰ μέτωπον ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν.

Ἓν τόσον τερατῶδες ἔργον ἦτο ἱκανότατον ν' ἀποθανατίσῃ τὸν Χὶ-Χοὰνγ-Τὶ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνόμιζαν ὅτι ἡ δόξα του ἐξήλειψεν τὴν τῶν προκατόχων του, καὶ θέλων ὥστε μόνον τὸ ὄνομά του νὰ φθάσῃ καὶ ἕως εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν μεταγενεστέρων, ἐπρόσταξε νὰ καύσωσιν ὅλα τὰ βιβλία, ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν μόνον περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, περὶ τῆς γεωργίας καὶ περὶ τῆς ἰατρικῆς. Τοῦτο τὸ διάταγμα ἐκτελέσθη καθ' ὅλους τοὺς Νομοὺς, μὲ ὅλην τὴν ἐνδεχομένην αὐστηρότητα· Ὑγειναν δὲ αὐτὸ αἱ ἀκριβέσταται διερευνήσεις.

Ὅλοι οἱ πεπαιδευμένοι, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ διαφυλάξωσι τὰ βιβλία τὰ ὀνομαζόμενα Κίνγ, καὶ τὰ τοῦ Κομφυκίου, κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον· ἀλλὰ δὲν ἠμέλησαν νὰ διασώσωσι κάμποσα ἀντίτυπα, τὰ ὁποῖα ἔκρυψαν εἰς τρύπας τειχῶν. Τοῦτο τὸ διάταγμα, καὶ αἱ αὐστηρότητες, αἱ ὁποῖαι ἐπραγματοποιήθησαν

διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ, ἀπεκατέστησαν τὸ ὄνομα καὶ τὴν μνήμην τοῦ αὐτοκράτορος βδελυκτὰ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Ἡ ἀπώλεια τούτων τῶν πολυτίμων μνημείων τῆς ἀρχαιότητος ἐρεθίζει εἰσέτι καὶ σήμερον τὸν πόθον τῶν Σινῶν. Ὁ Χὶ-Χοὰγ-Τὶ ἐβασίλευσε τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη.

Ὁ Βὲν-Τὶ, τρίτος αὐτοκράτωρ τῆς πέμπτης δυναστείας, ἐβασίλευσεν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἔτη π. Χ. Εἰς τὰς θυσίας τὰς ὁποίας ἐπρόσφερε κατὰ τὴν συνήθειάν του, εἰς τὸν Κύριον τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ἀντικείμενον τῶν πρώτων εὐχῶν του ἦτον ἡ εὐδαιμονία τῶν λαῶν του, ἀκολούθως τὴν διαφύλαξιν τῶν προσώπων του. Ἔφερε τὴν ἀπέχθειαν διὰ τὴν πολυτέλειαν, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἐσυγχώρησε νὰ γένῃ παραμικροτάτη μεταβολὴ εἰς τὰ σκεύη του, μήτε νὰ φέρουν τὰ φαγητὰ εἰς τὴν τράπεζαν μὲ δισκάρια χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἀπηγόρευσε τὴν αὐτοκρατόρισσαν νὰ φορῇ ὑφάσματα διαφόρως κεχρωματισμένα καὶ πεποικιλμένα διὰ κεντημάτων.

Οἱ προλαβόντες πόλεμοι εἶχον ἐρημώσει τοὺς ἀγροὺς, καὶ ἀφανίσει τὴν γεωργίαν. ὅθεν, ἐκαλλιέργησε τὴν γῆν μὲ τὰς ἰδίας χεῖράς του διὰ νὰ ἐξευγενίσῃ τὸ ἐπίπονον ἐπάγγελμα τῶν γεωργῶν. Ἐφύτευσε συκαμηνέας εἰς τοὺς κήπους τοῦ παλατίου του· ἀνέθρεψεν ἐκεῖ μεταξοσκώληκας, διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς μεγάλους ν' ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του, καὶ ἐβίασε τὴν αὐτοκρατόρισσαν καὶ τὰς γυναῖκάς της (θαλαμηπόλους) νὰ ἐργάζωνται ἐργόχειρα διὰ τῆς βελόνης, διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τὰς Σινικὰς κυρίας νὰ κάμωσι τὴν αὐτὴν ἐνασχόλησιν.

Ἔγεινεν ὑπερασπιστὴς τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἐδόθη πλήρης ἐλευθερία νὰ προάξωσι πάλιν εἰς φῶς τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα διεσώθησαν ἀπὸ τὴν πυρκαϊάν. Ἕως τότε δὲν ἔγραφαν εἰς ἄλλο τι, εἰ μὴ ἐπάνω εἰς φύλλα, ἢ φλοιοὺς μὲ σιδηροῦν βελόνι ἢ σμίλιον τρυπητῆρι. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου τοῦ βασιλέως εὑρέθη τὸ μυστήριον τοῦ νὰ κατασκευάζωσι χάρτην, τρίβοντες τὸ βαμβοῦ εἰς μύλους προσδιορισμένους δὶ αὐτὴν τὴν χρῆσιν, καὶ ἐπενοήθησαν αἱ μικραὶ

γραφίδες, αἱ ὁποῖαι κατασκευάζονται μὲ τρίχα, καὶ ἡ μελάνη, ἡ ὁποία ἐξυγραίνεται μὲ ὀλίγον νερὸν ἐπάνω εἰς τὸ μάρμαρον. Ὁ Βὲν-Τὶ ἐβασίλευσεν εἰκοσιτρία ἔτη.

Ὁ Βὸν-Τὶ, πέμπτος αὐτοκράτωρ τῆς πέμπτης δυναστείας, ἐβασίλευσεν ἑκατὸν δέκα ἑπτὰ ἔτη π. Χ. Οὗτος εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγίστους μονάρχας, οἵτινες ἐδιοίκησαν τὴν Σινικήν. Μόλις ἀπέδωκε τὰ ἔσχατα καθήκοντα εἰς τὸν πατέρα του Κὶνγ-Τὶ, καὶ εὐθὺς ἐπροσκάλεσεν εἰς τὴν αὐλήν του τοὺς μεγαλητέρους φιλοσόφους τῆς αὐτοκρατορίας, διὰ νὰ τοὺς συμβουλευθῇ περὶ τῆς διοικήσεως τῆς ἐπικρατείας του. Σκοπεύων νὰ φέρῃ εἰς ἀκμὴν τὰς ἐπιστήμας, ἐπεφόρτισε τοὺς σοφοὺς νὰ ταχτοποιήσωσιν ἐκεῖνα τὰ ἀρχαῖα καὶ πολύτιμα βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀπέφυγαν τὴν γενικὴν πυρκαϊὰν, καὶ τοὺς παρήγγειλε νὰ διδάσκωσι δημοσίᾳ.

Ταῦτα τὰ βιβλία ἐγράφοντο διὰ χειρὸς, ἐπειδὴ ἡ τυπογραφία ἐφευρέθη εἰς τὴν Σινικὴν πεντήκοντα ἔτη πρὸ τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς.

Τὰ ὡραῖα προτερήματα τούτου τοῦ βασιλέως ἠμαυρώθησαν ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν, τὴν ὁποίαν ἔπασχεν ἀκούων πλάνους, οἵτινες τὸν ἐπρότειναν ἓν χύλισμα (elixir) ἱκανὸν νὰ τὸν δώσῃ τὴν ἀθανασίαν. Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἕνας ἀπὸ τούτους τοὺς ἀγύρτας (charlatans) τὸν παρεκάλει ἐπιμόνως νὰ κάμῃ τὴν πεῖραν αὐτοῦ, ἕνας ὑπουργὸς, ἀφοῦ ἀνωφελῶς ἐπροσπάθησε νὰ μεταπείσῃ τὸν μονάρχην, ἔλαβεν ὁρμητικῶς τὴν φιάλην, καὶ ἔπιε τὸ ποτόν. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπελπισθεὶς, διότι ὁ ὑπουργός του τὸν ἀφήρπασε τὴν ἀθανασίαν, ἀπεφάσισε νὰ τὸν τιμωρήσῃ μὲ τὴν ἐσχάτην τιμωρίαν. Ὁ ὑπουργὸς χωρὶς νὰ τρομαξῃ, λαμβάνων τὸν λόγον: « Βασιλεῦ, εἶπεν, ἐὰν τοῦτο τὸ ποτὸν » μ' ἔκαμεν ἀθάνατον, δύνασθε νὰ μ' ἀφαιρέσητε τὴν ζωήν; » καὶ ἂν ἔχετε τὴν δύναμιν τοῦ νὰ μὲ ἀφαιρέσητε τὴν ζωὴν, ἡ » ποταπὴ κλοπὴ, τὴν ὁποίαν ἔκαμα, εἶναι ἀξία θανάτου; » Ὁ αὐτοκράτωρ κατεπραΰνθη, ἐπαίνεσε τὴν σοφίαν τοῦ ὑπουργοῦ του, ἀλλὰ δὲν μετεπείσθη διὰ τοῦτο.

Μετὰ χάμποσον καιρὸν μάγος τις ἐνεφανίσθη εἰς τὴν αὐλὴν καὶ διήγειρε τὴν περιέργειαν τοῦ αὐτοκράτορος διὰ τῶν γοητευμάτων του· ὑπεσχέθη νὰ τὸν δεικνύῃ μίαν ἀπὸ τὰς γυναῖκάς του, ἡ ὁποία εἶχεν ἀποθάνει, καὶ τὴν ὁποίαν ἠγάπα καθ' ὑπερβολήν. Ἐκατοικοῦσεν, ἔλεγεν αὐτὸς, εἰς τὴν Σελήνην, ὅπου ἦτο πλήρης ζωῆς, διότι ἔπιε τὸ χύλισμα τῆς ἀθανασίας. Ἔκτισεν ἕνα πῦργον ὑψηλότατον, ὅπου ἐβεβαίωνεν ὅτι διὰ τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπάνω εἰς τὰ πνεύματα, θέλει τὴν κάμνει νὰ καταβαίνῃ ὁσάκις θελήσει τις.

Ὁ αὐτοκράτωρ παρήδρευσεν εἰς τὰς τελετὰς, τὰς ὁποίας μετεχειρίσθη ὁ μάγος· ἀλλ' ἡ ἐπῳδὴ δὲν ἐπροξένησε κἀνὲν ἀποτέλεσμα. Οὗτος ὁ ἀπαταιὼν, ὅστις ἐφοβεῖτο μήπως τιμωρηθῇ, κατέφυγεν εἰς τέχνευμα. Ἔγραψεν ἐπάνω εἰς μεταξωτὸν ὕφασμα τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐκρατεῖτο ἡ γυνὴ εἰς τὴν Σελήνην, καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς μίαν δάμαλιν νὰ τὸ καταπίῃ. Δεικνύων ἀκολούθως τοῦτο τὸ ζῶον εἰς τὸν αὐτοκράτορα, «δὲν »ἠξεύρω, εἶπεν, ὁποῖον ἔγκλημα ἐπράξαμεν· ἀλλὰ βλέπω εἰς τὴν »κοιλίαν τούτου τοῦ ζώου πράγματα, τὰ ὁποῖα μ' ἐκπλήττουν. »Βασιλεῦ, προστάξατε νὰ τὴν ἀνοίξωσιν ἐπὶ παρουσίᾳ σας» Ἡ δάμαλις ἀνοίχθη, καὶ εὑρέθη τὸ μεταξωτὸν κομμάτιον εἰς τὰ ἐντόσθιά της. Ἀφοῦ ἐπαρατηρήθη καλῶς, ἐννόησαν ὅτι τὸ γράψιμον ἦτο τοῦ μάγου. Βιασθεὶς νὰ τὸ ὁμολογήσῃ, κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

ΚΕΦ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Συνέχεια τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς βασιλείας μερικῶν αὐτοκρατόρων τῆς Σινικῆς.

Ὁ Κουάνγ-Βὸν-Τὶ, δέκατος τέταρτος αὐτοκράτωρ τῆς πέμπτης δυναστείας, ἐβασίλευεν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ·

ἔλαβε καταρχὰς ἀπολίτευτον ἀνατροφὴν μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν, μὲ τοὺς ὁποίους συμμετεῖχεν ἀπὸ τὰς ἐργασίας καὶ ἀνάγκας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἀπεκατέστησεν πολλὰ εὐαίσθητον εἰς τὰς ἀθλιότητας τοῦ λαοῦ· ἦτο γλυκὺς, εὐπροσήγορος, ἐλευθέριος καὶ πολλὰ εὐνοϊκὸς εἰς τοὺς πεπαιδευμένους· τοὺς ἐζήτησε παντοῦ, καὶ ἀφοῦ τοὺς εἵλκυσεν εἰς τὴν αὐλήν του, τοὺς ἐπροίκισε μὲ ἔντιμα ὑπουργήματα. Ἔδειξε πάντοτε μεγάλην μεριοφροσύνην εἰς τὰ ἐνδύματά του, εἰς τὴν τράπεζάν του, καὶ εἰς τὴν σκευασίαν τοῦ παλατίου του· εἶχε καὶ φυσιογνωμίαν δημοτικότητος, ἡ ὁποία εἵλκυσε πρὸς αὐτὸν τὰς καρδίας ὅλων.

Ὅταν ἔκαμε τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν γενέθλιόν του γῆν, ἐκάλεσε πολλοὺς γεωργοὺς συμπατριώτας του νὰ παρουσιασθῶσι καὶ τοὺς ἐδέχθη εἰς τὴν τράπεζάν του. Πληροφορηθεὶς ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς φίλους του, ὀνομαζόμενος Νιὲν-Κουάνγ, ὅστις ἐκέρδιζε τὰ πρὸς ζωάρκειαν διὰ τῆς ἁλιευτικῆς, ἔζη ἀκόμη, ἔσπευσε νὰ τὸν ζητήσουν, τὸν ὑπεδέχθη ἐντίμως, καὶ διενυκτέρευσε διαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀνακαλῶν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάμνησιν τῶν παρελθόντων συμβεβηκότων αὐτῶν.

Ὁ Καὸ-Τσοὺ-Βοὺ-Τὶ, πρῶτος αὐτοκράτωρ τῆς δεκάτης δυναστείας, ἐβασίλευε κατὰ τὸ πεντακοσιοστὸν τεσσαρακοστὸν τέταρτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Ὢν δραστήριος καὶ ἄγρυπνος, ἤθελεν, ὥστε ὅλαι αἱ ὑποθέσεις νὰ διέλθωσι διὰ τῶν χειρῶν του, καὶ τὰς ἐκτελοῦσε μὲ θαυμαστὴν ταχύτητα· ἀπεκατέστη ἔμπειρος σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς ἐπιστήμας, πρὸ πάντων δὲ εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην· ἦτο σκληρὸς εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ κατήντησε νὰ κάμνῃ τόσην οἰκονομίαν, καθὼς βεβαιώνουν, ὥστε νὰ φορῇ τρία ἔτη τὸν ἴδιον πῖλον (σκοῦφον).

Ἡ προσκόλλησις, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐπομένως διὰ τοὺς ῥεμβασμοὺς (βαθείας μελέτας τοῦ νοὸς) τῶν Βόνζων ηὔξησεν εἰς τόσον, ὥστε ἀμέλησεν ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐπικρατείας, καὶ ἐγκολπώθη τὸ ἐπάγγελμά των, καὶ ἐσυγκα-

τοίκησε μὲ αὐτούς. Οἱ μεγιστᾶνες τῆς αὐτοκρατορίας ἐπῆγαν νὰ τὸν ζητήσωσιν εἰς τὴν μονήρη κατοικίαν του, καὶ τὸν ἔφεραν ἀκουσίως εἰς τὸ παλάτιον, ἀλλὰ δὲν ὑπερίσχυσαν παντελῶς εἰς τὸ πνεῦμά του, καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ζῇ κατὰ τὸν τρόπον τῶν Βόνζων. Κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς παρ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν διδασκομένης μετεμψυχώσεως, δὲν ἐτόλμα νὰ καταδικάσῃ τοὺς ὑπευθύνους εἰς θάνατον· αὕτη ἡ ἀτιμωρησία ἐνεθάρρυνε τὴν ἀναίδειαν, καὶ προήγαγεν ἀπείρους φόνους καὶ ληστείας.

Ὁ Χεοὺ - Κινγ, ὅστις ἦτον βασιλεὺς τῆς Χονὰν, καὶ ὑποτελὴς τῆς αὐτοκρατορίας, ὕψωσε παρευθὺς τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἀπεκατέστη κύριος τοῦ Νανκίγ. Ὁ Αὐτοκράτωρ, γενόμενος αἰχμάλωτος, ἐπαρουσιάσθη ἔμπροσθεν τοῦ νικητοῦ του μὲ σχῆμα σταθερὸν καὶ ἄφοβον, καὶ χωρὶς νὰ δείξῃ τὸ παραμικρὸν σημεῖον συγκινήσεως. Ὁ ἀποστάτης, ἂν καὶ ἐκ φύσεως ἄγριος, ἐδυσκολεύθη νὰ ἀντικρύσῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰ βλέμματα τοῦ βασιλέως του, καὶ ἡ ταραχή του ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ὁ ἱδρὼς ἔῤῥευσεν ἀπὸ τὸ πρόσωπον. « Δὲν « ἐνόμιζα, ἔκραξεν, ὅτι ἦτο τόσον δύσκολον τὸ νὰ ἐναντιωθῇ « τις εἰς μίαν δύναμιν καταστημένην ἀπὸ τὸν Θεόν. » Δὲν ἐτόλμησε νὰ βάψῃ τὰς χεῖράς του εἰς τὸ αἷμα τούτου τοῦ γέροντος· ἀλλ' εὐχαριστήθη νὰ τὸν κάμῃ ν' ἀποθάνῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀποκόπτων καθ' ἑκάστην μέρος τῆς τροφῆς του.

Ὡραῖον ἔργον υἱϊκῆς φιλοστοργίας ἐκ μέρους νέου τινός.

Ἐπαινέθη κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν καθ' ὑπερβολὴν ἡ υἱϊκὴ φιλοστοργία ἑνὸς νέου δεκαπενταετοῦς, ὀνομαζομένου Κιὲ - Φουέν. Ὁ πατήρ του εἶχε καταδικασθῇ νὰ καρατομηθῇ διὰ πολλὰ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα ἔπραξε κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολιτικοῦ ὑπουργήματός του· εὐθὺς ὅτε τὸ ἐπληροφορήθη ἐπῆγεν ἀμέτως νὰ προσπέσῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν ἐπαρακάλεσεν ἐνθέρμως νὰ τὸν δώσῃ τὴν ἄδειαν ν' ἀποθάνῃ εἰς

τόπον τοῦ πατρός του. Ἠρώτησαν πολλὴν ὥραν τοῦτον τὸν νέον διὰ νὰ μάθωσιν, ἐὰν αὐτὴ ἡ διαγωγὴ ἦτον ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας του κινήσεως. Ὅταν ἐβεβαιώθησαν περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν αἰσθημάτων του, ὁ Αὐτοκράτωρ εὐσπλαγχνίσθη τὸν πατέρα του, καὶ ἔδωκεν εἰς τοῦτον τὸν ἥρωα τῆς υἱϊκῆς φιλοστοργίας ἔντιμον βαθμόν. Ὁ Κιὲ-Φουὲν ἀπέβαλε σταθερῶς ταύτην τὴν ὑπεροχὴν, ἐπὶ λόγῳ τοῦ ὅτι τοῦτο τὸ ἀξίωμα, μὲ τὸ ὁποῖον θέλει τιμηθῆ, θέλει ἀνακαλεῖ ἀδιακόπως τὴν ἀνάμνησιν τοῦ σφάλματος τοῦ πατρός του. Ποῦ εὑρίσκει τις περισσοτέραν μεγαλοψυχίαν; Εἰς τὴν ἀφοσίωσιν ἢ εἰς τὴν ἀπάρνησιν;

Ὁ Ταὶ-Τσὸνγ, τρίτος Αὐτοκράτωρ τῆς δεκάτης τρίτης δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ 630 ἔτος τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Οἱ Σῖναι τὸν θεωροῦν ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐξόχους βασιλεῖς, οἵτινες τοὺς ἐκυβέρνησαν. Ἡ μετριοφροσύνη καὶ λιτότης του ἦσαν τόσον μεγάλαι, ὥστε δὲν ἐσυγχώρησε ποτὲ νὰ φέρωσιν εἰς τὴν τράπεζάν του περισσότερα ἀπὸ ὀκτὼ εἴδη φαγητῶν, καὶ ἐδίωξε σχεδὸν ὅλας τὰς γυναῖκας τοῦ παλατίου του.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας του, ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἰσεχώρησεν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν του. Εὑρίσκεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ βασιλέως ἓν παλαιὸν χειρόγραφον ἀραβικὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πληροφορούμεθα ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς καθολικός τις πατριάρχης τῶν Ἰνδιῶν ἔστειλεν εἰς τὴν Σινικὴν ἱεραποστόλους διὰ νὰ διδάξωσιν ἐκεῖ τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ὅτι εἰσήχθησαν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸν πρῶτον ὑπουργὸν τῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ Ταὶ-Τσὸνγ ἔφερε πανταχόθεν τὰ καλήτερα βιβλία, καὶ ἐφρόντισε νὰ συστήσῃ εἰς τὸ παλάτιόν του ἀκαδημίαν διὰ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν. Ἐπαριθμοῦντο ὀκτὼ χιλιάδες μαθητῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκοντο πολλὰ τέκνα ξένων ἡγεμόνων. Τοὺς ἔδωκεν εὐμεθόδους διδασκάλους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δεκαοκτὼ προέδρευαν εἰς τὰς σπουδάς.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀπαγορεύσει εἰς τοὺς κριτὰς, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, τὸ νὰ λαμβάνωσι δῶρα. Διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ

τῆς ἐκτελέσεως τῶν προσταγῶν του, ἐδοκίμασεν ἕνα μανδαρῖνον δι' ἀνθρώπου τινὸς, τὸν ὁποῖον ἐπεφόρτισε νὰ τὸν προσφέρῃ ἓν δῶρον. Οὗτος ὁ μανδαρῖνος τὸ ἐδέχθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Ἀ'φοῦ ἤκουσεν αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, ὁ Κολάο, ἡ πρῶτος ὑπουργὸς, εἶπεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα· « Μέγα ἡγεμὼν, ἡ κρίσις σας εἶναι δικαία, καὶ οὗτος ὁ μανδαρῖνος εἶναι ἄξιος θανάτου· ἀλλὰ σεῖς, οἵτινες τὸν ἐπαγιδεύσατε διὰ νὰ τὸν κάμητε νὰ πέσῃ εἰς τὸ σφάλμα, τὸ ὁποῖον ἔπραξεν, εἶσθε διόλου ἀθῶος, καὶ δὲν μετέχετε ἀπὸ τὸ ἔγκλημά του. » Αὕτη ἡ ἐπίπληξις ἔλαβε τὸ ἀποτέλεσμά της, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐσυγχώρησε τὸν ἔνοχον.

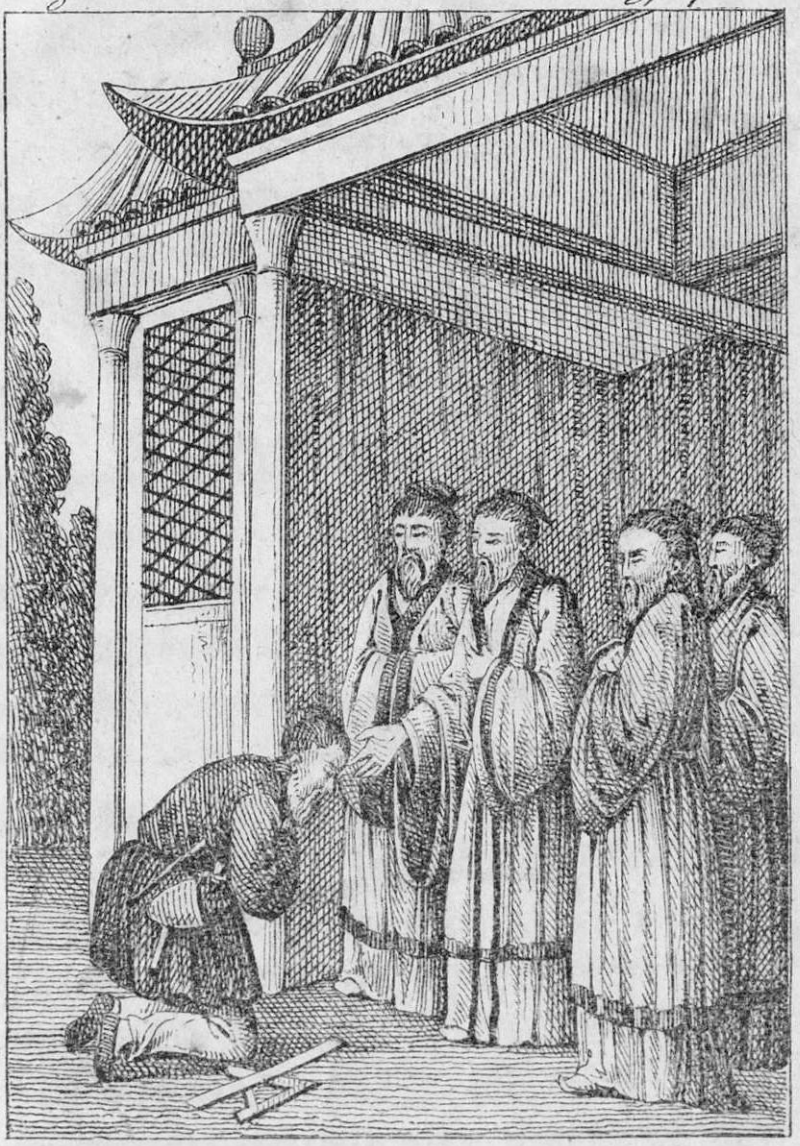
Τὸ ἀκόλουθον ἔτος, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους μανδαρίνους τοῦ πολέμου ἔλαβε μεταξωτὸν φόρεμα, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπρόσφεραν ὡς δῶρον. Ὁ Αὐτοκράτωρ, ὅστις εἰδοποιήθη αὐτὸ, τὸν ἔστειλε παρευθὺς πολυάριθμα μεταξωτὰ ὑφάσματα. Οἱ μεγιστᾶνες τῆς αὐλῆς, μάρτυρες τούτου τοῦ φιλοδωρήματος, δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἐμποδισθοῦν ἀπὸ τὸ νὰ φωνάξουν ὅτι ὁ μανδαρῖνος ἦτο ἄξιος τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου διοριζομένης τιμωρίας, καὶ ὄχι ἀνταμοιβῆς. Ἡ ταραχὴ, τὴν ὁποίαν θέλει δοκιμάσει, ἀπεκρίθη ὁ Αὐτοκράτωρ, θέλει εἶσθαι δι' αὐτὸν παλαιπωρία ἐπαισθητοτέρα ἀπὸ τὴν αὐστηροτάτην τιμωρίαν. Ταῦτα τὰ ὑράσματα, τὰ ὁποῖα πῷ στέλλω, ἀντὶ νὰ τὸν τιμήσωσι, θέλουσι τὸν ἐπιπλήττει συνεχῶς διὰ τὸ σφάλμα του.

Ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ· « ἕνας Αὐτοκράτωρ ὁμοιάζει μὲ ἀρχιτέκτωνα. Ὅταν ἓν κτίριον εἶναι καλῶς ᾠκοδομημένον, καὶ ἐστηριγμένον ἐπάνω εἰς στερεὰ θεμέλια, ἐὰν ὁ ἀρχιτέκτων σκοπεύῃ νὰ κάμνῃ ἀδιακόπως μεταβολὰς, θέλει τὸ ἐκθέσει εἰς βέβαιον ἐξολοθρευμόν· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν, ὅταν κατασταθῇ ἅπαξ καλῶς, καὶ κυβερνᾶται διὰ σοφῶν νόμων, πρέπει νὰ προσέχῃ ὁ βασιλεὺς καλῶς νὰ μὴν εἰσάξῃ κἀνένα νεωτερισμόν. »

Τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς βασιλείας του, οὗτος ὁ μέγας βασιλεὺς ἐπεσκέρθη αὐτοπροσώπως τὰς δημοσίους φυλακὰς, εὑρέθησαν ἐκεῖ τριακόσιοι ἐννενήκοντα φυλακωμένοι, οἵτινες ὅλοι ἦσαν ἄξιοι θανάτου. Ἐπρόσταξε νὰ ἀνοιχθῶσιν αἱ πύλαι τῆς φυλακῆς, καὶ νὰ ὑπάγουν, λαμβάνων ὑπόσχεσιν ἀπ' αὐτοὺς, ὅτι θέλουν ἐπανέλθει μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν. Ὅλοι, χωρὶς νὰ λείψῃ μήτε ἕνας, ἐκράτησαν τὸν λόγον των κατὰ τὸν διωρισμένον καιρόν. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξεπλάγη τόσον πολὺ ἀπὸ τὴν εὐπείθειάν των, καὶ ἡ χαρὰ, τὴν ὁποίαν ᾐσθάνθη, ὑπῆρξε τόσον μεγάλη, ὥστε παρεχώρησεν εἰς ὅλους τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Δυσκολεύεταί τις νὰ φαντασθῇ μὲ πόσην προσοχὴν ἐπαγρυπνοῦσεν εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του. Ὅ,τι ἐπαρουσιάζετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐχρησίμευεν ὡς ὕλη εἰς τὰς διδασκαλίας του. Ἐὰν, παραδείγματος χάριν, ἔτρωγεν ὀρύζιον; τοὺς ἔδιδε νὰ ἐννοήσουν πόσον τοῦτο τὸ σπέρμα ὑπῆρξεν αἴτιον κόπων καὶ ἱδρώτων εἰς τοὺς πτωχοὺς γεωργούς. Μίαν ἡμέραν, καθ' ἣν περιεπάτει μὲ αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τὸ νερόν. Βλέπετε, τέκνα μου, τοὺς εἶπε· τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο τὸ πλοιάριον, καὶ ταὐτοχρόνως δύναται καὶ νὰ τὸ καταποντίσῃ· σοχασθῆτε ὅτι ὁ λαὸς ὁμοιάζει μὲ αὐτὸ τὸ νερὸν, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ μὲ αὐτὸ τὸ πλοιάριον.

Ὁ Βοὺ-Τσὸνγ, δέκατος πέμπτος αὐτοκράτωρ τῆς τρισκαιδεκάτης δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 840 ἀπὸ Χριστοῦ· εἶχε κλίσεις πολεμικὰς, καὶ δὲν ἐφοβεῖτο μήτε κόπους, μήτε κινδύνους. Πρὸ πάντων εἶχεν ἐξαίρετον διάκρισιν, ἥτις τὸν ἐμπόδιζεν ἀπὸ τὸ νὰ ἀπατᾶται εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπουργῶν του. Οὗτος ἐθέσπισεν ἢ ἀνενέωσε νόμον, ὅστις φυλάττεται εἰσέτι καὶ τὴν σήμερον ὡς πρὸς τοὺς μανδαρίνους τῆς πρωτευούσης, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξαρτῶνται οἱ τῶν ἐπαρχιῶν. Οὗτος ὁ νόμος προστάζει, ὥστε κατὰ πᾶσαν πενταετίαν ἢ ἑπταετίαν νὰ ἐξετάζεται αὐστηρῶς ἡ διαγωγὴ, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ οἱ

Ὁ Ἀντωνάκης. Ἰδοὺ ἐδῶ θεώρησόν με ὡς παιδεύσιμον ἀναίσχυντον, ἰδοὺ ὁσσίου χρέος ὀφείλω νὰ διαμορφώσω.
Ἀντώνιος. Ἰδοὺ ἐδῶ ὡς ἔλαν θεώρησόν με
Ἀντώνακης. Ἰδοὺ ἐδῶ ὡς παιδεύσ

ἀξιωματικοὶ ἤθελον διάξει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπουργήματός των. Ὅθεν τοῦτο εἶναι συνήθεια, ἥτις πρακτοποιεῖται σταθερῶς, τὸ ὅ,τι καθεὶς ἀπὸ τούτους τοὺς μανδαρίνους κάμνει ἐγγράφως εἰλικρινῆ καὶ λεπτομερῆ ὁμολογίαν ὅλων τῶν σφαλμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα περιέπεσε, καὶ ζητεῖ συγχώρησιν δι' αὐτὰ ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα. Ἐὰν εἰς αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν ἀπολογοῦνται, ἢ προσπαθοῦν νὰ μετασχηματίσουν τὰ σφάλματά των, καὶ νὰ σμικρύνουν τὴν βαρύτητά των, δὲν ἔχουν νὰ προσμένουν κἀμμίαν χάριν, καὶ τιμωροῦνται μὲ τὸ χάσιμον τοῦ ὑπουργήματός των.

Ὁ Μίνγ-Τσόνγ, δεύτερος Αὐτοκράτωρ τῆς δεκάτης πέμπτης δυναστείας, ἔζη περὶ τὸ ἔτος 925 τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ Σινικοὶ συγγραφεῖς ἐπαινοῦν τὴν μεγαλοδωρίαν του, τὴν μετριοφροσύνην του, τὴν πρὸς τὴν εἰρήνην ἀγάπην του, καὶ τὴν ἄκραν του φιλοστοργίαν πρὸς τοὺς λαούς του. Μολονότι δὲν εἶχεν οὐδεμίαν γνῶσιν τῆς φιλολογίας, ἔδιδεν εἰς τοὺς σοφοὺς συνεχεῖς ἀποδείξεις τῆς τιμῆς του. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἐφευρέθη ἡ τυπογραφία.

Ἐμψυχωμένος ἀπὸ βαθεῖαν εὐσέβειαν, ἔκαιε πᾶσαν ἑσπέραν ἀρώματα πρὸς τιμὴν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειάν του μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις· « Ἐγεννήθην βάρβαρος, καὶ « εἰς χώραν βαρβάρων. Ὡς τόσον, εἰς τὸ μέσον τῶν ταρα- « χῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας αὕτη ἡ Αὐτοκρατορία ἦτο τεταραγμένη, « ἔρριψαν τοὺς ὀφθαλμούς εἰς ἐμὲ διὰ νὰ τὴν διοικήσω. Ἐπι- « θυμῶ ἓν μόνον πρᾶγμα, ὥστε ἡ οὐράνιος μεγαλοπρέπεια νὰ « καταδεχθῇ νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν διαγωγήν μου, καὶ νὰ « μὲ στέλλῃ ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐμπείρους, τῶν ὁποίων αἱ συμ- « βουλαὶ νὰ ἐμποροῦν νὰ μὲ βοηθοῦν εἰς τὸ νὰ μὴ κάμνω « κἀνὲν σφάλμα εἰς τὴν κυβέρνησιν ταύτης τῆς Ἐπικρατείας ».

Μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἶχεν εἰς τὴν αὐλήν του, καὶ τῶν ὁποίων τὰς συμβουλὰς ἐνόμιζεν ὡς χρέος του νὰ ἀκολουθῇ, οἱ Σινικοὶ ἱστορικοὶ ἐ-

παινοῦν πολὺ ἕνα ὑπουργόν του, ὀνομαζόμενον Φρίγ-Τεὸ, ὑποκείμενον πολλὰ φωτισμένον καὶ πολλὰ ἀδιάφθορον. Ἔλεγε συνεχῶς ὅτι μία ἐπικράτεια πρέπει νὰ διοικῆται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, καθὼς καὶ ἕνας ἵππος. « Ἐταξείδευσα συνεχῶς, ἔλεγεν, « εἰς τὰ βουνὰ διὰ δρόμων ἀνωμάλων καὶ κρημνωδῶν· δὲν μὲ « ἀκολούθησε ποτὲ κακὸν συμβὰν, διότι ἐπρόσεχα νὰ κρατῶ τὰς « ἡνίας εἰς τὰ ὑψηλά· ἀλλ' ὅταν εὑρισκόμενος εἰς ὡραίας πε- « διάδας, καὶ ὁμαλωτάτας, ἄφησα τὸν χαλινὸν εἰς τὴν διάκρι- « σιν τοῦ ἵππου, συνεχῶς καθυπεβαλλόμην εἰς τὸ νὰ πίπτω « μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ κτυπήσω· παρόμοιον συμβαίνει καὶ εἰς « τὴν κυβέρνησιν μιᾶς ἐπικρατείας. Ὅταν ἀκμάζῃ καθ' ὑπερ- « βολὴν, ὁ βασιλεὺς χρεωστεῖ νὰ διπλασιάσῃ ἄοκνον ἐπιμέ- « λειαν καὶ προσοχήν ».

Ὁ Ταϊ-Τσοὺ, πρῶτος Αὐτοκράτωρ τῆς ἐννεακαιδεκάτης δυ- ναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 960 ἀπὸ Χριστοῦ. Ὅλα τὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα συνιστῶσι τοὺς καλοὺς ἡγεμόνας, ἀνέβησαν μὲ αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον. Εἶχε πνεῦμα στερεὸν καὶ ἐνασχολούμενον εἰς τὰς ὑποθέσεις. Ἦτο σοφὸς, φρόνιμος, ἐλευ- θέριος, μέτριος, ἐγκρατὴς, καὶ φύσει κλίνων εἰς τὴν ἐπιείκειαν.

Ἐπρόσταξεν, ὥστε αἱ τέσσαρες πύλαι τοῦ παλατίου του, αἵτινες ἐθεώρουν τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου, νὰ ἦναι πάν- τοτε ἀνοικταὶ, διὰ νὰ παρομοιάζῃ ὁ οἶκός του μὲ τὴν καρ- δίαν του, ἥτις ἦτον ἀνοικτὴ εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους του.

Σκοπεύων νὰ ἐξορίσῃ τὴν πολυτέλειαν ἀπὸ τὸ βασιλειόν του, ἄρχισε νὰ τὴν ἀποδιώκῃ ἀπὸ τὸ παλάτιόν του. Ἐφοροῦσεν ἐνδύματα ἁπλᾶ καὶ κόσμια, καὶ ἐμπόδισεν εἰς τὰς θυγατέρας του τὴν χρῆσιν τῶν μαργαριταρίων καὶ πολυτίμων λίθων.

Ἕνα βαρὺν χειμῶνα, καθ' ὃν καιρὸν τὰ στρατεύματά του ἐπαλεμοῦσαν μὲ τοὺς ἀρκτικοὺς Ταρτάρους, ἐξεδύθη τὸ γου- νωμένον φόρεμά του, καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς τὸν ἀρχιστράτηγον τοῦ στρατεύματός του, φανερώνων εἰς αὐτὸν ὅτι ἤθελε νὰ ἐμ- πορῇ νὰ στείλῃ ἓν παρόμοιον εἰς καθένα ἀπὸ τοὺς στρατιώτας

του. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῇ τις ἕως εἰς ποῖον βαθμὸν οὗτοι οἱ λόγοι, ἀναφερθέντες εἰς τὰ στρατεύματα, ἐνεψύχωσαν τὴν γενναιοψυχίαν των.

Μεταξὺ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, οἵτινες ἤκμασαν εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας του, οἱ συχνότατα ἀναφερόμενοι πρὸ πάντων εἶναι δύο ὑποκείμενα, τὰ ὁποῖα διεκρίθησαν ὡς ἔξοχα, τὸ ἕν εἰς τὸ δικαστικὸν, τὸ ἄλλο εἰς τὸ πολεμικὸν, τὸ πρῶτον ὠνομάζετο Τχαὸ - Που, τὸ δεύτερον Καὸ - Πὶν.

Ὁ Τχαὸ - Ποὺ, ὅστις εἶναι σύμβουλος τοῦ Αὐτοκράτορος, εἶχε συνεχῶς κἄποιον ἀπομνημόνευμα νὰ τῷ παρουσιάζῃ διὰ νὰ τὸν εἰδοποιῇ περὶ τῶν χρεῶν του ἢ ἄλλων ὑποθέσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ δημόσιον ἀγαθόν. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὁ μονάρχης, κοπιασμένος ἀπὸ τόσας παραστάσεις, ἐπῆρε τὸ ἀπομνημόνευμά του, καὶ τὸ ἔσχισεν ἐπὶ παρουσίᾳ του.

Ὁ Τχάο - Ποὺ, χωρὶς νὰ ἐκπλαγῇ, συνάζει τὰ κομμάτιά του, ἐπιστρέφει εἰς τὴν οἰκίαν του, τὰ ἑνώνει μὲ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνδεχομένην ταχύτητα, καὶ τὴν αὔριον, παρουσιαζόμενος εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, μὲ σχῆμα εὐπρεπέστατον, τοῦ προσφέρει τοῦτο τὸ ἀπομνημόνευμα. Ὁ βασιλεὺς, ἀντὶ νὰ ὀργισθῇ κατ' αὐτοῦ, ἐθαύμασε τὴν σταθερότητά του, καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν, τὸν ἔκαμε πρῶτον ὑπουργόν του.

Αὐτὸς ὁ ἴδιος Αὐτοκράτωρ ἔδωκεν εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν, μεγάλην ἀπόδειξιν τῆς πρὸς τοὺς λαοὺς φιλοστοργίας του· ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ Καὸ - Πὶν ἐπολιόρκει τὴν πόλιν Νανκίνγ, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι εἶχαν ἐπαναστατήσει. Ὁ Ταὶ - Τσοὺ, προβλέπων τὴν σφαγὴν, ἥτις ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ φρουρίου, προσεποιήθη ὅτι εἶναι ἄῤῥωστος. Οἱ πρώτιστοι ἀξιωματικοί του ἐλυπήθησαν διὰ τοῦτο. Καθεὶς ἀπ' αὐτοὺς, περικυκλώνων τὴν κλίνην του, τῷ ὑπαγόρευεν ἰατρικόν τι. Τὸ δραστηριώτατον ἰατρικὸν, ἀπεκρίθη, ἐξήρτηται ἀπὸ σᾶς. Ὀρκωθῆτε ὅτι δὲν θέλετε χύσει τὸ αἷμα τῶν πολιτῶν. Ὅλοι ἔκαμαν αὐτὸν τὸν ὅρκον, καὶ παρευθὺς ὁ αὐτοκράτωρ ἀνεφάνη ἰατρευμένος.

Διὰ τῶν σοφῶν προφυλάξεων, τὰς ὁποίας ἔλαβαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ στρατεύματος, ἔγειναν μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Νανκίγ, μόνον μερικοὶ φόνοι, ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης μανίας τοῦ στρατιώτου. ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὀλιγάριθμοι κάτοικοι ἐφονεύθησαν. Ὁποία θλιβερὰ ἀνάγκη, ἀνέκραξεν, εἶναι ἡ τοῦ πολέμου· ἤτις δὲν ἐμπορεῖ νὰ γείνῃ χωρὶς νὰ χάσουν τὴν ζωὴν ἀθῶοί τινες! Ἐπειδὴ ἡ πόλις ἔπασχε πεῖναν πολὺν καιρὸν εἰς τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας, ἔστειλε παρευθὺς μετὰ τὴν παράδοσίν της ἑκατὸν χιλιάδας μόδια ὀρυζίου διὰ νὰ μοιρασθῶσιν εἰς τοὺς κατοίκους. Αὐτὸς ὁ εὐάρεστος αὐτοκράτωρ ἐβασίλευσε μόνον δεκαεπτὰ ἔτη.

ΚΕΦ ΔΕΚΑΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Συνέχεια τῶν ἀξιολογωτέρων συμβάντων ἐπὶ τῆς βασιλείας μερικῶν αὐτοκρατόρων τῆς Σινικῆς.

Ὁ Χὶν-Τσὸνγ, ἕκτος αὐτοκράτωρ τῆς δεκάτης ἐννάτης δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 1081 τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἐπὶ της βασιλείας του ἀνεφάνησαν οἱ συγγραφεῖς νέας τινὸς φιλοσοφίας, οἵτινες ἐπεχειρίσθησαν νὰ ἐξηγήσωσι τὰ παλαιὰ βιβλία. Ὁ αὐτοκράτωρ τοὺς ἐτίμησε μὲ ἀξιώματα, καὶ εἰς τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των καὶ μετὰ θάνατον.

Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς φιλοσόφους, οἵτινες ἄρχιζαν νὰ ἐπαγγέλλωνται τὸν ἀθεϊσμὸν, βλέπων ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ, εἰς καιρὸν ξηρασίας, ἐπροσπάθει νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν θείαν ὀργὴν διὰ τῆς νηστείας καὶ συνεχῶν προσευχῶν, ἐτόλμησε νὰ τὸν εἰπῇ. «Διὰ τί θλίβεσθε τόσον; καὶ τί ἔχετε νὰ φοβῆσθε ἀπὸ τὸν οὐρανόν; Ἠξεύρετε βασιλεῦ, ὅτι ὅλα, ὅσα συμβαίνουν, εἶναι ἀποτελέ-

σματα τῆς τύχης, καὶ εἰς μάτην τυραννεῖσθε τοιουτοτρόπως· Ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικωτέρους κολάους δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν. Ὁποίαν διδασκαλίαν τολμᾶτε νὰ κοινοποιῆτε, ἀπεκρίθη μὲ τόνον στερεὸν εἰς τοῦτον τὸν νομιζόμενον φιλόσοφον! Ἐὰν ἕνας αὐτοκράτωρ, ἐκαταντοῦσε νὰ μὴ σέβεται μήτε νὰ φοβῆται τὸν οὐρανὸν, ποίων ἐγκλημάτων δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἐπιδεκτικός;

Ὁ Νινγ-Τσὸνγ, δέκατος τρίτος αὐτοκράτωρ τῆς δεκάτης ἐνάτης δυναστείας, ἔζη περὶ τὸ ἔτος 1204 ἀπὸ Χριστοῦ. Οὗτος ὁ βασιλεὺς εἶχε φυσικὸν γλυκὺ καὶ σῶφρον· ἀλλὰ τὸ πνεῦμά του ἦτο τόσον περιωρισμένον, ὥστε οἱ αὐλικοί του τὸν ἐδιοικοῦσαν κατὰ τὴν φαντασίαν των, καὶ δὲν ἔπαυαν νὰ κακομεταχειρίζωνται τὴν ἐμπιστοσύνην του. Ἐξέδωκε προσταγὴν, διὰ τῆς ὁποίας ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς ἰδιώτας νὰ συνθέτωσι τὰ χρονικὰ τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ἀκόμη περισσότερον νὰ τὰ τυπώνωσι χωρὶς νὰ ἐπικυρώνωνται εἰς τοῦτο μὲ ῥητὴν ἄδειαν.

Ὁ Χὶ-Τσοὺ, πρῶτος αὐτοκράτωρ τάρταρος τῆς εἰκοστῆς δυναστείας, ἐβασίλευσε περὶ τὸ ἔτος 1290 τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Τὸ Σινικὸν ἔθνος, τὸ ὁποῖον πρὸ τόσων αἰώνων ἐδιοικεῖτο ἀπὸ βασιλεῖς αὐτόχθονας, τώρα κατὰ πρώτην φορὰν ὑπετάχθη εἰς ξένον· ἐπὶ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του, ὁ Χὶ-Τσοὺ δὲν ἔκαμε καμμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν κυβέρνησιν τοῦ βασιλείου. Μετεχειρίσθη τοὺς αὐτοὺς ὑπουργοὺς, ἐφύλαξε τοὺς αὐτοὺς νόμους καὶ τὰ ἴδια ἔθιμα, συνεμορφώθη τόσον μὲ τὴν φυσικὴν κλίσιν τῶν νέων ὑπηκόων του, καὶ ἤξευρε τόσον καλὰ νὰ ἑλκύσῃ τὴν εὔνοιάν των διὰ τῆς ἐλευθέρας διαγωγῆς του, διὰ τῆς δικαιοσύνης του, διὰ τῆς ὑπερασπίσεως, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς τὴν φιλολογίαν, καὶ διὰ τῆς πρὸς τὸν λαὸν ἀγάπης του, ὥστε καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη, ὅταν οἱ Σῖναι ὁμιλοῦν περὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον ἐκυβέρνησε τὴν αὐτοκρατορίαν, τὸν ὀνομάζουν ἡ σοφὴ κυβέρνησις.

Ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἐδημοσίευσεν ὅτι θέλει διατηρήσει εἰς

τὰ ὑπουργήματά των καὶ εἰς τὰ ἀξιώματα ὅλους ἐκείνους, ὅσοι εἶχαν θέσεις ἐπὶ τῆς προλαβούσης βασιλείας. Πολλοὶ ἀπέῤῥιψαν ταύτην τὴν συγκατάβασιν, καὶ ἐπροτίμησαν ἑκούσιον θάνατον ἀπὸ ἔντιμον δουλείαν.

Τὸ τρίτον ἔτος τῆς βασιλείας του, ὁ Χὶ - Τσοὺ ἔκαυσεν ὅλα τὰ βιβλία τῆς αἱρέσεως τοῦ Ταὸ, ἥτις διϊσχυρίζετο ὅτι ἔχει ποτόν τι ἀθανασίας· ἐπρόσταξε παρομοίως νὰ ἦναι ἓν μόνον μηνολόγιον δι' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν, νὰ συνθέτεται εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ κατὰ πᾶν ἔτος νὰ δημοσιεύηται ἡ ἀπαγόρευσις εἰς πάντα ἰδιώτην τοῦ νὰ ἐργάζηται τοῦτο τὸ ἔργον, ἐπὶ κεφαλικῇ τιμωρίᾳ. Ὅταν μωαμεθανοί τινες ἐπρόσφεραν εἰς τοῦτον τὸν βασιλέα ἕνα πολύτιμον λίθον ἀκριβώτατον, ἐμπόδισε τὸ νὰ τὸν ἀγοράσωσι, λέγων, ὅτι τὰ χρήματα μὲ τὰ ὁποῖα θέλει ἀγορασθῇ, πολὺ ὠφελιμώτερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν.

Μαθὼν ὅτι τὰ πλοιάρια, τὰ ὁποῖα ἔφεραν εἰς τὴν αὐλὴν τὸν φόρον τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν, ἢ τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευαν διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς αὐτοκρατορίας, ἐπήγαιναν διὰ τῆς θαλάσσης, ὅπου καθυπεβάλλοντο εἰς συχνὰ ναυάγια, ἐπεχειρίσθη νὰ σκάψῃ ἐκείνην τὴν μεγάλην διώρυγα, ἥτις εἶναι ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον ἓν ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς Σινικῆς. Ἔχει μῆκος τριακοσίων λευγῶν, καὶ σχηματίζει μέγαν δρόμον θαλάσσιον, διὰ τοῦ ὁποίου περισσότερα ἀπὸ ἐννεακισχίλια αὐτοκρατορικὰ πλοιάρια μεταφέρουν εὐκόλως καὶ μὲ ὀλίγα ἔξοδα τὸν φόρον τὸν ὀσπρίων, τῶν ὑφασμάτων, καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, εἰς τὰ ὁποῖα συνίσταται ὁ ἐτήσιος φόρος τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Χὶ Τσοὺ ἐβασίλευσε δεκαπέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν.

Ὁ Γὶν - Τσὸνγ, τέταρτος αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς δυναστείας, ἔζη κατὰ τὸ ἔτος 1315 ἀπὸ Χριστοῦ. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἦτο προικισμένος μὲ πνεῦμα ζωηρὸν καὶ ὀξὺ, ἔχων ἐν ταὐτῷ μεγάλην δικαιοσύνην, γλυκύτητα καὶ σωφροσύνην. Εὐαρεστεῖτο καθ' ὑπερβολὴν λαμβάνων σοφὰς συμβουλὰς· ἐτιμώ-

ρει μὲ λύπην, καὶ ἀντέμειβεν ἐλευθερίως. Ἐξέδωκε προσταγὴν ἡ ὁποία ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς μικροὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, τοὺς ὑποτελεῖς του, τὸ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ κυνήγιον ἀπὸ τὸν Ἰούνιον μῆνα ἕως εἰς τὸν Ὀκτώβριον, φοβούμενοι μήπως αἱ πεδιάδες βλαφθῶσι διὰ ταύτης τῆς διασκεδάσεως.

Μαθὼν ὅτι πέντε ἀδελφοὶ κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον δι' ἐγκλήματα, τῶν ὁποίων εἶχαν γίνει ἔνοχοι ἂς συγχωρηθῇ τοὐλάχιστον ὁ ἕνας ἀπ αὐτοὺς, εἶπεν οὗτος ὁ καλὸς βασιλεὺς, διὰ νὰ ἔχουν οἱ ταλαίπωροι γονεῖς των κἀνένα, ὅστις νὰ τοὺς γηροτροφήσῃ παρηγορῶν αὐτούς.

Ὁ Βὲν Τσόνγ, ὄγδοος αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 1331 ἀπὸ Χριστοῦ. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπροσπάθησε παντοιοτρόπως νὰ ἔχῃ καλοὺς ὑπουργοὺς καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὰς συμβουλάς των. Οἱ ἱστορικοὶ τῆς Σινικῆς δὲν τὸν ἐκατηγόρησαν δι' ἄλλο τι, πάρεξ μόνον δι ἓν πρᾶγμα· διότι ἐδέχθη εἰς τὸ παλάτιόν του μετὰ μεγίστης τιμῆς τὸν μέγαν Λάμαν, ἀρχηγὸν τῆς θρησκείας τῶν Βόνζων τοῦ Θιβετίου, καὶ ἐπρόσταξεν εἰς τοὺς μεγιστάνας τῆς αὐλῆς του νὰ προσφέρωνται εἰς αὐτὸν μὲ βαθύτατον σέβας. Τότε οἱ μέγιστοι κύριοι τῆς αὐλῆς ἠσπάζοντο τοῦτον τὸν Βόνζον γονυπετεῖς καὶ τῷ ἐπρόσφεραν οἶνον εἰς αὐτὴν τὴν ἐξευτελεστικὴν θέσιν τοῦ σώματος, ἐνῷ κατεδέχετο, μόλις νὰ σαλεύσῃ ἀπὸ τὸν τόπον του, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ τὸ παραμικρὸν σημεῖον προσοχῆς. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πρωτίστους κυρίους δυσαρεστηθεὶς ζωηρῶς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀλαζονείαν, ὑπέλαβε τὸν λόγον καὶ τὸν εἶπε; «ὦ φίλε, ἠξεύρω ὅτι εἶσθε μαθητὴς τοῦ Φοὲ, καὶ κύριος τῶν Βονζων· ἀλλ' ἴσως ἀγνοεῖτε ὅτι καὶ ἐγὼ εἶμαι μαθητὴς τοῦ Κομφυκίου, καὶ ὅτι ἐπέχω πρῶτον βαθμὸν μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων τῆς Αὐτοκρατορίας· καλὸν εἶναι νὰ σᾶς τὸ γνωστοποιήσω. Ὅθεν ἂς προσφερώμεθα χωρὶς περιέργους φιλοφροσύνας. Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν στεκόμενος ὀρθὸς τῷ ἐπρόσφερε τὸ ποτήριον. Ὁ μέγας Λάμας ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν καθέδραν του, ἔλαβε τὴν φιάλην χαμογελῶν, καὶ τὴν ἔπιε.

Ὁ Χόνγ-Βοὺ, πρῶτος αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς πρώτης δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 1384 τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὅστις, ὢν δοῦλος ἑνὸς μοναστηρίου Βόνζων, εἶχε γείνει ἀρχηγὸς στρατεύματός τινος ἀποστατῶν, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχε διώξει τὸν τελευταῖον Αὐτοκράτορα Τάρταρον, κατέσχε τὴν Αὐτοκρατορίαν διὰ τῆς ὁμοψύχου συγκατανεύσεως τῶν λαῶν τῆς Σινικῆς, ἐδημοσίευσε πολλὰς διαταγὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ ἀξιολογωτέρα ἦτον ἐκείνη, ἥτις ἐπρόσταζεν, ὥστε οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι νόμοι τῆς Αὐτοκρατορίας νὰ συνταχθῶσιν εἰς ἕν σῶμα τριακοσίων τόμων. Τοῦτο τὸ μέγα σύγγραμμα ἠργοπόρησεν ὁλόκληρον αἰῶνα ἕως ὅτου νὰ ἐκδοθῇ.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀπορθεγμάτων τούτου τοῦ βασιλέως, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται, εἶναι δύο, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς αὐτὸν συνηθέστατα. «Ὅταν ἦναι κίνησις καὶ ταραχὴ εἰς τὸ βασίλειον, ἔλεγε συνεχῶς, δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῶμεν μὲ ὁρμήν. Ἐὰν ἦναι ἄκρα ἡσυχία, πρέπει νὰ προσέχωμεν καλῶς, μήπως φερθῶμεν πρὸς τοὺς λαοὺς μὲ πολλὴν αὐστηρότητα, καὶ καταντήσωμεν εἰς μικρολογίας.

Ἐπειδὴ ἐπεσκέπτετο τὰς ἐπαρχίας τῆς Αὐτοκρατορίας συνωδευμένος ἀπὸ τὸν πρωτότοκον υἱόν του, ἐπρόσταξεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν νὰ σταθῇ ἡ ἅμαξά του εἰς τὸ μέσον τῶν ἀγρῶν, καὶ στρέψας πρὸς τοῦτον τὸν νέον βασιλόπαιδα· «Σὲ φέρω μαζῆ μου, τὸν εἶπε, διὰ νὰ γένῃς μάρτυς αὐτόπτης τῶν ἱδρώτων καὶ μόχθων τῶν ἀθλίων γεωργῶν, ὥστε συλλυπούμενος αὐτοὺς ὁλοψύχως, νὰ μὴ καταντήσῃς ποτὲ εἰς τόσην σκληροκαρδίαν, ὥστε νὰ τοὺς ἐπιβαρύνῃς μὲ φόρους.

Νέος τις, ὅστις ἐταξείδευε μὲ τὸν πατέρα του καὶ μὲ τὴν σύζυγον του, ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν κλεπτῶν. Οὗτοι εἶχαν διάθεσιν νὰ φονεύσωσι τὸν γέροντα, ἀλλ' ὁ νέος τοὺς ὥρκωσε δακρυρροῶν νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρός του. Ἐπειδὴ ἤθελαν νὰ βιάσουν τὴν σύζυγόν του· «δέχεσθε, τοὺς εἶπεν

αὐτὴ, νὰ πράξητε τοιαύτην δύσφημον πρᾶξιν, ἐνῷ ὁ σύζυγός μου εὑρίσκεται εἰς τὴν ζωήν; Παροξυνθέντες ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἄναψαν μεγάλην πυρὰν, καὶ κατέκαυσαν τὸν νέον. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὥρμησε καὶ ἡ γυνὴ, ἐνηγκαλίσθη σφιγκτῶς τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός της, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν κατηναλώθη ἀπὸ τὸ πῦρ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνήγειρε διὰ προσταγῆς του μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον πρὸς τιμὴν τούτου τοῦ ἐναρέτου καὶ δυστυχοῦς συνοικεσίου, διὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ μνήμη τῆς υἱϊκῆς των φιλοστοργίας καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐνθέρμου ἀγάπης. Ταὐτοχρόνως ἐτιμώρησε μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ἄλλον νέον, ὅστις, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τὴν ὑγείαν τῆς μητρός του, ἥτις ἔπνεε τὰ λοίσθια, ἐθυσίασε τὸν ἴδιον του υἱὸν εἰς ἓν εἴδωλον.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Χὸνγ-Βοὺ, πεπεισμένος πόσον συμφέρει εἰς τὴν Ἐπικράτειαν νὰ διεγείρῃ καὶ νὰ ἐγκαρδιώνῃ τὴν νεολαίαν εἰς τὴν σπουδὴν, ἐπρόσταξεν ἀμέσως τὸ δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας του, νὰ κτισθῶσι δημόσιοι σχολαὶ εἰς ὅλας τὰς πρωτοβαθμιαίας, δευτεροβαθμιαίας καὶ τριτοβαθμιαίας πόλεις. Μετὰ ἓξ ἔτη, διὰ νὰ ἐκτείνῃ περισσότερον ταύτην τὴν εὐεργεσίαν, ἐθεμελίωσε σχολὰς εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ διαταγὴ, τὴν ὁποίαν διεύθυνεν εἰς τοὺς πρώτους μανδαρίνους πάσης ἐπαρχίας, περιεῖχε ταύτας τὰς λέξεις.

» Βλέπομεν κατὰ τὸ παρὸν, εἰς τὴν αὐλὴν καὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις, κτίρια, ὅπου διδάσκονται αἱ ἐπιστῆμαι. Ὁ σκοπός μου εἶναι, ὥστε οἱ χωρικοὶ νὰ μετέχωσιν ἀπὸ τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα καὶἀπὸ τὴν ἀξιοθαύμαστον μεταβολὴν, τὴν ὁποίαν ἡ σπουδὴ θέλει προάξει ἀναμφιβόλως εἰς τὸν λαόν μου. Διὰ τοῦτο, σεῖς, ὦ μανδαρῖνοι, συστήσατε σχολὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς, καὶ φροντίσατε νὰ τὰς προμηθεύσητε μὲ ἐμπείρους καθηγητάς. Ἐπειδὴ αὐτοὶ οἱ διδάσκαλοι θέλουν εἶσθαι πολλοῦ λόγου ἄξιοι καὶ ἐπικυρωμένοι ἀπὸ τὴν διοίκησιν, καθεὶς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου μὲ ἄκραν εὐχαρίστησιν θέλει βλέπει, ὅτι ἡ σπουδὴ εἶναι ἡ πρώτη

καὶ κυριωτέρα ἐνασχόλησις τῶν παίδων, καὶ ὅτι προσπαθοῦν ὅλοι νὰ ὑπερέχουν ὁ εἷς τὸν ἄλλον κατὰ τὰ μαθήματα.

Διηγοῦνται περὶ τούτου τοῦ ἰδίου Αὐτοκράτορος, ὅστις ἀπὸ ποταπὴν καταγωγὴν ὑψώθη εἰς τὸν θρόνον, ὅτι ἐρεύνησεν ἐπιμελῶς, ἂν ἦτο κἀνείς, ὁ ὁποῖος νὰ ἐγεννήθη ἀκριβῶς κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν ὄψιν τῶν ἄστρων ὡς καὶ αὐτός. Αὕτη ἡ ἀπαράλλακτος ὁμοιότης τῆς γεννήσεως συνέπεσεν εἰς ἕνα χωρικόν· ὁ Αὐτοκράτωρ, πλησίον τοῦ ὁποίου ἐφέρθη, ἐξεπλάγη βλέπων αὐτὸν τόσον πτωχόν. Ἀφοῦ ἐξέτασε λεπτομερῶς τοῦτον τὸν ἄκακον ἄνθρωπον, ἔμαθεν ὅτι ζωοτροφεῖται μὲ τὸ μέσον δεκαπέντε κυψελῶν μελισσῶν, τὰς ὁποίας εἶχεν. Ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, εἶπεν οὗτος ὁ βασιλεὺς, εἶναι ὁμοιότης μεταξὺ τῆς τύχης του καὶ τῆς ἰδικῆς μου. Εἶμαι Αὐτοκράτωρ δεκαπέντε ἐπαρχιῶν, καὶ δὲν ἔχω περισσοτέρους βασιλεῖς, οἵτινες νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ ἐμὲ, ἀπὸ ὅσους ἔχει καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος· ἐπειδὴ πᾶσα κυψέλη ἔχει τὸν βασιλέα της, καὶ οὗτοι οἱ δεκαπέντε βασιλεῖς τῷ πληρώνουν τὸν ἐτήσιον φόρον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποκτᾷ τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Τὸ συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον ἐξήγαγεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν παρατήρησιν, ἦτον ὅτι οἱ ὡροσκόποι δὲν εἶναι ἄλλο τι πάρεξ ἁπλοῖ ἀπατεῶνες.

Ὁ Τχίνγ-Τσοὺ ἦτον ὁ τρίτος Αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς πρώτης δυναστείας, καὶ ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος 1420 τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἐπειδὴ πάμπολλοι νέοι ἐνηγκαλίσθησαν τὸ ἐπάγγελμα τῶν Βόνζων πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν, παραβαίνοντες τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐκδώσει ὁ πατήρ του Χόνγ-Βοὺ, τοὺς ἐδίωξεν ὅλους ἀπὸ τὰ μοναστήριά των. Ὡσαύτως διὰ προσταγῆς του ἔκαυσεν ὅλα τὰ βιβλία τῆς χημείας, τὰ ὁποῖα ἐπραγματεύοντο περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἀπαθανατίσεως. Τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς βασιλείας του, παρήτησε τὴν πόλιν τοῦ Νανκίνγ, ὅπου εἶχε τὴν αὐλήν του, καὶ κατέστησε τὴν καθέδραν του εἰς τὸ Πεκῖνον. Ἄφησε τὸν πρωτότοκον υἱόν του εἰς τὴν πρώτην ἀπ' αὐτὰς τὰς πόλεις

μὲ πολυάριθμα κριτήρια καὶ μανδαρίνους ἰσαρίθμους μὲ τοὺς τῆς δευτέρας.

Μίαν ἡμέραν, τῷ ἐπροσφέρθησαν πολύτιμοι πέτραι, εὑρεθεῖσαι εἰς ἓν μεταλλεῖον νεωστὶ ἀνακαλυφθὲν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Χὰν - Σί. Ἐπρόσταξε παρευθὺς νὰ κλεισθῇ, μὴ θέλων, ὡς ἔλεγε, νὰ ἀπαυδίζῃ τὸν λαόν του μὲ μάταιον κόπον, ἐπειδὴ αἱ πέτραι, ὅσον πολύτιμοι καὶ ἂν ἦναι, δὲν ἐδύναντο μήτε νὰ τὸν ἐνδύσωσι, μήτε νὰ τὸν θρέψωσιν εἰς καιρὸν ἀκαρπίας. Ἐπρόσταξε νὰ ἀναλύσωσι πέντε κώδωνας χαλκοῦς, οἵτινες ἐζύγιζον ὁ καθεὶς ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας λιτρῶν.

Ὁ Τὶν - Τσόνγ, τέταρτος Αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς πρώτης δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ ἔτος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 1427. Ἐλάμπρυνε τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του διά τινος θαυμαστοῦ ἔργου χαρακτηρίζοντος τὴν πρὸς τοὺς ὑπηκόους φιλόστοργον εὔνοιάν του. Ἐπειδὴ ἡ πεῖνα ἐθέριζεν ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Χὰν - Τόνγ, ἀπεφάτισε νὰ στείλῃ ἐκεῖ ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς του. Ἐπειδὴ αὐτὸς τῷ παρέσταινεν ὅτι εἶναι εὐάρμοστον νὰ συμβουλευθῇ τοὺς κριτὰς περὶ τῶν μέσων τοῦ νὰ βοηθήσωσιν ἓν τόσον πολυάριθμον πλῆθος, δὲν χρειάζεται παντελῶς τόση σκέψις, τὸν ἀπεκρίθη οὗτος ὁ βασιλεύς· ὅταν ὁ λαός μου πάσχῃ, πρέπει νὰ σπεύσωμεν εἰς βοήθειάν του μὲ τόσην ταχύτητα, καθὼς ἐὰν ἐπρόκειτο λόγος νὰ σβύσωμεν πυρκαϊὰν, ἢ νὰ σταματήσωμεν αἰφνιδίαν πλημμύραν.

Ἐπειδὴ μερικοὶ αὐλικοὶ ἔλαβαν θάρρος νὰ τῷ παραστήσωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ διακρίνωσιν τοὺς ὅσοι εἶχαν μεγάλην ἀνάγκην βοηθείας ἀπὸ τοὺς ὅσοι εἶχαν περισσότερα βοηθήματα· ἂς ἦναι, ἐπανέλαβεν αὐτὸς ὁ ἡγεμών, ἀλλ' ἂς προσέξουν καλῶς μήπως περιπλεχθῶσιν εἰς μεγαλωτάτην λεπτομέρειαν, καὶ ἂς μὴ φοβηθῶσι μήτε ὅτι παρεκτρέπονται ἀπὸ τοὺς σκοπούς μου, μήτε ὅτι ἐκπίπτουν εἰς ὑπερβολὴν μεγαλοδωρίας.

Οὗτος ὁ ἀγαθὸς βασιλεύς, ὁ Τίτος τῆς Σινικῆς, ἐβασίλευσε κατὰ δυστυχίαν μόνον μερικοὺς μῆνας.

Ὁ Χὶ-Τσὸνγ, ἐνδέκατος Αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς πρώτης δυναστείας, ἐβασίλευε κατὰ τὸ 1450 ἔτος τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Εὐθὺς ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας του, ἔδωκεν ἀποδείξεις ὑπερτάτης σοφίας, ἀλλὰ τὸ τέλος δὲν ἀπέβη σύμφωνον μὲ ταύτας τὰς καλὰς ἀρχάς. Ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ Αὐτοκρατορικὸν θησαυροφυλάικον ποσότητας σημαντικὰς διὰ τὴν ἐλάφρωσιν τῶν λαῶν του· ἀνεκαίνισε διὰ προσταγῆς τὸ μέγα τεῖχος, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμιλήσαμεν.

Δύο νέαι θυγατέρες, τὰς ὁποίας ὁ πατήρ των, βιαζόμενος ἀπὸ τὴν ἔνδειαν, ἤθελε νὰ τὰς παραδώσῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς πορνείας, ἀπέφυγαν ταύτην τὴν ἀτιμίαν καταβυθισθεῖσαι εἰς ἕνα ποταμὸν γειτνιάζοντα μὲ τὴν κατοικίαν των. Ὁ Χὶ-Τσὸνγ, ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν ἀρετήν των, ἀνήγειρε πρὸς τιμὴν αὐτῶν μεγαλοπρεπὲς μαυσωλεῖον μὲ αὐτὴν τὴν ἐπιγραφήν· *Αἱ δύο ἔνδοξοι Παρθένοι.*

Κατὰ τὸ τριακοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας τούτου τοῦ ἡγεμόνος ὁ ἅγιος Φραγκῖσκος Ξαβιέρος, ἀπόστολος τῆς Ἀνατολῆς, ἀπέθανεν εἰς τὴν νῆσον Σαγκιὰν, ἐξαρτωμένην ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κουὰνγ-Τὸνγ, εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἓξ ἐτῶν.

Ὁ Χὶνγ-Τσὸνγ, τρισκαιδέκατος Αὐτοκράτωρ τῆς αὐτῆς δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ σωτήριον ἔτος 1572. Μολονότι ἦτο δεκαετὴς, ὅταν ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἔδειξεν εἰς ὅλας τὰς πράξεις του φρόνησιν πολὺ ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας του. Εἶχε διὰ τὸν ἐπίτροπόν του, ὅστις ἦτον ὡσαύτως καὶ διδάσκαλός του, φιλοφροσύνην ἡνωμένην μὲ τόσον σέβας, ὥστε πάντοτε, ὅταν ἤρχετο νὰ τῷ δίδῃ τὸ μάθημα, ἐπρόσταζε τὸν ὑπηρέτην νὰ τὸν δροσίζῃ μὲ τὸ ἀνεμιστήριον, ἂν ἦτο καιρὸς θέρους, ἢ νὰ ἐκτείνῃ ὑπὸ τοὺς πόδας του διπλοῦν τάπητα ἂν ἦτο καιρὸς χειμῶνος. Τὸν ἐπεσκέπτετο ὅταν ἦτο ἄῤῥωστος, καὶ τῷ ἐπρόσφερεν ὁ ἴδιος ἰατρικὰ ἢ ζωμόν.

Τοῦτο τὸ ὡραῖον φυσικὸν ὑπεστηριζετο ἀπὸ ὑπερβολικὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπιείκειαν, καὶ ἡνώνετο μὲ νοῦν ἐνεργὸν, ὀξὺν, καὶ ἔνθερμον διὰ τὴν σινικὴν φιλολογίαν.

Καθημέραν, ὁ Χὶν-Τσὸνγ, κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς πρωΐας, ἐξέταζε καὶ ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἀγωγὰς, τὰς ὁποίας τῷ εἶχαν παρουσιάσει τὴν προτεραίαν. Ἐπρόσταξε διὰ τὴν εὐχρηστίαν τοῦ κοινοῦ, νὰ τυπώνεται κατὰ πάντα τρίτον μῆνα τὸ ὄνομα, ὁ βαθμὸς, καὶ ἡ πατρὶς ἑκάστου μανδαρίνου τῆς αὐτοκρατορίας· οὗτος ὁ νόμος φυλάττεται εἰσέτι καὶ τὴν σήμερον.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου, κατὰ τὸ ἔτος 1581 ἐμβῆκεν εἰς τὴν Σινικὴν ὁ πρῶτος Ἰησουΐτης ἱεραπόστολος, ὁ Π. Μιχαὴλ Ῥογῆρος, διὰ νὰ διδάξῃ ἐκεῖ τὸ Εὐαγγέλιον. Κατὰ τὸ 1601, ὁ Π. Ματθαῖος Ῥίκκης εἰσήχθη κατὰ πρῶτον εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Αὐτοκράτορος. Οὗτος ὁ βασιλεὺς τῷ ἔδωκε μεγάλα σημεῖα τιμῆς καὶ ὑπολήψεως, καὶ ὑπεδέχθη ὅλα του τὰ δῶρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο μία εἰκονογραφία τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἄλλη τῆς Θεοτόκου, τὰς ὁποίας ἐκαλοθέτησεν εἰς τόπαν ἐντιμώτατον. Κατὰ τὸ 1610, οὗτος ὁ ζηλωτὴς ἱεραπόστολος ἀπέθανε ζήσας ὅσιον βίον, εἰς ἡλικίαν πεντήκοντα ὀκτὼ ἐτῶν, ἀφοῦ ἐσύστησε πολλὰς ἑταιρείας χριστιανικὰς εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ Αὐτοκράτωρ παρεχώρησε διὰ τὸν ἐνταφιασμόν του εὐρύχωρον γήπεδον ἔξω τῆς πόλεως τοῦ Πεκὶνγ, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἓν οἰκοδόμημα καὶ ἕνας κῆπος.

Μετὰ πέντε ἔτη, μανδαρῖνός τις διήγειρε σκληρὰν καταδρομὴν κατὰ τῶν νέων χριστιανῶν, εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Κιὰνγ Νάν. Πολλοὶ ἱεραπόστολοι ἐῤῥαβδίσθησαν, καὶ οἱ ἄλλοι ἐβιάσθησαν νὰ κρυφθῶσι. Κατ' ἀγαθὴν τύχην αὕτη ἡ καταδρομὴ διήρκεσε μόνον ἓξ ἔτη. Ὁ διώκτης ἀπέθανε στερημένος ἀπὸ τὰ ἀξιώματά του, καὶ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία ἐγίνετο ἡμέραν παῤ ἡμέραν ἀκμαιοτέρα. Ὁ Χὶνγ-Τσὸνγ ἐβασίλευσε τεσσαράκοντα ὀκτὼ ἔτη.

ΚΕΦ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Τελευταία ἐπανάστασις τῆς Σινικῆς.

Ὁ Χοαὶ-Τσὸνγ, ἑκκαιδέκατος αὐτοκράτωρ τῆς προῤῥηθείσης δυναστείας, ἐβασίλευε περὶ τὸ 1644 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ βασιλέως τελειώσασα ἡ Σινικὴ κυριαρχία, παρεχώρησεν εἰς τὴν τῶν Ταρτάρων, οἵτινες κυβερνῶσιν ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον ταύτην τὴν εὐρύχωρον αὐτοκρατορίαν μὲ ἀπόλυτον κυριότητα. Αἱ ἐπιστῆμαι τὸν ἔθελγαν, καὶ ἔγραφε μὲ ἀπαραδειγμάτιστον σαφήνειαν, προτέρημα σημαντικὸν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς του. Ἦτον εὐπροσήγορος, σώφρων καὶ κόσμιος, ἀλλὰ ἀμφιῤῥεπὴς καὶ δύσπιστος. Ὢν ἐχθρὸς τῶν εὐνούχων, οἵτινες, ἐπὶ τῶν προηγηθέντων βασιλέων, εἶχαν ἀποκτήσει μεγάλην ἐξουσίαν, ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς μανδαρίνους νὰ μὴν ἔχουν τὴν παραμικρὰν σχέσιν μὲ αὐτούς· εἶχε συμβουλεύσει συνεχῶς τὸν ἀδελφόν του νὰ φονεύσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῶν εὐνούχων του ὀνομαζόμενον Γουέϊ-Τσὸνγ, ὅστις ἐδέσποζεν εἰς τὸ παλάτιον καὶ ἐνέπνεε φόβον εἰς ὅλους διὰ τῆς αὐθάδους διαγωγῆς του. Οὗτος ὁ παγκάκιστος βλέπων τὸν Χοαὶ-Τσὸνγ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἔλαβε φάρμακον, καὶ οὕτως ἐπρόλαβε τὴν τιμωρίαν, ἥτις τὸν ἐπρόσμενε.

Ἐπειδὴ τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα ἐνησχολοῦντο ἐκ μέρους τῆς Ταρταρίας, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σπεύσωσι νὰ τὰ ἀναχαιτίσωσι κάμνοντες εἰρήνην μὲ τοὺς Ταρτάρους, ὁ αὐτοκράτωρ ἔστειλεν εἰς τὴν Ταρταρίαν ἕνα εὐνοῦχον, ὀνομαζόμενον Ὑουὲν, μὲ νέον στράτευμα, καὶ τὴν ἀναγκαίαν πληρεξουσιότητα διὰ νὰ πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην.

Οὗτος ὁ εὐνοῦχος, ὅστις ἦτο προδότης, ἐδωροδοκήθη ἀπὸ τοὺς Ταρτάρους καὶ ἔκλεισε τὴν εἰρήνην μὲ αἰσχροτάτας διὰ τὸ βασίλειον συνθήκας· ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεποιήθη νὰ τὴν ἐπικυρώσῃ. Ὁ Ὑουὲν διὰ νὰ τὸν βιάσῃ, ἐπροσκάλεσεν εἰς μέγα

συμπόσιον τὸν ἀρχιστράτηγον τοῦ Σινικοῦ στρατεύματος, τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τὸν βασιλέα του πίστις τῷ ἦτο γνωστὴ, καὶ τὸν ἐφαρμάκωσεν. Ἀφοῦ ἔπραξε τοῦτο τὸ ἀνοσιούργημα, ἐσυμβούλευσε τοὺς Ταρτάρους νὰ στρατεύσωσι κατὰ τοῦ Πεκίνγ διά τινος ὁδοῦ διαφορετικῆς ἀπ' ἐκείνην, τὴν ὁποίαν κατεῖχε μὲ τὸ στράτευμά του. Οἱ Τάρταροι ἠκολούθησαν ταύτην τὴν συμβουλὴν, καὶ ἐπεχείρησαν νὰ πολιορκήσωσι τὴν αὐτοκρατορικὴν πόλιν.

Ὁ Ὑουὲν, λαβὼν προσταγὴν νὰ ἔλθῃ μὲ τὰ στρατεύματά του εἰς βοήθειαν ταύτης τῆς πόλεως, ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ διστάζῃ καὶ χωρὶς νὰ ὑποπτεύηται διόλου, ὅτι ἡ προδοσία του ἀνεκαλύφθη· ἀλλὰ μόλις ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὐθὺς τὸν ἐβασάνισαν. Ἀφοῦ ἀπεδείχθη ἔνοχος, ἀπηγχονίσθη.

Ἡ τιμωρία τούτου τοῦ προδότου δὲν ἀπεκατέστησε στερεῶς τὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ βασίλειον. Μετὰ μερικὰ ἔτη ἡ Σινικὴ κατέστη εὐρύχωρον θέατρον ἐσωτερικῶν διχονοιῶν, φόνων, ληστειῶν. Πολυάριθμοι ἀνευχάριστοι καὶ στασιασταὶ ἐσχημάτισαν ἕως ὀκτὼ σώματα στρατοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καθὲν εἶχε τὸν ἀρχηγόν του. Οἱ ἀρχηγοὶ μετὰ μερικὸν καιρὸν, κατήντησαν μόνον δύο, οἵτινες εἶχαν ὅλην τὴν κυριότητα τῶν στρατευμάτων. Ὁ εἷς ἀπ' αὐτοὺς ὠνομάζετο *Λὶ*, καὶ ὁ ἄλλος *Τχάνγ*.

Οὗτοι οἱ δύο ἀρχιστράτηγοι συνεννοήθησαν κ' ἐσυμφώνησαν νὰ διαμοιράσωσι μεταξύ των τὰς ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου. Ὁ Τχὰνγ ἐπέκρινε διὰ τὸν ἑαυτόν του τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας *Σὲ-Τχουὲν*, καὶ Χοὺ-Κουάνγ· καὶ ὁ Λὶ, διαβαίνων εἰς τὰς ἀρκτικὰς, ἐκυρίευσε μέγα μέρος τῆς ἐπαρχίας Χὲν-Σὶ· ἀφοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὴν Χονὰν, ἐπολιόρκησε τὴν πρωτεύουσάν της, ὀνομαζομένην Καϊ-Φόνγ. Ἡ ἀντίστασις τῶν πολιορκουμένων ἦτο τόσον πεισματώδης, ὥστε ἐπροτίμησαν νὰ τραφῶσιν ἀπὸ ἀνθρώπινον αἷμα πάρεξ νὰ παραδοθῶσι, καὶ ἔδωκε καιρὸν εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν ταύτης τῆς ὀχυρᾶς θέσεως. Ὁ ἀρχηγὸς τούτου τοῦ στρατεύματος ἐνόμισεν, ὅτι διαλύων τὰ προχώματα τοῦ ποταμοῦ Κι-

τρίνου, θέλει ἀφανίσει εἰς τὰ ὕδατα τὰ στρατεύματα τῶν ἀποστατῶν. Οὗτοι ἀπεχώρησαν εἰς τὰ βουνὰ, καὶ ἡ πόλις οὖσα χαμηλωτέρα ἀπὸ τὸν ποταμὸν, κατεπεντίσθη ἐξολοκλήρου, καὶ τριακόσιαι χιλιάδες κατοίκων ἐχάθησαν εἰς αὐτὴν τὴν πλημμύραν. Ὁ Λὶ, γενόμενος κύριος καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν ἐπαρχιῶν Χονὰν καὶ Χὲν-Σὶ, ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς μανδαρίνους, καὶ ἐπῆρε μεγάλας ποσότητας ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, οἵτινες εἶχαν ἐπικερδῆ ἀξιώματα· ἀλλὰ διὰ νὰ ἐλκύσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, τὸν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ πᾶν εἶδος φόρων. Αὕτη ἡ δημοτικὴ διαγωγὴ δὲν ἔλειψε νὰ ἐλκύσῃ εἰς τὸ μέρος του μέγαν ἀριθμὸν στρατιωτῶν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατεύματος. Παρευθὺς ἀνεδείχθη τόσον ἰσχυρὸς, ὥστε ἐτόλμησε νὰ λάβῃ τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν ὑπερασπίζετο φρουρὰ ἑβδομήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν. Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας του, οἵτινες εἶχαν εἰσχωρήσει ἐκεῖ μετεσχηματισμένοι, ἐξησφάλισαν πρὸς τὸ μέρος των μεγάλην φατρίαν, ἦτο σχεδὸν βέβαιον ὅτι δὲν ἤθελεν εὕρει ἐκεῖ κἀμμίαν ἀντίστασιν. Δὲν ἠπατήθη εἰς τοῦτο. Ἀμέσως τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ ἐρχομοῦ του, ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πρωτευούσης, αἱ πύλαι τῷ ἀνοίχθησαν, καὶ εἰσῆλθε μὲ τριακοσίας χιλιάδας ἀνδρῶν. Ἐδιηγήθημεν εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ Πεκὶνγ τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ αὐτοκράτορος, ἑνὸς μέρους τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν ὑπουργῶν του. Μόνον ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ δυστυχοῦς Χοαὶ-Τσὸνγ, ἐσώθη ἀπὸ τὸν θάνατον διὰ τῆς φυγῆς.

Ὅταν ὅλα ἔκλιναν τὸν αὐχένα εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἀγρίου ἅρπαγος, ὁ ἡγεμὼν *Οὐ-Σὰν-Γουεὺ* ἀρχιστράτηγος τῶν αὐτοκρατορικῶν στρατευμάτων εἰς τὸ Λεαὸ-Τόνγ (α) ἐτόλμησε νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὡς κυριάρχην του. Οὗτος ὁ τύραννος ἀνα-

(α) Τὸ Λεαὸ-Τόνγ εἶναι ἐπαρχία τῆς Σινικῆς Ταρταρίας, κειμένη ἀρκτικοανατολικῶς τῆς Σινικῆς.

χωρεῖ μὲ τὸ στράτευμά του, πολιορκεῖ τὸ φρούριον, ὅπου ἐδιοικοῦσεν αὐτὸς ὁ πιστὸς ὑπήκοος, ἐπαρουσίασεν ἔμπροσθέν του τὸν πατέρα του σιδηροδέσμιον, καὶ τῷ διακηρύττει ὅτι μέλλει νὰ τὸν σφάξῃ, ἐὰν ἀργοπορῇ νὰ ὑποταχθῇ. Ὁ Οὺ-Σὰν-Γουεὺ, εἰς τοῦτο τὸ θλιβερὸν θέαμα, γονατίζει εἰς τὰ τείχη, καὶ κατατηκόμενος εἰς δάκρυα, παρακαλεῖ τὸν πατέρα του νὰ τὸν συγχωρήσῃ, ἐὰν θυσιάζῃ τὴν ὑϊκὴν ἀγάπην εἰς τὸ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὴν πατρίδα χρέος· ὁ γενναῖος γέρων ἐνέκρινε τὴν ἀπόφασιν τοῦ υἱοῦ του, καὶ παρεδόθη εἰς τὸν θάνατον.

Ὁ Οὺ-Σὰν-Γουεὺ σκοπεύων νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορός του καὶ τοῦ πατρός του, ἔκαμεν εἰρήνην μὲ τοὺς Ταρτάρους Μαντχέου, καὶ τοὺς ἔκραξεν εἰς βοήθειαν. Ὁ Τσὸνγ-Τὲ, ἀρχηγὸς τούτων τῶν λαῶν, τὸν ἔφερε ταχέως ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν. Ὁ ἅρπαξ βλέπων ὅτι εἶναι ἀδύνατος νὰ ἀντισταθῇ εἰς τόσον μεγάλας δυνάμεις, ἐσήκωσε τὴν πολιορκίαν, ἐπῆγε μὲ μεγίστην ταχύτητα εἰς τὸ Πεκίνγ, ὅπου μὴ νομίζων τὸν ἑαυτόν του εἰς ἀσφάλειαν, ἐλαφυραγώγησε τὸ παλάτιον, τὸ ἔκαυσε, καὶ ἔφυγε μὲ τὸ στράτευμά του εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χὲν-Σὶ, πλουτήσας ἀπὸ τὰ λάφυρα τοῦ βασιλείου, καὶ ἐπιφορτισθεὶς μὲ τὴν δημοσίαν κατάραν.

Ὁ *Τσὸνγ-Τὲ* μόλις ἐμβῆκεν εἰς τὴν γῆν τῆς Σινικῆς καὶ εὐθὺς ἀπέθανε. Πρὶν τοῦ θανάτου του, διεκήρυξεν αὐτοκράτορα τὸν νέον ἐξαετῆ υἱόν του, ὀνομαζόμενον Χοὺν-Τχὶ. Ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἀμαβὰν, τὴν ἐπιτροπὴν τούτου τοῦ νέου βασιλέως, καὶ τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἐφέρθη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Πεκίνγ, ἀνευφημούμενος ἀπ' ὅλον τὸν λαὸν ταύτης τῆς ἀπείρου πρωτευούσης. Ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη δὲν ἠκούετο ἄλλο τι πάρεξ αὗται αἱ χαρμόσυναι κραυγαὶ: *Βὰν-Σουὶ, Βὰν-Σουὶ!* σινικὴ ἔκφρασις σημαίνουσα νὰ ζήσῃ πολλοὺς χρόνους. Εἰς τὸ πρόσωπον τούτου τοῦ βασιλέως ἄρχισεν ἡ δυναστεία Τσίνγ, ἥτις κάθηται σήμερον εἰς τὸν Σινικὸν θρόνον.

ΚΕΦ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περίληψις τῆς βασιλείας τοῦ Χοὺν-Τχί. Ἐρήμωσις πολλῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σινικῆς.

Ἀγνοεῖται τί ἀπέγεινεν ὁ ἅρπαξ Αἰ, τὸν ὁποῖον οἱ Τάρταροι κατεδίωξαν μερικὸν καιρόν. Ἱστορικοί τινες διηγοῦνται, ὅτι ἐφονεύθη εἰς ἕνα πόλεμον ἀπὸ τὸν Οὺ-Σὰν-Γουεύ. Οὗτος ὁ ἀρχιστράτηγος μετενόησεν, ἀλλὰ πολλὰ ἀργά, διὰ τὸ σφάλμα τὸ ὁποῖον ἔκαμε, προσκαλῶν τοὺς Ταρτάρους εἰς βοήθειάν του, καὶ ἐνίοτε ἔλεγεν ὅτι ἔχραξε λέοντας διὰ νὰ διώξῃ σκύλους. Ἐν τοσούτῳ ὁ Τχοὺ-Χὶ ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως καὶ τὸν τίτλον τοῦ *Πίνγ σι*, τὸ ὁποῖον σημαίνει εἰρηνευτὴς τῆς δύσεως, καὶ τῷ ἐπροσδιόρισεν ὡς καθέδραν τὴν πόλιν *Σινγὰν-Φοὺ*, πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας *Χὲν-Σί*, ἥτις ἐλεηλατήθη ἀπὸ τὸν σίδηρον καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ.

Ὁ Ἀμαβὰν, θεῖος καὶ ἐπίτροπος τοῦ νέου μονάρχου, ἔστρεψε τὰ ὅπλα του πρὸς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου, διὰ νὰ τὰς καθυποβάλῃ εἰς τὴν ὑποταγήν του. Ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα εἰς τὸ Νανκίνγ ἕνα ἔγγονον τοῦ τρισκαιδεκάτου αὐτοκράτορος τῆς προηγουμένης δυναστείας. Συνελήφθη, ἐφέρθη εἰς τὸ Πεκίνγ, καὶ ἀπηγχονίσθη. Οἱ Τάρταροι εἰσῆλθαν ἑπομένως εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τχὲ-Χιάνγ καὶ ἐπολιόρκησαν τὴν πρωτεύουσάν της. Ἐκεῖνος ἅστις ἦτο βασιλεύς της, καὶ ὅστις ἀπηρνήθη τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος, ἀνέβη εἰς τὰ τείχη, καὶ γονυπετήσας ἐπαρακάλεσε τοὺς πολιορκοῦντας νὰ φείσθωσι τὸν λαόν του, καὶ ἐφώναξεν εἰς αὐτοὺς ὅτι, ἐὰν χρειάζωνται θῦμα, ἐπροσφέρετο θεληματικῶς διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τῶν ὑπηκόων του. ἐξῆλθεν ἀκολούθως ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ παρεδόθη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ νικητοῦ.

Ὁ Λὸνγ-Βοὺ, ἄλλος ἔγγονος τοῦ τρισκαιδεκάτου αὐτοκράτορος τῆς παρελθούσης δυναστείας, ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτωρ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φὸ-Κιὲν, ἀλλὰ πλησιάσαντος τοῦ δορυκτήτορος, ὅλαι αἱ πόλεις παρεδόθησαν, καὶ τὸ αἷμα τούτου τοῦ βασιλέως ἐχύθη διὰ νὰ στερεώσῃ αὐτὴν τὴν δορυκτησίαν.

Ἕνας ἄνθρωπος εὐτελοῦς καταγωγῆς, ὀνομαζόμενος Τ'χὲν-Τ'χὶ-Λὸνγ, ἐσήμανε πολὺ εἰς αὐτὴν τὴν πολιτικὴν μεταβολήν. Εἶχε χρηματίσει κατὰ πρῶτον ὑπηρέτης τῶν Πορτουγάλλων εἰς Μακάο. Διδαχθεὶς τὰς ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐβαπτίσθη, ὀνομασθεὶς Νικόλαος. Ἀκολούθως γενόμενος μικρὸς ἔμπορος, ἐσύναξεν ἄπειρα πλούτη διὰ τῆς βιομηχανίας του καὶ τοῦ ἐμπορίου του μὲ τοὺς Ἱσπανοὺς καὶ Ὁλλανδούς. Τέλος πάντων ἐφωδίασε μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα στόλον σημαντικόν. Ἀνεγνώρισε καταρχὰς τὸν Λὸνγ-Βοὺ ὡς αὐτοκράτορα· ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐπροσποιεῖτο ὅτι ὑποτάσσεται εἰς τὸν Χοὺν-Τ'χὶ. Οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἐπρόσφερε τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσεν εἰς λαμπρὸν συμπόσιον. Οὗτος ὁ ὀψίπλουτος ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν τὴν τόσον ἔντιμον προσκάλεσιν, ἐλπίζων ν' ἀπολαύσῃ εἰς τὴν αὐλὴν τὰς πλέον ἐξόχους ἀξίας. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του, ὁ υἱός του ἔλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου· καὶ μήτε αἱ παρακαλέσεις τοῦ πατρός του, μήτε αἱ ὑποσχέσεις τοῦ αὐτοκράτορος δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κλονήσωσι τὴν πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Σινικῆς πίστιν του.

Ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Φὸ-Κιὲν, τὸ Ταρταρικὸν στράτευμα ἐπροχώρησεν ἕως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κουάνγ-Τόνγ, ὅπου δὲν εὑρῆκε κἀμμίαν ἀντίστασιν. Δὲν συνέβη τὸ αὐτὸ εἰς τὴν Κουάνγ Σὶ· ἐνικήθη κατὰ κράτος ἀπὸ τὸν ἀντιβασιλέα Θωμᾶν Κιοὺ, καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον τῶν στρατευμάτων τῆς Σινικῆς Λουκᾶν-Τ'χὲν, ἀμφοτέρους Χριστιανούς. Οἱ νικηταὶ ἔκλεξαν παρευθὺς ἕνα ἡγεμόνα ἐκ τῆς αὐτοκρατορικῆς γενεᾶς, ὀνομαζόμενον Υὶόνγ-Λιὲ, καὶ ἀφοῦ τὸν ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα, τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Χαὸ-Κίνγ, διὰ νὰ ἔχῃ ἐκεῖ τὴν αὐλήν του. Ἡ

φήμη ταύτης τῆς μεγάλης νίκης, ἥτις διεδόθη παρευθὺς εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου, ἐνεψύχωσε τοὺς Σίνας· ἕνας στρατηγὸς, ὅστις εἶχε συνάξει στράτευμα εἰς τὸ Φὸ-Κιὲν, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ὀψιπλούτου, περὶ τοῦ ὁποίου ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω, ὅστις διέτρεχε τὰς γειτνιαζούσας θαλάσσας μὲ τὸν στόλον του, ἐξανακυρίευσαν πολλὰς πόλεις, ὁ εἷς εἰς τὰ παραθαλάσσια, καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὰ μεσόγεια.

Πρὸς τὰ ἀρκτικὰ δύο ἀρχιστράτηγοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ μὲν εἷς ὠνομάζετο Χὸ, ὁ δὲ ἄλλος Κιὰνγ, ἐσύναξαν ὁ καθεὶς στράτευμα σημαντικόν. Ὁ πρῶτος ἐκυρίευσε πολλὰς πόλεις τῆς ἐπαρχίας Χὲν-Σὶ, ὁ δεύτερος ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν μὲ ἑκατὸν τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππικοῦ, καὶ πεζικὸν ἀσυγκρίτως πολυαριθμώτερον. Κατέθραυσαν δὶς τοὺς Ταρτάρους καὶ τοὺς ἐνέπνευσαν τοιοῦτον τρόμον, ὥστε δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ συγκροτήσωσι μάχην ἐπὶ τῆς πεδιάδος. Μολοντοῦτο, τελευταῖον ἐνικήθησαν μετὰ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη, καὶ ἔχασαν ὅλας τὰς πόλεις, τῶν ὁποίων εἶχαν κατασταθῆ κύριοι.

Πρὸς δυσμὰς ἕνας ἄλλος ἀρχηγὸς ἐπαναστατῶν ἔφερε παντοῦ τὴν ἐρήμωσιν· ἦτον ἀληθὴς δαίμων ὑπὸ σχῆμα ἀνθρώπινον. Ἀφοῦ ἔπραξε τρομερὰς σκληρότητας εἰς τὰς ἐπαρχίας Κονὰν, Κιὰνγ-Νὰν καὶ Κιὰνγ-Σὶ, ἔδειξεν ὅλην τὴν μανίαν του εἰς τὴν Σὲ-Τχουέν. Ὢν γλυκὺς καὶ εὐπροσήγορος μὲ τοὺς στρατιώτας του, μὲ τοὺς ὁποίους ἔτρωγε καὶ ἔπαιζε, μετεχειρίζετο ἀπεριόριστον βαρβαρότητα πρὸς τοὺς ἄλλους Σίνας. Ἐθανάτωσε τὸν βασιλέα τῆς πρωτευούσης τῆς Σὲ-Τχουὲν, ἡγεμόνα τῆς παρελθούσης δυναστείας. Ἐὰν ἕνας μόνος κάτοικος ἐγίνετο ἔνοχος ἑνὸς σφάλματος, ἀπηγχόνιζεν ὅλους τοὺς κατοικοῦντας τὴν αὐτὴν ὁδόν. Πεντακισχίλιοι εὐνοῦχοι ἐχάθησαν διὰ προσταγῆς τούτου τοῦ αἱμοβόρου ἀνδρὸς, ἐπειδὴ ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς δὲν τῷ εἶχε δώσει τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος. Συγκαλέσας δέκα χιλιάδας πεπαιδευμένων, τοὺς ἐθανάτωσεν ὅλους, μὲ πρόφασιν ὅτι τὰ σοφίσματά των ἐνέπνεαν εἰς τοὺς λαοὺς τὸ πνεῦμα τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἐπειδὴ ἦτον εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ παραιτήσῃ τὴν πόλιν Τχὲν-Τοὺ-Φοὺ, διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χὲν-Σὶ, ἐδέσμευσεν ὅλους τοὺς κατοίκους, καὶ ὅταν ἐσυναθροίσθησαν εἰς τὴν πεδιάδα, οἱ στρατιῶταί του τοὺς ἔσφαξαν ἔμπροσθέν του. Προφασιζόμενος ὅτι αἱ γυναῖκές των δὲν ἔκαμναν ἄλλο τι πάρεξ νὰ ταράττουν τὸ στράτευμα, ἐπρόσταξε νὰ θανατωθῶσι, καὶ ἔδωκεν ὁ ἴδιος τὸ παράδειγμα ταύτης τῆς θηριώδους σκληρότητος, λαιμοτομήσας τριακοσίας ἀπὸ τὰς ἰδικάς του. Τέλος πάντων, παρήτησε τότε μόνον τὴν ἐπαρχίαν Σὲ-Τχουὲν, ἀφοῦ σχεδὸν τὴν ἠρήμωσε, καὶ παρέδωκεν εἰς τὰς φλόγας τὴν πρωτεύουσάν της καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις. Τοῦτο τὸ τέρας ἤτοι. μάζετο νὰ συγκροτήσῃ μάχην μὲ τὸ ταρταρικὸν στράτευμα, τὸ ὁποῖον ἐπλησίαζε, καθ' ἣν στιγμὴν ἦλθαν νὰ τὸν εἰδοποιήσουν, ὅτι ἐφαίνοντο μερικοὶ στρατιῶται εἰς τὰ ὑψώματα. Ἀνεχώρησεν εὐθὺς διὰ νὰ τοὺς ἀναγνωρίσῃ χωρὶς νὰ λάβῃ μήτε περικεφαλαίαν μήτε θώρακα. Μόλις ἐδείχθη εἰς τοὺς ἐχθροὺς καὶ εὐθὺς ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ ῥίψιμον βελους. Μετὰ τοῦτο τὸ συμβὰν, ὅλον τὸ στράτευμα διεσκορπίσθη, οἱ λαοὶ ἐδέχθησαν τοὺς Ταρτάρους ὡς ἐλευθερωτὰς, καὶ ὑπετάγησαν περιχαρεῖς εἰς τὴν κυριαρχίαν των.

Ἤδη ἕνδεκα ἐπαρχίαι ἐγνώριζαν τὸν Χοὺν-Χὲ ὡς αὐτοκράτορα, καὶ τέσσαρες μόνον, κείμεναι πρὸς μεσημβρίαν, ὑπήκουαν εἰς μονάρχην Σίνην. Ὁ Ἀμαβὰν ἔστειλε τρία στρατεύματα διὰ νὰ τὰς καθυποτάξῃ. Ἐπολιόρκησε τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας Κουάνγ-Τόνγ. Μετὰ θανατηφόρον πολιορκίαν, ἥτις διήρκεσεν ἓν ἔτος, αὕτη ἡ πόλις ἐκυριεύθη καὶ ἐλαφυραγωγήθη. Ἐξεστράτευσαν ἀκολούθως εἰς τὴν Χαὸ-Κίνγ, ὅπου ὁ Γιὸνγ-Λιὲ εἶχε τὴν αὐλήν του. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὅστις δὲν εἶχεν ἀρκετὰς δυνάμεις διὰ νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὸν νικητὴν, ἀπεχώρησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κουάνγ-Σὶ, ἀκολούθως εἰς τὴν Γιοῦ-Νάν.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος, οἱ Τάρταροι ἐζημιώθησαν μεγάλως μὲ

τὸν θάνατον τοῦ Ἀμαβάν. Καὶ αὐτοὶ οἱ Σῖναι τὸν ἐπόθησαν, ἐπειδὴ ἤξευρε νὰ ἑλκύῃ πρὸς ἑαυτὸν τὸ σέβας καὶ τὴν εὔνοιάν των μὲ τὰ μεγάλα του προτερήματα. Μετὰ τὸν θάνατόν του, ὁ νέος Αὐτοκράτωρ, ὅστις εἶχε φθάσει εἰς τὸ τεσσαρακαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰς ἡνίας τοῦ βασιλείου. Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, εἶχε νυμφευθῆ τὴν θυγατέρα τοῦ ἡγεμόνος τῶν δυτικῶν Ταρτάρων. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ὢν πολλὰ διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς Σίνας μονάρχας, προκατόχους του, ἀντὶ νὰ κάθηται κλεισμένος εἰς τὸ παλάτιόν του, ἔλαβε τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ δεικνύεται εἰς τὸν λαὸν, καὶ νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους του εὔκολον πλησίασιν εἰς τὸ ὑποκείμενόν του. Δὲν ἔκαμε κἀμμίαν μεταβολὴν μήτε εἰς τοὺς νόμους μήτε εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Σινικῆς. Μήτε ἐσυγχώρησεν εἰς τοὺς Σίνας νὰ μανθάνωσι τὴν Ταρταρικὴν γλῶσσαν χωρὶς ἄδειαν ἰδιαιτέραν. Ἐφύλαξε τὰ ἓξ μεγάλα κριτήρια· ἀλλ' ἠθέλησε νὰ καθεδρεύουν μόνον εἰς τὸ Πεκίνγ, καὶ μὲ τὸν Σινικὸν πρόεδρον, νὰ ἦναι καὶ εἷς ἄλλος Τάρταρος. Ἐξηκολούθει νὰ ἐμπιστεύεται μόνον εἰς τοὺς πεπαιδευμένους τὴν κυβέρνησιν τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὑποχρεώνων αὐτοὺς νὰ καθυποβάλλωνται εἰς νέαν ἐξέτασιν.

Οὗτος ὁ ἡγεμὼν εἶχεν ἐξαίρετον εὔνοιαν πρὸς ἕνα Ἰησουΐτην, ὀνομαζόμενον Ἀδὰμ Σχαάλ· δὲν τὸν ὠνόμαζεν ἀλλέως πάρεξ *Μὰ - Φὰ*, ἔκφρασις, ἥτις σημαίνει Πάτερ μου. Τὸν κατέστησεν ἀρχηγὸν τοῦ συμβουλίου τῶν μαθηματικῶν, διὰ νὰ μεταῤῥυθμίσῃ τὴν σινικὴν ἀστρονομίαν, καὶ ἐδίωξε τοὺς Μωαμεθανοὺς, οἵτινες εἶχαν τὸ κατακτήσει πρὸ τριῶν αἰώνων. Δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς αὐτὴν τὴν διάκρισιν, τὸν ἐσυγχώρησε νὰ τῶ παρουσιάζῃ κατευθεῖαν τὰς ζητήσεις του, χωρὶς νὰ τὰς καθυποβάλλῃ ὑπ' ὄψιν τῶν κριτηρίων κατὰ τὴν συνήθειαν. Αὕτη ἡ ἐπίσημος εὔνοια συνεισέφερε τόσον ὁραστηρίως εἰς τὰς προόδους τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὥστε μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀνηγέρθησαν εἰς τὸ Πεκίνγ δύο ὡραῖαι Ἐκκλησίαι, ὑπὸ τὴν αὐτοκρατορικὴν ὑπεράσπισιν·

Ὁ Χοὺν - Τχὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἀπὸ τὴν θλίψιν, τὴν ὁποίαν τῷ ἐπροξένησεν ὁ θάνατος βασιλίσσης τινὸς, τὴν ὁποίαν ἠγάπα κατὰ πολλά. Εἶχε μόνον εἰκοσιτέσσαρα ἔτη, καὶ ἐβασίλευσε δέκα ἑπτά. Ἀποθνήσκων, διώρισε τέσσαρας κυρίους τῆς αὐλῆς του ἐπιτρόπους τοῦ νεωτέρου υἱοῦ του, ὀνομαζομένου Κὰνγ - Χὶ, ὅστις δὲν εἶχεν ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ ὀκτὼ ἔτη. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του, ὅλοι οἱ Βόνζοι ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸ παλάτιον, καὶ τὴν ἐπαύριον ὁ Κὰνγ - Χὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἐδέχθη τὰς ὑποκλίσεις ὅλων τῶν μεγιστάνων τῆς Αὐτοκρατορίας.

ΚΕΦ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περίληψις τῆς βασιλείας τοῦ Κὰνγ-Χί.

Τὴν ἐπαύριον τοῦ θανάτου τοῦ Αὐτοκράτορος Χοὺν - Τχὶ, ἀνηγορεύθη Αὐτοκράτωρ ὁ υἱὸς τοῦ Κὰνγ - Χὶ, ἔχων ἡλικίαν ὀκτὼ χρόνων. Ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον· ὅλοι οἱ ἡγεμόνες, οἱ κύριοι, οἱ πρῶτοι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατεύματος καὶ τοῦ διαδήματος, καὶ οἱ μανδαρῖνοι ὅλων τῶν κριτηρίων ἐπῆγαν νὰ γονυπετήσωσιν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἔκαμαν τὰς ἐννέα συνήθεις προσρήσεις. Τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι μεγαλοπρεπέστερον παρεξ ἡ μεγάλη αὐλὴ, ὅπου ἔγινεν αὕτη ἡ τελετή. Τὰ δύο μέρη κατείχοντο ἀπὸ τοὺς μανδαρίνους ἐνδεδυμένους μὲ ἐνδύματα μεταξωτὰ μὲ χρυσοῦς στολισμοὺς εἰς σχῆμα ῥόδων. Πεντήκοντα ἀπὸ αὐτοὺς ἔφερον μεγάλα σκιάδια κεντημένα μὲ χρυσὸν καὶ μέταξαν ὁμοῦ μὲ τὰς χρυσωμένας ῥάβδους των. Τοποθετημένοι εἰς ἀριθμὸν ἴσον μὲ τὰς δύο πτέρυγας τοῦ θρόνου, εἶχαν εἰς τὰ πλάγιά των ἄλλους τριάκοντα ἀξιωματικοὺς μὲ μεγάλα ἀνεμιστήρια χρυσοκέντητα καὶ μεταξοκέντητα. Πλησίον αὐτῶν

ἦσαν εἰκοσιοκτὼ μεγάλαι σημαῖαι, ἐσπαρμέναι μὲ χρυσοῦς ἀετέρας, μὲ μεγάλους δράκοντας, καὶ μὲ τὸ σχῆμα τῆς σελήνης καθ' ὅλας τὰς φάσεις της. Κατόπιν αὐτῶν ἦσαν ἄλλαι ἑκατὸν σημαῖαι, αἱ ὁποῖαι παρέσταιναν σωροὺς ὅπλων, πελέκεις, σφυροὺς, καὶ ἄλλα πολεμικὰ ὄργανα, μὲ παραδόξους κεφαλὰς τεράτων καὶ ἄλλων ζώων.

Ὁ Κὰνγ-Χὶ, δεύτερος Αὐτοκράτωρ τῆς εἰκοστῆς δευτέρας δυναστείας, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγίστους μονάρχας, οἵτινες ἐδιοίκησαν τὴν Σινικήν. Τὸ ὄνομά του, σεβαζόμενον καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, ἐσεβάζετο ἐξίσου καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου οἱ ἱεραπόστολοι, τοὺς ὁποίους ὑπερασπίζετο, συνεισέφεραν πολὺ εἰς τὸ νὰ γνωστοποιήσωσι τὰ ἔξοχα προτερήματά του.

Μία ἀπὸ τὰς πρώτας πράξεις, τὰς ὁποίας οἱ τέσσαρες ἐπίτροποι τούτου τοῦ βασιλέως ἔκαμαν μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἐξουσίας των, ὑπῆρξε τὸ νὰ προστάξωσιν ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν παραθαλασσίων μερῶν τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν νὰ ὑπάγωσι νὰ κατασταθῶσι τρεῖς λεύγας εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν μεσογείων. Κατεστράφησαν παρομοίως διὰ προσταγῆς των ὅλαι αἱ πόλεις, φρούρια καὶ χωρία κείμενα εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς θαλάσσης ἐμποδίσθη ἐξολοκλήρου. Τοῦτο τὸ ἀγχίνουν προφυλακτικὸν μέσον ἐξησθένησε τὴν δύναμιν τοῦ Τχὶνγ-Κὸνγ, ἐκείνου τοῦ φοβεροῦ ἐχθροῦ, ὅστις διὰ τοῦ πολυαρίθμου στόλου του, εἶχε κατασταθῆ κύριος τῆς θαλάσσης· ἀλλὰ κατήντησεν εἰς τὴν ζητείαν ἀπείρους οἰκογενείας, αἱ ὁποῖαι συνετηροῦντο ἀπὸ τὴν ἁλίευσιν. Πολλαὶ Ἐκκλησίαι παρομοίως καὶ οἱ ναοὶ τῶν εἰδώλων κατηδαφίσθησαν, καὶ ἡ πόλις Μακὰο ἤθελε δοκιμάσει τὴν αὐτὴν τύχην, ἂν δὲν ἐπαρακάλει ἐνθέρμως ὁ ἰησουΐτης, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω.

Ἡ εὔνοια, τὴν ὁποίαν ἀπελάμβανεν οὗτος ὁ ἀξιοσέβαστος μονάρχης εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πεκὶνγ, δὲν ἀργοπόρησε νὰ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν τῶν πεπαιδευμένων. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἐπαρουσίασεν εἰς τοὺς ἀντιβασιλεῖς τῆς αὐτοκρατορίας μίαν ἀγω-

γὴν γεμάτην ἀπὸ φρικώδεις συκοφαντίας κατὰ τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας, καὶ κατὰ τῶν ἱεραποστόλων, τῶν ὁποίων ὡς ἀρχηγὸς ἐθεωρεῖτο ὁ πατὴρ Ἀδὰμ, ἡ ὁποία καὶ ἔλαβε ταχεῖαν τὴν ἔκβασιν. Οὗτος ὁ ἱεραπόστολος, καὶ τρεῖς ἀπὸ τοὺς συνοπαδούς του ἐδεσμεύθησαν καὶ ἐφέρθησαν εἰς τὰ κριτήρια, ὅπου καθυπεβλήθησαν εἰς διεξοδικὰς καὶ περιφρονητικὰς ἀνακρίσεις. Τὰ βιβλία τῆς προσευχῆς, τὰ κομβολόγια, τὰ ἱερὰ φυλακτήρια, θεωρούμενα ὡς τόσα σημεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ συνωμόται ἔμελλαν νὰ γνωρισθῶσι, παρεδόθησαν εἰς τὰς φλόγας. Ὁ Πατὴρ Ἀδὰμ, ὅστις καταρχὰς ἔμελλε νὰ ἀπαγχονισθῇ, κατεδικάσθη ἐπομένως νὰ κερματισθῇ ζῶν εἰς δεκαχισχίλια τεμάχια. Ὅταν αὐτὴ ἡ ἀπόφασις ἐφέρθη εἰς τοὺς ἐξ αἵματος ἡγεμόνας καὶ εἰς τοὺς ἀντιβασιλεῖς διὰ νὰ ἐπικυρωθῇ, πολλοὶ κλονισμοὶ σεισμοῦ ἐγίνοντο ἐπαισθητοὶ κατὰ πᾶσαν φορὰν, καθ' ἣν ἄρχιζαν νὰ τὴν ἀναγινώσκουν, καὶ ἐβίασαν τὴν συνέλευσιν νὰ διαχωρισθῇ. Τοῦτο τὸ συμβὰν ἐπροξένησε τόσον μεγάλην θλῖψιν, ὥστε ἡ ἀπόφασις ἀνετράπη, καὶ ἐχορηγήθη γενικὴ ἀμνηστεία. Ὁ Πατὴρ Ἀδὰμ ἀπεφυλακίσθη μετὰ ἕνα μῆνα, ὁπότε καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον κατεκάη. Ὅλοι οἱ ἱεραπόστολοι, εἰκοσιπέντε τὸν ἀριθμὸν, ἐξωρίσθησαν εἰς τὸ Καντὼν, ἐκτὸς τεσσάρων, οἵτινες ἔμειναν εἰς τὴν αὐλήν.

Ἡ θεία δίκη δὲν ἀργοπόρησε νὰ παιδεύσῃ ἐκεῖνον ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἀντιβασιλεῖς, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς σκληρότατος ἐχθρὸς τῶν χριστιανῶν. Ὅταν ὁ νέος Αὐτοκράτωρ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν διοίκησιν τῶν εὐρυχώρων Ἐπικρατειῶν του, οὗτος ὁ ὑπουργὸς ἀπελογήθη εἰς εἴκοσι κεφάλαια κατηγορίας, ἐκτοξευθέντα κατ' αὐτοῦ. Ἀπελέγχθη, ἐδεσμεύθη καὶ κατεδικάσθη εἰς τὴν σκληροτάτην τιμωρίαν. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐμετρίασε τὴν αὐστηρότητα τῆς τιμωρίας του, καὶ ἀπηγχονίσθη. Ἑπτὰ ἀπὸ τὰ τέκνα του ἢ ἔγγονά του ἐκαρατομήθησαν, καὶ ὁ πρωτότοκος υἱός του κατεκομματιάσθη

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρὸς Ἀδὰμ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀθωό-

της ἀνεγνωρίσθη πανδήμως, ὁ Πατὴρ Βερμπιέστ ἔγεινε πρόεδρος τοῦ κριτηρίου τῶν μαθηματικῶν· ὁ νέος Αὐτοκράτωρ, ὅστις τὸν ἐτίμα, ἤκουσε τὰ μαθήματά του πέντε μῆνας. Οὗτος ὁ ἱερομόναχος, δυνάμει τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας του, ἐπαρουσίασεν εἰς τοῦτον τὸν μονάρχην μίαν ἀγωγὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναιροῦσε τὰς συκοφαντίας, αἱ ὁποῖαι εἶχαν δημοσιευθῆ κατὰ τοῦ χριστιανικοῦ νόμου, καὶ κατ' ἐκείνων οἵτινες τὴν ἐκήρυτταν.

Αὕτη ἡ ἀγωγὴ ἐξετάσθη εἰς διάστημα ἑπτὰ ἡμερῶν, εἰς γενικήν τινα συνέλευσιν τῶν μανδαρίνων· καὶ αὕτη ἡ ἐξέτασις εἶχε κατόπιν της μίαν διακήρυξιν, ἥτις διελάμβανεν ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία δὲν διδάσκει τίποτε ἀξιοκατάκριτον, τίποτε ἐναντίον εἰς τοὺς νόμους τῆς αὐτοκρατορίας. Διάταγμα αὐτοκρατορικὸν ἀνεκάλεσε τοὺς ἐξορισθέντας ἱεραποστόλους, ἀλλὰ τοὺς ἀπηγορεύθη νὰ οἰκοδομῶσι νέας Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τοὺς Σινας νὰ γίνωνται Χριστιανοί.

Κατὰ τὸ 1682, ὁ Αὐτοκράτωρ, καταδαμάσας τοὺς ἐπαναστάτας, οἵτινες εἶχαν λάβει τὰ ὅπλα εἰς πολλὰς ἐπαρχίας τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν πατρίδα του, καὶ τοὺς τάφους τῶν προγόνων του. Τὴν 23 Μαρτίου, ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ταρταρίαν, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν κληρονομικὸν ἡγεμόνα, ἀπὸ τὰς τρεῖς βασιλίσσας, ἀπὸ τοὺς μεγάλους κυρίους, ἀπὸ τοὺς πρωτίστους μανδαρίνους, καὶ ἀπὸ ἓν στράτευμα σχεδὸν ἑβδομήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν. Ἠθέλησεν ὥστε ὁ Πατὴρ Βερμπιέστ νὰ μεθέξῃ ἀπ' αὐτὴν τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ πάντοτε εὑρίσκετο πλησίον του. Τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ἔκαμεν ἄλλην ὁδοιπορίαν εἰς τὴν Δυτικὴν Ταρταρίαν μὲ πολὺ μεγαλητέραν παράταξιν, καὶ στράτευμα ἀσυγκρίτως πολυαριθμότερον. Ὁ σκοπός του ἦτο νὰ κρατῇ τὰ στρατεύματά του πάντοτε εἰς κίνησιν, νὰ τὰ σκληρύνῃ εἰς τὸν κόπον, νὰ ἀγαπᾶται, καὶ νὰ ἦναι φοβερὸς συγχρόνως καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους του τοὺς ταρτάρους ἡγεμόνας, ἐπιδεικνύων ἔμπροσθέν των ὅλην τὴν μεγαλειότητα τῆς δυνάμεώς του, καὶ ἐπιφορτίζων αὐτοὺς μὲ τὰς εὐεργεσίας του.

Ἡ Σινικὴ ἀπελάμβανε βαθεῖαν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ἐχρεώστει εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὰ φῶτα τούτου τοῦ βασιλέως. Ἡ ἀκάματος εἰς τὰς ὑποθέσεις ἐνασχόλησίς του, ἡ δικαιοσύνη του, ἡ ὀρθὴ κρίσις του εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν πρώτων ὑπουργημάτων ἐπιδεξίων ὑπηκόων, ἡ λιτότης του, ἡ πρὸς τὴν πολυτέλειαν καταφρόνησίς του, ἡ ἁπλότης τῶν ἐνδυμάτων του, ἡ εἰς τὰς δημοσίας δαπάνας μεγαλοπρέπειά του, ἡ πρὸς τοὺς ὑπηκόους του ἀγάπη, ἡ σταθερότης του πρὸς πραχτοποίησιν τῶν νόμων, ἡ ἄοκνος ἐπιμέλειά του περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν ἀντιβασιλέων καὶ τῶν διοικητῶν, ἡ ἀπόλυτος κυριότης, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποκτήσει ἐπάνω εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, ὅλα αὐτὰ διετήρουν ἐντελεστάτην συμφωνίαν καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς εὐρυχώρου χυριαρχίας του.

Ἐν τοσούτῳ, μὲ ὅλας τὰς πολυπληθεῖς ἀσχολίας του, ὁ Κάνγ Χὶ εὗρισκεν ἀκόμη τὸν καιρὸν τοῦ νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὰς ἐπιστήμας, διὰ τὰς ὁποίας εἶχε πολλὴν διάθεσιν καὶ εὐαρέσκειαν. Μὴν εὐχαριστούμενος νὰ ἦναι ἔκδοτος εἰς τὴν σινικὴν φιλολογίαν, ἠθέλησε προσέτι νὰ διδαχθῇ τὰς ἐπιστήμας τῆς Εὐρώπης· ἤγουν τὴν γεωμετρίαν, τὴν ἄλγεβραν, τὴν φυσικὴν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν ἀνατομίαν. Τρεῖς ἱεραπόστολοι ἰησουῖται ἐνησχολήθησαν, εἰς διάστημα πολλῶν ἐτῶν, νὰ συντάττωσι τὰ μαθήματα αὐτῶν τῶν ἐπιστημῶν εἰς γλῶσσαν ταρταρικὴν, καὶ νὰ τὰ ἐξηγῶσιν εἰς αὐτὸν δὶς τῆς ἡμέρας, εἴτε εἰς τὸ Πεκὶνγ, εἴτε εἰς τὸ ἐνηβητήριόν του (οἶκον ἐξοχῆς.)

Πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν διδασκάλων του διὰ τὸν ζῆλον, τὸν ὁποῖον εἶχαν εἰς τὸ νὰ τὸν διδάξουν, τοῖς ἐχορήγησε, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ περίφραγμα τοῦ παλατίου του, εὐρύχωρον οἰκόπεδον διὰ νὰ κτίσωσιν οἶκον καὶ ἐκκλησίαν, ἐπρομήθευσε μάλιστα καὶ χρήματα καὶ μέρος τῆς ὕλης διὰ τὴν οἰκοδομὴν τούτων τῶν δύο κτιρίων, καὶ διώρισε μανδαρίνους διὰ νὰ προεδρεύωσιν εἰς αὐτήν. Ὅλα ἐτελείωσαν εἰς τέσσαρα ἔτη· καὶ

κατὰ τὸ 1702 ἔγειναν τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκκλησίας μὲ μεγάλην πανήγυριν.

Κατὰ τὸ 1717, εἷς μανδαρῖνος πολεμικὸς ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ἀγωγὴν γεμάτην ἀπὸ λοιδορίας καὶ διαβολὰς κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, καὶ κατὰ τῶν ὅσοι τὴν ἐκήρυτταν Ἡ ἡσυχία τῆς ἐπικρατείας, ἔλεγεν εἰς αὐτὴν, ἐπαπειλεῖτο ἔσωθεν μὲν ἀπὸ τοὺς ἱεραποστόλους καὶ τοὺς μαθητάς των, ἔξωθεν δὲ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους, οἵτινες μετήρχοντο τὸ ἐμπόριον τῆς Σινικῆς. Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἔλειψε νὰ ἐξετάσῃ αὐτὴν τὴν ἀγωγὴν διὰ τῶν κριτῶν. Οὗτοι, ἐξομοιωθέντες μὲ ταύτην τὴν διαταγὴν, ἐξέδωκαν ἀπόφασιν, ἥτις ἀνεκάλει δύο διατάγματα, τὸ ἓν τοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς βασιλείας τοῦ Κάνγ-Χὶ, καὶ τὸ ἄλλο τοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἔτους. Διὰ τοῦ πρώτου, ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς ἱεραποστόλους νὰ κτίζωσιν ἐκκλησίας, καὶ εἰς τοὺς Σίνας νὰ ἐναγκαλίζωνται τὴν χριστιανικὴν πίστιν· διὰ τοῦ ἄλλου, ἐπροστάζετο εἰς ἕκαστον Εὐρωπαῖον νὰ προμηθευθῇ ἀπὸ αὐτοκρατορικὸν δίπλωμα, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος του, τὸ μοναχικὸν τάγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν, τὸν καιρὸν τῆς διαμονῆς του εἰς τὴν Σινικὴν, καὶ τὴν ὑπόσχεσίν του νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ πλέον εἰς τὴν Εὐρώπην. Αὕτη ἡ ἀπόφασις κατέθλιψε βαθέως τοὺς ἱεραποστόλους. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Πατὴρ Παρεννῖνος, προσέπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι αὕτη ἡ ἀπόφασις προσαρμόζεται μόνον εἰς τοὺς ὅσοι δὲν εἶχαν λάβει τὸ δίπλωμα.

Τὴν 22 Νοεμβρίου τοῦ 1720 ἕνας πρέσβυς τῆς Ῥωσσίας ἔκαμε τὴν εἴσοδόν του εἰς τὸ Πεκὶνγ, μὲ πολλὴν παράταξιν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ἡ συνοδία του ἐσυνίστατο περισσότερον ἀπὸ ἑκατὸν ὑποκείμενα, σχεδὸν ὅλα ἐνδεδυμένα μὲ λαμπρὰ ἱμάτια κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν τρόπον. Οἱ ἱππεῖς, οἵτινες περιεπάτουν πλησίον τοῦ πρέσβεως, ἔφεραν τὴν σπάθην γυμνὴν Τοῦτο ἦτο διὰ

τοὺς Σίνας θέαμα διόλου νέον, καὶ τὸ ὁποῖον ἐκέντα ζωηρῶς τὴν περιεργειάν των.

Κατὰ τὸ 1722, ὁ Κὰνγ - Χὶ λαμβάνων τὸν Δεκέμβριον μῆνα τὴν διασκέδασιν τοῦ κυνηγίου τοῦ Τίγρεως εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς περιφραγμένους παραδείσους του, ἐκυριεύθη ἀπὸ ῥῖγος (ἀνατριχίλαν) τόσον σφοδρὸν, ὥστε ἐπρόσταξεν ὅλην τὴν συνοδίαν του νὰ ἐπιστρέψῃ παρευθὺς εἰς τὸ ἐνηβητήριόν του. Αὕτη ἡ προσταγὴ ἐξέπληξε καταρχὰς ὅλον τὸν κόσμον· ἀλλὰ παρευθὺς ἐγνωρίσθη τὸ αἴτιον τούτου. Ἐπειδὴ τὸ αἷμα τοῦ Αὐτοκράτορος ἔπηξε, κανὲν ἰατρικὸν δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν ἐλαφρώσῃ. Βλέπων ὅτι πλησιάζει εἰς τὸ τέλος, συνήθροισεν ὅλους τοὺς μεγιστᾶνας τοῦ βασιλείου, καὶ τοῖς διεκήρυξεν ὅτι διορίζει τὸν τέταρτον υἱόν του διάδοχον τοῦ θρόνου. Ἐξέπνευσε τὴν 20 Δεκεμβρίου, εἰς ἡλικίαν ἑξήκοντα ἐννέα ἐτῶν. Τὴν αὐτὴν νύκτα τὸ σῶμά του μετεκομίσθη εἰς τὸ Πεκίνγ. Ἐβασίλευσεν ἑξήκοντα καὶ τρία ἔτη εὐτυχῶς καὶ ἐνδόξως.

Ἔργον δικαιοσύνης καὶ αὐστηρότητος τοῦ αὐτοκράτορος Κὰνγ-Χί.

Περιηγούμενος τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς αὐτοκρατορίας του οὗτος ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπομακρυνθεὶς μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν συνοδίαν του, παρετήρησεν ἕνα γέροντα, ὅστις ἔκλαιε· τὸν ἐρώτησε τὴν αἰτίαν τῶν δακρύων του. «Κύριε, τῷ εἶπεν οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δὲν τὸν ἐγνώριζε, δὲν εἶχα ἄλλο τι εἰμὴ ἓν παιδίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσυνίστατο ὅλη ἡ εὐδαιμονία μου, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεπιστευόμην ἀμερίμνως τὴν φροντίδα τῆς οἰκογενείας μου· ἕνας μανδαρῖνος Τάρταρος μὲ τὸ ἁφήρπασε Κατὰ τὸ παρὸν στεροῦμαι ἀπὸ πᾶσαν βοήθειαν, καὶ, ὡς φαίνεται, θέλω διαμείνει ἀβοήθητος καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν· ἐπειδὴ ἕνας ἄνθρωπος πτωχὸς καὶ ἀδύνατος, ὡς ἐγὼ, ἐμπορεῖ νὰ ὑποχρεώσῃ διοικητὴν, ὥστε νὰ μὲ δικαιώσῃ; Τοῦτο δὲν εἶναι τόσον δύσκολον, ὅσον τὸ στοχάζεσαι· ἀνάβα εἰς τὸν ἵππον ὄπισθεν ἐμοῦ, τῷ

εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ ὁδήγησόν με εἰς τὸν οἶκον τούτου τοῦ ἀδίκου ἅρπαγος· ὁ ἀγαθὸς γέρων ὑπήκουσεν ἐλευθέρως. Οὕτως ἔφθασαν ἀμφότεροι μετὰ δύο ὡρῶν ὁδοιπορίαν εἰς τὸν μανδαρῖνον, ὅστις δὲν ἤλπιζε μίαν ἐπίσκεψιν τόσον ἀσυνήθη.

Ἐν τοσούτῳ οἱ φύλακες καὶ πλῆθος κυρίων, ἀφοῦ πολὺν καιρὸν ἔτρεξαν, ὑπῆγαν εἰς τὴν οἰκίαν τούτου τοῦ ἀξιωματικοῦ, καὶ χωρὶς νὰ ἠξεύρωσιν ἀκόμη περὶ τίνος ἦτο λόγος, οἱ πρῶτοι τὸν περιεκύκλωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι ἐμβῆκαν μὲ τὸν αὐτοκράτορα. Οὗτος ὁ ἡγεμὼν ἐρωτᾷ τὸν μανδαρῖνον, καὶ ἀφοῦ τὸν ἀπήλεγξε περὶ τῆς βίας, περὶ τῆς ὁποίας ἐκατηγορεῖτο, παρευθὺς τὸν καταδικάζει νὰ χάσῃ τὴν ζωήν· μετὰ τὸν ἀποκεφαλισμὸν, ἐπιστρέφει πρὸς τὸ μέρος τοῦ τεθλιμμένου πατρὸς, καὶ μὲ σπουδαῖον τόνον, τῷ λέγει. «Διὰ νὰ σ' ἀποζημιώσω διὰ τὴν στέρησιν τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασες, σὲ δίδω τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπευθύνου, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἀπέθανεν· ἐκτέλεσον αὐτὸ μὲ περισσοτέραν μετριοφροσύνην παρ' αὐτὸς· ὠφελήθητι ἀπὸ τὸ σφάλμα καὶ ἀπὸ τὴν τιμωρίαν του, φοβούμενος μήπως καὶ σὺ, ὅσον ἀπὸ μέρους σου, χρησιμεύσῃς εἰς τοὺς ἄλλους ὡς παράδειγμα.»

Ὁ αὐτοκράτωρ Κὰνγ-Χὶ ἐξετάζει ὁ ἴδιος τοὺς διδάκτορας ἐξεταστὰς τῶν ἄλλων.

Τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας του, οὗτος ὁ ἡγεμὼν ἐπαρατήρησεν ὅτι δὲν ἐφαίνοντο πλέον τόσον πολυάριθμα βιβλία ὅσα ἄλλοτε, καὶ ὅτι τὰ ἐκδιδόμενα βιβλία δὲν εἶχαν τὸν βαθμὸν τῆς ἐντελείας, τὸν ὁποῖον ἐπεθύμει πρὸς δόξαν τῆς βασιλείας του, καὶ διὰ νὰ γένωσιν ἄξια τῆς ἐγκρίσεως τῶν μεταγενεστέρων. Ἔκρινε λοιπὸν, ὥστε οἱ πρῶτοι διδάκτορες τῆς αὐτοκρατορίας, ἀπολαμβάνοντες εἰρηνικῶς τὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχαν ὑψωθῇ, καὶ τὴν ὑπόληψιν τῆς σοφίας, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν, ἀμελοῦσαν τὴν σπουδὴν ἐλπίζοντες ὑπουργήματα ἐπικερδῆ.

Θέλων νὰ θεραπεύσῃ αὐτὴν τὴν ἀμέλειαν, εὐθὺς ὅτε αὐτοὶ οἱ διδάκτορες ἐξετάσωσι τοὺς ἀντιποιουμένους τὸν βαθμὸν, τὸν

ὁποῖον ἐκτῶντο, ἀπεφάσισεν ἐναντίον τῆς συνηθείας, νὰ ἐξετάσῃ μόνος του τούτους τοὺς σοφοὺς, οἱ ὁποῖοι ὑπερηφανεύοντο κατὰ πολλὰ ὡς ὄντες κριταὶ καὶ ἐξεταστὰι τῶν ἄλλων. Αὕτη ἡ ἐξέτασις, ἥτις διήγειρε γενικὴν ἔκπληξιν, ἐπέφερε χρίσιν, ἥτις ἐξέπληξεν ἔτι περισσότερον. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πρώτους διδάκτορας ἔπεσαν αἰσχρῶς ἀπὸ τὸν βαθμόν των καὶ ἐστάλησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας των. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τῆς ἀσυνήθους ἐξετάσεως ἐχάρη πολὺ ὁ βασιλεὺς, διότι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐμπειροτάτους πεπαιδευμένους τῆς αὐλῆς, τὸν ὁποῖον ἐπεφόρτισε νὰ ἐξετάσῃ τὰς συγγραφὰς, εὑρέθη σύμφωνος μὲ τὸ φρόνημά του, καὶ κατεδίκασεν ὅλα ὅσα εἶχεν ἀποδοκιμάσει, ἐξαιρουμένης μιᾶς μόνης, ἡ ὁποίαν αὐτὸς ὁ Μανδαρῖνος δὲν ἐνέκρινε μήτε ὡς καλὴν μήτε ὡς κακήν.

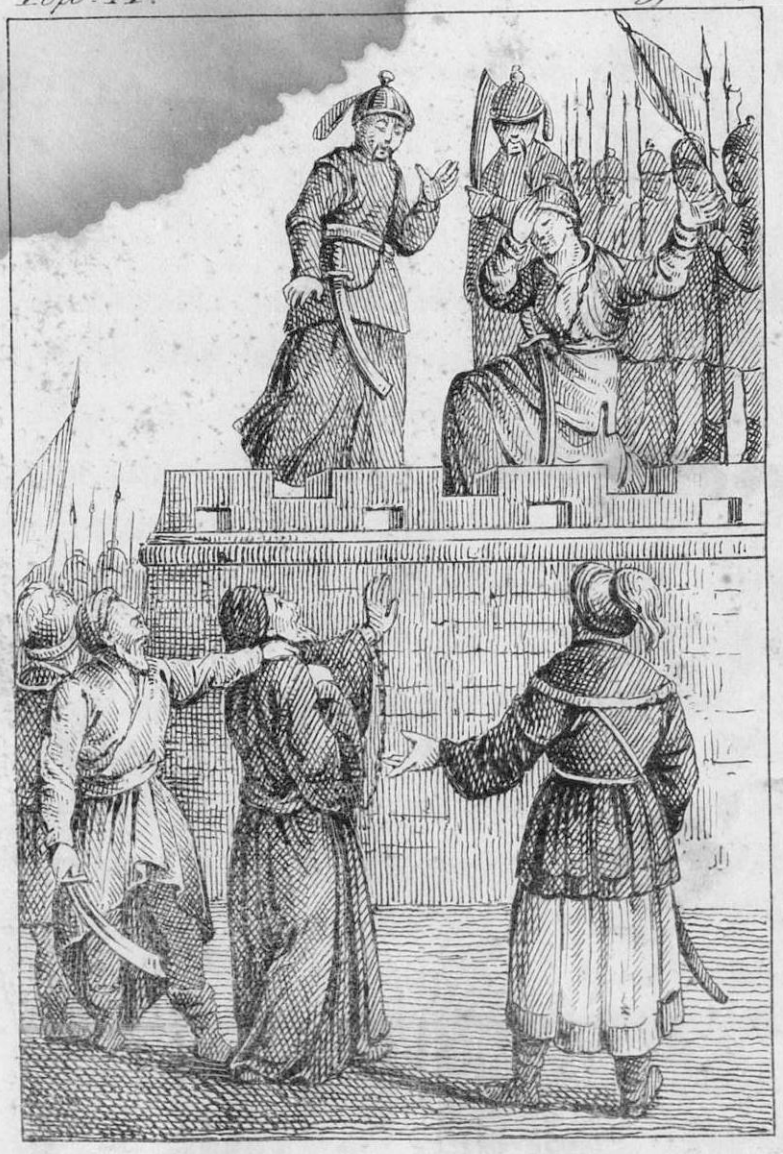
Δεῖγμα σεβασμοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Κὰνγ-Χὶ, εἰς ἕνα γέροντα ἑκατονταετῆ.

Ἕνας μικρὸς μανδαρῖνος τοῦ Κριτηρίου τῶν μαθηματικῶν, ἑκατοντούτης τὴν ἡλικίαν, ὑπῆγεν εἰς τὸ παλάτιον τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Σινικοῦ ἔτους, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ (χαιρετήσῃ) τὸν αὐτοκράτορα. Οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὅστις δὲν ὑπεδέχετο κἀνένα κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐπρόσταξε μολοντοῦτο νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸν θάλαμόν του. Ἐπειδὴ οὗτος ὁ ἀγαθὸς γέρων ἐφόρει φορέματα πενιχρὰ, καθεὶς ἐπροθυμοποιήθη νὰ τῷ δώσῃ πρὸς ἕν ἔνδυμα. Ὁ αὐτοκράτωρ ὅστις ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ἕν βῆμα (θρωμανιστὶ σοφᾶν) κατὰ τὸν Ταρταρικὸν τρόπον, ἐσηκώθη τὸν προϋπήντησε, καὶ τὸν ἐδέχθη μὲ μεγάλα δείγματα εὐνοίας. Ἠθέλησε νὰ γονυκλιτήσῃ, ἀλλ' ὁ Κὰνγ-Χὶ τὸν ἐσήκωσε παρευθὺς, καὶ πιάνων αὐτὸν φιλοφρόνως ἀπὸ τὰς δύο χεῖρας. «Σεβάσμιε γέρον, τῷ εἶπε, εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σὲ δέχωμαι αὐτοπροσώπως· ἀλλὰ σὲ εἰδοποιῶ διὰ πάντοτε ὅτι σὲ ἐξαιρῶ ἀπὸ πᾶν εἶδος φιλοφρονήσεων. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, θὰ προσηκώνωμαι ἐμπρός σου, καὶ θέλω σὲ προϋπαντᾷ· ἐγὼ δὲ ἀποδίδω ταύτην τὴν τιμὴν, ὄχι

εἰς τὸ ὑποκείμενόν σου, ἀλλ' εἰς τὴν ἡλικίαν σου· καὶ διὰ νὰ σὲ δώσω πραγματικὴν ἀπόδειξιν, σὲ ὀνομάζω πρῶτον πρόεδρον τοῦ συλλόγου τῶν μαθηματικῶν. Τοῦτο ὑπῆρξε δὶ αὐτὸν τὸν γέροντα ὁ ὑπέρτατος βαθμὸς τῆς εὐτυχίας· ποτὲ δὲν εἶχε δοκιμάσει χαρὰν τόσον ζωηρὰν ἢ τόσον καθαράν.

Ὁδοιπορία καὶ παράταξις τοῦ αὐτοκράτορος Κὰνγ-Χὶ, ὅστις πηγαίνει νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Τιὲν, ἢ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ.

Αὕτη ἡ ὁδοιπορία ἤρχιζε μὲ εἰκοσιτέσσαρας τυμπανιστὰς διατεταγμένους εἰς δύο σειρὰς, καὶ εἰκοσιτέσσαρας σαλπιγκτάς. Εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν ὡδοιπόρουν εἰκοσιτέσσαρες ἄνδρες ὡπλισμένοι μὲ ῥάβδους μακρὰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ πόδας σκεπασμένας μὲ ἐπίχρισμα κόκκινον καὶ στολισμένας μὲ χρυσωμένα ἔντεχνα φύλλα. Κατόπιν ἠκολούθουν ἑκατὸν στρατιῶται ὡπλισμένοι μὲ δόρατα, τῶν ὁποίων ἡ αἰχμὴ ἐτελείωνεν εἰς εἶδος δρεπάνου· ἑκατὸν ῥαβδοῦχοι, τῶν ὁποίων αἱ λόγχαι ἦσαν βερενικωμέναι (ἐπικεχρισμέναι) μὲ ἐρυθροῦν, στολισμέναι μὲ ἄνθη καὶ χρυσωμέναι εἰς τὸ ἄκρον· τετρακόσιοι μεγάλοι φανοὶ εἰργασμένοι πολλὰ ἐντέχνως· ἰσάριθμοι λαμπάδες πεποιημέναι ἀπὸ ξύλον τι, τὸ ὁποῖον καίει πολὺν καιρὸν, καὶ διαχέει μέγα φῶς· διακόσιαι λόγχαι, καλλωπισμέναι, ἄλλαι μὲν ἀπὸ χροκίδας (φούντας) μετάξης διαφόρων χρωμάτων, ἄλλαι δὲ ἀπὸ οὐρὰς πανθήρων, ἀλωπέκων καὶ ἄλλων ζώων· εἰκοσιτέσσαρες σημαῖαι, ἐπάνω εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν παραστημένα τὰ σημεῖα τοῦ Ζωδιακοῦ, καθότι οἱ Σῖναι διαιροῦν εἰς εἰκοσιτέσσαρα μέρη· πεντήκοντα ἓξ ἄλλαι σημαῖαι, ὅπου ἦσαν ἐξεικονισμένοι οἱ πεντήκοντα ἓξ ἀστερισμοὶ, εἰς τοὺς ὁποίους περιστέλλουν τὸν ἀριθμὸν ὅλων τῶν ἀστέρων· διακόσια ῥιπίδια ὑποστηριζόμενα ἀπὸ μακρὰς βακτηρίας χρυσωμένας, ἐπάνω εἰς τὰς

Παράπαιγε τὸν σαλέφα τὰ νὰ ξεσυγχω-
ρήσῃ, ἐσυδὲ δυνάμεις τὴν γυναῖ-
κα τοῦ μητροπολίτου ἀς τὰ χεράκι.

ὁποίας εἶχον ζωγραφίσει σχήματα δρακόντων, πτηνῶν καὶ ἄλλων ζώων. Τέλος πάντων, εἰκοσιτέσσαρα σκιάδια πλουσίως καλλωπισμένα, καὶ μεγαλοπρεπὲς ἑστιατήριον, φερόμενον ἀπὸ ἀξιωματικοὺς, ὑπηρετοῦντας τὰ περὶ τὴν τράπεζαν τοῦ αὐτοκράτορος, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον εἶχαν θέσει πολυάριθμα ἀγγεῖα χρυσᾶ, τοιαῦτα, ὡς προχόους, λεκάνας κτλ.

Ὕστερον ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν παράταξιν ἐφαίνετο ὁ μονάρχης πολυτελῶς ἐνδεδυμένος, καὶ ἔφιππος, εἰς ἵππον πλουσίως ἐπεστρωμένον· ἐφέρετο εἰς τὸ πλάγιόν του μεγαλοπρεπὲς σκιάδιον ἔχον περιφέρειαν ἀρκετὰ ἐκτεταμένην διὰ νὰ σκιάζῃ τὸν ἱππέα καὶ τὸν ἵππον. Ἐπερικυκλώνετο ἀπὸ δέκα ἵππους λευκοὺς, οἵτινες διευθύνοντο ἀπὸ ἑκατὸν λογχοφόρους καὶ οἰκιακοὺς ἀκολούθους.

Κατόπιν τοῦ αὐτοκράτορος ἐπροχώρουν κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν ὅλοι οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμόνες, οἱ βασιλόπαιδες, οἱ πρῶτοι μανδαρῖνοι, καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς αὐλῆς, ὅλοι μὲ ἐνδύματα παρατάξεως· πεντακόσιοι νέοι υἱοὶ ἀντιβασιλέων, ἢ ἀρχιμανδαρίνων, πολυτελῶς ἐνδεδυμένοι· χίλιοι ὑπηρέται μὲ ἐνδύματα ἐρυθρᾶ, κεντημένα μὲ ἄνθη καὶ ἄστρα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα τριάκοντα ἓξ ἄνδρες ἔφεραν μίαν καθέδραν ἀσκεπῆ, καὶ κατόπιν αὐτῆς ἑκατὸν εἴκοσι κομισταὶ ὑπεστήριζαν ἄλλην μεγαλητέραν. Τέλος πάντων ἠκολούθουν τέσσαρες μεγάλαι ἅμαξαι, ἀπὸ τὰς ὁποίας αἱ μὲν πρῶται δύο ἐσύροντο ἀπὸ ἐλέφαντας, αἱ δὲ ἄλλαι δύο ἀπὸ ἵππους σκεπασμένους μὲ ἐπιβλήματα κεντητά· ὅλαι αἱ καθέδραι καὶ ὅλαι αἱ ἅμαξαι ἐσυνωδεύοντο ἀπὸ πεντήκοντα φύλακας.

Αὕτη ἡ πομπώδης παράταξις ἐτελείωνεν εἰς δύο χιλιάδας μανδαρίνων φιλολόγων, καὶ δύο χιλιάδας μανδαρίνων πολεμικῶν, ἐνδεδυμένων μὲ μεγαλοπρεπῆ φορέματα παρατάξεως.

Ἐξουσία, σύστημα κυβερνήσεως καὶ διοίκησις τοῦ αὐτοκράτορος Κὰνγ-Χί.

Ἡ ἐξουσία δὲν ὑπῆρξε ποτὲ τόσον ἀπόλυτος, ὅσον εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ τοῦ μονάρχου. Εἰς τὸ διάστημα τῆς πολυχρονίου βασιλείας του δὲν ἐσεβάζετο μόνον ἀπὸ τοὺς λαοὺς τῆς Ἀσίας, ἀλλ' ἡ ἀξιότης του καὶ ἡ δόξα τῆς κυβερνήσεώς του εἰσεχώρησαν καὶ πέραν ἐκείνων τῶν εὐρυχώρων θαλασσῶν, αἱ ὁποῖαι μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορίαν του, καὶ ἐφείλκυσαν εἰς αὐτὸν τὴν φιλοφροσύνην καὶ τὴν τιμὴν ὅλης τῆς Εὐρώπης. Οὗτος κατώρθωσε νὰ ἑνώσῃ τὴν Κίναν καὶ τὰς δύο Ταρταρίας εἰς μίαν μόνην ἐπικράτειαν, καὶ νὰ κατατάξῃ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του ἀπείρους χώρας, αἱ ὁποῖαι δὲν διακόπτονται εἰς κἀνὲν μέρος ἀπὸ τὴν ἐπικράτειαν κἀνενὸς ἄλλου βασιλέως. Οἱ δυτικοὶ Τάρταροι ἦσαν οἱ μόνοι, οἵτινες ἐδύναντο νὰ ταράξουν τὴν ἡσυχίαν τῆς βασιλείας του· ἀλλ' εἴτε διὰ βίας, εἴτε διὰ πανουργίας τοὺς ἐβίασε νὰ μετοικήσωσι πέραν τοῦ μεγάλου τείχους ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν λεύγας. Ἀφοῦ διένειμεν εἰς αὐτοὺς γήπεδα καὶ βοσκὰς, κατέστησε τοὺς Ταρτάρους, ὑπηκόους του εἰς τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα εἶχαν παραιτήσει. Τέλος διήρεσεν αὐτὴν τὴν εὐρύχωρον ἔκτασιν εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, αἱ ὁποῖαι ἔγειναν ὑποτελεῖς εἰς αὐτόν· τὰς διετήρησε προσέτι εἰς τὴν ὑποταγὴν διὰ μέσου τῶν *Λαμὰ*, ἱερέων, τοὺς ὁποίους οὗτοι οἱ λαοὶ λατρεύουν σχεδὸν ὡς θεούς.

Μὲ αὐτὴν τὴν πολιτικὴν, ὁ Κὰνγ-Χὶ ἕνωσε καὶ ἄλλην, ὄχι ὀλιγώτερον ἐπιδεξίαν· ἀντὶ νὰ μιμηθῇ τοὺς προκατόχους του, οἵτινες διαμένοντες εἰς τὸ παλάτιον ὡς εἰς ἓν θυσιαστήριον, δὲν ἐφαίνοντο ποτὲ εἰς τοὺς λαούς των, ἐξήρχετο τρὶς τοῦ ἔτους, καὶ ἐπεριηγεῖτο, ἡ ἔκαμνε κυνήγια ὁμοῦ μὲ πολεμικὰς ἐργασίας.

Ἀφοῦ κατέστησε στερεὰν εἰρήνην εἰς τὸ βασίλειόν του, ἀνεκάλεσε τὰ καλήτερα στρατεύματα ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, ὅπου ἦσαν διεσκορπισμένα· καὶ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ ὥστε ἡ πολυτέλεια

καὶ ἡ ἀνάπαυσις νὰ ἐκνευρώσονν τὴν γενναιοψυχίαν των, ἐσυνείθιζε νὰ πηγαίνῃ κατὰ πᾶν ἔτος εἰς τὴν Ταρταρίαν, καὶ νὰ τὰ γυμνάζῃ εἰς ὁδοιπορίας τόσον μακρὰς καὶ κοπιαστικάς. Ἦσαν ὡπλισμένα μὴ βέλη καὶ ξίφη, τὰ ὁποῖα δὲν μετεχειρίζοντο εἰς ἄλλο τι, εἰ μὴ μόνον διὰ νὰ πολεμοῦν μὲ τὰς ἐλάφους, μὲ τοὺς ἀγριοχοίρους, μὲ τὰς ἄρκτους, μὲ τὰς τίγρεις, καὶ μὲ ἄλλα ἄγρια ζῶα.

Τοῦτο τὸ μέγα σῶμα τοῦ στρατεύματος, τὸ ὁποῖον συνώδευε τὸν Αὐτοκράτορα εἰς τὰς μακρὰς περιηγήσεις του, ἦτο διῃρημένον εἰς λόχους, καὶ ἐπορεύετο μὲ τὸν κρότον τῶν τυμπάνων καὶ τῶν σαλπίγγων. Εἶχεν ἐμπροσθοφυλακὴν, ὀπισθοφυλακὴν κέντρον τῆς μάχης, δεξιὰν πτέρυγα καὶ ἀριστερὰν πτέρυγα, τὰς ὁποίας ἐδιοικοῦσαν ἡγεμόνες, καὶ ἀρχιμανδαρῖνοι. Ὅλαι αἱ ζωοτροφίαι καὶ τὰ ἀναγκαῖα πολεμεφόδια τούτου τοῦ στρατεύματος ἐφέροντο ἐπάνω εἰς ἁμάξας, ἵππους, καμήλους καὶ ἡμιόνους. Ἔπρεπε νὰ στρατοπεδεύσουν κατὰ πᾶσαν νύκτα, ἐπειδὴ εἰς τὴν δυτικὴν Ταρταρίαν δὲν εὑρίσκονται μήτε πόλεις, μήτε χωρία, καὶ οἱ λαοὶ κατοικοῦν ὑπὸ σκηνὰς στημένας εἰς τὰς πεδιάδας. Ὅθεν ὁ Κὰνγ-Χὶ κρατῶν τοιουτοτρόπως τὰ στρατεύματά του πάντοτε εἰς κίνησιν, καὶ τοὺς Ταρτάρους εἰς τὴν ὑποταγὴν, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐνασχολῆται καὶ εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐπικρατείας. Τὰ συμβούλιά του ἦσαν καλῶς διοργανισμένα, ἤκουε τοὺς ὑπουργούς του ὑπὸ σκηνὴν ὡς καὶ εἰς τὸ παλάτιόν του. Πληροφορούμενος περὶ ὅλων, διοικῶν τὸ βασίλειον αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ, ἦτο ἡ ψυχὴ τούτου τοῦ μεγάλου σώματος. Ποτὲ δὲν ἐνεπιστεύθη τὴν φροντίδα τῶν ὑποθέσεων μήτε εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, μήτε εἰς κἀνένα ἀπὸ τοὺς μεγιστᾶνας τῆς αὐλῆς του, καὶ δὲν ὑπέφερε ποτὲ, ὥστε οἱ εὐνοῦχοι τοῦ παλατίου, οἵτινες εἶχαν μεγαλωτάτην ἐξουσίαν εἰς τὸν καιρὸν τῶν προλαβόντων βασιλέων, νὰ ἔχουν τὴν παραμικρὰν δύναμιν εἰς τὸν καιρόν του.

ΚΕΦ. ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περίληψις τῆς βασιλείας τοῦ Αὐτοκράτορος Γίονγ-Τχὲνγ.

Τὴν ἐπαύριον τοῦ θανάτου τοῦ Κὰνγ Χὶ, ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἔχων ἡλικίαν τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Σινικῆς κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωΐας, καὶ ὠνομάσθη *Γίονγ Τχὶνγ*. Ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ὅλους τοὺς ἡγεμόνας, ἀπὸ ὅλους τοὺς μεγιστᾶνας, καὶ ἀπὸ τοὺς μανδαρίνους τῶν χριτηρίων.

Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφούς του εἰς μόνον τὸν τρισκαιδέκατον ἔδωκε τὴν ἐμπιστοσύνην του, καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς διοικήσεως. Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἐφυλάκισεν ἢ ἐξώρισεν ἡγεμόνας καὶ μεγιστᾶνας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ὑπερασπίζοντο τοὺς ἱεραποστόλους.

Εὐθὺς ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας του, ἔλαβε κακὴν ὑπόληψιν κατὰ τῶν Εὐρωπαίων ἐξ αἰτίας διαφόρων ἀγωγῶν, αἱ ὁποῖαι τῷ ἐπαρουσάσθησαν ἀπὸ πεπαιδευμένους. Αὗται αἱ δυσάρεστοι ἐντυπώσεις ἐπεκυρώθησαν ἀπὸ ἓν ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς ἐπαρχίας Φὸ-Κιὲν διεύθυνεν εἰς τοῦτον τὸν μονάρχην, διὰ νὰ τῷ παραστήσῃ ὅτι ἡ ἡσυχία τοῦ βασιλείου ἀπαιτοῦσε νὰ διωχθοῦν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας οὗτοι οἱ ξένοι, καὶ νὰ περιορισθοῦν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ εἰς τὸ Μακάον, καὶ οἱ ναοί των νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλας χρήσεις. Τὸ κριτήριον τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων, εἰς τὸ ὁποῖον τοῦτο τὸ ὑπόμνημα ἐστάλθη, ἀπεφάσισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀφήσωσιν εἰς τὴν αὐλὴν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο ἐκεῖ, καὶ νὰ φέρουν ἐδῶ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐδύναντο νὰ ἀποκατασταθῶσιν ὠφέλιμοι εἰς αὐτήν· ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔπρεπε νὰ μετοικήσωσι

εἰς τὸ Μακάο· οἱ ναοί των νὰ μετασχηματισθῶσιν εἰς δημοσίους οἴκους, καὶ ἡ θρησκεία των νὰ ἀπαγορευθῇ αὐστηρῶς. Αὕτη ἡ ἀπόφασις ἐπεκυρώθη ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα.

Δυνάμει τούτου τοῦ διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη καθ' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν, οἱ ἱεραπόστολοι ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας των, καὶ τοὺς ἐχαρίσθη ἡ ἀνεξιθρησκεία μόνον εἰς τὸ Πεκίνγ ἢ εἰς τὸ Καντόν. Περισσότεραι ἀπὸ τριακοσίας Ἐκκλησίας κατηδαφίσθησαν, ἢ ἐτράπησαν εἰς βεβήλους χρήσεις, καὶ περισσότεροι ἀπὸ τριακοσίας χιλιάδας χριστιανῶν ἐστερήθησαν τοὺς ποιμένας των.

Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἠργοπόρησε νὰ κάμῃ ἐπαισθητὸν ὅλον τὸ βάρος τοῦ θυμοῦ του εἰς μίαν λαμπρὰν καὶ πολυάριθμον οἰκογένειαν, ἥτις εἶχεν ἐγκολπωθῇ τὸν Χριστιανισμόν· ὁ οἰκογενειάρχης ἦτον ἡγεμὼν ἐξ αἵματος, καὶ κατήγετο ἀπὸ τὸν πρωτότοκον ἀδελφὸν τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς βασιλευούσης δυναστείας. Χωρὶς νὰ θεωρήσῃ καὶ νὰ δώσῃ ὑπόληψιν μήτε εἰς τὸ γῆρας του, μήτε εἰς τὸν βαθμόν του, μήτε εἰς τὰς ἀξιολόγους ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας εἶχε κάμει εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Ταρταρίαν μὲ τὰ τέκνα του, τὰ ὁποῖα ἦσαν τὸν ἀριθμὸν ἕνδεκα ἡγεμόνες, καὶ δεκαὲξ ἡγεμονίδες, συνεζευγμέναι μὲ ἡγεμόνας μεγάλους, ἢ μὲ μανδαρίνους τῆς πρωτευούσης.

Οὗτοι οἱ ἡγεμόνες καὶ ἡγεμονίδες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πολυάριθμον οἰκογένειαν ἐξέπεσαν ἀπὸ τὸν βαθμόν των καὶ ἐπεριωρίσθησαν εἰς μέρος ἔρημον τῆς Ταρταρίας, ὅπου ἐφυλάττοντο ἀπὸ στρατιώτας. Ἀναχωρήσας ὁ σεβάσμιος πατριάρχης των ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας του μὲ τὰ τέκνα του, μὲ τοὺς ἐγγόνους του, τριάκοντα ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν χωρὶς νὰ ἀριθμήσωμεν τὰς ἡγεμονίδας συζύγους ἢ θυγατέρας, αἱ ὁποῖαι ἐξισοῦντο σχεδὸν μὲ αὐτοὺς, καὶ τριακόσιους ὡς ἔγγιστα ὑπηρέτας καὶ ὑπηρέτριας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ περισσότεροι ἔλαβαν τὸ βάπτισμα.

Μετὰ μερικὸν καιρὸν οὗτοι οἱ ἡγεμόνες ἐκαλέσθησαν εἰς

τὸ Πεκίνγ, ὅπου ὑπῆγαν φοροῦντες τὰς ἁλύσους, χωρὶς νὰ κλονισθῇ παντελῶς ἡ πίστις των ἀπὸ τόσον σκληρὰν διαγωγήν. Ἐκεῖ καθυπεβλήθησαν εἰς πολλὰς ἀνακρίσεις, καὶ τοὺς ἄφησαν νὰ ἐκλέξουν ἢ τὸν ἀρχαῖον βαθμόν των, ἂν ἀπαρνηθῶσι τὸν Χριστιανισμὸν, ἢ τιμωρίας, ἂν ἐπιμείνωσι. Τίποτε δὲν ἠδυνήθη νὰ διασείσῃ τὴν σταθερότητά των, καὶ οἱ κριταὶ τοὺς κατεδίκασαν εἰς θάνατον. Ἐπειδὴ ὁ αὐτοκράτωρ μετέβαλε τὴν κεφαλικὴν τιμωρίαν εἰς αἰωνίαν φυλακὴν, ἄλλοι μὲν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἡγεμόνας ἐκλείσθησαν εἰς στενὰς φυλακὰς, ὅπου τρεῖς ἀπέθαναν ἀπὸ ἔλλειψιν τροφῶν· ἄλλοι δὲ διασκορπισθέντες εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐτελείωσαν ἐκεῖ τὰς ἡμέρας ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἁλύσων καὶ εἰς τὸ σκότος τῆς φυλακῆς. Μολοντοῦτο, μετὰ μερικὸν καιρὸν, αὕτη ἡ δυστυχὴς οἰκογένεια ἀπήλαυσε περισσοτέραν ἐλευθερίαν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Γίονγ Τχίνγ, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν εἰρηνικῶς, ἀπέθανε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1735. Τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Κιὲν-Λόνγ, βασιλεὺς πρᾶος καὶ εὐεργετικός.

ΚΕΦ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἀξιόλογα τινα συμβάντα τῆς βασιλείας τοῦ Αὐτοκράτορος Γόνγ-Τχίνγ. Τελετὴ, ἥτις ἐκτελέσθη, ὅταν οὗτος ὁ Αὐτοκράτωρ διεκήρυξεν ὅτι ἔκλεξε βασίλισσαν ἀπὸ τὰς γυναῖκας τοῦ παλατίου του.

Δύο διδάκτορες ἀπὸ τοὺς πλέον διακεκριμένους, καὶ μέλη τοῦ μεγάλου συμβουλίου τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐπεφορτίσθησαν νὰ σχεδιάσωσι τὴν ἐθιμοταξίαν τῆς φιλοφρονήσεως, καὶ νὰ τὴν δώσωσιν εἰς

τὸ κριτήριον τῶν ἐθίμων πρὸς ἐπιθεώρησιν. Εὐθὺς ὅτε ἐνεκρίθη, ἑτοιμάσθησαν διὰ τὴν τελετήν.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἔμελλε νὰ γίνῃ, ἔβαλαν τὸ πρωῒ εἰς τὴν ἀνατολικὴν πύλην τοῦ παλατίου ἕν εἶδος τραπέζης, εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς ὁποίας ἀνήγειραν τέσσαρας στήλας, αἱ ὁποῖαι ὑπεστήριζαν μίαν σημαίαν.

Τοῦτο τὸ μικρὸν καὶ εὐμετακόμιστον σπουδαστήριον ἦτον ἐστολισμένον ἀπὸ μέταξαν κιτρίνην καὶ ἄλλα στολίσματα. Εἰς ὥραν προσδιωρισμένην, ἔβαλαν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν τράπεζαν ἕν μικρὸν βιβλίον πολλὰ κομψὸν, ὅπου ἦτο γραμμένη ἡ πρόσρησις, τὴν ὁποίαν εἶχαν συνθέσει διὰ τὸν Αὐτοκράτορα. Παρομοίως εἶχαν γράψει τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων, τῶν μεγιστάνων, καὶ τῶν ἐξόχων αὐλικῶν, οἵτινες ἤρχοντο ἐν παρατάξει ταγμάτων νὰ κάμουν τὴν τελετήν. Μερικοὶ μανδαρῖνοι, ἐνδεδυμένοι τὴν ἐνδυμασίαν τῆς ἀξίας των, ἐσήκωσαν τὴν τράπεζαν, καὶ ἐπεριπάτουν. Ἐπροπορεύοντο ὅλοι οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμόνες, οἱ βασιλόπαιδες, ἢ ἄλλοι ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες τοῦ πρώτου βαθμοῦ. Οἱ πρῶτοι ὑπουργοὶ τῆς αὐτοκρατορίας, οἱ διδάκτορες τῆς πρώτης τάξεως, οἱ πρόεδροι τῶν ὑπερτάτων αὐλῶν, καὶ οἱ ἄλλοι μάνδαρῖνοι Τάρταροι καὶ Σῖναι, ὅλοι ἐνδεδυμένοι μὲ τὰ ὡραιότατα ἐνδύματά των τὰ ἀνήκοντα εἰς τελετὴν, ἠκολούθουν πεζοὶ χωρὶς σύγχυσιν, καὶ κατὰ τὸν βαθμόν των. Πολυάριθμα μουσικὰ ὄργανα ἐσχημάτιζαν ἁρμονίαν κατὰ πολλὰ εὐάρεστον διὰ τὰ σινικὰ αὐτία. Τὰ τύμπανα καὶ αἱ σάλπιγγες ἠκούοντο ὡσαύτως εἰς διάφορα μέρη τοῦ παλατίου.

Ὅταν ὅλη ἡ παράταξις ἔφθασεν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς θύρας τοῦ παλατίου, οἱ ἡγεμόνες ἠνώθησαν μὲ ἐκείνους, οἵτινες ἐσυνώδευαν τὴν πρόσρησιν, καὶ ἐπροπορεύθησαν ἔμπροσθεν αὐτῶν. Τότε ὠδοιπόρησαν ὅλοι ὁμοῦ ἕως εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς ἀκροάσεως. Ὅταν ἐμβῆκαν εἰς αὐτὴν, ἔκβαλαν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν κομιστὴν τράπεζαν τὴν πρόσρησιν δεδεμένην εἰς σχῆμα βιβλιδίου, καὶ τὴν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς μίαν ἄλλην τρά-

πεζαν εἰς τὸ μέσον αὐτῆς τῆς παστάδος. Τούτου γενομένου, ὅλοι οἱ ἡγεμόνες, ἄρχοντες, ὑπουργοί, προλῦται καὶ μανδαρῖνοι, ἐγονυπέτησαν ἐννεάκις ἔμπροσθεν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου, ὡς νὰ ἦτο παρὼν ἐκεῖ ὁ Αὐτοκράτωρ. Ἐσηκώθησαν, ἐκάθησαν εἰς τὸν τόπον των φυλάττοντες μεγίστην σιωπὴν, καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα ἐξαναήρχησαν νὰ ἀκούωνται. Ἐν τοσούτῳ οἱ πρόκριτοι τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν εἰδοποιοῦσαν τὸν πρῶτον εὐνοῦχον τοῦ θαλάμου, ὅτι ὅλοι οἱ μεγιστᾶνες τῆς αὐτοκρατορίας παρεκάλουν τὴν μεγαλειότητά του νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου του.

Μετὰ μερικὰς στιγμὰς, οὗτος ὁ μονάρχης ἐπαρουσιάσθη καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον του. Παρευθὺς δύο νομοδιδάσκαλοι τῆς πρώτης κλάσεως ἐπροχώρησαν πλησίον τῆς τραπέζης, καὶ ἔκαμαν μερικοὺς ἀσπασμοὺς γονυπετεῖς. Ὅταν ἐσηκώθησαν, ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἔλαβε τὸ βιβλίδιον, καὶ ἀνέγνωσε μὲ μεγάλην καὶ διακεκριμένην φωνὴν τὴν φιλοφρόνησιν, τὴν ὁποίαν αὕτη ἡ σεβαστὴ ὁμήγυρις διεύθυνεν εἰς τὴν μεγαλειότητά του. Ἀφοῦ ἐτελείωσεν αὕτη ἡ ἀνάγνωσις, ἥτις διήρκεσεν ὀλίγα λεπτὰ, οἱ νομοδιδάσκαλοι ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ παλατίου του.

Μετὰ μεσημβρίαν, αἱ ἐξ αἵματος ἡγεμονίδες, αἱ ἄλλαι ἡγεμονίδες, καὶ αἱ κυρίαι τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἐπῆγαν εἰς τὸ παλάτιον μὲ τὰς συζύγους ὅλων τῶν μεγάλων μανδαρίνων. Καθεμία, κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ ἀξίαν της, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ παλάτιον τῆς αὐτοκρατορίσσης· αὐταὶ ἐφέροντο ἀπὸ κυρίαν τινα ἐπίσημον, ἥτις, εἰς ταύτην τὴν περίστασιν, ἔκαμεν ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας ὅ,τι κάμνουν οἱ πρόεδροι τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν ὡς πρὸς τοὺς ἄνδρας. Κἀνεὶς κύριος, κἀνεὶς μανδαρῖνος δὲν ἐτόλμησε νὰ παρουσιασθῇ.

Ὅταν ὅλαι αὐταὶ αἱ κυρίαι ἔφθασαν πλησίον τοῦ παλατίου τῆς αὐτοκρατορίσσης, ὁ πρῶτος εὐνοῦχός της ἐπαρουσιάσθη. Ἐκείνη, ἥτις προέδρευεν εἰς τὴν τελετὴν, διευθυνθεῖσα πρὸς

αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, « παρακαλῶ, εἶπε, ταπεινότατα τὴν αὐτοκρατόρισσαν, ἐκ μέρους ταύτης τῆς ὁμηγύρεως νὰ καταδεχθῇ νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸ παλάτιόν της, καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου της. » Αἱ γυναῖκες δὲν ἔφεραν τὴν πρόσρησίν των εἰς μικρὸν βιβλίον, καθὼς εἶχαν κάμει διὰ τὸν Αὐτοκράτορα· ἀλλ' ἐπρόσφεραν ἓν φύλλον ἀσυνήθους χαρτίου, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἡ πρόσρησις ἦτο γραμμένη, εἰς τὸ μέσον διαφόρων σολισμῶν· ἡ αὐτοκρατόρισσα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ οἴκημά της, καὶ ἐκάθισεν ἐπί τινος θρόνου ὑψωμένου εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ παλατίου της.

Ἀφοῦ ἡ πρόσρησις ἐπροσφέρθη εἰς ταύτην τὴν ἡγεμονίδα, ὅλαι αἱ γυναῖκες ἔκαμαν κατ' ἀρχὰς δύο προσαγορεύσεις. Ὁ ἀσπασμὸς τῶν σινικῶν γυναικῶν γίνεται ὡς καὶ ὁ τῶν τῆς Εὐρώπης. Αὕτη ἡ προσαγόρευσις ὀνομάζεται βὰν-φὸ, τὸ βὰν σημαίνει δέκα χιλιάδας, καὶ τὸ φὸ εὐτυχίαν· τὸ *βὰν-φὸ* πᾶν εἶδος εὐτυχίας. Κάμνουσαι αὐτὸ αἱ γυναῖκες δὲν λέγουν τίποτε.

Μετὰ ταύτας τὰς δύο προσαγορεύσεις, αἱ κυρίαι ἐγονάτισαν, καὶ ἐκτύπησαν δύο φορὰς τὴν γῆν μὲ τὸ μέτωπόν των, καθὼς τὸ κριτήριον τῶν θεσμοθεσιῶν τὸ εἶχε διορίσει· σηκωθεῖσαι, ἐστάθησαν ὀρθαὶ φυλάττουσαι πάντοτε τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ μεγίστην σιωπήν, ἐνόσῳ ἡ αὐτοκρατόρισσα κατέβαινεν ἀπὸ τὸν θρόνον της, καὶ ἀπεχώρει εἰς τὸ οἴκημά της.

Μεγαλοδωρίαι τῆς αὐτοκρατορίσσης πρὸς τὰς γραίας.

Ὅταν ἡ αὐτοκρατόρισσα ἐγνωρίσθη δημοσίως, ἔκαμε κατὰ τὴν συνήθειαν, τὰς μεγαλοδωρίας της εἰς ὅλας τὰς γυναῖκας τῆς αὐτοκρατορίας, αἱ ὁποῖαι ὑπερέβαιναν τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας. Ὁ Γίνγ - Γχίνγ ἔδωκε ταύτην τὴν διαταγὴν, ἥτις διευθύνθη εἰς τὸν ἀντιβασιλέα ἑκάστης ἐπαρχίας, καὶ ἀπὸ αὐτὸν εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν πόλεων τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου

βαθμοῦ. Ἐκτελέσθη κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Διήρεσαν εἰς τρεῖς τάξεις ταύτας τὰς γραίας. Εἰς τὴν πρώτην, ἐπεριλαμβάνοντο ἐκεῖναι, αἵτινες εἶχαν ἀπὸ ἑβδομήκοντα ἕως ὀγδοήκοντα ἔτη. Εἰς τὴν δευτέραν ἐκεῖναι, αἵτινες ἠρίθμουν ἀπὸ ὀγδοήκοντα ἕως ἐννενήκοντα· καὶ εἰς τὴν τρίτην ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι εἶχαν ἀπὸ ἐννενήκοντα ἕως ἑκατὸν καὶ ἐπέκειναι. Τὰ δῶρα τῆς αὐτοκρατορίσσης ἠκολούθησαν ταύτην τὴν διαφορὰν τῆς ἡλικίας. Συνίσταντο εἰς πολλὰ κομμάτια πανίου βαμβακερινοῦ, καὶ μερικοὺς μεδίμνους ὀρύζης.

Ὅταν οἱ μανδαρῖνοι ἔλαβον διὰ τῶν ἀντιβασιλέων τὰς προσταγὰς τῆς αὐλῆς, καθεὶς ἀπ' αὐτοὺς τὰς ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπαρχίας του. Τὰ κομμάτια τοῦ πανίου καὶ ἡ ὄρυζα διεμοιράσθησαν ἀκολούθως εἰς ὅλας τὰς γυναῖκας, ὁποίου δήποτε βαθμοῦ καὶ τάξεως, καὶ εἴτε ἐπαρουσιάζοντο αἱ ἴδιαι, εἴτε οἱ συγγενεῖς των, ἐπεῖχαν τὸν τόπον αὐτῶν. Αὐταὶ ἢ οἱ ἀντικαθιστάμενοι ἔπρεπε νὰ προμηθεύωνται ἀπὸ διακήρυξιν τινὰ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνοικίας των ἢ οἱ γείτονές των ἐβεβαίωναν ὅτι εἶχαν τὴν ἀπαιτουμένην ἡλικίαν διὰ νὰ ἦναι δεκταὶ εἰς τὴν διαμοίρασιν. Ὅσαι ἐπὶ τῆς πολυλαβούσης αὐτοκρατορίσσης, εἶχαν μεθέξει ἀπὸ τὰς μεγαλοδωρίας της, δὲν εἶχαν χρείαν νέου ἀποδεικτικοῦ.

Ὅλα ἔγειναν διὰ δαπάνης τοῦ Αὐτοκράτορος. Μετὰ τὴν διαμοίρασιν, οἱ διοικηταὶ τῶν πόλεων κατέταξαν ἀκριβῆ κατάλογον τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἡλικίας ὅλων τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχαν λάβει τὰς εὐεργεσίας τῆς Αὐτοκρατορίσσης, κομμάτια πανίου, μεδίμνους ὀρύζης, καὶ ποσότητας, αἱ ὁποῖαι εἶχαν ἐξοδευθῆ. Αὐτοὶ οἱ κατάλογοι ἐστάλησαν εἰς τοὺς ἀντιβασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐξαπέστειλαν εἰς τὸ ἀνέκκλητον δικαστήριον τοῦ Πεκίνγ.

Ἡ ἐφημερὶς τῆς κυβερνήσεως, ἥτις τυπώνεται εἰς ταύτην τὴν πόλιν, καὶ στέλλεται εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους, ἀνέφερε μετὰ μερικὸν καιρὸν, περὶ τοῦ ὑπομνήματος, τὸ ὁποῖον

ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς ἐπαρχίας Χὰν - Τὸνγ εἶχε στείλει εἰς τὸν Αὐτοκράτορα περὶ ταύτης τῆς αὐτοκρατορικῆς πλουσιοδωρίας· αἱ ὑπερβαίνουσαι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη γυναῖκες ἦσαν ἐννενήκοντα ὀκτὼ χιλιάδες καὶ διακόσιαι εἰκοσιδύο· ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι εἶχαν ὀγδοήκοντα καὶ περισσότερα, ἦσαν τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιαι ἐννενήκοντα τρεῖς, καὶ ὅσαι εἶχαν περισσότερα ἀπὸ τὰ ἐννενήκοντα, ἦσαν τρεῖς χιλιάδες καὶ τετρακόσιαι πεντήκοντα τρεῖς.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν γραιῶν ἦτο τόσον μέγας εἰς μόνην τὴν ἐπαρχίαν Χὰν - Τὸνγ, ἤτις δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς πλέον ἐκτεταμένας, ὁποῖος ἆρά γε ἦτον ὁ τῶν γυναικῶν τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν; Ὅσον λοιπὸν ὑπερόγκως ἤθελεν αὐξηθῇ, ἐὰν συμπεριελαμβάνοντο καὶ ὅλαι αἱ συνομήλικοι γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐμέθεξαν εἰς αὐτὴν τὴν διανομήν, ἐπειδὴ κατάγόμεναι ἐξ ἐπισήμων οἰκογενειῶν, ἢ οὖσαι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἰς πολιτικὸν ὑπούργημα, ἐντρέποντο νὰ στείλωσι τὸ ὄνομά των, ἢ νὰ λάβωσι βοηθειαν, ἥτις ἐχορηγεῖτο κατὰ προτίμησιν εἰς τοὺς πτωχούς.

Ἂν αἱ προβεβηκυῖαι γυναῖκες ἦσαν τόσον πολλαὶ τὸν ἀριθμὸν, τί πρέπει τις νὰ νομίσῃ διὰ τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν ὁ Αὐτοκράτωρ διένειμεν εἰς ταύτην τὴν περίστασιν; δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὑπερβολὴ νὰ τὴν ἐκτιμήσωμεν εἰς ἑκατὸν ἑκατομμύρια τοῦ ἰδικοῦ μας νομίσματος.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ εὐεργεσία, τὴν ὁποίαν ἡ σύζυγος τοῦ Υἱὸνγ - Τζίνγ, ὀλίγον ὕστερον ἀφοῦ διεκηρύχθη Αὐτοκρατόρισσα, ἐχορήγησεν εἰς τὰς προβεβηκυίας γυναῖκας τοῦ πολυανθρωποτάτου κράτους τῆς γῆς. Ὁ Αὐτοκράτωρ, εὐθὺς ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας του, εἶχε τιμήσει τοὺς γέροντας μὲ παρομοίαν ἐλευθεριοτητα. Τοιουτοτρόπως αὗται αἱ δύο ἐστεμμέναι κεφαλαὶ ἐνέπνεαν διὰ τοῦ παραδείγματός των, εἰς ὅλον τὸν λαὸν τῆς Σινικῆς, τὸ βαθὺ σέβας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸ γῆρας. Τοῦτο τὸ σέβας εἰς τὴν Σινικὴν φθάνει εἰς τόσον βαθμὸν, ὥστε, ἐὰν ἀνήρ τις, ἡ γυνὴ ὑπερβῇ

τὰ ἑκατὸν ἔτη, ὁ Αὐτοκράτωρ προστάζει νὰ ὑψώσουν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου τῆς οἰκογενείας του ἓν εἶδος θριαμβευτικοῦ τόξου, καὶ ἓν λίθινον μνημεῖον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἐγχαράττουν ἐπιγραφήν τινα πρὸς τιμήν του· καὶ μάλιστα ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἦναι ἄξιος θανάτου, ὁ βασιλεὺς τῷ παραχωρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν, διὰ νὰ ἀναθρέψῃ τοὺς γονεῖς του εἰς τὸ γῆρας των.

Υἱός τις ζητεῖ τὴν χάριν τοῦ ν' ἀποθάνῃ ἀντὶ τῆς μητρός του.

Δύο γυναῖκες ἐκτυπήθησαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς πόλεως *Χοάνγ*· Ἡ μία ὠνομάζετο *Βάνγ*, καὶ ἡ ἄλλη *Τχάνγ*· κατῴκουν εἰς τὸ ἴδιον χωρίον, καὶ ἦσαν γείτονες· ἡ πρώτη ἔλαβε τὸ ἄχυρον τοῦ χραββατίου της καὶ τὸ ἐξέθεσεν εἰς τὸν ἥλιον διὰ νὰ στεγνώσῃ τὴν ὑγρασίαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀποκτήσει εἰς τὸν καιρὸν τῶν βροχῶν. Μὴ εὐχαριστηθεῖσα νὰ τὸ ἐκτείνῃ ἔμπροσθεν τῆς θύρας της, τὸ ἐξέτεινε καὶ ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου τῆς ἄλλης. Αὕτη δυσαρεστεῖται, ἀρχίζει νὰ κραυγάζῃ, λαμβάνει τοῦτο τὸ ἄχυρον καὶ τὸ ῥίπτει ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Ἡ γυνὴ *Βάνγ* ἐκβαίνει κυριευθεῖσα ἀπὸ μανίαν, τρέχει ἐπάνω εἰς τὴν *Τχάνγ*, καὶ τῇ δίδει ἓν κτύπημα κεφαλῆς εἰς τὸν κόλπον. Ἐπιάσθησαν ἀκολούθως ἀπὸ τοὺς πλοκάμους καὶ ἐκτυπήθησαν μὲ τόσην ἀκράτητον λύσσαν, ὥστε ἡ *Βάνγ* ἀπέθανε τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἀπὸ τὰ κτυπήματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβε. Κατὰ τὸν νόμον, ἡ γυνὴ *Τχάνγ* ἔπρεπε νὰ ἀπαγχονισθῇ, ὡς ὑπεύθυνος φόνου· ὅθεν κατεδικάσθη ἀπὸ τὸν ἀντιβασιλέα ν' ἀποθάνῃ διὰ ταύτης τῆς τιμωρίας.

Αὕτη ἡ δυστυχὴς εἶχεν υἱὸν εἰς ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν· οὗτος ὁ νέος, λυπηθεὶς διὰ τὴν κατὰ τῆς μητρός του ἀπόφασιν, ἔτρεξε νὰ παρουσιασθῇ εἰς ὅλα τὰ κριτήρια, καὶ ἐζήτησε μὲ ἔνθερμον ἐπιμονὴν, ὥστε νὰ τῷ συγχωρηθῇ ν' ἀποθάνῃ εἰς τόπον

ἐκείνης, ἥτις τῷ ἔδωκε τὸ φῶς, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ζωὴ ἦτον ἀναγκαία εἰς ἄλλον υἱὸν νεώτερον παρ' αὐτόν. Αὕτη ἡ πρᾶξις ὑπαγορευθεῖσα ἀπὸ τὸν ἡρωϊσμὸν τῆς υἱϊκῆς φιλοστοργίας, δὲν ἔλαβε τὸ ποθούμενον τέλος. Τὸ κριτήριον τῶν ἐγκλημάτων ἐνέκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ἀντιβασιλέως· ὁ αὐτοκράτωρ ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου, δίδων ἐγκώμια εἰς τὴν φιλοστοργίαν τοῦ υἱοῦ καὶ ὁμιλῶν περὶ τῆς μητρὸς, ὡς περὶ τέρατος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐλευθερώσωμεν ὅσον τάχιστα τὴν γῆν. »Δύο γυναῖκες νὰ κτυπηθῶσιν! ἐπρόσθεσεν ὁ βασιλεύς· μία γυνὴ νὰ φονεύσῃ ἄλλην γυναῖκα! δὲν δύναταί τις νὰ στοχασθῇ τοῦτο χωρὶς φρίκην. Δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀτιμώρητον τοιοῦτον ἔγκλημα.»

Ἔγκρισις τοῦ ὑπερτάτου δικαστηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν, ὑπέρ τινος κόρης, ἡ ὁποία εἶχε προτιμήσει τὸν θάνατον πάρεξ τὴν φθορὰν τῆς σωφροσύνης της, διευθυνθεῖσα εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κίονγ-Τχίνγ.

« Συμφώνως μὲ τὴν προσταγὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Μεγαλειότης σας ἐδημοσίευσε καθ' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ νὰ ἀνεγείρωμεν μνημεῖα πρὸς τιμὴν τῶν χηρῶν, τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θυγατέρων, αἱ ὁποῖαι ἤθελαν δοξασθῇ διὰ τῆς ἐγκρατείας των, διὰ τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς σεβασμοῦ των διὰ τῆς πρὸς τὴν ἁγνείαν ἀπάτης των ὁ Τσὸνγ-Τοὺ καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς ἐπαρχίας τοῦ Καντὸνγ, παρασταίνουν ὅτι εἰς τὴν πόλιν *Σεὶου-χοεὶ* μία νέα κόρη ὀνομαζομένη *Λεὰνγ*, διεκρίθη ποτὲ δι' ἐπισήμου σωφροσύνης, εἰς τόσον βαθμὸν, ὥστε ἔδωκε τὴν ζωήν της διὰ νὰ τὴν διατηρήσῃ. Αὕτη ἡ θυγάτηρ εἶχεν ἀξιαγάπητον φυσικὸν, μεγάλην δικαιοσύνην καὶ σπανίαν ὡραιότητα. Τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Κὰνγ.Χὶ, πειραταὶ,

καταβάντες εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ἠθέλησαν νὰ μεταχειρισθοῦν βίαν πρὸς αὐτὴν τὴν ἐνάρετον θυγατέρα. Αὐτὴ ἀντεστάθη, καὶ δὲν συγκατένευσε παντελῶς εἰς τὸν δύστημον σκοπόν των· τὴν ἐφυλάκωσαν καὶ τὴν ἔφεραν διὰ νὰ τοὺς δουλεύῃ ὡς αἰχμάλωτος. Βιασθεῖσα νὰ διαβῇ εἰς τὸ πλοιάριον, ὑπῆρξε τόσον σταθερὰ, ὥστε δὲν τοὺς ἐσυγχώρησε παντελῶς τὴν παραμικρὰν ἀπρεπῆ πρᾶξιν ἐπάνω εἰς τὸ ὑποκείμενόν της. ἐξ ἐναντίας δὲν ἀπεκρίθη εἰς αὐτοὺς τοὺς κακεντρεχεῖς, εἰμὴ δὶ ἐπιπλήξεων καὶ ὕβρεων, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν καθ' ἣν τῇ εἶχαν ἀφήσει κάποιαν ἐλευθερίαν, κατεβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν.»

«Ἀφοῦ ἐξετάσαμεν τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας μᾶς ἔστειλαν περὶ τούτου τοῦ ὑποκειμένου, ἐστοχάσθημεν ὅτι τόσον μεγάλη ἀρετὴ ἤξιζε νὰ ἀνταμειφθῇ, καὶ ὅτι τὸ νὰ χάσῃ τις τὴν ζωὴν καλήτερον πάρεξ τὴν παρθενίαν, εἶναι ἓν παράδειγμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δημοσιευθῇ διὰ νὰ κινήσῃ τὰς ἄλλας εἰς μίμησιν. Διὰ τοῦτο συμφώνως μὲ τὰ ἔθιμα τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ μὲ τὰς προσαγὰς τῆς μεγαλειότητός σας, ἀποφασίζομεν νὰ στηθῇ πρὸς τιμὴν ταύτης τῆς νέας κόρης ἓν θριαμβευτικὸν τόξον καὶ ἓν λίθινον μνημεῖον, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον θέλει χαλκοχαραχθῇ αὕτη ἡ ἔνδοξος πρᾶξις, διὰ νὰ διατηρήσῃ αἰωνίαν ἀνάμνησιν αὐτῆς. Ἐὰν ἡ μεγαλειότης σας τὸ κρίνῃ ὀρθὸν, θέλομεν εἰδοποιήσει τὸν ἐκεῖ διοικητὴν νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον τριάκοντα οὐγγίας ἀργύρου διὰ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον.

Ἄλλη ἔγκρισις τοῦ αὐτοῦ κριτηρίου περί τινος γυναικὸς, ἡ ὁποία εἶχε δείξει ἔνθερμον ἀγάπην πρὸς τὸν σύζυγόν της.

«Ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς ἐπαρχίας Τχὲ-Κιάνγ μᾶς εἰδοποίησε περὶ τῆς ἀκολούθου πράξεως. Εἰς τὴν πόλιν Βουΰ, κόρη τις ὀνομαζομένη *Τχαὸ*, εἰς ἡλικίαν δεκαεπτὰ ἐτῶν, εἶχε συζευχθῇ

νέον τινα, ὅστις ὠνομάζετο *Σὲρ-Οὐὲν-Γιουΐρ*. Μετὰ ἕνα μῆνα, αὐτὸς ἠσθένησε, καὶ ἡ ἀσθένειά του διήρκεσε τρεῖς χρόνους. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του ὑπῆρξεν εὐδαίμων, διότι εἶχε σύζυγον ἐνάρετον εἰς τὸ πλευρόν του· αὐτὴ ἠθέλησε πάντοτε νὰ τὸν δουλεύῃ ἡ ἰδία· ἐκάθητο ἐπιμόνως πλησίον τοῦ κραββατίου του, δὲν ἀνεπαύετο μήτε στιγμὴν, ἡτοίμαζεν ἡ ἰδία τὰ ἰατρικὰ, τῷ τὰ ἐπρόσφερε, καὶ δὲν τὸν παραιτοῦσε μήτε ἡμέραν μήτε νύκτα. Ἠσθάνετο τοὺς πόνους τοῦ συζύγου της, ὡς νὰ τοὺς ἔπασχεν ἡ ἰδία· ὅλοι οἱ γείτονες ὑπῆρξαν αὐτόπται ταύτης τῆς γενναίας ἀφοσιώσεως, καὶ τὸ μαρτυροῦν εἰς πάνδημον ἀγωγήν. Ὅταν αὕτη ἡ ἐξαίρετος γυνὴ εἶδε τὸν σύζυγόν της εἰς κίνδυνον θανάτου, παρέστησε τὴν θλῖψιν της εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς ἔνθερμόν τινα προσευχὴν, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῇ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν καὶ νὰ φυλάξῃ τὴν τοῦ ἀγαπητοῦ συζύγου της. Μετὰ τὸν θάνατόν του δὲν ἐδυνήθη νὰ ζήσῃ πλέον. Μετὰ μερικὰς ἡμέρας, ἐξέπνευσεν ἀπὸ θλῖψιν. Ἓν τόσον μέγα παράδειγμα καὶ πολλὰ ἄλλα, ἀναγγέλλουν τὸ ὑπέροχον τῆς διοικήσεως τῆς μεγαλειότητός σας. Ὅθεν κρίνομεν ὅτι ἡ μνήμη συζύγου τόσον ἐναρέτου πρέπει νὰ τιμηθῇ διά τινος μνημείου, τὸ ὁποῖον νὰ ἐμπορῇ παρομοίως νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ ἐγκαρδιώσῃ τὰς ὁμοφύλους της πρὸς μίμησιν.

Ἔστησαν παρομοίως ἓν μνημεῖον πρὸς τιμὴν μιᾶς θυγατρὸς, ἥτις βλέπουσα τὸν πάππον της καὶ τὴν προμήτορά της, ὅτι δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν ἐξ αἰτίας τοῦ γηρατείου των νὰ στερῶνται τὰς φροντίδας της, παρῄτησε τὸ συνοικέσιον, καὶ μετεχειρίσθη τὰς ὡραιοτάτας ἡμέρας της εἰς τὸ νὰ τοὺς προμηθεύῃ ὅλας τὰς ἀναγκαίας ἀνακουφίσεις, αἱ ὁποῖαι ἐξαρτῶντο ἀπὸ αὐτήν.

ΚΕΦ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Πρεσβεία τῆς Πορτουγαλλίας παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Γιόνγ-Τχίνγ κατὰ τὸ 1727. Λεπτολογίαι περὶ τούτου τοῦ ἀντικειμένου.

Αἱ Εὐρωπαϊκαὶ πρεσβεῖαι παρὰ τοῖς μονάρχαις τῆς Σινικῆς εἶναι τόσον σπάνιαι, καὶ περιπλέκονται μὲ περιστατικὰ τόσον ἀλλόκοτα, ὥστε οἱ ἀναγνῶσταί μας θέλουν εὐαρεστηθῆ ἀπὸ τὴν διήγησιν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἐκθέτομεν ἀκολούθως.

Ὁ Δὸν Ἀλέξανδρος Μέτελλος δὲ Σοῦζα δὲ Μενεσῆς, πρέσβυς τοῦ βασιλέως τῆς Πορτουγαλλίας, ἦλθεν εἰς τὸ Μακάον μὲ τὸν Ἰησουΐτην Ἀντώνιον Μαγαλχάενς, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ *Κάνγ-Χὶ* πρό τινων ἐτῶν εἶχε στείλει εἰς τὴν Εὐρώπην. Οὗτος ὁ πρέσβυς ἐδοκίμασε κατὰ πρῶτον δυσκολίας ἐκ μέρους τῶν μανδαρίνων τοῦ Καντωνίου, οἵτινες παρευθὺς ἐξαπέστειλαν ἐπίτηδες ταχυδρόμους, διὰ νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τοῦ ὑποκειμένου του, περὶ τῆς αἰτίας τοῦ ταξειδίου του, περὶ τῶν δώρων, τὰ ὁποῖα ἔφερε, καὶ περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς συνοδίας του. Λαβόντες δὲ ἀκριβεστάτας πληροφορίας, εἰδοποίησαν τὴν αὐλὴν περὶ τοῦ ἐρχομοῦ του διὰ τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν. Ὁ πατὴρ Μαγαλχάενς ἐπῆγε πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ Πεκίνγ, καὶ προδιέθεσεν ὅλα διὰ τὸν ἐρχομόν του εἰς ταύτην τὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου. Ὁ Δὸν Μέτελλος διέπλευσε τὸν μέγαν ποταμὸν *Κιάνγ*, καὶ ἔλαβε καθ' ὅλον τὸ ταξειδιόν του μεγαλωτάτας τιμὰς, συμφώνως μὲ τὰς διαταγὰς, τὰς ὁποίας οἱ Μανδαρῖνοι τῶν πόλεων εἶχαν λάβει ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα. Σχεδὸν ἐννέα λεύγας μακρὰν τοῦ Πεκίνγ, κατέβη ἀπὸ τὸ πλοιάριόν του ὅπου καὶ ἔφεραν τεσσαράκοντα ἵππους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀγορασθῆ διὰ προσταγῆς του, μὲ τὰ ὀχήματα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐπιθυμήσει διὰ νὰ κάμῃ τὴν εἴσοδόν του εἰς

ταύτην τὴν πόλιν. Αὐτὴ συνέβη τὴν 16 Μαΐου 1727. Ὁ γενικὸς διοικητὴς τοῦ Πεκίνγ εἶχεν εὐκολύνει τοὺς δρόμους, βαλὼν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη φύλακας διὰ νὰ ἐμποδίζουν τὸν θόρυβον. Τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦτον ἄπειρον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε μεγίστην ἔκπληξιν εἰς τοὺς Σίνας, ἦτο ἡ ποσότης τῶν χρουζάδων, (α) τὰς ὁποίας ὁ πρέσβυς ἔρριπτε καθ' ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν του, καὶ ὅταν ἐπέστρεφεν εἰς τὸ παλάτιόν του, ἀφοῦ ἀπήλαυσεν ἤδη τὴν πρώτην συνέντευξιν μετὰ τοῦ βασιλέως· ἐπειδὴ ὁ Ῥέγουλος (βασιλόπαις) τρισκαιδέκατος ἀδελφὸς τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ κάτοχος ὅλης τῆς ἐμπιστοσύνης του ἦτο τότε εἰς τὴν ἐξοχήν· οἱ ἀπεσταλμένοι του ἐπαρακάλεσαν τὸν μέγαν κύριον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατίου νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν μεγαλειότητά του περὶ τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ πρέσβεως. Τὸ ἐκτέλεσε παρευθὺς, ἀλλὰ τῷ ἐπροβλήθησαν πολλαὶ ἐρωτήσεις. «Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ πρέσβυς; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ· ὁποία εἶναι ἡ φυσική του ἀγχίνοια; ὁ χαρακτήρ του; ὁποῖον βαθμὸν κατέχει πλησίον εἰς τὸν βασιλέα, τὸν κύριόν του; ποῖος τὸν στέλλει ἐδῶ; ὁ μέγας κύριος ὅστις εἶχε προϊδεῖ ὅλας αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις, ἀπεκρίθη εἰς αὐτὰς πολλὰ εὐαρέστως.

Τὴν 28 Μαΐου ὁ Δὸν Μέτελλος δὲ Σοῦζα, ἀφοῦ ὑπερεπήδησε πολλὰς δυσκολίας ὡς πρὸς τοὺς τύπους τῶν πολιτικῶν τελετῶν, ἀπήλαυσε τὴν πρώτην του συνέντευξιν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα· περὶ τὰς ἑπτὰ καὶ ἡμίσειαν ὥρας τῆς πρωΐας ἐξῆλθεν ἔφιππος μὲ τὴν συνοδίαν του, καὶ εἰσῆλθε διὰ τῆς μεσημβρινῆς πύλης ἕως εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συνεδρίου, ὅπου τῷ ἔδωκαν γεῦμα, ἐπίσης καὶ εἰς ὅλα τὰ ὑποκείμενα τῆς συνοδίας του. δύο μανδαρῖνοι τῆς πρώτης τάξεως συνδιέτριψαν μὲ αὐτόν. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς ἄλλην αἴθουσαν, ὅπου ὁ αὐτοκράτωρ ἐπρόσταξε νὰ τῷ εἰπῶσι νὰ ἐμβιβάσῃ καὶ δύο ἀξιωματικούς του. Δύο μανδαρῖνοι τῆς αὐλῆς ἐπροηγοῦντο· εἷς συμπάρεδρος τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν καὶ εἷς ἱεραπόστολος τοὺς ἠκολούθουν.

(α) Εἶδος ἀργυροῦ νομίσματος τῆς Πορτουγαλλίας.

Ὁ πρέσβυς ἤρχετο κατόπιν, φέρων εἰς τὰς δύο χεῖρας ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως κυρίου του· ἐσυνωδεύετο ἀπὸ δύο εὐγενεῖς τῆς συνοδίας του, τοὺς ὁποίους ὡδήγει ἕνας μανδαρῖνος. Ὡδοιπόρησαν κατ' αὐτὴν τὴν τάξιν καὶ μὲ σιωπὴν ἕως εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν αἴθουσαν, τῆς ὁποίας τὸ πόδιον ἦτο περικυκλωμένον πανταχόθεν ἀπὸ δύο σειρὰς μανδαρίνων μὲ ἐνδύματα παρατάξεως· ἡ αἴθουσα ἦτο γεμάτη ἀπὸ τοὺς μεγιστᾶνας τοῦ βασιλείου, καθημένων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν εἰς τέσσαρας γραμμάς. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐκάθητο εἰς τὸν θρόνον του, κείμενον ἐν τῷ μέσῳ. Ὁ πρέσβυς εἰσῆλθε διὰ τῆς δυτικῆς πύλης, καὶ ὁδηγούμενος ἀπὸ τὸν συμπάρεδρον, ἀνέβη τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου, ἐγονάτισε καὶ ἐπρόσφερε τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ αὐτοκράτωρ τὴν ἐδέχθη καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς ἕνα μανδαρῖνον, ὅστις τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ τὴν ἐκράτησε πολλὴν ὥραν ὑψωμένην ἕως εἰς τὸ τέλος τῆς συνεντεύξεως. Ὁ πρέσβυς ἐσηκώθη, καὶ ἐπιστρέφων ἐξῆλθε διὰ τῆς αὐτῆς πύλης καὶ ἐπῆγε νὰ καθήσῃ ἔμπροσθεν τῆς εἰς τὸ μέσον, ἥτις καὶ αὐτὴ ἦτο ἀνοικτή. Ἐκεῖ καὶ εἰς τὸ πόδιον ἔκαμεν ὁμοῦ μὲ τὴν συνοδίαν του τοὺς ἐννέα ἀσπασμοὺς, πλήττων τὴν κεφαλὴν κατὰ γῆς. ἐπομένως ὡδηγήθη ἕως εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου ὑπεράνωθεν ὅλων τῶν μεγιστάνων, εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχον φέρει τὸ προσκεφάλαιόν του· ὅταν ἔρθασεν εἰς τὸν τόπον του, ὁ αὐτοκράτωρ ἐπρόσταξε νὰ τὸν εἰποῦν νὰ καθήσῃ, καὶ νὰ τὸν φέρουν θεῖον (τζάϊον).

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἐγονάτισεν ἐπάνω εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐξεφώνησε Πορτουγαλλιστὶ λόγον, ὅστις μεθερμηνεύθη ἀπὸ ἕνα ἱεραπόστολον. Ὁ μονάρχης ἀπεκρίθη μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ μὲ ἱλαρὰν φυσιογνωμίαν. «Ὁ αὐτοκράτωρ πατήρ μου, ἀφοῦ μὲ ἐδίδαξε τεσσαράκοντα ἔτη, μὲ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον. Πάντοτε ἐπροσπάθησα νὰ τὸν μιμηθῶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ κυβερνᾶν τὴν αὐτοκρατορίαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν εὔνοιαν, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸς τοὺς ξένους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφέρθη-

πάντοτε εὐνοϊκῶς. Κἀνεὶς δὲν ἀγνοεῖ ὅτι δὲν τοὺς διακρίνω ἀπὸ τοὺς ἰδίους μου ὑπηκόους. Ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτουγαλλίας, ἀκολουθῶν τὰς συγκινήσεις τῆς ἀγαθῆς καρδίας του, σᾶς ἔστειλεν ἐδῶ ἀπὸ τόσον μακράν. Πῶς ἔχει; — ἡ ὑγεία του εἶναι καλή, ἀπεκρίθη ὁ πρέσβυς. — Ὑποφέρετε πολὺ εἰς τὸ διάστημα τόσον διεξοδικῆς ὁδοιπορίας· πῶς ἔχετε σεῖς ὁ ἴδιος; Ὁ Δὸν Μέτελλος δὲ Σοῦζα ἔκαμε βαθεῖαν προσκύνησιν, καὶ ἀπεκρίθη ὅτι μετὰ τόσον διεξοδικὴν ὁδοιπορίαν ἠσθάνθη μερικὰς ἐνοχλήσεις, ἀλλὰ διὰ τῶν προσταγῶν τῆς μεγαλειότητός του ἀπὸ τὸ Καντὼν ἕως εἰς τὸ Πεκίνγ, τὸν ἔκαμαν τόσον μεγάλας τιμὰς καὶ τόσον καλὰ τὸν ἐπεριποιήθησαν, ὥστε παρευθὺς εἶχεν ἰατρευθῇ, καὶ ὅτι ἡ εὐδαιμονία τοῦ νὰ ἰδῇ ἕνα τόσον μέγα αὐτοκράτορα, τὸν ἔκαμεν ἐξ ὁλοκλήρου νὰ λησμονήσῃ τὰς προλαβούσας ταλαιπωρίας. Ὁ αὐτοκράτωρ τὸν διέκοψε διὰ νὰ τὸν δώσῃ θεῖον, καθὼς καὶ εἰς ὅλους τοὺς συνιστῶντας τὴν συνοδίαν του· ἔπειτα τὸν ἀπέλυσε.

Μόλις ὁ πρέσβυς ἔφθασεν εἰς τὴν φλιὰν (κατώφλιον) τῆς πύλης καὶ ἤκουσε τοῦτον τὸν μονάρχην λέγοντα εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν μεγιστᾶνας· « οὗτος ὁ ἄνθρωπος εἶναι εὐάρεστος καὶ πεπολιτισμένος. » Τῷ ὄντι, ὅλα ἔγειναν εἰς αὐτὴν τὴν συνέντευξιν, ἐπίσης εὐάρεστα εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη.

Τὴν 7 Ἰουνίου, ὁ πρέσβυς ἐπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τῆς ἐξοχῆς τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ νὰ τῷ προσφέρῃ τὰ δῶρα τοῦ βασιλέως τῆς Πορτουγαλλίας. Ταῦτα τὰ δῶρα ἦσαν πολὺ ὡραῖα, καὶ τὰ κιβώτια, εἰς τὰ ὁποῖα περιείχοντο, ἦσαν τόσον καλῶς καλλωπισμένα ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, ὥστε τὰ ἔφεραν ἔμπροσθεν τοῦ αὐτοκράτορος χωρὶς νὰ τὰ ἀδειάσωσι. Μετὰ τὸ γεῦμα τοῦ πρέσβεως τῷ ἐπροσφέρθησαν. Ἀφοῦ εἶδεν αὐτὰ τὰ δῶρα, ὁ αὐτοκράτωρ ἔστειλε τοὺς δύο μεγάλους μανδαρίνους, οἵτινες εἶχαν παρεδρεύσει εἰς τὸ γεῦμα τοῦ πρέσβεως νὰ τὸν εἰποῦν, ὅτι ἡ συνήθεια τῆς Κίνας εἶναι τὸ νὰ δέχωνται μόνον τὰ ἡμίση ἀφ' ὅσα προσφέρονται. « Μὲ λυπεῖ καθ' ὑπερβολήν, εἶπε,

νὰ βλέπω ὅτι ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτουγαλλίας ἐνεργεῖ αὐτὰ μὲ καλλίστην προαίρεσιν. Πολλὰ μὲν τὰ δῶρα, ἀλλὰ δὲν εἶναι τρόπος νὰ τὰ δεχθῶ ὅλα ».

Ὁ πρέσβυς ἀπεκρίθη εἰς τοὺς μανδαρίνους, ὅτι ὁ βασιλεὺς, κύριός του, ἐνόμιζεν ὅτι προσφέρει πολλὰ μικρὸν πρᾶγμα, ἐὰν θεωρήσῃ τις τὴν βαθεῖαν ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὴν μεγαλειότητά του· ὅτι ἤθελε κάμει πολλὰ περισσότερον· ἐὰν δὲν τὸ ἐμπόδιζεν μεταξὺ τῶν δύο Ἐπικρατειῶν ἡ μεγάλη ἀπόστασις· καὶ ὅτι ἤθελε τῷ κακοφανῇ κατὰ πολλὰ, ἐὰν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔστελλεν ὀπίσω τὸ παραμικρότερον ἀπ' ὅσα τῷ ἐπροσφέρθησαν ἀπὸ μέρους του, καὶ ὅτι ἡ συνήθεια τῆς Εὐρώπης εἶναι τὸ νὰ δέχεταί τις ὅλα, ὅσα προσφέρονται.

Ἀφοῦ οἱ μανδαρῖνοι ἀνέφεραν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ἀκριβῆ ἔκθεσιν ταύτης τῆς συνδιαλέξεως, οὗτος ὁ μονάρχης ἐφάνη ὅτι ἀποβάλλει ἐξολοκλήρου τὴν ὑποψίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο μήπως ὁ πρέσβυς θελήσῃ νὰ τὸν ὁμιλήσῃ ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Ἐπρόσταξε λοιπὸν εἰς μανδαρίνους νὰ τῷ φέρωσιν εἰς τὸ ἑξῆς κατὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν φαγητὰ ἀπὸ τὴν τράπεζάν του, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε συμβῆ ἀκόμη. Μετά τινας ἡμέρας, τῷ ἔστειλε δῶρόν τι τιμώμενον χίλια ταέλια (α) ἢ πέντε χιλιάδας πεντακόσια φράγκα (εἴκοσι δύο χιλιάδας γρόσια τῆς Τουρκίας), προστάζων νὰ τὸν εἰποῦν ὅτι δὲν ἔκαμε τοῦτο, ἐπειδὴ ἐνόμιζεν ὅτι ἕνας πρέσβυς στερεῖται ἀπὸ χρήματα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελε νὰ τὸν τιμήσῃ ὡς ξένον ἐλθόντα μακρόθεν, καὶ ὅστις περιπλέον ἔμελλε νὰ ἀγοράσῃ διάφορα περίεργα τοῦ τόπου διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὴν Εὐρώπην.

Μετὰ μερικὰς ἡμέρας, ὁ Δὸν Μέτελλος δὲ Σοῦζα, λαβὼν τὴν ἄδειαν ἐπῆγε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Μεγαλειότητά του. Ἐφιλοξενίσθη μὲ γεῦμα ὡς καὶ τὸ πρῶτον. Τὸν περιέφεραν ἀκολού-

---

(α) Λογιστικὸν νόμισμα τῆς Κίνας, ὡς τὸ τῆς Τουρκίας πουγγεῖον, συμποσούμενον εἰς γρόσια πεντακόσια.

θως εἰς τὰς διώρυγας ἐπὶ κομιστοῦ ἀκατίου διὰ νὰ τὸν δείξωσι τοὺς κήπους τοῦ παλατίου. Ἀναστενάζων ἐκ διαλειμμάτων ἔλεγε. « Πρὸς τί ὅλαι αὐταὶ αἱ τιμαὶ, ἐὰν δὲν μὲ ἦναι συγχωρημένον νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ τῆς θρησκείας; Ἴξευρε καλὰ ὅτι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ μὴν τὸν ἀκούσουν περὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου, καὶ ὅτι, ἐὰν ὡμιλοῦσε περὶ τούτου, ἤθελεν ἐκθέσει τοὺς ἱεραποστόλους εἰς κίνδυνον νὰ διωχθῶσιν ὁμοῦ μὲ αὐτόν. Καθ' ὅλον τὸν λοιπὸν Ἰούνιον μῆνα καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐρχομένου, δὲν ἔκαμεν ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ παρεδρεύῃ εἰς τὰς πανηγύρεις, τὰς ὁποίας ἐώρταζαν συνεχῶς, καὶ νὰ προσμένῃ νὰ ἑτοιμασθῶσιν εἰς τὸ παλάτιον τὰ μεγαλοπρεπῆ δῶρα, τὰ ὁποῖα ὁ αὐτοκράτωρ ἤθελε νὰ στείλῃ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πορτουγαλλίας. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, κάνεις ἀπὸ τοὺς συνακολούθους του δὲν κατεχράσθη τὴν ἐναντίον τῶν ἐθίμων χορηγηθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν, τὸ ἔθιμον τοῦ νὰ ἐκβαίνωσιν ἀπὸ τὸν οἰκόν των, καὶ νὰ διατρέχωσι τὰς συνοικίας τῆς πόλεως, καθὼς ἀγαποῦσαν. Περιπλέον ἦτο μεγαλόδωρος, καὶ ἀντέμειβεν ἐλευθερίως τοὺς ὅσοι τὸν ἔφεραν δῶρα ἐκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορος.

Τὴν 7 Ἰουλίου, ἔλαβε προσταγὴν νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸ ἑσπέρας, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν καύσωνα, εἰς τὸ *Γιουὲν - Μίνγ - Γιουὲν* καὶ νὰ περάσῃ τὴν νύκτα εἰς τὸν οἶκον ἡγεμόνος τινὸς, γειτονεύοντα μὲ τὸν τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ νὰ εὑρεθῇ τὴν ἐπαύριον τὸ πρωῒ εἰς κατάστασιν τοῦ νὰ ἔλθῃ νὰ λάβῃ τὴν ἀπολυτήριον συνέντευξίν του. Τὴν ἔλαβεν ἐμπράκτως κατὰ τὰς ἕξ ὥρας. Ἦσαν εἰς τὴν αἴθουσαν μόνον δύο ἢ τρεῖς ὑπουργοὶ ἢ μεγάλοι μανδαρῖνοι. Ἡ ἀναβάθρα ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀξιωματικοὺς μὲ ἐνδύματα παρατάξεως, διὰ νὰ φέρουν τὸν οἶνον, καὶ τὰ ὀπωρικά. Ἐφαίνοντο εἰς τὸν ἐξώστην δύο τάγματα μουσικῶν, καὶ διὰ φωνῆς καὶ δι' ὀργάνου. Ἡ κίτρινη σκηνὴ, εἰς σχῆμα σημαίας, εἶχε στηθῇ. Ὁ πρέσβυς ἔφθασε μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς συνοδίας του καὶ μὲ τὸν ἱεραπόστολον ὅστις τὸν ἐχρη-

σίμευεν ὡς διερμηνεὺς, καὶ ἐπρόσμενεν εἰς τὸ κάτωθεν τῆς κλίμακος τῆς μεγάλης αἰθούσης, τῆς ὁποίας ὅλαι αἱ θύραι ἦσαν ἀνοικταὶ, νὰ ἔλθῃ ὁ αὐτοκράτωρ νὰ καθίσῃ ἐπάνω εἰς τὸ βῆμά του, κατεσκευασμένον εἰς σχῆμα μικροῦ θρόνου. Ὁ ἦχος τῶν τυμπάνων, τῶν σαλπίγγων, καὶ πολλῶν ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων, ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ ἐρχομοῦ του. Ὁ πρέσβυς ἀνέβη παρευθὺς τὴν κλίμακα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἰθουσαν μὲ τὴν συνοδίαν του. Τὸν ἐκάθισαν ἐπάνω εἰς ἓν προσκεφάλαιον, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐστάθησαν ὀρθοί. Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῷ ἔφεραν τὸν οἶνον ἐν εἴδει παρατάξεως. Ὅταν ἔπιε, τῷ ἐπρόσφεραν φιάλην χρυσῆν· τὴν ἐπῆρε μὲ τὰς δύο χεῖρας, καὶ συγχρόνως τρεῖς μεγάλοι μανδαρῖνοι ἔφεραν τὸν πρέσβυν εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου. Ὁ Αὐτοκράτωρ τῷ ἐπρόσφερε τὴν φιάλην, λέγων· Πίετέ τον ὅλον, ἂν δύνασθε, εἰ δὲ μὴ, κάμετε ὅπως κρίνετε εὔλογον. « Ὁ Δὸν Μέτελλος ἔλαβε γονυπετὴς τὴν φιάλην ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς μεγαλειότητός του· καὶ ἀφοῦ ἔπιεν ὀλίγον οἶνον, καὶ εὐχαρίστησε τὸν μονάρχην, ἀπεσύρθη εἰς τὸν τόπον του, ὅπου ἐπροσκαλέσθη νὰ φάγῃ ὀπώρας κατεσκευασμένας εἰς εἶδος πυραμίδος ἐπὶ ὑψηλοτάτων πινάκων.

Ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν ἠρώτησεν ἀκολούθως, ἐὰν ἡ πατρίς του ἦναι τόσον ζεστὴ ὅσον ἡ Σινική καὶ, κατὰ τὴν ἀπόκρισίν του, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὅτι δηλ. τὸ βασίλειον τῆς Πορτουγαλλίας κεῖται εἰς τὸ αὐτὸ πλάτος μὲ πολλὰ μέρη αὐτῆς τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι δοκιμάζουν μεγάλας καύσεις· ὅταν ἐπιστρέψητε, ἐπανέλαβεν αὐτὸς, προφυλαχθῆτε καλὰ ἀπὸ τὴν θερμότητα τούτου τοῦ τόπου, διὰ νὰ ἐμπορέσητε νὰ φθάσητε ὑγιὴς εἰς τὸ βασίλειόν σας. Ὁ βασιλεὺς, ὅστις σᾶς ἔστειλεν ἀπὸ τόσον μακρὰν, γνωρίζει τὴν ἀξίαν τῶν ὅσους μεταχειρίζεται εἰς τὰ ὑπουργήματα. Σᾶς ἔκλεξε διὰ ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν ἐντελῶς καλὰ ἐξετελέσατε. Εἰπέτε του ὅτι ἐπληροφορήθην περὶ τῆς ὑγείας του. Ὁ πρέσβυς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν θέλει λείψει, καὶ ὅτι συγχρόνως θέλει περιγράψει εἰς τὸν

βασιλέα, κύριόν του, τὰς εὐεργεσίας καὶ τιμὰς, τὰς ὁποίας ἐπεδαψίλευσεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ εἰς τὴν Σινικὴν ἐρχομοῦ του ». Ἀλλ', ἐπρόσθεσεν αὐτὸς, ἡ εὐαρεστοτέρα εἴδησις, τὴν ὁποίαν ἐμπορῶ νὰ τῷ δώσω μετὰ τὴν τῆς καλῆς ὑγείας τῆς μεγαλειότητός σας, εἶναι ἡ βεβαιότης τὴν ὁποίαν ἡ μεγαλειότης σας μ' ἔδωκεν εἰς τὴν πρώτην συνέντευξίν της, ὅτι θέλει φέρεσθαι μὲ τοὺς Εὐρωπαίους, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθὼς καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, πατήρ της, καὶ ὅτι θέλει τιμήσει πάντοτε μὲ τὴν ὑπεράσπισίν της τοὺς κατοίκους τοῦ Μακάου, καὶ τοὺς ἄλλους Πορτουγάλλους, οἵτινες κατοικοῦν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν του. « Ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπεκρίθη εἰς τούτους τοὺς τελευταίους λόγους διὰ νεύματος τῆς κεφαλῆς.

Ἐπειδὴ ὁ πρέσβυς ἐπαρακάλεσε τὴν Μεγαλειότητά του νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως του, « Θέλω τῷ κάμει, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ· ἀλλὰ σήμερον σᾶς ἐπροσκάλεσα μόνον διὰ νὰ διασκεδάσητε. Ἐπειδὴ εἶναι πολὺ ζέστη, προσφορώτερον εἶναι νὰ ὑπάγετε εἰς μέρος δροσερώτερον, ὅπου ἐπρόσταξα νὰ σᾶς βάλουν νὰ συμφάγετε μὲ τοὺς μεγιστᾶνας, καὶ νὰ παραστήσουν ἔμπροσθέν σας κωμικόν τι δρᾶμα. Ὅταν ὁ πρέσβυς ἐσηκώθη διὰ νὰ κάμῃ τὰς προσκυνήσεις του, ὁ αὐτοκράτωρ τὸν εἶπεν ἀκόμη· « Εἶναι κάλλιστον διὰ τὴν ὑγείαν σας νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὸ βασίλειόν σας ὅσον τάχιστα δυνηθῆτε· μὴ λησμονήσητε νὰ ἐρωτήσητε ἀπὸ μέρους μου τὸν κύριόν σας πῶς ἔχει, καὶ νὰ τὸν εἰπῆτε ὅτι εἶμαι εὐχαριστημένος.

Ὅταν ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν συνέντευξιν, ἐπροσφέρθησαν δῶρα εἰς τὸν πρέσβυν καὶ εἰς ὅλην τὴν συνοδίαν του· ἔλαβε μερικὰ περίεργα ἐκ μέρους τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐπειδὴ ἔπαιρνε τὸν δρόμον τοῦ Πεκίνγ, τῷ ἔδειξαν τριάκοντα πέντε κιβώτια, τὰ ὁποῖα ἦσαν προσδιωρισμένα διὰ τὸν βασιλέα, καὶ ἑπτὰ δι' αὐτόν. Τότε ἔμαθεν ὅτι ἡ ἀναχώρησίς του εἶχε προσδιορισθῆ κατὰ τὴν 12 Ἰουλίου τὸ ὀγλιγωρότερον, καὶ εἰς περίστασιν ἀργοτέρας ἀναβολῆς κατὰ τὴν 16 τοῦ αὐτοῦ.

Ἐν τοσούτῳ ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεκρίθη εἰς τὸ γράμμα τοῦ βασιλέως τῆς Πορτουγαλλίας. Ὁ Δὸν Μέτελλος δὲ Σοῦζα εἶχεν εἰδοποιήσει τοὺς μανδαρίνους τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν, ὅτι δὲν τὸ ἐδέχετο, ἐὰν δὲν ἦτο γραμμένον ἀπὸ ἴσον πρὸς ἴσον. Ἐπειδὴ εἰς τὴν Κίναν δὲν ἀλλάττονται αἱ συνήθεις διατυπώσεις, εἶναι πιθανὸν ὅτι οὗτος ὁ πρέσβυς ὑπεχρεώθη νὰ συμμορφωθῇ μὲ αὐτὰς, καθὼς εἶχε χάμει εἰς τὴν ἐθιμοταξίαν τῶν συνεντεύξεων. Προσμένων τὴν ἀναχώρησίν του, ἐνησχολήθη νὰ λαμβάνῃ καὶ εἰς τὸ νὰ δίδῃ δῶρα. Ἔπῆγεν ἀκόμη μίαν φορὰν διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν αὐτοκράτορα, ἀλλὰ δὲν εὑρέθη ἐκεῖ. Ἐδόθησαν προσέτι εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὅλην τὴν συνοδίαν του ἀργυρᾶ δῶρα καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα.

Τὴν 14 δύο μεγάλοι μανδαρῖνοι ἦλθαν ἀπὸ μέρους τοῦ αὐτοκράτορος νὰ τῷ δώσωσι τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμόν. Εἶχαν προσταγὴν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν ἕως εἰς τὸ πλοιάριόν του, καὶ νὰ τὸν βραβεύσωσιν ἐκεῖ καλά. Τὴν 16 ὑπῆγαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ μὲ ἰδιαίτερον ἀκάτιον, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐπρόσμενεν ἑπτὰ λεύγας μακρὰν ἀπὸ τὸ Πεκίνγ, διὰ τῆς μεγάλης διώρυγος. Ὅταν ἔφθασε, τὸν ἐκάλεσαν νὰ διαβῇ ἐκεῖ διὰ νὰ παρεδρεύσῃ εἰς μεγαλοπρεπῆ τινα δεῖπνον, τὸν ὁποῖον τῷ εἶχαν ἑτοιμάσει οἱ μάγειροι τοῦ αὐτοκράτορος· ὅλα τὰ ὑποκείμενα τῆς πρεσβείας εἰστιάθησαν εἰς ἄλλο πλοιάριον· τὴν ἐπαύριον τὸ πρωΐ, οἱ δύω μανδαρῖνοι ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Πεκίνγ.

Ὁ Δὸν Μέτελλος δὲ Σοῦζα, μὲ ὅλας τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας εἶχε δοκιμάσει εἰς τὴν πρεσβείαν του, ἤξευρεν ἐντελῶς νὰ ὑποστηρίξῃ διὰ τῆς βαθείας ἐπιτηδειότητός του τὴν τιμὴν τοῦ βασιλέως κυρίου του, καὶ ὅλης τῆς Εὐρώπης, εἰς αὐλὴν, ἥτις ἕως τότε εἶχεν ὁμιλήσει μόνον περὶ φόρων καὶ ὑποτελῶν, ὅταν ἐδέχετο πρέσβεις διὰ μέσου τῶν μεγάλων κριτηρίων· ἔκαμεν ὡς πρὸς τοῦτο διακηρύξεις, αἱ ὁποῖαι πάντοτε ἐθεωρήθησαν ὡς ἀκατόρθωτοι· ἀπέδειξε τὴν δικαιοσύνην τῶν ἀξιώσεών του διὰ τῆς μεγαλοπρεπείας, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνεφανίσθη. Ἡ συνοδία του

ἦτο πολυάριθμος, καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν ἐνδυμάτων τῶν συνακολούθων του ἐξέπληξε τὴν αὐλὴν, καὶ διήγειρε τὸν θαυμασμὸν τῶν κατοίκων τοῦ Πεκίνγ. Οἱ Σῖναι δὲν εἶχαν ἰδεῖ ἀκόμη τόσον πολλοὺς ξένους, οἵτινες νὰ παριστάνωσι μὲ τόσην λαμπρότητα τὴν μεγαλειότητα τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης. Οὔτω κἀνεὶς ἄλλος δὲν ἔλαβε τόσον διακεκριμένην ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν, ὅσην ὁ Κύριος δὲ Σοῦζα. Ὁ Γιὸνγ-Τχίνγ ἐπρόσταξε νὰ τῷ ἀποδοθῶσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τιμαὶ ἐξαίρετοι καὶ ὅλως διόλου ἀσυνήθεις.

ΚΕΦ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Ἀξιομνημόνευτα συμβάντα τῆς βασιλείας τοῦ Κιὲν-Λὸνγ, τετάρτου αὐτοκράτορος τῆς παρελθούσης δυναστείας

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του, ὁ νέος αὐτοκράτωρ ἐπρόσταξεν εἰς τὸ κριτήριον τῶν ἡγεμόνων, νὰ ἀναζητήσωσι τοὺς ἐξ αἵματος ἡγεμόνας, τοὺς ἐξευτελισθέντας καὶ ἐξορισθέντας πρὸ πολλοῦ εἰς διαφόρους τόπους. Ἔδωκε παρομοίως τὴν ἐλευθερίαν εἰς πολλοὺς ἄλλους ἡγεμόνας θείους του, οἵτινες ἦσαν κλεισμένοι δι' ὅλην των τὴν ζωὴν κατὰ προσταγὴν τοῦ προκατόχου του. Ὅταν αὗται αἱ εἰδήσεις ἐδημοσιεύθησαν, ὅλος ὁ λαὸς τοῦ Πεκίνγ ἐχειροκρότησεν εἰς τὸ καλὸν φυσικὸν καὶ εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν τὰ ἐγκώμια, τὰ ὁποῖα ἔκαμναν περὶ τῆς καλοκἀγαθίας του, ὑπῆρξαν τὸ ἀντικείμενον ὅλων τῶν συνδιαλέξεων, Αἱ εὐεργεσίαι τοῦ βασιλέως ἐπιδαψιλευθεῖσαι εἰς πολλοὺς, ἐκτὸς τῶν Βόνζων, ἐνέπνευσαν εἰς τοὺς ἱεραποστόλους ἐλπίδα τῆς ἀποκαταστάσεώς των, καὶ τῆς στερεώσεως τῆς θρησκείας. Ἠπατήθησαν εἰς τοῦτο, διότι καὶ οἱ ἐχθροί των ἀπήλαυσαν.

ὥςε ἡ καταδρομὴ νὰ ἀνανεωθῇ καθ' ὅλων ἐκείνων, οἵτινες εἶχαν ἐναγκαλισθῇ τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Εἰς ταύτην τὴν περίςασιν, πολλοὶ πιστοὶ Σῖναι ἀπέδειξαν διὰ τῆς ὑπομονῆς των εἰς τὰς τιμωρίας, αἱ ὁποῖαι τοῖς ἐπεβλήθησαν, ἀφοσίωσιν εἰς τὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἐδιδάχθησαν.

Οἱ ἱεραπόστολοι δὲν ἀπεκαρδιώθησαν. Διεύθυναν ἓν ὑπόμνημα πρὸς τὸν Πάτερ Καστιγλιόνην, ζωγράφον τοῦ αὐτοκράτορος. Ὅταν ἦλθε κατὰ τὸ σύνηθες νὰ καθήσῃ πλησίον του διὰ νὰ τὸν ἰδῇ ζωγραφίζοντα, οὗτος ὁ ἱερομόναχος ἄρησε τὴν γραφίδα του, καὶ λαμβάνων φυσιογνωμίαν θλιβερὰν καὶ ἀπεσβολωμένην, ἐγονάτισε καὶ ἐπρόφερε μερικὰς λέξεις διακοπτομένας ἀπὸ ἀναστεναγμοὺς, καὶ ἔκβαλεν ἀπὸ τὸν κόλπον του τὸ ὑπόμνημα περιτυλιγμένον μὲ κιτρίνην μέταξαν. Ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ἤκουσεν ἡσύχως καὶ τὸν εἶπε μὲ ἀγαθότητα. «Δὲν κατεδίκασα τὴν θρησκείαν σας, ἀπηγόρευσα μόνον τοὺς ὑπηκόους μου ἀπὸ τὸ νὰ τὴν ἐναγκαλίζωνται.» Συγχρόνως ἔκαμε νεῦμα εἰς τοὺς εὐνούχους νὰ λάβωσι τὸ ὑπόμνημα· στρεφόμενος ἀκολούθως πρὸς τὸν Πάτερ Καστιγλιόνην, ἐπρόσθεσε. «Θέλω τὸ ἀναγνώσει, μείνατε ἥσυχος, καὶ ἐξακολουθήσατε τὸ ἔργον σας.» Οὗτος ὁ τρόπος τῶν ἱεραποστόλων δὲν ἔλαβεν ὅλην τὴν ἔκβασιν, τὴν ὁποίαν ἤλπιζαν, ἀλλ' ἐχρησίμευσε τοὐλάχιστον νὰ βραδύνῃ τὴν κατὰ τῶν Σινῶν χριστιανῶν καταδρομὴν ἕως εἰς τὸ 17 6 ἔτος, καθ' ὃ ἀνενεώθη μὲ περισσοτέραν αὐστηρότητα παρ' ἄλλοτε.

Ὁ αὐτοκράτωρ, παροξυνθεὶς ἀπὸ ἀναφοράν τινα διευθυνθεῖσαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὸν ἀντιβασιλέα τῆς ἐπαρχίας Φὸ-Κιὲν, ἀνεζήτησεν ἐπιμελῶς ὅλους τοὺς ἱεραποστόλους, οἵτινες ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ πατρός του ἢ τῆς ἰδικῆς του, εἰσῆλθαν εἰς τὴν Σινικήν. Δὲν εὐχαριστήθη μόνον νὰ τοὺς διώξῃ ἀπὸ τὴν αὐτοκρατορίαν, ἀλλὰ καὶ κατεδίκασεν εἰς θάνατον πέντε ἀπὸ αὐτοὺς ὁμοῦ καὶ ἕνα κατηχητήν. Ἐφ' ᾧ ἐξετάζετο εἰς τὸ Πεκῖνον ἡ κατ' αὐτῶν κηρυχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως γνώμη, ὁ Πάτερ

Καστιγλιόνης ζωγράφος τοῦ αὐτοκράτορος, ἔκαμε μὲ αὐτὸν συνδιάλεξιν, τὴν ὁποίαν μέλλομεν νὰ ἀναφέρωμεν.

Τὴν ἄρχισεν ὁ *Κιὲρ-Λὸγ* ἐξ αἰτίας τῆς ἀῤῥωστίας τοῦ πατρὸς Χαλιέρου, ἱεραποστόλου. Αὐτὸς ἐπῆγε κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ὁ πάτερ Καστιγλιόνης ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ζωγραφίζῃ εἰκονογραφίας. Ἐλπίζετε, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, νὰ διαφυλάξετε τὸν πάτερ Χαλιέρον; — Ἡ ἐλπίς μας εἶναι πολὺ σαθρὰ, ἀπεκρίθη ὁ ἱεραπόστολος. — Δὲν ἔχετε ἐδῶ ἰατροὺς Εὐρωπαίους; — Δὲν ἔχομεν. — Διὰ τί δὲν ἔχετε; — Ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ δύσκολον νὰ καλέσῃ τις ἀπὸ τόσον μακράν· ἀλλ' ἔχομεν δύο χειρούργους ἐμπείρους. — Εἶναι εὐκολώτερον νὰ γίνῃ τις ἔμπειρος εἰς τὴν χειρουργικὴν, ἐπειδὴ αἱ ἀῤῥωστίαι τὰς ὁποίας θεραπεύει εἶναι ἐξωτερικαί. — Ἀλλ' εἰπέ μοι, σεῖς οἱ ἄλλοι χριστιανοὶ παρακαλεῖτε τὸν θεόν σας διὰ τὸν ἄῤῥωστον, ἀπ' αὐτὸν ζητεῖτε νὰ τὸν θεραπεύσῃ; — Ναὶ κύριε, τὸν παρακαλοῦμεν καθ' ἡμέραν. — Πόθεν προέρχεται λοιπὸν ὅτι δὲν ἀπολαμβάνετε τὴν θεραπείαν του; — Ὁ θεός μας εἶναι παντοδύναμος· δύναται νὰ μᾶς τὴν χορηγήσῃ· ἀλλ' ἴσως εἶναι καλήτερον νὰ μὴ μᾶς τὴν δώσῃ, καὶ δὲν παύομεν ἀπὸ τὸ νὰ ὑποτασσώμεθα εἰς τὴν θέλησίν του. — Εἰπέ μοι, οἱ χριστιανοὶ φοβοῦνται τὸν θάνατον; — Ὅσοι ἔζησαν καλῶς δὲν τὸν φοβοῦνται, ἀλλ' ὅσοι ἔζησαν κακῶς τὸν φοβοῦνται κατὰ πολλά. — Πῶς νὰ γνωρίσῃ τις, ἐὰν ἔζησε καλῶς ἢ κακῶς; — Τὸ γνωρίζει διὰ τῆς μαρτυρίας τῆς συνειδήσεως.

Ὕστερον ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, ὁ αὐτοκράτωρ διεύθυνε τὸν λόγον εἰς ἕνα ζωγράφον Κινέζον. » Εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν σὺ· πρὸ πολλοῦ σὲ βλέπω συναναστρεφόμενον τοὺς Εὐρωπαίους· ἐνηγκαλίσθης τὴν θρησκείαν των; ὁμολόγησόν μοι ἐλευθέρως ἂν ἦσαι χρισιανός. — Δὲν ἔχω σκοπὸν, ἀπεκρίθη ὁ Κινέζος, νὰ δοθῶ εἰς αὐτὴν τὴν θρησκείαν. Πολλάκις μὲ παρεκίνησαν νὰ γένω χριστιανὸς, ἀλλ' ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ θεοῦ εἶναι σημεῖον, τὸ ὁποῖον πάντοτε μ' ἐσταμάτησε. — Εἶναι μυ-

στήριον, τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ, ἐπανέλαβεν ὁ Πάτερ Καστιγλιόνης. — Καὶ πῶς; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ. — Ὁ θεὸς διὰ τῆς παντοδυναμίας του ἐσχημάτισε σῶμα εἰς τὸν κόλπον παρθένου τινός· ἥνωσε μίαν ψυχὴν μὲ τοῦτο τὸ σῶμα, καὶ τοῦτο τὸ σῶμα καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἠνώθησαν μὲ τὴν θεότητά του. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἰπῶ ὅλα ὅσα θέλω· ἀλλὰ τὸ μυστήριον τοῦτο ἀναπτύσσεται εἰς τὰ θρησκευτικὰ βιβλία μας. — Ἐπειδὴ δὲν ἠξεύρεις ν' ἀναγινώσκῃς τὰ Εὐρωπαϊκὰ βιβλία, δὲν ἔγεινες χριστιανός, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ εἰς τὸν Κινέζον ζωγράφον. — Συγχωρήσατέ μοι, Κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ Πάτερ Καστιγλιόνης· δότε μοι τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς εἰπῶ, κύριε, ὅτι ἔχομεν βιβλία μὲ Κινεζικοὺς χαρακτῆρας, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως ἐξηγεῖται. — Θεώρει τὰς ζωγραφίας σου, ἐπανέλαβεν ὁ αὐτοκράτωρ· τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔστειλε τὸν πρῶτον ἰατρόν του εἰς τὸν Πάτερ Χαλιέρον.

Ἡ καταδίωξις, ἥτις ἐγεννήθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φὸ-Κιέν, ἐκτάθη ἀμέσως εἰς τὴν τοῦ Νανκίνγ, ὅπου ἐπληθυμοῦντο χριστιανοὶ περισσότεροι ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἐπαρχίαν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Κιὲν-Λόνγ πανηγυρίζει μὲ μεγάλην λαμπρότητα τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς μητρός του κατὰ τὸ 1752.

Μερικοὺς μῆνας πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ αὐτὴ ἡ βασίλισσα ταύτην τὴν ἡλικίαν, ὅλα τὰ κριτήρια τῆς πρωτευούσης, ὅλοι οἱ ἀντιβασιλεῖς καὶ μεγάλοι μανδαρῖνοι τῆς αὐτοκρατορίας ἔλαβαν προσταγὴν νὰ ἑτοιμασθῶσι διὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἑορτῆς, τῆς ὁποίας ἀντικείμενον ἔμελλε νὰ γένῃ αὐτή. Ὅλοι οἱ ζωγράφοι, λιθοξόοι, ἀρχιτέκτονες καὶ ξυλουργοὶ τοῦ Πεκίνου καὶ τῶν πλησιοχώρων ἐπαρχιῶν δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ ἐνασχολῶνται περισσότερον ἀπὸ τρεῖς μῆνας κατὰ σειρὰν, εἰς τὸ νὰ χάμνουν ἀριστουργήματα τῆς τέχνης των. ἐπρόκειτο λόγος νὰ χάμωσιν

οἰκοδομὴν ἐπιτηδείαν εἰς τὸ νὰ θέλξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐλῆς φιλοκάλου καὶ ἡδυπαθοῦς, συνειθισμένης νὰ βλέπῃ τὰ ὡραιότερα ἔργα τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου. Οἱ καλλωπισμοὶ ἔμελλαν ν' ἀρχίσουν εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς τῆς ἐξοχῆς οἴκους τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ νὰ τελειώσουν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον τοῦ Πεκίνου, τὸ ὁποῖον ἀπέχει τέσσαρας λεύγας.

Εἶναι δύο δρόμοι διὰ νὰ ὑπάγῃ τις ἀπὸ τὸ ἓν παλάτιον εἰς τὸ ἄλλο. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεφάσισε νὰ γένῃ ἡ πορεία εἰς τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ προτιμήσας τοῦτο ἀπὸ τὸν συνήθη δρόμον. Ἐπειδὴ ἦτο χειμὼν καὶ οὗτος ὁ ποταμὸς ἦτο παγωμένος, ἐσυμφωνήθη νὰ μεταχειρισθῶσι χαμουλκοὺς ἢ ἔλκυθρα (α). Ἀπὸ τὰ δύο μέρη τοῦ ποταμοῦ ὑψώνοντο κτίρια διαφόρων σχημάτων, χρυσωμένα, ζωγραφισμένα καὶ καλλωπισμένα κατὰ τὴν λαμπροτέραν φιλοκαλίαν τῆς χώρας. Εἰς ἄλλα μὲν ἔβλεπέ τις χοροὺς μουσικῶν, εἰς ἄλλα δὲ πλῆθη κωμῳδῶν, καὶ εἰς πολλὰ ἦσαν δροσιστικὰ ποτὰ καὶ καθέδραι μεγαλοπρεπεῖς διὰ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν μητέρα του.

Εἰς τὴν πόλιν ὅπου κεῖται ἡ ἀγροτικὴ οἰκία, τὸ θέαμα ἦτον ἀκόμη ὡραιότερον. Ἀπὸ τὴν δυτικὴν θύραν, διὰ τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἡ αὐλή, ἕως εἰς τὴν τοῦ παλατίου, ἦσαν κτίρια λαμπρὰ, περίστυλα, θολίαι, κιονοστιχίαι, παστάδες, ἀμφιθέατρα στολισμένα μὲ τρόπαια καὶ ἄλλα ἔργα κινεζικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν καλλωπισμένα ἀπὸ ἔγκαρπα, ἀνθοστεφάνους, καὶ πολλοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τούτου τοῦ εἴδους. Ὁ χρυσὸς, οἱ τεχνητοὶ ἀδάμαντες καὶ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι διαφόρων χρωμάτων ἔλαμπαν ἐκεῖ πανταχόθεν. Μεγάλη ποσότης καθρεπτῶν ἀπὸ στιλπνότατον μέταλλον ἐπολλαπλασίαζεν ἀπὸ ἓν μέρος τὰ ἀντικείμενα, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὰ συνῆγεν εἰς εἶδος μικρογραφίας, διὰ νὰ σχηματίσῃ ὅλον ἀληθῶς γοητευτικόν.

Ταῦτα τὰ λαμπρὰ κτίρια διεκοπτοντο ἐκ διαλειμμάτων ἀπὸ

(1) Εἶναι εἰς τὸν Ῥωσσίαν καὶ Βλαχίαν ὀνομαζόμεναι σάνιαι.

βουνὰ καὶ κοιλάδας τεχνητὰς, αἵτινες ἐμιμοῦντο τὴν φύσιν τόσον ἀκριβῶς, ὥστε ἐδύναντο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς εὐάρεστοι ἐρημίαι. Κατεσκεύασαν ἐκεῖ ῥύακας καὶ βρύσεις, ἐφύτευσαν δένδρα καὶ δενδρύλλια, εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν προσκολλημένα ὁμοιώματα ἀγριμαίων, τῶν ὁποίων αἱ κορμοστασίαι ἦσαν τόσον φυσικαὶ, ὥστε ἤθελεν εἰπεῖ τις ὅτι ἦσαν ἐμψυχωμένα. Ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν καὶ ἐπάνω εἰς τὸν κατήφορον μερικῶν ἀπ' αὐτὰ τὰ βουνὰ, ἔβλεπέ τις μικροὺς ναοὺς Βόνζων μὲ τὰ εἴδωλά των. Εἰς ἄλλα μέρη ἐπαρατήρει τις δενδροκομεῖα καὶ κήπους, ὅπου ἦσαν ἀναδενδράδες μὲ τὰς σταφυλάς των διαφόρων βαθμῶν ὡριμότητος, καὶ πᾶν εἶδος δένδρων, τὰ ὁποῖα ἔφεραν καρποὺς καὶ ἄνθη πασῶν τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. Δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τὰ ἀληθῆ, μολονότι ἦσαν τεχνητά.

Δὲν ἐξήρκεσε μέχρι τοῦδε· διένειμαν, ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὸ πέρασμα, λίμνας καὶ δεξαμενὰς μὲ τὰ ὀψάριά των, καὶ μὲ τὰ ἔνυδρα πολυειδῆ πτηνά των. Ἀλλοῦ, ἔβλεπέ τις παιδία, τὰ ὁποῖα μετεσχηματισμένα εἰς πιθήκους καὶ ἄλλα ζῶα, ἐκτελοῦσαν μεταξύ των τρόπους συμπεριφορᾶς, τοὺς ὁποίους εἶχαν διδαχθῆ. Ἐπειδὴ ἦσαν ἐνδεδυμένα μὲ τὸ ἴδιον δέρμα τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα πορέσταιναν, ἦτον εὔκολον νὰ ἀπατηθῇ τις. Ἄλλα παιδία, μετενδυμένα ὡς πτηνὰ, ἔπαιζαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἐπάνω εἰς στήλας ἢ εἰς πασσάλους πολλὰ ὑψωμένους, καὶ τῶν ὁποίων τὸ μεταξωτὸν σκέπασμα ἔκρυπτεν ἀνθρώπους ἐνασχολουμένους εἰς τὸ νὰ κάμνωσι νὰ κινῶνται ταῦτα τὰ αὐτόματα. Ἐβάλθησαν εἰς ἄλλους τόπους ὀπῶραι ὑπερμεγέθεις, εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν κλεισμένα τέκνα. Αὗται αἱ ὀπῶραι ἠνοίγοντο ἐνίοτε καὶ ἔδειχναν εἰς τοὺς θεατὰς τὸ περιεχόμενον. Χοροὶ μουσικῆς, πλήθη κωμῳδῶν, θαυματοποιῶν, καὶ ἄλλων, τεθειμένοι ἐκ διαλειμμάτων, ἐβιάζοντο νὰ δείξωσι τὰ φυσικά των προτερήματα, εἴτε διὰ ν' ἀρέσωσιν εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ εἰς τὴν μητέρα του, εἴτε διὰ νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν δούλευσιν μερικῶν ἡγεμόνων καὶ μεγιστάνων τῆς αὐτοκρατορίας.

Ὅταν τὰ ἔργα ἄρχισαν νὰ ἔχουν κάποιον σχῆμα, ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς εἰς ὅλα τὰ ὑποκείμενα, ὁποίου βαθμοῦ καὶ ἂν ἦναι, τὸ νὰ μεταχειρισθῶσι καπνοσωλῆνα (Ὀθωμανιστὶ τσιμποῦκι) εἰς τὸ μῆκος τῶν νεωστὶ καλλωπισμένων ὁδῶν. Αὕτη ἡ προφύλαξις ἦτον ἀναγκαία διὰ νὰ προλαμβάνουν τὰς πυρκαϊάς. Μερικὰς ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς παρατάξεως, ἀπεφασίσθη, ὥστε αἱ ὁδοὶ νὰ μοιρασθῶσιν εἰς τρία, διὰ νὰ ἐμποροῦν νὰ ἀπολαμβάνουν μὲ ἀνάπαυσιν τοῦτο τὸ θέαμα, καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἔφιπποι, καὶ οἱ πηγαίνοντες καὶ οἱ ἐρχόμενοι. Τὸ μέσον πάσης ὁδοῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο πολὺ πλατύτερον πάρεξ τὰ δύο πλάγιαι ἐφυλάττετο διὰ τοὺς ἐφίππους καὶ ὀχήματα, τὸ ἕν πλάγιον διὰ τοὺς πηγαίνοντας, καὶ τὸ ἄλλο διὰ τοὺς ἐρχομένους. Μερικοὶ στρατιῶται ὡπλισμένοι μὲ μάστιγα, ἐξήρχεσαν διὰ νὰ φυλάξωσι τὴν τάξιν μεταξὺ τῆς ὑπερβολικῆς πολυανθρωπίας, ἥτις εὑρίσκετο τότε εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πεκίνου,

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι συνήθεια εἰς τὴν Σινικὴν νὰ ἐκβαίνωσιν αἱ γυναῖκες καὶ νὰ συμμιγνύωνται μὲ τοὺς ἄνδρας, καὶ δὲν ἦτο δίκαιον νὰ στερηθῶσι θέαμα ἡτοιμασμένον διὰ ὑποκείμενον ὁμόφυλον, ὁ αὐτοκράτωρ ἐπρομήθευσε διὰ τοῦτο διορίζων ἡμέρας τινὰς, κατὰ τὰς ὁποίας αὐταὶ ἐδύναντο μόναι νὰ ἀπολαύσωσιν αὐτό. Κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας δὲν συνεχωρήθη εἰς κἀνένα ἄνδρα νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἑορτὴν, καὶ κἀνεὶς δὲν παρευρέθη. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅλος ὁ κόσμος εὐχαρίστησε τὴν περιέργειάν του, χωρὶς νὰ παραβῇ κἀνὲν ἔθιμον τοῦ βασιλείου.

Τὸ ἀξιοσημειοτώτερον εἶναι ἡ ἐκλογὴ ἑκατὸν γερόντων, οἵτινες ἐθεωροῦντο ὅτι ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου, καὶ ὅτι ἔχουν ὁ καθεὶς, ἡλικίαν ἑκατὸν ἐτῶν. Δὲν ἐζητήθησαν οἱ γεροντώτεροι, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶχαν τὴν γενειάδα λευκοτάτην, μακροτάτην, καὶ σεβασμιωτάτην. Οὗτοι οἱ γέροντες ἦσαν ἐνδεδυμένοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ἔφεραν ἐπὶ τοῦ στήθους μακρὰν ἀργυρᾶν πλάκα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο χαλκοχαραγμένον τὸ ὄνομα τῆς ἐπαρχίας,

τὴν ὁποίαν ἀντεπροσώπευαν. Τὸ ὑπούργημά των ἦτο νὰ ἀποδίδωσιν ὑπόκλισιν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ νὰ τῷ εὔχωνται τόσα ἔτη ζωῆς, ὅσα εἶχαν ὅλοι αὐτοί.

Οἱ ἀρχαῖοι σοφοὶ, ἢ ἄλλως εἰπεῖν οἱ ἀθάνατοι, εἴκοσι τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, ἔμελλαν ὡσαύτως νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν θρίαμβον τῆς αὐτοκρατορίσσης, καὶ νὰ τῇ εὐχηθῶσι τὴν σοφίαν καὶ ἀθανασίαν των. Τὰ ἀγάλματά των, ἔχοντα μέγεθος ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἐτέθησαν ὄχι μακρὰν τῆς πρώτης εἰσόδου τοῦ παλατίου. Τὰ εἶχαν δώσει σχήματα καὶ κορμοστασίας διαφόρους, ἀναμφιβόλως διὰ νὰ σημάνωσι τὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας ὑπέθεταν ὅτι ἐνεργήθησαν εἰδικώτερον ἀπὸ τοὺς σοφοὺς, τοὺς ὁποίους παρίσταναν.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πορείας, ὁ Αὐτοκράτωρ ἔφιππος ἐπροηγεῖτο τῆς μητρός του μερικὰ βήματα, καὶ τὴν ἐχρησίμευεν ὡς ἱπποκόμος· αὕτη ἡ ἡγεμονὶς ἐκάθητο εἰς μίαν καθέδραν ἀνοιγμένην πανταχόθεν. Ὅλοι οἱ αὐλικοὶ ἠκολούθουν πεζοί. Γὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἤρχισαν νὰ κρημνίζωσιν ὅλα τὰ κτίρια τῆς πόλεως, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅλα ἦσαν χαλασμένα· ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγγίξωσι τὰ τοῦ ποταμοῦ. Τὰ διεφύλαξεν ὡς μνημεῖον τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας του. Ἀντέμειψεν ὅλους τοὺς μανδαρίνους τῆς πρωτευούσης διὰ τοὺς κόπους, τοὺς ὁποίους ὑπέφεραν διὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τῆς ἑορτῆς. Ὅλαι αἱ γυναῖκες τοῦ βασιλείου, αἱ ὁποῖαι εἶχαν ἡλικίαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν καὶ περισσότερον, ἐμέθεξαν ὡσαύτως ἀπὸ τὰς μεγαλοδωρίας του· αἱ δὶ αὐτὴν τὴν πανήγυριν ἐξοδευθεῖσαι ποσότητες, εἴτε ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα, εἴτε ἀπὸ τὰς συντεχνίας καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας, οἵτινες συνεισέφερον εἰς αὐτὴν, ὑψώθησαν εἰς περισσότερα ἀπὸ τριακόσια ἑκατομμύρια.

Διαγωγὴ δημοσία καὶ ἰδιαιτέρα τοῦ Αὐτοκράτορος Κιὲν-Λὸνγ, γραμμένη ἀπὸ ἕνα ἱεραπόστολον.

Πρέπει νὰ διακριθῇ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον οὗτος ὁ μονάρχης ἐπαρουσιάζετο δημοσίᾳ, καὶ ὅταν παρέσταινεν ὡς τὸν υἱὸν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοῦ λαοῦ, ὡς τὸν βασιλέα τῆς εὐρυχώρου Αὐτοκρατορίας τοῦ μέσου τοῦ Κόσμου, ἀπ' ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφέρετο εἰς τὸ παλάτιόν του, ὅταν, παραιτηθεὶς εἰς τὴν ἀγχίνοιάν του, εἰς τὸν χαρακτῆρα, καὶ εἰς τὰς κλίσεις του, ἐσυγχώρει νὰ πλησιάσῃ τις εἰς τὸ σεβαστὸν πρόσωπόν του. Εἰς τὴν πρώτην περίστασιν, ἦτο πλέον ἐνωχλημένος καθ' ὅλους τοὺς τρόπους, πάρεξ ὅσοι ἦσαν γονατισμένοι εἰς τοὺς πόδας του. Ὅλα τὰ ἔργα του ἔμελλαν νὰ κριθῶσι κατὰ τὸ μεγαλεῖόν του, καὶ νὰ ἦναι ἄξια ἐπαίνων τῆς Ἱστορίας. Εἰς τὴν ἄλλην ἦτο φρόνιμος, φίλος, γραμματισμένος, οἰκογενειάρχης, ὅστις δὲν ἄφινεν ἄλλο τι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἐδέχετο εἰς τὴν συναναστροφήν του, εἰ μὴ τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ διαβῶσι.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐσηκώνετο πολλὰ πρωΐ, καὶ, εὐθὺς ὅτε ὁ ἥλιος ἐνεφανίζετο ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου του, καὶ ἔδιδε συνέντευξιν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, εἰς τοὺς μεγιστᾶνας, καὶ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν κριτηρίων. Ἀφοῦ ἐξετελοῦντο αἱ ὑποθέσεις, ἐπανήρχετο εἰς τὸ δωμάτιόν του μέχρι τῆς αὔριον, ἀλλὰ δὲν διέμενεν ἀργός. Κατὰ πᾶσαν ἡμέραν ἀνεγίνωσκεν, ἢ ἠγγάρευεν ἄλλους ν' ἀναγινώσκωσιν, ἀπείρους ἀναφορὰς, ἀγωγὰς καὶ ἀπομνημονεύματα. Διὰ νὰ συνέρχεται ἀπὸ τὴν σύντασιν τοῦ πνεύματος, τὴν ὁποίαν ἀπήτει αὕτη ἡ ἐνασχόλησις, ἐπήγαινεν ἀκολούθως εἰς ἓν πλοιάριον ἢ ἐπὶ καθέδρας, νὰ ἐπισκέπτεται τὰ εἰς τοὺς κήπους κείμενα παλάτια, ἢ νὰ παρατηρῇ τὰ παντοειδῆ περί-

εργα, τὰ ὁποῖα εἶχε συναθροίσει ἐκεῖ, ἢ νὰ θεωρῇ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ἐπισκευὰς, τὰς ὁποίας εἶχε προστάξει. Ἡ εἰς τὰ πράγματα ἐνασχόλησίς του τὸν ἠκολούθει παντοῦ· τίποτε δὲν ἀνεβάλλετο ποτὲ διὰ τὴν αὔριον, καὶ πάντοτε ἦτον ἕτοιμος εἰς τὸ νὰ δίδῃ τὰς προσταγάς του διὰ ὁποιανδήποτε ὑπόθεσιν καὶ ἂν ἤθελε συμβῇ ἐξαίφνης. Ἐπειδὴ ἐδιορίζετο τότε ἀπὸ τὸν νόμον νὰ διαμένῃ ἐντὸς τῆς ἰδίας του οἰκίας, εἶχεν ὀλόγυρά του μόνον μερικοὺς εὐνούχους, ἐφόρει ἐνδύματα κοινὰ, καὶ δὲν ἐφύλαττεν ἄλλο τι, διὰ νὰ εἰπῶ οὕτως, ἀπὸ τὸ μεγαλεῖόν του, εἰμὴ ὅ,τι δὲν ἐδύνατο ν' ἀφήσῃ. Ἐπειδὴ ἐστοχάζετο περὶ ὅλων, καὶ ἐζήτει πολὺ ὀλιγώτερον νὰ διασχεδάζῃ πάρεξ νὰ ἐκτείνῃ τὰς γνώσεις του διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν εἰς τοὺς ὑπηκόους του ὠφελίμων τεχνῶν, ἓν ζήτημα ἐγέννα συνεχῶς ἄλλο, καὶ τοῦτο ἓν τρίτον, κτλ. καὶ ἡ ὀξύνοιά του ἦτο τόση, ὥστε δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ τὸν ἐπαναλαμβάνῃ τις ὅ,τι τῷ εἶχεν εἰπεῖ. Ἐπειδὴ, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἂν τὸ εἶχεν ἐννοήσει, τὸ ἐπανελάμβανεν ὁ ἴδιος καὶ τὸ ἀνέπτυσσεν.

Φθόνερὸν παράδειγμα αὐστηρότητος ὡς πρὸς ἕνα λόγιον, κατὰ τὸ 1777.

Ἕνας λόγιος τοῦ *Κιὰνγ-Σι*, ὀνομαζόμενος *Οὐὰνγ-Σι-Χεού*, ἔζη εἰς τὴν πατρίδα του ὡς φιλόσοφος, μακρὰν ἀπὸ τὰ ὑπουργήματα καὶ ἀπὸ τὴν αὐλὴν, μὴν ἐνασχολούμενος εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ συλλογίζεται καὶ εἰς τὸ νὰ γράφῃ. Διὰ νὰ ἡδύνῃ τὰ συγγράμματά του, καὶ νὰ τὰ διαπείρῃ εὐκολώτερον, τὰ ἐγέμιζεν ἀπὸ ἰδέας ἀξιομέμπτους. Ἦτο ἑξηκοντούτης. Τὰ γεννήματα τοῦ πνεύματός του τὸν εἶχαν πλουτίσει, καὶ τὸν εἶχαν προξενήσει ὁπωσοῦν ὑπόληψιν. Φθονερός τις τὸν κατηγόρησε· παρευθὺς συνελήφθη, ἐφέρθη εἰς τὸ Πεκῖνον ὑπὸ καλὴν φύλαξιν, καὶ ἀπήχθη ἔμπροσθεν τοῦ κριτηρίου τῶν ἐγκλημάτων. Οἱ ἡγεμόνες, οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ μανδαρῖνοι

Καλεσπερίδα εις την θάλασσαν μαρή-
σια θάρρος να συγκαλανεύση εις τας
δυσχερείους εσπερίδας των. Καλεσπερίδα

τῆς πρώτης τάξεως συνηθροίσθησαν, κατὰ προσταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, διὰ νὰ τὸν κρίνωσι.

Κατηγορεῖτο, ά. διότι ἐτόλμησε νὰ ἐγγίξῃ τὸ μέγα λεξικὸν τοῦ Κὰνγ-Χὶ, καὶ ἔκαμεν ἐπιτομὴν αὐτοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐφοβήθη νὰ ἐπικρίνῃ μερικὰ μέρη τούτου τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἐχρεώστει νὰ σέβεται. β'. διότι εἶχε τὴν αὐθάδειαν νὰ γράψῃ εἰς τὸν πρόλογον ταύτης τῆς ἐπιτομῆς τὰ μικρὰ ὀνόματα τοῦ Κομφυκίου, τῶν προγόνων τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τὰ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. γ'. Ὅτι ἔγραψε, κάμνων τὴν γενεαλογίαν του, ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὸν *Χοὰνγ-Τὶ* διὰ τῶν *Τχεού*. δ'. Ὅτι παρεισήγαγεν εἰς τοὺς στίχους του αὐτὴν τὴν ψευδῆ καταγωγήν. Ὁ κατηγορούμενος ἀπεκρίθη εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς κατηγορίας ὅτι τὸ λεξικὸν τοῦ Κὰνγ-Χὶ ὂν πολύτομον δὲν ἦτον εὔχρηστον, καὶ ὅτι ἡ ἐπιτομὴ, τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει, ἦτο πρόχειρος, καὶ ὀλίγον δαπανηρά. Εἰς τὸ δεύτερον, ὅτι ἤθελε νὰ μάθῃ τοὺς νέους νὰ μὴν ἀπατῶνται περὶ τούτων τῶν μικρῶν ὀνομάτων· καὶ περιπλέον, ὅτι εἰς τὴν μετατύπωσιν τούτου τοῦ λεξικοῦ ἐφρόντισε νὰ ἐκβάλῃ ὅ,τι ἦτο ἀξιόμεμπτον. Εἰς τὸ τρίτον, ὅτι τοῦτο ἦτο μία κενοδοξία, ἥτις τῷ διῆλθε διὰ τῆς κεφαλῆς, καὶ ὅτι ἐχαίρετο πολὺ νὰ νομίζεται ὅτι εἶναι κάτι τι. Τέλος, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τέταρτον κεφάλαιον τῆς κατηγορίας, ὅτι παραφερόμενος ἀπὸ τὸ ποιητικὸν πῦρ, δὲν ἐπρόσεξεν εἰς ἐκεῖνο τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον αἱ ἐκφράσεις, τὰς ὁποίας μετεχειρίζετο, ἐδύναντο νὰ ἔχωσιν.

Οἱ κριταὶ δὲν εὐχαριστήθησαν ἀπ' αὐτὴν τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ λογίου. Θεωροῦντες τὸ ἀνόμημά του ὡς ἔγκλημα ἐσχάτης παρανομίας εἰς τὸν πρῶτον ἀρχηγὸν, τὸν κατεδίκασαν νὰ κοπῇ εἰς κομμάτια· καὶ πρὸς τούτοις ἀπεφάσισαν τὴν δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων του, καὶ θανατηφόρον καταδίκην ἐναντίον ἐκείνων ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του, οἵτινες εἶχαν ἡλικίαν περισσότερον ἀπὸ δεκαὲξ ἔτη· τὰ μικρότερα ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν τέκνα του καὶ αἱ γυναῖκές του, κατεδικάσθησαν εἰς ἐξορίαν καὶ εἰς αἰχμαλωσίαν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστάλθη αὐτὴ ἡ ἀπόφασις, ἀπεκρίθη· « Κάμνω χάριν εἰς τὸν Οὐάνγ-Σὶ-Χεοὺ κατὰ τὸ εἶδος τῆς τιμωρίας του· δὲν θέλει κατακερματισθῆ, ἀλλ' ἂς καρατομηθῆ. Χαρίζω τὴν ζωὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς του. Ὅτον δὲ διὰ τοὺς υἱούς του, ἂς φυλαχθῶσι διὰ τὴν μεγάλην θανάτωσιν τοῦ φθινοπώρου· ὁ νόμος ἂς ἐκτελεσθῆ κατὰ τὰ ἄλλα ἄρθρα του. Τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησίς μου· ἂς σεβασθῆ αὐτὴ ἡ προσταγή ».

Δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγῆ τις διὰ τὴν αὐστηρότητα ταύτης τῆς ἀποφάσεως. Εἰς τὴν Σινικὴν μία μόνη λέξις κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἐπιφέρει θάνατον, καὶ μάλιστα εἶναι ἔγκλημα κεφαλικῆς ποινῆς νὰ ἀναγνώσῃ τις βιβλίον κακολογοῦν αὐτήν.

Συλλογὴ καλῶν βιβλίων, σχηματισθεῖσα διὰ προσταγῆς τοῦ Κιὲν-Λόνγ.

Ὁ *Κιὲν-Λόνγ* ἐδημοσίευσε καθ' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν του ὅτι ἤθελε μίαν συλλογὴν ὅλων τῶν καλῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἡ Σινικὴ ἐκέκτητο, καὶ ἐπρόσταξε ταὐτοχρόνως ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἐκτῶντο χειρόγραφα ἀξιότιμα, νὰ τὰ στείλωσιν εἰς τὴν αὐλήν, ὑποσχόμενος εἰς αὐτοὺς ὅτι θέλει τοὺς τὰ στείλει ὀπίσω, ἀφοῦ κάμωσιν ἐκλογὴν μεταξὺ αὐτῶν. Ἀπεφάσισεν ὡσαύτως νὰ συνίσταται αὐτὴ ἡ συλλογὴ ἀπὸ ἑξακοσίας χιλιάδας τόμων. Ὅταν ἔφθασαν πανταχόθεν τὰ βιβλία, ἐπροσκάλεσεν εἰς τὸ Πεκῖνον τοὺς σοφωτέρους λογίους τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ τοὺς ἔδωκε πολλοὺς συνεργάτας, τοὺς ὁποίους κατοίκισεν εἰς τὸ μέγα παλάτιον. Ἔβαλεν ἡγεμόνας ἐπιστάτας ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ αὐτὸν τὸν ἕκτον υἱόν του. Ἦσαν ὑπεύθυνοι διὰ τὰ παραμικρότερα σφάλματα, καὶ μία μόνη σιγμὴ λείπουσα εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοὺς πλέον περιπεπλεγμένους ἔμελλε νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ μέρος τῶν εἰσοδημάτων των. Ἔπρεπεν ὥστε ὅλα τὰ ἀπὸ τὴν τυπογραφίαν ἐξερχόμενα βι-

ὅλα νὰ ἦναι ἐξηρημένα ἀπὸ πᾶν εἶδος σφαλμάτων.

Τὸ πλέον ἐνδιαφέρον εἰς ταύτην τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ἄπειρον συλλογὴν, εἶναι ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ συνεσωμάτωσε μὲ αὐτὴν τρία συγγράμματα περὶ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, συντεθειμένα ποτὲ παρ' ἱεραποστόλων. Τὸ πρῶτον ἦτο σύγγραμμα τοῦ Πατρὸς Ῥίκκη, γνωστὸν εἰς τὴν Σινικὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Λυμάτ-Κού*. Τοῦτο ἦτο ἀριστούργημα. Καὶ λόγιοι τὸ ἀνεγίνωσκαν ἀκαταπαύστως διὰ νὰ καλλωπίσωσι τὸ ὕφος των. Ἐπιγράφεται *Τιὲν-Τχοὺ-Χὲ-Γί*, καὶ σημαίνει ἀληθὴς γνῶσις τοῦ Θεοῦ. Τὸ δεύτερον σύγγραμμα εἶναι τὸ *Γιὰνγ-Μανό*.

Ἔχει ἐπιγραφὴν τὰς δύο λέξεις *Τρὶ-Κέ*. Τὸ ὕφος του εἶναι πολλὰ κομψὸν, καὶ οἱ στοχασμοὶ πολυάριθμοι καὶ βαθεῖς. Πραγματεύεται περὶ τῆς νίκης τῶν ἑπτὰ παθῶν τῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὑπερεχόντων. Τὸ τρίτον εἶναι τοῦ Πάτερ Βερμπιὲστ, ὅστις ἔζη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κὰνγ-Χί. Ἐπιγράφεται *Κιαὸ Γίαὸ Σοὺ-Λυὺν*, ἢ *Ἐπιτομὴ τῶν Θεμελιωδῶν ἀληθειῶν τῆς Θρησκειας*. Δὲν εἶναι γραμμένον διὰ τοὺς λογίους, καὶ φαίνεται ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἠθέλησε νὰ τὸ κάμῃ καταληπτὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κὰνγ-Χὶ ἀναγνώσας αὐτὸ, ἀστειεύθη περὶ τοῦ ὕφους του· ἀλλ' εἶναι συντεθειμένον μὲ ἀναλυτικὴν μέθοδον, ἥτις τὸ ἀπεκατέστησεν ἄξιον τοῦ νὰ συγκαταριθμηθῇ μὲ τὰ κάλλιστα συγγράμματα. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐλαφρόνοια καὶ ἀσκεψια τῶν Σινῶν· τιμῶσι τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα πραγματεύονται περὶ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας, καὶ καταδιώκουσι τοὺς Χριστιανούς.

Εὔνοια λαμπρὰ γενομένη εἰς τοὺς ἱεραποστόλους, ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κιὲν-Τόνγ κατὰ τὸ 1777.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τούτου τοῦ ἔτους, ὁ αὐτοκράτωρ ἠθέλησε νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ἱεραποστόλους λαμ-

πρὰν χάριν· Ἔδωκε προσταγὴν εἰς τὸν πατέρα Σικελπάρτον, πρώην Ἰησουΐτην γερμανὸν, νὰ ὑπάγῃ κατὰ ῥητὴν ἡμέραν, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἀγροτικῆς οἰκίας του. Οὗτος ὁ ἱεραπόστολος ἐστοχάζετο ὅτι ἐπροστάχθη τοῦτο διὰ νὰ ἐπιδιορθώσῃ μίαν εἰκονογραφίαν. Μόλις ἔφθασε, καὶ εὐθὺς εἰδοποιήθη ὁ Αὐτοκράτωρ· Ἐμβῆκε μὲ ἦθος εὐπροσήγορον, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανε καλήτερα ἀπὸ πάντα ἄλλον, ὅταν ἤθελεν. Ἐπῆγε κατευθεῖαν εἰς τὸν πατέρα Σικελπάρτον, ὅστις ἐζωγράφιζε, καὶ ἐπροσποιήθη ὅτι παρατηρεῖ κατὰ πρώτην φορὰν, ὅτι ἡ χείρ του ἔτρεμεν· « ἀλλ' ἡ χείρ σου τρέμει, τῷ εἶπε ». — Τοῦτο δὲν βλάπτει διόλου, εἶμαι ἀκόμη εἰς κατάστασιν τοῦ νὰ ζωγραφίζω. — Τί ἡλικίαν ἔχετε λοιπόν; Ἔχω ἑβδομήκοντα ἔτη. — Διὰ τί δὲν μὲ τὸ εἴπατε; Δὲν ἠξεύρετε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔκαμα διὰ τὸν Καστιγλιόνην εἰς τὸ ἑβδομηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του; Θέλω νὰ κάμω τὸ αὐτὸ διὰ σᾶς. Πότε εἶναι ἡ ἡμέρα τῶν γενεθλίων σας; Ἡγεμὼν, εἶναι ἡ 20 τῆς ὀγδόης σελήνης (21 Σεπτεμβρίου 1777). Μετὰ τούτους τοὺς λόγους, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπῆλθε.

Παρευθὺς ἕνας μανδαρῖνος ἔλαβε προσταγὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκον τῶν πρώην ἰησουϊτῶν πορτουγάλλων, διὰ νὰ μαθῃ πῶς ἔγεινε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πατρὸς Καστιγλιόνη, καὶ ὁποῖα δῶρα ὁ αὐτοκράτωρ τῷ εἶχε προσφέρει. Ἡ τιμὴ, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ γένῃ εἰς τὸν πατέρα Σικελπάρτον, ἀνῆκεν εἰς ὅλους τοὺς Εὐρωπαίους. Ὅθεν ὁ πατὴρ Δεσπίνχας, ἀρχηγὸς τῶν ἱεραποστόλων, ἐπροσκάλεσεν εὐθὺς ἀπὸ τὰς 8 σεπτεμβρίου ὅλας τὰς Ἐκκλησίας.

Τῇ 21 τὸ πρωΐ, ὁ πατὴρ Σὸ, ἱεραπόστολος καὶ ἐπίτροπος τοῦ *Ναντὰγ*, ὄνομα τοῦ οἴκου αὐτοῦ τοῦ μοναχοῦ, μετῴκησεν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ *Χαὶ-Τιὲρ* ὄνομα μεγάλης τινὸς κωμοπόλεως, ὅπου κεῖται ὁ τῆς ἐξοχῆς οἶκος τοῦ αὐτοκράτορος.

Τὰ δῶρα καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν τελετὴν, ἦσαν ἕτοιμα. Ὁ πατὴρ Σὸ ἐμβαίνων εἰς τὸ παλάτιον ἀπήντησε τὸν

πρωτότοκον υἱὸν τοῦ μονάρχου, ὅστις τὸν ὡμίλησε φιλικώτατα· Ἔλαβεν ἐκεῖ τὰ δῶρα τοῦ αὐτοκράτορος, τὰ ὁποῖα συνίσταντο εἰς ἓξ μεταξωτὰ ὑφάσματα πρώτης ποιότητος, ἐσθῆτα μανδαρίνου, μέγα περιδέραιον ἀπὸ ἀγάθην, καὶ διάφορα ἀντικείμενα πολύτιμα· ἀλλὰ τὸ πλέον ἀξιόλογον ἦτο τέσσαρες χαρακτῆρες σχεδιασθέντες ἀπὸ τὴν ἰδίαν χεῖρα τοῦ αὐτοκράτορος, οἵτινες περιεῖχαν τὸ ἐγκώμιον τοῦ πατρὸς Σικελπάρτου. Ὁ ἱεραπόστολος φέρων ταῦτα τὰ δῶρα εἰς τὸ παλάτιον, σεβόμενος αὐτὰ τὰ ἐκράτει ὑψηλά. Ἐπειδὴ ὁ ὄγδοος υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος ἤρχετο νὰ διαβῇ, οἱ μανδαρῖνοι, οἵτινες τὸν συνώδευαν, τῷ εἶπαν, ὅτι κρατῶν τὰ δῶρα τοῦ αὐτοκράτορος δὲν ἐχρεώστει νὰ κάμῃ καμμίαν φιλοφρόνησιν εἰς τοῦτον τὸν βασιλόπαιδα, τὸν ὁποῖον προσηγόρευσαν οἱ ἴδιοι κατὰ τὸ σύνηθες.

Εἰς τὴν θύραν τοῦ παλατίου, τὰ δῶρα ἀπετέθησαν εἰς εἰδός τι παστοῦ ἀνοιγμένου ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ἐπάνω εἰς μίαν τράπεζαν, σκεπασμένην ἀπὸ μέταξαν κιτρίνην καὶ μὲ τὸν ἦχον μουσικῆς τινος ἐκτελουμένης ἀπὸ εἰκοσιτέσαρας μουσικούς. Ὡδοιπόρησαν· οὗτοι οἱ μουσικοὶ προηγοῦντο τῆς παρατάξεως. Ἤρχοντο ἀκολούθως τέσσαρες μανδαρῖνοι ἔφιπποι, ἔπειτα ὁ χειροποίητος οὐρανὸς φερόμενος ἀπὸ ὀκτὼ ἀνθρώπους ἐνδεδυμένους μὲ ἐνδύματα πομπικά, συνωδεύετο ἀπὸ τὸν μανδαρῖνον ἐπιφορτισμένον ἀπὸ τὰς προσταγὰς τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ ἱεραπόστολος ὡδοιπόρει πλησίον τούτου τοῦ κυρίου.

Εὐθὺς ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν δυτικὴν θύραν τοῦ Πεκίνου, ἡ φρουρὰ βλέπουσα μακρόθεν τὸ οἰκόσημον τοῦ αὐτοκράτορος, ἐνωπλίσθη καὶ ἀπέσπασε στρατιώτας διὰ ν' ἀνοίξωσι τὸν δρόμον εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ κάμωσι κρότον, καθὼς εἶναι συνήθεια, ὅταν θέλωσι νὰ τιμήσωσι κἀνένα. Ἔστησαν σκηνὰς ἀπὸ τὰ δύο μέρη τῆς ὁδοῦ, ἥτις καταντοῦσεν εἰς ταύτην τὴν πύλην. Αὕτη ἡ ὁδὸς, ἥτις πηγαίνει κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, περατοῦται μετὰ τέταρτον λεύγας, εἰς τὴν μεγάλην, ἥτις ἀρχίζουσα εἰς τὸ ἀρκτικὸν τεῖχος τῆς πόλεως, τελειώνει εἰς τὴν

Μεσημβρινὴν θύραν, πλησίον τῆς ὁποίας ἔκειτο τὸ συνέδριον τῶν ἱεραποστόλων. Αὕτη ἡ ὁδὸς ἔχει μῆκος μιᾶς λεύγας, ἰθύνεται πρὸς στάθμην, καὶ τὸ πλάτος της εἶναι σχεδὸν διπλάτιον ἀπὸ τὸ τῆς βασιλικῆς ὁδοῦ τῶν Παρισίων.

Ἐνόσῳ τὰ δῶρα τοῦ Αὐτοκράτορος ἔκαμναν τοῦτον τὸν δρόμον, εἰς τὸ μέσον πλήθους ἀπείρου, τὸ ὁποῖον τοῦτο τὸ θέαμα εἶχεν ἑλκύσει, ὅλοι οἱ ἱεραπόστολοι ἐπῆγαν εἰς τὸν κυριώτερον τόπον των, τοῦ ὁποίου τὸ μέτωπον, αἱ αὐλαὶ καὶ αἱ αἴθουσαι εἶχαν στολισθῆ διὰ τὴν τελετήν. Εἰς τὸ μέσον τῆς ὡραιοτέρας ἀπ' αὐτὰς τὰς αἰθούσας, ἦτον παστός τις, εἰς τὸν ὁποῖον ἔμελλαν ν' ἀποθέσωσι τὰ δῶρα· ὅταν ἡ παράταξις ἔφθασε πλησίον τοῦ συνεδρίου, ὅλοι οἱ ἱεραπόστολοι ἐκάθισαν ὑπὸ μίαν στοὰν, ὑψωμένην ἔμπροσθεν τούτου τοῦ κτιρίου, καὶ ἐγονάτισαν κατὰ τὴν Σινικὴν ἐθιμοταξίαν. Ἐσηκώθησαν ἀκολούθως διὰ νὰ συνοδεύσωσι τὸν παστὸν, ἐπάνωθεν τοῦ ὁποίου ἵστατο σταυρός. Ἀφοῦ αὐτὸς ὁ παστὸς ἐφέρθη εἰς τὴν αἴθουσαν, περὶ τῆς ὁποίας ὠμιλήσαμεν, ὁ μανδαρῖνος, ὅστις προέδρευεν εἰς τὴν τελετὴν, ἀπέθεσε μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ τὰ δῶρα τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸν πρὸς ὑποδοχὴν προσδιορισμένον παστόν. Ὅλοι οἱ ἱεραπόστολοι ἐγονυπέτησαν, ἐκτύπησαν ἐννέα φορὰς τὴν γῆν μὲ τὸ μέτωπόν των, ἐχαιρέτησαν ἀκολούθως τὸν μανδαρῖνον, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ δειπνητήριον. Ὅταν οὗτος ὁ ἀξιωματικὸς ἠρώτησε τὸν καθένα τὴν ἡλικίαν του, τὸ ἐπάγγελμά του, τὴν πατρίδα του, ἔλαβε θεῖον μὲ αὐτοὺς, καὶ ἀνεχώρησε παρευθὺς διὰ νὰ δώσῃ λογαριασμὸν εἰς τὸν αὐτοκράτορα περὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον τὰ πράγματα εἶχαν συμβῆ. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως του, οἱ ἱεραπόστολοι τὸν ἐχάρησαν πολλὰ περίεργα τῆς Εὐρώπης, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εὐχαριστήθη κατὰ πολλά. Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωΐ, ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἔλειψε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μέρος τοῦ παλατίου, ὅπου εἰργάζοντο οἱ ἱεραπόστολοι. Εἶχε καλὴν διάθεσιν, καὶ ἠρώτησε πολλάκις τὸν πατέρα Σικελπάρτον, ἐὰν εἶχε καλῶς.

Τιμαὶ δοθεῖσαι ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Κιὲν-Λὸνγ εἰς ἕνα ἀρχιστράτηγον νικητὴν, κατὰ τὸ 1771.

Οἱ *Μία-Ὸτ-Σὲ*, ἔθνος πολεμικὸν, ἐσχημάτιζαν δύο μικρὰς ἐπικρατείας γειτνιαζούσας μὲ τὰς Σινικὰς Ἐπαρχίας, *Σὲ-Τχουὲν* καὶ *Κοεὶ-Τχεού*. Ἐτόλμησαν νὰ κάμουν μερικὰς βλάβας εἰς τὰς χώρας τοῦ βασιλείου. Ἐστάλθησαν κατ' αὐτῶν στρατεύματα, τὰ ὁποῖα ἐπατήθησαν ἀπροετοίμαστα καὶ κατεθραύσθησαν, καὶ τῶν ὁποίων οἱ ἀρχιστράτηγοι ἐτιμωρήθησαν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα. Νέος τις ἀρχιστράτηγος ὀνομαζόμενος Ἀκουεὶ, ἀνὴρ μὲ ἀκλόνητον σταθερότητα καὶ ἀταραξίαν ψυχῆς, ἐπεφορτίσθη νὰ τοὺς ὑποτάξῃ. Εἰς διάστημα ὀλιγώτερον ἀπὸ δύο ἔτη, ἐβίασε τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰ ὄρη του, καὶ ἐκυρίευσε τὸ *Χαραὶ*, πρωτεύουσάν του, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τῶν *Μία-Ὸτ-Σέ*. Ὁ *Κιὲν-Λὸνγ*, εἰδοποιηθεὶς τὰ περὶ τῶν ἐκβάσεων τοῦ ἀρχιστρατήγου του, ἐπῆγεν εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ, συνωδευμένος ἀπὸ τοὺς ἐξ αἵματος ἡγεμόνας καὶ ἀπ' ὅλους τοὺς μεγάλους τῆς αὐτοκρατορίας.

Ἡ ὑποδοχὴ ἀρχιστρατήγου νικητοῦ εἶναι εἰς τὴν Σινικὴν μία ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας τελετὰς, τὰς ὁποίας δύναταί τις νὰ φαντασθῇ. Διὰ νὰ φανῇ ὁ ἀρχιστράτηγος *Ἀκουεὶ* μὲ ὅλην τὴν ἁρμόζουσαν ἀξιότητα, ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν ἔκαμε Κόμητα τῆς αὐτοκρατορίας καὶ μέλος τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας. Προσέτι τὸν ἐστόλισε μὲ πολλοὺς στολισμοὺς, τοὺς ὁποίους μόνοι οἱ αὐτοκράτορες εἶχαν δικαίωμα νὰ φοροῦν. Ἕνα μῆνα πρὸ τοῦ ἐρχομοῦ του, τὸ συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν εἶχε προστάξει νὰ χύσουν ἑξήκοντα λεύγας μακρὰν τοῦ πρὸς ὑποδοχὴν διωρισμένου μέρους κίτρινον χῶμα, ὡς εἰς τὴν διάβασιν τοῦ μονάρχου.

Τὸ ἀπὸ τὸ κριτήριον τῶν θεσμοθεσιῶν προσδιορισθὲν μέρος

ἀπεῖχεν ἀπὸ τὸ Πεκῖνον ὀκτὼ λεύγας, καὶ εἶχεν ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ ἕνα οἶκον ἐξοχῆς τοῦ Αὐτοκράτορος. Εἶχαν στολίσει τὰ πέριξ μὲ ἀσυνήθη μεγαλοπρέπειαν. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦτο τὸ παλάτιον μὲ φόρεμα παρατάξεως, καὶ ἐπεριπάτησε μεταξὺ δύο περιφραγμάτων μανδαρίνων ἕως εἰς τὸ μέρος τὸ προσδιωρισμένον πρὸς ὑποδοχήν. Ἐκεῖ εὑρίσκοντο οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμόνες, οἱ εὐγενεῖς, οἱ κόμητες, οἱ ὑπουργοὶ καὶ μεγάλοι μανδαρῖνοι μὲ τοὺς ἓξ κριτὰς τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἓν πολυάριθμον τμῆμα ἑκάστου ἀπὸ τὰ ὀκτὼ ταρταρικὰ τάγματα.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος *Ἀκουέτ*, προπορευόμενος τοῦ ἐκλεκτοτέρου μέρους τῶν νικητικῶν στρατευμάτων του, ἐφάνη ἀμέσως. Εὐθὺς ὅτε ἔφθασε πλησίον τῶν δύο κοκκίνων στύλων, κατέβη ἀπὸ τὸν ἵππον. Ὁ πρόεδρος τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν ἐπροσκάλεσε τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἀναβῇ ἐπάνω εἰς ἓν ἀνώγαιον, ὑψωμένον. Αὐτὸς δὲ, περικυκλωμένος ἀπὸ πλῆθος σημαιῶν, ἐστάθη ὀρθὸς μίαν στιγμήν. Ἡ μεγάλη μουσικὴ τῆς αὐτοκρατορίας ἄρχισε νὰ παίζῃ. Ἦτον ἀκολούθως διάστημα σιωπῆς, μετὰ τὸ ὁποῖον ἕνας μανδαρῖνος ἐφώναξε· πέσατε κατὰ γῆς εἰς προσκύνησιν! Παρευθὺς ὁ Αὐτοκράτωρ, ὁ ἀρχιστράτηγος μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του, οἱ ἡγεμόνες, οἱ κόμητες, οἱ δήμαρχοι, οἱ μεγάλοι μανδαρῖνοι, ὅλοι ἐγονυπέτησαν, ἐκτύπησαν ἐννεάκις τὴν γῆν μὲ τὸ μέτωπόν των, διὰ νὰ λατρεύσωσι τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι διὰ τὴν νίκην. Τούτου γενομένου, ὁ κύριος τῶν τελετῶν ἐπλησίασεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ καταβῇ εἰς μίαν μεγάλην αἴθουσαν, ὅπου τῷ εἶχαν στήσει θρόνον. Ἀφοῦ ἐκάθησεν ἐκεῖ, ἐχαιρετήθη ἀπὸ τὸν *Ἀκουέτ* καὶ τοὺς στρατηγούς του. Ἐσηκώθη ἀκολούθως, ἐπροχώρησε πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἔκαμε μὲ αἴσθημα κατὰ πολλὰ ἐγγικτικόν. Σὺ ἀπηύδησες, τὸν εἶπεν· ἐλθὲ, ἀναπαύθητι· καὶ ταὐτοχρόνως τὸν ἔβαλε νὰ καθήσῃ εἰς τὸ πλάγιόν του. Οἱ

ἀξιωματικοὶ ἐκάθησαν ὑπὸ κυανᾶς σκηνάς. Ἔφεραν θεῖον (τσάϊ-ον)· ἀκολούθως ἑκατὸν εὐνοῦχοι, συνωδευμένοι ἀπὸ τὴν μεγάλην μουσικήν, ἐτόνισαν τὸ πεδίον τῶν νικῶν, εἶδος ὕμνου, ὁ ὁποῖος εἶναι συντεθειμένος πρὸ τετρακισχιλίων ἐτῶν. Ἀφοῦ ἔπαυσαν ἀπὸ τὸ νὰ ψάλλωσιν, ὁ πρόεδρος τοῦ κριτηρίου τῶν Θεσμοθεσιῶν ἐπροχώρησε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, καὶ τῷ εἶπε: « Τὰ πάντα τετέλεσται ». Τότε ὁ μονάρχης ἀνέβη εἰς τὸ φορεῖόν του, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔφθασεν εἰς τὸ Πεκῖνον.

ΚΕΦ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Συνδιάλεξις τοῦ Κιὲν-Λὸνγ μετά τινος Ἱεραποστόλου.

Οὗτος ὁ ἱεραπόστολος, ὀνομαζόμενος Βενέδικτος, παρέδρευε συνεχῶς ὡς διερμηνεὺς εἰς τὰς συνεδριάσεις, τὰς ὁποίας ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπέτρεπεν εἰς τὸν ζωγράφον του τὸν πάτερ Πάουσιν, διὰ νὰ κάμῃ τὴν εἰκονογραφίαν του. Ἰδοὺ ἐκθέτομεν τὸν τρόπον, καθ' ὃν περιγράφει συνδιάλεξίν τινα, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐπανειλημμένως μὲ τοῦτον τὸν μέγαν μονάρχην. Αἱ μὲν ἐρωτήσεις εἶναι τοῦ Αὐτοκράτορος, αἱ δὲ ἀποκρίσεις εἶναι τοῦ Ἱεραποστόλου.

Ἐρ. Εἶσθε ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ βασιλέως σας, ἢ ἔρχεσθε εἰς τὴν Σινικὴν ἐξ ἰδίας σας θελήσεως;

Ἀπ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κὰνγ-Χὶ, ὅταν ὁ βασιλεύς μας ἔμαθεν ὅτι οὗτος ὁ μέγας βασιλεὺς ἐχάρισεν εἰς τοὺς Γάλλους τὸ προνόμιον τοῦ νὰ ἀνεγείρωσιν Ἐκκλησίαν εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν τοῦ παλατίου του, ἐπρόσταξε τοὺς προεστῶτας τοῦ τάγματός μας νὰ ἐκλέξωσιν ἐκ τῶν μελῶν του μαθηματικοὺς καὶ διαπόρους τεχνίτας. Γενομένης τῆς ἐκλογῆς, ἔστειλεν ἐδῶ τοὺς ἐκλεχθέντας, μὲ ὅλα τὰ ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα

πράγματα, τὰ ὁποῖα συνετέλουν εἰς τὸ ν' ἀποκαταστήσωσιν αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον ὠφελιμωτέρους εἰς τὸν Εὐεργέτην των. Ἔκτοτε, οἱ προεστῶτές μας, τοὺς ὁποίους φροντίζομεν νὰ εἰδοποιῶμεν περὶ τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα μᾶς λείπουν ἐδῶ, καὶ μᾶς εἶναι ἀναγκαῖα, προσπαθοῦν νὰ τὰ ἐκλέγουν, καὶ νὰ μᾶς τὰ στέλλουν.

Ἐρ. Ὅταν οἱ προεστῶτές σας ἐκλέξωσιν αὐτὰ τὰ ἄτομα διὰ νὰ τὰ στείλωσιν ἐδῶ, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰδοποιῶσι περὶ τούτου τὸν βασιλέα;

Ἀπ. Πάντοτε κατὰ διαταγὴν καὶ διὰ δαπάνης τοῦ βασιλέως ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τῶν γαλλικῶν πλοίων ἐρχόμεθα εἰς τὴν Καντῶνα.

Ἐρ. Τὰ πλοῖά σας λοιπὸν ἔρχονται εἰς τὴν Καντῶνα;

Ἀπ. Ναὶ, Μεγαλειότατε, καὶ αὐτὰ τὰ πλοῖα μᾶς ἔφεραν τὰ ἐκτυπώματα καὶ τὰς πρὸς χαλκογραφίαν πλάκας, τὰς ὁποίας ἡ Μεγαλειότης σας ἐπρόσταξε νὰ χαράξωμεν.

Ἐρ. Κατὰ τὸ φαινόμενον, εἰς τὸν τόπον σας εὑρίσκονται ἐπιτηδειότατοι χαλκοχαράκται;

Ἀπ. Εἶναι καὶ εἰς μερικὰ βασίλεια τῆς Εὐρώπης ἐπιτηδειότατοι χαλκοχαράκται· ἀλλ' ὁ διοικητὴς τῆς Καντῶνος μᾶς ἔκαμε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ προτιμήσῃ τοὺς ἰδικούς μας, καὶ ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς κυβερνήτας τῶν πλοίων μας τὴν ἐκτέλεσιν τούτου τοῦ ἔργου.

Ἐρ. Σεῖς ἀπ' ἐδῶ δὲν ἐπροτείνατε τὸ βασιλειόν σας· καὶ ἐγράψατε διὰ τοῦτο;

Ἀπ. Ἡμεῖς, οἵτινες δὲν εἴμεθα ἄλλο τι, εἰ μὴ ἀπλοῖ μοναχοὶ, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχομεν κἀμμίαν ἐξουσίαν εἰς τὸν κόσμον, ἐπιφυλαττόμεθα κατὰ πολλὰ τὸ νὰ δεχθῶμεν ὑπόθεσιν, ἥτις ἀνήκει εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι, οἵτινες παρευρίσκονται ἐνταῦθα, ἔκαμαν ἐκ διαταγῆς του ἀπομνημονεύματα, τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν συγχρόνως μὲ τὰς πρώτας ἰχνογραφίας· ἀλλὰ διὰ τούτων τῶν ἀπο-

μνημονευμάτων εἰδοποίουν μόνον τὸν χαλκοχαράκτην, ὁποῖος δήποτε καὶ ἂν ἦναι, περὶ τῆς καθ' ὅλα ὁμοιότητος, τὴν ὁποίαν αἱ χαλκογραφίαι ἔμελλαν νὰ ἔχουν μὲ τὰς ἰχνογραφίας, περὶ τῆς ποσότητος τῶν ἐκτυπωμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπεθυμούσατε νὰ τυπωθοῦν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων περιστάσεων, τὰς ὁποίας εἴχετε φανερώσει ὁ ἴδιος. Ἀφοῦ αὐτὰ τὰ ἀπομνημονεύματα ἐστάλησαν ἐκ διαταγῆς τῆς Μεγαλειότητός σας εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Καντῶνος, παρήγγειλεν οὗτος εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Γάλλων, οἵτινες καθεδρεύουσιν εἰς ταύτην τὴν πόλιν, νὰ πρακτοποιήσωσιν εἰς τὸ βασίλειόν μας τὰς ἐπὶ τούτου διαταγὰς τῆς Μεγαλειότητός σας.

Ἐρ. Δὲν εἶναι περισσότερον παρὰ τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη ἀφότου τὰ σχέδια τούτων τῶν χαλκογραφιῶν ἐστάλησαν;

Ἀπ. Σχεδὸν εἶναι. Ἀφοῦ τὰ πρῶτα σχέδια ἔρθασαν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὁ ἐπὶ τούτων ὑπουργὸς τοῦ βασιλέως ἠθέλησεν, ὥστε αὗται αἱ χαλκογραφίαι νὰ ἐκτελεσθῶσιν μὲ τρόπον ἄξιον τοῦ μεγάλου μονάρχου, διὰ τὸν ὁποῖον ἦσαν προσδιωρισμέναι, καὶ ἐπεφόρτισε μὲ ταύτην τὴν ἐκτέλεσιν τὸν ἀρχηγὸν τῶν χαλκοχαρακτῶν τοῦ βασιλέως μας, προστάζων αὐτὸν νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς ἐπιτηδειοτάτους. Ἀφοῦ ἐξετελέσθησαν αἱ πρῶται πλάκες, οὗτος ὁ ὑπουργὸς ἔκρινεν ὅτι, ἂν καὶ τὸ γλυφεῖον ἦτο λεπτὸν, τὸ εἶδος τῆς χαλκογραφίας, τὸ ὁποῖον εἶχαν παραδεχθῇ, ἴσως δὲν θέλει εὐαρεστήσει εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας. Ἠθέλησε λοιπὸν καλήτερον νὰ θυσιάσῃ ταύτας τὰς πρώτας πλάκας, καὶ ν' ἀρχίσῃ ἄλλας μὲ φιλοκαλίαν, τὴν ὁποίαν ἐσχεδίασεν ὁ ἴδιος, πεπεισμένος ὅτι τοῦτο τὸ εἶδος θέλει ἀρέσει περισσότερον εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας. Τοῦτο τὸ συμβὰν ὑπῆρξεν αἰτία τοῦ νὰ μὴν ἐκτελεσθῶσιν αἱ πλάκες μὲ τὴν ποθουμένην ταχύτητα.

Ἐρ. Ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ ἐνδιαφέρῃ πολὺ ἐνθέρμως εἰς τὴν Εὐρώπην ὅ,τι συμβαίνει εἰς χώραν τόσον ἀπωχισμένην ὅσον αὕτη, ἔπεται ὅτι μικρὰν ἐντύπωσιν ἐπροξένησε τὸ ὑπο-

κείμενον τούτων τῶν ἐκτυπωμάτων;

Ἀπ. Εἰς τὴν Εὐρώπην ἐνδιαφέρουσιν ὅλαι αἱ ὡραῖαι πράξεις· εἰς ὁποιανδήποτε χώραν καὶ ἂν γίνωνται. Πρὸ τοῦ μάλιστα νὰ καταντήσωσιν ἐκεῖ τὰ σχέδια τῶν νικῶν τῆς Μεγαλειότητός σας, ἐθαυμάζοντο ἐξ ἀκοῆς τὰ ἔνδοξα κατορθώματά σας, τὰ ὁποῖα ἔγειναν εἰς τὰς εὐρυχώρους χώρας τὰς ὑποταχθείσας εἰς τὸ σκῆπτρόν σας, καὶ αὐτὰ τὰ σχέδια ἔκαμαν μόνον τὸ νὰ βάλωσιν ὑπ' ὄψιν τῶν Εὐρωπαίων τὴν πραγματικότητα καὶ τὰς λεπτομερείας τῶν συμβάντων, τὰ ὁποῖα εἶχαν πληροφορηθῆ ἤδη ἐκ φήμης.

Ἐρ. Μεταξὺ τῶν εἰκονογραφιῶν σας, εἶναι πολλαί, αἵτινες παρασταίνουν τὰς νίκας τῶν βασιλέων σας· κατὰ τίνος κερδίζουν ταύτας τὰς νίκας; Ποίους ἐχθροὺς ἔχουν νὰ πολεμήσουν;

Ἀπ. Πολεμοῦσιν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῶν ἰδίων των Ἐπικρατειῶν κατ' ἄλλων Ἐπικρατειῶν, αἵτινες προσβάλλουν αὐτάς.

Ἐρ. Μεταξὺ τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης, δὲν εἶναι κἀνεὶς ἀρχηγὸς τῶν ἄλλων, καὶ ὅστις, διὰ τῆς κυριότητός του, νὰ τελειώνῃ ὅλας τὰς διαφοράς, αἵτινες ἀναφύονται μεταξὺ αὐτῶν, καθὼς, ὁπόταν ἡ αὐτοκρατορία τῆς Σινικῆς διῳκεῖτο παρὰ πολλῶν ἰδιαιτέρων βασιλέων, ἦτο μεταξὺ αὐτῶν εἷς, ἀρχηγὸς, καὶ ἔφερε τὸν τίτλον τοῦ Αὐτοκράτορος;

Ἀπ. Ἡ Γερμανία περιέχει πολλὰς ἐπικρατείας, τῶν ὁποίων οἱ βασιλεῖς ἔχουν ἀρχηγὸν ἕνα βασιλέα ἔχοντα τὸν τίτλον τοῦ αὐτοκράτορος· ἀλλὰ, μολονοτοῦτο εἶναι κυριάρχης μόνον τῶν ἰδιαιτέρων του ἐπικρατειῶν, καὶ ἔκτοτε συμβαίνει εἰς αὐτὸν νὰ συγκροτήσῃ πόλεμον κατὰ βασιλέων, οἵτινες συνιστῶσι μέρος τῆς συμμαχίας, τῆς ὁποίας εἶναι ἀρχηγός.

Ἐρ. Ἐπειδὴ τὰ βασίλειά σας δὲν εἶναι ὅλα ἴσα κατὰ τὴν ἐπιῤῥοὴν καὶ τὰς δυνάμεις, δὲν συμβαίνει ἐνίοτε ὥστε ἓν βασίλειον ἰσχυρώτερον, ἀφοῦ πορθήσῃ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀδυνατώτερα, καὶ διὰ τούτου τοῦ μέσου αὐξήσῃ τὰς δυνάμεις του, νὰ

ὑποτάξῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἄλλας ἐπικρατείας σημαντικωτέρας, καὶ νὰ γένῃ ἀνεπαισθήτως κύριος ὅλης τῆς Εὐρώπης; (1)

Ἀπ. Ἀφότου ὅλα τὰ βασίλεια τῆς Εὐρώπης ἐνηγκαλίσθησαν τὸν Χριστιανισμὸν, δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν τοιαύτην πολιτικὴν μεταβολήν. Ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία παραγγέλλει κατὰ πολλὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα ὑποταγὴν τῶν ὑπηκόων, καὶ τὸ ἀμοιβαῖον σέβας, τὸ ὁποῖον χρεωστοῦν ν' ἀπονέμωσι μεταξύ των αἱ ἑστεμμέναι κεφαλαί. Εἷς βασιλεὺς δύναται νὰ χάσῃ μερικὰς πόλεις, μερικὰς ἐπαρχίας· ἀλλ' ἐὰν ριψοκινδυνεύῃ νὰ χάσῃ ὅλας τὰς ἐπικρατείας του, οἱ ἄλλοι βασιλεῖς θέλουν ἑνωθῇ μετ' αὐτοῦ, καὶ θέλουν τὸν βοηθήσει εἰς τὸ νὰ τὰς διατηρήσῃ.

Ἐρ. Πῶς γίνεται ἡ διαδοχὴ τῶν βασιλέων σας;

Ἀπ. Εἰς τὸ βασίλειόν μας, ὁ πρωτότοκος υἱὸς, ἢ οἱ ἀπόγονοί του διαδέχονται τὸ στέμμα. Ἂν ἀποθάνῃ ἄνευ ἀπογόνων, τότε τὸν διαδέχεται ὁ δεύτερος υἱὸς ἢ τὰ τέκνα του.

Ἐρ Εἰς τὴν Ῥωσσίαν αἱ γυναῖκες διαδέχονται τὸν θρόνον, γίνεται τοῦτο καὶ εἰς μερικὰ ἀπὸ τὰ βασίλειά σας;

Ἀπ. Εἰς μερικὰ ἀπὸ τὰ βασίλειά μας αἱ γυναῖκες διαδέχονται τὸν θρόνον· ἀλλ' εἰς τὸ ἰδικόν μας εἶναι νόμος θεσπισμένος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς μοναρχίας, ὅτις τὰς ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὸν θρόνον.

Ἐρ. Ἐὰν ὁ βασιλεύς σας ἀποθάνῃ χωρὶς τέκνα, ποῖος ἤθελεν εἶσθαι ὁ διάδοχός του εἰς τὸ στέμμα;

Ἀπ. Πρὸ πολλοῦ, ὁ θεὸς ἐχάρισεν εἰς τὸν βασιλέα μας ἱκανοὺς ἀπογόνους, ὄχι μόνον διὰ νὰ διαδεχθῶσι τὸν θρόνον του, ἀλλ' ἀκόμη διὰ νὰ προμηθεύσῃ διαδόχους καὶ εἰς ἄλλους θρόνους τῆς Εὐρώπης. (2)

---

(1) Μήπως ὁ Αὐτοκράτωρ Κιὲν – Λόνγ προέβλεπεν ὅ,τι ἔμελλε νὰ συμβῇ εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη; Σημ. τοῦ Συγγρ.

(2) Ἡ ἀπόκρισις τοῦ ἱεραποστόλου διεκφεύγει τὴν ἐρώτησιν τοῦ αὐτοκράτορος. (Σημ τοῦ Συγγρ.) Ἴδε εἰς τὰ παραρράματα.

Ἐρ. Οὗτοι οἱ βασιλεῖς, οἵτινες εἶναι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἀναμφιβόλως θέλουν εἶσθαι ἑνωμένοι μεταξύ των καὶ δὲν θέλουν πολεμεῖ;

Ἀπ. Μολονότι οἱ βασιλεῖς εἶναι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, τοῦτο δὲν ἐμποδίζει, ὥστε νὰ μὴ πολεμῶσιν, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ· ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης καλοὶ φίλοι. Δύο βασιλεῖς, ἔχοντες πόλεμον ὁ εἷς κατὰ τοῦ ἄλλου, κάμνουν ἐκδουλεύσεις ἀμοιβαίας εἰς ὅ,τι δὲν προσβάλλει τὰ συμφέροντα τοῦ θρόνου των.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐπληροφορήθη ἔπειτα περὶ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης συγχροτοῦν τὸν πόλεμον, περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν φέρονται εἰς τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ περὶ τῶν βοηθειῶν, τὰς ὁποίας δίδουν εἰς τοὺς μετὰ τὴν μάχην πληγωθέντας, περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, περὶ τῶν στρατευμάτων τὰ ὁποῖα ἕκαστος βασιλεὺς δύναται νὰ συνάξῃ κτλ. Ὁ ἱεραπόστολος ἀπεκρίθη εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις μὲ τρόπον, ὥστε ἡ περιέργεια τούτου τοῦ μονάρχου ηὐχαριστήθη.

Μετά τινας ἡμέρας, ὁ Κιὲν-Λόνγ ἐπανέλαβε τὴν σειρὰν τῶν ἐρωτήσεών του· ἐκθέτομεν τὰς πλέον ἐνδιαφερούσας μὲ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ πάτερ Βενεδίκτου.

Ἐρ. Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας σας, σχεδιάζετε ὅλα τὰ βασίλεια τῆς οἰκουμένης· σεῖς δὲν ἐπεσκέφθητε ὅλας ταύτας τὰς χώρας, πῶς λοιπὸν δύνασθε νὰ σχεδιάσητε τὸν χάρτην αὐτῶν;

Ἀπ. Ὅλοι οἱ βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης ἔκαμαν ἕκαστος τὸν χάρτην τῆς χώρας των καὶ τὸν ἐκοινοποίησαν ἀμοιβαίως. Οἱ μαθηματικοὶ κάμνουν παρατηρήσεις εἰς διάφορα μέρη τῆς οἰκουμένης, διὰ νὰ προσδιορίσωσι τὴν τοποθεσίαν των, καὶ ἀκολούθως κοινοποιοῦν τὰς παρατηρήσεις των. Ὅσον δὲ διὰ τὰς ἔξω τῆς Εὐρώπης κειμένας χώρας, ἀπολαμβάνουν τοὺς χάρτας αὐτῶν διὰ τῆς κοινοποιήσεως ἐκείνων τῆς ἰδίας χώρας των.

Ἑρ. Λέγουν συνεχῶς, ὅτι ἡ οἰκουμένη περιέχει δέκα χιλιάδας βασιλείων ἤγουν ἀναρίθμητα. Ὑπάρχουν χῶραι ἀπρόσιτοι, ἀκατοίκητοι, καὶ ἑπομένως τοιαῦται, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐδυνήθητε νὰ εἰσχωρήσητε. Εἶναι μάλιστα καὶ ἄλλαι, ὅπου δὲν συγχωρεῖται ἡ εἴσοδός σας, τοιαῦται, ὡς ἡ Ἰαπωνία, ἥτις δὲν εἶναι μακρὰν ἀπ' ἐδῶ· Πῶς δύνασθε νὰ ἔχετε τὸν χάρτην τούτων τῶν χωρῶν;

Ἀπ. Ἀφότου οἱ Εὐρωπαῖοι ἄρχισαν νὰ περιηγῶνται, καὶ τὰ πλοῖά των διατρέχουσι τὴν οἰκουμένην, εἰς ὀλίγας χώρας δὲν εἰσεχώρησαν. Ἐὰν ὑπάρχωσι καί τινες, τῶν ὁποίων τὸν χάρτην δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀποκτήσωσι, ἔχουν τοὐλάχιστον σχεδιασμένας τὰς πλησίον χώρας. Ἑπομένως γνωρίζουν τὰ σύνορα, τὴν ἔκτασιν, τὴν ἀληθῆ τοποθεσίαν ταύτης τῆς χώρας, τοὺς τόπους δι' ὧν ἐκβάλλουν καὶ εἰσβάλλουν οἱ ποταμοί· τοῦτο ἐξαρκεῖ πρὸς σχεδιασμὸν γενικοῦ χάρτου. Ἐὰν ἦναι χώρα τις περικυκλωμένη ἀπὸ θαλάσσας, καὶ ὅπου τὰ πλοῖα δὲν ἐδυνήθησαν νὰ προσορμισθῶσι, ἢ τοιαύτη, τῆς ὁποίας γνωρίζουσι μόνον μικρὸν μέρος τῆς παραλίας, ἥτις τὴν περιορίζει, σημειοῦται εἰς τὸν χάρτην μόνον ὅσον μέρος τῆς παραλίας εἶναι γνωστὸν, καὶ σχεδιάζονται, ἂν ἦναι δυνατὸν τὰ κυριώτερα βουνὰ καὶ τὰ στόμια τῶν ποταμῶν, τὰ ὁποῖα ἤθελον παρατηρηθῆ. Ἄλλα πλοῖα τὰ ὁποῖα πηγαίνουν ἐκεῖ ἀκολούθως, προσθέτουν ἐπὶ τούτου τοῦ χάρτου τὰς ἀναλύψεις, τὰς ὁποίας ἔκαμαν ἐκεῖ· τοιουτοτρόπως, ὀλίγον κατ' ὀλίγον προσθέτουν εἰς αὐτὸν τὸν χάρτην τὰς ἀναλύψεις, τὰς ὁποίας ἔκαμαν εἰς αὐτὴν· καὶ οὕτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον καταντῶσιν εἰς ἐντελῆ γνῶσιν ταύτης τῆς χώρας. Ὅσον δὲ περὶ τῆς Ἰαπωνίας σχεδιάζομεν τὸν χάρτην της, ἐπειδὴ ἰχνογραφήθη ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους, οἵτινες εἰσεχώρησαν ἐκεῖ προλαβόντως.

Ἑρ. Διατί δὲν ἔχετε πλέον χώραν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν;

Ἀπ. Οἱ βασιλεῖς εἶναι κύριοι τῆς εὐνοίας των· Ὅταν οἱ τῆς Ἰαπωνίας μᾶς θαυμάζουν, ἐπροσπαθήσαμεν νὰ τοὺς δουλεύσωμεν καλῶς. Ὅταν ἀπεποιήθησαν τὰς ἐκδουλεύσεις

μας, ὑπετάγημεν, ἀλλ' εἴμεθα πρόθυμοι νὰ γίνωμεν εὔχρηστοι δί αὐτοὺς;, ὁπότε ἤθελαν μᾶς χάμει τὴν τιμὴν νὰ μᾶς δεχθῶσιν ἀκόμη μίαν φοράν.

Ἐρ. Τοῦτο δὲν προέρχεται, ἐὰν θελήσωμεν νὰ τὸ ἐξακριβώσωμεν, ἐκ τοῦ διότι οἱ Ἰάπωνες δὲν σᾶς θέλουν, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ χαμογελῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν θέλουν τὴν θρησκείαν σας.

Τότε, χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἱεραπόστολον καιρὸν νὰ τῷ ἀποκριθῇ, παρευθὺς μετέβη εἰς ἄλλας ἐρωτήσεις περὶ τῶν ὑδρογραφικῶν χαρτῶν, περὶ τῆς θαλασσοπλοΐας, περὶ τῆς καταμετρήσεως τῶν μιλλίων εἰς τὴν θάλασσαν, περὶ τοῦ γνωρίζειν τὸ μέρος ὅπου εὑρίσκονται, περὶ τοῦ μεγέθους τῶν Εὐρωπαϊκῶν πλοίων, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων τοῦ πληρώματος, περὶ τῶν ὅσα οἱ Γάλλοι φέρουν εἰς τὴν Κίναν, καὶ ὅσα λαμβάνουν ἐντεῦθεν, περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τῶν καθρεπτῶν. Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐρωτήσεις ἐδηλοποίουν εἰς τοῦτον τὸν μέγαν μονάρχην, κρίσιν στερεὰν, ὀξύνοιαν μεγάλην, καὶ ἐπιθυμίαν ἔνθερμον τοῦ νὰ ἀποκτήσῃ τὰς γνώσεις, αἵτινες τῷ ἔλλειπαν, καὶ νὰ ἐκτείνῃ τὰ φῶτα τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν του.

Ἠρώτησεν ἀκολούθως τὸν ἱεραπόστολον, πόσοι Εὐρωπαῖοι εἶναι εἰς τὸ Πεκῖνον, καὶ ἀπὸ ποῖα βασίλεια ἦσαν. Δὲν ἠμπόρεσε δὲ νὰ μὴν ἐκπλαγῇ, ὅταν ὁ πάτερ Βενέδικτος τῷ εἶπεν, ὅτι ἐκ τῶν εἰκοσιπέντε Εὐρωπαίων, οἵτινες εὑρίσκοντο τότε εἰς τὴν αὐλήν του, ἦσαν ἕνδεκα Γάλλοι, καὶ ὅτι ὁ πάτερ Πάουσις ὅστις εἶχε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ τὸν ζωγραφίσῃ, ἦτον Ἰταλός.

Ἐρ. Λοιπὸν ἡ Ἰταλία ἔχει μεγάλους ζωγράφους; ἐπανέλαβεν ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἀπ. Ἔκπαλαι ἡ Ἰταλία ἐγέννησε καὶ εἰσέτι γεννᾷ περιφήμους ζωγράφους· ἐκεῖνος, ὅστις ἦλθεν ἐδῶ ἐπὶ τοῦ Κὰγγ-Χὶ (ὁ Γεραρδίνης) καὶ ὅσις ἔλαβε τὴν τύχην τοῦ νὰ ἀρέσῃ εἰς τοῦτον τὸν βασιλέα, καθὼς καὶ ὁ Καστιλλιόνης, τὸν ὁποῖον ἡ Μεγαλειότης σας ἐπεδαψιλεύσατε μὲ τόσας εὐεργεσίας, ἦσαν Ἰταλοὶ καὶ οἱ δύο.

Ἐρ. Εἰς πόσα βασίλεια ἀνήκουν οἱ ἐνταῦθα εὑρισκόμενοι Εὐρωπαῖοι;

Ἀπ. Εἶναι κατὰ τὸ παρὸν ἐδῶ Πορτουγάλλοι, Ἰταλοὶ καὶ Γερμανοί.

Ἐρ. Γνωρίζεις τὰ μαθηματικὰ· ἆρά γε γνωρίζεις καὶ τὴν φιλοσοφίαν;

Ἀπ. Τὴν ἐδίδαξα δύο ἔτη πρὸ τοῦ νὰ ἀφήσω τὴν Εὐρώπην.

Ἐρ. Ἐπειδὴ ἠξεύρεις τὴν φιλοσοφίαν, πῶς θέλεις ἀποκριθῇ εἰς ἐρώτησίν τινα, τὴν ὁποίαν κάμνουν ἐνίοτε εἰς τοὺς φιλοσόφους μας, ἐν εἴδει ἀστεϊσμοῦ· περὶ τοῦ αὐγοῦ καὶ τῆς ὄρνιθος, ποῖον ἐδημιουργήθη τὸ πρῶτον.

Ἀπ. Διὰ ν' ἀποκριθῶ εἰς τὴν μεγαλειότητά σας, θέλω ἐκθέσει ἁπλῶς ὅτι τὰ ἱερά μας βιβλία μᾶς διδάσκουν περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, πῶς τὴν πέμπτην ἡμέραν ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ὀψάρια, καὶ τὰ ἐπρόσταξε νὰ πολλαπλασιάζωνται· ἐπομένως, ἐπειδὴ ἡ ὄρνις δὲν δύναται νὰ κλωσσήσῃ αὐγὰ, εἰμὴ ἀφοῦ ἅπαξ λάβῃ ὕπαρξιν, ἡ δύναμις, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ὄρνις τοῦ νὰ κλωσσᾷ αὐγὰ, εἶναι ἐπίσης ἀρχαία ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ὄρνις.

Ἐρ. Ὅ,τι αὐτὰ τὰ βιβλία σᾶς διδάσκουν περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου εἶναι πολλὰ βέβαιον;

Ἀπ. Τὰ βιβλία μας εἶναι ἀρχαιότατα. Πάντοτε ὑπῆρξαν ἀντικείμενον βαθυτάτου σεβασμοῦ, ἐπειδὴ ἐνομίσθησαν πάντοτε ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸν Θεόν. Παρεδόθησαν εἰς ἡμᾶς κατὰ γενεαλογίαν χωρὶς νὰ παραφθαρῶσιν ἢ νοθευθῶσι κατ' οὐδένα τρόπον.

Ἐρ. Ἐπειδὴ εἰς τὰς κανονικὰς βίβλους μας δὲν γίνεται παντελῶς μνεία περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, δυνάμεθα νὰ δώσωμεν πίστιν εἰς τὰ ὑπ' ἄλλων ἀναφερόμενα;

Ἀπ. Εἶναι πιθανὸν ὅτι τὰ περὶ ταύτης τῆς δημιουργίας πραγματευόμενα βιβλία ἐπυρπολήθησαν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ *Τσὶν-Χὶ-Χουάγγ*. Πολλοὺς χρόνους μετὰ ταύτην τὴν πυρκαϊὰν εὑρέθησαν ἀποσπάσματά τινα τούτων τῶν ἀρχαίων βι-

Ελίων, τὰ ὁποῖα καὶ ἄρχισαν νὰ ἀντιγράφωνται· συνέβη λοιπὸν ὥστε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔγραψαν περὶ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, γνωρίζοντες μόνον ὅ,τι οἱ πατέρες των τοῖς εἶχον διηγηθῇ, κατ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζον ἐξ ἀκοῆς, κατεχώρησαν εἰς τὰ συγγράμματά των ἐκτὸς τινῶν ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας ἐνθυμοῦντο εἰσέτι, καὶ πολλὰ ἄλλα τεμάχια μὲ περισσατικὰ ἢ προστεθειμένα ἢ παρεφθαρμένα, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν συνάγεται ἄλλο τι πάρεξ μῦθοι ὡς πρὸς τὴν κρίσιν τῶν πεπαιδευμένων· ἀλλὰ μεταξὺ τούτων τῶν μύθων εὑρίσκομεν τεμάχια σύμφωνα μὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ μὲ τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἱερῶν βιβλίων μας.

Εἰς ταύτας τὰς ἐρωτήσεις ὁ αὐτοκράτωρ *Κιὲν-Λὸνγ* ἐπρόσθεσε κατὰ σειρὰν πολλὰς ἄλλας περὶ τῆς δημιουργίας τῶν ἀστέρων, περὶ τῆς κινήσεώς των, περὶ τοῦ μεγέθους των, περὶ τῆς ἀποστάσεώς των καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ των· περὶ τῶν ἐκλείψεών τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης· περὶ τῆς ἀνισότητος τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὰ κλίματα, καὶ περὶ τῆς κινήσεως τῆς γῆς. Μάλιστα ἐξήγησε πολλὰ φαινόμενα οὐράνια μὲ τόσην σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν, ὅσην δὲν δύναται τις νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ βασιλέα, τοῦ ὁποίου αἱ ἐνασχολήσεις ἦσαν τόσον σημαντικαὶ καὶ πολυειδεῖς.

ΚΕΦ· ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ·

Ζῆλος τοῦ αὐτοκράτορος Κιὲν-Λὸνγ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν υἱῶν του. Μεγαλοδωρία του πρὸς τὰς ἐπαρχίας. Παραίτησις τοῦ θρόνου καὶ θάνατος αὐτοῦ.

Ἦτο πλησίον τοῦ συνήθους οἰκήματος τούτου τοῦ βασιλέως, εἴτε εἰς τὸ Πεκῖνον, εἴτε εἰς τὸ ἐνηβητήριον, τοῦ *Υβὰν-Μὶνγ*

Ὑβὲρ, παράδοσις προσδιωρισμένη ἐπίτηδες διὰ τοὺς υἱούς του. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ἀρχίζουν συνήθως οἱ παῖδες τὰ γράμματα, ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ μένουν εἰς ταύτην τὴν παράδοσιν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Ἡ προβεβηκεῖα ἡλικία καὶ τὰ ὑπουργήματα δὲν τοὺς ἀπήλλατταν παντελῶς ἀπὸ τοῦτο· καὶ τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἐνησχολοῦντο εἰς ταῦτα τὰ ὑπουργήματα, ἔπρεπε νὰ πηγαίνωσιν εἰς τὴν παράδοσιν, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν χρεῶν των. Ἂν ὁ αὐτοκράτωρ ἐμάνθανεν ὅτι ἀπέφευγαν τοῦτο ἀλόγως, τοὺς ἐτιμώρει, μολονότι ἦσαν ἐνήλικες καὶ προβιβασμένοι εἰς ἀξιώματα.

Ἦσαν εἰς τοῦτο τὸ σχολεῖον καθηγηταὶ τῆς ῥητορικῆς, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν μαθηματικῶν, διδάσκαλοι τῆς τοξείας κτλ. Ἕκαστος διδάσκαλος παρέδιδε τὸ μάθημά του εἰς καιρὸν προσδιορισμένον. Εἷς μανδαρῖνος τοῦ συνεδρίου τῶν μαθηματικῶν εἶχεν ἐκλεχθῆ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος διὰ νὰ τὰ διδάξῃ εἰς τοὺς υἱούς του καὶ εἰς τοὺς ἐγγόνους του. Ἐπιφορτίζων αὐτὸν μὲ τοῦτο τὸ ὑπούργημα, οὗτος ὁ μονάρχης τῷ εἶπε. «Φρόντιζε νὰ τοὺς ἐμπνέῃς ὑπακοὴν πρὸς τὸ ὑποκείμενόν σου, καὶ καθ' ὅλα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ὑπούργημά σου, ἀνάλαβε ἐπὶ τῶν μαθητῶν σου τὴν ἰδίαν κυριότητα, τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ διδάσκαλοι χρεωστοῦν νὰ ἔχουν ἐπὶ τῶν μαθητῶν των, θέλω ἐπαγρυπνεῖ ὥστε νὰ σὲ ὑπακούωσι.

Οὗτος ὁ μέγας βασιλεὺς ἀπερχόμενος εἰς τὸ κυνήγιον, ἐπήγαινεν ἐκ διαλειμμάτων εἰς τοῦτο τὸ σχολεῖον, καὶ ἔβαλλε τὰ τέκνα του νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὰς ἐξηγήσεις τῶν διδασκάλων των· τοὺς ἐλάμβανε κατὰ μέρος, καὶ τοὺς ἐξέταζε διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῶν προόδων των. Εἴς τινας ἡμέρας εὐθυμίας καὶ εἰς τὸν ἴδιον τόπον τοῦ θεάτρου, εἰς τὸ ὁποῖον παρέδρευεν, ἐπροσκάλεσεν ἕνα ἢ δύο ἀπὸ τοὺς υἱούς του, οἵτινες ἤδη εἶχαν τέκνα εἰς τὸ σχολεῖον, τοὺς ἔδιδεν αἰτίαν ῥητορικοῦ τινος προγυμνάσματος, τοὺς ἔβαλλε νὰ τὸ συνθέσωσιν εἰς γειτνιάζοντά τινα θάλαμον, καὶ τοὺς ἐπέτρεπε τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ θεωρήσωσι τὸ θέατρον, ἐὰν εὐ-

χαριστεῖτο ἀπὸ τὴν σύνθεσίν των. Ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστος ἦτο αὕτη ἡ ὑποταγὴ τῶν υἱῶν τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τόσον προβεβηκυῖαν ἡλικίαν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶχαν κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός των, ὅστις εἰς ἡλικίαν ἑξηκοντατριῶν ἐτῶν, ἀντὶ νὰ παραιτήσῃ ὡς πρὸς τὴν αὐτοκρατόρισσαν μητέρα του, οὖσαν εἰς ἡλικίαν ὀγδοήκοντα δύο ἐτῶν, κἀμμίαν ἀπὸ τὰς ἐνοχλητικὰς τελετὰς, τὰς ὁποίας ἡ Κινεζικὴ ἐθιμοταξία διορίζει εἰς τὰ τέκνα νὰ φυλάττωσιν ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς των, ἤθελε νομίσει ὅτι παραβαίνει τὸ πρῶτον χρέος τῆς φύσεως, τοῦ ὁποίου εἶναι βασιλεὺς, χρεωστεῖ νὰ δίδῃ τὸ παράδειγμα εἰς τοὺς ὑπηκόους του, ἐὰν δὲν ἤθελε ταπεινωθῇ, τόσον ἔμπροσθεν τῆς μητρός του, ὅσον ὁ ἔσχατος τῶν ὑπηκόων του ἐχρεώστει νὰ ταπεινωθῇ ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

Χαρακτὴρ, μεγάλα προτερήματα καὶ διαγωγὴ τούτου τοῦ Αὐτοκράτορος

Ὁ *Κιὲν Λὸνγ* ἤθελεν ἀπολαμβάνει μεγάλην ὑπόληψιν, καὶ ἐὰν ἤθελεν εἶσθαι ἁπλοῦς ἰδιώτης. Οἱ ἴδιοι ἐχθροί του ὡμολόγουν ὅτι αἱ μέριμναι τῆς κυβερνήσεως ἦσαν ἱεραὶ δι' αὐτόν. Ἐξυπνοῦσε καθ' ἑκάστην κατὰ τὰς δύο ὥρας τῆς πρωΐας, ἔκαμνε τὴν προσευχήν του, καὶ μετεχειρίζετο τὴν ἐπίλοιπον ἡμέραν εἰς τὰς ὑποθέσεις. Ἐγνώριζε τόσον καλὰ τὴν Κίναν, τὰ ἤθη τῶν ὑπηκόων του, καὶ τὰ συμβάντα τὰ ὁποῖα συμβαίνουν πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥστε μολονότι οἱ ὑπουργοί του ἐπροσπάθουν καθ' ὑπερβολὴν νὰ τὸν ἀπατήσωσι, κἀνὲν σχεδὸν σφάλμα δὲν τὸν ἐξέφευγε· πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἠνάγκαζεν ὅλα τὰ μέλη τῆς κυβερνήσεως, ἀπὸ τὸν πρῶτον κολάον μέχρι τοῦ τελευταίου μανδαρίνου, νὰ φυλάττωσιν ἀπαραλεύτως τὰ χρέη των. Ἀνεγίνωσκεν ὁ ἴδιος ὅλας τὰς εἰδήσεις, τὰς ἀγωγὰς καὶ ὅλα τὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα τῷ διευθύνοντο. Ὁ συγγραφεὺς ἀπομνημονεύματός τινος, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο γραμμένον μὲ μεγάλην γλαφυρότητα, ἐλάμβανε πικρὰς ἐπιπλήξεις, τὰς ὁποίας

μήτε ἤλπιζε, ἐνίοτε καὶ ὁ ὑπουργὸς ἔχανε τὸ ὑπούργημά του, ἐπειδὴ ἄφινε νὰ τῷ ἐκφεύγῃ εἰς τὸ λεκτικόν του κάμμία ἀμφιῤῥεπὴς ἔκφρασις, ἢ τὸ ἔγγραφόν του δὲν εἶχε τὴν ἀπαιτουμένην καλλιγραφίαν.

Οὗτος ὁ μονάρχης ἦτον εἷς τῶν σοφωτάτων τῆς αὐτοκρατορίας του. Ἤξευρε τόσον καλὰ τὴν Ταρταρικὴν καὶ Κινεζικὴν γλῶσσαν, ὥστε ἐσύνθεσε πονήματα εἰς ἀμφοτέρας. Τὸ γνωστότερον εἶναι τὸ *περὶ τοῦ Θείου*, τὸ ὁποῖον εἶναι μεταφρασμένον εἰς τὸ Γαλλικόν.

Μολονότι ἦτο πολλὰ προβεβηκὼς, δὲν ἔπαυσε μολοντοῦτο ποτὲ ἀπὸ τὸ νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὰς ὑποθέσεις μὲ τὴν αὐτὴν θερμότητα, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ εἰς τὴν ὥριμον ἡλικίαν· αὕτη ἡ δραστηριότης ἦτο αἰτία τοῦ νὰ μὴ τολμᾷ κἀνεὶς μανδαρῖνος νὰ παραιτῇ τὴν θέσιν του, προφασιζόμενος ὅτι τὸ γῆρας δὲν τὸν συγχωρεῖ νὰ ἐκτελῇ τὰ χρέη τοῦ ὑπουργήματος. « Δὲν βλέπετε, ἔλεγεν εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς του, ὅτι « ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι πολλὰ ἡλικιωμένος, καὶ ὅμως ἐκπληρῶ « ἀκριβῶς τὰ χρέη μου »; Εἶχε τότε περισσότερα ἀπὸ ὀγδοήκοντα ἔτη.

Ὅταν οἱ ἀρχιστράτηγοί του ἐκέρδαιναν κάμμίαν νίκην, εἰς τοὺς πολέμους τοὺς ὁποίους ἔκαμνε κατὰ τῶν Ἑλούθων καὶ ἄλλων λαῶν, ἐδιπλασίαζε τὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν στρατιωτῶν, ἕως καὶ ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἄφησαν τοὺς οἴκους των· διένεμεν ἀφθονοπαρόχως πολλότατα χρήματα εἰς τὸν λαὸν, ἤνοιγε νέους δρόμους, ἤγειρε ναοὺς καὶ ἄλλα δημόσια οἰκοδομήματα, ἔσκαπτε διώρυγας καὶ ἐξήραινεν ἑλώδεις τόπους διὰ νὰ τοὺς ἀποκαταστήσῃ γεωργησίμους. Ὅταν εἷς ἀπὸ τοὺς ἐξεταστὰς τῆς αὐτοκρατορίας τῷ ἔκαμε παρατηρήσεις εἰς τόσας πολυεξόδους ἐπιχειρήσεις, τῷ ἀπεκρίθη. Δὲν ἐξοδεύω πρὸς ἡδονήν μου, ἢ πρὸς ἰδιαίτερον συμφέρον μου· ὁ σκοπός μου ἀποτείνεται εἰς τὸ δημόσιον ὄφελος, καὶ ζητῶ νὰ ἀπασχολῶ ὠφελίμως χιλιάδας ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἔχουν ἄλλο κατα-

φύγιον πρὸς ζωάρκειαν εἰμὴ τὴν ἐργασίαν τῶν χειρῶν των.

Ὅθεν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, ὁ Κιὲν-Λόνγ ἤξευρε νὰ ἐφελκύῃ τὸ σέβας, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ λαοῦ. Ποτὲ δὲν ἐξέδιδε διάταγμα χωρὶς νὰ τῷ ὁμιλήσῃ ὡς σοφὸς, ὡς πατὴρ, ὅστις διδάσκων τὰ τέκνα του, ἐκφράζει πρὸς αὐτὰ τὰ τρυφερώτερα αἰσθήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συγκινεῖται ἐνδομύχως. Τῷ ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην ἀδιακόπως τὴν ἀρχαίαν διδασκαλίαν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐπιχειρίζεται τίποτε χωρὶς νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐντολὰς τῶν ἱερῶν βίβλων, ἢ μὲ τὰ παραδείγματα τῶν Θεμελιωτῶν τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐπειδὴ δὲν ἠγνόει ὅτι ἡ υἱϊκὴ φιλοστοργία εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον ἐχέγγυον τῆς δημοσίας εὐταξίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὅστις χρεωστεῖται εἰς τὴν ἐξουσίαν, τὴν παρήγγειλεν εἰς τὰ συγγράμματά του, τὴν ἀντέμειβε λαμπρῶς, καὶ τὴν ἐφύλαττεν ὁ ἴδιος μὲ ἀκριβεστάτην προσοχὴν, καθὼς τὸ προείπομεν, ὡς πρὸς τὴν μητέρα του, ἐπειδὴ τὴν ἐπεσκέπτετο ἑσπέρας καὶ πρωΐ, καὶ πάντοτε ὅταν ἐπαρουσιάζετο ἔμπροσθέν της, ἐγονυπέτει.

Οὗτος ὁ μέγας βασιλεὺς ἦτο πολλὰ μεμακρυσμένος τοῦ νὰ διάγῃ τὸν καιρόν του εἰς τὴν μαλθακότητα. Διέτριβε κατὰ πᾶν ἔτος ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸ *Τζὲ-Χὸλ*, πόλιν ταρταρικὴν, ὅπου εἶχε παλάτιον. Ἐκεῖ εὑρεστεῖτο νὰ ζῇ ὑπὸ σκηνὰς, ὡς νὰ ἦτον εἰς πόλεμον. Ὑπεδέχετο ἐκεῖ πρέσβεις, ἐπανηγύριζεν ἑορτὰς, καὶ ἀπεδείκνυεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἦναι ἐπίσης βασιλεὺς τῶν Ταρτάρων ὡς καὶ τῶν Κινέζων. Ἀνέβαινεν ἐφ' ἵππου, ἔτρεχεν εἰς τὸ κυνήγιον τοῦ τίγρεως, καὶ ἀπεδείκνυεν ὅτι ἠξεύρει νὰ μεταχειρίζεται τὸ τόξον καὶ τὸ βέλος τόσον καλὰ, ὅσον καθεὶς ἀπὸ τοὺς μαντχού. Ἐπίσης κατεφρόνει τὸ αὐστηρότατον ψύχος, καὶ τὴν ὑπερβολικωτάτην ζέστην. Ἡ βροχὴ, ἡ χιὼν, ὁ ἄνεμος δὲν τὸν ἐμπόδιζαν νὰ διαμένῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὕπαιθρος διὰ νὰ παρεδρεύῃ εἰς τὰς διαφόρους πολεμικὰς γυμνασίας, εἰς τὰς ὁποίας οἱ μαντχοὺ, ἐνίοτε μὲν πεζοὶ, ἐνίοτε δὲ ἔφιπποι, ἔκαμναν προσβολὰς ἰσχύος

καὶ ἐπιδεξιότητος. Ὅταν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκίνησεν εἰς δρόμον, ἐξαίφνης ἐπέρχεται τόσον μεγάλη κακοκαιρία, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἅμα ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, ἡ πρώτη φροντίς του ἦτο νὰ ὑπάγῃ νὰ χαιρετήσῃ τὴν αὐτοκρατόρισσαν μητέρα του· ἔπειτα ἔτρεξε νὰ ἰδῇ, ἂν οἱ Τάρταροι, κεκοπιασμένοι καὶ καταλασπωμένοι, ἦσαν ὅλοι εἰς τὰς θέσεις των. « Τοῦτο ἦτο ἁπλοῦς περίπατος, εἶπεν εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἠκολούθουν· ὁ πόλεμος ἔχει πολλοὺς ἄλλους κόπους· » — « Θέλω νὰ κάμω, ἔλεγεν ἄλλοτε, καὶ τὰ παραμικρότερα ἔργα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸ νὰ μὲ ἀποκαταστήσωσιν ὅμοιον μὲ τοὺς προγόνους μου. Διάγοντες τὴν ζωήν των μὲ σκληραγωγίαν, κατώρθωσαν νὰ κυριεύσωσι διὰ τῶν ὅπλων τὴν αὐτοκρατορίαν. Διὰ τῆς μιμήσεως αὐτῶν οἱ ἀπόγονοί των θέλουν τὴν διατηρήσει. »

Μεγαλοδωρία τοῦ Κιὲν-Λόνγ ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου Φορμόσας καὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν. Φονεύει ἕνα ἀπὸ τοὺς υἱούς του. Παραίτησις καὶ θάνατος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ 1782, ἀπευκταῖον συμβὰν ἔδωκεν εἰς τοῦτον τὸν Αὐτοκράτορα νέαν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν μεγαλοδωρίαν του. Ἔγεινε σεισμὸς τόσον σφοδρὸς, καὶ ἡ θάλασσα ὑψώθη τόσον ὑπερφυσικῶς εἰς τὸ στενὸν τῆς Φορμόσας, ὥστε ἡ ὡραία νῆσος, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Εὐρωπαῖοι ἔδωκαν τοῦτο τὸ ὄνομα, κατεποντίσθη εἰς δώδεκα ὥρας. Ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου κατεστράφη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου. Δύο πολεμικὰ πλοῖα, καὶ ἑκατὸν περίπου ἐμπορικὰ, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὸν λιμένα, καὶ πάμπολλα μεγάλα πλοιάρια συνετρίβησαν. Ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔμαθε ταύτην τὴν συμφορὰν, ἔδωκε προσταγὴν εἰς τὸν ἀντιβασιλέα τοῦ *Φὸ Κιὲν* νὰ χορηγήσῃ εἰς ἐκείνους ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους τῆς Φορμόσας, οἵτινες διέφυγον τὴν πτῶ-

σιν τῶν οἴκων των, καὶ τὴν μανίαν τῶν ὑδάτων, ὅλας τὰς ἀναγκαίας βοηθείας.

Ἕν ἔτος μετὰ τοῦτον τὸν φρικώδη σεισμὸν, τριετὴς ἀνομβρία κατερήμωσε τὰς ἐπαρχίας τοῦ *Κιάνγ-Νάν*, τοῦ *Τ'χὲ-Κιάνγ*, τοῦ *Χονὰν*, καὶ τοῦ *Χαντόνγ*. Φρικωδεστάτη ἔλλειψις προῆλθεν ἐκ ταύτης τῆς θείας πληγῆς· ὁ αὐτοκράτωρ, καταλυπηθεὶς, ἤνοιξεν ὅλας τὰς ἀποθήκας, ὅπου ἐφυλάττετο ἐναποτεταμιευμένος σῖτος διὰ τοὺς δυστυχεῖς καιροὺς, καὶ ἐπεδαψίλευσε τοὺς θησαυροὺς του διὰ νὰ φέρῃ σῖτον καὶ ὄρύζιον ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, ὅπου ἡ ἀνυδρία δὲν ἦτο τόσον ἐπαισθητή. Ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ διασώσῃ ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν χωρῶν, αἵτινες ἐστεροῦντο ἀπὸ ζωοτροφίας. Πολυάριθμα πλήθη ἔτρεχον ἀποπεπλανημένα εἰς τὰ βουνὰ διὰ νὰ φάγωσι τὴν φλοιὰν τῶν δένδρων καὶ τὰς ῥίζας, τὰς ὁποίας ὑπέκρυπτεν εἰσέτι ἔδαφος στερημένον ἀπὸ πᾶν εἶδος χλόης· καὶ ἂν κάνεις ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς ἔπιπτε νεκρὸς ἀπὸ τὸν κόπον καὶ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν, οἱ πεινασμένοι σύντροφοί του ἐῤῥίπτοντο ἐπὶ τοῦ πτώματός του καὶ τὸ κατέτρωγαν.

Αὕτη ἡ θλιβερὰ ἐποχὴ τῆς βασιλείας τοῦ Κιὲν-Λόνγ ὑπῆρξεν ἐκείνη, καθ' ἣν ἀπέδειξε κάλλιστα, ὅτι ἦτο ἄξιος τῆς βασιλείας. Δὲν ἐμποδίζετο ἀπὸ τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν του ἀπὸ τὸ νὰ ἐνασχολῆται ἀδιακόπως εἰς βοηθείας, τὰς ὁποίας ἀπῄτουν αἱ ὑπὸ τῆς πείνας παθοῦσαι ἐπαρχίαι. Ἐπηγρύπνει ὁ ἴδιος εἰς τὴν προμήθειαν τῶν γειτονευουσῶν. Οἱ ἔμποροι τοῦ Πεκίνου, διϊσχυριζόμενοι ὅτι ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ τὴν ὄρυζαν, ἠθέλησαν νὰ βάλωσι τιμὴν, ἥτις ὑπερέβαινε τὰς χρηματικὰς δυνάμεις τοῦ λαοῦ. Ὁ Αὐτοκράτωρ, πληροφορηθεὶς ταύτην τὴν περίστασιν, ἐπλήρωσε τὴν ζητουμένην τιμὴν, καὶ παρέδωκε τὸ ὄρύζιον εἰς τὸν λαὸν κατὰ τὴν συνήθη ἐκτίμησιν. Ἐδημοσίευσε ταὐτοχρόνως διάταγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλεγεν· « Εἰς ταῦτα τὰ δυστυχῆ περιστατικὰ, τοῦτο εἶναι ὅλον, τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ κάμω, καὶ τὸ κάμνω ».

Ἐνεψύχωσεν, ἀντέμειψε διὰ δημοσίων ἐγκωμίων, καὶ δι' ἀξιωμάτων, τοὺς μανδαρίνους, οἵτινες ἠκολούθησαν τὰς πατρικὰς φροντίδας του, καὶ ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς τὴν δύσφημον αὐθάδειαν ἐκείνων, οἵτινες ἔγειναν ὑπεύθυνοι παρανομίας ἐκ τῆς διανομῆς τῶν δώρων του. Ἐπέπληξε μάλιστα αὐστηρῶς τὸν *Φοὺ - Λὲ - Χοὺν*, διοικητὴν τοῦ Καντὼν, ἐπειδὴ τῷ εἶχε προσφέρει ἐκ μέρους τῶν ἐμπόρων ταύτης τῆς πόλεως βοήθειαν τριακοσίων χιλιάδων οὐγγιῶν ἀργύρου. Ὁ *Φοὺ - Λὲ - Χοὺν* δύναται ν' ἀγνοῇ, εἶπεν οὗτος ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὅλοι οἱ θησαυροί μου εἶναι ἀνεῳγμένοι πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ μου; Ὄχι μόνον ἀπήλλαξα παντὸς εἴδους φόρων τὰς ἐπαρχίας, αἵτινες ἐδοκίμασαν ἔλλειψιν, ἀλλὰ καὶ ἤνοιξα τοὺς δημοσίους σιτοβολῶνας, καὶ ἔδωκα πρὸς ἀγορὰν σίτου πολλὰ ἑκατομμύρια οὐγγιῶν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Πῶς λοιπὸν ὁ *Φοὺ-Λὲ-Χοὺν* ἔχει τὴν καρδίαν τόσον μικροπρεπῆ, τόσον χαμερπῆ, ὥστε νὰ μὲ νομίσῃ αἰσχροκερδῆ, καὶ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ εἰσάξω εἰς τὸ κιβώτιόν μου τριακοσίας χιλιάδας οὐγγιῶν ἀργύρου, ὡς ἀποζημίωσιν τῶν ἀπείρων ποσοτήτων, τὰς ὁποίας ἐξώδευσα;

Ὁ *Κιὲν Λὸγ* εὑρισκόμενος εἰς τὴν πόλιν τοῦ *Σοὺ Χοὺ-Φοὺ*, ἐρωτεύθη εἰς νέαν τινα ὡραιοτάτην, προικισμένην μὲ σπανίας χάριτας, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν πρωτεύουσάν του. Ἡ αὐτοκρατόρισσα μαθοῦσα διά τινος εὐνούχου τὸν νέον ἔρωτα τοῦ συζύγου της, καὶ φοβουμένη μήπως ἀτιμασθῇ, ἐκυριεύθη ἀπὸ τόσον ὑπερβολικὴν θλῖψιν καὶ ἀπελπισίαν, ὥστε μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἐκρεμάσθη· ὁ Αὐτοκράτωρ ἀκούσας τοῦτο τὸ θλιβερὸν συμβὰν, λυπηθεὶς ἐνδομύχως, ἐπῆγε παρευθὺς εἰς τὸ Πεκῖνον.

Εἷς ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τούτου τοῦ μονάρχου, κατὰ πολλὰ ἐράσμιος νέος, δὲν ἤξευρε κατὰ ποῖον τρόπον ἔπρεπε νὰ παρουσιασθῇ ἔμπροσθέν του. Ἐφοβεῖτο μήπως, ἂν ἤθελε φορέσει τὸ διὰ τὴν μητέρα του πένθιμον ἔνδυμα, φανῇ καταφρόνησις δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἦτον αἰτία τοῦ θανάτου της· καὶ μήπως, ἐὰν

ἐξ ἐναντίας ἤθελε φανῇ μὲ τὸ τῆς παρατάξεως ἔνδυμά του, νομισθῇ ὅτι παραβαίνει τὸ πρὸς τὴν μνήμην τῆς μητρός του χρεωστούμενον σέβας. Ὢν ἀβέβαιος τοιουτοτρόπως, ἐσυμβουλεύθη τὸν παιδαγωγόν του, ὅστις τὸν ἐνουθέτησε νὰ βάλῃ δύο ἐνδύματα τὸ ἓν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο.

Ὁ νέος βασιλόπαις ἠκολούθησε ταύτην τὴν συμβουλὴν, καὶ κατὰ δυστυχίαν, ἔβαλε τὸ τῆς παρατάξεως φόρεμα ἐπάνωθεν τοῦ πενθίμου. Ὁ Κιὲν-Λόνγ, τοῦ ὁποίου ἡ πρὸς τὴν σύζυγόν του ἀγάπη εἶχεν ἀναζωογονηθῇ, καὶ ὅστις ἔκλαιεν εἰλικρινῶς τὴν θλιβερὰν τύχην ταύτης τῆς βασιλίσσης, βλέπων ἐξαίφνης τὸν υἱόν του εἰς τοὺς πόδας του, καὶ μὴ παρατηρήσας τὸ πένθιμον ἔνδυμα αὐτοῦ, παρωξύνθη ἐκ τούτου, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει ὡς ἀψηφισίαν ἐνὸς ἀπὸ τὰ πρώτιστα χρέη τῆς υἱϊκῆς φιλοστοργίας, ὥστε τὸν ἐλάκτισε σφοδρῶς εἰς τρυφερώτατον μέρος τοῦ σώματος. Ὁ βασιλόπαις μετὰ ὀλιγοήμερον ἀσθένειαν ἀπέθανε.

Οὗτος ὁ μέγας μονάρχης, εἷς τῶν σοφωτάτων καὶ ἐναρετοτάτων αὐτοκρατόρων, οἵτινες ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Σινικὴν, ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ ὀγδοηκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ ἐβασίλευσεν ἑξήκοντα καὶ ἓν μὲ δραστηριότητα καὶ σοφίαν, αἵτινες δὲν ἐψεύσθησαν μήτε μίαν ἡμέραν, παρῄτησε κατὰ τὸ 1796 τὸν θρόνον εἰς τὸν δέκατον ἕβδομον ἀπὸ τοὺς υἱούς του, οἵτινες ἦσαν τότε μόνον τέσσαρες. Ἀκολούθως ἐτραβίχθη εἰς ἓν παλάτιον, τὸ ὁποῖον ᾠκοδόμησεν εἰς τὸ μέσον μεγαλοπρεποῦς τινος κήπου, διὰ νὰ τελειώσῃ ἐκεῖ, εἰς τὸν κόλπον τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῶν γραμμάτων, τὸ πολυχρόνιον καὶ ἔνδοξον στάδιον, τὸ ὁποῖον ἐτελείωσε κατὰ τὸ 1799. Ὁ διάδοχός του, ὅστις ὀνομάζεται Κιὰ-Χίνγ, εἶναι χαρακτῆρος πολλὰ διαφορετικοῦ. Εἶναι, ὡς λέγουσι, θυμώδης, φαντασιώδης, καὶ ἔκδοτος εἰς τὰ μεθυστικὰ ποτά. Ὅθεν πολλαὶ ἐπαναστάσεις ἔγειναν ἤδη ἐπὶ τῆς βασιλείας του.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Κιὲν Λόνγ κατετάχθη παρὰ τῶν Σινῶν,

εἰς τὴν τάξιν τῶν καλλίστων ποιητῶν τῆς νέας ἐποχῆς. Τὸ περιφημότατον ἀπὸ τὰ συγγράμματά του εἶναι ᾠδή τις πρὸς ἔπαινον τοῦ θείου, καὶ τὸ ὁποῖον ἐζωγραφίσθη ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ πωλοῦντα τσάϊον ἐργαστήρια τῆς αὐτοκρατορίας.
Οὗτος ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ ἐσύνθεσε καὶ ἓν διεξοδικὸν ποίημα περὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας τῶν *Μουκδὲν*, ἥτις ἐμπεριέχεται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ταρτάρων *Μαντχοὺ*, τὸ ὁποῖον καὶ μετεφράσθη εἰς τὸ γαλλικόν.

ΚΕΦ· ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ·

Λεπτομερεῖς περιγραφαὶ τῆς Πρεσβείας τοῦ λόρδου Μακαρτνέϋ εἰς τὴν Κίναν.

Ἐπειδὴ ἡ Σινικὴ Αὐτοκρατορία, τὰ ἔθιμα καὶ ἤθη τῶν κατοίκων της ἐγνωστοποιήθησαν εἰς ἡμᾶς διὰ τῶν διηγήσεων τῶν ἱεραποστόλων καί τινων περιηγητῶν, καὶ εἰς τούτους τοὺς ἐσχάτους καιροὺς διὰ τῶν πρεσβειῶν, αἵτινες ἐστάλθησαν ἐκεῖ, νομίζομεν ὅτι οἱ ἀναγνῶσται θέλουν ἀναγνώσει εὐχαρίστως τὴν περιγραφὴν τῆς περιηγήσεως τοῦ Λόρδου Μακαρτνέϋ εἰς τὴν Κίναν, κατὰ τὸ 1793, καὶ περὶ τῆς πρεσβείας τῶν Ὁλλανδῶν, ἥτις ἐπῆγεν μετὰ τὴν τῶν Ἄγγλων.

Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐν Πεκίνῳ κατοικίας τοῦ Λόρδου Μακαρτνέϋ, πρὸ τοῦ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις εὑρίσκετο τότε εἰς τὴν Ταρταρίαν, Ἄγγλοι τινὲς ἔτυχαν συνεχῶς εὐκαιρίαν νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον, τὸ κείμενον κατὰ τὴν ἐξοχήν· καὶ ἐπανερχόμενοι πᾶσαν φορὰν δι' ἄλλης ὁδοῦ, ἠδυνήθησαν νὰ ἰδῶσιν εὐκόλως τὸ πλειότερον μέρος τῆς πρωτευούσης. Ὁ πρέσβυς περιῆλθεν ὡσαύτως εἰς ἀγγλικὴν ἁρμάμαξαν, ἐζευγμένην μὲ τέσσαρας ταρταρικοὺς

ἵππους, ἔχοντας ὡραῖον ἀνάστημα, καὶ ὁδηγουμένους παρὰ ταχυδρόμων ἐκλεγομένων μεταξὺ τῶν φυλάκων, οἵτινες εἶχαν ἐξασκήσει προλαβόντως τοῦτο τὸ ἐπάγγελμα εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἦτο νέον θέαμα ὡς πρὸς τοὺς Κινέζους, συνειθισμένους μὲ τὰς χαμηλὰς ἁμάξας των, τὰς χονδροειδῶς κατεσκευασμένας, τὰς διτρόχους ἄνευ ἐλατηρίων, αἱ ὁποῖαι ἐξισοῦνται μὲ τὰ ποταπὰ ἁμάξια τῆς Εὐρώπης. Ὅταν προετοιμάσθη τὸ μεγαλοπρεπὲς ὄχημα, τὸ διὰ τὸν αὐτοκράτορα προσδιωρισμένον, ὁ θαυμασμὸς τῶν θεατῶν ὑπῆρξεν ὑπερβολικός· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ δοθῶσι προσταγαὶ διὰ νὰ ἐκβληθῇ ἡ ἕδρα, ἐπειδὴ οἱ μανδαρίνοι, βλέποντες ὅτι αὕτη ἡ καθέδρα ἦτο προσδιορισμένη διὰ τὸν μέλλοντα ὁδηγῆσαι τοὺς ἵππους, ἔδειξαν μεγίστην ἔκπληξιν, καθότι προετείνετο νὰ καθίσωσιν ἄνθρωπον ἄνωθεν τοῦ αὐτοκράτορος. Τόσον εὐκόλως πειράζεται ἡ φιλοτιμία τούτου τοῦ λαοῦ ὡς πρὸς τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄτομον τοῦ κυριάρχου του.

Παρουσίασις τοῦ πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας ἔμπροσθεν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας.

Ὁ Αὐτοκράτωρ *Κιὲν-Λόνγ* εὑρίσκετο τότε εἰς τὸ ἐνηβητήριόν του χείμενον εἰς τὴν Ταρταρίαν, καὶ ὀνομαζόμενον *Τζὲ-Χόλ*. Καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Λόρδος Μακαρτνέϋ ἐπαρουσιάσθη, πολλοὶ ἡγεμόνες τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας τὸν ἐσυνόδευαν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐφαίνετο ὅτι ἀπολαμβάνει πλειότερον σέβας παρὰ τοὺς ἄλλους, μήτε ὅτι ἔχει ὀλιγωτάτην ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους. Οἱ πρέσβεις, καὶ τὰ πρώτιστα ὑποκείμενα τῆς πρεσβείας, ὑπῆγαν εἰς τὸν κῆπον τοῦ παλατίου τοῦ *Τζὲ-Χόλ* πρὸ τῆς ἡμέρας, καθὼς τοὺς εἶχε διαταχθῆ. Εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου ἦτον εὐρύχωρος καὶ μεγαλοπρεπὴς σκηνή, ὑποστηριζομένη μὲ στήλας κεχρυσωμένας, ἐζωγραφισμένας ἢ ἐπικεχρισμένας. Τὸ πανίον ἠκολούθει τὴν πλαγιότητα τῶν σχοινίων, ἕως εἰς τοὺς παστάλους, οἵτινες ἦσαν ἐμπεπηγμένοι εἰς

τὴν γῆν, ἀλλ' ἀπὸ τὸ μέσον τούτου τοῦ μήκους ἔπιπτε καθέτως, καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἐσχημάτιζε τὴν σκέπην. Ἡ σκηνὴ περιεῖχεν ἕνα θρόνον ὅμοιον μὲ τὸν παρ' ἡμῶν ἀλλαχοῦ περιγραφέντα, καὶ φωτιζόμενον διὰ θυρίδων πανταχόθεν τῆς σκηνῆς. Ἡ σκευασία ταύτης τῆς σκηνῆς ἦτο κομψή, ἀλλὰ χωρὶς ματαίαν λαμπρότητα καὶ χωρὶς πολυζητήτους καλλωπισμούς. Πολλαὶ μικραὶ σκηναὶ στρογγύλαι ὑψώνοντο ἔμπροσθεν αὐτῆς, ὄπισθεν τῆς ὁποίας ἦτο καὶ ἄλλη τις ἐπιμήκης ἐναποτεταμιευμένη διὰ τὸν αὐτοκράτορα, ἂν ἐκ περιστάσεως ἀποσυρθῇ κατ' ἰδίαν. Ἔκειτο σοφᾶς τις εἰς ἕν ἀπὸ τὰ ἄκρα της. Τὸ λοιπὸν μέρος της ἦτο ἐστολισμένον ἀπὸ πυροβόλα καὶ σπάθας εὐρωπαϊκὰς καὶ ἀσιατικάς.

Ἡ μία ἀπὸ τὰς μικρὰς περιφερεῖς σκηνὰς ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν πρεσβείαν διὰ νὰ προσμείνωσι τὴν ἄφιξιν τοῦ αὐτοκράτορος. Εἰς τὴν μεγάλην σκηνὴν οὗτος ὁ μονάρχης ἠθέλησε νὰ ὑποδεχθῇ μετ' ἐξόχων τιμῶν τὸν πρέσβυν τοῦ βασιλέως τῆς μεγάλης Βρετανίας.

Οἱ ὑποτελεῖς ἡγεμόνες, οἱ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, καὶ οἱ μεγάλοι μανδαρῖνοι τῆς αὐλῆς ἐσχημάτιζαν πολυπληθέστατον σωρὸν ἔμπροσθεν ταύτης τῆς σκηνῆς, καὶ ἕκαστος ἦτο κεκοσμημένος μὲ τὰ διακριτικὰ τοῦ βαθμοῦ του σημεῖα, ἅπερ εἶχε λάβει παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Πολλοὶ αὐλικοὶ ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ ἐριοῦχον (τσόχαν) τῆς Ἀγγλίας, ἀντὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ διφθερῶν, μόνου εἴδους ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα εἶχαν δικαίωμα μέχρι τοῦδε νὰ φορῶσιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. Οἱ ἡγεμόνες ἦσαν κεκοσμημένοι μὲ ἐρυθροῦν κόμβον διαφανῆ ἐπάνωθεν τοῦ πίλου των, σημεῖον τοῦ πρώτου ἀπὸ τὰ ἐννέα τάγματα. Κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς μεγάλους τοὺς συναθροισθέντας κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν, δὲν ἔφερε σημεῖον κατώτερον τοῦ ἐρυθροῦ σκιώδους κόμβου, ὅστις διακρίνει τὸ δεύτερον τάγμα τῆς ἐπικρατείας. Μερικοὶ ἦσαν κεκοσμημένοι ἀπὸ πτερὰ ταὼ, τεθειμένα εἰς σωλῆνα ἐξ ἀγάθης, καὶ κρεμάμενα εἰς τὸν πῖλον

των. Ὅλα αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα ἦσαν συγκεχυμένα εἰς τὸ πλῆθος καὶ τὸ μεγαλεῖόν των ἐξηλείφετο παρὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας.

Κατὰ τὴν ἐθιμοταξίαν, ὁ τρόπος τοῦ δεικνύειν σεβασμὸν εἰς τὸν αὐτοκράτορα εἶναι τὸ νὰ τὸν προσμένῃ τις πολὺν καιρόν. Αὐλικοί τινες διῆλθον ἐξ αἰτίας τούτου μέρος τῆς νυκτὸς εἰς τὸν κῆπον, ἂν καὶ ὁ μονάρχης ἔμελλε νὰ ἔλθῃ μετὰ τὴν αὐγήν.

Πρὸ τῆς ἀρίξεως τούτου τοῦ ἡγεμόνος ἡ μικρὰ σκηνὴ τοῦ πρέσβεως ἐγεμίσθη ὑπὸ πολλῶν, οἵτινες διεδέχοντο ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο ἀδελφός τις τοῦ αὐτοκράτορος, ἀνὴρ μεγάλου ἀναστήματος, λίαν προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, καὶ ἁπλούστατος εἰς τοὺς τρόπους του. Ἦλθον ἐκεῖ καὶ δύο ἔγγονοι τοῦ βασιλέως. Οἱ πρῶτοι ἦσαν ἄνδρες μὲ καλλίστην φυσιογνωμίαν πεπολισμένοι καὶ περίεργοι· οἱ ἄλλοι νέοι ὑψηλοὶ καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὡραῖοι. Ὁ εἷς τῶν ὑποτελῶν ἦτον ἀπὸ τὰ πέρ.ξ τῆς Κασπίας θαλάσσης. Ὡμίλει τὰ ἀραβικὰ, καὶ πιθανὸν νὰ ἐγνώριζεν ὀλίγον τι καλήτερα τὴν Εὐρώπην παρὰ τοὺς ἄλλους.

Μετὰ τὰ ἐξημερώματα, ὁ ἦχος πολλῶν ὀργάνων καὶ συγκεχυμένων φωνῶν μεμακρυσμένων ἀνθρώπων, εἰδοποίησαν τὴν πλησίασιν τοῦ αὐτοκράτορος. Παρευθὺς ἐφάνη, ὅτι ἤρχετο ὄπισθεν βουνοῦ τινος, περιωρισμένου ἀπὸ δένδρα, προηγουμένων πολλῶν, οἵτινες ἐπευφήμουν μεγαλοφώνως τὰς ἀρετάς του καὶ τὴν δύναμίν του· ἐκάθητο ἐπί τινος ἀσκεπάστου καὶ θριαμβευτικῆς ἕδρας βασταζομένης ὑπὸ δεκαὲξ μανδαρίνων. Οἱ φύλακές του, οἱ αὐλικοὶ ἀξιωματικοί του, οἱ σημαιοφόροι, οἱ σκιαδιοφόροι, καὶ ἡ μουσικὴ τὸν ἐσυνόδευαν. Ἦτον ἐνδεδυμένος μὲ μεταξωτὸν ἔνδυμα σκοτεινοῦ χρώματος, καὶ κεκαλυμμένος μὲ πῖλον ἀπὸ πτιλωτὸν, παρόμοιον ὁπωσοῦν κατὰ τὸ σχῆμα μὲ τοὺς τῶν ὀρεινῶν τῆς Σκωτίας, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο χονδρότατος μαργαρίτης, ὁ μόνος πολύτιμος λίθος, τὸν ὁποῖον ἐφόρει οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰσήρχετο εἰς τὸ ὀγδοηκοστὸν τρί-

τον ἔτος τῆς ἡλικίας του, βασιλεύσας πεντήκοντα ἑπτά. Ἡ φυσιογνωμία του ἦτο μελαγχολική, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ὀξεῖς, ἀλλὰ ὁ ὁλόκληρος σχηματισμὸς τοῦ ὑποκειμένου του ἐδείκνυε μεγίστην εὐπροσηγορίαν, εἶχεν ἦθος εὐπρόσιτον, καὶ τὸν σοβαρὸν τόνον, ὅστις προξενεῖται ἀπὸ μεγάλην μεγαλοψυχίαν, προτερήματα, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὸν ἦσαν μᾶλλον ἀποτέλεσμα τῆς φυσικῆς ὑπεροχῆς του πάρεξ τοῦ βαθμοῦ του.

Ἐμβαίνων εἰς τὴν σκηνήν του, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον του διὰ τῶν ἐμπροσθίων βαθμίδων, ἐπὶ τῶν ὁποίων αὐτὸς μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πατήσῃ. Ὁ μέγας κολάος του καὶ δύο ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀξιωματικοὺς τῆς αὐλῆς του ἐστέκοντο πλησίον του, καὶ τῷ ὡμιλοῦσαν γονυπετεῖς. Ἀφοῦ οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμόνες, οἱ μεγάλοι ἀξιωματικοὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἐτέθησαν ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμόν του, ὁ πρόεδρος τοῦ χρτιηρίου τῶν θεσμοθετιῶν εἰσήγαγε τὸν πρίσβυν τῆς Ἀγγλίας μέχρι τοῦ πρόποδος τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ θρόνου, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Κίναν θεωρεῖται ὡς ἔντιμος θέσις. Ὁ λόρδος Μακαρτνέϋ συνωδεύετο ἀπὸ τὸν θεράποντά του, καὶ ἀπὸ τὸν διερμηνέα του· εἶχε μαζύ του καὶ τὸν πληρεξούσιον ὑπουργόν. Οἱ ἄλλοι σημαντικοὶ τῆς πρεσβείας μὲ πολυαρίθμους μανδαρίνους καὶ κατωτέρους ἀξιωματικοὺς, ἐστέκοντο εἰς τὴν εἴσοδον τῆς σκηνῆς ὅπου ἐδύναντο νὰ θεωρῶσι τὴν περισσοτέραν παράταξιν.

Ὁ πρέσβυς ἐφόρει ἔνδυμα ἀπὸ πτιλωτὸν πολυτελῶς κεντημένον καὶ στολισμένον μὲ τὴν πλάκα τοῦ τάγματος τοῦ λουτρϑῦ, συνισταμένην εἰς ἀδάμαντας. Ἐπάνωθεν τούτου τοῦ ἐνδύματος εἶχε χλαμύδα τοῦ αὐτοῦ τάγματος, ἀρκετὰ μακράν, ὥστε νὰ σκεπάζῃ τὰς κνήμας του. Αὕτη ἡ χλαμὺς ἦτον ὀλίγον τι ἀνάλογος μὲ τὸν τρόπον τῆς ἐνδυμασίας τῶν Σινῶν, τοῦ ὁποίου αἱ πλατεῖαι καὶ κυματιζόμεναι κρύπτουν ὁλοτελῶς τὰ σχήματα τοῦ σώματος. Ὁ πληρεξούσιος ὑπουργὸς, ὅστις ἦτο διδάκτωρ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξονίας, ἐφόρει κόκκινον ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον εἶχε δικαίωμα νὰ φορῇ ὡς ἐκ τοῦ βαθμοῦ του.

Ὁ πρέσβυς διδαχθεὶς παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν, ἐκράτησε μὲ τὰς δύο χεῖρας καὶ ὕψωσεν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μέγα καὶ πολυτελὲς χρυσοῦν κουτίον, πεπλουτισμένον μὲ ἀδάμαντας, καὶ τετράγωνον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμπεριείχετο ἡ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας. Τότε, ἀναβαίνων ἐπί τινων βαθμίδων, αἱ ὁποῖαι ἔφερον εἰς τὸν θρόνον, ἔκαμψε τὸ δεξιὸν γόνυ, ἔκαμε βραχυτάτην πρόσρησιν, καὶ ἐπρόσφερε τὸ κουτίον εἰς τὴν αὐτοῦ αὐτοκρατορικὴν μεγαλειότητα. Ὁ μονάρχης τὸ ἔλαβε χαριέντως, τὸ ἔβαλε πλησίον του, καὶ ἐπρόφερε λόγους τινὰς πρὸς ἔκφρασιν τῶν εὐνοϊκῶν αἰσθημάτων του πρὸς τὸν βασιλέα τῆς μεγάλης Βρετανίας.

Μετὰ ὀλιγοχρόνιόν τινα συνδιάλεξιν μετὰ τοῦ πρέσβεως, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔδωκεν ὡς πρῶτον δῶρον λίθον τινὰ, τὸν ὁποῖον οἱ Σῖναι ἐκτιμῶσι κατὰ πολλά. Εἶχε περισσότερον ἀπὸ ἕνα πόδα μήκους, καὶ ἦτο ἐντελῶς γεγλυμμένος εἰς σχῆμα σκήπτρου. Ὁ πρέσβυς καὶ ὁ πληρεξούσιος ὑπουργὸς ἔκαμαν ἀκολούθως εἰς τὸν μονάρχην, κατὰ τὴν σινικὴν ἐθιμοταξίαν, τὰ ἰδιαίτερα δῶρά των, λαβόντες καὶ αὐτοὶ ἀμοιβαίως ἄλλα. Διαρκούσης τῆς παρατάξεως ὁ αὐτοκράτωρ ἐδείχθη πολλὰ εἰλικρινὴς, εὔθυμος καὶ χωρὶς τὴν παραμικροτέραν ἐπιτήδευσιν. Ἀντὶ νὰ σκυθρωπάζῃ καὶ νὰ μελαγχολῇ ὡς παριστάνετο ἐνίοτε, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς λάμποντας, τὸ βλέμμα σταθερὸν, καὶ τὸ σχῆμα εὐπρόσιτον. Ἐννοῶν τὸ ἄτοπον, τὸ ὁποῖον συνέβαινεν ἐξ αἰτίας τῆς ἀνάγκης διερμηνέως, ἠρώτησε τὸν πρῶτον ὑπουργόν του, ἂν κάνεις ἀπὸ τὴν πρεσβείαν ἐννόει τὴν σινικὴν γλῶσσαν. Μαθὼν ὅτι ὁ θεράπων τοῦ πρέσβεως εἰς ἡλικίαν μικροτέραν τῶν δεκατριῶν ἐτῶν, ἦτον ὁ μόνος ὅστις προώδευσεν εἰς ταύτην τὴν γλῶσσαν, τὸν εἰσήγαγε μέχρι τοῦ θρόνου του, καὶ τὸν διέταξε νὰ ὁμιλήσῃ σινιστί. Εἴτε ὡς ἐκ τῶν λόγων του, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ κοσμίου σχήματός του καὶ τῶν τρόπων του, τοῦτο τὸ παιδίον ἤρεσε τόσον εἰς τὸν μονάρχην, ὥστε

ἐξέβαλε τῆς ζώνης του πουγγεῖον προσδιορισμένον διὰ καρύδια, τῆς Ἀρέκ, καὶ τὸ ἐπρόσφερεν εἰς αὐτόν. Τοῦτο τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἰδιαιτέρα τις εὔνοια, ἐφείλκυσε τὴν ὑπόληψιν καὶ τὰς κολακείας πολυαρίθμων μανδαρίνων, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐφθόνουν τὴν εὐδαιμονίαν του. Τὸ αὐτοκρατορικὸν πουγγεῖον δὲν εἶναι διόλου πολυτελές. Εἶναι κατεσκευασμένον ἁπλούστατα ἀπὸ κιτρίνην μετάξην, καὶ τὸ ὕφασμά του ἔχει τὸ σχῆμα δράκοντος μὲ πέντε ὄνυχας, καί τινας ταρταρικοὺς χαρακτῆρας.

Ἀφοῦ ὁ Αὐτοκράτωρ ἔπαυσε τοῦ νὰ ὁμιλῇ μὲ τοὺς Ἄγγλους, πρέσβεις τινὲς τοῦ Περσῦ καὶ τῶν Μωαμεθανῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης ἐπαρουσιάσθησαν δεξιόθεν τοῦ θρόνου του· Ἐπανέλαβαν ἐννεάκις τὰς ταπεινάς των γονυκλισίας, καὶ ταχέως ἀπεπέμφθησαν. Διδηγήθησαν ἀκολούθως ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ συνοδία του εἰς στρώματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκάθησαν δεξιόθεν τοῦ θρόνου. Οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμόνες, οἱ ταρταρικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν ὑποτελῶν ἐθνῶν, καὶ οἱ πρῶτοι μανδαρῖνοι τῆς αὐλῆς ἐστέκοντο ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμόν του, πλησιέστερα ἢ μακρύτερα. Οἱ Ἄγγλοι ἦσαν σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ διαστήματος, τὸ ὁποῖον ἐχώριζε τὸν θρόνον ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς σκηνῆς του. Ἐστήθη τράπεζα ἀνὰ δύο δύο ἀνθρώπους. Ἀφοῦ οἱ συνδιαιτυμόνες ἐκάθησαν, αἱ τράπεζαι ἐξεσκεπάσθησαν, καὶ ἐφάνησαν γεμάται ἀπὸ πολυτελῆ φαγητά. Ἦσαν μικραί, ἀλλ' ἐρ' ἑκάστης ὑψοῦτο πυραμὶς ἐκ παροψίδων, περιέχουσα πολλὰ κρέατα καὶ ὀπωρικά. Ὡσαύτως ἐτέθη τράπεζα ἔμπροσθεν τοῦ θρόνου, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐτίμησε τὰ ἐπ' αὐτῆς εὑρισκόμενα φαγητά. Προσεφέρθη ἐπίσης καὶ θεῖον. Ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπρόσφεραν τὰς παροψίδας καὶ τὰς φιάλας εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ἐκράτουν τὰς χεῖράς των ὑψωμένας ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς, καθὼς ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας, ὅταν τοῦ ἐνεχείρισε τὸ χρυσοῦν κουτίον, τὸ ὁποῖον περιεῖχε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ γεύματος ὁ Αὐτοκράτωρ ἔδειξε τὴν αὐτὴν ὑπόληψιν πρὸς τοὺς Ἄγγλους. Τοῖς ἔστειλε πολλὰ τρυβλία ἀπὸ τὴν τράπεζάν του, καὶ ἀφοῦ ἀπέφαγαν, τοὺς ἐπρόσφερεν ἰδιοχείρως φιάλην σινικοῦ οἴνου, ὁμοίου μὲ Μαδερικὸν οἶνον κατωτέρας ποιότητος. Ἠρώτησε τὸν πρέσβυν περὶ τῆς ἡλικίας τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀκούσας τοῦτο, παρευθὺς ἐπεθύμησε νὰ ζήσῃ τόσον πολλὰ ἔτη, ὡς αὐτὸς, καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν αὐτὴν καλὴν ὑγείαν. Οὗτος ὁ μονάρχης, ἂν καὶ πολὺ προβεβηκὼς, εἶχε τόσον εὔρωστον ἰδιοσυγκρασίαν, ὥστε μόλις ἐφαίνετο ὅτι ἔχει τόσα ἔτη, ὅσα ἐβασίλευσεν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ συμποσίου κατέβη ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ ἐπεριπάτησεν εὐθύτατα, χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν παραμικρὰν ἀδυναμίαν, ἕως εἰς τὸν δίφρον, ὅστις τὸν περιέμενε.

Ἀφοῦ ἐπέστρεψεν ὁ πρέσβυς εἰς τὸ παλάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατοικοῦσεν, ὁ Αὐτοκράτωρ τῷ ἔστειλε δῶρα συνιστάμενα εἰς σηρικὰ ὑφάσματα, ἀργιλλόπλαστα καὶ θεῖον. Τὰ σηρικὰ ἦσαν ἐν γένει ἐξυφασμένα στερεὰ καὶ πυκνὰ, καὶ χρώματος σκοτεινοῦ, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ἄνδρες εἰς τὴν Σινικήν. Τὰ ἀργιλλόπλαστα συνίσταντο εἰς τεμάχια ὀλίγον διάφορα ἀπὸ τὰ συνήθως ἐρχόμενα εἰς τὴν Εὐρώπην. Τὸ θεῖον συνιστάμενον εἰς σφαιρίδια διαφόρων ὄγκων, ἦτο ἀπὸ τὸ πλέον τιμώμενον εἰς τὴν Σινικὴν εἶδος. Μεταξὺ τῶν ὀπωρικῶν, ἦσαν λευκαὶ σταφυλαὶ σπανιωτάτου τινὸς εἴδους· οἱ κόκκοι των ἦσαν ὀγκώδεις ὡς αἱ ἐλαῖαι τῆς Ἱσπανίας, καὶ πολὺ ἐπιμηκέστεροι.

Περίπατος τοῦ πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας εἰς τοὺς κήπους τοῦ Τζὲ-Χόλ.

Τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς φιλοφροσύνης, τὸ ὁποῖον ὁ Αὐτοκράτωρ ἔκαμεν εἰς τὸν πρέσβυν μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν δώρων, ἦτο πρόσκλησις εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν συνοδίαν του νὰ ὑπάγῃ νὰ θεωρήσῃ τοὺς κήπους τοῦ Τζὲ-Χόλ. Οἱ Ἄγγλοι παρευρέθησαν εἰς τούτους τοὺς κήπους πολλὰ πρωΐ. Περιπατοῦντες,

ἀπήντησαν τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις ἐστάθη διὰ νὰ λάβῃ τὰς προσρήσεις τοῦ λὸρδ Μακαρτνέϋ, καὶ τῷ εἶπεν ὅτι ἐπήγαινε νὰ προσκυνήσῃ εἰς *Που-τα-λὰ*, μέγαν ναὸν τοῦ *Φὼ*, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἦτο ὁμόθρησκος, δὲν τὸν ὑπεχρέονε νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ἀλλ' ὅτι εἶχε διατάξει τοὺς ὑπουργούς του νὰ περιπατήσωσι μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς κήπους.

Ὁ πρέσβυς ἐξεπλάγη κατὰ πολλὰ βλέπων τὸν πρῶτον ὑπουργὸν, ὅστις τὸν περιέμενεν εἰς σκηνήν τινα.

Τὸ πρῶτον ὑποκείμενον τῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τὸν αὐτοκράτορα ἦτο προστεταγμένον νὰ ὑποκλέψῃ κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν μέρος τοῦ καιροῦ του ἀπὸ τὰς μερίμνας τῆς κυβερνήσεως, διὰ νὰ συνδιάγῃ τὸν ξένον εἰς περίπατον προελθόντα ἐκ καθαρᾶς περιεργείας. Ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ Θιβὲτ, ὁ ἀδελφός του καὶ ἓν ἄλλο σημαντικὸν ὑποκείμενον τῆς αὐλῆς, ἠνώθησαν μὲ τοῦτον τὸν κολάον.

Οὗτοι οἱ Σῖναι ἔλαβαν τὸν κόπον νὰ ὁδηγήσωσι τὸν πρέσβυν καὶ τὴν συνοδίαν του, δι' εὐρυχώρων περιοχῶν πεφυτευμένων πρὸς τέρψιν, καὶ ἐμπεριεχομένων εἰς τούτους τοὺς μεγάλους κήπους. Ἀφοῦ διῆλθον χλοηφοροῦσάν τινα κοιλάδα, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν πολλὰ δένδρα, καὶ πρὸ πάντων ἰτέαι ὑπερμεγέθεις, οἱ σινικοὶ ὑπουργοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι ἔφθασαν εἰς τὰς ὄχθας εὐρυχώρου τινὸς λίμνης, ἀνωμάλου κατὰ τὸ σχῆμα, καὶ ἐπέβησαν ἐπὶ πλοιαρίων. Φθάσαντες εἰς γέφυραν, ἥτις διέτεμνε τὴν λίμνην κατὰ τὸ στενώτατον μέρος, κατέβησαν εἰς μέρος τι, ὅπου ἦσαν πολλὰ μικρὰ παλάτια, τὰ ὁποῖα διέφερον τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο κατὰ τὴν οἰκοδομὴν, καὶ σχεδὸν ὅλα ἦσαν ὁπωσοῦν σύμμετρα κατὰ τὸ σχέδιον μὲ τὴν θέσιν των καὶ μὲ τὰ πέριξ ἀντικείμενα. Ἕκαστον εἶχεν ἀνὰ μίαν αἴθουσαν ἀκροατηρίου, μὲ θρόνον εἰς τὸ μέσον καί τινα δωμάτια πλαγίως. Τὰ πάντα ἦσαν κεκοσμημένα μὲ χειροτεχνήματα τῆς Εὐρώπης, καὶ μὲ τὰ περιεργότατα φυσικὰ προϊόντα τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὴν Ταρταρίαν. Παρετηρεῖτο ἐκεῖ ἀχάτης εὐμεγεθέστατος

καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὡραῖος, καὶ λιθοτετμημένος εἰς σχηνογραφίαν, ἦτο τεθειμένος ἐπὶ μαρμαρίνου στυλοβάτου εἰς μίαν τῶν σχηνῶν τῆς ὄχθης τῆς λίμνης. Τινὰ τῶν τειχῶν τῶν παλατίων ἦσαν ἐζωγραφημένα μὲ εἰκονογραφίας, παριστώσας τὸ κυνήγιον τῶν Ταρτάρων. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐζωγραφίζετο πάντοτε ἔφιππος, καὶ ταχυδρομῶν, καὶ ἐκτοξεύων τὰ ἄγρια ζῶα. Ἦτον εἰς ἕνα κοιτῶνα ὡραῖον μαρμάρινον ἄγαλμα, παριστῶν παιδίον γυμνὸν, ἐπεστηριγμένον ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ χειρῶν.

Οἱ περιπατοῦντες, προχωρήσαντες μακρύτερα, εἶδαν πεδιάδας, ὅπου ἦτον συνηγμένα ὅλα τὰ διάφορα προϊόντα, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ βλαστήσῃ ἡ γῆ. Εἰς ἄλλας μὲν αὐξάνουν αἱ σκληρόταται δρύες τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν· εἰς ἄλλας δὲ τὰ τρυφερώτατα φυτὰ τῶν μεσημβρινῶν κοιλάδων. Ἐκεῖ ὅπου παρισταῖτο εὐρύχωρός τις πεδιὰς, ἐσώρευσαν ὑπερμεγέθεις σκοπέλους, οἵτινες ἀποκαθίστων τὴν σκηνὴν τερπνοτέραν, καὶ τὰ πάντα ἐφαίνοντο ὅτι προήχθησαν διὰ ν' ἀποτελέσωσι τὴν ἐκπληκτικὴν ἀντίθεσιν τῆς τραχείας καὶ ἀγρίας φύσεως, μὲ τὴν αὐτὴν φύσιν κεκαλλωπισμένην καὶ κεκαλλιεργημένην.

Οἱ κῆποι ἦσαν ἐμψυχωμένοι διὰ τῆς κινήσεως καὶ τοῦ κρότου πολυαρίθμων πτηνῶν, καὶ τετραπόδων ποηφάγων, ἀλλὰ δὲν εἶχαν κἀνὲν θηριοτροφεῖον ἀγρίων θηρίων. Ἐκεῖ οἱ Ἄγγλοι δὲν ἤῦραν στενωποὺς ἐστολισμένους μὲ ψηφιδωτὰ λιθάρια, μήτε δένδρα τεταγμένα κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, ἢ σεσσωρουμένα. Τὰ πάντα ἐφαίνοντο ὅτι ἐξειργάσθησαν μὲ τρόπον, ὥστε νὰ μὴν δμοιάζωσι παντελῶς μὲ ἰχνογραφίας. Τίποτε δὲν ἦτον ἰχνογεγραμμένον εὐθυγράμμως, μήτε ὀρθογωνίως. Τὰ φυσικὰ ἀντικείμενα ἐφαίνοντο κατὰ σύμπτωσιν διεσπαρμένα, καὶ τὰ ἐντελέστατα χειροτεχνήματα ἐφαίνοντο ὅτι ἐξετελέσθησαν διὰ χωρικῶν χειρῶν, καὶ ἄνευ τῆς βοηθείας ὀργάνου.

Καθ' ὅλον τὸ πολυχρόνιον διάστημα τῆς διαρκείας τούτου τοῦ περιπάτου, ὁ πρῶτος ὑπουργὸς ἔδειξε μεγίστην ἐπιδεξίωσιν πρὸς τὸν πρέσβυν, καὶ ἐφανέρωσε διὰ τῆς διαγωγῆς του ὅτι

εἶχε καλλίστην ἀνατροφὴν καὶ τὴν εὐτραπελίαν γεγυμνασμένου αὐλικοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ Θιβὲτ ἔδειξεν ἐπίμονον ψυχρότητα καὶ δυσπρόσιτον τρόπον· μάλιστα μήτε ἀπέκρυψε τὴν σφοδρὰν ἀντιπάθειαν, τὴν ὁποίαν συνέλαβε κατὰ τῶν Ἄγγλων, ὅταν τοὺς ἐπρωτοείδεν εἰς τὸ Καντών.

Συλλογὴ παρατηρήσεων τῶν Ἄγγλων περὶ τῆς Κίνας εἰς τὴν ἐκ τοῦ Πεκίνου ἐπιστροφήν των. Ἐγκαρδίωσις πρὸς τὰς ἀγαθὰς πράξεις.

Κἀνὲν μέσον δὲν ἀμελεῖται εἰς τὴν Κίναν πρὸς παρατήρησιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἀγαθοεργίας καὶ ἀποτροπὴν τῶν κακουργιῶν· ὅθεν μεταχειρίζονται τὴν ἐλπίδα τοῦ ἐπαίνου καὶ τὸν φόβον τῆς κατηγορίας. Ἔχουν δημόσιον κατάλογον, ὀνομαζόμενον *βιβλίον τῆς ἀξίας*, εἰς τὸν ὁποῖον καταγράφονται ὅλα τὰ ἐκπληκτικὰ παραδείγματα ἀξιοτίμου διαγωγῆς, καὶ εἰς τοὺς τίτλους των συγκαταριθμεῖται καὶ τὸ, ποσάκις τὸ ὄνομά του κατεγράφη εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ὅστις σφάλλει, ἐκπίπτει τοῦ βαθμοῦ, καὶ δὲν ἐξαρκεῖ μόνον τὸ ὅτι περιορίζεται εἰς μικρότερον τίτλον, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ὄνομά του τὸ ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐξέπεσε τοῦ βαθμοῦ· Οὗτοι οἱ κανονισμοὶ κατ' ἐξοχὴν ἔγειναν διὰ τοὺς μανδαρίνους, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ αὐτοκράτωρ ἐμπιστεύεται τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἀποκαθιστῶσι τὸν λαὸν εὐδαίμονα.

Τάφοι εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως Χὰνγ-Τχοὺ-Φού.

Εἰς τὰ δάση, ἀπὸ τὰ ὁποῖα γέμουσι τὰ ὄρη καὶ αἱ κοιλάδες, εὑρίσκονται πολλαὶ χιλιάδες τάφων, ὠκοδομημένων ὡς οἰκίαι. Ἔχουν ὕψος σχεδὸν ἓξ ἕως ὀκτὼ ποδῶν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἐζωγραφισμένοι μὲ κυανοῦν. Τὸ ἔμπροσθεν εἶναι κε-

κοσμημένον ἀπὸ λευκοὺς στύλους, καὶ σχηματίζουν μικρὰς ὁδούς. Οἱ τῶν πρωτοβαθμίων Σινῶν εὑρίσκονται κατὰ μέρος εἰς τὸν κατήφορον τῶν βουνῶν, καὶ ᾠκοδομημένοι ἐπὶ προχώματος ἐν εἴδει ἡμικυκλίου. Ἔχουν λίθινα τείχη μὲ θύρας ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀναγινώσκονται τὰ ὀνόματα, τὰ προτερήματα καὶ αἱ ἀρεταὶ τῶν ἐνταφιασμένων. Τὰ προχώματα ἐνίοτε εἶναι ἐστολισμένα μὲ ὀβελίσκους. Ταῦτα τὰ μνημεῖα τῶν μεγαλειοτήτων, τὰς ὁποίας ὁ θάνατος ἐξουδένωσε, περικυκλοῦνται ἀπὸ διάφορα εἴδη κυπαρίσσων, τῶν ὁποίων τὸ σκοτεινὸν καὶ μελαγχολικὸν χρῶμα φαίνεται, ὅτι ἐκλέχθη εἰς ὅλας τὰς χώρας πρὸς στολισμὸν τῶν θλιβερῶν σκηνῶν. Ἐν τοσούτῳ ὁ σμίλαξ τῶν κοιμητηρίων δὲν βλαστάνει μήτε κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, μήτε εἰς τὴν λοιπὴν Σινικήν. Ἀλλὰ πολλοὶ τάφοι ἐπισκιάζονται μὲ εἶδός τι ξύλου τῶν Ἰνδιῶν, μὲ μακροὺς καὶ χρεμασμένους κλώνους ἀγνώστου εἰς τὴν Εὐρώπην. Εὑρίσκονται εἰς τὰ περίχωρα τῆς γειτνιαζούσης τὴν πόλιν λίμνης μνήματα παντὸς σχήματος, ἐκ λίθου, ἐκ χοὸς, καὶ ἐκ ξύλου. Αὐτὸς ὁ τόπος φαίνεται, ὅτι εἶναι ἓν τῶν μεγάλων κοιμητηρίων τῆς πόλεως *Χαὶγ·Τχοὺ Φοὺ*, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἐπαρθμοῦνται σχεδὸν ἓν ἑκατομμύριον. Ἐκτὸς τούτου, ἁπαντῶνται μνήματα εἰς ὅλα τὰ περίχωρα ταύτης τῆς πόλεως. Εὑρίσκονται εἰς τὰς πεδιάδας, εἰς τοὺς κήπους, εἰς τὸ μῆκος τῶν μεγάλων δρόμων, καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῆς αὐτοκρατορικῆς διώρυγος· δὲν παρέρχεται νὺξ χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ κοιμητήριον. Οἱ Σῖναι πηγαίνουν ἐκεῖ μὲ δᾷδας διὰ νὰ τιμήσωσι τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων των· στολίζουν τοὺς τάφους των μὲ σηρικὰς ταινίας ἢ ἐζωγραφισμένον χάρτην· σπείρουν ἐκεῖ ἄνθη, καὶ καίουσιν ἀρώματα.

Κόπρος, τὴν ὁποίαν οἱ Σῖναι προκρίνουσι πρὸς πάχυνσιν τῆς γῆς.

Οἱ Σῖναι θεωροῦν τὰς κόπρους τῶν γαιῶν των ὡς ἀντικεί-

μενον τόσον ἀξιόλογον, ὥστε πλήθη γερόντων, γυναικῶν, τέκνων ἀνίκανα εἰς ἄλλην ἐργασίαν, ἐνασχολοῦνται ἀδιαλείπτως πρὸς ζήτησιν ἀκαθαρσιῶν εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τοὺς μεγάλους δρόμους καὶ εἰς τὰς ὄχθας τῶν διωρύγων καὶ τῶν ποταμῶν. Ἔχουν μικρὸν κάνιστρον προσκολλημένον ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ φέρουν ἀνὰ χεῖρας μικρὸν ξύστρον ξύλινον, μὲ τὸ ὁποῖον συναθροίζουσι τὰς κόπρους τῶν ζώων, καὶ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς κόπρισιν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν κόπρον τῶν πτηνῶν, οἱ σινικοὶ γεωργοὶ προτιμῶσι τὰς κόπρους τῶν ἀνθρώπων. Αὕτη ἡ κόπρος ἀνακατώνεται, ὀλίγη ὅμως κατὰ τὴν ποσότητα, μὲ μέρος τι παχείας γῆς, καὶ ἐκ τούτου κατασκευάζουν ἀκολούθως πλακούντια, τὰ ὁποῖα ξηραίνουσιν εἰς τὸν ἥλιον.

Εἰς πολλὰ μέρη μεμισθωμένης γῆς πλησίον τῶν δρόμων καὶ τῶν στενωπῶν, θάπτονται μεγάλα ἀγγεῖα μέχρι τῶν ἄκρων πρὸς εὐχρηστίαν τῶν γεωργῶν ἢ τῶν διαβατῶν. Πλησίον τῶν μεγάλων δρόμων, καὶ τῶν χωρίων, εὑρίσκονται μικραὶ οἰκίαι, αἵτινες περιέχουν δοχεῖα ᾠκοδομημένα τόσον στερεῶς, ὥστε τὸ περιεχόμενον νὰ μὴν δύναται νὰ χαθῇ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ῥίπτεται ἄχυρον ἐκ διαλειμμάτων, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐξάτμισιν. Τέλος οἱ Σῖναι ἐκτιμῶσι τόσον πολὺ τὸ πρώτιστον τῶν ἀρτυμάτων, τὰ ὁποῖα συνιστῶσι τὰς κόπρους των, ὥστε ὁ πολιώτατος γέρων δὲν θεωρεῖται ποτὲ ὡς διόλου ἀνωφελὴς εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἥτις τὸν τρέφει.

Ἐπίτομος περιγραφὴ τῆς Καντῶνος.

Ἡ πόλις *Καντὼν* κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ποταμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκε τὸ ὄνομά της. Περικυκλοῦται ὑφ' ἑνὸς τείχους, τὸ ὁποῖον ἔχει ὕψος τριάκοντα ποδῶν. Ἡ ὑπεράσπισίς του συνίσταται εἰς φρούρια ἀπέχοντα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, πρὸ πάντων ἐκ μέρους τοῦ ποταμοῦ, καὶ προμεμηθευμένα μὲ ὑπερμεγέθη πυροβόλα, καὶ πολυάριθμον φρουράν. Αἱ ὁδοὶ εἶναι πλατεῖαι δεκαπέντε ἕως εἴκοσι πόδας, καὶ εἶναι ἐστρω-

μέναι μὲ ἐπιπέδους λίθους· οἱ οἶκοι, ᾠκοδομημένοι ἐκ ξύλου, σπανίως ὑψοῦνται ὑπεράνω τῆς μιᾶς ὀροφῆς. Τὸ ἔμπροσθεν τῶν πωλητηρίων κεκαλλωπισμένον χαριέντως, ὑποστηριζει ἐξώστεγόν τι τεθειμένον ἐν τῷ μέσῳ, καὶ κεκαλυμμένον ὑπὸ γεισώματος. Οἱ κάτοικοι τῆς Καντῶνος ἐπαριθμοῦνται ἓν ἑκατομμύριον. Τὰ προάστειά του μόνον πρέπει νὰ ἔχωσι τοὐλάχιστον τὸ ἥμισυ.

Αὕτη ἡ πόλις, ὡς εἶναι γνωστὸν, εἶναι ὁ μόνος λιμὴν τῆς Σινικῆς, ὅπου συγχωρεῖται εἰς τοὺς ξένους νὰ ἐμπορεύωνται, μάλιστα διαμένουσιν εἰς μόνα τὰ προάστεια, ἀπέχοντα σχεδὸν ἡμίσειαν λεύγαν. Οὐδεμία ἀποθήκη ἀργιλλοπλάστων καθ' ὅλον τὸν κόσμον δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ κατὰ τὴν ἔκτασιν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν διανομὴν τῶν τῆς Καντῶνος. Τὸ θεῖον κατέχει εἰς τοῦτον τὸν λιμένα ἀπείρους ἀποθήκας, ὅπου περικλείεται εἰς κιβώτια διατεταγμένα κατ' ὀροφάς.

Τὰ γραφεῖα τῶν διαφόρων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης κεῖνται κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς, καὶ δὲν ἔχουν κἀμμίαν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν πρὸς ἄλληλα. Διακρίνονται διὰ τῆς σημαίας τῆς χώρας των, ἐπηρμένης καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτάτου μέρους τοῦ καταστήματος.

Βαμπού, χωρίον ὡραιότατον καὶ πολυανθρωπότατον, ἀπέχον σχεδὸν ἓξ λεύγας τῆς Καντῶνος, εἶναι τὸ μέρος ὅπου προσορμίζονται ὅλα τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἀναβῶσι τὸν ποταμὸν εἰς τὰ ἄνω.

ΚΕΦ ΕΙΚ. ΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Λεπτομερὴς περιγραφὴ τῆς πρεσβείας τῶν Ὁλλανδῶν εἰς τὴν Σινικὴν, κατὰ τὸ 1795. Ἠθικὴ περιγραφὴ καὶ ἐνδυμασία Κιεν-Λόνγ, παρὰ τοῦ Κ. Βανβραὰμ, δευτέρου τῆς πρεσβείας.

« Ἐπειδὴ εἶδον πλησιέστατα τὸν αὐτοκράτορα τῆς Σινικῆς, λέγει οὗτος ὁ πρέσβυς, κρίνω εὔλογον νὰ εἰπῶ κάτι τι περὶ τοῦ ὑποκειμένου του καὶ τῆς ἐνδυμασίας του. Τὸ ἐξωτερικόν του φέρει ὅλους τοὺς χαρακτῆρας τοῦ γηρατείου, κατ' ἐξοχὴν δὲ οἱ ὀφθαλμοί του, οἵτινες ἀκαταπαύστως δακρυρροοῦσι, καὶ τόσον εἶναι ἀδύνατοι, ὥσε μόλις δύναται νὰ ὑψώσῃ τὸ βλέφαρον, ἐπειδὴ εἶναι διόλου περιπεπτυγμένον καὶ καταπεπιεσμένον, καὶ μάλιστα τὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ. Ὅθεν βιάζεται, ὅταν θέλῃ νὰ στήσῃ τὰ βλέμματά του ἐπί τινος ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τόσον πλησίον, νὰ ὑψώνῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ νὰ τὴν κλίνῃ ὀλίγον εἰς τὰ ὄπισθεν. Αἱ παρειαί του εἶναι κεχαυνωμέναι καὶ κρεμάμεναι. Τὸ γένειόν του εἶναι κοντὸν καὶ ἀρκετὰ λευκόν.

« Ἡ ἐνδυμασία του συνίσταται εἰς ἐνδύματα κεκοσμημένα μὲ μηλωτὴν, ἥτις μ' ἐφάνη ὅτι ἦτο ἀπὸ ἐνυδρίδα, καὶ ὁ πῖλός του εἶχε τὴν ἄκραν ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης. Ἐνίοτε ὁ πῖλος εἶναι κεκοσμημένος μὲ χονδρὸν μαργαρίτην. Εἰς καιρὸν χειμῶνος ὁ στολισμὸς τούτου τοῦ μονάρχου εἶναι πολλὰ ἁπλοῦς, μολονότι καθ' ὅλους τοὺς καιροὺς ὑπηρετεῖται καὶ λατρεύεται ὡς θεότης. Δὲν ἀπολαμβάνει μήτε τὸ δεκατημόριον τῶν ἡδονῶν καὶ διασκεδάσεων τοῦ μικροτάτου ἡγεμόνος τῆς Εὐρωπης, καὶ αἱ τέρψεις του δὲν συνίστανται μόνον εἰς παιγνίδια καὶ ἀντικείμενα, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι δύσκολον νὰ τέρπεται ὁ χυδαῖος λαὸς τῆς Εὐρώπης εἰς τὰς δημοσίους πανηγύρεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν γνωρίζει πλέον πολυζητήτους τέρψεις, καὶ δὲν δύναται νὰ

σχηματίση τὴν ἰδίαν των, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπῶμεν ὅτι τὰς στερεῖται.

Διήγησις προγεύματος τινὸς τῶν πρέσβεων τῆς Ὁλλανδίας παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι.

« Ἀρχίσαμεν τὸν δρόμον μας, λέγει προσέτι ὁ Κ. Βανβραὰμ, τὴν 29 Ἰαννουαρίου κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς πρωΐας διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παλάτιον, καθήμενοι εἰς μικρὰ ἁμάξια, ὀλίγον τι μακρὰν μεγαλοπρεποῦς τινος γεφύρας λιθίνης. Εἰσήχθημεν ἀκολούθως εἰς ἓν μικρὸν δωμάτιον τοῦ παλατίου, διὰ νὰ προσμείνωμεν ἐκεῖ τὸν ἐρχομὸν τοῦ αὐτοκράτορος. Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἐξήλθομεν εἰς εἶδός τι κήπου. Περιεμείναμεν ἐκεῖ πλησίον μεγάλου καὶ πολυτελοῦς κτιρίου τὴν ἐμφάνισιν τοῦ μονάρχου.

Παρελθούσης ὀλίγης ὥρας μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἔρθασε καθήμενος ἐπὶ τῆς συνήθους ἕδρας του, βασταζομένης ὑπὸ ὀκτὼ ἀνθρώπων. Ἐγονατίσαμεν ἐπὶ τῆς διαβάσεώς του χωρὶς νὰ τὸν χαιρετήσωμεν. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ κτίριον, εἰσήχθημεν καὶ ἡμεῖς εἰσελθόντες εἰς αἴθουσάν τινα, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἦτον ὁ θρόνος. Ἐφαίνοντο ἐκεῖ ὡσαύτως μουσικὰ ὄργανα, καὶ μικραὶ τράπεζαι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐτέθησαν φαγητὰ ἐξ ὀρύζης, ἐκ ζωμοῦ, ἐκ κοκκάλων κρέατος καὶ ἐξ ἀλευρίνων σφαιριδίων.

Ἀφοῦ ὁ αὐτοκράτωρ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι τὸν ἐχαιρέτησαν, καὶ ἑπομένως ἐκάθησαν ἐπὶ στρωμάτων. Ὁ μονάρχης, ἀφοῦ ἔφαγεν ὀλίγον, μᾶς ἔστειλε μικρόν τι τρυβλίον ἐκ τῆς τραπέζης του, τὸ ὁποῖον ἦτο γεμάτον ἀπὸ ἀλεύρινα πλακούντια, ἀρκετὰ νόστιμα. Ἐνόσῳ ἐτρώγαμεν, μουσικοὶ ἐκτελοῦσαν συναρμονίαν διὰ φωνῆς καὶ δι' ὀργάνων· μεταξὺ τῶν ψαλτῶν ἦτο καὶ ἕνας χονδρότατος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ ἐσχημάτιζε τὴν ἐντονωτατην βαρυτονίαν, τὴν δποίαν ἤκουσα ἐπὶ ζωῆς μου, καὶ μὲ ἐκπληκτικὴν καθαρότητα τοῦ ἤχου.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἐφέρθη εἰς ἕκαστον συνεστιατορα φιάλη γάλακτος ἐκ κυάμων, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυνήθην νὰ πίω, ἐπειδὴ ἦτο καθ' ὑπερβολὴν καυμένον. Μετ' ὀλίγον ἐσήκωσαν τοὺς πρέσβεις τοῦ βασιλέως τῆς χερσονήσου Κορέας, καὶ ἡμᾶς, διὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσωσι πρὸς τὸν θρόνον, ὅπου ἐκάμαμεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὰς ἐν χρήσει προσρήσεις. Ἐλάβαμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας του φιάλην ἐκ σαμσοῦ ἢ οἴνου σινικοῦ· τὸν ἠπάσθημεν ἀκόμη μίαν φορὰν ὁ πρέσβυς καὶ ἐγὼ, καὶ ὑπήγαμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς θέσεις μας. Ὅταν ἐκαθίσαμεν, ἦλθαν μερικοὶ κωμῳδοποιοὶ, μεταξὺ τῶν ὁποίων μικρόν τι παιδίον ἐκτέλεσεν ἐπάνω εἰς ἓν *βαμβοὺ* τὰς μόνας περιστροφὰς, αἵτινες ὁπωσοῦν ἦσαν ἄξιαι προσοχῆς.

Μετ' ὀλίγον ὁ μονάρχης ἐσηκώθη καὶ ἀνεχώρησε πρὸς τὸ παλάτιον. Τότε μᾶς κατεβίβασαν εἰς τὸν κῆπον, ὅπου ἐστήθη μεγάλη σκηνὴ κίτρινη ἐπάνω τριῶν μικρῶν τραπεζῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν πινακίδες ξύλιναι γεμάται ἀπὸ δῶρα, προσδιωρισμένα διὰ τοὺς ἀπεσταλμένους, οἵτινες παρέδρευαν εἰς τὴν ἑορτήν. Ταῦτα τὰ δῶρα διενεμήθησαν εἰς ἡμᾶς παρὰ τῶν τριῶν πρώτων ὑπουργῶν. Ἐκτὸς τῶν ὅσα ἔδωκαν εἰς ἡμᾶς, προσετέθη καὶ ἄλλο διὰ τὸν Στατχούδερ τῆς Ὁλλανδίας, τὸ ὁποῖον ἦτο εἶδος σκήπτρου κατὰ τὸν Σινικὸν τρόπον, ἐκ πολυτελοῦς πρασινωποῦ καὶ διαφανοῦς λίθου. Τοῦτο τὸ κειμήλιον, ὡραιότατα ἐξειργασμένον καὶ ἐντελῶς ἐστιλβωμένον, ἐξετιμήθη δύο χιλιάδας ταλήρων, ἕνδεκα χιλιάδας φράγκων. Ἦτο συνωδευμένον ἀπὸ πεντήκοντα πέντε κυλίνδρους ἐκ διαφόρων μεταξωτῶν ὑφασμάτων, οἵτινες ἐνεχειρίσθησαν εἰς τὸν πρέσβυν, καί τινα ἄλλα διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς πρεσβείας, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ των. Ἑβδομήκοντα δύο ὑφάσματα ἐκ λεπτῆς μετάξης καὶ ἑβδομήκοντα δύο ἐκ μελαψῆς ἀγκίνας ἦσαν προσδιωρισμένα διὰ τὸν μηχανικὸν καὶ διὰ τοὺς δεκαεπτὰ πολεμικοὺς ἢ οἰκιακούς. Τελειωθείσης τῆς παρατάξεως, ὁ πρῶτος ὑπουργὸς μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ἡ μεγαλειότης του εἶχε προστάξει νὰ μᾶς

δείξωσι μερικοὺς ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατίου εὑρισκομένους ναοὺς καὶ κτίρια. Ἦτο ἑνδεκάτη καὶ ἡμίσεια ὥρα, ὅταν ἐτελειώσαμεν ταύτην τὴν διασκεδαστικὴν ἐπίσκεψιν. Τὴν μεθαύριον ὁ πρέσβυς ἔλαβεν ὡσαύτως τὴν τιμὴν νὰ προγευθῇ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸ ἐνηβητήριόν του, κείμενον δύο λεύγας πρὸς ἄρκτον τοῦ Πεκίνου. Ἡ παράταξις τοῦ γεύματος ὑπῆρξεν ἡ ἰδία μὲ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐξιστορήσαμεν προηγουμένως.

Λεπτομέρειαι τῆς προπεμπτηρίου ἀκροάσεως τῆς παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κιὲν-Λόνγ εἰς τὴν πρεσβείαν τῆς Ὁλλάνδας δοθείσης. Ἐπιστολὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν Στατχούδερ.

Τὴν 8 Φεβρουαρίου 1795, κατὰ τὰς ἑνδεκα ὥρας τῆς πρωΐας, ὁ πρέσβυς τῆς Ὁλλάνδας καὶ ὁ Κ. Βανδραὰμ ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ Πεκίνου, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ ἐνηβητήριον τοῦ αὐτοκράτορος, ὅπου ἔμελλαν νὰ λάβωσι τὴν ἐξιτήριον ἀκρόασιν. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ *Γβὲν Μὶνγ-Γβὲν*, ὄνομα ταύτης τῆς οἰκίας, ὡδηγήθησαν εἰς ἓν δωμάτιον, ὅπου διέτριψαν τὸ πολὺ δύο ὥρας. εἰς τοῦτο τὸ διάστημα, τοὺς ἔφεραν λείψανά τινα ἀπὸ τὸ γεῦμα τοῦ αὐτοκράτορος εἰς χρυσᾶ τρυβλία. Ἀπὸ τοῦτο τὸ δωμάτιον εἰσήχθησαν ἀκολούθως ὑπὸ σκηνὰς, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἀνεβιβάσθησαν εἰς ἓν προαύλιον ὅπου ἔμελλαν νὰ ῥίψωσιν εἰς τὸν ἀέρα πυροτεχνήματα.

Κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας, ὁ Αὐτοκράτωρ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κτήριον, καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ἕδρας του, κειμένης ἐπί τινος στασειδίου. Τότε ὅλοι οἱ ἀπεσταλμένοι εἰσήχθησαν εἰς αὐτὸν, τεταγμένοι συνάμα καθ' ἕκαστον ἔθνος, καὶ οἱ Ὁλλανδοὶ ἦσαν οἱ τρίτοι. Μετὰ τὸν τιμητικὸν ἀσπασμὸν, ὁ αὐτοκράτωρ ἔστειλε λόγον εἰς τὸν πρέσβυν διὰ τοῦ πρώτου ὑπουργοῦ, νὰ διηγηθῇ εἰς τὸν βασιλέα του εἰς ποίαν κατάστασιν τὸν εἶχεν ἀφήσει

κατὰ ποῖον τρόπον ἐκεῖνος τὸν ὑπεδέχθη καὶ τὸν ἐφιλοφρόνησε, καὶ τί εἶδεν εἰς τὰ παλάτιά του.

Ἀφοῦ οἱ διάφοροι ἀπεσταλμένοι ἔλαβαν τοιουτοτρόπως γενικὴν ἐξιτήριον ἀκρόασιν, εἰσήχθησαν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, καὶ ἐπομένως ἐδόθη εἰς ἕκαστον προσκεκλημένον φιάλη γάλακτος ἐκ κυάμων. Μετέπειτα ἡτοιμάσθη διὰ τοὺς Ὁλλανδοὺς μικρὰ τράπεζα μὲ ζυμαρικὰ καὶ γλυκύσματα, μεταξὺ δὲ τούτων ἐπροξένει μεγάλην ἐντύπωσιν ἓν τρυβλίον βρασταῦ προβάτου, τὸ ὁποῖον εἶχαν συνενώσει μὲ αὐτά. Ἡ λοιπὴ συνάθροισις ἔλαβε τὴν αὐτὴν περιποίησιν. Ἐνῷ ἐπρογεύοντο, παλαισταὶ, μουσικοὶ καὶ θαυματοποιοὶ ἔκαμναν παντοειδεῖς περιστροφὰς. ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ γηραιὸς αὐτοκράτωρ διεσκέδασεν εἰς τόσον βαθμὸν, ὥστε διεμοίρασε χρήματα εἰς σημεῖον ἐπιδοκιμασίας.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ ἡλίου, ἤρχισε τὸ πυροτέχνημα, οὗτινος ἡ ἐκτέλεσις ἦτον ἐντελής. Αἱ κυρίαι τῆς αὐλῆς, καθήμεναι εἰς τὸ ὑψηλότατον πάτωμα τοῦ παλατίου, ἔλαβαν ὡσαύτως τὴν εὐαρέσκειαν νὰ μεθέξωσιν ἀπὸ τοῦτο τὸ θέαμα. Τελειωθέντος δὲ τοῦ πυροτεχνήματος, ἡ αὐτοῦ αὐτοκρατορικὴ μεγαλειότης ἐπῆγεν εἴς τινα κατοικίαν τούτου τοῦ εὐφροσύνου τόπου, συρόμενος ἐν χαμουλκῷ ἐπὶ τοῦ πάγου. Οἱ πρέσβεις τὸν ἠκολούθησαν εἰς ἄλλον ἐπίπεδον χαμουλκὸν, κατὰ μῆκος διώρυγός τινος στρεβλῆς. Ἐξῆλθον τοῦ ἑλκύθρου πολλὰ μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ ἔφθασαν περιπατοῦντες εἰς ἓν περφυτευμένον κτίριον, πρὸς τὸ ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ εἶχεν ἤδη καθήσει. Ἐκάθησαν δὲ ἐπὶ στρωμάτων. Κωμῳδοποιοί τινες ἄρχησαν ἀηδεῖς βωμολοχίας, ἀφοῦ μουσικοί τινες ἔψαλαν τερμάχιόν τι, οὗτινος τὸ ὑποκείμενον ἦτο, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἡ δόξα τοῦ μονάρχου, πανηγυριζομένη παρ' ὅλων τῶν λαῶν.

Μετὰ παῦσιν ἡμισείας ὥρας εἰς τοῦτο τὸ μέρος, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνεχώρησεν. Τότε οἱ πρέσβεις ἐφέρθησαν εἰς τὴν ἄκραν τῆς διώρυγος, ὅπου ἕλκυθρον τοὺς ἐδέχθη διὰ νὰ τοὺς φέρῃ, διὰ πολλῶν περιστροφῶν, πλησιέστατα θύρας τινὸς, ὅπου

ηὗραν ἁμάξια, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπέβησαν διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν κατοικίαν των, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλειπαν ἐννέα ὥρας.

Τίποτε δὲν ἦτο δι' αὐτοὺς πλέον εὐάρεστον, μολονότι τὰ ἁμάξια τοὺς ἐκλόνιζαν ἀρκετὰ κατὰ τοῦτο τὸ ὀλιγοχρόνιον ταξείδιον, ὅπου ἡ θεωρία τῆς ἐξόχου διώρυγος *Γουὲρ-Μὶγγ-Γίουὲρ*, τῶν διά τινος δάσους ἐπ' ἀνίσου ἐδάφους ἐλιγμῶν της, τῶν μὲ σκοπέλους κεκοσμημένων ἄκρων της, οἵτινες, λαβόντες χρῆσιν πλίνθων ἢ λίθων, ἀπέκτησαν διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου σχῆμα, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἐκληροδοτήθη εἰς αὐτοὺς παρὰ τῆς φύσεως. Πόσον ἐχάρησαν ἰδόντες μέρος τούτου τοῦ φρουρίου, τὸ ὁποῖον τοὺς ἦτον ἀγνώριστον μέχρι τῆς σήμερον, ἂν καὶ δὲν ἐθεώρησαν μήτε τὸ εἰκοστὸν μέρος τῶν ὡραιοτήτων, τὰς ὁποίας περιέχει εἰς τὴν εὐρύχωρον περιφέρειάν του!

Τὴν **14** Φεβρουαρίου, τοὺς ἐφέρθη μετὰ τὸ γεῦμα ἡ πρὸς τὸν Στατχοῦδερ ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐτέθη ἐπὶ τραπέζης εἰς τὴν μεγάλην αὐλὴν τοῦ παλατίου των, καὶ ἐπῆγαν νὰ τῇ προσφέρωσι τὸν τιμητικὸν ἀσπασμόν· ἐξεβλήθη ἀκολούθως τῆς ἐκ βαμβοῦ θήκης της διὰ νὰ δειχθῇ εἰς αὐτούς. Ἦτο γεγραμμένη ὅλη ἐπὶ μιᾶς σελίδος ἐκ μεγάλου φύλλου σινικοῦ κεχρωματισμένου καὶ στίλβοντος χάρτου, ταρταριστὶ, σινιστὶ καὶ λατινιστί. Ἦτο συνηνωμένος μὲ αὐτὴν καὶ εἷς κατάλογος δώρων, τὰ ὁποῖα ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξαπέστελλε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ τῶν ὅσα ἔκαμε πρὸς ἕκαστον μέλος τῆς πρεσβείας. Ὁ πρῶτος πρέσβυς ἀνέγνωσε τὴν λατινικὴν ἐπιστολὴν, καὶ εὗρεν αὐτὴν μονοειδεστάτην. Τελειωθείσης δὲ ταύτης τῆς ἀναγνώσεως, ἡ ἐπιστολὴ περικεκλεισμένη εἰς τὸ κίτρινον περιτύλιγμά της, ἐξαναβάλθη εἰς τὴν θήκην, ἔπειτα τὴν ἔλαβεν ἕνας μανδαρῖνος διὰ νὰ τὴν ἐγχειρίσῃ εἰς τοὺς πρέσβεις, ὅταν ἐπιστρέψωσιν εἰς Καντῶνα.

Μετὰ ταύτην τὴν παράταξιν, ἄρχιζαν νὰ βάλλωσι τὰ σκεύη

των ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν, μέχρις ὅτου ἡ νὺξ διακόψῃ ταύτην τὴν ἐργασίαν. Τὸ ἑσπέρας, ὑπουργός τις ἦλθε νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσῃ, καὶ νὰ τοὺς εὐχηθῇ καλὸν ταξείδιον. Τὴν ἐπαύριον, τὰς 15, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Πεκῖνον κατὰ τὰς τρεῖς ὥρας καὶ ἡμίσειαν μετὰ τὸ γεῦμα.

Ὀλίγον μακρὰν ἀπ' αὐτὴν τὴν πόλιν, ἀνέβησαν εἰς ὀχήματα πολὺ εὐχρηστότερα παρὰ τὸ εἶδος τῶν ἁμαξίων, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὴν εἶχαν διέλθει.

Παρατηρήσεις τῶν πρέσβεων τῆς Ὀλλάνδας εἰς τὴν ἐκ Πεκίνου ἐπιστροφήν των.

Ξύλον ἀδιάφθορον.

Ὑπάρχει εἰς τὴν Σινικὴν ξύλον τι θεωρούμενον ὡς ἄφθαρτον, καὶ τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται εἰς τὰ νεκροφορεῖα. Εἶναι νεκροφορεῖα, τὰ ὁποῖα τιμῶνται περισσότερον ἀπὸ ἑκατὸν πεντήκοντα Λουδοβίκεια χρυσᾶ τῆς Γαλλίας. Ἕως καὶ ὁ μὴ πολὺ εὐκατάστατος Σίνης προμηθεύεται ἐπὶ ζωῆς του, εἴτε δι' ἑαυτὸν, εἴτε διὰ τὴν οἰκογένειάν του, τὸ καλήτερον ξύλον, τὸ ὁποῖον δύναται ν' ἀγοράσῃ, καὶ τοῦτο τὸ ξύλον φυλάττεται εἰς τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας του μὲ ὑπερβολικὴν φροντίδα, ἕως ὅτου λάβωσιν ἀνάγκην νὰ τὸ κάμωσι τελευταίαν κατοικίαν ὄντος μὴ ὑπάρχοντος πλέον, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ἡ κενοδοξία ἐπέζησε μετ' αὐτό.

Περὶ τοῦ Κιτρίνου ποταμοῦ.

Ὁ κίτρινος ποταμὸς εἶναι ὁ μέγιστος πάντων τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ὁ πλέον ἀξιοφόβητος διὰ τῶν ἐκχειλίσεών του ἐξ αἰτίας τῆς ὁρμητικῆς ροῆς του. Ὅθεν ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀναχαιτίσωσι διὰ διπλῶν προχωμάτων πανταχόθεν. Τὸ ἐσωτερικὸν ὑπολογίζεται διὰ τὰς συνήθεις αὐξήσεις τοῦ ὕδατος, καὶ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὰς ἀσυνήθεις ἐκχειλίσεις· ἡ περὶ αὐτὰ ἐπα-

γρύπνησις ἐνεπιστεύθη εἰς τὰς φροντίδας τῶν τριῶν ἀντιβασιλέων τῆς πρώτης τάξεως. Ἕκαστος αὐτῶν χρεωστεῖ νὰ καθεδρεύῃ εἰς πόλιν γειτνιάζουσαν μὲ τὸν νομόν του. Ἐκ τούτου τοῦ προσόντος ἔλαβαν τίτλον, ὅστις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν τοῦ ἐπιστάτου τῶν προχωμάτων.

Γενικὸν ὄφελος τοῦ βαμβοῦ εἰς τὴν Σινικήν.

Ἀπὸ ὅλα ὅσα αὐξάνουν εἰς τὴν εὐρύχωρον ἔκτασιν τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας, δὲν εἶναι τίποτε ἄνευ ἀντιλογίας, τοῦ ὁποίου τὸ ὄφελος νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ τοῦ βαμβοῦ. Δὲν γνωρίζουν σχεδὸν τίποτε ἀπὸ τὰ ἔν τινι χρήσει ἤκοντα εἴτε ἐπὶ γῆς, εἴτε ἐφ' ὕδατος, εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ ὁποίου νὰ μὴν εἰσέρχηται τοῦτο τὸ ξύλον, ἢ νὰ μὴ ἦναι συνηνωμένον εἰς τὴν ὠφέλειαν αὐτοῦ. Ἀπὸ τὰ πλέον ἀξιότιμα ἀντικείμενα ἅτινα χρησιμεύουσι πρὸς καλλωπισμὸν τῶν παλατίων τοῦ αὐτοκράτορος, μέχρι τοῦ μικροτάτου ὀργάνου, ὅπερ μεταχειρίζεται ὁ πτωχὸς τεχνίτης, τὸ βαμβοῦ εὑρίσκει παντοῦ τὸν τόπον του. Ἐκ τούτου κατασκευάζονται ὁλόκληροι οἰκίαι καὶ ὅλα τὰ κινητὰ, ἅτινα τὰς στολίζουσιν. Εἰς τὴν θαλασσοπλοΐαν, τὸ βαμβοῦ προμηθεύει καὶ τὸ μικρὸν σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἐπισύρει τὸ εὔθραυστον σκάφος, καὶ τὸν ἀγκυρίτην, ὅστις δεδεμένος μετὰ τῆς ἀγκύρας, ἐξασφαλίζει τὴν εὐμεγεθεστέραν ὁλκάδα. Τοῦτο τὸ δένδρον, τὸ ὁποῖον πληθύνει μὲ ἐκπληκτικὴν ἀφθονίαν καὶ αὐξάνει μὲ ἀξιοσημείωτον ταχύτητα, ὅταν φυτευθῇ εἰς καλὴν γῆν, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν μεγίστων εὐεργεσιῶν, τὰς ὁποίας ἡ φύσις ἐχορήγησεν εἰς τὸ σινικὸν ἔδαφος. Ὅθεν ὁ λαὸς τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγρῶν πολλαπλασιάζει ἀδιακόπως τὴν πολύτιμον χρῆσιν αὐτοῦ.

Θλιβερὰ διαγωγὴ τῶν γυναικῶν τῆς Σινικῆς.

Εἰς τὴν Σινικὴν, ὅλαι αἱ γυναῖκες εἶναι ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ὁ σύζυγος ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅταν ἡ νόμιμος γυνή του ὑποπέσῃ εἴς τινα τῶν παρὰ τοῦ νόμου προσδιωρισμένων ἐγκλημάτων, νὰ τὴν πωλήσῃ, ἐκτὸς μόνον ἂν ἡ οἰκογένειά της θελήσῃ καλήτερα νὰ τὴν ἐξαναλάβῃ καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὴν προῖκα, τὴν ὁποίαν ἔλαβε κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συνοικεσίου.

Δὲν ὑπάρχει διόλου χώρα εἰς τὸν κόσμον, ὅπου αἱ γυναῖκες νὰ ζῶσιν εἰς μεγαλητέραν ταπείνωσιν, καὶ νὰ ὑπολήπτωνται πολλὰ ὀλίγον. Ὅταν ἔχουν συζύγους τῆς πρώτης κλάσεως, εἶναι πάντοτε κεκλεισμέναι· αἱ τῆς δευτέρας δὲν ἀπολαμβάνουν κἀμμίαν ἐλευθερίαν· εἰς τὴν τελευταίαν, συμμετέχουν μετὰ τῶν ἀνδρῶν τὰς ἐπιπονωτάτας καὶ χονδροειδεστάτας ἐργασίας. Ἐὰν ἦναι μητέρες, ἔχουν ἓν φορτίον περιπλέον, ἐπειδὴ φέρουν, ἐργαζόμεναι, τὸ τέκνον των προσκολλημένον ἐπὶ τῆς ῥάχεως, ἕως ὅτου νὰ ἦναι εἰς κατάστασιν τοῦ νὰ περιπατήσῃ.

Ὅσον αὐστηρὰ καὶ ἂν ἦναι ἡ τύχη τοῦ γυναικείου φύλου, ταῦτα τὰ ἀδύνατα πλάσματα τὴν ὑποφέρουν μὲ ὑπομονὴν καὶ ὑποταγὴν, τὰς ὁποίας μόνη ἡ συνήθεια δύναται νὰ δώσῃ καὶ νὰ διδάξῃ.

Περιγραφὴ μεγαλοπρεποῦς τινος μνημείου ἀνεγερθέντος πρὸς τιμὴν μεγάλου τινος μανδαρίνου.

Οὗτος ὁ ἔξοχος τάφος κεῖται εἰς τὸ *Τχὲ-Κιὰγγ*, μεταξὺ δύο βουνῶν, καὶ πλησιέστατα τῆς πόλεως *Χὰν-Τχεοὺ Φού*. Ἔχει ἀρχαιότητα περισσοτέραν τῶν χιλίων ἐτῶν, καὶ ἀνηγέρθη πρὸς τιμὴν ἑνὸς μανδαρίνου τῆς πρώτης τάξεως, τὸν ὁποῖον ἡ ἀρετή του καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη του δὲν ἐδυνήθησαν νὰ σώσω-

σιν ἀπὸ τὴν καρατομίαν. Ἐπειδὴ ἐκατηγορήθη ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ ἡ συκοφαντία ἀνεκαλύφθη μετ' ὀλίγον, τὸ σῶμα τούτου τοῦ δυστυχοῦς ὑπουργοῦ ἐτάφη, κατὰ προσταγὴν τοῦ αὐτοῦ μονάρχου, μὲ ὅλην τὴν παράταξιν, ὅσην δύναται νὰ φαντασθῇ τις. Ἀνήγειρεν ἓν μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον, τὸν ὠνόμασεν Ἅγιον, ἀνύψωσε τὸν υἱόν του εἰς ἀξίαν, καὶ κατεδίκασεν εἰς ποινὴν τοὺς ἀπίστους κατηγόρους του. Ὁ τάφος τούτου τοῦ ἀξιοσεβάστου ἀνδρὸς σχηματίζει ἡμίσειαν σφαῖραν ἐκ πλίνθων. Ἀριστερόθεν εἶναι ἕν ἄλλο μικρότερον, τὸ ὁποῖον περιέχει τὰ λείψανα τοῦ υἱοῦ τούτου τοῦ δυστυχοῦς· εἰς τὰ ἔμπροσθεν καὶ πρὸς τὸ μέσον τοῦ μεγάλου μνήματος, ὑψώνεται θυσιαστήριον φέρον ἀγγεῖον διὰ τὰ ἀρώματα. Εἶναι ᾠκοδομημένον ἐκ λίθων πελεκητῶν διὰ τὰς θυσίας.

Τὰ δύο μνήματα, ᾠκοδομημένα ἐπί τινος ὑψώματος, εἶναι κεχωρισμένα διά τινος μνήματος μὲ θύραν τριῶν διαβάσεων. Κατὰ μῆκος καὶ εἰς τὸ μέσον ἑνὸς προαυλίου τετραγώνου καὶ πλατέως, ἀπὸ τῆς πρώτης θύρας τῆς εἰσόδου μέχρι τῆς τοῦ ἐσωτερικοῦ, εὑρίσκονται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν πολλὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα ἐκ πελεκητῶν λίθων. Ἑκάστη τάξις παρουσιάζει τρεῖς μανδαρίνους, ἕνα ἵππον μετ' ἐφιππίου, ἕνα κριὸν πλαγιασμένον, καὶ ἕνα λέοντα καθήμενον. Ἀπὸ τὰ δύο μέρη τῆς θύρας τῆς εἰσόδου, φαίνονται τὰ χυτὰ ἀγάλματα τῶν τεσσάρων συκοφαντῶν, τεθειμένα ἀνὰ δύο, γονυπετῆ, μὲ τὰς χεῖρας δεδεμένας ὄπισθεν τῆς ῥάχεως, μὲ τὸ πρόσωπον ἐσραμμένον πρὸς τὸν τάφον, ἀλλὰ χαμηλωμένον, μὲ τὰ ὀνόματά των ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τοῦ στήθους των. Διετηρήθη ἀπὸ δύο αἰώνων καὶ ἐπέκεινα ἡ χρῆσις, ὅταν προσφέρωσι θυσίας ἔμπροσθεν τοῦ τάφου, νὰ κτυπῶσιν εἰς τὸ μέτωπον μὲ κομμάτιον ξύλου, ἢ πέτραν, τὸ πρόσωπον τούτων τῶν τεσσάρων κακούργων.

Ὅλον τὸ μνημεῖον εἶναι περικυκλωμένον ἀπὸ τοίχους καὶ

ἀπὸ μερικὰ δένδρα. Μεγάλη καὶ ἔξοχός τις πύλη μὲ τρεῖς διαβάσεις σχηματίζει τὴν εἴσοδον αὐτοῦ, ἥτις εἰσέρχεται εἰς μεγάλην αὐλὴν ἐστρωμένην ἐκ λίθων πελεκητῶν, τῆς ὁποίας τὰ πλάγια εἶναι ἐστολισμένα ἀπὸ δύο ὡραίας στήλας, ὡσαύτως ἀπὸ λίθους πελεκητοὺς, καὶ ὑψηλοὺς σχεδὸν δεκαπέντε πόδας. Ὀλίγον τι μακρύτερα εἶναι δύο στύλοι ὁμαλοὶ καὶ τετράγωνοι τοῦ αὐτοῦ ὑψώματος. Ὁ καιρὸς φαίνεται ὅτι ἐπρόσθεσεν εἰσέτι βαθύτερον καὶ ἀνεξάλειπτον σεβασμὸν εἰς τοῦτο τὸ δικαίως περίφημον μνημεῖον, ἐπειδὴ ὀκτακόσια ἔτη παρῆλθον ἀφότου, πρὸς ἐπιδιόρθωσιν σφάλματος σκληροῦ, ἀλλ' ἀθελήτου, τὸ ἀνήγειρεν ὁ Αὐτοκράτωρ, ὡς ἀποκατάστασιν τῆς μνήμης τούτου τοῦ ἐναρέτου ὑπουργοῦ τῆς Ἐπικρατείας.

ΚΕΦ. ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Λεπτομερὴς περιγραφὴ τῆς παρελθούσης πρεσβείας τοῦ Λόρδου Ἀγμὲρστ εἰς τὴν Σινικὴν κατὰ τὸ 1816.

Ὁ Λόρδος Ἀγμὲρστ ἀνεχώρησεν ἐκ Πορτσμούθης τὴν 9 Φεβρουαρίου 1816, ὡς πρέσβυς παρὰ τῷ αὐτοκράτορι τῆς Σινικῆς, ἐπὶ τοῦ δικρότου ἡ Ἄλκηστις, συνωδευμένη μετὰ τοῦ τρικρότου ἡ *Λύρα*, καὶ μετά τινος πλοίου τῆς Ἑταιρείας τῶν Ἰνδιῶν, ἔρθασεν εἰς τὴν κιτρίνην θάλασσαν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουλίου, καὶ ἐξέβη τὴν 9 Αὐγούστου εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πετχελὶ, ὀλίγον τι μακρὰν τοῦ Πεκίνου. Ἐνόσῳ ὥδευε πρὸς ταύτην τὴν πρωτεύουσαν, οἱ μανδαρῖνοι μετεχειρίσθησαν ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα διὰ νὰ τὸν καταπείσωσι νὰ καθυποβληθῇ εἰς τὴν τελετὴν τοῦ *Κα τοῦ*, ἥτις συνίσταται εἰς γονυκλισίαν, καὶ εἰς ἐννεαπλοῦν κτύπημα τοῦ μετώπου κατὰ γῆς ἐπὶ παρουσίᾳ

τοῦ αὐτοκράτορος. Αὕτη ἡ ταπείνωσις ἀπαιτεῖται παρὰ τῆς νενομισμένης σινικῆς συνηθείας ὅλων τῶν βασιλέων τῆς οἰκουμένης, τοὺς ὁποίους ἡ αὐλὴ τῆς Κίνας θεωρεῖ ὡς τόσους ὑποτελεῖς, ὄχι μόνον ὅταν οἱ ἀπεσταλμένοι των ἦναι δεκτοὶ εἰς τὴν ἀκρόασιν τοῦ μονάρχου, ἀλλὰ καὶ ὅταν τοῖς στέλλῃ κἀνὲν ἄγγελμα ἢ φαγητὸν ἀπὸ τὴν τράπεζάν του. Ὁ Λόρδ Μακαρτνέϋ δὲν καθυπεβλήθη εἰς τοῦτο κατὰ τὸ 1793. Οἱ Ὁλλανδοὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὸ ἀποφύγωσι κατὰ τὸ 1795· ὁ λόρδος Ἀχμὲρστ, μὴ θέλων νὰ τοὺς μιμηθῇ, ἀπέδωκεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ σεβασμοῦ τὰ σύμφωνα μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἀντεπροσώπευε καὶ μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους του. Ἐπειδὴ τὰ πράγματα δὲν ἐδύναντο νὰ συμβιβασθῶσιν, ἡ πρεσβεία, ἡμέρας τινας μετὰ τὴν εἰς Πεκῖνον ἄφιξίν του, ἀπεπέμφθη πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ ὑποδοχήν. Ὁ αὐτοκράτωρ εὑρίσκετο τότε εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν του. Ἂς ἀκούσωμεν τοῦτον ὁμιλοῦντα εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ Πεκίνου, τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1816.

« Ἐὰν οἱ Ἄγγλοι, σταλέντες ἐσχάτως παρὰ τῆς κυβερνήσεώς των μὲ φόρον πολυτελῶν δώρων, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ ὑποκείμενόν μας κατὰ τὸ *Τιὲν-Σὶγγ*, κατὰ τὰς εἰθισμένας παρατάξεις, καὶ ἂν ἐξαναφέρθησαν εἰς τὰ πλοῖά των διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, τὸ σφάλμα πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν *Λαλὶγγ* καὶ εἰς τὸν *Κουὰγγ-Χοὶ* (δύο ὑπουργοὺς τῆς Ἐπικρατείας). Ὅταν ἔφθασαν εἰς *Τὸγγ-Χεοὺ*, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν ἐκτελέσει ἀκόμη τὰ ἐν χρήσει καθιερωμένα νόμιμα, ὁ *Χὸ-Τσὲ-Ταὶ* καὶ ὁ *Λεοὺ Κὲ Τὸγγ* (δύο μανδαρῖνοι) ἐνοχοποιήθησαν, διότι ἔκαμαν ὡς πρὸς αὐτοὺς συγκεχυμένην καὶ ἐσφαλμένην ἀναφορὰν, καὶ τοὺς ὡδήγησαν εἰς τὴν αὐλὴν χωρὶς κἀμμίαν ἑτοιμασίαν ἀπὸ μέρους των. Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν, ἐγὼ, ὁ αὐτοκράτωρ, δώσας τὰς προσταγάς μου, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου μου, ἔκραξα τούτους τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς ἀκρόασιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι

οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ ἡ συνοδία των εἶχαν περιοδεύσει καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ τοῦ *Τσγγ-Χεού*, καὶ ἦλθον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ παλάτιον χωρὶς νὰ σταματήσωσι εἰς τὴν δι' αὐτοὺς ἡτοιμασμένην καθέδραν, καὶ τὰ τῆς τελετῆς ἐνδύματά των δὲν εἶχαν φθάσει ἀκόμη, δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν, ὥστε νὰ παρουσιασθῶσιν ἔμπροσθέν μου· Ἂν κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν, ὁ *Χὸ-Τσὲ-Ταΐ* μοὶ εἶχε κάμει ἀναφορὰν ὁμοιόσχημον μὲ τὴν ἀλήθειαν, ἤθελα δώσει βεβαίως τὰς διαταγάς μου, καὶ ἤθελα μεταβάλει τὴν ἡμέραν τῆς ἀκροάσεως, διὰ νὰ ἀποκριθῶ εἰς τοὺς σκοποὺς τούτων τῶν ἀπεσταλμένων, οἵτινες ἦλθον τόσον μακρόθεν διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν αὐλήν μου· ἐξ ἐναντίας, διεύθυνε πρὸς ἐμὲ ἐκθέσεις γεγραμμένας μὲ ἄσεμνον λεκτικὸν, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων αἱ τελεταὶ δὲν ἐδύναντο νὰ διατηρηθῶσι, καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπεπέμφθησαν. Τὸ λάθος καὶ ἡ κακὴ διαγωγὴ τοῦ *Χὸ Τσὲ-Ταΐ* εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν εἶναι ἀσυγχώρητα.

« Οἱ συμβιβασμοὶ διὰ τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν ἔγειναν. Ἐκτὸς τοῦ ὑπουργοῦ *Τοτσὶρ* ἀτόντος λόγῳ ἀσθενείας, τοῦ *Τοὺ-Καὸ* καὶ τοῦ *Λὲν-Ὕμ-Πὸ*, τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία δὲν εἶχε ζητηθῆ παντελῶς, ὅλοι οἱ ἡγεμόνες κύριοι καὶ μεγάλοι ἀξιωματικοὶ τῆς ἐπικρατείας καὶ τοῦ παλατίου ἦσαν συνηθροισμένοι εἰς τὰς πρώτας αἰθούσας. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ἦναι αὐτόπται μάρτυρες ὅλης τῆς ὑποθέσεως, καὶ πρέπει νὰ καταπεισθῶσιν ὅτι ἦτο χρέος τούτων τῶν ὑπουργῶν νὰ μᾶς κάμουν ἀκριβῆ ἀναφορὰν καὶ νὰ μὲ παρακαλέσωσι νὰ μεταβάλω τὴν στιγμὴν τῆς ἀκροάσεως. Μολοντοῦτο ἔμειναν ἀκίνητοι καθ' ὅσον ἡ ὑπόθεσις ἐπροχώρει εἰς τὸ χεῖρον. Ἂν καὶ ὁ *Χὸ-Τσὲ-Ταΐ* ἦτο βεβυθισμένος ἐπαισθητῶς εἰς τὴν ταραχὴν καὶ εἰς τὴν ἀπάτην, κάνεὶς δὲν ἐκινήθη διὰ νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ τούτου.

« Μετὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀκρόασιν, μερικὰ ὑποκείμενα, ἅτινα ἐγνώριζαν τὴν ἀλήθειαν, ἀνεκάλυψαν τὴν ἀπάτην καὶ τὸν διαταγμὸν τοῦ *Χὸ-Τσὲ-Ταΐ*. Ἀλλὰ διατὶ διευθύνθησαν καλῇ-

τερον εἰς ἐμὲ παρὰ εἰς αὐτόν; Διατί δὲν τὸν ὑπεχρέωσαν εἰς τὸ νὰ μὲ ἀναφέρωσι τὴν ἀλήθειαν; Οὕτω εἰς τὰς κατεπειγούσας ὑποθέσεις ἡ διαγωγή των εἶναι πάντοτε σεμνὴ καὶ ἥσυχος, καὶ θεωροῦν τὴν κακὴν ἔκβασιν μὲ ὅμμα ἀδιάφορον. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἰδῶμεν τοιαύτην διαγωγὴν εἴς τινας περιστάσεις χωρὶς νὰ στενάξωμεν βαθέως. Ἡ ὑπόθεσις, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ *Χὸ-Τσὲ-Τὰν* ἔσφαλεν, εἶναι καθ' ἑαυτὴν ὀλιγοσήμαντος. Ἐν τοσούτῳ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς αὐλῆς ἐδείχθησαν ἀμέτοχοι ἀξιότητος πρὸς ἐκδούλευσιν τῆς πατριδος των. Ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς στεροῦνται παντὸς αἰσθήματος φιλαυτίας. Ὅστις δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην ἢ δημοτικότητα, δὲν δύναται νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἀνήκει προσωπικῶς εἰς αὐτόν. Ἂς κανονίσῃ τὴν διαγωγήν του κατὰ τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῶν διδασκαλιῶν, τὰς ὁποίας ἔδωκε πολλάκις ἐπανηλειμμένως.»

Ἐν τοσούτῳ ὁ αὐτοκράτωρ, τοῦ ὁποίου ἡ βιαία καὶ φαντασιώδης διάθεσις ἐχειροτέρευσεν ἔτι περισσότερον διὰ τῆς πρὸς τὰ μεθυστικὰ ποτὰ κλίσεώς του, ἐφοβήθη εἴς τινα στιγμὴν κατευνάσεως τῶν παθῶν, μήπως ἡ ἀποστολὴ τῆς πρεσβείας ἔχει δυσάρεστα ἀπακόλουθα. Ἐφρόντισε τὴν ἀνταλλαγὴν δώρων τινῶν· Εἶπεν ὅτι ἦτο εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ σέβας τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, ὅστις εἶχε στείλει τόσον μακρόθεν πρέσβυν τινὰ διὰ νὰ τῷ ἀποδώσῃ ὑπόκλισιν, ἀπέῤῥιψεν ὅλην τὴν κατηγορίαν εἰς τοῦτον, ὅστις εἶχεν ἀπαρνηθῇ νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας ἀπήτουν οἱ συνήθεις κανόνες τῆς φιλοφροσύνης, καὶ ἐπρόσταξεν ὥστε ἡ πρεσβεία εἰς τὴν διὰ ξηρᾶς ὁδοιπορίαν της εἰς Καντῶνα νὰ ἀπολαύσῃ τοὺς βαθυτάτους σεβασμούς.

Ἐνόσῳ ταῦτα συνέβαιναν εἰς Πεκῖνον, ἡ Ἄλκηστις καὶ ἡ Λύρα ἠσχολοῦντο ν' ἀναγνωρίσωσι τὰ παράλια, καὶ ἔκαμαν πολλὰ γεωγραφικὰ λάθη, κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ τῆς Καρίας. Ταῦτα τὰ πλοῖα ἀνεκάλυψαν πολλὰς νήσους ἀγνώστους μέχρι τοῦδε καὶ ταῖς ἔδωκαν ὀνόματα· Ὑπῆγαν ἀκολούθως πρὸς τὰς νήσους τοῦ

Λιεού, *Κιεού* πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἰαπονίας, καὶ ἐπεσκευάσθησαν εἰς τὴν μεγάλην *Λέουχεν*, τὴν μεταξὺ αὐτῶν πρωτίσην.

Τὰ πλοῖα ἐπιστρέφοντα εἰς Καντῶνα, ἔλαβαν ἀναξίαν ὑποδοχὴν παρὰ τοῦ ἀντιβασιλέως. Δὲν ἐδυνήθησαν νὰ εὕρωσι πρόσφατον ὕδωρ καὶ ζωοτροφίας κατ' ἄλλον τρόπον, εἰ μὴ διὰ πανουργίας καὶ βοηθούσης τῆς νυκτός. Τέλος, δὲν ἐδόθη ἡ ἄδεια εἰς τὴν Ἄλκηστιν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ πλοίαρχος *Μαξβέλτ* πεπεισμένος ὅτι ἡ τιμὴ τῆς σημαίας του τὸν ἀπηγόρευε νὰ συγκαταβῇ εἰς τὰς θελήσεις τοῦ ἀντιβασιλέως, ἐπροχώρησεν ἄνευ ἀδείας. Τὰ δύο φρούρια ἐπυροβόλησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἀνταπεκρίθη μὲ τόσην ἐπιτυχίαν, ὥστε παρευθὺς κατήντησαν εἰς σιωπήν· τὴν ἐπαύριον ὁ ἀντιβασιλεὺς, μεταβάλλων τρόπον, ἔστειλε νὰ τὸν χαιρετήσωσι διὰ τὴν εἰς τὸν ποταμὸν ἄφιξίν του, καὶ ἔδειξε περισσοτέραν φιλοφροσύνην, περιποιηθεὶς αὐτὸν ὡς ἤξιζεν.

Ἡ πρεσβεία καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Κίνας περιηγήσεώς της, ἀπέκτησεν ὀλίγας γνώσεις περὶ ταύτης τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ σινικὸς λαὸς τῇ ἐφάνη ὅτι ἔχει πάντοτε τὴν αὐτὴν ἀντιπάθειαν κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ. Δὲν εἶχαν ἀκούσει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας περὶ τοῦ πολέμου τῶν Ἄγγλων κατὰ τοῦ *Νεπὼλ*, εὐρυχώρου περιοχῆς, ἥτις γειτνιάζει τὴν Σινικὴν αὐτοκρατορίαν μεσημβρινοδυτικῶς. Δὲν ἐγνώριζαν μάλιστα μήτε ποῦ κεῖται αὕτη ἡ χώρα. Οἱ Ἄγγλοι εἶδαν ὀλίγους στρατιώτας. Τὸ μεγαλήτερον πολεμικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον εὑρέθη εἰς τὸν δρόμον, δὲν ὑπερέβαινε τοὺς ἑξακοσίους ἄνδρας· ἡ γῆ τοῖς ἐφάνη ἐν γένει καλῶς καλλιεργημένη.

Θέλομεν παρατηρήσει ἐδῶ ὅτι ἡ ἔκθεσις ταύτης τῆς πρεσβείας, ἂν καὶ μᾶς δίδουν λεπτομερείας τινὰς περὶ τῆς Κίνας, δὲν μᾶς διδάσκει μολονοτοῦτο κἀνὲν πρᾶγμα πολλὰ νέον, καὶ ὅτι πρέπει νὰ φυλαχθῶμεν καλὰ ἀπὸ τὸ νὰ πιστεύσωμεν, ὅσα πρέσβυς λαβὼν κανὴν ὑποδοχὴν, εἶπε περὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας καὶ περὶ τοῦ ἔθνους του.

ΚΕΦ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἀποσπάσματα ἢ ἀναλύσεις πολλῶν διαταγμάτων, διακηρύξεων, προσταγῶν καὶ θεσπισμάτων τῶν αὐτοκρατόρων τῶν διαφόρων δυναστειῶν, καί τινων λόγων καὶ παραινέσεων τῶν ἐμπειρωτάτων ὑπουργῶν των.

Διακήρυξις τοῦ αὐτοκράτορος Βού-Τὶ, ἀκυροῦσα νόμον τινὰ, ὅστις ἀπηγόρευε τὸ νὰ κρίνωσι τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεώς του.

» Ἐπὶ τῶν ἀρχαίων αὐτοκρατόρων μας ἐξετίθετο εἰς τὴν αὐλὴν, ἀφ' ἑνὸς μέρους, σημαία, εἰς τὴν ὁποίαν καθεὶς ἐδύνατο νὰ γράψῃ καὶ νὰ προτείνῃ ἐλευθέρως ὅ,τι καλὸν ἔκρινεν εὔλογον· ἀπ' ἄλλου δὲ, σανὶς, εἰς τὴν ὁποίαν καθεὶς ἐδύνατο νὰ σημειώσῃ τὰ ἐλαττώματα τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὅ,τι ἐπιπλήξιμον εὗρισκεν εἰς τὰς πράξεις της. Ἐγείνετο δὲ τοῦτο διὰ νὰ εὐκολύνωνται αἱ ἐπιπλήξεις, καὶ νὰ εὑρίσκωνται καλαὶ συμβουλαί. Μεταξὺ τῶν ἐνεστώτων νόμων μας, εὑρίσκω ἕνα, ὅστις ἐνοχοποιεῖ τὸν κατακρίνοντα τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως. Διὰ τούτου τοῦ μέσου, ὄχι μόνον στερούμεθα τῶν φώτων, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ λαμβάνωμεν παρὰ τῶν μεμακρυσμένων σοφῶν, ἀλλὰ προσέτι κλείομεν τὸ στόμα εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς αὐλῆς μας. Πῶς λοιπὸν ὁ αὐτοκράτωρ θέλει μάθει εἰς τὸ ἐξῆς τὰ σφάλματα καὶ ἐλαττώματά του; Οὗτος ὁ νόμος εἶναι ἐπικείμενος εἰς ἄλλο ἄτοπον. Ἐπὶ προφάσει ὅτι οἱ λαοὶ ἔκαμαν δημοσίας καὶ πανηγυρικὰς διαμαρτυρήσεις πίστεως, ὑποταγῆς καὶ σεβασμοῦ ὡς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἂν τις φαίνεται ὅτι παραβαίνει τοῦτο ὁπωσοῦν, κατηγορεῖται ὡς ἀντάρτης. Οἱ πλέον ἀδιάφοροι λόγοι θεωροῦνται παρὰ τοῖς ἄρχουσιν, ὅταν θέλουν,

ὡς στασιώδεις γογγυσμοὶ κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Ὅθεν ὁ ἁπλοῦς καὶ ἀμαθὴς λαὸς προσβάλλεται, χωρὶς νὰ τὸ στοχασθῇ, μὲ κεφαλικὸν ἔγκλημα. Ὄχι, δὲν δύναμαι νὰ τὸ ὑποφέρω· ἂς ἀκυρωθῇ οὗτος ὁ νόμος.»

Ἄλλη διακήρυξις τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος εἰς εὕρεσιν ἐμπείρων ἀνδρῶν

Ὁ *Καὸ-Λὶ*, ἀφοῦ ἠλευθέρωσε τὴν αὐτοκρατορίαν ἀπὸ τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα ὑπέφερεν, ἐνησχολήθη ἐπιμόνως νὰ προμηθευθῇ ἀξίους ἄνδρας. Ἔβαλεν εἰς ὑπουργήματα ὅσους εὗρε, καὶ τοὺς παρήγγειλε μὲ μεγίστην ἐπιμονὴν νὰ τὸν βοηθῶσιν εἰς τὸ νὰ διοικῇ καλῶς. Οὕτως ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰν βοήθειαν τοῦ *Τιὲν*, ὑπῆρξεν εἰρηνικὸς κτήτωρ ταύτης τῆς εὐρυχώρου αὐτοκρατορίας, καὶ ἐγνωστοποίησε τὰς ἀγαθότητάς του εἰς ὅλα τὰ πλησιόχωρα ἔθνη. Αὐτὸς μὲ ἔδωκε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, μεγιστᾶνες τῆς αὐλῆς μου, τὸ ἠξεύρετε. Δὲν ἀγνοεῖτε ἐπίσης καθὼς σᾶς εἶπα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅτι δὲν ἔχω πρὸς ὑποστήριξιν τούτου τοῦ βάρους μήτε ἀρκετὴν ἀρετὴν, μήτε ἀρκετὰ φῶτα.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀπεφάσισα νὰ προστάξω ὅλους τοὺς ἐν ὑπουργήμασιν ἀπὸ τῶν ἡγεμόνων, μέχρι τῶν ἁπλῶν ἀρχόντων, νὰ μὲ ζητήσωσι μετ' ἐπιμελείας ἀξίους ἄνδρας, οἵτινες νὰ ἔχωσιν ἡ μεγάλην πεῖραν τοῦ κόσμου, ἢ γνώσεις ἐκτεταμένας περὶ ὅλων τῶν ὑποθέσεων τῆς ἐπικρατείας· ἀλλὰ πρὸ πάντων τοιοῦτοι, οἵτινες νὰ ἦναι πεπροικισμένοι ἀπὸ τὴν εὐθύτητα καὶ σταθερότητα διὰ νὰ μὲ εἰδοποιῶσιν ἐλευθέρως περὶ ὅλων ἐκείνων, ὅσα κρίνουσιν ὡς μεμπτὰ, θέλω ἀρκετοὺς τοιούτους καθ' ὅλα τὰ εἴδη διὰ νὰ ἀναπληρώσω τὴν ὀλίγην ἱκανότητά μου.»

Ἡ πολυτέλεια ἦτο μεγάλη καὶ ἡ γεωργία ἠμελημένη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος *Βοὺ-Τί*. Οὗτος διευθυνόμενος ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς ἕνα τῶν ὑπουργῶν του, τῷ εἶπεν· «θέλω νὰ ἀναμορφώσω τοὺς λαούς μου· ὑπαγορεύσατέ μοι τὰ μέσα

τούτου εἶπατέ μοι πῶς πρέπει νὰ τὸ ἐπιχειρισθῶ. Ὁ ὑπουργὸς τῷ ἀπεκρίθη οὕτω δι' ἐγγράφου.

«Βασιλεῦ, δύναμαι νὰ σᾶς προτείνω τὸ παράδειγμα τοῦ *Ὑαδ, Χοὺρ, Ὑοὺ, Τὰγγ* κτλ. ἀλλ' αὗται αἱ εὐδαίμονες βασιλεῖαι εἶναι πολλὰ μεμακρυσμέναι ἀπὸ ἡμᾶς. Πρὸς τί τέλος νὰ ἀναβῶμεν τόσον ὑψηλά; ἐμποδίζομαι εἰς καιροὺς πλησιεστέρους ἡμῶν καὶ εἰς παραδείγματα οἰκειακά. Οὗτοι εἶναι οἱ χρόνοι τοῦ *Βὲρ-Τί*, τοὺς ὁποίους σᾶς προτείνω. Ἡ βασιλεία του πλησιάζει τόσον εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὥστε τινὲς τῶν γερόντων μας ἔλαβαν τὴν εὐτυχίαν νὰ τὸν ἰδῶσιν· ὅθεν ὁ *Βὲρ-Τί* ὑψωθεὶς εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ αὐτοκράτορος, κτώμενος ταύτην τὴν εὐρύχωρον αὐτοκρατορίαν, τὴν ὁποίαν σεῖς κτᾶσθε σήμερον, ἐφόρει ἐνδύματα ἁπλᾶ, ἄνευ κοσμημάτων, καὶ μάλιστα ἐκ παχυλωτάτου ὑφάσματος. Τὰ ὑποδήματά του ἦσαν ἐκ δέρματος κακῶς εἰργασμένου, εἷς κοινὸς ἱμὰς τὸν ἐχρησίμευεν εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὴν σπάθην του· τὰ ὅπλα του δὲν ἦσαν διόλου ἐπιτηδευτά, ἡ καθέδρα του ἦτο ψίαθος ἐκ τῶν κοινοτάτων· τὰ δωμάτιά του, δὲν εἶχαν παντελῶς πολύτιμα καὶ στίλβοντα σκεύη· σάκκοι γεμάτοι ἐξ ὠφελίμων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα τῷ παρεσταίνοντο, ἐσχημάτιζαν ὅλον τὸν στολισμὸν αὐτῶν. Ἡ σοφία καὶ ἡ ἀρετὴ ἦσαν οἱ μόνοι καλλωπισμοὶ τοῦ ὑποκειμένου του. Ἡ εὐποιΐα καὶ ἡ δικαιοσύνη ἦσαν οἱ κανόνες τῆς διαγωγῆς του. Ὅλη ἡ αὐτοκρατορία ἐκπλαγεῖσα διὰ τὰ παραδείγματά του ἐνησχολεῖτο νὰ συμμορφοῦται μὲ αὐτά.

«Τὴν σήμερον βλέπομεν διόλου διαφορετικά· ἡ Μεγαλειότης σας εὑρίσκεται στενοχωρημένη εἰς τὸ περίφραγμα παλατίου, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει μὲ μεγάλην πόλιν. Καθημέραν ἐπιχειρίζεσθε νέα κτίρια καὶ τοῖς δίδετε μεγαλοπρεπῆ ὀνόματα.

«Εἰς τὰ ἐσωτερικὰ δωμάτια, αἱ γυναῖκές σας εἶναι γεμάται ἀπὸ ἀδάμαντας, μαργαρίτας καὶ ἄλλα πολύτιμα στολίσματα. Οἱ ἵπποι σας εἶναι πολυτελῶς ἐπισεσαγμένοι. Οἱ ἴδιοι σκύλοι σας ἔχουν πολύτιμα περιδέραια· τέλος πάντων μόνον τὸ ξύλον

δονὴν εἰς αὐτὸν, ὡσαύτως προξενεῖ ἡδονὴν καὶ εἰς τὸν λαόν του, ἐνῷ, ὅταν ὁ βασιλεὺς δὲν ἦναι ἐνάρετος, αἱ ἡδοναί του εἶναι τοιαῦται, ὥστε οἱ ὑπήκοοί του δὲν δύνανται νὰ τὰς ἀπολαύσωσι. Μάλιστα δικαίῳ τῷ λόγῳ λέγουν, ὅτι αἱ ἡδοναὶ τοῦ πρώτου εἶναι διαρκεῖς καὶ τὸν διατηροῦσιν εἰς ἀσφάλειαν· ἀλλ' αἱ τοῦ δευτέρου εἶναι ὀλιγοχρόνιοι καὶ προξενοῦν τὸν ὄλεθρόν του. Ὅσις ζητεῖ ὑποθέσεις εἰς τὰ ἔξω, κοπιάζει χωρὶς κἀνὲν ὄφελος· ὅσις περιορίζεται εἰς τὰς ἐσωτερικὰς, τὰς διεξάγει χωρὶς περιπλοκὰς, καὶ εὐστόχως μέχρι τέλους. Ὁ λαὸς βλέπων τὸν βασιλέα ἤτυχον, ἀφοσιοῦται εἰς αὐτόν. Ὅταν δὲ ἔχῃ περιπεπλεγμένας ὑποθέσεις πολλοὶ θορυβοποιοὶ ὠφελοῦνται ἀπὸ τοῦτο. Ἐκ τούτου προῆλθε τοῦτο τὸ ἀπόφθεγμα. Ὅστις ζητεῖ νὰ ἐκτείνῃ τὴν κυριότητά του, τὴν ἀποκαθιστᾷ ἔρημον καὶ ἄκαρπον· ὅστις ζητεῖ νὰ αὐξάνῃ κατὰ τὴν ἀρετὴν, βλέπει ταὐτοχρόνως αὐξανομένας τὰς δυνάμεις του. Ἐάν τις εὐχαριστῆται εἰς ὅ,τι ἔχει, τὸ διατηρεῖ χωρὶς μεγάλας προσπαθείας. Ἐὰν θέλῃ νὰ πορθήσῃ τὸ εἰς ἄλλους ἀνῆκον, πρέπει νὰ κοπιάζῃ βλάπτων καὶ ἐξολοθρεύων. Τοιαῦται νίκαι εἶναι πραγματικῶς ἀληθεῖς ἥτται. Ἡ κυβέρνησίς μου εἶναι εἰσέτι ἀτελεστάτη· ἡ αὐτοκρατορία μου συνεχῶς ὑποφέρει δημοσίας συμφοράς· ὁ πτωχός μου λαὸς μόλις ζῇ, καὶ διάγει πολλὰ θλιβερῶς τὰς ἡμέρας του. Τί ἤθελε γένει, ἂν δὶ ἀκαίρων ἐπιχειρήσεων ηὔξανα ἀκόμη τὴν ἀθλιότητά του.

Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος Τχὰνγ-Τὶ πρὸς τὸν Βὰγγ, ἢ βασιλέα τοῦ Τὸγγ-Πίγγ.

Ὁ Τὰγγ-Τὶ, δίδων μίαν ἡμέραν συμπόσιον εἰς τοὺς μεγάλους ἀξιωματικοὺς τῆς φυλακῆς του εἰς ἓν τῶν μεσημβρινῶν δωματίων διέβη κατὰ τύχην, πηγαίνων ἐκεῖ, ἔμπροσθεν μεγάλης τινὸς αἰθούσης, ὅπου ἐφυλάττοντο τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ σκεύη, τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς χρῆσιν τῆς αὐτοκρατορίσσης *Κουὰγγ-Λὶ* συζύγου τοῦ *Κουὰγγ-Βοὺ* πάππου του. Θεωρῶν τοῦτο ἤλλαξεν ἐν τῷ ἅμα

πρόσωπον, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἐναποταμιευθῇ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἓν ἔνδυμα τελετῆς διὰ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ πεντήκοντα κιβώτια πενιχρῶν ἐνδυμάτων. Ἀκολούθως ἔστειλε τὰ λοιπὰ εἰς τοὺς Βάγγ, δι' ἀπεσταλμένου, τὸν ὁποῖον ἐξαπέστειλεν εἷς ἕκαστον αὐτῶν. Ἔκαμε περισσότερον διὰ τὸν τοῦ *Τάγγ-Πίγγ*, ὅστις ἐδιοικοῦσε τὰ σύνορα, ἐπειδὴ ἐσυνόδευσε τὸ δῶρόν του μὲ τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

»Κατ' αὐτὰς ἐστιάζων τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς φυλακῆς μου εἰς τὰ μεσημβρινὰ δωμάτια, διέβην πηγαίνων ἐκεῖ ἔμπροσθεν τῆς αἰθούσης, ὅπου φυλάττεται ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πάλαι ποτὲ ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν προμήτορά μου *Κουὰγγ-Λί*. Ὁ Κομφύκιος εἶπεν: Ὅταν βλέπωμεν ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς χρῆσιν ὑποκειμένου τινὸς, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη πρέπει νὰ μᾶς εἶναι ἀγαπητὴ, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει πλέον, τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ πόθου γεννῶνται ἐκ φύσεως εἰς τὴν καρδίαν μας. Τὸ ἐδοκίμασα εἰς ταύτην τὴν περίστασιν. Εἶσθε κάλλιστος υἱὸς (1) καὶ κάλλιστος φίλος, ὥστε δοκιμάζετε τὸ αὐτὸ αἴσθημα λαμβάνοντες ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σᾶς στέλλω. Τοῦτο εἶναι ἓν κιβώτιον τῶν ἐνδυμάτων, τὰ ὁποῖα ἄφησεν ἡ αὐτοκρατόρισσα *Κουὰγγ Λί*, καὶ ἓν ἀπὸ τὰ τῆς κεφαλῆς κοσμήματά της. Τοῦτο θέλει σᾶς παρηγορήσει ὁπωσδήποτε, ὅταν λυπῆσθε ζωηρότατα, ἐπειδὴ τὴν ἐχάσατε, καὶ οἱ ἀπόγονοί σας θέλουν ἰδεῖ μὲ τοῦτο, ὁποῖα ἦσαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας τὰ ἐνδύματα τῆς αὐτοκρατορίσσης. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Κομφυκίου διατηρεῖ ἀκόμη τὴν ἅμαξάν του, τὴν ἕδραν του, τὸν πῖλόν του, καὶ τὰ πέδιλά του. Τοιαύτη εἶναι ἡ δύναμις τῆς σοφίας· ὅταν ἦναι ἔξοχος, ἀποκαθιστᾷ ἔνδοξον ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ ὄνομα τῶν ὑποκειμένων, τὰ ὁποῖα ἦσαν πεπροικισμένα μὲ αὐτήν· ἐνώνω μὲ τὸ δῶρόν μου ἕνα ἵππον ἐκ τῆς χώρας τοῦ *Οὐάν*· τοῦτο τὸ ζῶον ἔχει τοῦτο τὸ μονοειδὲς ἰδίωμα τὸ ὅτι ἐκβάλλει αἷμα διά τινος μικρᾶς ὀπῆς, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐκ φύσεως ἐπὶ τοῦ ὤμου.

(1) Ὁ Βάγγ τοῦ Τάγγ-Πίγγ ἦτον ὡσαύτως ἔγγονος τοῦ Κουὰγγ.Βού.

Τραγῳδιόν τι, συντεθὲν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ *Βοὺ-Τὶ*, ἐγκωμιάζει ἕνα ἵππον, ὅστις ὠνομάζετο Οὐράνιος, καὶ ὅστις, ὡς λέγεται, ἐξήτμιζεν ἐπὶ τοῦ ἱδρῶτός του θρόμβους αἵματος. Αὐτὸς ὁμοιάζει ὁπωσοῦν μὲ ἐκεῖνον. Ἀλλοίμονον! ἐνόσῳ σοὶ γράφω ταύτην τὴν ἐπιστολήν, ἴσως τρέχετε διὰ νὰ ἀναχαιτίσητε ἐπιδρομήν τινα ἢ διὰ νὰ ὑποστηρίξητε τὰς παρὰ τῶν στρατευμάτων μας κατεχομένας θέσεις. Συλλογίζομαι συνεχῶς τὰς θλίψεις σας καὶ τοὺς κόπους σας, καὶ εἶμαι ὅλως διόλου εὐαίσθητος εἰς αὐτάς. Περιποιεῖσθε καλῶς τὸν ἑαυτόν σας, σᾶς τὸ παραγγέλλω, καὶ μὴ τὸν στερῆτε ἀπὸ τίποτε. Πολλὰ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἐξαναιδῶ παρευθύς.

Λόγος ἀντιβασιλέως τινὸς πρὸς νέους σπουδαστάς.

Ἐπὶ τῆς ἑβδόμης δυναστείας ἀντιβασιλεύς τις, ὀνομαζόμενος *Τσὶν-Ὑοὺ Ποὺ*, ἤνοιξε μέγα σχολεῖον εἰς τὸ *Πὰν-Ὑὰγγ*. ἐγνωστοποίησε τὴν ἔναρξιν τούτου διὰ προγράμματος, τὸ ὁποῖον ἐξέθεται τὸν κανονισμὸν τούτου. Ἐπῆγαν εἰς αὐτὸ πλειότεροι τῶν ἑπτακοσίων νέων σπουδαστῶν. Καθ' ἣν ἡμέραν ἤρχισαν τὰ ἀσκήματα, οὗτος ὁ θεμελιωτὴς διεύθυνε τὸν ἑπόμενον λόγον.

« Ἰδοὺ εἶσθε ἐδῶ συνηθροισμένοι, ὦ νέοι σπουδασταὶ, καθ' ὑπερβολὴν πολυάριθμοι, ὅλοι προσδιωρισμένοι εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσητε ποτὲ τὰ ἀξιολογώτατα ὑπουργήματα· ὅλοι ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, καὶ πλήρεις ζέσεως, ἥτις μοὶ προξενεῖ γλυκυτάτην εὐχαρίστησιν. Σήμερον ἀνοίγεται διὰ σᾶς αὕτη ἡ νέα ἀκαδημία· τί ἔρχεσθε νὰ κάμητε εἰς αὐτήν; ἀναμφιβόλως ἔρχεσθε εἰς αὐτὴν νὰ μάθητε νὰ ὁμιλῆτε ὀρθῶς, νὰ γράφητε ὀρθῶς, καὶ πρὸ πάντων νὰ ζῆτε ἐναρέτως· ἔρχεθε εἰς αὐτὴν νὰ θεμελιώσητε ἕξοχον ἀρετὴν, ν' ἀποκατασταθῆτε ἱκανοὶ καθ' ὅλα τὰ μέγιστα ὑπουργήματα τῆς Ἐπικρατείας· ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ διδαχθῆτε σπουδαίως τὴν ἀληθῆ σοφίαν.

« Συμφέρει νὰ σᾶς προειδοποιήσω ὅτι τοῦτο τὸ γένος τῆς

σπουδῆς δὲν παρουσιάζει κατὰ πρώτην προσβολὴν οὐδὲν εὐάρεστον καὶ ἑλκυστικὸν, καὶ ὅτι συνεχῶς ἀηδιάζουν οἱ μαθηταὶ εὐθὺς εἰς τὰς ἀρχάς· ἀλλὰ, προϊόντος τοῦ χρόνου, γίνεται εὐαρεστότερον. Ἐπειδὴ διάφορα ἀσκήματα διαδέχονται τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου, τελειοποιεῖταί τις εἰς αὐτὰ βαθμηδόν· ἀποκτῶσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν διὰ τῆς ἀναγνώσεως νέας γνώσεις· κάμνουν αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀνακαλύψεις· προσπαθοῦν νὰ τὰς διερευνήσωσιν ἀκριβέστατα· τὸ πνεῦμα ἀκονίζεται· ἡ καρδία πλατύνεται· ἐννοεῖται εὐκόλως πόσον πολύτιμος εἶναι αὐτὴ ἡ σοφία· δοκιμάζουν εἰς ταύτην τὴν ἀναζήτησιν ἡδονὴν, ἥτις ὑπερβαίνει ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ ὅλας συνάμα. Τέλος, ἐκπλήττεται κατ' εὐτυχίαν καθεὶς, διότι βλέπει τὸν ἑαυτόν του ἐξολοκλήρου μετηλλαγμένον, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ σχεδὸν πῶς ἐπραχτοποιήθη αὕτη ἡ μεταβολή. Ἡ βαφὴ, τὴν ὁποίαν λαμβάνουσι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ καρδία, ἐνῷ σπουδάζει μὲ ζέσιν καὶ σταθερότητα, ὑπερβαίνει κατὰ τὴν διάρκειαν τὰς ἐπιζητήτους βαφάς. Αὗται, ἢ ἐξαλείφονται μὲ τὴν πολυκαιρίαν, ἢ τοὐλάχιστον χάνουν πολλὴν λάμψιν· ἀλλ' ἡ ἄλλη δὲν ὑπόκειται εἰς αὐτὴν τὴν ἔκπτωσιν, ὅταν πιασθῇ καλῶς.

« Διὰ νὰ λάβῃ τις καλῶς ταύτην τὴν πνευματικὴν βαφὴν, πρέπει νὰ μιμηθῇ, τρόπον τινά, τοὺς βαφεῖς. Οὗτοι οἱ ἐργάται καταρχὰς ἑτοιμάζουν καλῶς τὸ ὕφασμα, ὅπερ πρόκειται εἰς βαφὴν, ἑπομένως δίδουν εἰς τοῦτο τὸ πεδίον τὰ χρώματα, ἅπερ εἰσὶ προσδιωρισμένα. Οὕτως ἕκαστος σοφὸς ἀνὴρ ἐνεργεῖ εἰς τὴν ἠθικήν. Ἔσωθεν, καρδία καθαρὰ καὶ εὐθεῖα, ἔξωθεν, πράξεις, αἵτινες ἰσοδυναμοῦν μὲ ταύτας τὰς ἐναρέτους διαθέσεις. Ἰδοὺ τὸ οὐτιῶδες καὶ ἀναπόφευκτον· ἀλλ' ἕκαστος δύναται νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν περισσοτέραν ἢ ὀλιγωτέραν στιλπνότητα, κατὰ τὰς ἐκ φύσεως εὐτυχεστέρας ἢ δυστυχεστέρας διαθέσεις, τὰς ὁποίας ἔχει, καὶ κατὰ τὴν μᾶλλον ἢ ἧττον πρὸς τὴν σπουδὴν ἐπίμονον ἐνασχόλησίν του. Περιπλέον, μολονότι ἡ φυσικὴ ἀγχίνοια δὲν εἶναι ἴση, ὅταν δὲν ὠφελεῖταί τις σπουδάζων, εἶναι πολλὰ

ὀλιγώτερον ἔλλειψις ἀγχινοίας πάρεξ σταθερότητος. Δυνάμεθα νὰ ἐποχούμεθα καλῶς, λέγει ἡ παροιμία, χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὸν ἵππον *Κί* (1)· χωρὶς νὰ ἐξισωθῶμεν καθ' ὅλα μὲ τὸν *Γιὲν-Τσὲ* (2), δυνάμεθα νὰ γίνωμεν καλοὶ μαθηταί. Τὸ πᾶν εἶναι ἡ σταθερότης: ἀρχίζεις νὰ κόπτῃς καὶ νὰ πριονίζῃς, ἔπειτα παύεις ἀμέσως. Ἔστω καὶ ξύλον τρυφερὸν ἢ σεσηπὸς, δὲν θέλεις δυνηθῆ μολοντοῦτο μήτε νὰ τὸ κόψῃς μήτε νὰ τὸ πριονίσῃς ταχύτατα. Ἐξ ἐναντίας, ἐξακολουθῶν τὴν ἐργασίαν, κόπτεις καὶ πριονίζεις τὸ σκληρότατον μάρμαρον.

Θαρρεῖτε λοιπὸν, νέοι σπουδασταὶ, ἰδοὺ ὅτι σεῖς εἰς τοῦτο τὸ σχολεῖον ἐνασχολεῖσθε μόνον εἰς τὸ νὰ διδαχθῆτε τοὺς μεγάλους κανόνας, τοὺς ὁποίους μᾶς ἄφησαν οἱ ἀρχαῖοι σοφοί μας· μὲ τὰ βοηθήματα, τὰ ὁποῖα ἔχετε, δύνασθε νὰ ἐλπίσητε ὅτι θὰ προχωρήσητε ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, νὰ σεβασθῆτε ἐν τῷ ἅμα παρὰ τῶν συνομηλίκων σας, νὰ ἐφελκύσητε τοὺς ἐπαίνους τοῦ δημοσίου, νὰ τιμηθῆτε παρὰ τῶν ἐν ὑπουργήμασι τῆς αὐλῆς, καὶ διὰ τούτου τοῦ μέσου νὰ εἰσχωρήσητε ἐγκαίρως εἰς τὰ πολιτικά. Εὑρέθησαν ὑποκείμενα, ἅτινα χωρὶς νὰ ἔχωσι τὰ βοηθήματα, τὰ ὁποῖα ἔχετε, καὶ ὑπερνικῶντα τὰ ἐκ τῆς φύσεως ἢ τῆς τύχης ἐμπόδια, ἔγειναν ἔξοχοι συγγραφεῖς, περίφημοι ὑπουργοί, μέγιστοι ἄνδρες· ἀλλ' ἐκεῖνα ἦσαν πνεύματα σπάνια, καὶ ἅτινα δὲν χρησιμεύουν ὡς κανόνες. Ὅστις δὲν κτᾶται ταῦτα τὰ σπάνια προτερήματα, χρεωστεῖ νὰ προσπαθῇ ἵνα σχηματίσῃ, οὕτως εἰπεῖν, μέγαν ποταμὸν, συνάγων ῥανίδας ὕδατος, ἢ ἵνα ὑψώσῃ βουνὸν, ἑνώνων κόκκους ἄμμου. Αὗται εἶναι ἐπιχειρήσεις, αἵτινες δὲν τελεσφοροῦν χωρὶς ἐπιμονήν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἰδική σας, νέοι σπουδασταὶ, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ προοδεύσητε, ἂν, ἀποβάλλοντες μέχρι τινος πᾶ-

(1) Περίφημος ἵππος.

(2) Ἐκεῖνος τῶν μαθητῶν τοῦ Κομφυκίου, ὅστις ἠγαπᾶτο καθ' ὑπερβολὴν παρὰ τοῦ διδασκάλου του. Σημ. τοῦ Συγγραφέως.

σαν ἄλλην μέριμναν, ἐνασχολεῖσθε ἐξ ὅλης καρδίας καὶ ἐνθέρμως, καὶ ἂν συγκετρώνετε πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὅλας τὰς σπουδάς σας· ἂν καὶ ἴσως δὲν δύνασθε νὰ ὁδεύετε ὅλοι μὲ βῆμα ἴσον, δὲν εἶναι ἐν τοσούτῳ κἀνεὶς ἀπὸ σᾶς, ὅστις νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς τελειότητος .

Ἀπόσπασμα διαταγῆς τινος τοῦ αὐτοκράτορος Τσαὶ-Τόγγ .

« Εἰδοποιούμεθα ἐκ διαφόρων μερῶν ὅτι οἱ λαοὶ φυλάττουν ἀπαρασαλεύτως τὰ χρέη των, κλοπαὶ συμβαίνουν σπανίως, καὶ αἱ εἰρκταὶ πολλῶν πόλεων εἶναι κεναί. Μανθάνω ταύτας τὰς εἰδήσεις εὐχαρίστως· ἀλλὰ δὲν σκοπεύω ν' ἀποδώσω ταύτην τὴν μεταβολὴν εἰς τὰς φροντίδας μου καὶ εἰς τὰ παραδείγματά μου. Ἰδοὺ αἱ σκέψεις, τὰς ὁποίας κάμνω. Ἀηδιάζει τις, λέγω ἐν ἐμαυτῷ, μὲ τὰς ταραχὰς καὶ ἁρπαγὰς, ἐξαναβάλλονται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς. Πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ὠφεληθῶμεν ἀπὸ ταύτας τὰς εὐτυχεῖς διαθέσεις διὰ νὰ μεταβάλωμεν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν. Αἱ πολεμικαὶ ἐκστρατεῖαί μου μ' ἔκαμαν νὰ περιέλθω ἀρκετὸν μέρος τῶν ἐπαρχιῶν μου. Εἰς ἕκαστον χωρίον, τὸ ὁποῖον ἀπήντων, ἀνεστέναζον, πλήττων τὸ στῆθός μου, διότι ἔβλεπα τὴν ἀθλιότητα τοῦ πτωχοῦ λαοῦ. Πληροφορηθεὶς αὐτοψεί, ἀπαγορεύω ὥστε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴ καθυποβάλληται κἀνεὶς εἰς ἀνωφελεῖς ἀγγαρείας. Προσπαθῶ ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν νὰ προξενήσω ἄνετον βίον εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους μου, ὥστε οἱ γονεῖς νὰ ἦναι εἰς καλητέραν κατάστασιν τοῦ νὰ καλοανατρέφωσι τὰ τέκνα των, καὶ ἐκ μέρους των τὰ τέκνα νὰ φυλάττωσι καλήτερα ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς ὅλα τὰ χρέη των, καὶ μὲ τὴν υἱϊκὴν φιλοστοργίαν ὅλαι αἱ ἄλλαι ἀρεταὶ νὰ ἀνθῶσι .

« Διὰ νὰ γνωστοποιηθῇ καθ' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν ὅτι δὲν ὑπερασπίζομαι τίποτε περισσότερον, δημοσιεύων ταύτην τὴν

διαταγὴν, θέλω ὥστε νὰ δοθῇ εἰς ἕκαστον τμῆμα ἐπαρχίας, εἰς τοὺς ὅσοι ὑπερέχουσι κατὰ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς φιλοστοργίαν, πέντε φορτία ὀρύζης, εἰς τοὺς προβεβηκότας πλέον τῶν ὀγδοήκοντα ἐτῶν, δύο φορτία, εἰς τοὺς ἐννενηκοντούτεις, τρία, ἰσάριθμα εἰς τοὺς ἑκατοντούτεις, καὶ δύο τεμάχια ὑφασμάτων, καὶ ἀνὰ ἓν φορτίον εἰς ἑκάστην γυναῖκα, ἥτις γεννήσει ἄῤῥεν. Ὅσον διὰ τοὺς ὅσοι ἐβιάσθησαν ἀπὸ τὰς δυστυχίας νὰ παραιτήσωσι τὴν γενέθλιον γῆν, ἂς ληφθῇ φροντὶς τῆς ἐπιστροφῆς των, καὶ ἅμα ἐπιστρέψωσι, νὰ τοῖς προμηθευθῶσι δι' ἐμῆς δαπάνης τὰ μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα θέλουν κατασταθῇ πάλιν κατὰ τὴν προηγουμένην κατάστασίν των. Ὡσαύτως διατάττω εἰς τοὺς γενικοὺς ἀξιωματικοὺς ἑκάστης ἐπαρχίας νὰ ἐξετάζωσιν ἐπιμελῶς, ποῖοι εἶναι οἱ ἔξοχοι, οἱ καλοὶ καὶ οἱ κακοὶ ὑποδεέστεροι ἀξιωματικοί, καὶ νὰ μοὶ στείλωσι τὸν κατάλογόν των ἐσφραγισμένον. Ἂς φροντίζωσιν εἰσέτι νὰ πληροφορηθῶσιν, ἕκαστος εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς δικαιοδοσίας του, ἂν εὑρίσκωνται, εἰς ὁποιονδήποτε βαθμὸν κοινωνίας καὶ ἂν ἦναι, ἄνδρες, οἵτινες ἔχουν πραγματικῶς ἀληθῆ φυσικὴν ἱκανότητα εἰς τὰς ὑποθέσεις ἢ εἰς τὸν πόλεμον, ἢ οἵτινες διαπρέπουσι κατὰ τὰς ἀρετὰς, καὶ νὰ μοὶ στείλωσι λεπτομερὲς ὑπόμνημα περὶ τούτων. Τέλος, ἂν ἦναι μερικοὶ, οἵτινες, ἀφοῦ ἔγειναν ἔκδοτοι εἰς τὰς ἀταξίας κατὰ τὰς παρελθούσας ταραχὰς, ἐκέρδισαν διορθωθέντες κατὰ τοῦτο τὸ διάστημα τῆς εἰρήνης, θέλω ὡσαύτως νὰ μὲ πληροφορήσωσι περὶ τούτων. Τὸ νὰ ἠξεύρωμεν νὰ θρηνολογῶμεν τὰ ἐλαττώματά μας, καὶ νὰ διορθονώμεθα, εἶναι πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον πολλοὶ φρόνιμοι βασιλεῖς ἐτίμησαν, καὶ προτιμῶ ἀπὸ πᾶν ἄλλο μιμούμενος τὸ παράδειγμα αὐτῶν.

Σκέψεις σινικοῦ τινος συγγραφέως περὶ τοῦ παιγνιδίου τῶν πεσσῶν.

« Εἶπόν τινες ὅτι τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν προῆλθεν ἀπὸ

τὸν αὐτοκράτορα Γιαὸ, καὶ ὅτι οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸ ἐφεῦρε πρὸς διδασκαλίαν τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν τέχνην τοῦ κυβερνᾶν τοὺς λαοὺς, καὶ τοῦ πολεμεῖν, ἀλλ' εἶναι ἀπίθανον. Ἡ μεγάλη τέχνη τοῦ Γιαὸ ἐσυνίστατο εἰς τὴν πρακτοποίησιν τῶν πέντε ἀρχικῶν ἀρετῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐξάσκησις τῷ ἦτο τόσον συνήθης, ὅσον εἶναι εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον ἡ χρῆσις τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν. Διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ ὄχι διὰ τῶν ὅπλων καθυπέταξε τοὺς βαρβαρωτάτους λαούς.

« Ἡ τέχνη τοῦ πολέμου, τοῦ ὁποίου ὡς εἰκὼν εἶναι τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν, εἶναι ἡ τέχνη, δι' ἧς βλάπτονται ἀμοιβαίως οἱ λαοί. Ὁ Γιαὸ ἦτο πολλὰ μεμακρυσμένος τοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱόν του παρόμοια μαθήματα. Τὸ παιγνίδιον τῶν πεσσῶν ἤρχισεν ἀναμφιβόλως ἀπ' ἐκείνης τῆς δυστυχοῦς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὅλη ἡ αὐτοκρατορία ἠρημώθη ἀπὸ τοὺς πολέμους. Εἶναι ἐφεύρεσις διόλου ἀναξία τοῦ μεγάλου Γιαό.

Ἄλλος τις πεπαιδευμένος ὁμιλεῖ τοιουτοτρόπως περὶ τοῦ αὐτοῦ παιγνιδίου.

« Κατὰ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα, οἴμοι! πόσοι ἄνθρωποι, ἀφίνοντες τὴν σπουδὴν τῶν ἀρχαίων βιβλίων μας, ἐνασχολοῦνται εἰς τοὺς πεσσούς! Παραδίδονται εἰς τοῦτο μὲ ἀκατάσχετον μανίαν, τόσον, ὥστε ἀμελοῦν ὅλα τὰ ἄλλα, ἕως καὶ αὐτὸ τὸ ποτὸν καὶ τὴν ἰδίαν τροφήν. Ὅταν νυκτώσῃ, ἀνάπτουν κηρία, ἐξακολουθοῦν, καὶ ἐνίοτε ἐπανέρχεται ἡ ἡμέρα πρὸ τοῦ νὰ τελειώσωσιν. Ἐξαντλεῖται εἰς ταύτην τὴν διασκέδασιν τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα. Ἂν ἔχωσιν ὑποθέσεις, τὰς ἀμελοῦν. Ἂν ἔρχωνται ξένοι, ἀποβάλλονται. Δὲν θέλει ἐπιτύχει τις ἀπὸ τούτους τοὺς παίκτας ὥστε, διὰ τὸ μέγιστον γεῦμα τῆς παρατάξεως, ἢ διὰ τὴν ὡραιοτάτην μου σικήν, νὰ διακόπτωσι τοὺς μικροπρεπεῖς διαπληκτισμούς των. Εἰς τοῦτο τὸ παιγνίδιον, ὡς καὶ εἰς πᾶν ἄλλο, δύναταί τις νὰ χάσῃ καὶ τὰ ἐνδύματά του. Ταράττονται, θλίβονται, ἐρεθίζονται· καὶ διὰ τί; διὰ νὰ μεί-

νωσι κύριοι πεδίου τινος τῆς μάχης, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰ μὴ σανίς· ἢ διὰ νὰ κερδίσωσι νίκην τινα, διὰ τῆς ὁποίας οὐδέποτε νικητὴς δὲν ἀπήλαυσε μήτε τίτλους, μήτε σιτηρέσια, μήτε ὑποστατικά.

« Εἶναι ἐπιτηδειότης τὸ νὰ παίζῃ τις καλῶς τοῦτο τὸ παιγνίδιον, θέλω νὰ τὸ πιστεύσω· ἀλλ' εἶναι ἐπιτηδειότης ἀνωφελὴς εἰς τὴν Ἐπικράτειαν γενικῶς, καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας ἰδιαιτέρως. Εἶναι δρόμος, ὅστις δὲν ἀποπερατοῦται εἰς τίποτε. Τῷ ὄντι, ἂν ἐξετάσω κατὰ βάθος τοῦτο τὸ παιγνίδιον ὡς πρὸς τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, δὲν εὑρίσκω παντελῶς ὁμοιότητα μὲ τὰ μαθήματα τῶν περιφημοτάτων διδασκάλων. Ἐὰν τὸ ἐξετάσω ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν κυβέρνησιν, ἀναγνωρίζω ἔτι ὀλιγώτερον τὰ γνωμικὰ τῶν ἡμετέρων σοφῶν. Ἡ ἐπιτηδειότης τούτου τοῦ παιγνιδίου συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀπατήσῃ ἐξαίφνης τὸν ἀντίπαλον, νὰ τῷ στήσῃ ἐνέδρας, νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὰ σφάλματά του. Οὕτως ἐμπνέεται ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ εὐθύτης. Λαφυραγωγεῖ, φονεύει, καὶ ἄλλαι παρόμοιαι λέξεις, εἶναι ἡ διάλεκτος τούτων τῶν παικτῶν. Οὕτως ἐμπνέεται ἡ ἀγαθωσύνη καὶ ἡ ἐπιείκεια. Τέλος, ἡ μικροτέρα βλάβη, τὴν ὁποίαν δύναται νὰ εἴπῃ τις περὶ τούτου τοῦ παιγνιδίου, ὡς καὶ περὶ τῶν ἄλλων, εἶναι ὅτι ἐμποδίζει ἀπὸ τὰς ὠφελίμους ἐνασχολήσεις. Ἂν οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἡμετέρων ἀρχαίων βιβλίων, ὅσον καιρὸν κατέτριψεν εἰς τοῦτο τὸ παιγνίδιον, ἤθελεν εἶσθαι σήμερον ἄλλος *Γιὲν-Τσέ* (1). Ἂν ἄλλος, ἀντὶ νὰ προσκολληθῇ εἰς τοῦτο, εἰσήρχετο εἰς τὰ πολιτικά, ἠθέλαμεν τὸν ἔχει ὡς ἄλλον *Λεὰγγ-Πίγγ* (2). Τέλος, ἂν ἄλλος ἐνησχολεῖτο τόσον εἰς τὸ ἐμπόριόν του, τὰ πλούτη του ἤθελαν ἐξισωθῇ μὲ τὰ πλούτη τοῦ *Υ-Νύ* (ὁ Κροῖσος τῆς Σινικῆς). Πόσον οὗτοι οἱ παῖκται ἀπέχουν ἀπὸ τὸ ὅ,τι ἐδύναντο νὰ ἦναι.

(1) Ὄνομα τοῦ ἐναρετωτάτου μαθητοῦ τοῦ Κομφυκίου.

(2) Ὄνομα ἐνδόξου τινὸς ὑπουργοῦ. Σημειώσεις τοῦ Συγγραφέως.

ΚΕΦ. ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἴς τινας διαδοχικοὺς ἡγεμόνας τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ Αὐτοκράτωρ *Καὸ-Τὶ* ἐστοχάζετο νὰ στερήσῃ τῆς ἀξίας τὸν διαδοχικὸν ἡγεμόνα, διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀντ' αὐτοῦ ἄλλον υἱόν, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀπὸ μίαν τῶν δευτέρων γυναικῶν του, ὀνομαζομένην *Τοί*. Ἦσαν πολλαὶ ἐναντιότητες διὰ νὰ τὰς νικήσῃ, καὶ μέτρα διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ. Ἐπειδὴ οὗτος ὁ σκοπὸς δὲν εἶχεν ἐκτελεσθῆ ἀκόμη, ἡ αὐτοκρατόρισσα ἐζήτησεν ἕνα, ὅστις νὰ δυνηθῇ διὰ τῶν συμβουλῶν του ἢ ἀλλέως, νὰ διατηρήσῃ τὴν αὐτοκρατορίαν εἰς τὸν υἱόν της. Τῷ ἔδειξαν ἀρχαῖόν τινα αὐλικὸν τῆς αὐλῆς, ἄνδρα πολλὰ πεφωτισμένον, ὅστις, ἀποχωρήσας ἔκλεισε τὴν θύραν του εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὕτη ἡ ἡγεμονὶς ἔστειλε παρευθὺς εἰς αὐτὸν δύο πιστοὺς, διὰ νὰ τὸν πληροφορήσωσι τὰ συμβαίνοντα, καὶ νὰ τῷ ζητήσωσι συμβουλὴν εἰς περίστασιν τόσον ἀξιολογωτάτην διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς αὐτοκρατορίας.

« Εἰς τὴν κατάστασιν, καθ' ἣν εὑρίσκονται τὰ πράγματα, εἶπεν οὗτος ὁ κύριος, τὸ νὰ διευθύνῃ τις νουθεσίας εἰς τὸν αὐτοκράτορα, σημαίνει νὰ τὸν βιάσῃ τὸ τέλος τῆς ὑποθέσεως. Ἰδοὺ ἓν μέσον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν μου, καὶ δυνάμεθα νὰ δοκιμάσωμεν μὲ ἐπιτυχίαν, ἐπειδὴ γνωρίζω τὸν *Καὸ-Τὶ*, δὲν θέλει νὰ ταράξῃ τὴν αὐτοκρατορίαν. Γνωρίζω τέσσαρας ἄνδρας, οἵτινες δὲν φοβοῦνται τίποτε· οὗτοι εἶναι τέσσαρες σεβάσμιοι γέροντες, οἵτινες, βλέποντες τὴν ὀλίγην τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδαν εἰς τοὺς πεπαιδευμένους, ἀπεχώρησαν εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ δὲν ἠθέλησαν ποτὲ νὰ λάβωσιν. Ὁ Αὐτοκράτωρ τοὺς γνωρίζει ὡς εὐϋπολήπτους, ψηφᾷ τὴν ἀξιοδοξίαν των, καὶ ἠξεύρει ὅτι οἱ σημαντικώτεροι θησαυροὶ δὲν εἶναι ἱκα-

νοὶ νὰ τοὺς διαφθείρωσι. Πρέπει, ὥστε ὁ διαδοχικὸς ἡγεμὼν νὰ τοῖς γράψῃ σεμνὴν ἐπιστολήν, νὰ τοῖς στείλῃ ἁμάξας καὶ ἀποπέμψῃ πρὸς αὐτοὺς νοήμονα ἄνδρα, ὅστις νὰ τοὺς ὑποχρεώσῃ νὰ ὑπάγωσιν πλησίον τοῦ βασιλέως. Ὅταν φθάσωσιν, οὗτος ὁ μονάρχης θέλει τοὺς περιποιηθῇ ὡς ξένους του, καὶ θέλει τοὺς κρατήσει πλησίον του, εἰς τρόπον ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ καταπεισθῇ ὅτι οὗτοι οἱ ἀξιοσέβαστοι ἄνδρες, καὶ ὅλοι ὅσοι τοὺς ὁμοιάζουν, εἶναι προσκεκολλημένοι εἰς τὸν υἱόν του.

Ἡ αὐτοκρατόρισσα δὲν ἔλλειψε νὰ ἀκολουθήσῃ ἐξηκριβωμένως ταύτην τὴν συμβουλήν. Ἡ ἄφιξις τῶν τεσσάρων γερόντων ἐφείλκυσε καὶ ἄλλους, καὶ ἐφαίνοντο καθ' ἑκάστην μετὰ τοῦ διαδοχικοῦ ἡγεμόνος πολυάριθμοι ἄνδρες σεβάσμιοι διὰ τὴν σοφίαν καὶ πολιάν των. Ὁ Αὐτοκράτωρ, ὅστις τοὺς παρετήρησε καὶ ἐσημείωσε πρὸ πάντων τέσσαρας, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ ἄλλοι ἀπέδιδαν πολὺ σέβας, τοὺς ἠρώτησεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ποῖοι ἦσαν. Ἀφοῦ ἕκαστος αὐτῶν εἶπε τὸ ὄνομά του· « Πῶς! σεῖς εἶσθε, ἀνέκραξεν ὁ Αὐτοκράτωρ; ἤκουσα συνεχῶς περὶ τῆς ἀξίας σας. Πολλάκις ἠθέλησα νὰ σᾶς ὑψώσω εἰς ἀξίαν, καὶ πάντοτε ἐπιμείνατε νὰ ζῆτε εἰς μεμονωμένον βίον. Ἰδοὺ σήμερον, χωρὶς νὰ ζητηθῆτε, εὑρίσκεσθε εἰς τὴν συνοδίαν τοῦ υἱοῦ μου. Ποία δύναται νὰ ἦναι ἡ αἰτία ταύτης τῆς μεταβολῆς; — Θέλομεν σᾶς τὸ εἰπεῖ, βασιλεῦ, ἐλευθέρως, ἀπεκρίθησαν οἱ γέροντες. Ἐπειδὴ, πρὸς τί τέλος ἡ ὑπόκρισις; Κατεδικάσθημεν εἰς τὴν μόνωσιν, διὰ νὰ μὴ καθυποβληθῶμεν εἰς τὴν καταφρόνησιν, ἥτις ἀπεδίδετο εἰς τοὺς πεπαιδευμένους. Βασιλεὺς, ὁ διάδοχός σας, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι ἐνάρετος ἀνὴρ, ὅστις νὰ μὴ προσφέρῃ ἑκουσίως ἑαυτὸν εἰς καρατομίαν. Βασιλεὺς ἀληθῶς φιλόστοργος ἐν γένει ἀγαθὸς, ἔχων ἰδιαιτέραν εὔνοιαν πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους εἶναι αἰτία τοῦ ὅτι παρῃτήσαμεν τοὺς ἀγρούς μας καὶ ἤλθομεν νὰ διατρίψωμεν πλησίον του τὸ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον μᾶς μένει

νὰ ζήσωμεν. — Κάλλιστα, ἐπανέλαβεν ὁ Αὐτοκράτωρ, λάβετε τὸν κόπον διδάξετε καλῶς τὸν διάδοχόν μου.

Οὗτοι οἱ τέσσαρες γέροντες μετὰ τὰς συνήθεις ἐθιμοταξίας ἐγερθέντες ἀνεχώρησαν· ὁ αὐτοκράτωρ, χωρὶς νὰ τοὺς χάσῃ ἀπὸ τὴν ὅρασιν, ἐπροσκάλεσε τὴν Τοὶ, δευτέραν σύζυγόν του, καὶ δεικνύων αὐτοὺς εἰς αὐτήν: « Ἠξεύρεις, τὴν εἶπε, τί θέλω πράξει ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ σου, αὕτη ἦτον σπουδαιοτάτη πρᾶξις· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ διαδοχικὸς ἡγεμὼν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τούτους τοὺς σοφοὺς γέροντας, δὲν πρέπει πλέον νὰ συλλογιζώμεθα τοῦτο· » τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἔκβασις τῆς συμβουλῆς, τὴν ὁποίαν ὁ γέρων κυρίως εἶχε δώσει εἰς τὴν αὐτοκρατόρισσαν.

Ὁ *Χὸ-Αΐ*, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος *Χοεὶ-Τὶ*, καὶ διορισθεὶς διάδοχός του, ἔχασε τὴν μητέρα του πρόωρα· ὅταν ἦλθεν εἰς ἡλικίαν τοῦ νὰ ἔμβῃ εἰς τὰ πολιτικὰ, ὑπουργός τις ὀνομαζόμενος *Κιὰ-Μιὲ* ἔλαμεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν αὐτοκρατόρισσαν ψευδοκατηγορον ἀναφορὰν κατὰ τούτου τοῦ νέου ἡγεμόνος αὕτη ἡ ἡγεμονὶς, ἥτις δὲν τὸν ἠγάπα διόλου, ἐπίστευσεν εὐκόλως τὰ κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἀποχρῶντας λόγους πρὸς ἀποκλήρωσιν, προσεποιήθη ὅτι ὑποπτεύθη μήπως ἡ ἔκθεσις ἦτον ψευδής. Ἐκράτησε λοιπὸν ἐπὶ πολὺν χρόνον πλησίον της τὸν *Κιὰ-Μιὲ*, διὰ νὰ τὸν ἐξετάσῃ, καὶ πότε μὲν διὰ πανουργίας, πότε δὲ διὰ δυναστείας, τὸν ἐμέθυσε καὶ τὸν κατέπεισε νὰ γράψῃ μὲ κακόβουλον φράσιν, τὴν ὁποίαν αὐτὴ τὸν ὑπηγόρευσε τὴν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν τῷ εἶχε κάμει. Ἔπειτα ἔφερε τοῦτο τὸ ψευδὲς ἔγγραφον εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ἡ μηχανουργία ἦτο παχυλὴ καὶ εὔκολος εἰς ἀνακάλυψιν. Ἐν τοσούτῳ ὁ αὐτοκράτωρ, ὡς ἀπαίδευτος βασιλεὺς, δὲν εἶδεν ὅτι αὕτη ἡ ἔκθεσις δὲν ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπί τινος πραγματικῆς διαγωγῆς τοῦ υἱοῦ του, καὶ οἱ πλειότεροι τῶν μεγιστάνων δὲν ὑπῆρξαν ὀξυδερκέστεροι παρ' αὐτὸν ὡς πρὸς τοῦτο. Εἷς μόνος ἐβάθυνεν εἰς τὸ βάθος τῆς περιπλοκῆς, ἀλλ' εἴτε φοβούμενος, εἴτε ὑπεραγαπῶν τὸ ἴδιον συμφέρον, ἠμέλησε νὰ τὸ φανερώσῃ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς· ὁ νέος ἡγεμὼν ἀπεβλήθη τοῦ βαθμοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἀδικαιολόγητος.

Ὁ *Χιὲν-Κόγγ*, βασιλεὺς τοῦ Τσὶν, εἶχε δευτέραν γυναῖκα, ὀνομαζομένην *Λὶ-Κὶ*, τὴν ὁποίαν ἠγάπα ἐρωτομανῶς, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας εἶχεν ἀποκτήσει υἱόν. Αὕτη ἡ γυνὴ συνέλαβε τὸν σκοπὸν νὰ κάμῃ τὸν υἱόν της διάδοχον τοῦ θρόνου, καὶ νὰ θανατώσῃ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς βασιλίσσης, ἡγεμόνα ἤδη ἐνήλικα, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ πατήρ του εἶχε διακηρύξει πρὸ πολλῶν ἐτῶν διάδοχόν του. Ἐπειδὴ αὐτὸς ἐξεπλήρωνεν ἐντελῶς ὅλα τὰ χρέη ἀγαθοῦ υἱοῦ, ἡ *Λὶ-Κὶ* ἔκρινεν εὔλογον ὅτι, ἐνόσῳ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐλὴν, δὲν ἤθελε δυνηθῇ ποτὲ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοπουμένου. Ἐστοχάσθη λοιπὸν τὸ μέσον τοῦ νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του. Τὸ ἐξεμυστηρεύθη εἰς ὑπουργόν τινα, τὸν ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἐφρόντισε νὰ προσκολλήσῃ ἐφ' ἑαυτήν. Ἐπειδὴ ὁ *Χιὲν-Κόγγ* ἦτο φιλόδοξος καὶ ἐπιχειρηματίας ἡγεμὼν, ἐσυμπέρανεν ὅτι ἔπρεπε νὰ τῷ προτανθῶτι δορυκτησίαι πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων του. Ὁ ὑπουργὸς τῷ προέτεινε τοῦτο, τὸ ὁποῖον καὶ παρεδέχθη.

Ἀφοῦ ὁ διαδοχικὸς ἡγεμὼν διωρίσθη εἰς τὴν διοίκησιν τῶν στρατευμάτων, ἡ *Λὶ-Κὶ* δὲν ἀμφίβαλλε πλέον περὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ σχεδίου της· κατὰ πρῶτον ἤρχισε νὰ τὸν συκοφαντῇ εἰς τὸν βασιλέα. Μίαν ἑσπέραν, ἐπῆγε πλησίον τούτου τοῦ βασιλέως, καὶ δεικνύουσα ὅλα τα σημεῖα βαθυτάτης θλίψεως, τῷ εἶπεν ὅτι ἔμαθε διὰ βεβαίων εἰδήσεων, ὅτι ὁ υἱός του ἐξύφαινεν ἐπανάστασιν· ὅτι αἱ πρὸς αὐτὴν ἀγαθότητες τοῦ βασιλέως ἐχρησίμευαν ὡς πρόφασις διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν φατρίαν της, καὶ ὅτι τῷ ἐζήτει ὡς χάριν νὰ τὴν ἐπιτρέψῃ ν' ἀποθάνῃ, ἢ τοὐλάχιστον νὰ τραβιχθῇ κατὰ μέρος, διὰ ν' ἀφαιρέσῃ ταύτην τὴν εἰς τὴν ἀποστασίαν πρόφασιν. Ὁ *Χιὲν-Κόγγ* κατεπείσθη, καὶ ὑπεσχέθη εἰς τὴν *Λὶ-Κὶ* νὰ φονεύσῃ τὸν υἱόν του.

Ἐπειδὴ ὁ διαδοχικὸς ἡγεμὼν δὲν ἔδιδεν οὐδεμίαν λαβὴν,

καθ' ἑαυτοῦ, ὁ πατήρ του, ἀποφασίσας νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτόν, τῷ ἐνεπιστεύθη κινδυνωδεστάτην τινα ἐκστρατείαν, ἀπ' ὅπου, κατὰ τὰ φαινόμενα, ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐπιστρέψῃ ὑγιὴς καὶ σῶος. Ἡ *Λι-Κι*, ὑπερχαρεῖσα περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἀπάτης της, τὴν ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς τὰ πάντα αὐτῇ συνειδότας, καὶ τοῖς ἐφανέρωσε ταὐτοχρόνως, ὅτι ἐφοβεῖτο, μήπως ὁ μονάρχης ἀλλάξῃ γνώμην, καὶ ὅτι ἂν ὁ διαδοχικὸς ἡγεμὼν ἐχάνετο, μήπως οἱ μεγιστᾶνες ψηφίσωσι διάδοχον ἄλλον τινὰ παρὰ τὸν υἱόν της. Πρὸς ἀποφυγὴν τούτου τοῦ δευτέρου ἀτόπου, συνεφωνήθη ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐφελκύσωσι πρὸς τὸ μέρος των ὑπέρτερόν τινα ἀξιωματικὸν τοῦ στρατοῦ. Ἔῤῥιψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν *Λι-Κι*, ἄνδρα ἐπίσης κακότροπον καὶ αὐθάδη. Οὗτος, πληροφορηθεὶς τὴν θέλησιν τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκθαμβηθεὶς ὑπὸ κολακευτικωτάτων ὑποσχέσεων, ἔδωκε τὸν λόγον του ὅτι, ἐὰν ὁ νέος κύριός του ἐχάνετο, ἤθελε δυνηθῇ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντα τοῦ υἱοῦ τῆς *Λι-Κι*. Δὲν ἔμενε λοιπὸν ἄλλο εἰ μὴ νὰ ταχύνωσι τὸν ὄλεθρον τοῦ *Χιν-Σέγγ*, οὕτως ὠνομάζετο ὁ διαδοχικὸς ἡγεμών). Ἑπομένως, διέσπειραν παρευθὺς λόγους περὶ τῆς νομιζομένης ἐπαναστάσεώς του, καὶ τῆς γενομένης ἀνακαλύψεως. Διέδωκαν συγχρόνως ἄσματα, τὰ ὁποῖα, ὑποθέτοντα τὸ πρᾶγμα βέβαιον, τὸ ἀποκαθίστων ἀξιόπιστον εἰς ὅλον τὸν λαὸν, καὶ ἐξησφάλιζαν τὸν ἴδιον βασιλέα εἰς τὸ λάθος του· ὁ *Χιν-Σέγγ* μὴ δυνηθεὶς νὰ ὑποφέρῃ ταύτην τὴν δύσφημον συκοφαντίαν, αὐτοχειριάσθη· ὁ ὁμομήτριος ἀδελφός του, φοβούμενος παρομοίαν τινα τύχην, ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλην Ἐπικράτειαν. Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ, ὁ *Χιὲν-Κόγγ* ἀπέθανε, χωρὶς νὰ διορίσῃ διάδοχον. Ὁ υἱὸς τοῦ διαδοχικοῦ ἡγεμόνος, παιδίον εἰσέτι, διεκηρύχθη βασιλεὺς ὑπὸ τῶν μεγιστάνων τοῦ βασιλείου, τὸν ἐφόνευσαν, καὶ ὁ δευτερότοκος ἀδελφός του ἐδοκίμασε τὴν αὐτὴν τύχην· ὁ υἱὸς τῆς *Λι-Κι* ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον· ἀλλ' ἡ βασιλεία του δὲν ὑπῆρξε ποτὲ εἰρηνική, καὶ αἱ ταραχαὶ ἀδιακόπως ἐξηκολούθουν, ἕως ὅτου ὁ *Τχόγγ*

Σοὺλ, ἀδελφὸς τοῦ *Χιν-Σὲγγ*, ἀνεγνωρίσθη βασιλεὺς, μετὰ εἰκοσαετῆ ἀπουσίαν.

ΚΕΦ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς νουθεσίας δοθείσας εἰς σινικοὺς μονάρχας παρὰ τῶν ὑπουργῶν.

Ὁ *Κὶν-Κὸγγ*, βασιλεὺς τοῦ *Οὲϊ* (1) ἔδιδεν ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην του εἰς ἄνδρα στερημένον παντὸς εἴδους ἀξίας, καὶ ἀπηξίωνε τὸν σοφὸν, καὶ ἐνάρετον *Κιοὺ-Πὲ Γίού* Γῖς τῶν πρώτων ἀξιωματικῶν τῆς αὐλῆς ἐπροσπάθησε παντοιοτρόπως καθ' ὅλην τὴν ζωήν του νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν πρῶτον ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ νὰ εἰσάξῃ τὸν ἄλλον· ἀλλ' εἰς μάτην. Βλέπων τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ θανάτου, ἐκάλεσε τὸν υἱόν του, καὶ τῷ εἶπε: Σᾶς ἐμποδίζω νὰ κάμητε, ὅταν ἀποθάνω, τὰς τελετὰς τοῦ πένθους εἰς τὸν συνήθη τόπον· δὲν ἀξίζω ταύτην τὴν τιμὴν, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρξα ἀρκετὰ ἐπιτήδειος διὰ ν' ἀπολαύσω ἀπὸ τὸν βασιλέα μου ν' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ ὑποκείμενόν του τὸν κακὸν, ὅστις τὸν ἀπατᾷ, καὶ νὰ ὑψώῃ εἰς ἀξίαν τὸν ἐνάρετον *Κιοὺ-Πὲ-Γίού*. Λάβετε τὴν ἀρκτικὴν αἴθουσαν ὡς τόπον τελετῆς· τοῦτο εἶναι πολὺ ἀρκετὸν δι' ἐμέ· Ἀφοῦ ἀπέθανεν οὗτος ὁ κύριος, ὁ βασιλεὺς ἐπῆγεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν συνεθιζομένων ἐθιμοταξιῶν. Βλέπων ὅτι ἐκλέχθη πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων ἀρκτική τις αἴθουσα,

(1) Πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς Σινικῆς σχεδὸν διακόσια ἔτη πρὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὕτη ἡ αὐτοκρατορία διῃρεῖτο εἰς πολλὰ βασίλεια, τὰ ὁποῖα, ἑνωθέντα ἀλληλοδιαδόχως, ἐσχημάτισαν τέλος πάντων τὴν εὐρύχωρον αὐτοκρατορίαν, ἥτις ὑπάρχει τὴν σήμερον. Σημείωσις τοῦ Συγγραφέως.

ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τούτου. Ὁ υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος τῷ ἐξέθεσε κατὰ λέξιν ὅ,τι ὁ πατήρ του τῷ εἶχεν εἰπεῖ, διακηρύττων εἰς αὐτὸν τὰς τελευταίας θελήσεις του. Ὁ Κὶν-Κὸνγ τότε πλήττει τὴν γῆν μὲ τὸν πόδα, ἀλλάττει πρόσωπον, καὶ ἀνεγειρόμενος ὡς ἐκ βαθέος ὕπνου, εἶπεν ἀναστενάζων· « ὁ κύριός μου ἀνωφελῶς ἔπραξε πάντα τὰ δυνατὰ διὰ νὰ μὲ δώσῃ καλὸν ὑπουργόν, καὶ νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ ν' ἀπομακρύνω ἀπ' αὐτὸν ἀνάξιον τῆς ἐμπιστοσύνης μου. Δὲν ἀπέκαμε διόλου, ἀλλ' εὗρε τὸ μέσον τοῦ νὰ μὲ δευτερώσῃ, καὶ μετὰ θάνατον, τὰς ἀνωφελεῖς νουθεσίας, τὰς ὁποίας μοὶ ἔκαμεν ὡς πρὸς τοῦτο καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς. Ἰδοὺ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἐπίμονος ζῆλος. « Παρευθὺς ἀφοῦ ἐξεφώνησε τούτους τοὺς λόγους, ὁ Κὶν-Κὸνγ ἤλλαξε τὴν αἴθουσαν τοῦ πένθους, κατὰ τὸ ἔθος τοῦ βασιλείου· ἀπεδίωξε τὸν κακὸν ὑπουργόν του, καὶ ἔδωκε τὸ ὑπούργημά του εἰς τὸν ἐνάρετον Κιοὺ-Πὲ-Γίού. Ὅλον τὸ βασίλειον ἐπευφήμησεν εἰς ταύτην τὴν ἀλλαγὴν, καὶ πολλὰ εὐχαριστήθη ἀπὸ τοῦτο. Ὁ Κὶν-Κὸνγ, βασιλεὺς τοῦ Τοὶ, εἶχεν ὡραῖον ἵππον, τὸν ὁποῖον ἠγάπα. Τοῦτο τὸ ζῶον ἀπέθανεν ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ ἱπποκόμου. Ὁ βασιλεὺς, κυριευθεὶς ὑπὸ θυμοῦ ἐπίασε λόγχην τινα, καὶ ἐπῆγε νὰ διατρυπήσῃ τοῦτον τὸν ἄνδρα, ὅστις ἦτο πλησίον του. Ὁ ὑπουργὸς Γὶὲν-Τσὲ ἀπέστρεψε τὴν βολὴν, καὶ ἀναλαμβάνων παρευθὺς τὸν λόγον, « Βασιλεῦ, τῷ εἶπεν, ὀλίγον ἔλειψεν ὥστε οὗτος ὁ ἀνὴρ νὰ φονευθῇ πρὸ τοῦ νὰ πληροφορηθῇ καλῶς περὶ τῆς βαρύτητος τοῦ σφάλματός του. — Ἔ καλὰ, διδάξετέ τον· συγχατανεύω εἰς τοῦτο, εἶπεν ὁ Κὶν-Κὸνγ· « Τότε ὁ Γὶὲν-Τσὲ, λαμβάνων τὴν λόγχην, καὶ διευθυνόμενος εἰς τὸν ἔνοχον, « Δυστυχῆ ! τῷ εἶπεν· ἰδοὺ τὰ ἐγκλήματά σου· ἄκουσον αὐτὰ καλῶς κατὰ πρῶτον, σὺ εἶσαι αἰτία τοῦ θανάτου τούτου τοῦ ἵππου, σὺ, τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἐπιφορτίσει νὰ τὸν περιποιηθῇς καλῶς· διὰ τοῦτο εἶσαι ἄξιος θανάτου. Δεύτερον, σὺ εἶσαι αἰτία τοῦ ὅτι ὁ βασιλεύς μου, ἐπειδὴ ἀπώλεσε τὸν ἵππον του, παρω-

ξύνθη τόσον, ὥστε νὰ θελήσῃ νὰ σὲ φονεύσῃ ἰδιοχείρως. Ἰδοὺ δεύτερον ἔγκλημα μεγαλήτερον παρὰ τὸ πρῶτον. Τέλος πάντων, ὅλοι οἱ πλησιόχωροι ἡγεμόνες μέλλουν νὰ μάθουν ὅτι ὁ βασιλεύς μου ἐθανάτωσεν ἄνδρα τινα διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν θάνατον ἑνὸς ἵππου. Ἰδοὺ λοιπὸν ἔχασε τὴν ὑπόληψιν. Δυστυχῆ! Τὸ σφάλμα σου ἐπισύρει μεθ' ἑαυτοῦ ὅλα ταῦτα τὰ ἐπακόλουθα. Ἐννοεῖς καλῶς τοῦτο τὸ σφάλμα; — Ἄφετέ τον νὰ ὑπάγῃ, εἶπε τότε ὁ βασιλεύς· ἄφετέ τον νὰ ὑπάγῃ· ἂς μὴ καταισχύνωμεν παντελῶς τὴν ἀγαθωσύνην μου· τὸν συγχωρῶ.

Οὗτος ὁ ἴδιος βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἔπιε μίαν ἡμέραν περισσότερον ἀπὸ τὸ συνειθισμένον, ἄφησε τὸν πῖλόν του καὶ τὴν ζώνην του, ἐκάθισεν ἀμελῶς· λαμβάνων ἀκολούθως μουσικὸν ὄργανον, ἠρώτησε τοὺς παρόντας κυρίους, ἂν ἐνάρετος ἀνὴρ ἐδύνατο νὰ διασκεδάσῃ τοιουτοτρόπως· ἕκαστος ἀπεκρίθη· ναί, ἀναμφιβόλως, ἔ! καὶ διατί ὄχι; — Ἐπειδὴ οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἐπανέλαβεν ὁ *Κὶν-Κὸγγ*, ἂς ζεύξωσι τοὺς ἵππους εἰς ἅμαξάν τινα, καὶ ἂς ὑπάγωσι νὰ προσκαλέσωσι τὸν *Γιὲν-Τσέ*. Οὗτος ἀνεχώρησεν ἅμα ὅτε εἰδοποιήθη, ἀλλὰ μὲ ἔνδυμα παρατάξεως, κατὰ τὸ σύνηθες. Ὁ βασιλεὺς, βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον «Εἴμεθα ἀκαλλώπιστοι ἐδῶ, τῷ εἶπε· διασκεδάζομεν. Σᾶς ἔστειλα νὰ ζητήσητε διὰ νὰ διασκεδάσητε μὲ ἡμᾶς.—Συγχωρεῖτε, Βασιλεῦ, ἐπανέλαβε παρευθὺς ὁ *Γιὲν Τσέ*· θέλω φυλαχθῇ καλὰ ἀπὸ τοῦτο· ἤθελα ἐνεργήσει παρὰ τὰ ἡμέτερα ἔθιμα· ὅθεν, φοβοῦμαι κατὰ πολλὰ νὰ τὰ παραβῶ· θεωρεῖται ὡς γνωμικὸν, ὅτι αὐτοκράτωρ, ὅστις λησμονεῖ τὸν ἑαυτόν του τοιουτοτρόπως, δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ πολὺ τὴν αὐτοκρατορίαν. Πρέπει νὰ εἰπῶμεν τὸ αὐτὸ, φυλάξαντες τὴν ἀναλογίαν, περὶ τῶν βασιλέων, περὶ ὅλων τῶν ἡγεμόνων, περὶ τῶν μεγάλων ἀξιωματικῶν καὶ περὶ τῶν οἰκογενειαρχῶν.» Ὁ *Κὶν Κὸγγ* ἠρυθρίασεν ἀκούσας ταῦτα, ἠγέρθη, καὶ εὐχαριστῶν τὸν ὑπουργόν του· εἶμαι, τῷ εἶπε, ἄνθρωπος χωρὶς ἀρετὴν, καὶ τὸ γνωρίζω· ἀλλ' ὡσαύτως ἔχω συνακολούθους κακὰ ὑποκείμενα. Ὅλοι οὗτοι τοὺς

ὁποίους βλέπετε ἐδῶ μετέχουσι τοῦ σφάλματός μου, θέλω νὰ τοὺς θανατώσω διὰ νὰ τὸ ἐξαλείψω. — Βασιλεῦ, ἐπανέλαβε παρευθὺς ὁ *Γιὲν-Τσὲ*, ἡ συμμετοχὴ τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν εἰς αὐτὰ, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ὀλιγοσήμαντος. Ὅταν βασιλεύς τις ἔχῃ κλίσιν πρὸς τὰ ἔθη, ὅσοι τὸν ὁμοιάζουν πλησιάζουσιν εἰς τὸ ὑποκείμενόν του, καὶ οἱ ἄλλοι δὲν ἀργοποροῦν νὰ ἀποχωρήσωσιν· ἐπίσης φυσικῶς συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ὅταν ὁ βασιλεὺς ἀμελῇ. Μὴ ῥίπτῃς τὴν αἰτίαν εἰς αὐτούς.— Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Κὶν-Κόγγ». Παρευθὺς λαμβάνει ἁρμόδια ἐνδύματα, πίνει τρία ποτήρια μὲ τὸν Γιὲν-Τσὲ, καὶ τὸν ἐκπροοδεύει.

Ὁ βασιλεὺς τοῦ *Οὔ*, ἀποφασίσας νὰ προσβάλῃ κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ *Κίγγ*, διεκήρυξε δημοσίως τὴν ἀπόφασίν του, προσθέτων ὅτι ἦτο τόσον σταθερὰ, ὥστε, ὅστις ἤθελε τὸν νουθετήσει ὡς πρὸς τοῦτο ἤθελε τιμωρηθῇ ἀμέσως μὲ κεφαλικὴν ποινήν. Ἀξιωματικός τις τοῦ οἴκου του, πεπεισμένος περὶ τοῦ κινδύνου ταύτης τῆς ἐκστρατείας, ἐζήτει μέσον τοῦ νὰ κάμῃ τὸν βασιλέα νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐῤῥιψοκινδύνευε τὴν ζωήν του λέγων τοῦτο ἀναφανδὸν, τὸ ἐπεχειρίσθη ἀλλεοτρόπως. καὶ ἰδού πως. Τὸ πρωὶ ἐπήγαινεν εἰς τὸν κῆπον μὲ τὰ ὅπλα του, ὑπέφερε τὰς ἐνοχλήσεις τῆς δρόσου, καὶ ὅταν ἤρχετο ἡ ὥρα, ἐπαρουσιάζετο ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. Τὴν τρίτην ἡμέραν οὗτος, παρατηρήσας ὅτι ἦτο διόλου βρεγμένος, τὸν ἠρώτησε πόθεν ἤρχετο.— «Βασιλεῦ, ἀπεκρίθη αὐτὸς, ἔρχομαι ἀπὸ τὸν κῆπον· ἦτον ἕνας τέττιξ, καθήμενος εἰς τὸ ὕψος δένδρουτινὸς, ἀφοῦ ἐχόρτασεν, ἐτραγῴδει ἡσύχως. Ὄπισθεν αὐτοῦ ἦτον ἓν ἔντομον, ἐχθρός του, τὸ ὁποῖον δὲν ἔβλεπεν· ἂν τὸ εἶχε παρατηρήσει, ἤθελε βέβαια ἀλλάξει ἦχον φωνῆς· ἔβλεπα ἐγὼ τοῦτο τὸ ἔντομον, τὸ ὁποῖον ὡλίσθαινε κρυφίως, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπλησίαζεν εἰς τὸ λάφυρον, καὶ ἐνόμιζεν ἤδη ὅτι τὸ ἔχει· ἀλλὰ δὲν ἔβλεπεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δένδρου ἀρκετὰ πλησίον του πουλίον κίτρυνον, ἕτοιμον νὰ ῥιφθῇ ἐπάνω του· ἀλλ' ἐγὼ ἔβλεπα

τοῦτο τὸ πουλίον, διόλου προσεκτικὸν εἰς τὸ λάφυρόν του, ἐσκόπευε νὰ τὸ κτυπήσῃ, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἤμουν κάτω καὶ τὸ ἐκύτταζα. Θεωρῶν ὅλα αὐτὰ ἔλεγα· πτωχὰ ζῶα, ἐνασχολεῖσθε εἰς λάφυρον, τὸ ὁποῖον σᾶς παρουσιάζεται, καὶ νομίζετε ἤδη ὅτι τὸ ἔχετε· ἕνας κίνδυνος εἶναι ἀκόμη πλησιέστερος εἰς ἐσᾶς, καὶ σεῖς δὲν κάμνετε προσοχὴν εἰς τοῦτο. Ἐὰν τὸ ἐπαρατηρούσατε, τὸ λάφυρον δὲν ἤθελεν ἔχει πλέον διὰ σᾶς θέλγητρον, ἠθέλετε ἀναχωρήσει ταχέως, εὐτυχὴς ἐὰν σωθῆτε χωρὶς αὐτήν. — Ἐννοῶ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἂς ἀφήσωμεν τὸν Κίγγ, καὶ ἂς συλλογιζώμεθα δι' ἡμᾶς αὐτούς.»

Ὁ Τχουὰγγ-Βὰγγ βασιλεὺς τοῦ *Τσοὺ*, ἐπεχειρίσθη νὰ ὑψώσῃ εὐρύχωρον δῶμα μὲ πολλὰς ὀροφάς. Τοῦτο τὸ ἀνωφελέστατον ἔργον ἀπήτει σημαντικὸν ἔξοδον, καὶ πρὸς ἐπάρκειαν, ἐκάκωνεν τὸν λαὸν, ἀπαυδῶν τοὺς στρατιώτας. Οἱ μεγάλοι ἀξιωματικοὶ τοῦ βασιλείου ἔκαμαν περὶ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως ἐντόνους νουθεσίας εἰς τὸν βασιλέα, ἀλλ' οὗτος ὁ ζῆλος ἐξέθεσεν εἰς κίνδυνον τὴν ζωήν των, καὶ ἑβδομήκοντα δύο ἐξ αὐτῶν ἐχάθησαν κατὰ σειράν. *Ὁ Τχοὺ-Γιοὺ-Κὶ*, ἔμπειρος ἀνὴρ, ὅστις εἶχε τραβιχθῆ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἔμαθε τὰ συμβαίνοντα, καὶ ἐργαζόμενος τὸν ἀγρόν του ἔλεγε· «θέλω νὰ ὑπάγω νὰ ἰδῶ τὸν βασιλέα. Τί λοιπὸν; ἀπεκρίνετο ἀκολούθως εἰς τὸν ἑαυτόν του· ἆρά γε ἀπηύδησες νὰ ζῇς; Πολλοὶ εὐϋπόληπτοι καὶ ἱκανοὶ ἄνδρες, οἵτινες συνεβούλευαν τὸν βασιλέα, ἐκέρδισαν μόνον ταχὺν θάνατον, καὶ σὺ τολμᾷς, ἐνῷ ἦσαι πτωχὸς χωρικὸς, νὰ νομίζῃς εὐτυχεστέραν ἔκβασιν! Ἐν τοσούτῳ, ἐὰν οὗτοι οἱ κύριοι τῆς αὐλῆς ἤρχιζαν νὰ γεωργοῦν, ἴσως καλήτερα ἤθελαν ἐπιτύχει πάρεξ ἐγώ· ἴσως θέλω κάμει καλήτερα παρ' αὐτοὶ, ἂν ἀρχίσω νὰ δίδω συμβουλὰς εἰς τὸν βασιλέα μας.

Ὁ εὐήθης ἄνθρωπος ἀφίνει λοιπὸν τὸ ἄροτρον, καὶ πηγαίνει νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Οὗτος βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον, λέγει διευθύνων πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον. Ὁ Τχοὺ-Γιοὺ-Κὶ ἔρχεται ἀναμφιβόλως νὰ μὲ νουθετήσῃ. — Ἐγὼ, βα-

σιλεῦ, παντελῶς· θέλω προφυλαχθῆ ἀπὸ τοῦτο· εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἀγνοῶ διόλου, ὅτι οἱ βασιλεῖς χρεωστοῦν νὰ ἦναι δίκαιοι καὶ ἐπιεικεῖς. Εἶναι ἀληθὲς προσέτι ὅτι λέγουν συνήθως ὅτι, καθὼς μία καλὴ γῆ δέχεται μὲ ὄφελος τὸ νερὸν, μὲ τὸ ὁποῖον ποτίζεται, καὶ ὅτι μόνον τὸ ὁμαλὸν ξύλον ὑποφέρει τὸν κανόνα καὶ τὸν διαβήτην, οὕτω καὶ οἱ σοφοὶ καὶ ἐνάρετοι βασιλεῖς λαμβάνουν εὐμενῶς τὰς παραινέσεις. Ἐπίσης εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐπεχειρίσθητε ἔργον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ λαός σας πάσχει πολύ. Ἀλλὰ τίς εἶμαι ἐγὼ, ὥστε νὰ τολμήσω νὰ σᾶς συμβουλεύσω; Ὄχι· θέλω φυλαχθῆ ἀπὸ τοῦτο εἰσέτι ἅπαξ.» Παρευθὺς, στραφεὶς πρὸς τοὺς παρόντας ἀξιωματικοὺς, καὶ ἐξακολουθῶν νὰ ὁμιλῇ, τοῖς ἔκαμε μακρὰν ἐπαρίθμησιν τῶν ἡγεμόνων, οἵτινες ἔχασαν τὰς ἐπικρατείας των ἢ καὶ ἐχάθησαν, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ ὑποφέρωσι τὰς νουθεσίας τῶν ὑπουργῶν των. Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸν λόγον του ἐξῆλθε ταχέως, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως. Ἀλλ' οὗτος ὁ μονάρχης ἔστειλε δρομαίως νὰ τὸν κράξωσι, καὶ ὅταν ἐπανήρχετο, «Πλησίασον ἀφόβως, τὸν λέγει· αἱ συμβουλαί σου ἔκαμαν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμά μου. Ὅλοι ὅσοι αὐτόκλητοι ἐπενόησαν νὰ μὲ νουθετήσωσι, ἀντὶ νὰ συγκινήσωσι τὴν καρδίαν μου μὲ παρώξυναν· οὕτως ἔχασαν τὴν ζωήν. Σεῖς ἐξ ἐναντίας δὲν μὲ εἴπατε τίποτε πειρακτικὸν, καὶ τὰ παραδείγματα τὰ ὁποῖα ἀνεφέρατε εἶναι πολὺ ἱκανὰ εἰς τὸ νὰ μὲ πλήξωσι· οὕτω παραδίδομαι.» Προσταγὴ ἐδόθη παρευθὺς τοῦ ν' ἀφήσωσι τὸ δῶμα ὅπου ἦτο. Ὁ *Τχουάγγ-Βάγγ* δὲν ἔμεινεν ἕως εἰς αὐτὸ· ἐδημοσίευσε παντοῦ ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θέλει θεωρήσει ὡς ἀδελφούς του τοὺς ὅσοι τῷ δώσωσιν ὠφελίμους συμβουλάς. Αὕτη ἡ μεταβολὴ πρακτοποιηθεῖσα παρά τινος γεωργοῦ ἔγεινε περίφημος, καὶ οἱ λαοὶ τοῦ *Τσοὺ* ἐσύνθεσαν τραγῴδιον διὰ νὰ διαιωνίσωσι τὴν μνήμην του.

ΚΕΦ. ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς τὴν Σινικὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ *Χοὲν-Κὸγγ* βασιλεὺς τοῦ *Τσὶ*, ψηφίσας τὸν *Κοὰν-Τχὸγγ* δὶ ὑπουργὸν, τῷ εἶπε μίαν ἡμέραν. «Ἡ φιλοτιμία μου εἶναι νὰ ἰδῶ τὴν κυβέρνησίν μου διωργανισμένην μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἦναι κἀνεὶς μήτε μεταξὺ τοῦ χυδαίου λαοῦ, ὅστις νὰ μὴ ἦναι εὐχαριστημένος, καὶ νὰ μὴ λέγῃ ὅτι ὅλα ἔχουσι καλῶς. Νομίζετε ὅτι δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο; — Ναὶ εἶπεν ὁ Κοὰν-Τχὸγγ, νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι δυνατὸν. ἀλλὰ δὲν πρακτοποιεῖται, ἐὰν κυβερνήσωμεν κατὰ τοὺς κανόνας ἀληθοῦς σοφίας. — Διατί; ἠρώτησεν ὁ βασιλεύς. — Ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι μικρά τις ἄκρα σχοινίου δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς ἐξάντλησιν ὕδατος ἀπὸ βαθὺ φρέαρ. Καὶ μεταξὺ τῶν πεφωτισμένων ὑποκειμένων, εὑρίσκονται διάφορα τάγματα πολὺ κατώτερα τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μὲ δικαιότερον λόγον, τὸ πλῆθος δὲν δύναται νὰ φθάσῃ τοὺς ὑψηλοὺς σκοποὺς τοῦ ἀληθοῦς σοφοῦ. Ὅθεν δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προχωρήσῃ ἕως εἰς τοῦτον τὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος. Ἀρκεῖ, καὶ μάλιστα εἶναι ἁρμόδιον νὰ αἰσθανθῇ ὅτι οἱ κυβερνῶνες ἔχουν θεωρίας ἀπείρως ὑπερτέρας ἀπὸ τὰς ἰδικάς των· εἶναι ἔτι μᾶλλον εὐπειθέστερον· ἐὰν θελήσωμεν νὰ χειραγωγῶμεν τὸν λαὸν, καὶ νὰ τῷ φέρωμεν, οὕτως εἰπεῖν, τὸν ψωμὸν εἰς τὸ στόμα, τὸν διαφθείρομεν. Πρέπει μόνον νὰ τὸν κρατῶμεν εἰς εὐταξίαν, νὰ ἐπαγρυπνῶμεν εἰς τὴν ἀσφάλειάν του καὶ νὰ τὸν βόσκωμεν, καθὼς ὁ ποιμὴν βόσκει τὸ ποίμνιόν του. Δὲν πρέπει ὡς πρὸς τοὺς λαοὺς, μήτε τυραννία, μήτε σκληρότης, ἀλλὰ πάλιν δὲν πρέπει νὰ φοβώμεθα νὰ τὸν ὁδηγῶμεν καὶ νὰ τὸν ἀφίνωμεν νὰ ἐνεργῇ. Πρὸ τοῦ νὰ δημοσιεύσωμεν διαταγήν τινα, τὸ νὰ τὴν διασπείρωμεν ἀπὸ θύραν εἰς θύραν, διὰ νὰ ζητῶμεν ἐγκρίσεις, ἤθελεν εἶσθαι κινδυνώδης μέθοδος.

Ἐξετάζομεν τὰ ἁρμόζοντα, τὰ προστάττομεν γενικῶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον, οἱ σοφοὶ τὰ ἐγκρίνουν, οἱ ἄλλοι τὰ ἀκολουθοῦν· τοῦτο ἐξαρκεῖ καὶ εἶναι τὸ κάλλιστον.»

Ὁ ἴδιος Χοὲν-Κὸγγ, ὢν μίαν ἡμέραν εἰς τὸ κυνήγιον, καὶ ἀκολουθῶν μόνος μακρὰν τῆς συνοδίας του ἔλαφόν τινα, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀκοντίσει, ἀπήντησεν ἀγαθόν τινα γέροντα εἰς εὐάρεστόν τινα κοιλάδα. «Πῶς ὀνομάζεται τοῦτο τὸ μέρος; τὸν ἠρώτησεν — Ὀνομάζεται, ἀπεκρίθη ὁ ἄκακος ἄνθρωπος, *κοιλὰς τοῦ γέροντος εὐήθους.* — Πόθεν τῷ προσήφθη τοῦτο τὸ ὄνομα; — Ἀπ' ἐμὲ τὸν ἴδιον — Πῶς λοιπὸν ἔχεις πνευματώδη φυσιογνωμίαν καὶ δὲν φαίνεσαι παντελῶς εὐήθης; — Ἰδοὺ ὅλη ἡ ἱστορία, ἐπειδὴ θέλεις νὰ τὴν ἠξεύρῃς· ἡ δάμαλίς μου ἐγέννησεν ἕνα μόσχον· ὅταν ηὐξύνθη, τὸν ἐπώλησα καὶ ἠγόρασα ἓν πωλάριον. Μερικοὶ ἀπὸ τὴν γειτονίαν εἶπον ὡς περιπαίζοντές με. Τοῦτο εἶναι ἄποπον, ποτὲ δάμαλις δὲν προήγαγε πωλάριον, πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν τοῦτο τὸ τέρας. Τὸ ἐπίασαν, καὶ τὸ ἐπῆραν μαζύ των, καὶ ἐγὼ τοὺς ἄφησα. Παρευθὺς ἐγνωστοποιήθη αὕτη ἡ ἱστορία εἰς ὅλον τὸ χωρίον καὶ ἕκαστος εἶπεν· ὦ τὸν εὐήθη! Ἰδοὺ διατί αὕτη ἡ κοιλὰς ὀνομάζεται κοιλὰς τοῦ γέροντος εὐήθους. — Σὺ βεβαίως εἶσαι τοιοῦτος, εἶπεν ὁ Χοὲν Κὸγγ· διατὶ νὰ παραχωρήσῃς τοιουτοτρόπως τὸ πωλάριόν σου;» Τὴν ἐπαύριον ὁ Χοὲν-Κὸγγ ἐπιστρέφων εἰς τὸ παλάτιόν του, ἐβιάσθη κατὰ πολλὰ νὰ διηγηθῇ τοῦτο τὸ συμβὰν εἰς τὸν ὑπουργόν του Κοὰ-Τχὸγγ, διὰ νὰ διασκεδάσῃ μὲ αὐτόν· ἀλλ' οὗτος ἐξέλαβε τὸ πρᾶγμα διαφορετικά. Πιστεύσατέ με, βασιλεῦ, εἶπε, μὲ θλιβερὸν ἀέρα καὶ σπουδαῖον τόνον, δὲν εἶναι παντελῶς τίποτε ἀξιογέλαστον εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ διήγησις τούτου τοῦ χωρικοῦ εἶναι μάθημα καὶ διὰ σὲ καὶ δι' ἐμέ. Ἐὰν ὁ αὐτοκράτωρ Γιαὸ ἐβασίλευεν ἐδῶ, ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ δικαιοσύνη ἤθελαν βασιλεύσει μὲ αὐτόν, καὶ δὲν ἤθελαν ἔχει ὡς μηδὲν τὸ νὰ ἁρπάζωσι τὰ ξένα ὑπάρχοντα. Ἐὰν οὗτος ὁ γέρων ὑπέμεινε, καὶ ἄφησε νὰ τῷ κλέψωσι τὸ πωλάριόν του

χωρὶς νὰ παραπονεθῇ, πίστευσον ὅτι τοῦτο εἶναι ἐξ ἀνοησίας. Πρέπει νὰ ἠξεύρῃ ὅτι δὲν δύναταί τις ν' ἀπολαύσῃ τὰ δίκαιά του ἔμπροσθεν τῶν κριτηρίων. Βασιλεῦ! ἂς τραβιχθῶμεν διὰ μερικὸν καιρὸν, καὶ ἂς στοχασθῶμεν σπουδαίως ἕως ποῦ προχωρεῖ τὸ κακὸν διὰ νὰ τὸ θεραπεύσωμεν ὁραστηρίως.»

Ὅταν ὁ Κὰν-Τσὲ ἐβασίλευεν εἰς τὴν χώραν τοῦ *Λοὺ*, πατήρ τις καὶ ὁ υἱός του ἐνεκαλοῦντο εἰς τὸ κριτήριον ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἔρθασεν ἕως εἰς αὐτὸν, ἔδωκε γνώμην ὅτι ὁ υἱὸς εἶναι ἄξιος θανάτου. Ὁ Κομφύκιος ἀντέτεινεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης τῆς κρίσεως, λέγων ὅτι δὲν ἦτον ἀκόμη καιρὸς νὰ τιμωρῶμεν τὰ σφάλματα μὲ τοιαύτην αὐστηρότητα. «Οὗτοι οἱ πτωχοὶ, ἐπρόσθεσε, πρὸ πολλοῦ εἶναι ἀμαθεῖς, καὶ ἐπσμένως ὀλίγον πεφωτισμένοι ὡς πρὸς τὰ χρέη των. Ἀναμφιβόλως οὗτος ὁ υἱὸς δὲν ἐγνώρισεν ὁποῖον κακὸν εἶναι τὸ νὰ κατηγορήσῃ τὸν πατέρα του. Τὸν βασιλέα καὶ τοὺς κυβερνῶντας πρέπει νὰ κατηγορῶμεν. Ἐὰν ἔκαμναν καλῶς τὸ χρέος των, καὶ ἂν ἦσαν ὅλοι ἐνάρετοι, δὲν ἤθελαν πέσει εἰς παρόμοια σφάλματα — Γί λοιπὸν; ἐπανέλαβεν ὁ Κὰν Τσὲ, ἐπειδὴ ἡ υἱϊκὴ ἀγάπη εἶναι κατὰ τὴν ὁμολογίαν ὅλου τοῦ κόσμου τὸ θεμέλιον τῆς κυβερνήσεως, τὸ νὰ ἀναχαιτήσωμεν διὰ τοῦ θανάτου ἑνὸς ἀνθρώπου τὰς εἰς ταύτην τὴν ἀρετὴν ἐναντίας ἀταξίας, δὲν εἶναι πρᾶγμα συγκεχωρημένον καὶ μάλιστα ἀναγκαῖον; —Λέγω, ἐπανέλαβεν ὁ Κομφύκιος, ὅτι εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις σκληρότης εἶναι νὰ τῷ ἀφαιρέσωμεν τὴν ζωήν. Προμήθευσον εἰς τὸν λαόν σου τὴν παιδείαν, τῆς ὁποίας ἔχει χρείαν· πρόσθεσον ἐνταυτῷ καὶ τὸ καλὸν παράδειγμα. Θέλεις τιμωρήσει ἀκολούθως μὲ αὐστηρότητα, καὶ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους θέλετε τιμωρήσει, θέλουν ἠξεύρει ὅτι εἶναι ἄξιοι τιμωρίας. Τοῦτο τὸ τεῖχος ἔχει ὕψος δέκα ποδῶν. Ἐν τοσούτῳ εἰς ὅλον σου τὸ βασίλειον, δὲν θέλει εὑρεθῇ μήτε ἕνας ἄνθρωπος ὅστις νὰ δυνηθῇ, παρευθὺς καὶ χωρὶς κλίμακα, νὰ ἀναβῇ ἐπάνω. Ἐξ ἐναντίας δὲν εἶναι σχεδὸν κἀνείς, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ δυνηθῇ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ

φθάσῃ εἰς τὴν κορυφὴν τούτου τοῦ ὄρους, ἑκατοντάκις ὑψηλοτέρου παρὰ τὸ τεῖχος. Εἰς τὴν κατάστασιν καθ' ἣν εἶναι ὁ λαός σου, ἡ εὐποιΐα, ἡ δικαιοσύνη, αὗται αἱ δύο κύριαι ἀρεταὶ, καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ αἱ ἄλλαι, εἶναι, ὡς πρὸς αὐτὸν, ὡς δύσβατον τεῖχος. Εἶναι καιρὸς νὰ τιμωρήσῃς τὸν ὅστις δὲν ἀναβαίνει εἰς αὐτό;

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Χὰγγ συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ Κομφυκίου, τῷ εἶπε. «Ἰδοὺ ποῖαι εἶναι αἱ ἐπιθυμίαι μου. Θέλω νὰ ἦμαι βασιλεὺς πολλῶν ἡγεμόνων· νὰ βλέπω τὴν αὐλήν μου εἰς εὐταξίαν, καὶ νὰ ἦμαι προμηθευμένος ἀπὸ καλοὺς ἀξιωματικούς· νὰ κρατῶ τὸν λαὸν μου πάντοτε ἥσυχον καὶ εὐχαριστημένον· νὰ βλέπω τοὺς πεπαιδευμένους ἐνασχολουμένους εἰς τὸ νὰ ἀποκατασταίνωνται ὠφέλιμοι εἰς τὴν ἐπικράτειαν, καὶ τὰς ὥρας καλῶς διατεταγμένας. Ἐὰν στοχάζεσθε ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι δυνατὰ, εἴπατέ μοι, πῶς ἐμπορῶ νὰ τὸ κατορθώσω;—Ἐπαρουσιάσθην ἔμπροσθεν πολλῶν βασιλέων, ἀπεκρίθη ὁ Κομφύκιος, ὅλοι μ' ἔκαμαν ἐρωτήσεις, ἀλλὰ κανεὶς δὲν μ' ἔκαμε τόσας, ὅσας σύ. Θέλω σᾶς εἰπεῖ μ' ὅλον τοῦτο, ὅτι ὅλα αὐτὰ ὅσα ἐπιθυμεῖτε εἶναι δυνατά. Ἰδοὺ πῶς. Ὅταν διὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον, ἐξαρκεῖ, εἰς τὴν κατάστασιν, καθ' ἣν βλέπω τὰ πράγματα, νὰ συμμαχήσῃς μὲ τοὺς γείτονάς σου εἰλικρινῶς καὶ εὐπίςως. Διὰ τὸ δεύτερον, πρέπει νὰ ἦσαι ἀγαθὸς καὶ μεγαλόδωρος ὡς πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἵτινες σᾶς συναναστρέφονται Διὰ τὸ τρίτον, θέλει σᾶς ἐξαρκέσει νὰ μὴ καταδυναστεύετε ποτὲ τὴν ἀθῳότητα, καὶ νὰ τιμωρῆτε τὴν κακίαν χωρὶς συγκατάβασιν. Διὰ τὸ τέταρτον, βαλε εἰς πολιτικὰ ὑπουργήματα τους πεπαιδευμένους, οἵτινες ἔχουν ἀξιότητα, καὶ μὴ ἀφήσῃς σχεδὸν κανένα χωρὶς ὑπούγημα. Ὅταν διὰ τὸ πέμπτον, τίμα τὸν Τιὲν καὶ σέβου τὰ πνεύματα. — Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, δὲν εἶναι τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἐκτελέσω.

Ὁ *Τόγγ-Νγὰν-Γιοὺ* διωρίσθη ἐπιστάτης ἐπαρχίας τι-

νός. Πρὸ τοῦ ν' ἀναχωρήσῃ, παρεκάλεσεν ὑπουργόν τινα νὰ τῷ δώσῃ, εἰς ὀλίγας λέξεις, ὠφέλιμόν τι μάθημα περὶ τῆς κυβερνήσεως τῶν λαῶν. Οὗτος ἀπεκρίθη μόνον ταύτας τὰς τρεῖς λέξεις· ζῆλος, εἰλικρίνεια, γενναιοψυχία. Ἐπειδὴ ὁ *Τὸγγ-Νγὰρ-Γίοὺ* τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐξηγηθῇ, τὸν εἶπε· ζῆλος καὶ ἀφοσίωσις πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον δουλεύετε· εἰλικρίνεια καὶ εὐθύτης εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξετε τὰς προσταγὰς, τὰς ὁποίας ἐδώκατε, καὶ τὰ ὑποκείμενα τὰ ὁποῖα θέλετε μεταχειρισθῇ· γενναιοψυχία καὶ σταθερότης κατὰ τῶν κακῶν, ὁποίου βαθμοῦ καὶ ἂν ἤθελαν εἶσθαι. Τοῦτο εἶναι σαφὲς εἶπεν ὁ *Τὸγγ-Νγὰρ-Γίοὺ*, καὶ ἐννοῶ τὴν σημαντικότητα αὐτοῦ.

Ὁ *Γιὰγγ-Τχοὺ* συνδιελέγετο μίαν ἡμέραν μὲ τὸν βασιλέα τοῦ *Λεὰγγ* περὶ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἐπικρατειῶν. Ἐπροχώρησε καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι τίποτε δὲν ἦτο εὐκολώτερον. « Κύριέ μου, τὸν εἶπεν ὁ βασιλεύς· ἔχεις δύο γυναῖκας, καὶ γνωρίζω ὅτι δὲν ἠξεύρετε νὰ τὰς κυβερνήσετε· ἐν τοσούτῳ, κατὰ τοὺς λόγους σας, ἡ κυβέρνησις Ἐπικρατείας ἤθελεν εἶσθαι διὰ σᾶς μικρὸν πρᾶγμα. — Βασιλεῦ, ἀπεκρίθη ὁ *Γιὰγγ-Τχοὺ*, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀληθῆ, καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἀντίρρησιν. Εἷς μόνος ποιμὴν, μὲ τὴν καλαύροπα εἰς τὴν χεῖρα, διεξάγει εὐσόχως τὰ πρόβατα· ἂν θελήσωσι δύο ποιμένες νὰ διοικήσωσιν ἓν, δυσκόλως θέλουν ἐπιτύχει. Ἀλλὰ ἠξεύρετε ἀναμφιβόλως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγουν τόσον συνεχῶς. Τὰ μεγάλα ὄργανα δὲν ἀξίζουν διὰ τραγῴδια· τὰ μεγάλα ὀψάρια κολυμβῶσιν εἰς πολὺ ὕδωρ· ὅστις προκόπτει εἰς τὰ μικρὰ πράγματα, δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰ μεγάλα.

Ὁ *Χοὲρ-Κὸγγ*, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμιλήσαμεν ἤδη, ἠρώτησε μίαν ἡμέραν τὸν ὑπουργόν του *Κοὰρ Τχόγγ* ποῖον πρᾶγμα εἶναι τὸ πλέον ἀξιοφρόβητον εἰς μίαν ἐπικράτειαν. « Βασιλεῦ, ἀπεκρίθη αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς, κατὰ τὴν γνώμην μου, τίποτε δὲν εἶναι πλέον ἀξιοφόβητον πάρεξ τὸ ὀνομαζόμενον *Μῦς τοῦ ἀγάλματος*. — Τί θέλει νὰ εἰπῇ τοῦτο — Ἠξεύρετε ὅτι εἰς

πολλὰ μέρη ἀνεγείρονται ἀγάλματα εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ τόπου. Ταῦτα τὰ ἀγάλματα εἶναι ξύλινα, ἐσκαμμένα ἔσωθεν, καὶ κεχρωματισμένα ἔξωθεν. Ἕνας ποντικὸς εἰσέρπυσεν εἰς τὰ ἔνδον, δὲν ἠξεύρουν πῶς νὰ τὸν διώξωσι· δὲν τολμῶσι νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ πῦρ, φοβούμενοι μήπως ἀνάψῃ τὸ ξύλον, μήτε νὰ βάλωσι τὸ ἄγαλμα εἰς τὸ ὕδωρ, φοβούμενοι μήπως ἀναλύσωσι τὰ χρώματα. Οὗτος ὁ ποντικὸς ὑπερασπίζεται διὰ τὸ σέβας, τὸ ὁποῖον φέρουν εἰς τὸ ἄγαλμα. Τοιοῦτοι εἶναι σχεδὸν εἰς ἐπικράτειαν, οἱ χωρὶς ἀξιότητα καὶ ἀρετὴν ἄνθρωποι, οἵτινες χαίρονται τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως. Τὸ βλέπουν, καὶ στενάζουν δι' αὐτό, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρουν, πῶς νὰ φερθῶσι, διὰ νὰ τὸ θεραπεύσωσι.

Ὁ Κὶ-Τσὲ, εἰς μίαν τῶν περιηγήσεών του, διέβη διὰ τοῦ βασιλείου τοῦ Τσίν. Μόλις ἐπάτησεν ἐκεῖ, καὶ εὐθὺς ἔκραξεν ἀναστενάζων· « Ὤ! Πόσον μεγάλη εἶναι ἡ καταδυναστεία εἰς τοῦτο τὸ βασίλειον! » Ἐμβαίνων ἀκολούθως εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἔκραξε μὲ τὸν αὐτὸν τόνον· « Ὤ! πόσον ἐξηντλημένον, εἶναι τοῦτο τὸ βασίλειον! » Τέλος, ἰδὼν τὸν βασιλέα καὶ τὴν αὐλήν· « Ὤ! εἶπεν, πόσον αἱ ταραχαὶ καὶ αἱ ἀποστασίαι δὲν εἶναι μεμακρυσμέναι! » Ἐκεῖνοι, οἵτινες τὸν συνώδευαν, ἐκπλαγέντες ἀπ' αὐτὰς τὰς ἐκφωνήσεις, τῷ εἶπαν τότε· « Μόλις τώρα ἤλθετε εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Τσίν — πῶς ἀποφασίζετε περὶ ὅλων αὐτῶν τόσον ἀποφασιστικῶς; » — Ἰδοὺ τὸ αἴτιον τούτου, ἀπεκρίθη ὁ Κὶ-Τσέ· Ἐμβαίνων εἰς τὰς γαίας τοῦ Τσίν, παρετήρησα πολλὰς πεδιάδας ἀκαλλιεργήτους, καὶ τὸ ἐπίλοιπον κάκιστα ἐξειργασμένον· εἶδον ταὐτοχρόνως ὅτι εἰργάζοντο εἰς διάφορα μέρη, ἀνωφελέστατα χειροτεχνήματα. Ἐσυμπέρανα ὅτι οἱ λαοὶ ἦσαν ἐπιφορτισμένοι ἀπὸ ἀγυρτίας. Ἐμβαίνων εἰς τὴν πρωτεύουσαν, παρετήρησα ὅτι ὅλα τὰ νέα κτίρια ἐκλονοῦντο, καὶ τὰ παλαιὰ στερεώτατα. Τοῦτο μ' ἔκαμε νὰ εἰπῶ, ὅτι τοῦτο τὸ βασίλειον εἶναι ἐξηντλημένον. Εἰς τὴν αὐλήν, εἶδον βασιλέα, ὅστις ἔχει ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ θεωρῇ ἐδῶ

ἐκεῖ, καὶ ὅστις δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα διὰ νὰ κάμῃ τὴν μικροτάτην ἐρώτησιν. Παρετήρησα ὡσαύτως εἰς τοὺς ὑπουργούς του, πολλὴν ὑψηλοφροσύνην καὶ κενοδοξίαν. Ἐν τοσούτῳ ὅλοι εἶναι ἄφωνοι ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὸ δημόσιον καλὸν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν δὲν εἶναι μήτε εἷς μόνος, ὅστις νὰ δίδῃ εἰς τὸν βασιλέα τὴν παραμικροτέραν συμβουλὴν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐσυμπέρανα ὅτι ἡ ταραχὴ καὶ ἡ ἀποστασία δὲν εἶναι μακρὰν ταύτης τῆς ἐπικρατείας.»

ΚΕΦ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Ἀνέκδοτα ἀφορῶντα τὰς θυγατέρας τῶν αὐτοκρατόρων, τὰς συζευγθείσας μὲ ἁπλοῦς ἰδιώτας.

Ὁ αὐτοκράτωρ *Ταϊ-Τσὶγγ* συνέζευξε μίαν τῶν θυγατέρων του μὲ τὸν υἱὸν τοῦ προέδου τοῦ κριτηρίου τῶν θεσμοθεσιῶν. Οὗτος δεχόμενος ταύτην τὴν βασιλόπαιδα εἰς τὸν οἶκόν του, τῇ εἶπε «Κυρία μου, εἶναι καθιερωμένος ἀπὸ τὰ ἔθιμα ὁ τόπος τῆς παρουσιάσεως μιᾶς νύμφης ἔμπροσθεν τοῦ πενθεροῦ της ἢ τῆς πενθερᾶς. Ἐπ' ἀληθείας, εἰς τούτους τοὺς τελευταίους χρόνους καθ' οὓς τὰ πλέον ἀξιέπαινα ἔθιμα ἀκυροῦνται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, δὲν διετηρήθη τοῦτο τὸ ἔθιμον εἰς τὰς ἡγεμονίδας συζευγομένας· ἀλλ' ἔχομεν σήμερον αὐτοκράτορα πολλὰ περωτισμένον, ὅστις ἠξεύρει πόσον ἀξιόλογον εἶναι τὸ νὰ ἔχωσι κῦρος τὰ καλὰ ἔθιμα, καὶ ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ φυλάττωνται. Ὅθεν, ὦ ἡγεμονὶς, κρίνατε εὔλογον νὰ σᾶς δεχθῶμεν, καθὼς ἀνήκει εἰς μίαν νύμφην. Δὲν κάμνομεν τοῦτο ἀπὸ αἴτθημα ματαιοφροσύνης, μήτε πρὸς ἰδιαιτέραν τιμήν μας, ἀλλ' ἀπὸ ζῆλον πρὸς τὰ ἔθιμά μας. ἐκ τῆς διατηρήσεως τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται τὸ καλὸν τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν ἐπικρατειῶν. «Παρευθὺς ὁ

πενθερὸς καὶ ἡ γυνή του κάθηνται εἰς τὸ ὕψος τῆς αἰθούσης, καὶ ἡ νέα βασιλόπαις, μὲ τὸ χειρόμακτρον ἐπὶ τοῦ βραχίονος, τοὺς ἔδωκε πρῶτον νίψιμον, ἔπειτα φαγητὸν, καὶ ἀκολούθως ἀπεσύρθησαν. Ὁ Ταϊ-Τσὸγγ πληροφορηθεὶς περὶ τούτου τοῦ συμβάντος εὐχαριστήθη ἀπὸ τοῦτο, καὶ μάλιστα ἐπρόσταξεν ὥστε εἰς τὸ ἑξῆς αἱ ἡγεμονίδες νὰ συζεύγωνται τοιουτοτρόπως.

Ὁ αὐτοκράτωρ *Χιαὸ-Βοὺ*, ἠξεύρων ὅτι αὗται αἱ ἡγεμονίδες ἐγίνοντο ἀνυπόφοροι εἰς τὰς οἰκογενείας, εἰς τὰς ὁποίας εἰσήρχοντο, ἐζήτησε τὰ μέσα τοῦ νὰ θεραπεύσῃ ταύτην τὴν διαγωγὴν, ἀποτέλεσμα τῆς κενοδοξίας των· μετεχειρίσθη ἓν πολλὰ μονοειδὲς μέσον. Προσδιορίσας μίαν τῶν θυγατέρων του διὰ τὸν υἱὸν τοῦ *Κὸγγ Χὶγ*, ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον αἱ ἀρεταί του καὶ αἱ ἐκδουλεύσεις του εἶχαν ὑψώσει εἰς τὰς μεγίστας τιμὰς, ἐπρόσταξε μυστικῶς νὰ ἐκθέσωσιν εἰς ὄνομα τοῦ μέλλοντος συζύγου ἰσχυράν τινα ἐπίπληξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ διαγωγὴ τούτων τῶν ἡγεμονίδων νὰ περιγραφῇ λεπτομερέστατα, καὶ τῆς ὁποίας τὸ συμπέρασμα ἐμελλε νὰ ἦναι ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ λάβῃ σύζυγον ἐκείνην, ἡ ὁποία τῷ ἐπαρουσιάζετο. Τοῦτο τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἐνεχειρίσθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα, περιεῖχε τὰς ἀκολούθους λέξεις.

«Βασιλεῦ, ἡ Ὑ μετέρα Μεγαλειότης ἐπροστάξατε, ὥστε ἡ βασιλόπαις *Λὶγγ-Χαὶ* νὰ ταπεινωθῇ εἰς τόσον, ὥστε νὰ γένῃ σύζυγός μου· τοῦτο εἶναι μονοειδὴς χάρις, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἤλπιζα. Ἐν τοσούτῳ δὲν ἐμπορῶ νὰ κρύψω ὅτι ἔλαβα ταύτην τὴν προσταγὴν μὲ τόσην ταραχὴν καὶ λύπην, ὅσον σέβας καὶ εὐγνωμοσύνην· ἡ προσωπικὴ ἀναξιότης μου, πολὺ περισσότερον πάρεξ ἡ καταγωγή μου, μὲ μακρύνουσιν ἀπὸ συμπεθερίαν τόσον ἔνδοξον. Ἁρμόζουσα εἰς ἐμὲ σύζυγος δὲν εἶναι βασιλόπαις, ἀλλὰ κοινή τις θυγάτηρ. Οἱ ὁμοβάθμιοι μὲ ἐμὲ ἄνθρωποι, ἂν καὶ ὄχι τόσον πλούσιοι, μόλις ἠνδρύνθησαν, καὶ εὐθὺς νυμφεύονται· ἐκτελοῦν τοῦτο μέ τινα δῶρα ὀλίγης ἀξίας, καὶ δὲν εἶναι τόσον πτωχοὶ, ὥςε νὰ φοβηθῶσι νὰ σχηματίσωσιν ἔντιμον συμ-

πεθερίαν καὶ ἀνάλογον, ἤτις νὰ τοὺς ἀποκαθιςᾷ εὐτυχεῖς. Παρατηρῶ ἐξ ἐναντίας ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες συνεζεύχθησαν ἡγεμονίδας, ἔζησαν σχεδὸν ὅλοι εἰς τὴν θλῖψιν· διὰ τοῦτο μὲ ὅλον τὸ βαθὺ αἴσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης, τὸ ὁποῖον δοκιμάζω διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης κατεδέχθη νὰ μὲ κάμῃ, εἶμαι τόσον μακρὰν τοῦ νὰ καυχηθῶ δι' αὐτὸ, ὥστε, ἐὰν δὲν ἐδυνάμην νὰ ἐμποδισθῶ, νομίζω ὅτι ἤθελα παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ζῶ. Συγχώρησον, μέγα βασιλεῦ, τὴν ἐλευθεροστομίαν μου καὶ ἁπλότητά μου. Ἡ ἱστορία μας γέμει παραδειγμάτων συζύγων, οἵτινες ἔγειναν δυστυχεῖς, διότι συνεζεύχθησαν ἡγεμονίδας. Ὁ εἷς προσεποιήθη τὸν ἀνόητον διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν δυσβάστακτον ζυγὸν τῆς γυναικός του· εἷς ἄλλος ἔκαυσε τοὺς πόδας του διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοιαύτην συμπεθερίαν· ἄλλος ἐρρίφθη ὁλόγυμνος εἰς τὴν χιόνα, διὰ ν' ἀποφύγῃ ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν τὸν εἶχαν ἑνώσει. Ὁ *Χολλ* κατεβυθίσθη ἀπὸ ἀπελπισίαν εἰς πηγάδιον. Ὁ *Λιὲ-Τχουὰγγ* ἔγεινε σχεδὸν τυφλὸς, καὶ ὁ *Υἱοὺ-Τχὸγγ* καθυπεβλήθη εἰς τὰς ἐσχάτας τιμωρίας διὰ νὰ συντρίψῃ τοὺς δυστυχεῖς δεσμοὺς, οἵτινες τὸν ἐπροσκολλοῦσαν μὲ μίαν ἡγεμονίδα. »

Τὸ νὰ δύναταί τις νὰ πηγαίνῃ καὶ νὰ ἔρχεται, νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς φίλους του καὶ νὰ τοὺς δέχεται εἰς τὸν οἶκον, εἶναι ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν καθεὶς πρέπει ν' ἀπολαμβάνῃ. Συνεζεύχθη τις ἡγεμονίδα; Αὕτη πηγαίνει καὶ ἔρχεται κατὰ τὴν ἀρέσκειάν της· δὲν ἔχει καιρὸν προσδιωρισμένον διὰ τὴν ἐπιστροφήν της, μήτε κἀνένα κανονισμὸν εἰς τὴν οἰκίαν της. Πρέπει ὥστε ὁ σύζυγος ν' ἀποφεύγῃ τὸ νὰ περιποιῆται τοὺς φίλους του, καὶ σχεδὸν πᾶσαν συγκοινωνίαν μὲ τοὺς συγγενεῖς του. Ἐὰν ἐνίοτε ἡ ἡγεμονὶς ἔχῃ εὐδιαθεσίαν, καὶ θέλῃ νὰ φερθῇ πρὸς αὐτὸν ὀλιγώτερον αὐστηρῶς, κατὰ πρῶτον μία γραῖα τροφὸς ζαρώνει τὰ ὀφρύδια· μία βόνζα κάμνει τὸ ἴδιον· καὶ ἀμφότεραι παραινοῦν εἰς τὴν κυρίαν ὅτι δὲν ἠξεύρει νὰ κρατήσῃ τὸν βαθμόν της, καὶ ὅτι ἀφανίζει ὅλα. Περιπλέον ἔχει πάντοτε εἰς τὴν συνοδίαν

της πλῆθος εὐνούχων, ἀνθρώπων ποταπῶν, ἀνοήτων, ἀπολιτεύτων, οἵτινες κάμνουν ὅλα κατὰ τύχην, χωρὶς λόγον, καὶ ὁμιλοῦν ἀδιακρίτως μὴ ἠξεύροντες τί λέγουν. Ἰδοὺ ἡ συμβουλὴ τῆς κυρίας. Ἡ τροφὸς νομίζει ὅτι ἡ ἡλικία της τῇ δίδει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μισῇ τὸν ὅστις ἐγγίσει τὴν πίστιν της, ἡ βόνζα ὑποκρίνεται τὴν σοφὴν, καὶ λέγει τόσα περὶ τοῦ μέλλοντος, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἀποβῶσι μερικὰ ἀληθῆ κατὰ τύχην. Εἰς αὐτὰς τὰς δύο γυναῖκας προστίθεται ἐνίοτε μία γραία χειροσκόπος, ἥτις ἐμφανίζεται πρὸ πάντων εἰς τὸ τέλος τῶν συμποσίων, διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ ἐναπολειφθέντα. Ὁ πτωχὸς σύζυγος πρέπει νὰ ὑπομένῃ, καὶ μάλιστα ἤθελεν εἶσθαι εὐτυχὴς, ἐὰν δὲν δοκιμάσῃ τίποτε δυσαρεστώτερον.

«Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας ταραχάς του εἶναι τὸ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν παρουσίαν τῆς κυρίας. Δὲν ἠξεύρει πῶς νὰ φερθῇ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ κατὰ τοῦτο τὰς παραδόξους ἀρεσκείας τῆς βασιλόπαιδος. Ἐὰν παρουσιάζεται συνεχῶς, δὲν εἶναι δεκτός. Γίνεται δεκτὸς; δὲν δύναται νὰ ἐκβῇ ὅταν θελῃ· Ἀφίνει τὴν κυρίαν χωρὶς νὰ λάβῃ ἄδειαν; νομίζει τὸν ἑαυτόν της ὡς καταφρονημένον, καὶ κυριεύται ἀπὸ ὀργήν. Λαμβάνει τὰ ἐξιτήρια, ἀφοῦ τὴν ἰδῇ; πηγαίνει, ὡς αὐτὴ λέγει, νὰ ἰδῇ κἀμμίαν ἄλλην. Ὅσον διατὴν κυρίαν, ἐκβαίνει ὅταν θέλῃ, καὶ ἐπανέρχεται συνεχῶς τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἐνίοτε τὴν αὐγήν. Ἐνίοτε μὲν διατρίβει τὴν νύκτα παίζουσα ὄργανα· ἐνίοτε δὲ διεξάγει ὅλην τὴν ἡμέραν ἔχουσα τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἔμπροσθεν βιβλίου τινός. Ἡ ζωή της, κυρίως εἰπεῖν, εἶναι σειρὰ παραδόξων φαντασιῶν. Τὰ ἔθιμά μας δὲν ἀπαγορεύουσι νὰ ἔχωμεν καὶ ἄλλας γυναῖκας μὲ τὴν πρώτην, δὲν κατακρίνεταί τις ὅτι ἀτιμάζει μὲ τοῦτο τὴν σύζυγόν του, ἂν δὲ αὐτὴ ἦναι ἡγεμονὶς, δὲν πρέπει νὰ συλλογισθῇ τοῦτο. Εἰς τὸν παραμικρότερον κρότον, εἰς τὴν παραμικροτέραν ὑποψίαν ἐκβαίνει ἀπὸ τὸ δωμάτιον τῆς κυρίας νέα τις δούλη ἀναίσχυντος, ἥτις ἔρχεται νὰ κατασκοπεύσῃ τὸν σύζυγον. Ἐὰν δεχθῇ κἀμμίαν ἐπίσκεψιν καὶ ἡ συνδιάλεξις μακρύνῃ ὀλίγον τι, αἱ γραῖαι ἔρ-

χονται νὰ ἀκούσωσι διὰ νὰ εἰπῶσιν ὅλα εἰς τὴν κυρίαν.

«Τέλος, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀποκαθιστᾷ εἰσέτι πλέον ἀνυποφόρους ταύτας τὰς ἡγεμονίδας, τὰς συνεζευγμένας ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, εἶναι αἱ συνεχεῖς ἐπισκέψεις, τὰς ὁποίας κάμνουν ἀναμεταξύ των. Συνδιαλέγονται πάντοτε περὶ τῶν συζύγων. Ἡ καταγωγή του, οἱ τρόποι του, ἡ διαγωγή του, ὅλα συζητοῦνται εἰς τὰς συναναστροφάς των. Δίδουν ἀναμεταξύ των μαθήματα ἀλαζονείας καὶ ζηλοτυπίας· καὶ ὅταν μία ἔχῃ καλὸν χαρακτῆρα καὶ ἔλλογον πνεῦμα, δὲν ἀργοπορεῖ νὰ γείνῃ ὁμοία μὲ τὰς ἄλλας. Ὅθεν ἐκεῖνοι, οἵτινες μέχρι τοῦδε συνεζεύχθησαν ἡγεμονίδας, ἠθέλησαν νὰ τὰς παραιτήσωσι· καὶ ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κάμωσιν ἀλλέως, μετενόησαν σχεδὸν ὅλοι.

«Περιπλέον, ὅταν λαμβάνωμεν μίαν γυναῖκα, τὸ κυρίως σκοπούμενον εἶναι ἡ τεκνογονία. Τίποτε δὲν εἶναι πλέον ἐναντίον εἰς τοῦτον τὸν τελικὸν σκοπὸν παρὰ τὴν ὑπέρμετρον ζηλοτυπίαν, καὶ εἶναι γνωστὸν ἐκ πείρας ὅτι, ὅσοι συνεζεύχθησαν βασιλόπαιδας, κοντὰ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας θλίψεις των, ἀπέθανον οἱ περισσότεροι χωρὶς ἀπογόνους. Ποῖος εἶμαι ἐγὼ, ὥστε νὰ ἐλπίσω ὅτι θέλω ἀποφύγει ταύτας τὰς δυστυχίας; Δὲν σκοπεύω λοιπὸν νὰ καθυποβάλω εἰς αὐτὰς τὸ ὑποκείμενόν μου καὶ τὴν οἰκογένειάν μου. Ἐὰν μερικοὶ ὑπετάχθησαν εἰς αὐτὰς χωρὶς ἀπαίτησιν, προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι θεωρήσαντες τὰς διαθέσεις τῆς αὐλῆς, δὲν ἐδύναντο μήτε ἐτόλμων κατὰ πρῶτον νὰ ἐμφανίσωσι τὰς ἀπολογίας των καὶ τὰ παράπονά των. Ὅσον τὸ κατ' ἐμε, ἔχω τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ ζῶ ὑπὸ περφωτισμένον, δίκαιον καὶ ἀγαθὸν βασιλέα, ὅστις συμβουλεύεται τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ ὅστις δὲν εἶναι προκατειλημμένος ἀπὸ κἀμμίαν εὔνοιαν· τοῦτο καὶ μὲ βιάζει νὰ ἀποκαλύψω εἰς αὐτὸν τὴν καρδίαν μου.

«Εὐχαριστῶ τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ἡ οἰκογένειά μου εὑρίσκεται εἰς ἀρκετὰ ὑψηλὸν βαθμόν. Ἡ πρωτίστη φροντίς μου πρέπει νὰ ἦναι τὸ νὰ τὴν ὑποστηρίξω εἰς τὴν κατάστασιν, καθ' ἣν εὑρίσκεται, καὶ νὰ προλάβω τὴν πτῶσίν της. Τοῦτο ἐλ-

πίζω νὰ κατορθώσω ἐπὶ ταύτης τῆς εὐδαίμονος βασιλείας. Ἐὰν δύναμαι νὰ ἐλπίσω προϊόντος τοῦ χρόνου, μεγαλήτερα ὑπουργήματα καὶ ὑψηλότερον βαθμὸν, χαίρω καθ' ὑπερβολὴν ὅτι εἶμαι ἄξιος τούτων διὰ τῆς ἀφιλοκερδίας μου, τῶν προτερημάτων μου, τῆς προσκαρτερήσεώς μου καὶ τῶν ἐκδουλεύσεών μου Σᾶς ὁμολογῶ ἐλευθέρως, μέγα βασιλεῦ, ὅτι δὲν ἤθελεν εἶσθαι παντελῶς εὐάρεστον δι' ἐμὲ τὸ νὰ τὰ ἀπολαύσω διὰ τῆς συμπεθερίας, μὲ τὴν ὁποίαν φρονεῖτε νὰ μὲ τιμήσετε. Περιπλέον ἐκθέτων ἤδη τὴν λύπην μου, ὁ σκοπός μου δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ νὰ σᾶς ἀνακαλύψω τὰ ἀληθῆ μου αἰσθήματα καὶ νὰ προπαρασκευάσω τὴν ἰδίαν μου ἀσφάλειαν, ἀλλὰ προσέτι καὶ νὰ σᾶς γνωστοποιήσω τὰ δεινὰ, ὅσα παρόμοιαι συγγένειαι προξενοῦσι κατὰ τὸ παρὸν εἰς ἄλλας οἰκογενείας. Καθικετεύω τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἐξ αὐτῶν προερχόμενα, ἀλλὰ πρὸ πάντων νὰ μὲ ἔχητε παρῃτημένον. Ἀφήσατε, σᾶς ὁμνύω, ἀφήσατε τὰ μικρὰ πτηνὰ νὰ πετῶσιν εὐθύμως μὲ τοὺς ὁμοίους των, ἀφήσατε τοὺς μικροὺς σκώληκας νὰ πολλαπλασιάζωσιν ἐν εἰρήνῃ τὸ εἶδός των· καὶ ὅσον καὶ ἂν ἦναι ἔντιμος δι' ἐμὲ ἡ ἐκλογή σας, καταδεχθῆτε νὰ μὲ κάμητε τὴν χάριν τοῦ νὰ τὴν ἀνατρέψητε. Ἐὰν ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης δὲν εἰσακούσῃ τὴν ταπεινὴν δεησίν μου, θέλω κόψει τοὺς πλοκάμους καλήτερον, θέλω ἀκρωτηριασθῆ ὁ ἴδιος, θέλω φύγει πέραν τῶν θαλασσῶν.»

Ἀφοῦ ὁ αὐτοκράτωρ ἀνέγνωσε τοῦτο τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον εἶχε συντεθῆ ἐκ διαταγῆς του, ἐπέπληξε τὰς ἡγεμονίδας, καὶ διεσκέδασε πολὺ μὲ τοῦτο κατ' ἰδίαν. Δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐπέτρεψεν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις τὸ διεύθυνεν εἰς αὐτὸν νὰ συζευχθῆ μὲ ὁποίαν γυναῖκα θέλει.

ΚΕΦ. ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΝ.

Ἐκλογὴ παραδειγμάτων ἀφορώντων τὰ ἤθη. Ἀξιοσημείωτα γνωμικὰ τῆς Σινικῆς ἠθικολογίας.

Νέος τις κατηγορήθη ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του ἔμπροσθεν ἑνὸς μανδαρίνου, ὅτι δὲν ἐφύλαξε τὸ ἀνῆκον πρὸς τοὺς γονεῖς του σέβας. Ὁ κριτὴς ἀντὶ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, εὐχαριστήθη νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ μέρος τοῦ παλατίου του τὸ προσδιωρισμένον εἰς τὰς πρὸς τὸν Κομφύκιον ἀποδιδομένας τιμάς, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν δύο πίνακες περιφήμου ζωγράφου. Ὁ πρῶτος παρίστανε τοῦτον τὸν τεχνίτην ξυλοκοπούμενον ταπεινῶς καὶ ἡσύχως ἀπὸ τὴν μητέρα του· καὶ ὁ ἄλλος ταύτην τὴν κυρίαν, ὡς καταβεβαρυμένην ὑπὸ τῆς ἡλικίας, καὶ τὸν υἱόν της κλαίοντα πλησίον της ἐκ συμπαθείας καὶ φιλοστοργίας. Ὁ ἡμέτερος νέος, θεωρῶν ταύτας τὰς ζωγραφίας, τόσον ἐγγίχθη, ὥστε ἔγεινεν ὡς ἔξω ἑαυτοῦ. Τότε ὁ μανδαρῖνος λαβὼν εὐκαιρίαν ταύτην τὴν στιγμὴν τὸν ἐπέπληξε προσηκόντως, καὶ ὕστερον τὸν ἀπέστειλεν. Ὁ νέος ὠφελήθη τόσον πολὺ ἀφ' ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσεν, ὥστε ἔγεινεν ἀκολούθως πρωτότυπον ἀρετῆς.

Μέγας τις μανδαρῖνος ἐπισκεπτόμενος μίαν ἡμέραν τὴν ἐπαρχίαν, τῆς ὁποίας ἦτον ἀντιβασιλεὺς, παρετήρησε μίαν γυναῖκα ἐνδεδυμένην ῥάκη, καὶ φέρουσαν ἵππον διὰ νὰ τὸν ποτίσῃ. Ἰδὼν τοῦτο ἔφριξεν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀναστενάξας βαθέως, εἶναι δυνατὸν ἀνέκραξεν, ὥστε οἱ πτωχοὶ στρατιῶται νὰ ἦναι τόσον δυστυχεῖς, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι ἀντιβασιλεύς; Ὁποία αἰσχύνη δι' ἐμὲ! Ἀφοῦ εἶπεν οὕτω καθ' ἑαυτὸν, διένειμε μὲ προκαταβολὴν εἰς ὅλους τοὺς στρατιώτας τρία μηνιαῖα, καὶ ἐφιλοδώρησεν ἀφθόνως εἰς τοὺς πτωχοτέρους. Ὅσοι ὑπῆρξαν αὐτόπται μάρτυρες ταύτης τῆς ἀγαθοεργίας ἢ ὅσοι ἤκουσαν περὶ ταύτης,

δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυα, καὶ ἕκαστος ηὐηρεστεῖτο νὰ διηγῆται τὴν αἰτίαν τούτου.

Αὐτοκράτωρ τις ἐπεσκέπτετό ποτε τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας του· κατὰ συνέπειαν οἱ διοικηταὶ τῶν πόλεων, διὰ τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ διαβῇ, ἔκαμαν μεγάλας προπαρασκευὰς, καὶ συνήθροισαν πολλοὺς ἵππους, ἁμάξας καὶ πολύτιμα σκεύη διὰ δαπάνης τῶν κατοίκων τοῦ νομοῦ· φοβούμενος μήπως ταλαιπωρήσῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κυβερνωμένους, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκολουθήσῃ τοῦτο τὸ παράδειγμα. Εὐχαριστήθη λοιπὸν νὰ προμηθεύσῃ ἐπιμελῶς τὸ ἀναγκαῖον ἄνευ μεγαλοπρεπείας καὶ περιττότητος· ἐνδεδυμένος μὲ ἁπλοῦν πανίον, ἐπηγρύπνει εἰς ὅλα· καὶ ἡ κεχρυσωμένη ζώνη του ἦτο τὸ μόνον διακριτικὸν σημεῖον τῆς ἀξίας του. Οἱ μανδαρῖνοι τῆς αὐλῆς, μὴ εὐχαριστηθέντες εἰς αὐτὴν τὴν τιμητικὴν ἁπλότητα, τὸν ἔκαμαν ἐπιπλήξεις, τὰς ὁποίας ἐδέχθη μὲ σαθερότητα, χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν παραμικρὰν συγκίνησιν.

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καθ' ἣν ὁ αὐτοκράτωρ διεσκέδαζε μὲ τὴν ἁλίευσιν, ἐπίασεν ἕνα ὡραιότατον κυπρῖνον. «Εἰς ποῖον νὰ πωλήσω τοῦτο τὸ ὡραῖον ὀψάριον;» ἠρώτησε γελῶν τοὺς αὐλικοὺς, οἵτινες ἦσαν πλησίον του. Αὐτοὶ τῷ ἀπεκρίθησαν ὅτι ὁ ἔπαρχος τῆς *Γιάγγ-Τχεοὺ* ἦτον ὁ μόνος, ὅσις ἐδύνατο νὰ τὸ ἀγοράσῃ. «Ἔ καλὰ! ἐπανέλαβεν ὁ μονάρχης, ἂς τῷ τὸ φέρωσιν!» Ὁ διοικητὴς ἰδὼν τοῦτο τὸ δῶρον, τοῦ ὁποίου τὴν τιμὴν τὸν ἠρώτησαν ἐκ μέρους τοῦ αὐτοκράτορος, ὁδοιπορεῖ εἰς τὴν οἰκίαν του, λαμβάνει μερικὰ ἀργυρᾶ κοσμήματα, τὰ ὁποῖα ἡ σύζυγός του εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων της, καὶ ἐπέστρεψε πλησίον τοῦ βασιλέως. «Μέγα αὐτοκράτωρ, τῷ εἶπε, γονυπετῶν, τοῦτο τὸ ὀψάριον ἀξίζει χρήματα, καὶ δὲν ἔχω ἄλλο τι διὰ νὰ τὸ πληρώσω παρὰ ταῦτα τὰ μικρὰ κοσμήματα τῆς γυναικός μου. Ἰδοὺ τὰ ἔφερα καὶ προσφέρω τὸν ἑαυτόν μου εἰς θάνατον. Ὁ αὐτοκράτωρ τότε ἐννοήσας τὴν κακίαν τῶν αὐλικῶν του· ἐδιατί, εἶπε, νὰ θλίβωμεν τοιουτοτρόπως τοῦτον τὸν

θλιον κριτὴν, ἂς τὸν ἀφήσωσι νὰ ἐπιστρέψῃ ἐν εἰρήνῃ.

Ἄλλος τις μανδαρῖνος ἦτο τόσον ἀφιλοκερδὴς, ὥστε ἤθελε νὰ ἦναι τοιοῦτοι καὶ οἱ ἄνθρωποί του. Ὅταν παρήτησε τὸ ὑπούργημά του διὰ νὰ τραβιχθῇ εἰς τὸν οἶκόν του, ἐφοβήθη μήπως κἀνεὶς ἀπ' αὐτοὺς ἔλαβέ τι ἄνευ εἰδήσεώς του. Ὅταν λοιπὸν ἐπέβησαν ὅλοι, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς σκαλίσωσι, καὶ ὕστερον νὰ ῥίψωσιν εἰς τὸ νερὸν ὅλα ὅσα εὑρέθησαν ἐπάνω των. «Ἀνδράποδα, τοῖς εἶπεν, οὕτω λοιπὸν μ' ἐκθέτετε εἰς τὸν γέλωτα τοῦ δημοσίου! Ἠθέλετε λοιπὸν νὰ εἰπῶσιν ὅτι, μὴ τολμῶν νὰ λάβω μόνος, ἠθέλησα νὰ λάβω διὰ τῶν χειρῶν σας;

Κριτής τις τοῦ *Χιοὺ-Τσοὺ*, πηγαίνων νὰ λάβῃ τὸ ὑπούργημά του, ἔφερε μαζύ του μόνον τὸν υἱόν του καὶ ἕνα δοῦλον. Ἐπειδὴ ὁ χειμὼν ἦτο τραχὺς, ὁ πρῶτος ὅστις ἐκρύωσε, παρεκάλεσε τὸν πατέρα του νὰ τῷ προμηθεύσῃ ὀλίγους ἄνθρακας διὰ νὰ ζεσταθῇ. Οὗτος δὲν συγκατένευσεν εἰς τοῦτο· ἀλλὰ προστάξας νὰ τῷ φέρωσι μίαν ῥάβδον, «λάβε ταύτην τὴν ῥάβδον, εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του· μεταχειρίσου την διὰ νὰ κάμῃς ὁπλασκίαν μὲ ταύτην· στρέψον αὐτὴν καθ' ὅλας τὰς εὐθυβολίας, καὶ παρευθὺς δὲν θέλεις κρυώσει. «Εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ἣν σύρουσι πυλόκλαστρα (1) εἰς σημεῖον ἀγαλλιάσεως, ὁ ἡμέτερος νέος, θέλων νὰ κάμῃ καθὼς καὶ ὅλοι, ἐζήτησε νὰ εὕρῃ ἀπ' ἔξω. Ὁ πατήρ του, ὅστις τὸ ἔμαθε, τὸν εἶπε νὰ πλησιάσῃ, καὶ δίδων εἰς αὐτὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ βαμβοῦ. «Ἂν ἀγαπᾷς τὸν κρότον, υἱέ μου, τὸν εἶπε, κτύπησον μὲ τοῦτο τὸ ξύλον ταύτην τὴν θύραν, θέλεις κάμει σχεδὸν τὸ ἴδιον ὡς καὶ μὲ τὰ πυλόκλαστρα.»

Πεπαιδευμένος τις, ὅστις εἶχε μὲν ὑπόληψιν, ὀλίγην δὲ πεῖραν εἰς τὰς ὑποθέσεις, ἀφοῦ ἔχασε τὸν ἀδελφόν του, τοὺς ἀνεψιούς του καὶ τὸν υἱόν του, ἀπέθανεν εἰς ἐσχάτην πτωχείαν, ἀφήσας τρεῖς θυγατέρας ἀνηλίκους. Ὁ μόνος δοῦλος, τὸν ὁποῖ-

(1) Μηχαναὶ, δι' ὧν κρημνίζουσι τὰς πύλας τῶν κάστρων. Σημ. τοῦ ἐκδ.

ον εἶχεν, ἐφρόντισε περὶ τῶν ἀναγκῶν τούτων τῶν ὀρφανῶν· διὰ τῆς βιομηχανίας του καὶ τῆς ἐργασίας του, εὗρε τὸ μέσον τοῦ νὰ μὴ τὰς ἀφήσῃ νὰ στερῶνται τίποτε· μάλιστα, ἐφέρθη ὡς πρὸς αὐτὰς μὲ τόσην προφύλαξιν καὶ σέβας, ὥστε, εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν, καθ' ἃ ἐπιμελεῖτο αὐτὰς, δὲν τὰς ἐθεώρησε ποτὲ κατὰ πρόσωπον.

Ὅταν ἐμεγάλωσαν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν αὐλὴν διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ κἀνένα γνώριμον τοῦ κυρίου του, καὶ ὅστις νὰ θελήσῃ νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ νὰ τὰς συζεύξῃ συμφώνως μὲ τὸν βαθμόν των. Μόλις ἔφθασεν ἐκεῖ, καὶ εὐθὺς ἀπήντησε κατ' εὐτυχίαν δύο διδάκτορας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ μὲν εἷς ἦτον ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν Σχολεῖον, ὁ δὲ ἄλλος, ἀπὸ τὰ μεγάλα κριτήρια. Ἀκολουθήσας αὐτοὺς ἕως εἰς ἓν ὀλιγάνθρωπον μέρος, ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας των, καὶ τοῖς ἐκοινοποίησε μὲ ὀρθαλμοὺς δακρυῤῥοοῦντας, τὴν αἰτίαν τοῦ ταξειδίου του.

Οὗτοι οἱ δύο κύριοι, ἐκπλαγέντες καὶ κινηθέντες εἰς συμπάθειαν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἔσπευσαν νὰ τὸν παρηγορήσωσιν. Ὁ κύριός σου καὶ ἡμεῖς, τῷ εἶπαν, ἐγνωρίσθημεν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων. Λυπούμεθα ὅτι ἀγνοούσαμεν τὰς δυστυχίας του, καὶ χαιρόμεθα ταὐτοχρόνως ὅτι μᾶς δίδεις τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ν' ἀποδώσωμεν μικράν τινα ἐκδούλευσιν εἰς τὴν οἰκογένειάν του». Δὲν ἔμειναν μόνον μὲ τοὺς λόγους, ἀλλὰ παρευθὺς ἔδωκαν τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς διὰ νὰ ἔλθωσιν αἱ τρεῖς ὀρφαναὶ μὲ ὅλας τὰς εἰς τὸ ταξειδιόν των ἀναγκαίας εὐπορίας. Δὲν ἠργοπόρησαν νὰ συζευχθῶσι συμφερόντως· καὶ ὁ ἐνάρετος δοῦλος ἐπέστρεψεν, ἀπολαύσας τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν ὅσα ἔκαμεν ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἐπὶ ἀρχαίας τινος δυναστείας, εἷς ἀπεσταλμένος τοῦ αὐτοκράτορος, διαβαίνων διὰ τῆς *Κιάγγ - Ποάν*, εἷς προλύτης τῆς χώρας τὸν ἔσειλε χαιρετισμὸν διά τινος τῶν δούλων του μὲ σύνηθές τι γραμμάτιον. «Εἰς τί ἐνασχολεῖται ὁ κύριός σου; ἠρώτησεν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦτον τὸν δοῦλον, ὥστε δύναται νὰ διάγῃ τό-

σον μονήρη βίον; Κύριε, ἀπεκρίθη οὗτος, ἐπειδὴ ἡ συγκομιδὴ τοῦ ἔτους δὲν ἦτον καλὴ εἰς ταῦτα τὰ περίχωρα, οἱ δρόμοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ἀνθρώπους ἀποθανόντας τῆς πείνας· διὰ νὰ συνάξωσι καὶ ἐνταφιάσωσι τὰ σώματα τούτων τῶν δυστυχῶν, ὁ κύριός μου πληρώνει καθ' ἑκάστην ἀρκετοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τῶν φροντιδων του, περισσότερα ἀπὸ χιλια πτώματα ἔλαβαν ἐνταφιασμόν. — Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν νεκρῶν εἶναι ἀρκετὰ μέγας, ὁ κύριός σου ἔχει χρείαν ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἐργατῶν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τοιοῦτον ἔργον. Πῶς ἐξαρχεῖ εἰς τὴν πληρωμήν των; Τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἦναι μικρὰ περιπλοκή. — Αὐτὸ δὲν τὸν ταράττει παντελῶς. Ἐπροσδιώρισε ποσότητά τινα σιταρίων διὰ τὰ ἔξοδα ἑκάστης ταφῆς, καὶ ἡ διανομὴ αὐτῶν ἔγεινε διά τινος συγγενοῦς τοῦ κυρίου μου.» Ὁ ἀπεσταλμένος δὲν ἠρώτησε περιπλέον· ἀλλ' ἐπαινέσας εἰς τὸν δοῦλον τὴν εὐποιΐαν τοῦ κυρίου του, ἔγραψεν εἰς αὐτὸν μικρὸν γραμμάτιον, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν εἰδοποίει, ὅτι πᾶν ἀγαθὸν ἔργον πρέπει νὰ κρύπτεται, ἢ τοὐλάχιστον νὰ μὴ ζητῶμεν νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν.» Τίποτε δὲν εἶναι χαμερπέστερον, ἔλεγεν, ἀπὸ τὰς εὐποιΐας, τῶν ὁποίων ἐλατήριον εἶναι ἡ ματαιοφροσύνη.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος *Γίδγγ-Λὸ*, ἔμπορός τις, ὀνομαζόμενος *Σοὺν-Γίδγγ*, ὅστις ἐταξείδευεν, εἶδεν, ἐνῷ περιπάτει, ἓν πουγγίον χρεμάμενον εἰς ἕνα πάσσαλον, καὶ εὗρεν ἐκεῖ δύο χρυσᾶς βελόνας ἀπ' ἐκείνας, τὰς ὁποίας φοροῦσιν εἰς τοὺς πλοκάμους των αἱ κυρίαι τῆς Κίνας. Ἐκάθησεν εἰς τοῦτο τὸ μέρος, καὶ ἐπρόσμεινεν ὥστε τὸ ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον τὰς ἔχασε, νὰ ἔλθῃ νὰ τὰς ζητήσῃ. Ἦτον ἤδη νύξ, ὅταν ἔρθασε μία δούλη ὅλως δακρυρροοῦσα, ἥτις ἐζήτει τὰς βελόνας, τὰς ὁποίας ἡ κυρία της ὑπωπτεύετο ὅτι αὐτὴ ἔκλεψεν. Ἀφοῦ ὁ ἡμέτερος ἔμπορος ἐβεβαιώθη ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εὗρεν, ἦτο κατ' ἀκρίβειαν τὸ ζητούμενον, τῇ τὸ ἔδωκεν. Αὕτη ἡ κόρη, ὑπερχαρεῖσα, τὸν ἐρωτᾷ τὸ ὄνομά του, καὶ τί ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης της· ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὴν ἀπο-

κριθῇ, φεύγει κρυφίως, καὶ μολονότι ἦτο νύξ, διευθύνει τὰ βήματά του πρὸς ἕν κατάλυμα ἀρκετὰ μεμακρυσμένον ἐκείνου τοῦ μέρους. Φθάσας εἰς τὴν *Νὰρ-Γιάγγ*, πόλιν, ἥτις ἦτο τὸ τέλος τοῦ ταξειδίου του, ἀπέλαυσεν εἰς ὀλίγον καιρὸν κέρδος πολὺ σημαντικώτερον παρ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἤλπιζεν. Ἀφοῦ ἐπώλησε τὰς πραγματείας του, ἐμβῆκεν εἰς ἓν πλοιάριον διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐμπόρους. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου εἶχεν εὑρεῖ τὸ πουγγεῖον, καὶ τὸ πλοιάριον κατετάχθη κατὰ μῆκος τῆς ὄχθης, εἶδε τὴν δούλην, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ εἶχεν ἀποδώσει. Αὕτη ἡ κόρη, ἥτις ἤρχετο νὰ πλύνῃ τὰ πανικά, τὸν ἐγνώρισε, καὶ δὲν ἔλειψε τοῦ νὰ τὸν ὁμιλήσῃ· ὕστερον δὲ, ἀπεχώρησεν. Ὁ *Σοὺν-Γιάγγ*, τὸν ὁποῖον αὕτη ἡ συνδιάλεξις εἶχεν ἐμποδίσει ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἄλλα πλοιάρια, βλέπων ὅτι ἦτο πολὺ ἀργὰ διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ μόνος, ἀπεφάσισε νὰ σταθῇ εἰς τοῦτο τὸ μέρος μέχρι τῆς αὔριον. Τοῦτο ἔγεινε κάλλιστον δι' αὐτὸν, ἐπειδὴ παρευθὺς ἐσηκώθη βροχυμία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχάθησαν ὅλοι οἱ ἀναχωρήσαντες.

Ἕνας ὀνομαζόμενος *Οὔ-Πὰν*, ἐπιστρέφων ἀπὸ μικρὸν ταξείδιον, καὶ εὑρισκόμενος ὀλίγον τι μακρὰν ἀπὸ τὸν οἰκόν του, παρατηρεῖ ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις ἔκλεπτε κάστανα εἰς τὸν κῆπόν του· ἐπιστρέφει παρευθὺς, καὶ παρεκτρέπεται ἡμίστιαν λεύγαν τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Μετὰ τὴν οἰκαδε ἐπιστροφήν του, ὁ δοῦλος, ὅστις τὸν συνώδευεν, ἔλαβε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς περιστροφῆς, τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει. « Ἐπειδὴ, εἶπε, παρετήρησα ἄνθρωπόν τινα, ὅστις ἀναβὰς ἐπί τινος καστανέας τοῦ κήπου μου, ἐσύναζε κάστανα. Ἐὰν οὗτος ὁ δυστυχὴς ἤθελε μὲ ἰδεῖ, ὁ φόβος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤθελε κυριευθῇ, ἤθελε τὸν κάμει νὰ πέσῃ· ἴσως πίπτων ἤθελε πληγωθῇ βαρέως. Ἔπρεπεν, ἐπειδὴ μὲ ἔκλεπτε, νὰ τὸν ἐκθέσω εἰς τοῦτον τὸν κίνδυνον;

Εἰς μίαν ἐπανάστασιν, νέος τις σπουδαστὴς ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ παρετήρησε μεταξὺ ἐκείνων, τοὺς

ὁποίους εἶχαν ἁρπάσει, τὴν σύζυγον ἄλλου νέου γνωρίμου του. Ἀμέσως πηγαίνει νὰ εὕρῃ τὸν ἀρχηγὸν τούτων τῶν στασιαστῶν, καὶ τῷ λέγει « Εὗρον ἐδῶ τὴν ἀδελφήν μου. Ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω ὡς χάριν τὸ νὰ μὴ ἀτιμασθῇ. Τὸ λύτρον μας δὲν θέλει ἀργοπορήσει νὰ φθάσῃ· σᾶς τὸ ὑπόσχομαι. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἀδελφή μου ὑπέφερε τὴν παραμικροτέραν ὕβριν, μήτε αὐτὰ μήτε ἐγὼ δὲν ἠθέλαμεν δυνηθῆ νὰ ἐπιζήσωμεν. Ὁ τόνος καὶ ὁ ἀὴρ, μὲ τοὺς ὁποίους ἐπρόφερε τούτους τοὺς λόγους, κατέπεισαν τὸν ἀξιωματικὸν, ὅστις τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τὸν αὐτὸν κοιτῶνα μὲ τὴν νέαν. Διέτριψε μὲ αὐτὴν κάτι περισσότερον ἀπὸ ἕνα μῆνα, καὶ κατὰ τοῦτο τὸ διάστημα, δὲν τῷ ἐξέφυγε μήτε μία λέξις, μήτε χειρονομία, ἥτις νὰ ἦναι ἐναντία εἰς τοὺς ἀκριβεστάτους νόμους τῆς εὐπρεπείας.

Ἰατρός τις ὀνομαζόμενος *Κὶν-Κὸ*, ἐκτὸς τῆς μεγάλης του ἐπιτηδειότητος, εἶχε καὶ ἀφιλοκέρδειαν καὶ εὐποιΐαν ἀσυνήθη. Ὅστις καὶ ἂν ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις τὸν ἔκραζε, πτωχὸς ἢ πλούσιος, ἀνεχώρει παρευθὺς, ὁποῖος καιρὸς καὶ ἂν ἦτο. Ἀντὶ νὰ φέρεται εἰς φορεῖον, κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν συγχρόνων του ἰατρῶν, δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ κάμνῃ τὰς ἐπισκέψεις του πεζὸς μέχρι τῆς ὀγδοηκονταετοῦς ἡλικίας. Ὅταν ἠρωτᾶτο τὴν αἰτίαν. « Νομίζω, ἔλεγεν ὅτι, τοῦτο τὸ ἔξοδον ἤθελε γένει ὠφελιμώτερον, ἐάν τις ἀνακουρίζῃ τὰ ἄῤῥωστα τέκνα πολλῶν πτωχῶν οἰκογενειῶν. » Τῷ ὄντι, ἔσωζε τὴν ζωὴν εἰς ἄπειρα παιδία· καὶ δὲν ἐπεριωρίζετο ἡ εὐποιΐα του εἰς μόνα αὐτά. Ἂν πτωχός τις ἄῤῥωστος εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ γενσέγγ, ἢ ὁποῖον δήποτε ἄλλο ἰατρικὸν ἀκριβώτερον, τῷ τὸ ἐπρομήθευεν ἐξ ἰδίων του, τῷ ἀνακάτωνε, χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτε, μὲ ἄλλα κοινὰ φάρμακα, καὶ τῷ τὸ ἐπρόσφερε χωρὶς νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου. Διὰ ταύτης τῆς διαγωγῆς, ἀπέδωκε τὴν ὑγείαν εἰς πολλοτάτους πτωχοὺς ἀῤῥώστους.

Διαβαίνων ποτὲ εἰς μίαν ὁδὸν, εἶδεν ἄνδρα τινα, ὅστις ἐπώλει τὴν γυναῖκά του διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον, τὸν ὁποῖον ἐ-

χρειώστει εἰς τὸν αὐτοκράτορα. « Φύλαξον τὴν γυναῖκά σου, τῷ εἶπε, καὶ παρευθὺς ἐπλήρωσε δι' αὐτόν.

Ἦτο εἰς ἡλικίαν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἐτῶν, ὅταν ἀπέθανε. Πρὸ τοῦ νὰ ἐκπνεύσῃ, εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ἐρχομένην ἔμπροσθέν του νέαν τινα παρθένον, τῆς ὁποίας ἡ λαμπρότης ὑπερέβαινε τὴν τῶν πολυτίμων λίθων, καὶ παρευθὺς ὅλος ὁ οἶκος ἐγεμίσθη ἀπὸ ὀσμὴν ἡδυτέραν καὶ τῶν ἐξαιρετωτέρων ἀρωμάτων.

Ὁ *Τσι-Κιγγ*, ἀνὴρ πλούσιος, ἀφοῦ μετεχειρίσθη ἀνωφελῶς ὅλα τὰ συνήθη ἰατρικὰ διὰ νὰ ἰατρεύσῃ τὴν μητέρα του ἀπὸ μίαν ἀῤῥωστίαν, μανθάνει ὅτι ἄῤῥωστοι, τῶν ὁποίων οἱ ἰατροὶ ἦσαν ἀπηλπισμένοι ὡς πρὸς τὴν ἀνάῤῥωσίν των, εἶχαν ἰατρευθῆ τρώγοντες ἀνθρωπίνην σάρκα. Παρευθὺς κόπτει ἓν κομμάτιον τοῦ μηροῦ, τὸ μαγειρεύει καὶ τὸ παρουσιάζει εἰς τὴν μητέρα του, ἥτις μὴ δυναμένη νὰ τὸ γευθῇ, ἀποθνήσκει σχεδὸν παρευθύς. Ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου της τῷ ἐπροξένησε τόσον ζωηρὰν θλῖψιν, ὥστε ἐλειποθύμησεν ἕως τρεῖς φοράς. Ἀφοῦ ἀπέδωκεν εἰς ταύτην τὴν πολυαγάπητον μητέρα ὅλα τὰ χρέη τῆς ταφῆς, ἐπεθύμησε νὰ ἔχῃ πρὸς τιμήν του τὴν εἰκονογραφίαν της. Ἐπροσκάλεσε λοιπὸν ἕνα ζωγράφον, ὅστις τὴν ἐγνώριζεν. Ἐπειδὴ οὗτος ὁ τεχνίτης δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ὁμοιότητα, κατεβυθίσθη εἰς θλῖψιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, πλησίον τοῦ τάφου της. Κατὰ τοῦτο τὸ διάστημα, ὁ ζωγράφος βλέπει ταύτην τὴν κυρίαν εἰς τὸν ὕπνον· ἀφοῦ ἐξύπνησεν, ἡ φαντασία του πλήττεται εἰσέτι ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ, τὰ ὁποῖα αὐτὴ ἀπεικόνισε καθ' ὕπνον· λαμβάνει τὸν κάλαμόν του, κάμνει μίαν εἰκονογραφίαν ἐντελῶς παρομοιάζουσαν, καὶ τὴν φέρει εἰς τὸν *Τσι-Κιγγ*. Οὗτος τὴν ἐδέχθη μετὰ πολλῆς χαρᾶς, καὶ ἐτίμησεν, ὡς νὰ ἦτον ἀκόμη ζωντανὴ, ἐκείνην, τῆς ὁποίας τὸ ἐκτύπωμα τὸν ἐπρόσφερε.

Μετὰ μερικὸν καιρὸν, λῃσταὶ ὡπλισμένοι, οἵτινες διέτρεχον τοὺς ἀγροὺς, ἐπλησίασαν εἰς τὸ μέρος, ὅπου κατῴκει οὗτος ὁ ἐνάρετος ἀνήρ. Μολονότι καθεὶς στοχάζεται νὰ τραπῇ εἰς

φυγήν: Ἐγὼ, εἶπε, μολοντοῦτο θέλω φυλαχθῆ ἀπὸ τὸ νὰ παραιτήσω οὕτω τὸν τάφον τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου. « Παρευθὺς συναθροίζει ὅλους τοὺς συγγενεῖς του, καὶ ἐγκαρδιώνει ὅλην τὴν συνοικίαν του εἰς τὸ νὰ ἑτοιμασθῶσι νὰ κάμωσι γενναίαν ὑπεράσπισιν. Οἱ λῃσταὶ, μαθόντες ταύτην τὴν ἀπόφασιν, ἐλαφυραγώγησαν τὰ πέριξ χωρία, καὶ ἀνεχώρησαν χωρὶς νὰ τολμήσωσι νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ἀνδρείου Τσὶ-Κίγγ. Οἱ κριταὶ, μαθόντες ὅτι ἦτον αἰτία τῆς σωτηρίας τῆς συνοικίας του, ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀνταμείψωσι διὰ ταύτην τὴν ἐκδούλευσιν. « Ὄχι, εἶπεν, ὄχι, δὲν θέλω λάβει τίποτε. Ἡ αἰτία μου ἦτο τὸ νὰ διαφυλάξω τὸν τάφον τῶν πατέρων μου. Ἡ παρηγορία, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι, διότι ἐπέτυχα εἰς τοῦτο, εἶναι δι' ἐμὲ ἡ γλυκυτάτη ἀνταμοιβή.

Ἐπειδὴ ἕνας πεπαιδευμένος ἀπεχώρησεν εἰς τὰ ἔρημα βουνὰ, διὰ νὰ ζήσῃ μεμονωμένος τῶν ἄλλων· ἐνεφανίσθη ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κατὰ σειρὰν ἓν ἄγριον θηρίον, τὸ ὁποῖον, χωρὶς νὰ τὸν κακοποιήσῃ διόλου, ἐστέκετο ἔμπροσθέν του μὲ τὸ στόμα κεχηνὸς, καὶ ἀνεχώρει μετά τινας στιγμάς. Κυριευθεὶς ἀπὸ φρίκην, μόλις ἐτόλμα νὰ ῥίψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτοῦ· τέλος ἐνεθαῤῥύνθη. Μίαν ἡμέραν καθ' ἣν ἐθεώρει πλησίον εἰς τὸ στόμα τούτου τοῦ τρομεροῦ ζώου, παρετήρησεν ἓν ὀστοῦν, τὸ ὁποῖον ἦτον εἰσηγμένον ἐκεῖ, ὥστε τὸν ἐνωχλοῦσεν ὅταν ἐλάμβανε τὴν τροφήν του. Ἐγκαρδιωνόμενος ἐπιφέρει τὴν χεῖρα, καὶ ἐκβάλλει τοῦτο τὸ ὀστοῦν. Τὸ ζῶον ἀνακουφισθὲν διὰ ταύτης τῆς χειρουργικῆς ἐργασίας, ἀναχωρεῖ παρευθύς. Τῇ ἐπαύριον, ὁ ἐρημίτης μας ἐξεπλάγη κατὰ πολλὰ, ὅταν τὸ εἶδεν ἐπιστρέφον μὲ μίαν ὁλόκληρον ἔλαφον, καὶ ἐναποθέτον αὐτὴν εἰς τοὺς πόδας του, ὡς διὰ νὰ τῷ ἀποδείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του.

Ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐπληροφορήθη λεπτομερῶς τοῦτο τὸ συμβὰν, ἠθέλησε νὰ ἰδῇ τὸν ἐρημίτην, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἔλθῃ ἀκουσίως εἰς τὴν αὐλήν. Ὅταν ἐνεφανίσθη ἐκεῖ, καθεὶς ἔσπευσε

νὰ τὸν ἰδῇ, καὶ ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἐθεώρει μὲ σέβας, χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι κἂν προσέχει εἰς τὴν γενικὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἐνέπνεε. Μίαν ἡμέραν ἐζήτησε παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα τοῦ ν' ἀναχωρήσῃ. Γενόμενος ἐλεύθερος ἐπῆγε νὰ καταστηθῇ εἰς μονήρη τινὰ κοιλάδα, καὶ ὡκοδόμησεν ἐκεῖ καλύβην ἐκ καλάμων. Μόλις ἐτελείωσε καὶ εὐθὺς ἐξερράγη μεγάλη τις ἀποστασία, καθ' ἣν ὅλη ἡ χώρα ἐλεηλατήθη, ἐκτὸς τῆς περιοχῆς, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκλέξει διὰ κατοικίαν του. Αὕτη ἡ περίστασις ἔδωκεν αἰτίαν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἐγνώριζε τὸ μέλλον.

Διδασκαλίαι σινικοῦ τινος φιλοσόφου, διευθυνθεῖσαι πρός τινα νέον προσδιωρισμένον διὰ μεγάλα ὑπουργήματα.

Νέος τις κύριος, ὅστις εἶχεν ὑπάγει εἰς τὸ Σὶ Τχεοὺ, παρεκάλεσεν ἕνα περίφημον φιλόσοφον, ὅστις κατῴκει ἐκεῖ, νὰ τῷ δώσῃ μερικὰς διδασκαλίας ἐγγράφως, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ ἑφεξῆς.

1. Ὅταν γνωρίζωμεν τὴν θέλησιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, πρέπει νὰ τὴν ἐκτελῶμεν, θυσιάζοντες καὶ τὰ πλέον πολύτιμα πράγματά μας.

2. Ἂν ἦναι ἀληθὲς ὅτι μόνος ὁ σοφὸς δύναται νὰ ὑποφέρῃ μὲ σταθερότητα μεγάλας συμφορὰς, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀληθὲς ὅτι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον καταδαμάζουν, δὲν εἶναι σοφός.

3. Ὅσην ὑπόληψιν καλοκἀγαθίας καὶ ὅσην ἀρετὴν ἀποκτήσῃ τις, δὲν πρέπῃ νὰ νομίζει ὅτι ἔφθασεν εἰς τὴν τελειότητα. Πρέπει νὰ προσπαθῇ ἀκαταπαύστως νὰ κάμνῃ βήματά τινα περιπλέον εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς.

4. Ὅταν λαός τις λησμονῇ τὴν εὐπείθειαν καὶ τὸ σέβας, τὸ ὁποῖον χρεωστεῖ εἰς τὸν βασιλέα ἢ εἰς τοὺς ἄρχοντας, τὸ καλήτερον μέσον τοῦ νὰ τὸν ἐπαναφέρωμεν εἰς τὸ χρέος, εἶναι τὸ νὰ τὸν προμηθεύσωμεν ἀπ' ὅσα τὸν ἔλειπαν, ὅταν ἤρχισαν αἱ ταραχαί.

5. Ὅστις δὲν ἐξολοθρεύει τὸ δυστυχὲς ἐγὼ, δὲν θέλει εἶσθαι ποτὲ ἱκανὸς νὰ ἐκτελέσῃ τίποτε μέγα.

6. Ὁ οὐρανὸς ἐμβάλλει συνήθως εἰς σκληρὰς δοκιμασίας ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον προσδιορίζει εἰς μεγάλα ὑπουργήματα.

7. Πᾶν τὸ σκληρότατον καὶ τραχύτατον συντρίβεται εὐκόλως, ἂν δὲν ληφθῇ πρόνοια νὰ συγχερασθῇ διά τινος εὐλυγίστου πράγματος.

8. Περὶ σοφίας καὶ ἀρετῆς, τὸ κύριον, καὶ μάλιστα τὸ οὐσιῶδες εἶναι, τὸ νὰ ἦναι ἡ καρδία γεμάτη ἀπὸ αὐτά. Τὸ νὰ συνθέτῃ τις, νὰ φιλονεικῇ, νὰ συνδιαλέγεται, δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰ μὴ μόνον ἐπείσακτα.

ΤΕΛΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	Στ.	Ἀντὶ	Γράφε
7	8	οἵτινες ἐφύλατταν	οἵτινες τὸ ἐφύλατταν
—	27	ἓξ πόδας ὕψους καὶ δύο πάχους	ὕψος ἓξ ποδῶν καὶ πάχος δύο
9	6	δείχνονται	δεικνύονται.
—	10	ἀφήνουν	ἀφίνουν.
—	29	ἐπιθέτει	ὑπαγορεύει.
11	31	τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἡγεμόνων	τοὺς ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἡγεμόνας.
—	32	ἀτλάζιον	(ἀτλάζιον)
16	28	πραγμάτων, πρᾶγμα,	πραγμάτων σύμπτωμα,
—	15	διὰ καθένα·	διὰ καθένα,
17	31	οἱ κολασὶ	οἱ κολαοὶ
18	19	ἑξακοσίας,	ἑξακοσίους
19	3	τοῦ τείχους	τοῦ τοίχου.
—	5	(βαμβοῦ)	βαμβοῦ.
—	11	πανὶ	πανίον
34	7	τὸ πράσιον τσάϊον καὶ τὸ μαῦρον τσάϊον	τὸ πράσινον καὶ τὸ μαῦρον
—	9	κάθε τι,	ἕκαστον πρᾶγμα
35	12	θὰ	θὲ
44	1	ως εἰς τα	ἕως εἰς τὰ
—	29	φιλονικίαι	φιλονεικίαι
46	15	δὲν κατοικεῖ	κατοικεῖ
49	5	ὀνομαζομένην	τὴν ὀνομαζομένην
—	9	πενῆντα	πεντήκοντα
—	18	διὰ τῆς βασιλείας	διὰ τὰς βασιλείας
52	3	Ἐπιτήδειος	Ὢν ἐπιτήδειος.
54	20	τὸν ἀπεκατέσταιναν	τὸν ἀποκατέσταιναν

Σελ.	Στ.	Αντί	Γράφε
55	11	ἀντεκατέστησαν	ἀντικατέστησαν
—	26	ἐσυμβουλεύθη	καὶ ἐσυμβουλεύθη
56	12	ἐγγιχθεὶς	συγκινηθεὶς
61	32	ὥστε ὅμοιος μὲ τοὺς παλαιοὺς βασιλεῖς	ὥστε γενόμενος ὅμοιος μὲ τοὺς παλαιοὺς βασιλεῖς
63	30	διὰ τῶν δορυκτήσεών του	διὰ τῶν δορυκτησιῶν του
64	19	ν' ἀποθανατίσῃ	ν' ἀπαθανατίσῃ
—	20	ἐνόμιζαν	ἐνόμιζεν
—	24	λαμβάνουν	διαλαμβάνουν
—	29	κα τὰ	καὶ τὰ
65	10	τὴν διαφύλαξιν τῶν προσώπων του	ἡ διαφύλαξις τοῦ προσώπου του
—	11	διὰ τὴν πολυτέλειαν	πρὸς τὴν πολυτέλειαν
66	5	ἐβασίλευσεν	ἐβασίλευε κατὰ τὰ
67	21	ἐννόησαν	ἐνόησαν
73	3	δ,τι	ὅτι
—	22	ὡς τόσον	Ἐν τοσούτῳ
74	1	*Φριγ-Τεὸ*	*Φοργ-Ταὸ*
75	9	εἶναι	ἦτο
—	13	κοπιασμένος ἀπὸ τόσας περιστάσεις	ἀπαυδήσας ἀπὸ τόσας ἐκθέσεις
—	15	συνάζει	συνάγει
82	6	ὄψιν τῶν ἄστρων	συγκύρησιν ἢ σύνοδον τῶν ἄστρων
87	21	κ' ἐσυμφώνησαν	καὶ ἐσυμφώνησαν
98	7	τοῦ χριστιανικοῦ νόμου,	τῆς χριστιανικῆς θρησκείας,
102	31	ἐξετάσωσι	ἐξέτασαν ποτὲ
104	26	διαιροῦν	τὸν διαιροῦν
122	8	καθημένων	καθημένους

Στ.	Ἀντὶ	Γράφε
124 7	περισσότερον·	περισσότερον,
— 8	μεταξὺ τῶν δύο Ἐπικρατειῶν ἡ μεγάλη ἀπόστασις	ἢ μεταξὺ τῶν δύο Ἐπικρατειῶν μεγάλη ἀπόστασις
— 29	ἐφιλοξενίσθη	ἐφιλοξενήθη
127 14	θέλω τῷ κάμει,	θέλω τὸ κάμει
— 16	πολὺ ζέστη,	πολλὴ ζέστη
128 9	νὰ λαμβάνῃ καὶ εἰς τὸ νὰ δίδῃ δῶρα	εἰς τὸ νὰ λαμβάνῃ καὶ νὰ δίδῃ δῶρα
130 23	τὸ 17 6	τὸ 1746
151 5	πολιτικὴν μεταβολὴν	πολιτικὴν μεταβολήν (2)
— 28	τῆς Εὐρώπης (3)	τῆς Εὐρώπης (3) (α)
— 32	Εἰς τὴν Σημ. τὸ	Ἴδε εἰς τὰ παραρά- ματα ἀποκαθίσταται πάντῃ περιττόν.
154 17	τῷ ἔλλειπαν,	τῷ ἔλειπαν,
157 4	Ἡ προβεβηκεῖα	Ἡ προβεβηκυῖα
158 10	τοῦ ὁποίου εἶναι βα- σιλεὺς, χρεωστεῖ νὰ δίδῃ τὸ πα- ράδειγμα εἰς τοὺς ὑπηκόους του,	τοῦ ὁποίου τὸ παρά- δειγμα χρεωστεῖ ὡς βασιλεὺς νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους του,
176 23	ἢ σεσωρευμένα,	ἢ σεσωρευμένα.
— 31	ἐπιδεξίωσιν	ὑποδεξίωσιν
192 30	εἰς τὸ τῆς Καρίας	εἰς τὸ τῆς Κορέας.
193 28	ἂν καὶ μᾶς δίδουν	ἂν καὶ μᾶς δίδῃ
— 31	κανὴν ὑποδοχὴν	κακὴν ὑποδοχὴν
197 5	Ἑκατόν.	Ἑκατὸν χιλιάδας λι- τρῶν (25,000 ὀκάδων.)

(α) Τὰ συμβάντα δὲν ἀπέδειξαν ὀρθὴν τὴν παρατήρησιν τοῦ ἱερα- ποστόλου μας. Ἀρά γε ἠγνόει ὅτι οἱ δορυφόρητορες λογίζονται ὡς οὐ- δὲν τὰς ἀληθείας τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ἀκο- ρεστον ἐπιθυμίαν τῆς λαοφθόρου φιλοδοξίας των, Σημ. τοῦ Συγγρα-

Σελ.	Στ.	Ἀντὶ	Γράφε
201	8	ἡ καρδία πλατύνεται	ἡ καρδία εὐφραίνεται.
206	17	Λαφυραγωγεῖ, φονεύει,	Τὸ λαφυραγωγεῖν, τὸ φονεύειν,
—	16	καὶ ἡ Εὐθύτης.	καὶ ἡ Εὐθύτης ;
—	19	καὶ ἡ Ἐπιείκεια.	καὶ ἡ Ἐπιείκεια ;
207	30	νὰ λάβωσιν.	νὰ λάβωσιν ὑπούργημα.
214	20	Σᾶς ἔστειλα νὰ ζητήσητε	Ἔστειλα νὰ σᾶς ζητήσωσι
223	28	ἀπὸ ἀγυρτίας	ἀπὸ ἀγγαρείας
224	20	ὁ τόπος	ὁ τρόπος

ΠΙΝΑΞ

τῶν ἐν τούτῳ τῷ πρώτῳ τόμῳ περιεχομένων Κεφαλαίων.

Πρόλογος τοῦ ἐκδότου. ά

Προεισοδιώδεις παρατηρήσεις τοῦ Γάλλου συγγραφέως γ'

ΚΕΦ. Α'. Η ΚΙΝΑ. Ἡ τοποθεσία· οἱ ποταμοὶ· αἱ λίμναι· ὁ οἰκισμός. Ἐπαρίθμησις τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν πόλεων καὶ τῶν φρουρίων. Τὰ στρατεύματα· τὰ μνημεῖα καὶ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα αὐτῆς κτλ. 1

Β'. Φυσιογνωμία, χαρακτὴρ, ἐνδυμασία, τέχναι, ἔθη τῶν Σινῶν κτλ. 8

Γ'. Σοφία· ἠθικὴ· Γλῶσσα καὶ θρησκεία τῶν Σινῶν. Περὶ τοῦ ἀξιώματος τῶν Μανδαρίνων. 14

Δ'. Διοίκησις, ἄρχοντες, ἐγκληματικὴ δικαιοδοσία τῶν Σινῶν. 20

Ε'. Στρατὸς Σινικός· μίσθωσις τῶν στρατιωτῶν· ἐνδυμασία καὶ ὅπλα αὐτῶν. Σημαῖαι. 23

ΣΤ'. Περὶ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Σινικῆς, ζωτικῶν, φυτικῶν τε καὶ ὀρυκτῶν. 28

Ζ'. Περιγραφὴ τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Σινικῆς. 35

Η'. Ἀρχαιολογία, ἀρχὴ τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἐπαρίθμησις τῶν δυναστειῶν τῶν αὐτοκρατόρων. 47

Θ'. Συγκεφαλαίωσις τῶν πρώτων μοναρχῶν τῆς Σινικῆς μέχρι τοῦ Υαό. 50

Ι'. Συγκεφαλαίωσις τῆς βασιλείας τῶν περιφημοτέρων αὐτοκρατόρων τῆς Σινικῆς ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Υὸ, καὶ ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς αὐτούς. 57

ΙΑ'. Συνέχεια τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς βασιλείας μερικῶν αὐτοκρατόρων τῆς Σινικῆς. 67

ΙΒ΄. Συνέχεια τῶν ἀξιολογωτέρων συμβάντων ἐπὶ τῆς βασιλείας μεριχῶν αὐτοχρατόρων τῆς Σινιχῆς 76
ΙΓ΄. Τελευταία ἐπανάστασις τῆς Σινιχῆς. 86
ΙΔ΄. Περίληψις τῆς βασιλείας τοῦ Χοὺν-Τχί. Ἐρήμωσις πολλῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σινιχῆς. 90
ΙΕ΄. Περίληψις τῆς βασιλείας τοῦ Κὰνγ-Χί. 95
ΙΣΤ΄. Περίληψις τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοχ. Ὑόνγ-Τχίνγ. 108
ΙΖ΄. Ἀξιόλογά τινα συμβάντα τῆς βασιλ. τοῦ αὐτοχράτ. Ὑόνγ-Τχίνγ. Τελετή, ἥτις ἐχτελέσθη, ὅταν οὗτος ὁ αὐτοχρ. διεχήρυξεν ὅτι ἔχλεξε βασίλιτσαν ἀπὸ τὰς γυναῖχας τοῦ παλατίου του. 1.0
ΙΗ΄. Πρεσβεία τῆς Πορτουγαλλίας πρὸς τῷ αὐτοχράτορι Ὑόνγ-Τχίνγ χατὰ τὸ 1727. Ἀεπτολογίαι περὶ τούτου τοῦ ἀντιχειμένου 120
ΙΘ΄. Ἀξιομνημόνευτα συμβάντα τῆς βασιλείας τοῦ Κιὲν-Λόνγ τετάρτου αὐτοχράτορος τῆς παρελθούσης δυναστείας. 129
Κ΄. Συνδιάλεξις τοῦ Κιὲν-Λόνγ μετά τινος ἱεραποστόλου· 147
ΚΑ΄. Ζῆλος τοῦ αὐτοχράτορος Κιὲν-Λόνγ διὰ τὴν διδασχαλίαν τῶν υἱῶν του. Μεγαλοδωρία του πρὸς τὰς ἐπαρχίας. Παραίτησις τοῦ θρόνου χαὶ θάνατος αὐτοῦ 156
ΚΒ΄. Λεπτομερεῖς περιγραφαὶ τῆς Πρεσβείας τοῦ Λόρδου Μαχαρτνέϋ εἰς τὴν Κίναν 165
ΚΓ΄. Λεπτομερὴς περιγραφὴ τῆς πρεσβείας τῶν Ὁλλανδῶν εἰς τὴν Σινιχὴν, χατὰ τὸ 1795. Ἠθιχὴ περιγραφὴ χαὶ ἐνδυμασία Κιὲν-Λόνγ, παρὰ τοῦ Κ. Βανβραὰμ, δευτέρου τῆς πρεσβείας. 179
ΚΔ΄. Λεπτομερὴς περιγραφὴ τῆς παρελθούσης πρεσβείας τοῦ Λόρδου Ἀμχέρστ εἰς τὴν Σινιχὴν χατὰ τὸ 1816. 189

ΚΕ'. Ἀποσπάσματα ἢ ἀναλύσεις πολλῶν διαταγμάτων, διακηρύξεων, προσταγῶν καὶ θεσπισμάτων τῶν αὐτοκρατόρων τῶν διαφόρων δυναστειῶν, καί τινων λόγων καὶ παραινέσεων τῶν ἐμπειροτάτων ὑπουργῶν των. —Διακήρυξις τοῦ αὐτοκράτορος Βὸν-Τὶ. ἀκυροῦσα νόμον τινὰ, ὅστις ἀπηγόρευε νὰ κρίνωσι τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεώς του. 194

ΚΣΓ'. Ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς τινας διαδοχικοὺς ἡγεμόνας τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας 207

ΚΖ'. Ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς νουθεσίας δοθείσας πρὸς Σινικοὺς Μονάρχας παρὰ τῶν ὑπουργῶν. 212

ΚΗ'. Ἀνέκδοτα ἀναφερόμενα εἰς τὴν Σινικὴν Κυβέρ. 218

ΚΘ'. Ἀνέκδοτα ἀφορῶντα τὰς θυγατέρας τῶν αὐτοκρατόρων τὰς συζευχθείσας μὲ ἁπλοῦς ἰδιώτας. 224

Α'. Ἐκλογὴ παραδειγμάτων ἀφορώντων τὰ ἤθη. Ἀξιοσημείωτα συμβάντα τῆς Σινικῆς ἠθικολογίας. 230

16
4
2
11
10
13
4
2
1
62 20

16
4
2
11
10
13 20
55
4
2
2
1
64 20

1899